ԽՍՀՄ Պրոլետարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք ՀՍԽՀ

М. Абегян

Մ. ԱԲԵՂՅԱՆ

Русско-Армянский ВОЕННЫЙ СЛОВАРЬ

ՌՈՒՍ-ՀԱՅԵՐԵՆ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ № 20 1927 Թ.

ԿՈՎԿԱՍՅԱՆ Կ. ԲԱՆԱԿԻ ՀԵՂ.-ՌԱԶՄ. ԽՈՐՀՐԴԻՆ ԿԻՑ
ՀԱՅԿ. ՌԱԶՄ. ԽՄԲԱԳՐ.-ՀՐԱՏ. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Ս. Խ. Հ. Մ. Հ. Ս. Խ. Հ.

Պրոլետարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք

Հ.Ս.Խ.Հ. ԼՈՒՍԺՈՂԿՈՄԻ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅԱՄԲ

Կ91.71-3=91.99:355
A-147
30610

ՌՈՒՍ-ՀԱՅԵՐԵՆ
ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԿԱԶՄԵՑ

Մ. ԱԲԵՂՅԱՆ

№20

Կովկ. Կ. Բ. Ռազմա.-Հեղ. Խ.-ին կից
Հայկ. Խմբագր.-Հրատ. Կոլլեգիա

Յերևան, 1925

1961

Գլավ. № 1795 Տիր. 1200. Պատվ. 2075.

Տպագրական Տրեստի 2-րդ տպարան, Յերեվան.

ԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ձեռնարկելով գործնական նպատակի համար կազմել այս «Ռուս-հայերեն ռազմական բառարանը» հարկ համարեցի բառերը ժողովելու և նրանց նշանակությունը վորոշելու համար՝ դիմել անմիջապես նրանց գործածության ռազմական գրվածքների մեջ: Դրա համար կարդացել եմ 35-ից ավելի ռազմական կանոնագրքեր ու ձեռնարկներ: Այս ձևով հավաքած բառամթերքը լրացրել եմ Dictionnaire franco-russe des principaux termes militaires, par A. Flint գրքից և ավելի Энциклопедия военных и морских наук сост. и. ред. Г. А. Леера հրատարակության ութ հատորների թե բառաշարքից և թե ավելի հոդվածներից: Այս հրատարակությունը միաժամանակ ծառայել է նաև բառերի ռազմական նշանակությունները ճշտելու ու լրացնելու համար: Համապատասխան հայերեն բառերի համար օգտվել եմ յեղած հայտնի բառարաններից (Ղուկասյանի, Բաջղունու, Նուպարյանի Ֆրանսահայ բառ., Դաղբաշյանի ռուս-հայ բառ. և այլն) և խորհրդակցել եմ շատ զինվորականների հետ: Այս բանի համար առանձին հարմարություն են տվել ինձ առավելապես հետևյալ հանգամանքները: 1919 և 1920 թվականներին, լի-

նելով անգամ ռազմական կանոնագրքերը ռուսերենից հայերեն թարգմանող հանձնախմբի և վարելով 14 (տպագրված, բացի մի յերկուսից) ռազմական գրքերի, ինչպես և ռազմական գործավարության վերաբերյալ գրվածքների թարգմանության խմբագրությունը, առիթ եմ ունեցել թարգմանիչների հետ միասին մշակելու դրանց մեջ պատահող տերմինոլոգիան։ Անցած 1924 թ. գարնանը Կովկասյան Կարմրադրոշ Բանակի Ռազմահեղափոխական Խորհրդին կից կազմվեց Հայկական Խմբագրական-Հրատարակչական Կոլեգիա՝ նոր ռազմական գրքերի թարգմանության և տպագրության համար։ Այս վերջին թարգմանությունների (վորոնք մասամբ արդեն տպագրված են) տերմինոլոգիան ես անցել և իմ խմբագրությամբ, վորի համար յես միշտ խորհրդակցել եմ թարգմանիչների և ուրիշների հետ, ըստ իրենց մասնագիտության, և կամ հաճախ թարգմանիչներն իրենք են դիմել ինձ շատ տերմինների հայերենի համար։

Բառարանս կազմելուց հետո՝ մի վերջին անգամ ես, բառերի ռազմական նշանակությունները ճշտելու համար, կարդացել եմ հիշված Կոլեգիայի նախագահ Գ. Աթայանի և մասամբ միաժամանակ նաև նույն Կոլեգիայի անդամներ՝ Մ. Տեր-Հովհաննիսյանի և Հ. Մկրտչյանի հետ։ Այս ընթերցանության ժամանակ ավելացված են սակավաթիվ բառեր և բառերի կիրառություններ։

Առնված են բառերի միայն կարևոր նշանակությունները, յերբեմն նաև այնպիսի բառեր,

վորոնք թեպետ այժմ հնացած են, բայց կարող են այս կամ այն կերպ պիտանի լինել այս բառարանին դիմողների համար: Բացի այդ՝ գուցե վոմանց կը թվի թե այս բառարանի մեջ տեղ են գտել բառեր, վորոնք ըստ յերևույթին ռամկական բառեր չեն. բայց ռամկական գործն այնպիսի ընդարձակ շփում ունի կյանքի, արվեստի և գիտության բազմաթիվ կողմերի հետ, վոր շատ այդպիսի բառեր նույնիսկ անհրաժեշտ են համարվում, վորքան և բուն ռամկական բառերը: Զննելով դրան՝ այս բառարանը, հարկավ, դարձյալ բավարար չափով լիակատար և անթերի չէ, թերևս նույնիսկ շատ անհրաժեշտ բառեր կամ անհրաժեշտ կիրառություններ պակասում են: Ապագան, անշուշտ, կը լրացնի պակասորդը:

Գալով հայերեն բառերին, պետք է ասել, վոր մեր լեզվի մեջ կան բազմաթիվ ռամկական հին բառեր, վոր աշխատել եմ օգտագործել. դրանցից կան, սակայն, այնպիսիները, վորոնց նշանակությունը փոխված է նոր լեզվի մեջ: Բնականաբար, այդպիսի բառերն առնված են մեր նշանակությամբ: Բայց և այնպես դարերից ի վեր ռամկական կյանքով ապրած չլինելով մեր լեզուն մնացել է այս նկատմամբ ընդհանրապես նախնական դրության մեջ, շատ քիչ են առաջ յեկել ռամկական նոր բառեր և դարձվածքներ, վորոնք և, ըստ հնարավորության, մտել են այս բառարանի մեջ: Մնացածի համար, յեթե չեն ընդունված ոտար բառերը, դրանց նմանությամբ կազմված են նոր բառեր

(որ կարևոր չի համարված առանձնապես ցույց
տալ) և որ գլխավորն է՝ հին բառերը գործած-
ված են նոր նշանակությամբ էլ, որ չունեն
մեր բառերը միայն այն պատճառով, որ այդ-
պիսի կիրառության կարիքը չի յեղել. մինչդեռ
դրանց համապատասխան բառերն ուրիշ լեզու-
ների մեջ ունեն, ըստ տեղին, թե մեր բառերի
սովորական նշանակությունը և թե այս նոր
նշանակությունը։ Կուլտուրայի փոխվելու հետ,
բնականաբար վոչ միայն նոր օտար բառեր պիտի
մտնեն մեր լեզվի մեջ, այլև մեր բառերի նշա-
նակությունները էլ պետք է ընդարձակվեն
նոր առումներով։ Չի կարելի ասել, թե միշտ
աջողությամբ կատարված լինի այդ։ Կյանքի
մեջ կիրառությունն արդեն ընտրություն կանի
նոր բառերի կամ հին բառերի նոր առումների
մեջ, որ 1920 թվականից սկսած մտած
լինելով թարգմանությունների մեջ՝ այժմ ար-
դեն գործածվում են գրքի մեջ, ռազմական
դպրոցում, ռազմական հրատարակությունների
մեջ և առհասարակ մեր զինվորականների հայերեն
խոսակցության ժամանակ և հաճախ յերևան են
գալիս լրագրության մեջ, ինչպես նաև ուրիշ
հիմնարկությունների պաշտոնական գրություն-
ների մեջ։

Վերջում պարտք եմ համարում շնորհակա-
լություն հայտնել այն անձերին, վորոնք վորևէ
ձևով օգնել են ինձ այս գործում։

Մ. ԱԲԵՂՅԱՆ.

А

Авангард *Առաջապահ*

— боковой *կողմնապահ*

Авангардный *Առաջապահական, առաջապահ* =

— бой *առաջապահական մարտ*

— полк *առաջապահ գունդ*

Аванпост *Առաջապոստ, առաջավոր պոստ, առաջավոր պահակետ, ռ.* передовой пост, (форпост

Аванс *Կանխույթ, կանխավճար*

Авансировать *Կանխութել*

Авансовые деньги *Կանխադրամ*

—ый счет *կանխահաշիվ*

—ая уплата *կանխավճար*

Авантюра *Արկածախնդրություն, բախտախնդրություն*

Авантюрист *Արկածախնդիր, բախտախնդիր*

Авиатор *Սավառնորդ,*

Авиационный *Սավառնական, Սավառնակային*

— отряд *ս. ջոկատ*

Авиация *Սավառնում, սավառնակում*

Авто-взвод *Ավտո-դասակ, ինքնա-դասակ*

Авто-гараж *Ավտո-գարաժ, ինքնա-գարաժ*
Автомат *Ավտոմատ, ինքնեկ*
Автоматически *Ավտոմատորեն, ինքնեկաբար. ինքնաբերաբար*
Автоматический *Ավտոմատիկ, ինքնեկ, ինքնեկա-*
—ий ключ *ինքնեկ բանալի* *(յին*
—ая мина *ինքնեկ ական*
—ое оружие *ինքնեկ զենք*
—ая стрельба *ինքնեկ հրաձգություն*
Автоматчик *Ավտոմատաձիգ, ինքնեկաձիգ*
Автомобилист *Ավտոմոբիլիստ, ինքնաշարժորդ*
Автомобиль *Ավտոմոբիլ, ինքնաշարժ*
— броневой, бронированный *զրահապատ ի.*
— грузовой *բեռնակիր, բեռնատար ի.*
— легкий, легковой *մարդատար ի.*
— санитарный *սանիտարական ի.*
Автомобильный *Ավտոմոբիլի, ավտոմոբիլային, ինքնաշարժի*
—ый дивизион *ի. բաժնյակ*
—ая команда *ի. խումբ*
—ая часть *ի. զորամաս*
Авто-часть *Ավտո-մաս, ինքնա-մաս*
Агент *Գործակալ*
— военный *ռազմական գ.*
— дипломатический *դիվանագիտական գ.*
— железнодорожный *յերկաթուղական գ.*
— полицейский *ոստիկանական գ.*
Агентство, агентура *Գործակալություն*
Агентурный *Գործակալական*
— ая разведка *գ. հետախուզություն*

—ые сведения *գ. տեղեկություններ*

Агитатор *Ագիտատոր, հուզարկու*

Агитация *Ագիտացիա, հուզարկություն || հուզմունք, խռովություն || պայքար*

Агитировать *Ագիտացիա անել, հուզարկություն անել, հուզարկել*

Административный *Վարչական*

—ая база *վ. խարիսխ*

—ое взыскание *վ. պատիժ*

—ые войска *վ. զորքեր*

—ая должность *վ. պաշտոն*

—ый порядок *վ. կարգ*

Администратор *Վարիչ || վարչագետ*

Администрация *Վարչություն || վարչագիտություն*

— военная *ռազմական վարչագիտություն*

— гражданская *քաղաքացիական վարչություն*

Адмирал *Ծովակալ*

Адмиралтейство *Ծովակալություն, ծովակալարան, ծովային վարչություն, ա.* морское управление || *նավարան, ա.* верфь

Адрес *Հասցե*

Адресат *Հասցետեր*

Адресная книга *Հասցեմատյան*

Адресовать *Հասցեյագրել*

Адская машина *Դժոխային մեքենա*

Ад'ютант *Հանձնարգ*

— батальонный *գումարտակի հ.*

— бригадный *բրիգադի հ.*

— комендантский *պարետի հ.*

— начальника гарнизона *կայազորի պետի ճ.*
— полковой *գնդի ճ.*
— старший *ավագ ճ.*
Азбест, асбест *Ազբեստ, կտավաքար*
Азбестовый *Ազբեստի, կտավաքարե*
— шнур *կտավաքարե քուղ*
Азбука Морзе *Մորզեյի այբուբեն*
Азимут *Ազիմուտ*
— магнитный *մագնիսական ա.*
— истинный *իսկական ա.*
Академия *Ճեմարան*
— артиллерийская *հրետանական ճ.*
— военная *ռազմական ճ.*
— военно-медицинская *զորա-բժշկական ճ.*
— военно-юридическая *ռազմ-իրավաբանական ճ.*
— военно-инженерная *ռազմա-ճարտարագիտա-* (*կան ճ.*
— военно-морская *ռազմա-ծովային ճ.*
Акведук *Ջրանցույց (կամուրջ), տ.* водопровод- (ный мост
Аксельбант *Ակսելբանտ, ուսկապ*
Аксиома военная *Ռազմական աքսիոմա*
Акт *Ակտ, գործողություն, արարք* ‖ *արձանագրություն*
— законодательный *օրենսդրական ակտ, գործողություն*
— об осмотре *զննության արձանագրություն*
Активность *Ակտիվություն, գործոնություն*
Активный *Ակտիվ, գործոն. ազդու*
—ое действие *ակտիվ գործողություն*
—ая оборона *գործոն պաշտպանություն*
—ое средство *գործոն, ազդու միջոց*

—ое участие գործոն մասնակցություն
Актинический цвет Ակտինիկ, շողային գույն
Аларм Տագնապ, տ. тревога
Алармировать Տագնապեցնել
Алармист Տագնապարար ‖ աղմկարար, աղմկիչ
Алгебраическая сумма Հանրահաշվական գումար
Алидада Ալիդադ, շրջադիկ քանոն
— высотомер բարձրաչափ ալիդադ
— обыкновенная սովորական ա.
Аллюр Քայլ (ձիու), տ. ход лошади
— быстрый արագ ք.
— живой, оживленный աշխույժ ք.
— переменный փոփոխակի ք.
— полный լի, լրիվ ք.
— прибавленный ավելացրած ք., արագացրած ք.
— ровный միակերպ, համաչափ ք.
— сокращенный կրճատած ք., պակասեցրած ք.
— убавленный պակասեցրած ք., կրճատած ք.
— удвоенный կրկնակի ք.
— ускоренный արագացրած ք., ավելացրած ք.
Алфавит Այբուբեն
— наградный պարգևավարաշխության ա.
общий — делам գործերի ընդհանուր ա.
— полковой գնդի ա.
— телеграфный հեռագրական ա.
Алфавитный Այբբենական
— журнал ա. մատյան
— список ա. ցուցակ
— указатель ա. բառացանկ
Альбом маскировочный Քողարկական ալբոմ

Амбаркадер *Յելարան, տախտ (յերկաթուղու կայարանի),* *տ.* дебаркадер

Амбаркация *Նավամուտք ‖ նավաբեռնում*

Амбразура *Հրակնատ*

— косая *շեղ հրակնատ*

— прямая *ուղիղ հրակնատ*

Амбразурный заслон *Հրակնատի ակնկալ, պատ-ցակալ*

Амбулатория *Ամբուլատորիա, յերթեվեկ հիվան-*

Амбулаторный *Ամբուլատորային (դանոց*

—ое лечение *ա. բժշկություն*

—ый прием больных *հիվանդների ա. ընդու-նելություն*

Аммуниция *Համդերձանք (զինվորի), սարք (ձիու),* *տ.* снаряжение

— заручная *պահունի համդերձանք*

— кожаная *կաշվե սարք, կաշեսարք*

— конская *ձիու սարք, ձիասարք*

— полная боевая походная *ռազմերթի լրիվ համ-*

Аммуничник *Սարքանոց (դերձանք*

— артиллерийский *հրետանու սարքանոց, հրե-տանու ձիասարքանոց*

— конский *ձիու սարքանոց, ձիասարքանոց*

Аммуничный *Համդերձանքի, սարքի*

—ые вещи *համդերձանքի, սարքի իրեր*

—ые деньги *համդերձանքի դրամ, փող*

—ая мазь *սարքի յուղ*

Амнистия *Ամնիստիա, անմիշություն*

Амнистировать *Ամնիստիա շնորհել, տալ*

Ампутация *Անդամահատություն, անդամատու-թյուն*

Ампутировать *Անդամահատել, անդամատել (վոտ-քը, ձեռքը կամ մի ուրիշ անդամը կտրել)*

—ванные члены раненых *վիրավորների կտրած*

Ангар *Անգար, ծածկ* *(անդամները*

— -убежище *պատսպարան-անգար, ծածկ*

— маскировочный *քողարկային անգար, ծածկ*

Анархия *Անիշխանություն*

Анемометр *Հողմաչափ, տ.* ветромер

Анкета *Անկետ, հարցմունք*

Анкетная карточка *Հարցացուցակ*

—ый лист *հարցաթերթ*

Анвелопа *(ամրաշին.) Շրջապատակ* *(գլխավոր*

Аннексия *Անեքսիա, ուկցում* *(պատնեշի*

Антабка *Փոկող (հրացանի)*

Антагонизм *Հակամարտություն*

Антагонист *Հակամարտ*

Антимоний *Ծարիր, տ.* сурьма

Анфилада, обстреливание анфиладою *Տողանա-րություն, յերկայնքով գնդակոծում, յեր-կայնակի հրաձգություն, տ.* продольное об-стреливание, продольная стрельба

Анфиладный *Տողանար*

—ая батарея *տ. մարտկոց*

—ый выстрел *տ. ձիգ*

—ый огонь *տ. կրակ, տ.* продольный огонь

Анфилирование *Տողանարում*

Анфилировать *Տողանարել, յերկայնքով հրետա-*

Аппарат *Ապարատ, գործիք, անոթ* *(կոծել*

— воздухоплавательный *կամ* летательный *օդա-գնացական գ., թռչելու գործիք*

— телефонный *հեռախոսական գործիք, ապարատ*
Аппарель *(ամրաշին.) Զառեջ*
— барбета *հրետաթմբի զ.*
—ли валганга *թմբատափի զառեջեր*
Аппроши *Մատույցներ, ռ.* подступы, ходы сообщения
Аптека *Դեղատուն, դեղարան*
— полевая подвижная *դաշտային շարժական դեղարան*
Аптекарский магазин *Դեղարանական կրպակ, դեղակրպակ*
Аптекарь *Դեղագործ || դեղավաճառ*
Аптечный *Դեղատնային, դեղարանական*
—ая лаборатория *դեղարանական գործանոց*
—ый магазин, —ый склад *դեղարանական պահեստ*
—ые предметы *դեղատնային առարկաներ*
— фельдшер *դեղատնային բուժակ*
Аренда *Վարձակալություն*
Арендатор *Վարձակալ*
Арест (личный) *Կալանք*
— на гауптвахте *կ. պահանոցում*
— домашний *տնային կ.*
— предварительный *նախնական կ.*
— простой *հասարակ, թեթև կ.*
— смешанный *խառն կ.*
— строгий *խիստ կ.*
— усиленный *սաստկացրած կ.*
— с исправлением (исполнением) служебных обязанностей *կ. ծառայության պարտականությունները կատարելով հանդերձ*

— без исправления (исполнения) служебных обязанностей *կ. առանց ծառայության պարտականությունները կատարելու*

— имущественный *գույքի արգելանք*

взять под — *ձերբակալել*

выпустить из-под —та, снять — *կալանքից արձակել*

находиться под —том *կալանքի մեջ լինել*

посадить под — *կալանավորել*

содержать под —том *կալանքի մեջ պահել*

Арестант *Կալանավոր*

Арестантская рота *Կալանավորական վաշտ*

Арестный дом *Կալանատուն, բանտատուն*

Арестование *Կալանավորում, ձերբակալում*

Арестовать *Կալանավորել*

— на 10 суток с исполнением служебных обязанностей *կ. տասն օրով՝ ծառայության պարտականությունները կատարելով հանդերձ*

Арка триумфальная *Հաղթական կամար*

Аркан *Օղավոր պարան*

Арматура *Սպառազենք || զինագեստ || պահանգ*

— солдата *զինվորի զինագեստ (պահպանակ*

— блочная *ճախարակի պահանգ*

Арматурный список, —ая ведомость *Զինագեստի*

Армеец *Բանակային (զինվոր) (ցուցակ*

Армейский *Բանակային*

—ая конница *բ. այրուձի*

—ий корпус *բ. կորպուս, զորամարմին*

— полк *բ. գունդ*

Армия *Բանակ, զորաբանակ*

— вспомогательная *օժանդակ բ.*
— главная *գլխավոր բ.*
— действующая *գործող, գործուն բ.*
— добровольческая *կամավորական բ.*
— красная *կարմիր բ.*
— краснознаменная *կարմրադրոշ բ.*
— милиционная *միլիցիական բ., տ.* территориальная армия
— наблюдательная *կամ* обсервационная *դիտողական բ.*
— нападающая, наступающая *հարձակվող բ.*
— оккупационная *օկուպացիական, բռնարկու բ.*
— осадная *պաշարողական բ., պաշարման բ.*
— постоянная *մշտական բ.*
— резервная *օժանդակ բ.* || *պահեստի բանակ*
— сухопутная *ցամաքային բ., ցամաքազոր*
— территориальная *յերկրային բ., տ.* милиционная армия || *պահեստազոր* (резервные войска *Ֆրանսիայում*)
— трудовая *աշխատավորական բ.*

Арьергард *Վերջապահ*

Арьергардный *Վերջապահական, վերջապահ*
— бой *վերջապահական մարտ*
— полк *վերջապահ գունդ*

Арсенал *Զինանոց*
— артиллерийский *հրետանային զ.*
— -завод *գործարան-զինանոց*
— инженерный *ճարտարագիտական զ.*
— морской *ծովային զ.*
— -склад *զինանոց-պահեստ*

Артель *Արտել, ընկերակցություն*

— трудовая *աշխատավորական արտել, ընկերակցություն*

Артельный *Արտելական, ընկերակցական*

довольствие (продовольствие) команды производится артельным порядком *զորախումբը կերակրվում է արտելական կարգով, յեղանակով, ընկերովի*

—ая сумма *արտելի գումար, ընկերակցական գումար*

Артельщик *Արտելորդ, ընկերակցորդ (արտելի ընկեր, անդամ) ‖ արտելի տնօրեն, ծախսարար*

Артиллерийский *Հրետանական, հրետանային, հրետանու*

—ий арсенал *հրետանային զինանոց*

—ий дивизион *հրետանական բաժնյակ*

—ое довольствие *հրետանական պիտույքներ*

—ий запас *հրետանական պաշար, ռազմամթերք*

—ое искусство *հրետանական արվեստ*

—ая лаборатория *հրետանային գործանոց, հրարվեստանոց, տ.* пиротехническая лаборатория

—ая лошадь *հրետանու ձի, հրետաձի*

—ая мастерская *հրետանու արհեստանոց, հրետանային արհեստանոց*

—ая машина *հրետանական մեքենա*

—ий музей *հրետանային թանգարան*

—ий начальник *հրետազորի պետ, հրետապետ*

—ий обоз *հրետանային գումակ*

30610

— ое орудие *հրանոթ*

—ий парк *հրետանային պարկ. հրանոթանոց.*

—ий подвижный парк *հրետանային շարժական պարկ, կրանք*

—ая разведка *հրետանային հետախուզություն*

—ий склад *հրետանային պահեստ*

—ая технология *հրետանական տեխնոլոգիա, արվեստաբանություն*

—ое управление *հրետագորի վարչություն*

—ая шкала *հրետանային սանդղակ*

—ая школа *հրետանական դպրոց*

Артиллерист *Հրետավոր*

Артиллерия *Հրետանի* || *հրետագոր* || *հրետագիտություն*

— береговая *ծովափնյա հրետանի*

— гаубичная *հոբիցային հրետանի*

— горная *լեռնային հրետանի*

— дальнобойная *հեռահար, հեռածիգ հրետանի*

— ездящая *ձիավոր հրետանի*

— конная *հեծյալ հրետանի*

— корпусная *կորպուսի հրետանի*

— крепостная *բերդային հրետանի*

— легкая *թեթեվ հրետանի*

— морская *ծովային հրետանի*

— мортирная *հրասանդղային հրետանի*

— осадная *պաշարողական հրետանի*

— особого назначения *հատուկ դեր անեցող (հրետանի*

— пешая *հետիոտն հրետագոր*

— полевая *դաշտային հրետանի*

— полковая *գնդի հրետանի*

— резервная *պահեստի հրետանի*
— тяжелая *ծանր հրետանի*
Архив *Արխիվ, Դիվանարան*
Архивариус *Արխիվարիուս, Դիվանարանապետ*
Архитектор *Ճարտարապետ*
Архитектура *Ճարտարապետություն*
— военная *ռազմական ճ., տ.* фортификация
— корабельная *նավական ճ., նավակառություն, նավագործություն*
Арчак *Թամբաղեղ, տ.* ленчик
Асбест *տ.* азбест
Ассигновать *Հատկացնել (գումար)*
Ассигновка *Հատկացագիր*
Ассистент *Ընթերակա*
— при знамени *դրոշի ը.*
Атака (в тактическом смысле) *Գրոհ (մարտավարական իմաստով)*
— артиллерийская *հրետանային գ.*
— внезапная *հանկարծակի գ.*
— газовая *գազագրոհ*
— главная *գլխավոր գ.*
— демонстративная *ցուցական գ., տ.* ложная (атака
— дневная *ցերեկվա գ.*
— инженерная *ճարտարագիտական գ.*
— кавалерии против пехоты *հեծելազորի գ. հետևակի դեմ*
— лавою *լավայով գ. (կազակների)*
— ложная *կեղծ, սուտ գրոհ, տ.* фальшивая а.
— неожиданная, нечаянная *անսպասելի, անակնկալ գ.*
— ночная *գիշերային գ.*

— огневая *կրակի գ.*
— пехотная, — пехоты *հետեւակազօրի գ.*
— рассыпная *ցրիվ գ.*
— решительная *վճռական գ.*
— стихийная *տարերային գ.*
— стрелковая *հրաձգական գ.*
— тыла, в тылу *թիկունքի գ., գրոհ թիկունքի վրա, թիկնագրոհ*
— фальшивая, ложная *կեղծ, սուտ գ.,*
— фланговая *թեւային գ., թեւի գ., գրոհ թեւից, թեւի վրա, թեւագրոհ*
— фронтальная *ճակատային գ., գրոհ ճակատից, ճակատի վրա, ճակատագրոհ*
— цепью *շղթայով գրոհ, շղթայագրոհ*
движение в атаку *գրոհի դիմելը*
идти в атаку *գրոհել, գրոհ տալ*
отбить атаку *գրոհը յետ մղել*

Атака крепости *բերդի գրոհում, տ.* осада крепости
— крепости нечаянным нападением *բերդի գրոհում անակնկալ վրա տալով*
— крепости открытою силою *բերդի գրոհում բուռն ուժով, դիմագրավ գրոհում բերդի վրա*
— крепости постепенная *կամ* правильная *բերդի քայլ առ քայլ, կամ կանոնավոր գրոհում, կանոնավոր պաշարում, տ.* правильная осада
— полевых укреплений *դաշտային ամրութիւնների գրոհում*

Атаковать *Գրոհել* || *հարձակուել* || *կռիվ սկսել*

— неприятеля *հարձակվել թշնամու վրա*

— в штыки *գրոհել ի սվինամարտ, սվինագրոհի*

Атаман *Ատաման, հետման* *(դիմել*

Атлет *Ըմբիշ*

Атлетика *Ըմբշամարզություն, ըմբշական վարժություն, մարզանք*

— легкая *թեթև ը.*

— тяжелая *ծանր ը.*

Атлетическое упражнение *Ըմբշական վարժու-*

Атмосфера *Մթնոլորտ* *(թյուն*

Атмосферный *Մթնոլորտային*

—ые осадки *մ. տեղումներ*

Атташе военный *Զինվորական, ռազմական կցորդ*

Аттестат *Վկայագիր ‖ վկայական ‖ հավաստագիր*

— на денежное (продуктовое) довольствие *դրամական (մթերքների) բավարարման հավաստագիր*

Аттестация, аттестование *Վկայում, վկայություն. վկայագիր*

— письменная *գրավոր վկայություն, վկայա-*

— устная *բերանացի վկայություն* *(գիր*

— командного состава *հրամանատարական կազմի վկայագիր*

Аттестовать *Վկայել, վկայություն տալ մեկի մասին.* —аться *վկայվել*

Аукцион *Աճուրդ, տ.* торги

Аэродром *Այերոդրոմ, օդանավարան*

Аэронавт *Օդանավորդ*

Аэронавтика *Օդանավորդություն ‖ օդանավություն, օդանավության արվեստ*

Аэроплан *Սավառնակ*, *տ.* самолет

Аэростат *Օդապարիկ*, *տ.* воздушный шар

— привязной *կապովի, պարանավոր օ.*

— управляемый *ղեկավարելի օ.*

Аэрофлот *Օդային տորմիղ, օդատորմիղ*, *տ.* воздухофлот

Аэро-фотограф *Օդային լուսանկարիչ, օդա-լուսանկարիչ*

Аэро-фотография *Օդային լուսանկարչություն, օդա-լուսանկարչություն*

Аэро-фото-снимок, аэрофотограмма *Օդային լուսանկար, օդա-լուսանկար*

Б

Баба *Վարսանգ, ցցահար*

— ручная *ձեռնաթակ, տոփան*, *տ.* трамбовка

Бабка ваги *Լծանակի կոճան*

Багаж *Բագաժ, ուղեբեռ*

Багор *Կռաձող, կարթաձող*

База, базис *Խարիսխ, հիմք*

— административная *վարչական խ.*

— временная *ժամանակավոր խ.*

— вспомогательная *օժանդակ խ.*

— операционная *գործողությանց խ.*, *տ.* основание действия

— промежуточная *միջնական խ.*

— тактическая *մարտավարական խ.*

Базисный *Խարսխային*
—ый склад *խարսխային պահեստ*
—ая станция *խարսխային կայարան*
Бак *Գավաթ (կերակրի) ‖ կոնք ‖ պահաման (հեղուկների)*
Баклага *Զրաման*
Баланс *Հավասարակշռություն ‖ հաշվեկշիռ*
Балка *Հեծան ‖ հեղեղատ (հարթ տեղերում չոր տափաստաններում), տ.* овраг
— деревянная *փայտե հեծան*
— железная *երկաթե հեծան*
— чугунная *ձուլե հեծան*
Баллиста *Բալիստր*
Баллистика *Ձգաբանություն*
— внешняя *արտաքին ձ.*
— внутренняя *ներքին ձ.*
Баллистический *Ձգաբանական*
—ий прибор *ձ. անոթ*
—ие данные *ձ. տվյալներ*
—ие свойства оружия *զենքի ձ. հատկություններ*
—ое требование *ձ. պահանջ*
Баллон *Գունդ, օդագունդ*
Балюстрада *Վանդակապատ*
Банда *Հրոսակ ‖ ելուզակախումբ, հուզկահարների խումբ*
Бандаж *Կապանք ‖ աղեկապ*
Бандероль *Կապուկ, խաչկապուկ*
Бандит *Ելուզակ, հուզկահար*
Бандитизм *Ելուզակություն, հուզկահարություն*
Банк, банкет артиллерийский *(ամրաշին.) Հրետաթումբ, հրետանային թմբատափ, բանկետ, տ.* барбет, валганг артиллерийский

Банить орудие *Հրանոթը փարոել, փարատել*

Банник *Փարոիչ, փարատիչ, փարոց, տ.* про-

Барабан *Թմբուկ* || *փոր* || *ճաստոց* (тиральник

— катушки *կոճի փոր*

— отражателя *անդրադարձիչի ճաստոց*

— револьвера *ատրճանակի թմբուկ*

— угломера панорамы *ճամացույցի անկյունա-չափի ճաստոց*

— уровня *հարթաչափի ճաստոց*

Барабанить *Թմբկահարել, թմբուկ զարկել, թմբուկ ածել, դափել*

Барабанный бой *Թմբկահարություն, դափյուն*

—ая палка *թմբիչ, կոմրաճ, թմբուկի կոպալ*

Барабанщик *Թմբկահար*

Барак *Ճեղակ*

Барачный лазарет *Ճեղակ լազարեթ, հիվանդանոց*

—ый лагерь *ճեղակի ճամբար*

Барбет у бруствера *(ամրաշին.) Բարբետ (պատվարի), հրետաթումբ, հրետանային թմբատափ, տ.* банк, банкет артиллерийский, валганг артиллерийский

<Барометр *Ծանրաչափ*

— анероид *անհեղուկ ծ.*

Баррикада *Բառիկադ, անցկալ*

Баррикадировать *Անցկալել*

Барьер *Փակոց*

— плавучий *լողացող փ. (գետերի)*

— поворотный *պտտվող փ.*

Барьерный *Փակոցի, փակոցային, փակոցավոր*

—ые ворота *փակոցավոր դուռ*

— езда *փակոցավոր ձիավարություն*
—ая рогатка *խաչափառ փակոցանձան*
—ая скачка *փակոցավոր ձիարշավ*
Бассейн *Ջրամբար, ավազան,* *տ.* водоем ‖ *ջրաբաշխ (գետերի, լճի)*
Бастион *(ամրաշին.)* *Բաստիոն*
— насыпной *հողալից բ.*
Бастионная система *Բաստիոնական սիստեմ*
Батальон *Գումարտակ*
— железнодорожный *յերկաթուղային գ.*
— запасный *պահեստի գ.*
— из трех рот, 3-х ротный *յերեք վաշտանի գ.*
— инженерный *ճարտարագիտական գ.*
— кадровый *կադրային, բնակազմական, բնաբանակյան գ.*
— крепостной артиллерийский *բերդային հրե-*
— пехотный *հետևակ գ.* *(տանական գ.*
— понтонный *զոմական գ.*
— саперный *բրուդ, սափյորա գ.*
Батальонный *Գումարտակի*
—ый боевой участок *գ. մարտավայր, մարտա-*
—ый горнист *գ. փողհար* *(կան տեղամաս*
—ый командир *գ. հրամանատար*
—ая колонна *գումարտակայուն*
—ый резерв *գ. օժանդակ*
—ое учение *գ. վարժություն*
Батарейный *Մարտկոցի, մարտկոցային*
—ый веер *մարտկոցային հովհար, հովհարաշար*
—ый резерв *մարտկոցի օժանդակ*
—ое учение *մարտկոցի վարժություն*

Батарея *Մարտկոց*

— анфиладная *տողանար մ.*

— береговая *ծովափնյա մ.*

— гальваническая *գալվանական մ.*

— гаубичная *հոբիցային մ.*

— демонтирная *հրետանար մ.*

— ездящая *ձիավոր մ.*

— конная *հեծյալ մ.*

— конно-горная *հեծյալ լեռնային մ.*

— крепостная *բերդային մ.*

— легкая *թեթև մ.*

— мортирная *հրասանդային մ.*

— навесная *գագաթնանար մ., տ.* перекидная

— осадная *պաշարողական մ.*

— перекидная *անցրաձիգ մ., տ.* навесная

— пешая *հետիոտն մ.*

— полевая *դաշտային մ.*

— сопровождения *ուղեկից մ.*

— тыльная *թիկնանար բ.*

— тяжелая *ծանր մ.*

— укрытие *պատսպարան-մարտկոց*

— учебная *վարժության մ., վարժական մ.*

Башлык *Կնգուղ, գլխանոց (բաշլըղ)*

Башмак сваи *ցցի բարձ, ծայրապանակ*

Башня *Աշտարակ*

— вращающаяся *պտտվող ա.*

— зубчатая *ժանեվոր ա.*

— подвижная *շարժական, շարժուն ա.*

Бдительность *Արթնություն, աչալրջություն*

Бдительный часовой *Արթուն, աչալուրջ ժամա-պահ*

Бег Վազ || փախուստ։ Бегом վազով, վազելով։ Бегом, марш! (հրամ.) Վազով, մա՛րշ։ На бегу վազելիս։ Полагать в бегах փախած համարել

Бегать Վազել || փախչել, փախուստ տալ

Беглец, беглый Փախստյա

Беглый Արագ, շտապ

—ый шаг շտապ քայլ. Беглым шагом շտապ քայլով, շտապաքայլ.

Беглый огонь! (հրամ.) Շտապ կրա՛կ։

Беготня Վազվզոց

Бегство Փախուստ

Бегун Վազան || նժույգ

Бегуны Վառոդաղաց, ռ. пороховая мельница

Беда Փորձանք, աղետ

Бедствие общественное Հասարակական աղետ,

Бежать Վազել || փախչել (Թշվառություն

—из плена գերությունից փախչել

—со службы ծառայությունից փախչել

Беженец Փախստական

Безвестное отсутствие Անհայտ բացակայություն

Безвыходный Անել, անելանելի

—ое положение, место ա. դրություն, տեղ

Бездействие Անգործություն

— власти իշխանություն ա.

Бездна Անդունդ, վիհ, խորխորատ

Бездорожица, бездорожье Անճանապարհ, անճանապարհություն, ռ. беспутица

Бездымный порох Անծուխ վառոդ

Безнаказанность Անպատժություն, անպատիժ
Безнаказанный Անպատիժ (մնալ
Безопасность Անվտանգություն, ապահովություն
Безопасный Անվտանգ, ապահով
—ое место անվտանգ, ապահով տեղ
Безоружный Անզեն
Безостановочная атака Առանց կանգ առնելու գրոհ
Безотказная работа (телефонных аппаратов и т. п.) Անարգել գործելը, բանելը (հեռախոսական գործիքների յեվ նմ.)
Безотлагательно Առանց հետաձգելու.
—ность անհետաձգելիություն
Безотлагательный Անհետաձգելի
—ое исполнение առանց հետաձգելու, անհապաղ կատարում, կատարածում, գործադրություն
Безотчетный Առանց հաշվետվության, անհաշվե-
—ые суммы ա. գումարներ (տու
Безудержное движение вперед Անկասելի առաջշարժում, անզուսպ, բուռն առաջշարժում
Безукоризненное поведение Անբասիր վարք
Белое оружие Սպիտակ զենք, սառզեն տ. холод
Бенгальский огонь Բենգալյան կրակ (ное оружие
Белила Սպիտակ, սպիտակացեղ
— цинковые ցինկի ս.
— свинцовые արճճի ս.
Бензин Բենզին
Берданка Բերդան, Բերդանի հրացան
Берег Ափ, յեզր
— морской ծովափ, ծովեզր

— отлогий *կամ* пологий *թեքեվ զառիվեր ափ*

Береговой *Ծովափնյա, յեզերային*

—ая артиллерия *ծովափնյա հրետանի*

—ая батарея *ծովափնյա մարտկոց*

—ой ветер *ծովափնյա քամի*

—ой лафет *ծովափնյա հրետասայլ*

—ая линия *յեզերային գիծ, յեզրագիծ*

—ая оборона *ծովափնյա պաշտպանություն*

— ое укрепление *ծովափնյա ամրություն*

Берма *(ամրաշին.) Բերմ, պատոց*

— между краем рва и подошвою бруствера *պատոց, (յետրաշված, նեղ կածան) փոսի յեզրի յեվ պատվարի ստորոտի միջեվ*

— насыпи, плотины *հողակույտի, ամբարտակի պատոց, ու.* уступ

— полотна железной дороги *յերկաթուղու լցի պատոց*

Бермочка окопа *Խրամատի պատոց, ու.* уступ окопа

Бескомандная пальба *Անհրաման կրակում*

Беспечность *Անհոգություն*

Бесповоротное решение *Անդարձ, անդառնալի, անշրջելի վճիռ*

Беспогодица *Ցեխային յեղանակ*

Беспомощное состояние *Անօգնական, անտեր վիճակ*

Беспорядок *Անկարգություն.* —ки *անկարգություններ, խառնակություն*

Беспорядочность огня *Կրակի անկարգություն, անկանոնություն*

Беспорядочной *Անկարգ, անկանոն*

—ый огонь *ա. կրակ*

—ая стрельба *տ. հրաձգություն*

Беспощадная война *Անխնա, անագորույն պատերազմ*

Беспрекословный *Առանց առարկության, անխոս*

—ое повиновение *առանց առարկելու, անխոս հնազանդություն, հլու հնազանդություն.*

—но повиноваться *անխոս հնազանդվել, հլու հնազանդվել*

—но выполнить все приказы командиров *անխոս կատարել հրամանատարների բոլոր հրամանները*

—ое подчинение *առանց առարկության, անխոս ենթարկվելը*

Беспрепятственное движение *Անարգել շարժում*

Беспрерывность *Անընդհատություն*

Беспроволочный телеграф *Անթել հեռագիր, տ.* радио

Беспутица, беспутье *Անճանապարհություն, անճանապարհ, տ.* бездорожье

Бессменная стража *Անփոփոխ, անփոխանորդ պահապան*

Бесспорный *Անվիճելի*

—ое право *անժխտելի իրավունք*

Бессрочный *Անժամկետ*

—ые вещи *տ. իրեր*

—ый отпуск *տ. արձակուրդ, անորոշ ժամանակով արձակուրդ*

Бесстрашный *Անահ, աներկյուղ, անվեհեր*

Бесчестие *Անպատվություն*

Бесчинство *Անկարգություն*

Бесчинствовать *Անկարգություն անել*

Бетон *Բետոն*

Бивак, бивуак *Բացոթյագ*

Бивакировать *Բացոթեգել*

Бивачный *Բացոթյագի, բացոթեգային*

—ый караул *բ. պահակ*

—ый порядок *բ. կարգ*

—ое расположение *բացոթեգային դասավորություն, բացոթյագում տեղավորվելը, տ.* расположение биваком

Бикфордов фитиль *Բիկֆորդյան պատրույգ*

— шланг *բ. կաշեփող, թեզան*

— шнур *բ. քուղ*

Билет *Տոմս, տոմսակ*

— воинский *զինվորական տոմս*

— квартирный *բնակարանային տոմս, բնակարանատոմս*

— отпускной *արձակուրդի տոմս*

— приемный *ընդունելության տոմս*

— служебный *ծառայության տոմս*

Бинокль *Բինոկլ, յերկդիտակ*

— полевой *դաշտային յերկդիտակ*

— цветоискатель *գունախնդիր յերկդիտակ*

Бинт *Յերիզ*

— перевязочный *վիրակապ*

Бинтовать *Յերիզապատել, յերիզով կապել*

Битва *Ճակատամարտ, տ.* сражение

Бить *Խփել, զարկել, զարնել || Թմբկահարել || հարվածել, ծեծել, || ջարդել || սպանել*

— атаку *գրոհ զարկել, գրոհ թմբկահարել*
— барабан, барабанить *թմբուկ զարկել, թմբկահարել*
— дробь *դափդափել, թմբուկը դղդղացնել, դռռացնել*
— зарю вечернюю *ցայգանվագ զարկել*
— зарю утреннюю *այգանվագ զ.*
— марш *մարշ, քայլերգ զ.*
— отступление *նահանջ զ.*
— поход *ռազմերթ զ.*
— сигнал *ազդանշան զ.*
— сбор *հավաք զարկել.* Бей сбор! *(հրամ.)* *(Զա՛րկ հավաք.)*
— тревогу *տագնապ զ.*
—, разбить неприятеля *թշնամուն ջարդել*
Ружье бьет хорошо *հրացանը լավ է խփում*
Биться *Մարտնչել* || *տոփել, խփել*
— с неприятелем *թշնամու դեմ մարտնչել*
— на поединке *մենամարտել*
— на шпагах *սուսերներով կռվել, սուսերամարտել*
Бичева, бичевка *Թոկ*
Благодарность от лица службы *Շնորհակալություն ~~ի դիմաց~~ ծառայության*
Благоприятный *Աջողակ, աջող, նպաստավոր*
— ый случай *աջողակ, աջող դեպք*
— ые условия *նպաստավոր պայմաններ*
Бланк, бланкетная бумага *Բլանկ*
Блестящая жесть *Սպիտակ թանագ, անագած թանագ, սպիտակ յերկաթե թիթեղ*
Ближайший начальник *Մերձավոր պետ* || *մոտակա պետ*

—ее питание пулемета *գնդացրի սնունդը մոտիկից, գնդացրին մոտից սնունդ մատակարարելը*

Ближний *Մոտ, մոտիկ, մոտակա || մոտալուտ*

—ий бой *մոտակա մարտ || մերձամարտություն.*

Оружие ближнего боя *մերձամարտ զենք*

—ий огонь *մոտակա կրակ*

—яя, близкая опасность *մոտալուտ վտանգ*

—ий от'езд *մերձակայություն*

—яя, близкая разведка *մոտիկ հետախուզություն*

Близорукий *Կարճատես*

Блинда *Բլինդ*

— вертикальная *ուղղաձիգ բ.*

— горизонтальная *հորիզոնական բ.*

Блиндаж *(ամրաշին.) Բլինդաժ, շերտափակ*

— горизонтальный *հորիզոնական շ.*

— наклонный *թեք, փայտանակ շ.*

Блиндировать *Բլինդել, շերտափակել || զրահապատել*

—анный поезд *բլինդավոր գնացք*

Блок *Ճախարակ, ծիծեռնիկ, ճոպկ*

— для натяжки провода *լարը ձգելու, լարաձիգ ճ.*

— неподвижный *անշարժ, հաստատուն ճ.*

— передвижной *շարժուն ճ.*

Блокада, блокирование, блокировка *Շրջափակ պաշարում, շրջափակում,* *տ.* обложение

— морская *ծովային պաշարում, նավապաշարում*

Блокировать (берег, гавань, крепость) *Շրջափակ պաշարել, շրջափակել (մի ծովափ, նավահանգիստ, բերդ)*

Блокгауз (*անգլ.*) *Բլոկհաուզ, կոճղամուր*

Блоковая мастерская *ճախարակի, ծիծեռնակի արհեստանոց*

Блочная арматура *ճախարակի, ծիծեռնակի պա-ճանք*

Бляха *Թիթեղ, մետաղե տախտակ* | *թանագ* | *շիգղ*

— поясная *գոտու շիգղ*

Бодрость духа *Հոգու արիություն*

Бодрый *Առույգ, աշխույժ, արի*

Боевой *Մարտական* | *խփելու* | *հրանոթի* | *մարտիկ* | *քաջամարտիկ*

—ой взвод *մարտական, խփելու վաշտ (հրացանի)*

—ой винт *մարտական պտուտակ*

—ое войско *մարտիկ զորք*

—ой выстрел *մարտական, գնդակավոր ձիգ*

—ые гнезда *գարձյակի բույներ, տ.* цапфенные гнезда

—ая грань нарезов *ակոսների մարտական յերեսակ*

—ое движение *մարտական շարժում*

—ое действие *մարտական գործողություն*

—ая задача *մարտական խնդիր*

—ая единица *մարտական միավոր*

—ой заряд *մարտական լից*

—ые запасы *մարտական պաշարներ*

—ая зона *մարտական գոտի*

—ые колеса *մարտական, հրանոթի անիվներ*

—ой комплект *մարտական համալիր*

—ой конь *մարտական ձի, յերիվար*

—ая линия *մարտական գիծ, մարտագիծ*

—ая личинка *մարտական, խփելու փակ (փակաղակի)*

—ая меткость *մարտական, խփելու դիպկություն*

—ая обстановка *մարտի պարագա*

—ая обязанность *մարտական պարտականություն*

—ая ось *մարտական, հրետանայի սռնի*

—ое отличие *մարտական արժանիք, մ. հան-դիսացում*

—ой патрон *մարտական, գնդակավոր փամփուշտ*

—ой полк *մարտիկ, քաջամարտիկ գունդ*

—ой порядок *մարտական կարգ, մարտակարգ*

—ой приказ *մարտի հրաման, տ.* диспозиция

—ой поход *ռազմերթ* (для боя

—ые припасы *ռազմամթերք, մարտական պի-տույքներ*

—ая пружина *մարտական, խփելու զսպանակ*

—ая ракета *մարտական հրթիռ*

—ая сила *մարտական ուժ*

—ая стрельба *մարտական հրաձգություն*

—ой участок *մարտական տեղամաս, մարտավայր*

—ая часть *մարտիկ մաս, մարտական մաս,*

—ой шнур *հրալար* *(մարտամաս*

Боек ударника *Զարկանի սեպ (հրացանի)*

Боеприпасы *Մարտամթերք, մարտական պաշար, մարտապաշար*

Боеспособность *Մարտունակություն, ռազմունա-*

Боец *Մարտիկ* || *ախոյան* *(կություն*

— отдельный *առանձին մարտիկ*

— передовой *առաջամարտիկ*

Бой *Մարտ* || *խփելը, զարկելը*

— авангардный *առաջապահական մարտ*

— арьергардный *վերջապահական մարտ*

— барабанный, — в барабан *թմբկահարություն,*

— винтовки *հրացանի խփելը* *(դափյուն*

Оружие дальнего боя, ближнего боя *Հեռահար զենք, մերձահար զենք*

— встречный *դիմամարտ, դիմամարտություն,*

— выжидательный *սպասողական մարտ*

— горный *լեռնային մարտ*

— групповой *խմբական մ.*

— демонстративный *ցուցական մ.*

— длительный, затяжной *տեվական, յերկարա-*

— дневной *ցերեկվա մ.* *(տեվ մ.*

— кулачный *կռփամարտ, բռնցքակռիվ*

— морской *ծովային մարտ, ծովամարտ, ծովամարտություն*

— наступательный *հարձակողական մարտ*

— ночной *գիշերային մ., գիշերամարտ*

— оборонительный *պաշտպանողական մ.*

— огневой *հրամարտ*

— отступательный *յետխաղացական, նահանջի*

— преднамеренный *դիտավորյալ մ.* *(մարտ*

— решительный *վճռական մ.*

— рукопашный *ձեռնամարտ, բռնամարտ, բռնամարտություն, ձեռնամերձ կռիվ*

— случайный *պատահական մ.*

— смертный, — на жизнь и на смерть *կյանքի յեվ մահու կռիվ*

— стрелковый հրաձգական մարտ.
К бою! (հրամ.) Ի մարտ.
Бойница Հրակնատ, ա. амбразура
— закрытая փակ հրակնատ
— открытая բաց հրակնատ
— общая ընդհանուր հրակնատ
— ружейная հրացանի հրակնատ
— частная մասնավոր հրակնատ
Бойня Սպանդանոց
Бок Կող, կողք
Боковой Կողքի, կողմնական, կողմնակի
—ой авангард կողմնապահ
—ой ветер կողքի քամի, կողքից փչող, կողմնական քամի
—ая дорога կողքի, կողմնակի ճանապարհ
—ой дозор կողքի դետ, կողմնադետ
—ые дозорные կողքի, կողմնական դիտակայներ
—ой магазин կողքի պահեստարան
—ой наклон орудия հրանոթի կողքի թեքում, կողմնական թեքում
—ое направление կողքի ուղղություն
—ой отряд կողմնապահ ջոկատ
Болванка для рубки Սուսերահարության խրտվի-
Болотистый ճահճային, ճահճոտ (լակ
—ый грунт ճ. գետին
—ая местность ճ. տեղանք, վայր. մորուտ, ճահ-
Болото ճահիճ (ճոտ
— кочковатое կոշտերով ճ.
— с кустами թփերով ճ.
— непроходимое անանցանելի ճ.

— проходимое *անցանելի ճ.*

Болт *Գնդերիթ* || *յերիթ* || *հեղույս* || *սեռնակ*

— деревянный *փայտի յերիթ, փինչ, բութունք*

— зажимной *սեղմիչ գնդերիթ*

— заклепной *դուրգամեխի գնդերիթ*

— запирающий *փակիչ գ.*

— затворный *փականակի սեռնակ, ծխնու սեռնակ, ծխնեսեռնակ, տ.* шарнирный б.

— круглый *կլոր գնդերիթ*

— остроконечный *սրածայր յերիթ, հեղույս, տ.* глухарь

— прицельный, *նշանոցի սեռնակ տ.* шпилька

— с винтовою нарезкою и гайкою *պտուտակավոր յեվ մանեկավոր գնդերիթ*

— связной *կապող գնդերիթ*

— с зазубринами *կեռատամ յերիթ, ճանկերիթ, տ.* ерш

— с кольцом *օղակավոր գնդերիթ, օղապտուտակ*

— с круглой головкой *կլորագլուխ գնդերիթ*

— с крючком *կեռավոր գ.*

— с плоскою головкою *տափագլուխ գ.*

— спускового механизма *վայրիջույց մեխանիզմի սեռնակ, տ.* спусковая шпилька

— с чекою *բուլեվոր գնդերիթ*

— с четырехгранным стержнем (телом) *քառանիստ բունով (մարմնով) գ.*

Скреплять, сшивать болтами *գնդերիթներով կապել, ամրակցել, հեղուսել, գնդերիթել, յերիթապնդել*

Болтик *Յերիթակ, տ.* штифтик

Болтовое скрепление *Յերիթապնդում. յերիթա-պնդվածք, հեղուսվածք*

Большой интервал *Մեծ միջանց*

Бомба *Ռումբ*

— двустенная *յերկկողանի ռ.*

— картечная *կարտեչավոր ռ.*

— разрывная *պայթուցիկ ռ.*

— ручная *ձեռնառումբ*

— светящая *լուսատու ռ.*

Бомбардир *Ռմբարկու*

— наводчик *նշանառու ռ.*

Бомбардирование, бомбардировка *Ռմբակոծում, ռմբակոծություն*

Бомбовое очко *Ռումբի ակն, ռմբակն*

—ая трубка *ռումբի փող, ռմբափող*

Бомбомет *Ռմբանետ (գործիք)*

Бомбометательный аэроплан *Ռմբաձիգ սավառ-*

Бомбометчик *Ռմբաձիգ (զինվոր)* *(նավ*

Бомбоносе *Ռմբակիր*

Боннет *(ամրաշին.) Բոնետ, փրփն*

— -кононир *(ամրաշին.) բոնետ-կապանիք, փրփն-գապանց*

— за революцию *Հեղափոխության ռազմիկ, մար-*

Бородка ключа *Բանալիի բլթակ* *(տիկ*

Борозда *Ակոս*

Бороздить *Ակոսել*, Борозди! *(հրամ.) Ակոսի՛ր։*

Борона *Մանկեն*

Бороться *Կռվել, մարտնել, մաքառել, պայքարել [գոտեմարտել, կուշտի բռնել, կոխ բռնել*

Борьба *Կռիվ, մարտում, մրցում, պայքար*
|| *գոտեկռիվ, գոտեմարտ, զուգար*
— на жизнь и на смерть *կյանքի յեվ մահու կռիվ.*
Вести борьбу *Կռիվ մղել, պայքար մղել*
Борец *Ըմբշամարտիկ (մարդ կամ ուանձ մահ)* ||
Ботинки *Կոշիկ, տ.* полусапожки (*բազկաթթու*
Боченок *Տակառակ*
— пороховой *վառոդի տ.*
Бочка *Տակառ*
— полировательная *(վառոդ) ճղկելու տ.*
— пороховая *վառոդի տ.*
Брак *Խոտան (ապրանք), խոտանք*
Выделить в брак предметы негодные или не соответствующие установленным правилам и описаниям *Անպետք կամ սահմանված կանոններին յեվ նկարագրերին անհամապատասխան առարկաները ջոկել իբրեվ խոտան*
Бракование, браковка *Խոտանում.* Лошади подлежащие — ке *խոտանումի յենթակա, խոտանելի ձիեր*
Браковать *Խոտանել.* — ванная лошадь *խոտան-*
Браковщик *Խոտանիչ, ընտրիչ* (*ված ձի*
Брандкугель *Հրկիզագունդ*
Братство по оружию *Զենքի յեղբայրություն,*
Брать *տ.* взять (*զինակցություն*
Бревно *Գերան*
— противоштурмовое *հակագրոհային գերան, տ.*
Брезент *Բրեզենտ, քունածածկ* (каток
— непромокаемый *անջրանցիկ բ.*
— простой, промокаемый *հասարակ, ջրանցիկ բ.*

Брезентное ведро *Բրեզենտե դույլ*
Брешировние *Ճեղքում, խրամատում, տ.* демо-
Брешировать *Ճեղքել, խրամատել* (лирование
Брешь *Ճեղք, խրամատ, տ.* пролом. Делать — *խրա*
Брешь-батарея *Ճեղքատիչ մարտկոց* . (*բանալ*
Бригада *Բրիգադ*
— артиллерийская *հրետանու, հրետանային բ.*
— кавалерийская *հեծյալ բ.*
— парковая *պարկի, կայանի բ.*
— пехотная *հետևակի բ.*
— стрелковая *հրաձիգ բ.*
Бригадный командир *Բրիգադի հրամանատար*
Бризантный *Փշրող*
—ый снаряд *փշրող արկ*
—ое вещество *փ. նյութ, տ.* дробящее вещество
Бризура (*ամրաշին.*) *Բրիզուր, բեկված բ. տ.* перелом
— внутренняя *ներքին բ.*
— наружная *արտաքին բ.*
Брод *Հուն, կարմիր (գետի)*
Перейти в — *հունով անցնել, կարմիրով անցնել*
Бронебойный *Զրահահար*
—ый пулемет *զ. գնդացիր*
—ый снаряд *զ. արկ*
Броневик *Զրահապատ (գնացք, ինքնաշարժ)*
Броневой *Զրահավոր, զրահապատ*
—ой автомобиль *զրահապատ ինքնաշարժ*
—ое закрытие *զրահե թաղանթ, ծածկարան*
—ые силы *զրահավոր ուժեր*
—ой метал *զրահամետաղ*
Бронемашина *Զրահապատ մեքենա, զրահամե-քենա*

Броненосец, броненосное судно, —ный корабль
    Զրահակիր, զրահապատ նավ, զրահանավ
Бронепоезд *Զրահապատ գնացք (յերկաթուղու)*
Бронза *Բրոնզ, անագապղինձ, մգապղինձ*
Бронзировать, бронзовать *Բրոնզել, մգապղնձել ‖ մգադունել*
Бронзировка *Մգադունում, ռ.* воронение
Бронировать *Զրահապատել, զրահավորել*
Бронированный *Զրահապատ*
—ый автомобиль *զ. ինքնաշարժ*
—ый поезд *զ. գնացք (յերկաթուղու)*
—ый автомобильный дивизион *զ. ավտոմոբիլային բաժնյակ*
—ый аэроплан *զրահապատ սավառնակ*
Броня *Զրահ*
— железная *յերկաթե զ.*
— стальная *պողպատե զ.*
— чугунная *ձուլե, թուջե զ.*
Бросание *Նետում, ձգում*
— бомб *ռմբաձգություն*
Бросать *Նետել, ձգել*
Бросаться *Նետվել, վրա ընկնել, հարձակվել*
— в штыки *սվինամարտի նետվել*
— на врага *թշնամու վրա ընկնել*
Брус *Չորսու, չորեքկուսած գերան*
— закладной *հիմքի պահանգ, տակդնոց, ռ.*
— поворотный *շրջադարձ չորսու* (лежень.
— поперечный *դարձեկ*
Брусок, брусочек *Չորսուիկ*
— точильный *հեսան, սրոցաքար*
Бруствер *(ամբաշխն.) Պատվար*
— деревянный *փայտե պ.*

— железный յերկաթե պ.
— земляной հողապատվար
— из туров հողակողովե պ.
— на валганге թմբաստանի պ.
— окопа խրամատի պ.
— полевых укреплений դաշտային ամրություն-
— траншеи խրամի պ. (ների պ.
Брусчатая платформа (для мортиры) Գաճանգա-
կապ տամալ (հրասանդի համար)
Брутто Ապրայով քաշ
Брюки Անդրավարտիք, տաբատ, ատնոց
— исподние վարտիք
Бугор, бугорок Բլուր, բլրակ, դար || շեղջ, կույտ
Бугристая, бугроватая местность Բլրավետ,
բլրակավետ վայր
Будка Տնակ | տաղավար
— караульная պահակային տնակ, պահակատ-
Буйный Մոլեգին, վայրագ (նակ
Буйство Մոլեգնություն, վայրագություն, խժու-
Булава Լախտ, գուրզ (թյուն
Булыжник Կապիճ
Бумага Թուղթ || գրություն
— взрывчатая պայթուցիկ թուղթ
— входящая մտնող թուղթ
— исходящая յելնող թուղթ
Бунт Խազամ
Бунтоваться Խազամել, նշխանել, ապստամբել
Бунтовщик Խազամարար
Бура Բորակ
Бур, бурав Գայլիկոն
— земляной գետնի գ., տ. сверло земляное

Буравить, бурить Գայլիկոնել, գայլիկոնով ծա-
Буравчик Գչիր, (կեղ. ծորանել
Бурение Գայլիկոնում, ծորատում
Бурка Տառատակ
Буровая работа Գայլիկոնելու աշխատանք. ծորատական աշխատանք
Бурочные сапоги Այծենակաճ կոշիկներ
Буссоль Կողմնացույց
Буфер Բուֆեր, Թափարգել
Буферная установка (пулеметного станка) Թափարգել հաստարան (գնդացրակալի)
Буфет Բուֆետ, սպասանոց, սպասների պահարան ‖ ճաշարան, ճաշասեղան, (երկաթուղու) ‖ շրասեղան (պարահանդեսի յիվ
Буфетчик Սպասավոր (այլն
Бухгалтер Հաշվապահ
Бык мостовой Կամրջի հաստարան, կառույց, եշ,
Быстрота Արագություն (տ. козлы мостовые
Быстрый արագ, շուտափույթ
— ый аллюр արագ ընթ
— ый шаг արագ քայլ
Быт Կյանք, կենցաղ
— войсковой զորական կ.
— курсантский կուրսանտի կ.
Бюджет Բյուջե, ելևմտացույց
— государственный պետական բ.
Бязь Բյազ, ամիրբան

В

Вага *Լծանակ* | *լծակ*
— выносная, уносная *ճոփկի լծանակ*
— выносная дышловая *առեղի ծայրամասի լծանակ*
— неподвижная *անշարժ լծանակ*
— коренная, корневая *ամոլի, արմատի լծանակ,*
Вагенбург *Գումակամբոց,* | *գումակայան*
Вагон *Վագոն*
— служебный *պաշտոնեական վ.*
Важный пункт расположения *Դասավորության (կարևոր կետ*
Вазелин *Վազելին*
Вазелиновое сало *Վազելինաճարպ*
Вакансия, вакацния *Թափուր պաշտոն*
Вакантный *Թափուր*
—ое место *ազատ տեղ, թափուր պաշտոն*
—ый список *թափուրության ցուցակ*
Вал *(ամրաշին.)* *Պատնեշ* | *թումբ* || *գլան, հոլան*
—ы вспомогательных построек *օժանդակ շինվածքների պատնեշներ*
— главный *գլխավոր պատնեշ*
— огневой *կրակի պատնեշ, կրակի փակոց*
— стрельбищный *հրաձգության թումբ*
— учебный мишенный *վարժության թիրախաթումբ, վարժության նշանակի թումբ*
— машинный *մեքենայի հոլան, միջնական հոլան*
Валганг *Թմբատափ, պատնեշուղի*
— артиллерийский *կամ* верхний (ближайший к брустверу) *հրետանային կամ վերևի թմբատափ (պատվարին մոտիկ), տ.* банк, банкет артиллерийский

— сообщения *կամ* нижний *հաղորդակցության պատնեշուղի, ներքևի թմբատափ*

Валек *Գլանակ* | *փոկափայտ, փոկակալ*

Валенки, валенные сапоги *Կաճյակներ, թաղյա*

Валик *Գլանակ* || *թմբիկ* *(վառնամաններ*

Валкий *Դյուրաթեք, ճոճուն* | *շուռեկան*

—ая повозка, *դյուրաթեք, շուռեկան սայլակ*

Валкость повозки *Սայլակի դյուրաթեքություն, ճոճունություն*

Вальки плющильные, вальковый пресс *Տափակիչ գլանակներ, թիթեղող, տ.* плющильный пресс

Вальтрап *Տապճակ, ձիու ծածկոց (թամբի վրայից)*

Варение, варка *Յեփելը* | *յեփվածք* || варенье *անուշ, մուրաբա*

Варки, варёк *Ճմարարան (ձիերի համար)*

Ватерпас *Կապարավոր հարթաչափ, տրամապա-բավոր հարթաչափ*

Вахмистр *Հեծելական վերակու*

Вахта (*ծովագն.*) *Պահ.* Сутки делятся на 5 вахт *որը բաժանվում է 5 պահի*

— дневная *ցերեկվա պ.*

—ы четырехчасовые от полуночи до полудня *չորսժամյա պահեր՝ կես գիշերից մինչև կեսօր*

—ы шестичасовые от полудня до полуночи *վեց-ժամյա պահեր՝ կեսօրից մինչև կես գիշեր*

Вахтер *Պահեստապան, շտեմարանապահ*

— классный *դասապահ*

Вваливаться в вольт *Պտույտի մեջ մտնել*

Введение (*նոր*) *Մտցնելը, մուծելը* || *ներածութիւն*

— в действие *գործադրութիւն, կիրարկում*

Вверять *Վստահել, հանձնել*. Вверенная ему часть *նրան վստահած, հանձնած զորամաս*

Ввинтить *Առաջ պտուտակել. պտուտակելով մտցնել*

Ввязываться в перестрелку *Հրաձգութեան բռնվել*

Вдоль *Յերկայնութեամբ, յերկայնքով*. Вдоль такого-то предмета! (*հրամ.*) *Այս ինչ առարկայի յերկայնութեամբ*։

Веде́ние *Վարում* || *տանելը, առաջնորդում. առաջնորդութիւն* || *ղեկավարում*

— боя *մարտի վարում, մարտ վարելը*

— войны *պատերազմի վարում, պատերազմ վարելը*

— войск *զորքի վարում, զորք վարելը*

— дела *գործ վարելը*

— огня *կրակի վարում, կրակ վարելը*

Ве́дение *Տնօրինութիւն*, *տ.* распоряжение || *իրավասութիւն*. В ведении его находится рота *նրա տնօրինութեան տակ գտնվում է մի վաշտ*. Находиться в ведении отделенного командира *ջոկի հրամանատարի տնօրինութեան տակ գտնվել*. Иметь в своем —нии красно-армейцев *կարմիր բանակայիններ ունենալ իր տնօրինութեան (տրամադրութեան) տակ*. Поступать в —ние своего прямого начальника *իր ուղղակի պետի տնօրինութեան տակ մտնել*

— суда чести *պատվի դատարանի իրավասու-թյուն*

Ведет *Հեծելապահակ (թշնամու կողմի վրա)*

Ведомость *Ցուցակ. ցուցակագրություն* ‖ *տեղե-կագիր, ու.* опись, список, расписание, роспись. Предметы эти принимаются по ведомостям (описям) *այս առարկաները ընդունվում են ցուցակներով.*

— арматурная *զինազգեստի ցուցակ*

— вещевая *իրեղենի ց.*

— ковочная *պայտառի ց.*

— постовая *պահակետերի, պոստերի ց., պա-*

— требовательная *պահանջագիր (տացուցակ*

Ведомство *Իշխանություն* ‖ *վարչություն, ու.* управление

— военное *ռազմական իշխանություն,*

— военно-санитарное *զորա-սանիտարական վարչություն. ու.* управление

— военно-судебное *ռազմա-դատարանական վ.*

— военно-учебное *ռազմա-վարժական վ., ռազմա-դպրոցական վ.*

— гражданское *քաղաքացիական իշխանություն*

— интендантское *համբարակային վարչություն*

— морское *ծովային վ.*

— сухопутное *ցամաքային վ.*

Ведро *Դույլ (կախկար)*

— брезентное *բրեզենտե դ.*

— водоносное *ջրի դ.*

— деревянное *քուղա, փայտե դույլ*

— железное յերկաթի դ.

— медное պղնձի դ.

— цинковое ցինկի դ.

Ведущий пояс Վարող գոտի (արկի)

Веер Հովհար, հովհարաշար

— параллельный զուգահեռաշար

— расходящийся տարամետ հ.

— сходящийся համամետ հ.

— батарейный մարտկոցային հ.

Великодушие Վեհանձնություն, մեծահոգություն

Велосипед Հեծանիվ, տ. самокат

Велосипедист Հեծանվորդ, հեծանվավոր, տ. (самокатчик

Венец Պսակ

— триумфальный հաղթության պ.

Вентилировать Հովանարել

Вентилятор Հովանարիչ

Вентиляционная труба Հովանարության խողո-(վակ

— печь հ. վառարան

Вентиляция Հովանարում, հովանարություն, տ. (проветривание

— естественная բնական հ.

— искусственная արհեստական հ.

Венчание Պսակում ‖ պսակ, կատար, տ. гребень

— воронки ձագարի պսակ, կատար

— гласиса գլասիսի, մարոկի պսակ, կատար

Венчик Պսակ

— ударника զարկանի պ.

— трубки штыка սվինի փողակի պ.

— чашки боевой личинки խփիչու փակի թասի պ.

Вербовать Զինվորագրել. հավաքագրել

Вербовка Զինվորագրում, զինվորագրություն. հավաքագրում

Вербовочный *Զինվորագրություն, զինվորագրա-*
—ая кампания *զ. պայքար* *(կան*
—ая комиссия *զ. հանձնաժողով*
Вербовщик *Զինվորագրող*
Веревка *Պարան*
— сигнальная *ազդանշանի պ., ազդապարան*
Веревочная лестница *Պարանե սանդուխ*
Верки *(ամրաշին.) Բերդային աշխատանքներ, ամրություններ, տ.* крепостные работы
— вспомогательные *օժանդակ ամրություններ*
— главные *գլխավոր ամրություններ*
— фортификационные *ամրաշինվածքներ*
Верность *Ճշտություն, ստուգություն ‖ հավատարմություն*
— долгу *պարտաճանաչություն*
Приносить присягу верности *հավատարմության երդում տալ*
Верный *Ճիշտ, ստույգ ‖ հավատարիմ*
Верно! *(հրամ.) Ճիշտ է*
Вероятность *Հավանականություն*
— попадания пуль *գնդակների դիպչելու հ.*
Теория вероятности *հավանականության տե-*
Вероятный *Հավանական* *(ություն*
—ое отклонение снаряда *արկի հ. խոտորում*
Верстовой столб *Վերստացույց (սյուն)*
Вертикальный *Ուղղաձիգ, գագաթնաձիգ*
—ый ворот *կանգուն վոլորան (վերամբարձ մեք.), տ.* шпиль
—ый вырез *ուղղաձիգ կտրուճ*
—ая линия *ուղղաձիգ գիծ, գագաթնագիծ, տ.* отвесная линия

—ая маска *ուղղաձիգ քողարկ*

—ный огонь *գագաթնաձիգ, գագաթնանար, կրակ, տ.* навесный огонь

—ая маскировка *ուղղաձիգ քողարկում*

—ое окрашивание *ուղղաձիգ ներկում, ներկվածք*

—ая поверхность *ուղղաձիգ մակերևույթ*

—ая цель *ուղղաձիգ նպատակ, նշան*

Вертлюги *Պարձյակներ (ծրանոթի), տ.* цапфы

Вертлюжные гнезда *Պարձյակների բույներ, տ.* цапфенные гнезда

Верфь *Նավարան, նավագործարան*

Верхний *Վերին, վերևի*

—ий валганг *վերևի թմբատափ, տ.* банк, банкет артиллерийский

—яя защелка замка *փականքի վերին մղակ*

Верховенство *Գերիշխանություն*

Верховный *Գերագույն*

—ая власть *գ. իշխանություն*

—ый суд *գ. դատարան*

Верховой *Հեծնելու, հեծկան || հեծած, ձիավոր*

—ая езда *հեծած ձիավարություն, հեծելություն*

—ая лошадь *հեծնելու ձի, հեծկան ձի*

Верхом *Հեծած, ձի նստած, ձիով*

Вершина *Գագաթ*

— горы *լեռան գ.*

— горная *լեռնագագաթ*

— траэктории *հետագծի գ.*

Вес *Կշիռ, քաշ*

— относительный, удельный *հարաբերական, տե-*
Весы *Կշեռք* *(սակարար կշիռ*
Весло *Թեվճակ, Թի (նավի)*
Весовая часть *Կշռամաս*
Вести, водить *Վարել, առաջնորդել, տանել, ղե-*
— бой *մարտ վարել, մարտ մղել* *(կավարել*
— борьбу *կռիվ մղել, պայքար մղել, մարտնել*
— войну *պատերազմ վարել, պատերազմ մղել, պատերազմ տալ*
— войско на сражение *զորքը ճակատամարտի տանել, առաջնորդել*
— свое отделение, свой взвод *տանել իր ջոկը, իր դասակը. առաջնորդել իր ջոկին, իր դասակին*
— дела *գործերը վարել*
— запряжку *լծքը կառավարել*
— огонь *կրակը վարել ‖ կրակել*
— переговоры *բանակցություն վարել, բանակցել*
— пулемет *գնդացիրը վարել*
— стрельбу батареею *հրաձգություն անել մարտկոցով*
— установленную отчетность, журнал взысканий *սահմանված հաշվետվությունը, պատիժների մատյանը պահել*
Вестник *Համբավաբեր*
Вестовой *Բանբեր*
Весть *Լուր, համբավ.* пропасть без вести *անհայտ կորչել, անհետ կորչել*
Ветвь *Ճյուղ, ճուղ*
— восходящая *բարձրացող ճ.*

— нисходящая *իջնող ճ.*
—ви траектории *հետագծի ճուղեր*
Ветер *Քամի, հողմ*
— береговой *ծովափնյա ք.*
— боковой *կողքի, կողմնակի ք.*
— встречный *հակընդդեմ ք., հակառակ ք.*
— господствующий *իշխող ք.*
— непостоянный *անհարատև, փոփոխական ք.*
— периодический *պարբերական ք.*
— попутный *աջողակ ք.* || *ուղեկից ք.*
— постоянный *հարատև, անփոփոխ ք.*
— случайный *պատահական ք.*
Ветеран *Վետերան, հին զինվոր, տ.* старослу-
Ветеринар *Անասնաբույժ* (жащий воин
Ветеринарно-санитарное состояние *Անասնաբու-*
ժական-սանիտարական վիճակ
Ветеринарный *Անասնաբուժական*
—ый врач *անասնաբժիշկ*
—ое имущество *անասնաբուժական գույք*
—ое искусство *տ. արվեստ, անասնաբժու-*
—ая команда *տ. խումբ* (*թյուն*
—ый лазарет *տ. լազարեթ, հիվանդանոց*
—ое управление *տ. վարչություն*
—ый ученик *անասնաբուժության աշակերտ*
—ый фельдшер *անասնաբուժակ*
Ветошь *Հնոտիք*
Ветромер *Հողմաչափ, տ.* анемометр
Ветряная мельница *Հողմաղաց, քամու ջաղաց*
Веха *Ուղեսյուն* || *նշանաձող, տ.* значковый шест
— смоляная *ձութի նշանաձող, ջահ*

Вехарь *Ձողորդ, ծողաճար*

Вечерняя заря *Վերջալույս* ‖ *ցայգանվագ*

Вешалка *Կախարան*

Вешение линии *Գծի նշանածողում, ծողաճա-րում*

Вешняк (шлюза) *Սահմանափակ, սահմանագուռ*

Вещевой *Իրեղենի, իրերի*

—ая ведомость *ի. ցուցակ*

—ое довольствие *ի. բավարարություն, բավա-րարում*

—ые запасы *իրերի պաշարներ, պահուստներ*

—ой мешок *ի. տոպրակ*

—ой отдел *ի. բաժին*

—ой склад *ի. պահեստ*

Вещество *Նյութ*

— взрывчатое *պայթուցիկ ն.*

— дробящее *փշրող ն., տ.* бризантное вещество

Вещь *Իր, իրեղեն*

—щи аммуничные *հանդերձանքի. սարքի իրեր*

—щи бессрочные *անժամկետ իրեր*

—щи годовые *տարեկան իրեր*

—щи мундирные *հագուստեղենի իրեր*

Вжимной винт *Ներսեղմիչ պտուտակ*

Взаимно отметиться *Իրար վերաբերմամբ նշա-գրվել, փոխադարձաբար նշագրվել*

Взаимный *Փոխադարձ*

—ая выручка *իրար թափել-ազատել*

—ая поддержка *փ. սատարություն, սատարում. փ-աջակցություն, զորավիգ, զորավիգ լինել*

—ое отношение *փոխադարձ հարաբերություն*

—ое положение войсковых частей *զորամասերի փոխադարձ դրությունը*

—ое расположение *փ. դասավորություն, փ. տեղադրություն*

—ое соглашение *փ. համաձայնություն, երկուստեք համաձայնություն*

Взаимодействие *Փոխադարձ ազդեցություն, փոխազդեցություն* || *փոխադարձ գործակցություն, իրար գործակցելը, համագործակցություն*

— всех частей *բոլոր զորամասերի իրար գործակցելը, համագործակցություն*

— частей винтовки, пулемета *հրացանի, գնդացրի մասերի փոխազդեցությունը*

Взаимоположение *Փոխադարձ դրություն*

Взведение курка *Հրահանը վոտրի վրա դնելը, հրացանի վոտրը քաշելը*

Взвести курок на боевой взвод, на (первый) предохранительный взвод *հրահանը դնել խփելու վոտրի վրա, (առաջին) պահպանիչ վոտրի վրա*

Взвод *Վոտր (հրացանի)* | *դասակ*

— боевой, второй — курка *խփելու վոտր, հրահանի երկրորդ վոտրը*

— предохранительный *պահպանիչ վոտր*

— боевой *մարտական դասակ* || *խփելու վոտր հրացանի*

— головной *առաջավոր դասակ*

— из трех отделений *երեք ջոկանի դասակ*

— комендантский *պարետական դասակ*

— управления վարչական դասակ

Рота, справа по-взводно (հրամ.) Վա՛շտ, աջից դասակ առ դասակ։

Рота, по-взводно направо! (հրամ.) Վա՛շտ, դասակ առ դասակ, դեպի ա՛ջ։

Первый взвод — 16 по-взводно, два вперед! (հրամ.) Առա՛ջին դասակ—16 դասակների կարգով, յերկու առաջ։

Взводный Դասակային, դասակի

—ый боевой участок դասակի մարտական տեղամաս

—ая дистанция մի դասակի, դասակային հե-

—ая колонна դասակայուն (ռակայություն

—ый командир, взводный դասակի հրամանա-

—ая поддержка դասակի զորակից (տար

—ый унтер-офицер դասակավոր յենթասպա

—ый участок цепи դասակի շղթայամաս

—ое учение դասակի վարժություն

Вздваивать Կրկնապատկել

— ряды քառյակներ կազմել

—двоенные ряды քառյակներ

Вз'езд Յելք, վերելք, վեր յելնելը

— на мост կամրջի վրա յելնելը ‖ կամրջագլուխ,

Взмах (վեր) Թափահարում (տ. всход

— палок (ազդանշան) կոպալները թափահարելը, վեր բարձրացնելը

Взнуздать лошадь Ձին սանձել

Взрыв Պայթյուն, պայթում

— мины ականի պ.

— парового котла շոգեկաթսայի պ.

— сильный *սաստիկ պ.*

Взрыватель *Պայթուցիչ*

Взрывать *Պայթեցնել*

— мину, минную галлерею *ականը, ականի ստորանցքը պայթեցնել, տրաքեցնել*

Взрывчатый *Պայթուցիկ*

—ая бумага *պ. թուղթ*

—ое вещество *պ. նյութ*

—ая желатина *պ. մածուց*

—ая смесь *պ. խառնուրդ*

—ое соединение *պ. միացություն*

—ый состав *պ. բաղադրություն*

Взыскание *Բռնագանձում ‖ տուգանք, տույժ ‖ պատիժ*

— административное *վարչական պատիժ*

— денежное *դրամական տուգանք, տույժ*

— дисциплинарное *կարգապահական պատիժ*

Взятие *Առում*

— крепости *բերդի առում*

— приступом, штурмом *ա. գրոհով, գութով*

— под стражу *ձերբակալում*

Взять, брать *Առնել, գրավել, վերցնել*

— боем, с бою *մարտով առնել*

— во фланг *թեվանցել, թևն անցնել*

— в тыл *թիկունքն անցնել, թիկնանցել*

— линию прицеливания *նշան բռնել, նշան առնել*

— надлежащую дистанцию между взводами *հարկավոր հեռավորությունը թողնել դասակների միջև*

— на изготовку *պատրաստի առնել (հրացանը)*
— на караул *պատվի առնել. փողջունել զենքով*
— направление на такой-то предмет *ուղղությունը բռնել դեպի այս ինչ առարկան*
— ногу *վոտքը պահել*
— повод (лейцы) на себя *յերասանակը (յերասանները) դեպի իրեն քաշել*
— позицию *դիրքն առնել, վերցնել, գրավել*
— цель в вилку *Նպատակը ճանկի մեջ առնել*

Взяться за оружие *Զենք առնել, զենքի դիմել*

Виадук *Ուղանցույց կամուրջ, ուղեկամուրջ, ու-* путепровод

Вид *Տեսք* || *կերպարանք* || *տեսակ* || *տեսարան*
— воинский *զինվորական տեսք, կերպարանք*
— молодцеватый *կորովի տեսք, կերպարանք*
— огня *կրակի տեսակը, -ձևը*
— на жительство *կացագիր*
— на проезд *անցաթուղթ*

Поставить кому-либо виновность или упущение на вид *մեկին իր հանցավորությունը կամ զանցառությունը դիտել տալ*

Видимость *Տեսանելիություն.*

Поле видимости *տեսության դաշտ. տեսանելի դաշտ*

Видимый *Տեսանելի*
—ый горизонт *տ. հորիզոն*
—ый диаметр *տ. տրամագիծ*
—ый радиус *տ. շառավիղ*
—ое место *տ., աչքի ընկնող տեղ*

Видозащитное свойство местности *Վայրի տեսա-րանա-պաշտպանական հատկություն*

Видоизменение *Կերպարանափոխություն, ձևա-փոխություն*

Визир *Նշանոց* || *Թիրախ* | *տարադետ, տ.* диоптр

— глазной *աչքի տարադետ*

— предметный *առարկայական տարադետ*

Визирный *Տարադիտական*

—ая линия, линия визирования *տարադիտա-կան գիծ, տարադիտության գիծ*

—ая линейка *տ. քանոն*

—ая трубка *տարադիտակ*

Вспомогательное —ое приспособление *օ-ժանդակ տ. հարմարանք*

Визирование *Տարադիտում. տարադիտություն*

— круговое *շուրջանակի տ.*

— вперед *դեպի առաջ տ.*

— обратное *հակադարձ տ.*

— прямое *ուղղակի տ.*

Визировать *Տարադիտել* || *տեսագրել (անցա-թուղթը)*

Визуальное наблюдение *Տեսողական դիտողություն*

Вила *Յերկարձեն. յեղան*

— под'емная *վերամբարձ յերկարձեն*

— хоботовая *առատամի յերկարձեն*

Вилка *Պատառաքաղ* || *յերկճիղ, ճղլակ* || *ճանկ*

— для мяса *մսահան, (կաթսայից)*

— для хлеба *հացահան (փուռից)*

— соединительной планки *միացնող քանոնի յերկճիղ*

Взять, захватить цель в вилку *Նպատակը ճանկի մեջ առնել, գցել*

Виноградник *Խաղողի այգի*

Винт *Պտուտակ*

— для скрепления железных частей между собою *յերկաթի մասեր իրար հետ միացնող պտուտակ, գնդերիթ, տ.* болт с винтовою нарезкою и гайкою

— для скрепления деревянных частей между собою *փայտի մասեր իրար հետ միացնող պտուտակ, պողոտակ, տ.* шуруп

— для передвижения *տեղաշարժող պտուտակ*

—ты оружейные *զենքի (հրացանի) պտուտակներ*

— безконечный *անվերջ պ.*

— боевой личинки *խփիչու փակի պ.*

— вжимной *ներսեղմիչ պ.*

— выбрасывателя (экстрактора) *հանիչի պ.*

— глухой прицельный *նշանոցի խուլ պ.*

— деревянный затылковый *խզատակի փայտի պ., տ.* шуруп

— зажимной *սեղմիչ պ.*

— замочной задержки *փականակալի պ.*

— затворной задержки *փակաղակալի պ.*

— затылковый *խզատակի պ.*

— ложевых колец *ագուստի օղերի պ.*

— ложевого наконечника (надульника) *ագուստի ծայրապանակի (բերնակալի) պ.*

— нижней антапки *ցածի փոկոցի պ.*

— под'емный *վերամբարձ պ.*

— предохранительный *պահպանիչ պ.*

— прицельной пружины *նշանոցի զսպանակի պ.*

— с головкой *գլխանի պ.*

— с кольцом *օղավոր պ., օղապտուտակ*

— с прямоугольною нарезкою *ուղղանկյունի ակոսավոր պ.*

— спусковой пружины *ձգանի զսպանակի պ.*

— с треугольной нарезкой *յեռանկյունի ակոսավոր պ.*

— ударника *զարկանի պ.*

— упора *հենարանի պ.*

— хвостовой *պոչի պ.*

— ходовой *ընթացական պ.*

— штыкового хомутика *սվինի ամրիկի պ.*

Винтик *Պտուտակիկ, պտուտիկ*

Винтить *Պտուտակել, պտուտել*

Винтовальная (винторезная, винтовая) доска, винтовальня *պտուտակ շինելու տախտակ, պտուտակահատ*

Винтовать *Ակոսել, ակոսներ հանել (հրացանի փողի մեջ)*

Винтовка *Հրացան (ակոսավոր փողանցքով)*

— драгунская, драгунского образца *դրագունական տիպարի հ.*

— кавалерийская *հեծելայի հ.*

— игольчатая *ասեղնավոր հ.*

— пехотная *հետևակի հ.*

— разрезная *պատառատած հ.*

— учебная *վարժական, վարժության հ.*

Винтовой *Պտուտակաձև, պտուտակավոր*

—ой вырез *պտուտակաձև կտրուճ*
—ой выступ *պտուտակաձև ելուն*
—ой затвор *պտուտակաձև փականակ*
—ая лестница *պտուտավոր, պտուտակաձև, վորորնոտ սանդուխ, տ.* витая лестница
—ой нажим *պտուտակավոր սեղմակ*
—ая нарезка *պտուտակաձև ակոս*
—ой под'ем *պտուտակավոր վերամբարձ մեքենա, տ.* домкрат
—ое ружье *ակոսավոր հրացան, տ.* винтовка
—ое соединение *պտուտակավոր միացում, կըց-*
Винтообразный *Պտուտակաձև* *(վածք*
Виридоновая зеленая краска *Վիրիդոնյան* *(կանաչ ներկ*
Виселица *Կախաղան*
Висячий *Կախված, կախ*
—ий замок *կողպեք*
—ий мост *կախանավոր կամուրջ, շղթայակամուրջ*
Витая лестница *Պտուտավոր, վորորնոտ սանդուխ, տ.* винтовая лестница
Вица *Հոռ, ոզոր, տ.* прутяной канат
Вице *փոխ, դեր*
— - адмирал *դեր-ծովակալ*
— - губернатор *փոխ-նահանգապետ*
— - король *փոխարքա*
Вкладывать, вложить шашку в ножны *Թուրը պատյանի մեջ (պատյանը) դնել*
Вкладыш *Պանգանակ (լցամաս)*
Вклинение в расположение противника *Հակառա-*

կարգի դասավորության մեջ սեպվելը, միջամուխ լինելը

Вклиняться... Ի մեջ սեպվել, միջամուխ լինել, խորամուխ լինել։ Вклиняющиеся передовые части միջամուխ եղող, խորամուխ եղող առաջավոր զորամասեր

Включение Ներփակում, ներմուծում, ներառում

Включитель Ներփակիչ

Включительно Ներառյալ։ Каждый начальник, до ротного командира включительно, должен... յուրաքանչյուր պետ, մինչև վաշտի հրամանատարը ներառյալ, պարտավոր է . . . От десятого (десяти) до двадцатого (двадцати) включительно տասներորդից (տասից) մինչև քսաներորդը (քսանը) ներառյալ։ Հկռ. неключительно բացառյալ

Влажный Խոնավ, զիջին, թաց

—ый воздух զիջին, զիջային օդ

—ый грунт զիջին, խոնավ գետին

Власть Իշխանություն

— верховная գերագույն իշխանություն

— карательная պատժիչ իշխանություն

- ти гражданские քաղաքացիական իշխանություններ, վարչություններ

— дисциплинарная կարգապահական իշխանություն

— исполнительная գործադիր իշխանություն

Влево Դեպի ձախ։ Влево—вперед! (հրամ.) Ձախ—առաջ։ С дороги влево! (вправо!) Ճանապարհից ձախ (աջ) (հրամ.)

Вложение . . . *ի մեջ դնելը՝ ներփակում*

Со вложением *ներփակյալ*

Вложить патрон! *(հրամ.) Փամփուշտը դի՛ր։*

Вломиться в участок расположения противника *Խորտակելով միջամտելու լինել ճակատակոր-դի դասավորության տեղամասի ներսը*

Вместимость (бочки, корабля) *Տարողություն (տակառի, նավի)*

Вмешательство *Միջամտություն*

Вневойсковой порядок *Արտազորային կարգ*

—ое обучение *ա. վարժություն*

Внезапность *Հանկարծակիություն*

Внезапный *Հանկարծակի*

—ое нападение *հ. վրա տալը, հարձակում, ա.* нечаянное нападение

—ое открытие огня *հ. կրակ բանալը*

Внеземельность *Արտերկրություն*

Внеземельный *Արտերկրյա, ա.* экстерриториаль-

Внеочередной *Հերթից դուրս, արտահերթ* (ный

Внешний *Արտաքին, դրսի*

—яя война *արտաքին պատերազմ*

—ий враг *արտաքին թշնամի*

—ие вспомогательные постройки *(ամրաշին.) դրսի օժանդակ շինվածքներ*

—ий фланг *դրսի թև*

Внимание *Ուշադրություն.* Внимание! *(հրամ.) Ուշադի՛ր։*

Вносить в кроки *Նախագրակի մեջ մտցնել, առնել*

Внутренний *Ներքին, ներսի*

—ий враг *ներքին թշնամի*

—ие вспомогательные постройки *(ամրաշին.) ներսի օժանդակ շինվածքներ*

—ая крутость бруствера *պատվարի ներքին (ներսի) զառիթափ*
—яя лошадь *ներսի ձի*
—ий ров *ներսի պարկեն*
—ий скат горы *ներսի լեռնալանջ*
—яя служба *ներքին ծառայություն*
—ий фланг *ներսի թեվ*

Внушение *Ներշնչում. ազդում* || *ազդարարություն, խրատ*
— преступной мысли *հանցավոր մտքի ներշնչում*
Сделать внушение *ազդարարություն անել, խրատ տալ*

Вовлечь противника в преследование *հակառակորդին հետապնդման մեջ քաշել*

Вогнутость *Գոգավորություն* || *խորոփիր*

Вогнутый *Գոգավոր* || *խորոփի, տ.* впалый. *Հկնշ.*
—ое зеркало *գոգավոր հայելի* (выпуклый
—ая поверхность ската горы *սարալանջի գոգավոր մակերեվույթ, սարալանջի խորոփիք*

Вода *Ջուր*
— высокая, прибылая *բարձրացած, հորդ, վա-*
— газовая *գազային ջ., գազաջուր* (բար ջ.
— горькая *դառն ջ.*
— горькосоленая *դառնաղի ջ.*
— грунтовая, подпочвенная *գետնաջուր, գետնա-*
— дождевая *անձրեվաջուր* (տակի ջ.
— железная, железистая, *երկաթաջուր*
— жесткая *կոշտ ջ.*
— ключевая *աղբյուրի ջ.*
— колодезная *հորի ջ.*

— минеральная *հանքային ջ.*
— морская *ծովային ջ., ծովի ջ.*
— мягкая *փափուկ ջ., կակուղ ջ.*
— низкая, убылая *ցած, իջած, նվազած, բարակ ջ.*
— питьевая *խմելու ջ.*
— пресная *անուշ ջ.*
— проточная *հոսող, հոսանուտ ջ.*
— речная *գետի ջ.*
— свежая *Թարմ ջ.*
— серная *ծծմբային ջ.*
— соленая *աղի ջ.*
— стоячая *կանգնած, կանգուն ջ.*
— тухлая *նեխած ջ., մորաջուր*

Водоем *Ջրամբար, ջրշեմք. ավազան, ա.* бассейн, водохранилище, резервуар

Водокачка *Ջրհան* || *ջրհանք*

Водонепроницаемая почва *Անջրանցիկ գետին, ջրից անթափանց գետին*

Водоносное ведро *Ջրի դույլ*
—ая фляга *ջրաման, ջրի տափաշիշ*

Водоотводная канава *Ջրատար առու*
—ый канал *ջրատար անցք, ջրանցք*

Водопад *Ջրվեժ*

Водопой *Ջրարբ, ջրատեղ*

Водопойный *Ջրարբի, ջրատեղի*
—ое корыто *ջրարբի գուռ*
—ый желоб *ջրատեղի նավ, փար*

Водоопреснитель *Թորող, ա.* дистиллятор

Водопровод *Ջրմուղ*

Водопроводный *Ջրմուղի. ջրանցույց*

—ый мост *ջրանցույց կամուրջ, տ.* акведук

—ая труба *փողրակ, ագուգա*

Водопроницаемый слой *Ջրանցիկ խավ*

Водораздел, водораздельная линия *Ջրբաժան գիծ*

Водослив *Ջրթող, ջրէջք* || *ջրախառնունր, տ.* тальвег

Водосоединительная линия *Ջրճամփար գիծ, ուխա-գիծ, տ.* тальвег

Водохранилище *Ջրամբար, ջրանոց, տ.* водоем

Водрузить знамя *Դրոշ կանգնել, տնկել*

Водяной *Ջրային, ջրի*

--ая мельница *ջրաղաց*

—ой ров *ջրի պարկեն, ջրապարկեն*

—ое охлаждение ствола *փողի պաղեցումը, սառ-ցնելը ջրով*

—ой уровень *ջրի, ջրեղեն հարթաչափ*

Воевать *Պատերազմել*

Воюющие стороны *Պատերազմող կողմեր*

Воевода *Զորավար*

Военачальник *Զորապետ*

Военно-административная должность *Ռազմա-վարչական պաշտոն*

— -ветеринарное управление *ռազմ-անասնա-բուժական վարչություն*

— -врачебное заведение *ռազմա-բժշկական, զորա-բժշկական հաստատություն*

— -врачебные запасы *ռազմա-բժշկական պա-շարներ, մթերքներ*

— -железнодорожный отдел *ռազմա-յերկա-թուղական բաժին*

— -инженерное дело, управление *ռազմա-ճարտարագիտական գործ, վարչություն*

— -инженерная дистанция *ռազմա-ճարտարագիտական շրջան, վարչություն*

— -исправительная рота *զինվորական ուղղիչ վաշտ*

— -лабораторное искусство *ռազմա-գործանոցային արվեստ*, *տ.* военная лаборатория

— -медицинский комитет *ռազմա-բժշկական կոմիտե*

— -медицинское управление *ռազմա-բժշկական, զորա-բժշկական վարչություն*

— -милиционный полк *ռազմա-միլիցիական գունդ*

— -окружное управление *ռազմա-շրջանային վարչություն*

— -морской суд *ռազմա-ծովային դատարան*

— -научный кружок, — -научное общество *ռազմա-գիտական խմբակ, ռազմա-գիտական ընկերություն*

—обязанность *զինապարտություն*

—обязанный *զինապարտ*

— -окружный суд *ռազմա-շրջանային դատա-*

—пленник, —пленный *ռազմագերի (բան*

— -полевой суд *ռազմա-դաշտային դատարան*

— -полицейская служба *ռազմա-ոստիկանական ծառայություն*

— -походная канцелярия *ռազմերթական դիվան*

— -революционный совет *ռազմա-հեղափոխական խորհուրդ*

— -санитарное ведомство, управление *ռազմա-սանիտարական, զորա-սանիտարական վարչություն*

— -санитарный комитет *ռազմա-սանիտարական կոմիտե*

— следственное дело *զորա-քննչական գործ*

— служащий *զորական պաշտոնյա, զինվորական*

— -судебное ведомство, управление, — -судебная власть *ռազմա-դատական վարչություն, իշխանություն*

— -телеграфный *ռազմա-հեռագրական*, — -телеграфная колонна *հեռագրական զորասյուն*

— -технический отдел *ռազմա-տեխնիկական բաժին*

— -топографический отдел *ռազմա-տեղագրական բաժին* || — топографическое депо *ռազմատեղագրական պահեստարան*

— -уголовный закон *ռազմա-քրեական օրենք*

— -учебное ведомство *ռազմա-վարժական, ռազմա-դպրոցական վարչություն*

— -учебное заведение *ռազմա-վարժական, ռազմա-կրթական, ռազմա-դպրոցական հաստատություն*

— -цензурный отдел *ռազմա-գրաքննական բաժին*

— -фельдшерская школа *զորա-բուժակական դպրոց*

— -экономическое общество *զորա-տնտեսական ընկերություն*

— -этапная дорога *ռազմա-ճանգրվանային ճանապարհ*

Военный (գոյ.) Զինվորական || զորական

Военный (ած.) Պատերազմական, ռազմական, զինվորական, զորական

— ая администрация ռազմական վարչագիտություն

— ая архитектура ռ. ճարտարապետություն, տ. фортификация

— ый быт զորական կյանք, կենցաղ

— ое ведомство ռազմական իշխանություն, վարչություն

— ое вознаграждение ռ. վարձատրություն, ռազմատուգանք, պատերազմական տուգանք, տ. контрибуция

— ый врач զինվորական բժիշկ, զորական բժիշկ

— ое время պատերազմի, պատերազմական ժամանակ

— ая гавань պատերազմական նավահանգիստ

— ая география ռազմական աշխարհագրություն

— ая гигиена զորական առողջապահություն

— ый госпиталь զորական, զինվորական հիվան-

— ый губернатор ռ. նահանգապետ (զանոց

— ое действие պատերազմական գործողություն

— ое дело ռազմական արվեստ, տ. ратное дело || ռազմական գործ. Комиссар по военным делам ռազմական գործերի կոմիսար

— ая демонстрация ռ. ցույց

— ая дорога ռ. ճանապարհ, ռազմուղի

— ая доблесть զինվորական քաջարություն առաքինություն

—ая добыча *պատերազմական ավար*
—ый дух *ռազմական ոգի*
—ые законы *ռ.*, *պատերազմական օրենքներ*, *տ.* военные постановления
—ое законоведение *ռ. օրենսգիտություն*
—ое законодательство, законоположение *ռ. օրենսդրություն*
—ые запасы *ռ.*, *պատերազմական պաշարներ*, *պաշարեղեն*, *ռազմամթերք*
—ая игра *ռազմախաղ*
—ое искусство *ռ. արվեստ*
—ая история *ռ. պատմություն*
—ый комиссар (военком) *ռ. կոմիսար (ռազմկոմ)*
—ый комиссар республики *հանրապետության ռ. կոմիսար*
—ый комиссариат *ռ. կոմիսարիատ*
—ая контрабанда *ռ. կոնտրաբանդ*, *ռ. արգելավաճառք*
—ая контрибуция *պատերազմական տուգանք*, *ռազմատուգանք*
—ая лаборатория *ռազմական գործանոց*, *ռ. հրարվեստանոց*
—ая литература *ռազմական գրականություն*
—ый лагерь *ռ. ճամբար*, *բանակադրություն*
—ый министр *ռ. մինիստր*
—ое министерство *ռ. մինիստրություն*
—ая музыка *ռ. երաժշտություն*
—ая награда *ռ. պարգև*
—ые наказания *զինվորական պատիժներ*

—ая наука *ռ. գիտություն*
—ая необходимость *ռ. անհրաժեշտություն*
—ое обучение *ռ. ուսուցում*
—ые обычаи *ռ. սովորույթներ*
—ый округ *ռ. շրջան*
—ый орден *ռ. շքանշան*
—ая пиротехния, пиротехника *ռ. հրարվեստ*
—ое письмоводство *ռ. գրավարություն*
—ый плен *ռազմագերություն*
—ое положение *պատերազմական դրություն*
—ые постановления *ռազմական օրենքներ*
—ое право *ռ. իրավունք*
—ый приказ *ռ. հրաման*
—ая присяга *զինվորական երդում*
—ый прокурор *ռ. դատախազ*
—ая разведка *ռ. հետախուզություն, շրջադի-*
տություն, վայրադիտություն, տ. войсковая
разведка, рекогносцировка
—ый следователь *ռ. քննիչ*
—ая с'емка *ռ. հանույթ*
—ая служба *զինվորական ծառայություն*
—ая статистика *ռ. վիճակագրություն*
—ый суд *ռ., զինվորական դատարան*
—ое судно *ռազմանավ*
—ая тайна *ռազմական գաղտնիք*
—ая топография *ռ. տեղագրություն*
—ая тюрьма *զինվորական բանտ*
—ое управление *ռ. վարչություն*
—ый устав *ռ. կանոնադրություն, ռ. կանոնա-*
—ое училище *ռ. դպրոց* *(գիրք*

—ое учреждение ռ. հիմնարկ
—ая форма զինվորական տարազ
—ая хитрость ռ. խորամանկություն
—ое хозяйство, —ая экономия զորական տնտե-
սություն, տ. войсковое хозяйство
—ая цензура ռ. գրաքննություն
—ая школа ռ. դպրոց
Вожатый Առաջնորդ. ուղեցույց, տ. проводник
— батарейного резерва մարտկոցի ռմանդակի
Ящичный — արկղավար (առաջնորդ
Вождение войск Զորավարել, զորավարում,
զորավարություն անել
Вождь Առաջնորդ || զորավար
Вожжа Յերասան
—жи одноконные մի ձիու յերասաններ
—жи пароконные յերկձիու յերասաններ
Возбудить Զարթեցնել, հարուցանել || գրգռել
— вопрос խնդիր հարուցանել
— мужество արիացնել, սրտապնդել, քաջալերել
— население բնակչությունը գրգռել
Возврат Վերադարձ, յետդարձ
— израсходованных ծախսածները վերադարձ-
նել, յետ դարձնել
Возвратный Յետադարձ, անդրադարձ
—ая пружина пулемета գնդացրի յետադարձ
զսպանակ
—ый механизм յետադարձ մեխանիզմ
—ый тиф անդրադարձ տիֆ
Возвращение Վերադարձնելը, յետ դարձնելը ||
վերադառնալը, յետ դառնալը, վերադարձ

Возвышение *Բարձրացում, բարձրություն*

— дульное *փողաբերանի բարձրություն, գոտի, ռ.* дульный пояс

— орудия *հրանոթի բարձրացում*

Угол —ния *բարձրացման անկյուն*

Воздух *Օդ*

— влажный *գիջին, գիջային, տամուկ օդ*

— сухой *չոր օդ*

— сырой *խոնավ օդ*

Воздухоплавание *Օդագնացություն*

Воздухоплаватель *Օդագնաց, օդաչու, օդանավորդ, ռ.* аэронавт

Воздухоплавательный *Օդագնացական, օդագնացության, օդագնաց*

—ая рота, часть *օդագնաց վաշտ, զորամաս*

Воздухофлот *Օդային տորմիղ, օդատորմիղ, ռ.* (аэрофлот

Воздушный *Օդային*

—ое войско *օդային զորք*

—ый враг *օդային թշնամի*

—ый колпак насоса *հանոցի օդաթասակ, օդի կանոնավորիչ*

—ое наблюдение *օդային դիտողություն*

—ое нападение *օդային հարձակում*

—ый насос *օդահանոց, օդահան գործիք*

—ое охлаждение *օդով պաղեցում, սառեցում (փողի)*

—ое передвижение *օդային տեղափոխություն*

—ая разведка *օդային հետախուզություն*

—ый разведчик *օդային հետախույզ*

—ая связь *օդային կապ*

—ая фотография *օդային լուսանկարչություն*

—ая цель *օդային նպատակ, նշան*

—ый шар *օդապարիկ, տ.* аэростат

Воззвание *Կոչ*

Возложить на роту боевую задачу *Վաշտին մարտական խնդիր հանձնել,* — на разведку непосильные задачи *հետախուզության վրա ուժից վեր խնդիրներ բարդել*

Возмездие *Վարձ, վարձատրություն. հատուցում*

Война —дия *վրիժառության պատերազմ*

Возмещение убытков *Վնասների հատուցում*

Возможная точность масштаба *Չափացույցի հնարավոր ճշտություն*

Возмутитель *Խռովարար, խառնակիչ, պղտորիչ, վրդովիչ*

Возмутить народ *Ժողովրդին գրգռել, հուզել, վրդովել, ոտքի հանել*

Возмущение *Վրդովմունք, խռովություն, վարանցում*

Вознаграждение военное *Ռազմական վարձատրություն, տ.* контрибуция

Возникновение вражды *Թշնամության ծագում, առաջ գալը*

Возобновление военных действий *Ռազմական գործողությունների վերսկսում*

— атаки *գրոհի վերսկսում*

Возражение *Առարկություն*

Возраст *Տարիք*

Предельный — службы *Ծառայության վերջ-*

Воин *Ռազմիկ, զինվոր* *(նակետ տարիք*

— старослужащий հին զինվոր, տ. ветеран

Воинский Զինվորական

— ая вежливость զ. քաղաքավարություն

— ий вид զ. տեսք

— ая выправка զ. արդվածք, կերպ ու կեցվածք

— ая дисциплина զ. կարգապահություն

— ая команда զորախումբ

— ий начальник զ. պետ

— ая повинность զինապարտություն, տ. военнообязанность. Общеобязательная или всеобщая личная воинская повинность ընդհանուր պարտադիր կամ ընդհանուր անձնական զինապարտություն, տ. конскрипция

— ие приспособления (товарных вагонов) զ. հարմարանքներ (ապրանքատար վագոնների)

— ий устав զ. կանոնադրություն, կանոնագիրք

Воинственность Ռազմականություն, պատերազմասիրություն, ռազմատենչություն

Воинственный Ռազմիկ, ռազմատենչ, ռազմասեր

— ый дух ռազմատենչ ոգի

— народ, — ая нация ռազմիկ ժողովուրդ, ազգ

Воинство Զինվորականություն, զորականություն

Войлок Թաղիք, կաճ

Войлочный Թաղիքե, թաղյա

— ое дело թաղագործություն, թաղհարություն

— ая обувь թաղիքե ոտնաման, կաճյակ, տ. (валенки

— ый пыж թաղիքե փուրձ

— ая шляпа թաղիքե գլխարկ, թաղակ

Война Պատերազմ

— беспощадная անխնա, անագորույն պ.

— большая մեծ պ.
— внешняя արտաքին պ.
— возмездия վրիժառության պ.
— горная լեռնային պատերազմ
— гражданская քաղաքացիական պ.
— завоевательная նվաճողական պ.
— империалистическая իմպերիալիստական, աշ-
— малая փոքր պ. (խարհակալական պ.
— маневренная զորաշարժական պ.
— междоусобная ազգամիջյան պ.
— минная ականային պ.
— морская ծովային պ.
— народная ժողովրդական պ.
— наступательная հարձակողական պ.
— оборонительная պաշտպանողական պ.
— опустошительная ավերածական պ.
— партизанская պարտիզանական, մելիազինա-
— подземная ստորերկրյա պ. (կան պ.
— позиционная դիրքային պ.
— полевая դաշտային պ.
— религиозная կրոնական պ.
— священная սրբազան պ.
— стратегическая ռազմավարական պ.
— сухопутная ցամաքային պ.

Войско Զորք
—ка боевые մարտիկ զորքեր
— воздушные օդային զ.
— вспомогательные օժանդակ զ.
— гвардейские պահնորդական զ., պահնոր-
— десантные ափնիջական զ. (դազոր

— егерские *որսական, հրացանաձիգ զ.*

— железнодорожные *յերկաթուղային զ.*

— запасные *պահեստի զ., պահեստազոր*

— инженерные *ճարտարագիտական զ.*

— иррегулярные *անկանոն զ.*

— кадровые *կադրային, բնակազմական զ.*

— линейные *գծի զ., նախահերթ զ., տ.* первоочередные войска

— отборные *ընտիր զ.*

— полевые *դաշտային զ.*

— резервные *օժանդակ զ.*

— саперные *բըրրդ զորքեր, ռանվիրա զ.*

— специальные *մասնագիտական զ.*

— специального назначения *հատուկ նպատակով նշանակված զորքեր, հատուկ նշանակում, դեր ունեցող զորքեր*

— стрелковые *հրաձիգ զ.*

— сухопутные *ցամաքային զ.*

— технические *տեխնիկական զ.*

— этапные *հանգրվանային զ.*

Войсковой *Զորական*

—ая единица *զորական միավոր*

—ой заслон *զորական առաջակալ*

—ой комитет *զորական կոմիտե, հանձնաժողով*

—ой лазарет *զորական լազարեթ, հիվանդանոց*

—ой начальник *զորապետ, զորագլուխ*

—ой приемщик *զորական ընդունիչ*

—ое соединение *զորական միավորություն*

—ая разведка *զ. հետախուզություն, շրջադիտություն, վայրագիտություն, տ.* военная разведка, рекогносцировка

—ое хозяйство զ. տնտեսություն, տ. военная
—ая часть զորամաս (экономия

Волнение Ալեկոծում, ալեկոծություն, հուզում

— народное Ժողովրդական հուզում, խլրտում

Волнистый Ալեձաձև, վետ-վետ || ալեձև, կոհակավետ

—ая местность կոհակավետ վայր

—ая поверхность կոհակավետ մակերևույթ

Волномер Ալեչափ

Волокита канцелярская Դիվանական ձգձգում

Волонтер Կամավոր (զինվոր), կամազին

Волосок визирной трубки Տարադիտակի մազիկ

— диоптра տարադետի մազիկ

Волчья яма Գայլափոր

Вольнонаемный Կամովին վարձված, վարձու ծառայող

Вольнослужащий Կամավոր ծառայող

Вольноопределяющийся Հոժարական (զինվոր)

Вольный Ազատ, արձակ. համարձակ || կամավոր, կամա

—ые работы կամավոր աշխատանքներ

Вольно! (հրամ.) Ազա՛տ։

Вольт Պտույտ (ձիամարզական, ձիավարժություն) || խուսափանք, ճարպկանք (սրամարտության մեջ) || վոլտ (էլեկտրական ուժի)

— на контр-галопе հակարշավ պտույտ

Вваливаться в вольт պտույտի մեջ մտնել. Вываливаться из вольта պտույտից ելնել.

Вольт направо! (հրամ.) Պտույտ դեպի ա՛ջ։

Вольт налево! (*հրամ.*) *Պտույտ դեպի ձախ։*
Вольтижер *Ձիախաղաց*
Вольтижирование, вольтижировка *Ձիախաղացու-*
Вольт-фас *Դիմադարձ (ություն)* *(թյուն*
Сделать — *դիմադարձ անել, դիմադարձ լինել*
Вон *Դուրս, դեպի դուրս։* Шашки вон! (*հրամ.*)
Вонзить *Խրել, մխել* *(Թուրը հա՛ն*
— кинжал в сердце *դաշույնը սրտի մեջ մխել*
Воодушевить *Ոգևորել*
Воодушевление *Ոգևորում, ոգևորություն*
Вооружать (крепость, корабль) *Զինել, սպառազինել, զինավառել (բերդ, նավ)*
Вооружаться *Զինվել*
— револьвером, саблею *զ. ատրճանակով, սրով*
Вооружение *Զինում, սպառազինում ‖ զենք, սպառազենք, սպառազինություն*
— армии *բանակի սպառազինում, սպառազինություն*
— и снаряжение *զենք ու հանդերձանք. զինում ու հանդերձում*
Оборонительное — крепости *բերդի պաշտպանողական սպառազինում, սպառազինություն*
— солдата *զինվորի սպառազենք, սպառազինություն*
— судов *նավերի սպառազինում, սպառազինու-*
Вооруженный *Զինված* *(թյուն*
—ое восстание *զ. ապստամբություն*
—ая команда *զ. խումբ*

—ый нейтралитет *զ. չեզոքություն*

—ые силы *զ. ուժեր, զինական ուժեր*

Вопрос *Հարց | խնդիր*

Вопросный лист *Հարցաթերթ, հարցացուցակ*

Ворваться в неприятельские окопы *Ներս խուժել, ներս թափվել թշնամու խրամատները*

Воронение *Սգապատում, տ.* бронзировка

Воронить *Սգապատել*

Воронка *Ձագար*

— снарядов *արկերի ձ., արկերի բացած խոռոչ, տ.* углубление снарядов

— минная *ականաձագար*

— шворневая *զորձեվորի ձ.*

Вороной *Սևաթույր*

—ая лошадь *ս. ձի*

Ворот *Վորոտ (վերամբարձ մեքենա)*

— вертикальный *կանգուն վ., անվորդ, տ.* шпиль

— горизонтальный *հորիզոնական վ., բռնորդ,*

— минный *ականային վ.* (*տ.* лебедка

Ворота *Դուռ*

— барьерные *փակոցավոր դ.*

— крепостные *բերդի դ.*

Воспитание военное *Ռազմական դաստիարակություն, կրթություն*

Воспламенение заряда *Լիցքի բոցավառում*

Воспламенитель *Բոցավառիչ*

Воспламенить *Բոցավառել*

Воспрепятствовать *Արգելել, արգելք, խոչընդոտ լինել, արգելք-հանդիսանալ*

Восстание *Ապստամբություն*

— вооруженное *զինված ու.*

Восстановление *Վերականգնում* ‖ *վերահաստատում, վերահաստատություն*

— здоровья *առողջության վերականգնում, կազդուրում, ապաքինություն*

— положения *դրության վերականգնում*

— сил *ուժերի վերականգնում, նորոգում*

Восходящая ветвь траектории *Հետագծի բարձրացող ճյուղ*

Восьмикратное увеличение *Ութապատիկ մեծացում*

Впалость *Գոգավորություն, խորուփիր, ու.* вог-

Впалый *Գոգավոր, խորոփի* (нутость

Вперед *Առաջ, դեպի առաջ.* Вперед! *(հրամ.) Առա՛ջ։* Вперед бегом! *(հրամ.) Վազով առա՛ջ։* Вперед—(перед)ки *(հրամ.) Բարշա՛կն առա՛ջ։* По одному вперед, очередь! *(հրամ.) Մեկ խազ առաջ, հե՛րթ։* Движение вперед *դեպի առաջ շարժում*

Впечатление *Տպավորություն, ազդեցություն*

— моральное *բարոյական ազդեցություն*

Впечатлительный *Զգայուն, դյուրազդեցիկ.* Ночью войска крайне —ны *գիշեր ժամանակ զորքերը վերին աստիճանի դյուրազգաց են*

Вплотную *Կից.* Подойти — *կից մոտենալ*

Вполголоса *Կիսաձայն*

Вправо *Աջ, դեպի աջ.* Вправо—назад! *(հրամ.) Աջ—յե՛տ։* С дороги вправо (влево)! *(հրամ.) Ճանապարհից ա՛ջ (ձախ)։*

Враг *Թշնամի*

— внешний արտաքին թ.
— внутренний ներքին թ.
— воздушный օդային թ.
Вражда Թշնամություն
Враждебный Թշնամի, թշնամական
—ое действие թշնամական գործողություն
Врасплох Հանկարծ, անակնկալ կերպով
Неприятель застигнут — թշնամին հան-կարծակիի յն բերված
Быть захваченным — հանկարծակիի գալ
Врач Բժիշկ
— ветеринарный անասնաբուժիշկ
— военный զորական բ., զինվորական բ.
— городовой քաղաքային բ.
— зубной ատամնաբույժ
— медицинский բժիշկ (մարդու)
Врачебное заведение Բժշկական հաստատու-(թյուն
Вращательный Պտուտական
—ое движение պ. շարժում
—ая скорость снаряда արկի պտույտի արագու-(թյուն
Вращать Պտտել, պտտեցնել
Вращение пули, снаряда Գնդակի, արկի պտույտ, (պտուտկում
Вред Վնաս
Вредный Վնասակար
—ое действие пороха վառոդի վ. ներգործու-թյուն
Врезаться в неприятельские ряды Թշնամու շար-քերի մեջ մխվել, խորամուխ լինել
Временный Ժամանակավոր
— ая командировка ժ. գործուղում
—ый лагерь ժ. ճամբար

—ый отпуск *ժ. արձակուրդ*
—ое отсутствие *ժ. բացակայություն*
—ое укрепление *ժ., առժամանակյա ամրություն*
Время *Ժամանակ*
— военное *պատերազմի, պատերազմական ժ.*
— полета снаряда *արկի թռիչքի ժամանակը*
Врозь, врознь *Առանձին-առանձին, զատ-զատ.*
Врозь, марш! (*հրամ.*) *Զատ-զատ, մա՛րշ:*
Врубаться в неприятеля *Թշնամու մեջ մխվել, խորամուխ լինել*
Вручение знамени *Դրոշի հանձնում*
Вручную *Ձեռքով.* Доставлять, носить — *ձ. տանել, կրել.* Перекатывать — *ձեռքով գլորելով տեղափոխել*
Врываться *տ.* ворваться
Всадник *Ձիավոր, հեծվոր*
Всеобщая личная воинская повинность *Ընդհանուր անձնական զինապարտություն*
Вскидка *Վերաձգում, վերաձգություն*
Прикладывание на вскидку *վերաձիգ նշանառություն.*
Стрельба на вскидку *վերաձիգ հրաձգու-*
Вскрытие *Բացում* *(թյուն, կրակում*
— реки *գետի սառնահալք*
— трупа *հերձում, դիահատություն. դիազննու-*
Всполох *Իրարանցում* || *տագնապ* *(թյուն*
Всполошить неприятеля *Թշնամուն իրար անցնել. տագնապեցնել*
Всполошиться *Իրար անցնել*
Вспомогательный *Օգնական, օժանդակ*

—ая армия *օգնական բանակ*
—ая база *օժանդակ խարիսխ*
—ые верки *օժանդակ ամրություններ*
—ые военные учреждения и заведения *օժանդակ ռազմական հիմնարկներ յեվ հաստատու-*
—ые войска *օգնական զորքեր* *(թյուններ*
—ое действие *օժանդակ գործողություն*
—ый орган *օժանդակ օրգան, մարմին*
—ая постройка *օժանդակ շինվածք*
—ые фортификационные постройки *օժանդակ ամրաշինվածքներ*
—ая часть *օգնական (զորա)մաս*

Вспыхнуть *Բռնկել, բռնկվել, բորբոքվել. փռթալ.*
Война вспыхнула *պատերազմը բռնկվեց.*
Порох вспыхнул *վառոդը բռնկվեց, փռթաց*

Вспышка *Բռնկում, բռնկոց. փռթոց* || *բոց*
— интенсивная *ուժեղ, սաստիկ բռնկում*
— огневая *կրակի բռնկում.* Огонь вспышками *բռնկումներով կրակ*
— орудия *հրանոթի բոց*
— пороха *վառոդի բռնկում, փռթոց*
— ружья *հրացանի բոց.* Ружье дало вспышку *հրացանը բոց տվեց*

Вставить вытяжную трубку в орудие *Զգափողակ դնել հրանոթին*

Встать *Վեր կենալ*
Встать! *(հրամ.) Վե՛ր կաց.*

Встреча *Հանդիպում, պատահում. դիմավորում*
— с противником *հանդիպում հակառակորդին*

Встречать *Հանդիպել, պատահել. դիմավորել*

— лошадь правым шенкелем *աջ սրունքով կշտել ձիուն*

— неприятеля *հանդիպել, բախվել, զարնվել թշնամուն*

— противника огнем *հակառակորդին հանդիպել կրակով*

Встречный *Հակառակ, ընդդեմ. դեմի*

—ый бой *դիմամարտություն, ընդդիմամարտություն*

—ый ветер *հակառակ, հակընդդեմ քամի*

—ые повозки *դեմուդեմ յեկող, դիմադեմ յեկող սայլակներ*

—ое столкновение *դիմահարություն, ընդդիմահարություն*

—ый удар *հակահարված*

Вступить *Մտնել, ներս մտնել*

— в бой *մարտի մեջ մտնել, մարտի բռնվել*

— в дело *կռվի մեջ մտնել, կռվի բռնվել*

— в дозоры *դետքի յելնել*

— в должность *պաշտոնի մտնել, պաշտոնն ստանձնել*

— в исполнение должности *պաշտոնի կատարումն ստանձնել*

— в караул *պահակության յելնել, պահակ կանգնել*

— в командование *հրամանատարությունն (ստանձնել*

— в конвой *ուղեկցորդի յելնել*

— в переговоры *բանակցության մեջ մտնել*

— в службу *ծառայության մտնել*

Вступление *Մտնելը* | *ստանձնում* || *ներածություն*

Вход на мост *Կամրջի վրա ելնելը* | *կամրջագլուխ*

Вторгаться *Ներս խուժել, ներխուժել, ներս թափվել*. Неприятель вторгнулся в окопы *Թշնամին ներս խուժեց խրամատները, ներս թափվեց խրամատները*

Вторжение *Խուժում, ներխուժում*

Второй взвод курка *Հրահանի յերկրորդ վառը, խփելու վառը, տ.* боевой взвод курка

—ая линия окопов, боевого порядка *յերկրորդ գիծ խրամատների, մարտակարգի*

—ая огневая линия *կրակի յերկրորդ գիծ*

Второлинейная армия, армия второй линии *Յերկրորդ գծի բանակ*

Второочередные части *Յերկրորդ հերթի մասեր*

Втулить *Վռել խցկել, խցել*

Втулка *Վռան* | *ականոց* | *ականկալ*

— бочечная *տակառի վռան, տ.* затычка. Заткнуть бочку втулкою *տակառը վռանով խցել, տակառի ծակը վռել*

— деревянная *փայտե վռան*

— клиновая *սեպաձև վռան (հրանոթների)*

— колесная *անվի ականոց*

Навинтованная — снаряда *արկի պտուտակավոր ականկալ, վռան*

— пушечная *թնդանոթի վռան*

Вход *Մուտք* | *մտնելը*

— в дефиле, в теснину, в лес *Կիրճի, (լեռնա) նեղուցի, կապանի, անտառի մուտք, բերան, գլուխ*

Входить в переговоры *Բանակցության մեջ մտնել,*

Входящая бумага *Մուտք, ստացված թուղթ*

—ий журнал, —ая книга *մտից մատյան*

—ий угол *(ամրաշին.) ներս մտնող (ներամուտ) անկյուն:*

Выбить неприятеля из позиции, из укреплений *Թշնամուն դիրքից, ամրություններից դուրս գցել, քշել, վանել, դուրս շպրտել*

— седока из седла *ձիավորին թամբից վեր գցել, ձիավորին ձիաթափ անել*

Выбиться из сил *Ուժից ընկնել*

Выбоина *Խորշ. փոս, փոս ընկած տեղ*

— в стволе ружья *խորշ՝ հրացանի փողի մեջ*

— на дороге *փոս ընկած տեղ ճանապարհի վրա (ձիերի, կառքի միևնույն տեղով գնալուց)*

Выборная должность *Ընտրովի պաշտոն*

Выбраковать *Խոտանել*

Выбрасыватель боевой личинки *Նետիչ՝ մարտական, խփելու փակի,* *տ.* экстрактор

Выбыть из строя *Շարքից դուրս գալ*

Вывеска *Ցուցանակ*

Вывинтить *Յետ պտուտակել, պտուտակը յետ պտտելով հանել*

Вывих *Հոդաթափություն. դուրս ընկած տեղը (մարմնի)*

Вывихнуть *Դուրս գցել (ձեռքը, ոտքը, ոտքին ծողը), ծողաթափ անել.* —ться *դուրս ընկ-նել (ձեռքը, ոտքը և այլն), ծողաթափ լինել*

Вывод *Դուրս բերելը, հանելը* || *հետևություն*

Выводить *Հանել, դուրս բերել*

— гарнизон из крепости *կայազորը բերդից հանել*

— из строя *շարքից հանել, դուրս բերել*

— караулы к разводу *պահակները բաշխումի դուրս բերել*

— полк на смотр *գունդը զորատեսի հանել, դուրս բերել*

Выводка лошадей (для осмотра) *Ձիերը հանելը (զննելու համար)*

Выводной *Ուղեկցորդ (կալանավորների)*

Вывоз *Արտահանում, արտահանություն* || *բացա-հանում, բացահանություն*

— больных и раненых *հիվանդների ու վիրա-վորների բացահանում, բացահանություն, դուրս տանելը, տ.* эвакуация

Выгиб *Կորացրած տեղը, կորություն*

Выгибать, выгнуть *Կուացնել, կորացնել*

Выговор *Հանդիմանություն*

Выгода *Շահ, օգուտ*

Выгодный *Շահավետ, օգտավետ, ձեռնտու*

—ая позиция *ձեռնտու դիրք*

Выгреб, выгребная яма *Աղբանոց*

Выгрузить, выгружать *Բեռնաթափել, բեռ դա-տարկել*

— вагон *վագոնի բեռը դատարկել, վագոնը դատարկել, բեռնաթափել*

— войска с корабля *նավից զորքերը հանել*

Выгрузка *Բեռնաթափում, բեռը դատարկելը*

Выдать *Տալ, հանձնել ‖ մատնել ‖ յետ դարձնել*

— пленных *գերիներին յետ տալ, գերեդարձ անել*

Ночью бомбометы выдают свое расположение вспышками *գիշերը ռմբանետները իրենց դասավորությունը մատնում են բռնկումներով*

Выдаваться вперед *Առաջ ընկնել, առաջ կարկառվել, առաջակարկառ լինել, ցայտել ‖ աչքի ընկնել, տ.* выступать

— от общей линии *ընդհանուր գծից առաջ ընկնել, կարկառվել, դուրս պրծնել*

Выдача *Տալը, հանձնելը*

— денег, жалованья *փող, ռոճիկ տալը*

— пленных *գերեդարձ*

Выдающийся *Կարկառուն, ցայտուն ‖ աչքի ընկնող*

— подвиг *աչքի ընկնող սխրագործություն*

Выдвигать,—нуть (батарею, конницу, полк, часть) *Առաջ տանել, առաջ շարժել, առաջ քաշել, (մարտկոցը, այրուձին, գունդը, մասը)*

—ться *առաջ անցնել, առաջ շարժվել*

Выдвижение вперед *Առաջշարժում, առաջանցում*

— в цепь *առաջ տանելով շղթա կազմելը*

Выделить *Բաժանել, ջոկել, զատել. հանել, դուրս բերել.* —ться *բաժանվել, զատվել, հանվել*

— части *մասեր զատել, մասեր հանել.* В батальоне выделена только третья часть в резерв *գումարտակից միայն յերրորդ մասն է ոժանդակ հանված, զատված իբրեվ ոժանդակ.* Для разведки взвод выделяет звено *հետախուզության համար՝ դասակն իրենից զատում է մի ողակ, իրենից հանում է, դուրս է բերում մի ողակ.* В пехоте от полка в дежурную часть выделяется батальон *հետեվազորի մեջ գնդից որապահ մաս է հանվում մի գումարտակ։*

Выделка кожи *Կաշեգործություն*

Выдержанный огонь *Զուսպ կրակ*

Хорошо —ая лошадь *լավ պահած, վարժեցրած ձի*

Выдержать *Պահել ‖ դիմանալ, տոկալ ‖ վարժեցնել, մարզել ‖ զսպել*

— бой, нападение, огонь, осаду, сражение, штурм *դիմանալ մարտին, հարձակմանը, կրակին, պաշարմանը, ճակատամարտին, գրոհին (հրոսին)*

— операцию *դիմանալ վիրահատության, տանել վիրահատությունը*

Выдержка *Պահելը. դիմանալը ‖ դիմացկունություն, տոկունություն ‖ տեվ, տեվականություն ‖ զսպվածություն ‖ քաղվածք*

— из приказов *քաղվածք հրամաններից*

Выезд *Յելք. յելնելը, դուրս գալը*

— батареи на позицию *մարտկոցի՝ դիրք դուրս գալը*

Выезжать, выехать *Դուրս գալ, մեկնել, ճանա-պարհվել*

Выезжать, выездить лошадь *Ձին մարզել, վարժեցնել.* выезженная лошадь *մարզված ձի.* выезженная дорога *բանուկ ճանապարհ.* —ться *մարզվել.* лошадь еще не выездилась *ձին դեռ մարզված չէ*

Выездка лошадей *Ձիերի մարզում, վարժեցում*

Выем, выемка *Փորվածք, փոս ‖ ակոս, մատներ ‖ փորոք. փորակ, ու.* паз

—м для постановки на предохранительный взвод *փորոք՝ հրահանը պահպանիչ փորքի վրա դնելու համար*

—м полукруглый *կիսակլոր փորոք*

—мка зарядная *լցափորոք*

Выжидательный *Սպասողական*

—ый бой *ս. մարտ*

—ая позиция *ս. դիրք*

—ое положение *ս. դրություն*

Выздороветь *Առողջանալ, ապաքինվել*

—авливающая команда, команда выздоравливающих *ապաքինվողների խումբ.* команда выздоровевших *առողջացածների խումբ*

Вызов *Կոչ. կանչելը, դուրս կանչելը*

— из строя *շարքից դուրս կանչելը*

— караула в ружье *պահակը զենքի կանչելը, պահակն ի զեն կանչելը*

— к оружию *ի զեն կոչելը, զենքի կոչելը, զինա-*

— фонический *ձայնակոչ* *(կոչ*

— экстренный *արտակարգ կոչ*

Вызовной *Կոչի, կանչելու*
—ая кнопка *կ. կոճակ (ճնշափայտի)*
—ое приспособление *կ. հարմարանք*
—ой сигнал *կ. ազդանշան*
—ая станция *կոչող, կանչող կայան, տ.* вызывающая станция

Вызывать, вызвать *Կոչել, կանչել, դուրս կանչել,*
— караул в ружье *պահակին ի զէն կոչել, կանչել, պահակը զէնքի կանչել*
— караул и дежурных на линию *պահակը և հերթապահներին գծի վրա կանչել*
— на дуэль *մենամարտի հրավիրել, կանչել*
— на себя неприятельский огонь *Թշնամուն իր վրա կրակ բանալ տալ, իր վրա դարձնել թշնամու կրակը*
—ываемая станция *կանչվող կայան*
—ывающая станция *կանչող կայան*

Выиграть *Շահել. տանել*
— время *ժամանակ շահել*
— сражение *ճակատամարտ շահել, ճակատամարտի մեջ հաղթություն տանել*
— фланг и тыл *Թևին ու թիկունքը գրավել*

Выкачивать *Հանուցել || ջրհանել*
— все резервы *բոլոր ռեզերվները հանել*

Выкидать, —нуть *Դուրս ձգել, դուրս թափել, դուրս աձել.* Лошадь —дывает зад наружу *ձին յետքը դուրս է ձգում*
— флаг *դրոշակ պարզել*

Выкладка *Սարք.* Переход с полной —кой *ճեպացք լրիվ սարքով*

Выключать телефон *Հեռախոսն անջատել*

Выключатель *Անջատիչ*

Выколотка *Հանիչ*

Выкуп *Փրկանք*

Выкуривать противника из окопов *Հակառակորդին ծուխ գնելով հանել խրամատներից*

Вылазка *Արտելք*. Сделать —ку *արտելք անել*.

Отбить —ку *յետ մղել, յետ շպրտել արտելքը*

— смелая, храбрая *հանդուգն, քաջակորով ա.*

Вылет *Արտաթռիչք, դուրս թռչելը*

— снаряда *արկի արտաթռիչք, դուրս թռչելը (փողանցքից)*.

Угол вылета *արտաթռիչքի անկյուն*

Ядро на —те *գունդն ընկնելու վրա յէ*

Пуля прошла на — *գնդակը թափ անցավ*

Он ранен в груль на— *նա կրծքից թափանց-թափ վիրավորված է*

Вымостить *Հատակել, տ.* выстилать *յիվ* мос-

Вынимание жребия *Վիճակահանություն* (тить

Вынимать, —нуть *Հանել*

— жребий *վիճակ հ.*

— шашку *թուրը հ.*

Вынь патрон! *(հրամ.) Փամփուշտը դո՛ւրս*

Вынос *Հանելը, դուրս տանելը* ‖ *հարիկ, տ.* унос передний

— раненых из окопов *վիրավորվածներին խրամատներից հանելը, դուրս բերելը*

— тела *դիահանություն*

Запрячь на — *հարիկ լծել*

Выносить *Հանել, դուրս բերել* ‖ *կրել* ‖ *տանել, դիմանալ*

— болезнь, операцию, голод, холод *դիմանալ հիվանդության, վիրահատության, ցրտի, քաղցի, տանել հիվանդություն, վիրահատություն, ցուրտ, քաղց*

— ногу вперед *վոտքն առաջ հանել*

Выносливость *Դիմացկունություն, տոկունություն*

Выносный *Հորիկի*, *տ.* уносный

—ая вага *հորիկի լծանակ*

—ые лошади *հորիկի ձիեր*

Вынудить *Հարկադրել, ստիպել, բռնադատել*

—жденная необходимость *ստիպողական անհրաժեշտություն*

—жденный отход *հարկադրված յետխաղացություն*

— батарею к молчанию *մարտկոցը լռեցնել*

Выпалить *Այրել, խանձել* || *կրակել*

— из пушки *թնդանոթով կրակել, թնդանոթ գցել*

Выписать *Արտագրել* || *քաղվածք անել* || *բերել տալ, պատվիրել, ապագրել* || *արձակել*

— больных из госпиталя *հիվանդներին արձակել հիվանդանոցից*

— в расход *յելք գրել (մատյանի մեջ)*

Выписка *Արտագրություն* || *քաղվածք* || *բերել տալը, ապագրելը* || *արձակում. յելնելը*

Выпись *Արտագիր, արտագրություն* || *քաղվածք*

Выполнение *Լցում, լցնելը* || *կատարում, կատարածում*

— воинской повинности *զինապարտության կատարում*

Выполнить *Լցնել* || *կատարել, կատարածել*
— задачу, план *խնդիրը, ծրագիրը կատարածել*
— все приказания *բոլոր պատվերները կատարել*
— свой долг *իր պարտքը կատարել*
Выправить *Ուղղել, կոկել, շտկել, արդել*
— дорогу *ճանապարհն ուղղել*
— рекрут *նորագեններին արդել*
Выправка воинская, военная *Զինվորական արդ-վածք* || *գ. կերպ ու կեցվածք, շենք ու շնորհ*
— молодцеватая *կտրճի կերպ ու կեցվածք, շենք ու՛ շնորհ*. Принять установленную —ку *սահմանված արդվածքն ընդունել*
Выпрягать *Լծից արձակել, լուծքն արձակել*
Выпрямить нарезы *Ակոսներն ուղղել (արճճից մաքրել)*
— самокаты *բանալ ճեծանիվները*
Выпуклость *Կորնթարդություն* || *կորնթարդ. կորնթիր*
Выпуклый *Կորնթարդ, ուռուցիկ* || *ցայտուն, կար-կառուն*
—ая карта *ուռուցիկ, ցայտուն քարտեզ, տ.* рельефная карта
—ая поверхность ската *լանջի կորնթարդ մակերե-վույթ*
—ая резьба *ցայտուն քանդակ, բարձր քանդակ, բարձրաքանդակ*
Выпуск *Արձակում, բաց թողում* | *դպրոցի շրջա-նավարտներ, ընթացավարտներ* || *ելույթ, ցայտ, կարկառվածք, տ.* выступ || *ցկիր (շինության, տանիքի, գերանի), տ.* навес

— газа գազի արձակում, բաց թողնելը
— из-под ареста կալանքից արձակում, բաց թողնելը
— строения շինության ելույթ, կարկառվածք, տ. выступ
— такого-то года այս ինչ թվականի շրջանավարտներ, ընթացավարտներ

Выпускной экзамен Ավարտական քննություն
—ые курсанты ընթացավարտ կուրսանտներ
—ые концы кольев ցցերի դուրս մնացած (դուրս թողած) ծայրեր

Выпустить Արձակել, բաց թողնել
— из тюрьмы բանտից արձակել
— курсантов ընթացավարտ կուրսանտներին արձակել
— пулю գնդակ արձակել
— ружье из рук հրացանը ձեռքից բաց թողնել

Выработка Մշակում
— в воине строгой дисциплины զինվորի մեջ խիստ կարգապահություն մշակել
— образцов снаряжения հանդերձանքի տիպարների մշակում

Выравнивание Հարթում, հավասարում, հավասարեցում. շիտկում
— шеренги տողանի հավասարեցում

Выравнить Հարթել, հավասարեցնել
— поводья երասանները ուղղել
— фронт батальона գումարտակի ճակատը հավասարեցնել

Выравниться Հավասարվել

Весь полк —илея *ամբողջ գունդը՝ ճակա-տարից*

Выражение специальное *Մասնագիտական ար-տահայտություն*

Вырез, вырезка *Կտուրք, կտրուք, կտրած ճա-նած կտոր || կտրատ, կտրուճ, կտրուճակ, կտրած ճանած տեղը, փոր*

—з в бруствере *ծակ, ակնատ պատվարի մեջ, տ.* амбразура

— вертикальный *ուղղաձիգ կտրուճ*

— винтовой *պտուտակաձև կտրուճ*

— в стенке гнезда *կտրուճ բույնի պատի (կողի) մեջ, բույնի կողի կտրուճ*

— глубокий *խոր կտրուճ*

— для зуба отсечки-отражателя *կտրուճ զա-տիչ-անդրադարձիչի ատամի համար*

—зы кронштейнов *կալունակների կտրուճներ*

— мелкий *ծանծաղ, չերևա(նց) (վոչ խոր) կտրուճ*

—зы на лафете *հրետասայլի (փրայի) կտրուճներ*

— сквозной *միջանցիկ կտրուճ, թուրծ, ծակ*

—з стебля затвора *փականակի կոթունի կտրուճ*

Вырезать *Կտրել, կտրել հանել || կտտրել, մոր-թոտել || փորագրել, քանդակել*

Выручить *Թափել-ազատել, հանել նեղ տեղից*

— из плена *գերությունից ազատել*

— товарища *ընկերջն թափել-ազատել, նեղ տեղից հանել*

Выручка *Փրկում, թափում-ազատում*

— взаимная *իրար թափել-ազատելը*

Итти на выручку кого-либо *գնալ մեկին նեղ տեղից ազատելու, հանելու*

Высадить *Հանել. իջեցնել*

— войско на берег *զորք ափ իջեցնել, ափ հանել*

— десант *ափնեջք հանել*

— из вагонов *վագոններից հանել, իջեցնել*

Высадиться *Յելնել, դուրս գալ, իջնել*

— на берег *ափ յելնել, իջնել, ցամաք յելնել*

— из вагонов *վագոններից դուրս գալ, իջնել*

Высадка *Հանելը, իջեցնելը. իջնելը || ափհանում || ափնեջք. ափնիջական զորք, տ.* десант, десантное войско.

— войск на берег *զորքերի ափ հանելը, զորքերի ափհանում, ափ իջեցնելը*

— десанта, десантных войск *ափնեջքի, ափնիջական զորքի հանում, հանելը. ափ իջնելը*

— из вагонов *վագոններից հանելը, իջեցնելը.* Сделать —ку *ափնեջք հանել (իջնել)*

Выселение *Վտարում (բնակարանից, յերկրից)*

Выследить неприятеля *Թշնամուն հետավարել, հետամուտ լինել*

Выслуга *Ծառայել արժնելը || վաստակելը, ծառայությամբ ձեռք բերելը, մի բանի արժանանալը*

Выслужить *Ծառայել արժնել || վաստակել*

— знак отличия, пенсию *ծառայությամբ շքանշան, կենսաթոշակ վաստակել. շքանշանի, կենսաթոշակի արժանանալ*

— установленный срок *սահմանված ժամանակամիջոցը ծառայել արժնել*

Высокий разрыв шрапнели *Շրապնելի բարձր պայթում*

— ая вода *բարձրացած, վարար ջուր*

— лес, высокоствольный лес *բարձր, բարձրաբուն անտառ*

Высота *Բարձրություն* ‖ *բարձունք*

— грудная (прикладки стрелка) *լանջանստ-, լանջաչափ բարձրություն (հրացանաձգի նշան բռնելու)*

— командующая, командная *իշխող բարձունք*

— места на земле *յերկրի մի տեղի բարձրություն (ծովի մակերևույթից)*

— отдельная *առանձին բարձունք*

— прицела *նշանոցի բարձրություն*

— разрыва шрапнели *շրապնելի պայթման բարձրություն*

— ты резко очерченные *սուր, խիստ ուրվագծված բարձունքներ*

— сечения *հատվածի բարձրություն*

— траектории (полета) снаряда *արկի հետագծի (թռիչքի) բարձրություն*

Выдвинуться влево на — ту первого отделения (взвода) *առաջ անցնել դեպի ձախ յեվ հավասարվել առաջին ջոկին (դասակին).*

Остановиться на — те второго вьюка *կանգ առնել յերկրորդ գրաստի հավասարությամբ*

Высотомер *Բարձրաչափ, ու.* эклиметр

Выставить веху *Նշանաձող դնել, ցցադրել*

— караул, пост *պահակ, պահակետ դնել, կարգել*

— секрет *գաղտնիք դնել, կարգել*

Выстилание, выстилка *Հատակում. հատակվածք*

Выстилка лещадью *Սալահատակ, սալարկ*
Выстилать *Հատակել, տ.* мостить
— дорогу щебнем *ճանապարհը խճել*
— камнем *քարել, քարահատակել*
— лещадью *սալել, սալահատակել, սալարկել*
— пол досками *հատակը տախտակել*
Выстраивание, выстроение *Շարում, կազմում, շարելը. կազմելը* || *շարվածք*
— взвода, шеренги *դասակի, տողանի շարում*
— к стороне фланга *շարում դեպի թևի կողմը*
— рядов *յերկյակներ կազմելը*
Выстраивать, —роить *Շարել, կազմել*
Выстраиваться *Շարվել, դասավորվել*
— в боевой порядок *մարտակարգով, մարտակարգի շարվել, դասավորվել*
— колонною *սյուն կազմել*
— фронтом *ճակատ կազմել, ճակատ հարդարել*
Выстрел *Ձիգ, արձակում* || *պայթյուն*
— анфиладный *տողահար ձիգ*
— боевой *մարտական ձիգ, գնդակավոր ձ.*
— демонтирный *հրետահար ձիգ*
— для образования бреши *խոռոչիչ ձ.*
— затяжной *հապաղական, հապաղած ձ.*
— каленым ядром *հրաշեկ գնդով ձ.*
—ы контрольные *ստուգման ձիգեր*
— картечный *կարտեչավոր ձ.*
— косоприцельный *շեղահար ձ.*
— крутой, навесный *ուղղորդ, գագաթնահար ձ.*
— настильный, отлогий *գետնամերձ ձ.*

— настильно-рикошетный *գետնամերձ-ընդոս-տանար ձ.*

— на удачу *բախտացի, բախտովի, հախուռն ձիգ*

—ы одиночные *հատ-հատ ձիգեր, հատ-հատ*

— отдельный *առանձին ձ. (կրակ*

— перекидной *անդրանար, բարձրանար, ձիգ, գագաթնանար ձիգ*

—ы перекрестные *խաչաձև ձիգեր*

— потерянный *կորած ձ.*

— прицельный *նշանոցով, նշանոցավոր ձ.*

— пробный *փորձնական ձ.*

— прямой *ուղիղ ձ.*

— пулею *գնդակավոր, մարտական ձ.*

— пушечный *թնդանոթային ձ.*

— рикошетный *ընդոստանար ձ.*

— ружейный *հրացանային ձ.*

— слепой *կույր ձ., չպայթող ձ.* || *բախտացի, բախտովի, հախուռն ձ. (փորձի ժամանակ)*

—ы сосредоточенные *կենտրոնացած ձիգեր*

— тыльный *թիկնանար ձ.*

— фланговый *թևանար ձ.*

— фронтальный *ճակատանար ձ.*

— холостой *անգնդակ ձ.*

Дать, производить — *կրակել, արձակել, ձգել (հրացան, թնդանոթ).*

На ружейный выстрел *հրացանաձգության հեռավորությամբ.* || На пушечный выстрел *թնդանոթաձգության հեռավորությամբ* || Быть в расстоянии ружейного выстрела

հրացանի գնդակի հասողության սահմանում լինել. || Быть вне выстрелов ծիգերի, գնդակների հասողության սահմանից դուրս լինել, ծիգերից դուրս լինել. || Сдаться, не сделав ни одного выстрела անձնատուր լինել առանց մի գնդակ արձակելու

Выстрелить Արձակել, կրակել, ձգել, գցել

— из пушки թնդանոթ արձակել, թնդանոթ գցել

— из ружья հրացան արձակել, հրացան գցել

— на воздух օդի մեջ արձակել

Ружье выстрелило հրացանն արձակվեց, հրացանը բացվեց

Выстрелить все заряды, весь порох Բոլոր լիցքերը, ամբողջ վառոդն արձակել վերջացնել, արձակել պրծնել

Выступ Ելուն, ելույթ. ցայտ, արտացայտ. կարկառվածք, ելոչ. уступ

—ы боевой личинки մարտական, խփիչի փակի ելուններ

— винтовой պտուտակաձև ելուն

— здания շենքի ելույթ, կարկառվածք, ցայտ (դուրս ելած կամ առաջակարկառ մաս, ինչպես մուտքի անկյուն, պատշգամ, քիվ, ցցիք, զարդեր և այլն)

—ы медные (на снаряде) պղնձե ելուններ (արկի)

— предохранительный (курка) պահպանիչ ելուն (հրահանի)

Выступить Ելնել, դուրս գալ || առաջ կարկառվել, դուրս ցցվել (շենքի մի մասի), ա. выдаваться вперед || հանդես գալ

— из города в лагерь *քաղաքից ճամբար չվել*
— из лагеря, с ночлега *ճամբարից, գիշերօթից չվել*
— вперед *առաջ չվել* ‖ *առաջ կարկառվել*
— в поход *յերթի, ռազմերթի չվել*
— в сторону *մի կողմ չվել, դուրս գալ*
— на сцену, на поприще *բեմ, ասպարեզ չվել, դուրս գալ.*

Река —ла из берегов *գետն ափերից դուրս ե յեկել*

Выступающий цвет *Առաջ ընկնող, ցայտուն գույն*

Выступление *Յելուստ, չվելը* ‖ *հանդես գալը*

— делается ночью, в ненастную погоду, в туман *յելուստը կատարվում ե գիշերը, վատ յեղանակին, մառախուղին.*

Дежурная рота при выступлении составляет головной отряд дежурного баталиона *օրապահ փաշտը յելուստի (չվելու) ժամանակ կազմում ե օրապահ գումարտակի առաջավոր ջոկատը*

Высший *Վերին, բարձրագույն*

—ие войсковые соединения *բարձրագույն զորական միավորումներ*
—ее командование *բարձրագույն հրամանատարություն*
—ее соединение всех родов войск *զորքերի բոլոր տեսակների բարձրագույն միավորու-*
—ий начальник *վերին պետ* *(թյուն*
—ее над начальником части начальство *զորամասի պետից վեր (բարձր) իշխանավոր,*
—ий штаб *վերին շտաբ* *(պետ*

Высылка дозоров *Դետեր ուղարկելը*

Вытеснить противника *Հակառակորդին (տեղից, դիրքից) հանել, քշել*

Вытягивать, —нуть *Ձգել, երկայնաձգել ‖ պարզել, մեկնել ‖ դուրս քաշել*

— гильзы *պարկուճները դուրս քաշել*

— руку горизонтально *ձեռքը հորիզոնական դրությամբ մեկնել* (*պայմ. նշան*). — обе руки в стороны *ձեռքերը մեկնել դեպի երկու կողմ* (*պայմ. նշան*)

— фронт *ճակատը պարզել, երկայնաձգել*

Вытягиваться *Ձգվել, երկայնաձգվել ‖ դուրս քաշվել*

— в прямом направлении *ձգվել, երկայնաձգվել ուղղակի ուղղությամբ*

— в колонну *ձգվել սյուն կազմել, ի սյուն երկայնաձգվել*

— во фронт *ձգվել ճակատ պարզել*

— перед начальником *ձգվել, ձիգ կանգնել պետի առաջ*

Дивизия, имея на походе глубину до 7 верст, вытягивается не менее 2 часов *դիվիզիան, երթում ունենալով մինչեվ 7 վերստ խորություն, երկայնաձգվում է 2 ժամից վոչ պակաս ժամանակում։*

Вытяжка *Ձգվածք*

Стоять, стать в —ку, на —ку *ձգված, ձիգ (կանգնել*

Вытяжной *Ձգական*

—ая трубка *ձ. փողակ, ձգափողակ*

—ой шнур *ձգալար*

Выучка войска *Զորքը վարժեցնելը*

Выход *Ելք. ելնելը*

Выходить, выйти *Ելնել, դուրս գալ*

— в отставку *հրաժարական տալ, դուրս գալ (ծառայությունից)*

— из лагеря *ճամբարից դուրս գալ*

— из службы *ծառայությունից դուրս գալ*

— прямо перед собою *ուղղակի առաջ, իր յերեսի հանդեպ դուրս գալ*

Караул выходит в ружье *պահակը զենքի (ի զեն) է դուրս գալիս*

Вычет *Հանում ‖ բարձում*

— из жалования *բարձում ռոճիկից*

— единовременный, постоянный, случайный *միանվագ, մշտական, պատահական բ.*

Делать, производить —ты *բարձումներ անել, ռոճիկից պահել*

Вычетные деньги *Բարձման դրամ*

Выше *Ավելի բարձր, վեր. վերը, վերևում*

Начальники, начиная с командира батальона и выше, должны… *պետերը, սկսած գումարտակի հրամանատարից յեվ վեր, պետք է…*

Вышка сторожевая *Դիտանոց, դիտեվան, ս.* наблюдательная вышка

Выяснить *Պարզել*

— обстоятельства дела *գործի հանգամանքները պարզել*

— положение всего фронта противника *հակառակորդի ամբողջ ճակատի դրությունը պ-*

— расположение противника *հակառակորդի դա-
սավորությունը ա.*

Вьюга *Բուք*

Вьюк *Բեռ (դրաստ), դրաստաբեռ*

— головной *առաջավոր դրաստ*

— патронный *փամփուշտի բեռ ‖ դրաստ*

— пулеметный *գնդացրի դրաստ*

Переход на вьюки *դրաստաբեռնման անցնելը.*
На вьюки! *(հրամ.) Դրաստների վրա՛։* Вьюки, по-два! *(հրամ.) Դրաստնե՛ր, յերկերկու՛։*
В один вьюк! *(հրամ.) Մի մի դրա՛ստ։*
Вьюки (повозки) туда-то! *(հրամ.) Դրաստները (սայլերը) այսի՛նչ տեղը։*

Вьючить *Բեռնել, բարձել (ձի, ջորի, ուղտ...)*

Вьючка *Բեռնելը, բարձելը*

— пулемета *գնդացիրը բարձելը*

Вьючно-артиллерийская лошадь *Հրետաբեռնման ձի, հրետա-բարձկան ձի*

Вьючный *Բեռնման ‖ բեռնակիր, բեռնաբարձ, բարձկան*

—ое животное *բարձկան, բեռնաբարձ կենդանի*

—ая лошадь *բարձկան ձի*

—ая носилка *դեսպակ*

—ый обоз *դրաստագումակ, նուսաբարձ գումակ*

—ая подпруга *բեռան փորքաշ*

—ый порядок для движения *շարժման դրաստա-կարգ*

—ый пулемет *դրաստային գնդացիր*

—ый путь *դրաստի ճանապարհ*

—ый рычаг *բեռան լծակ*

—ое седло *համետ*
— ый транспорт *գրաստով փոխակրանք*
Вязаные штрихи *Կապված գծիկներ*
Вязкий *Մածուն, ճիլ* || *կարծր* || *խրուտ*
—ое болото *խրուտ ճահիճ*
—ая глина *մածուն, ճիլ կավ*
—ий грунт *խրուտ գետին*
—ий камень *մածուն, կարծր քար*
—ое место *խրուտ տեղ, խրուտ, տ.* тонкое место
Вязкость *Մածունություն, ճլություն*
Вязнуть *Խրվել, թաղվել (ձյունի, ցեխի, ճահճի մեջ)*

Г.

Гавань *Նավահանգիստ, տ.* порт
— военная *պատերազմական ն.*
— купеческая *առևտրական ն.*
Гаечный ключ *Պտուտակամայրի, մանեկի բանալի*
Газ *Գազ*
— боевой *մարտական գ.*
— малостойкий *սակավակայուն գ.*
— отравляющий *Թունավորող գ.*
— пороховой *վառոդի գ., վառոդագազ*
— слезоточивый *արտասվաբեր գ.*
— стойкий *կայուն գ.*
— удушливый, удушающий *ճեղձուցիչ, խեղդիչ գ.*
— чихательный *փռշտացնող գ.*

— ядовитый- *թունավոր գ.*

Газобаллон *Գազաման, գազի ճնշաման*

Газовик *Գազամարտիկ*

Газовый *Գազային*

—ая атака *գ. գրոհ, գազագրոհ*

—ая вода *գ. ջուր, գազաջուր*

—ая защита *գ. պաշտպանություն*

—ое имущество *գազագույք*

—ый инструктор *գազի հրահանգիչ*

—ый наблюдатель *գազի դիտող*

—ое отверстие *գազի ծակ, գազածակ*

—ый поршень *գազի մխոց, գազամխոց*

—ый снаряд *գազային արկ*

—ая тревога *գազատագնապ*

—ая трубка *գազի փողակ*

—ый цилиндр *գազի գլանակ*

Газогенератор *Գազածին (մեքեն.)*

Газодвигатель, газомотор *Գազաշարժիչ, գազա-*

Газомет *Գազանետ* *(մոտոր*

Газометание *Գազածգություն*

Газонепроницаемый *Գազից անթափանց, ան-*
գազանցիկ

Газоосвещение *Գազային լուսավորություն*

Газоопределитель *Գազորոշիչ*

Газотехника *Գազատեխնիկա*

—нический *գազատեխնիկական*

Газоубежище *Գազապատսպարան*

Гайка *Պտուտակամայր, մանեկ* ‖ *պնդողակ*

— зажимная *սեղմիչ մանեկ*

Галета *Գալետ, գիկ*

Галлерея *Գալերիա. սրահ ‖ ստորանցք. զենա-փորք*

— здания с наружной стороны *շենքի սրահ դրսի կողմից*

— картинная *պատկերասրահ*

— контр-эскарповая *հակալեռի ստորանցք*

— магистральная, главная *գլխավոր ստորանցք*

— минная *ականային ստորանցք*

— оборонительная *պաշտպանողական ստորանցք*

— подымающаяся *բարձրացող ստորանցք*

— соединительная, — сообщения *միացնող ստո-րանցք, հաղորդակցության ստորանցք*

— с ружейными бойницами *հրացանի հրակնատ-ներով ստորանցք*

— эскарповая *լեռի ստորանցք*

Галоп *Արշավ*

— манежный, курц-галоп *մարզարանական ա., փոքր արշավ, բառարշավ, բառատրոփ*

— неправильный *անկանոն արշավ (արշավ*

— полевой *դաշտային ա.*

Галопом *Արշավակի, ա.* вскачь, езда вскачь.

Галопом марш! *(հրամ.) Արշավակի մա՛րշ.*

Идти —ом *արշավակի գնալ, ընթանալ.*

Галопировать *Արշավել (ձիու), ա.* скакать

Галун *Տրեզ, ա.* позумент.

Обложить —ом *տրեզել*

Галунная нашивка *Տրեզավոր ճեդանակ*

Гараж *Գարաժ*

Гарнизон *Կայազոր*

— города *քաղաքի կ.*

— крепости *բերդի կ., բերդապահ զորք, բերդակալ զորք*

Гарнизонный *Կայազորի*

—ый город *զորանիստ քաղաք*

—ая служба *կ. ծառայութիւն*

Гать *Ճեղանուղի, տ.* фашинная дорога

Гаубица *Հօբից*

— длинная *յերկայն հ., տ.* гранатная пушка

Гаубичная *Հօբիցային*

—ая артиллерия *հ. հրետանի*

—ая батарея *հ. մարտկոց*

Гауптвахта *Պահանոց*

Посадить на —ту *պահանոց դնել*

Гашеная известь *Մարած, շիջած, հանգցրած կիր*

Гвардеец *Պահնորդական*

Гвардейское войско *Պահնորդական զորք, պահնորդազոր*

—ий корпус *պահնորդական կորպուս*

Гвардия *Պահանորդ*

— красная *կարմիր պ.*

— императорская *կայսերական պ.*

— муниципальная *քաղաքային պ.*

— народная, национальная *ժողովրդական, ազգային պ.*

Лейб-гвардия *անձնապահանորդ, անձնա-*

Гвоздь *Բեվեռ, գամ, մեխ* *(պահք*

— ковочный *պայտագամ*

— костыльковый *կռաբեվեռ, տ.* костыль

Гелиограф *Արեվագիր*

Гелиографист *Արեվագրորդ*

Гелиография *Արևագրություն*
Гелиографный *Արևագրական*
—ая команда *ա. խումբ*
—ая станция *ա. կայան*
Постоянная, временная, конечная, промежуточная, центральная гелиографная станция *մշտական, ժամանակավոր, ծայրի, միջնական, կենտրոնական արևագրական կայան*
Генерал *Գեներալ, զորավար*
— инженер, инженер-генерал *ճարտարագետ (գեներալ*
— -лейтенант *տեղակալ գ.*
— -майор *ավագ գ.*
— от артиллерии *հրետանու գ.*
— от инфантерии *հետևակի գ.*
— от кавалерии *հեծելակի գ.*
— -фельдмаршал *գեներալ-ֆելդմարշալ*
Генерал-губернатор *Ընդհանուր նահանգապետ*
— -инспектор *ընդհանուր տեսուչ*
— -квартирмейстер *ընդհանուր բնակապետ*
— -марш *ընդհանուր քայլերգ*
Генералиссимус *Գեներալիսիմուս, ընդհանուր սպարապետ*
Генералитет *Գեներալիտետ, զորագլխյան*
Генеральный *Ընդհանուր ‖ գլխավոր*
—ая карта *ընդհանուր քարտեզ*
—ый контролер *ընդհանուր վերստուգիչ*
—ое сражение *գլխավոր ճակատամարտ*
—ый штаб *ընդհանուր շտաբ*
Географический *Աշխարհագրական*
—ая карта *ա. քարտեզ*

—ая сеть *ա. ցանց*
—ий меридиан *ա. միջօրեական*
География военная *Ռազմական աշխարհագրու-(թյուն*
Геодезист *Յերկրաչափ*
Геодезический *Յերկրաչափական*
—ий инструмент *յ. գործիք*
—ое отделение *յ. բաժանմունք*
Геодезия *Յերկրաչափություն*
Геологическая карта *Յերկրաբանական քարտեզ*
Геология *Յերկրաբանություն*
Герб *Զինանիշ, զինանշան*
— государственный *պետական զ.*
Гербовый *Զինանշի, զինանշանավոր*
—ое клеймо *զ. դրոշմ, զինադրոշմ ‖ զ. խարան, զինախարան*
—ая марка *դրոշմանիշ*
—ая печать *զ. կնիք, զինակնիք*
Герметический *Հերմետիկ*
—ая гильза *հ. պարկուճ*
Герой *Հերոս, դյուցազն*
Геройский *Հերոսական*
—ий дух *հ. ոգի*
—ий подвиг *հ. արարք, սխրագործություն*
Геройство *Հերոսություն*
Герольд *Մունետիկ*
Гетры *Զանգապաններ*
Гибель *Կորուստ, կործանում*
Гибкость *Ճկունություն*
Гибнуть *Կորստի մատնվել, կորչել, կործանվել*
Гигант *Հսկա*

Гигантский Հսկայական
— рост, труд. усилие հ. հասակ, աշխատանք,
Гигиена Առողջապահություն (ջանք
— военная զորական ա.
— военно-полевая ռազմադաշտային ա.
Гигрометр Խոնավաչափ
Гигроскоп Խոնավացույց
Гидравлика Ջրաբաշխություն
Гидравлический Ջրաբաշխական
—ий кран ջ. կռունկ (վերամբ. մեք.)
—ая машина ջ. մեքենա
—ий пресс ջ. մամուլ
—ое приспособление ջ. հարմարանք
—ое сооружение ջ. կառուցվածք
Гидрографическая карта Ջրագրական քարտեզ
Гидрография Ջրագրություն
Гильза Պարկուճ
— латунная արույրե պ.
— снаряда արկի պ.
— патронная փամփուշտի պ.
— подрывная պայթուցիկ պ.
— с зарядом լցված պ.
Гимн народный Ժողովրդական հիմն, օրհներգ
Гимнастика Մարմնամարզություն
Гимнастический Մարմնամարզական
—ий городок մարմնամարզարան
—ий зал մ. սրահ
—ая рубашка մ. պատմուճան
—ое упражнение մ. վարժություն
Главнокомандующий Գլխավոր հրամանատար

Главный Գլխավոր
—ое артиллерийское управление գ. հրետա-
նական վարչություն
—ый артилл. полигон գ. հրետանային պոլիգոն,
—ая атака գ. գրոհ (բազմանկյուն
—ый вал գ. պատնեշ
—ый военно-морской суд գ. ռազմա-ծովային
դատարան
—ая застава գլխավոր ուղեկալ
—ый интендант գ. համբարապ, համբարակապետ
—ый караул գ. պահակ
—ая квартира գ. կայան, տ. ставка
—ый контролер գ. վերստուգիչ
—ый крепостной ров բերդի գ. պարկեն, պար-
—ый штаб գ. շտաբ (կեն-փոս
Гладкий Ողորկ, կոկ
—ий канал ствола ողորկ փողանցք
—ое орудие ողորկ հրանոթ
—ая проволока կոկ մետաղալար
Гладкоствольное ружье Ողորկափող հրացան
Гладкостенное артиллерийское орудие Ողորկա-
Глазной Աչքի (կող հրանոթ
—ой визир, диоптр տ. տարադետ
—ая планка ակնաթիթեղ (համացույցի)
Глазомер Աչքաչափ
Определить расстояние на глаз, на глазомер, глазомером հեռավորությունը որոշել աչքով, աչքաչափով
Глазомерный Աչքաչափական
—ое определение расстояний հեռավորություն-
ների որոշումն աչքաչափով

—ая с'емка *տ. ճանութ*

Гласис (*ամրաշ.*) *Գլասիս, փորակ*

— передовой *առաջավոր փորակ, նախափորակ*

Глина *Կավ*

Глинистый *Կավային, կավուտ, կավոտ*

—ый грунт *կ. գետին*

—ый обрыв *ճեղքավուլ*

—ая почва *կ. գետին, կավահող*

Глиняная стена *Հողե պատ*

Глицерин *Գլիցերին*

Глубина *Խորություն, խորք*

— боевого порядка *մարտակարգի խորություն*

— колонны *սյունի խորություն*

— леса *անտառի խորք*

— расположения *դասավորության խորություն*

Глубокий *Խոր, խորին*

—ая рана *խոր վերք*

—кий строй *խոր շարք*

—ие резервы *խորին ռեզերվներ*

—ая цель *խոր նպատակ, նշան*

Глухарь *Հեղույս, սրածայր չերիթ, տ.* болт остроконечный

Глухой *Խուլ*

—ая дверь *խուլ դուռ*

—ое окно *խուլ պատուհան (առանց անցքի, տեղը միայն թողած չեվ շարած)*

— канал сеп барабана револьвера *ատրճանակի թմբուկի առանցքի խուլ փողանցք*

— прицельный винт *նշանոցի խուլ պտուտակ*

— ряд *միակ, տ.* ряд

Глыба земляная *Հողակույտ, կոշտ*

Глянцевая, лакированная кожа *Փայլուն, լաքած (կաշի*
Гнездный окоп *Բունավոր խրամատ*
Гнездо *Բույն (կենդանիների)* ‖ *բույն, յամր (փոս տեղ, որ մի բանի ծայր դրվում կամ հագցվում է)*
— барабанной перевязи *Թմբուկի փոկի բույն*
— для винта упора *Հենարանի պտուտակի բույն*
— для хвостового винта *պոչի պտուտակի բույն*
— завинтованное *պտուտակավոր բույն, յամր*
—да зарядного ящика *ռմբարկղի բներ*
— минометное *ականանետի բույն*
— окопа на 2—4 бойницы *խրամատի բույն 2—4 հրակնատով*
— поршня *մխոցի բույն*
— прилива панорамы *համացույցի վերածուլքի բույն*
— прицела *նշանոցի բույն*
— пулеметное *գնդացրի, գնդացրային բույն*
— сопротивления *դիմադրության բույն,* т. очаг
—да цапфенные, боевые, вертлюжные *դարձակների բներ.*
Вставить в гнездо *բնի (յամրի) մեջ դնել, հագցնել*
Гнилая, рыхлая кожа *Փտած, փխրուն կաշի*
Годность *Պիտանիություն, պետքականություն*
Годный *Պիտանի, պետքական*
Годовые вещи *Տարեվոր իրեր*
—ая отчетность *տարեկան հաշվետվություն*

—ая поверка *տարեկան ստուգում*

Голенище *Անկարուրդ, ճիտք (կոշկի)*

Голова *Գլուխ*

— колонны *զորասյունի գ.*

— минной галлереи *ականային ստորանցքի գ.*

— сапы *բրուճի գ.*

— траншеи *խրամի գ.*

Головка *Գլուխ*

— болта *գնդերիթի գ.*

— защелки *մղլակի գ.*

— курка *հրահանի գ.*

— панорамы *համացույցի գ.*

— под'емного винта *վերամբարձ պտուտակի գ.*

— рукоятки *կոթի գ.*

— ударника *զարկանի գ.*

Головной *Առաջավոր || գլխի*

—ой взвод *ա. դասակ*

—ой вьюк *ա. զրաստ*

—ой дозор *ա. դետք, առաջադետք*

—ая запряжка *ա. լուծք*

—ая мишень *գլխաչափ թիրախ, նշավակ*

—ое отделение *ա. ջոկ*

—ой отряд *ա. ջոկատ*

—ой парковый эшелон *պարկի (կրանքի) ա-* *(շարան*

—ой ряд *ա. յերկյակ*

—ой убор *գլխարկ, գլխանոց, գլխադիր*

—ое укрепление *կամրջագլխի ամրություն, տ-* тет-де-пон, предмостное укрепление

—ая фашина *գլխի ճեղան*

—ая цель *գլխաչափ նպատակ, նշան*

—ая часть *առաջավոր մաս*

Гололедица *Սառնանակ*

Голубиная почта *Աղավնու պոստ, աղավնու թղթատարություն*

Голубой *Լուրթ, բաց կապույտ, յերկնագույն*

Голубь почтовая *Պոստային աղավնի, թղթատար աղավնի*

Голый *Մերկ*

—ая проволока *մ. մետաղալար*

—ая сабля *մ. սուր*

Гонведы *Հոնվեդ (պահեստազոր Հունգարիայում)*

Гонг *Գոնգ*

Гонец *Պաղաշխապան, սուրհանդակ*

Гора *Լեռ, սար*

— крутая *ուղղորդ լեռ, սեպ լեռ*

Горбыль *Կղատախտակ*

Горение *Այրում, վառում*

Горжа *(ամրաշ.) Գորժ, թիկունք (ամրության)*

Горжевой фас укрепления *Ամրության թիկունքի յերես*

— фронт укрепления, форта *ամրության, ամրոցի թիկունքի ճակատ*

Горизонт *Հորիզոն*

— небесный, видимый *յերկնային, տեսանելի հ.*

— видимый касательный *տեսանելի շոշափող հ.*

Горизонталь *Հորիզոնական (գիծ)*

Горизонтальный *Հորիզոնական*

—ая дальность полета снаряда *արկի թռիչքի հ. հեռավորություն*

—ое дефилирование укреплений *ամրություն-*
ների հ. տողանցում (պատսպարում)
—ая маскировка *հ. քողարկում*
—ая наводка *հ. նշանառություն*
—ое окрашивание *հ. ներկում, ներկվածք*
—ая поверхность *հ. մակերևույթ*
—ое рассеивание *հ. ցրում*
—ая цель *հ. նպատակ*
Гористая местность *Լեռնոտ վայր, տեղանք*
Горн *Հնոց*
— двойной *կրկնակի հ.*
— кузницы *դարբնոցի հնոց*
— минный *ականահնոց*
— обыкновенный *սովորական հնոց*
— усиленный минный *ուժեղ. ծանրալից ակա-*
— тройной *եռակի հ.* *(նահնոց*
—ы ярусные *հարկանի հնոցներ*
Горнило *Հնոց*
Горнист *Փողահար, փողար,* *տ.* трубач
Горный *Լեռնային* || *հանքային*
—ая артиллерия *լեռնային հրետանի*
—ый бой *լեռնային մարտ*
—ая вершина *լեռնագագաթ*
—ая война *լեռնային պատերազմ*
—ый инженер *հանքային ճարտարագետ*
—ый кряж *լեռնագոտի, լեռնաշար*
—ый лафет *լեռնային հրետասայլ*
—ый массив *լեռնազանգված, լեռնակույտ*
—ое орудие *լեռնային հրանոթ*
—ый перевал, — проход *լեռնանցք*

—ый хребет *լեռնաստան*

—ая цепь *լեռնաշղթա*

Городовой врач *Քաղաքային բժիշկ*

Городок *Քաղաքիկ* || *ամրութիւն, ցանկապատ-դակիշ*

— гимнастический *մարմնամարզարան*

Располагаться городком *դակիշ գործել, շուրջն ամրացնելով՝ տեղաւորուել*

Городской *Քաղաքային*

—ые войска *ք. զօրքեր, քաղաքազօր*

—ой караул *ք. պահակ, քաղաքապահ*

—ая милиция *ք. միլիցիա*

Горькая вода *Դառն ջուր*

Горькосоленая вода *Դառնաղի ջուր*

Горючий состав *Դիւրավառ բաղադրութիւն*

Горячее дело *Տաք կռիւ*

Госпиталь *Հոսպիտալ, հիւանդանոց*

— военный *զինուորական հ.*

— двухсводный *յերկմիացյալ հ.*

— летучий *Թռուցիկ հ.*

— полевой запасный *դաշտային պահեստի (թի-կունքի) հ.*

— полевой подвижный *դաշտային շարժական հ.*

— постоянный *մշտական, մնայուն հ.*

— этапный *ճանգրւանային հ.*

Госпитальная прислуга *Հիւանդանոցի սպասա-ւոր*

—ая служба *հիւանդանոցային ծառայութիւն*

Господствующий ветер *Իշխող քամի*

Государственный *Պետական*

—ый бюджет *պ. բյուջե(տ), յելևմտացույց*
—ый герб *պ. զինանիշ*
—ая измена *պ. դավաճանություն*
—ое имущество *պ. գույք*
—ая казна *պ. գանձ*
—ая собственность *պ. սեփականություն*
—ый строй *պ. կարգ*
Готовность боевая *Մարտական պատրաստու-*
թյուն, պատրաստականություն
Готово! *Պատրաստ է*
Гофрированная поверхность *Ծալքավորված մա-*
կերևույթ
—ая трамбовка *ալազարդ գետնաթակ*
Грабеж *Կողոպուտ, կողոպտում || ավարառու-*
Грабить *Կողոպտել* *(թյուն*
Грабли *Փոցխ*
Гравый *Մոխրափիճ, ռ.* храш
Град пуль, железа, снарядов *Կարկուտ, տարափ*
գնդակների, յերկաթի, արկերի
Градус *Աստիճան*
Градусник *Ջերմաչափ, ռ.* термометр
Градусный *Աստիճանական*
—ый отсчет *աստիճանաթիվ (կողմնացույցի)*
—ая сеть *աստիճանացանց*
Гражданин *Քաղաքացի, յերկրացի*
Гражданский *Քաղաքացիական*
—ая война *ք. պատերազմ*
—ая стража *ք. պահապաններ*
—ий суд *ք. դատարան*
Гражданство *Քաղաքացիություն*

Граната *Նռնակ*
— двустенная *յերկպատանի ն.*
— зажигательная *հրձիգ, հրդեհիչ ն.*
— картечная *կարտեչավոր ն.*
— наступательная *հարձակողական ն.*
— оборонительная *պաշտպանողական ն.*
— ружейная *հրացանի ն.*
— ручная *ձեռնանռնակ*
-- ударная *բախական ն.*
Гранатная картечь *Նռնակարտեչ*
—ая пушка *Նռնաձիգ թնդանոթ*
—ая трубка *Նռնափողակ*
Гранатомет *Նռնանետ (գործիք)*
Гранатометание *Նռնաձգություն*
Гранатометчик *Նռնաձիգ*
Граненый *Յերեսակավոր, նիստավոր*
— штык *յերեսակավոր, նիստավոր սվին*
Гранить *Յերեսակել, նիստավորել*
Граница *Սահման*
— военная, стратегическая *ռազմական, ռազմավարական ս.*
— естественная *բնական ս.*
— искуственная *արհեստական ս.*
— этнографическая *ազգագրական ս.*
Граничный *Սահմանային*
—ая с'емка *ս. հանույթ*
—ый спор *սահմանավեճ*
Грань *Յերեսակ, նիստ ‖ անկ, յեզր, կող (յերկու յերեսակի միջև)*
— боевая, боевая грань нарезов *մարտական*

ջրհսակ, ակոսների մարտական ջրհսակ.

Направляющая — штыка *սվինի ուղղիչ անկ (ցցր, կող).*

Трехгранный, многогранный *յեռանիստ, բազմանիստ*

Графа *Սյունակ (մատյանի, ցանկի, աղյուսակի)*

График *Գծագիր*

— воинский *զինվորական գ.*

Графить *Գծել, տողել*

Графически *Գծագրորեն*

Графический *Գծագրական*

— масштаб *գ. չափացույց*

—ое изображение местности *վայրի գ. նկար*

Гребень *Կատար, բաշ*

— боевой, военный *մարտական, ռազմական կատար*

— бруствера *պատվարի կատար*

— возвышенности, высоты *բարձունքի կատար, բաշ*

— воронки *ձագարի կատար, պսակ, ու.* венча-

— гласиса *գլասիսի, վորոկի կ.* (ние

— горы *լեռան կատար, բաշ*

— закрытия *ծածկարանի կ.*

— курка *հրահանի կ.*

— насыпи *հողակույտի կ.*

— прицельной рамки *նշանոցի շրջանակի կ.*

— стебля затвора *փականակի կոթունի կ.*

— стойки соединительной планки *միացնող բանոնի ճենարանի կ.*

— топографический *տեղագրական կ.*

— фортификационной постройки *ամրաշինվածքի*
— шеи лошади *ձիու վզի բաշ, տ.* грива (կ.
Гребец *Թիավար*
Гребной *Թիավոր, թիակավոր*
—ое колесо *թիավոր անիվ*
—ое судно *թիանավ*
—ой флот *թիակավոր տորմիղ, թիատորմիղ*
—ая флотилия *թիակավոր տորմիկ, թիատորմիկ*
Гремучая ртуть *Շառաչուն սնդիկ*
Гренадер *Գրենադեր, ռմբակավոր*
Гренадерский полк *Գրենադերական, ռմբակա-վոր գունդ*
Гречневая крупа *Սևաձատ ձավար*
Грива *Բաշ (ձիու)*
Грим военный *Զորամական գրիմ*
Грозный *Ահեղ, ահարկու*
— род войск *տ. ահեղ զորքի*
Гром пушек *Թնդանոթների որոտ*
Громада гор *Լեռնակույտ*
— скал *ժայռերի կույտ, զանգված*
Громить *Ջարդուփշուր անել, քարուքանդ անել*
— неприятеля орудиями *Թշնամուն հրանոթնե-րով ջարդուփշուր անել*
— позицию *դիրքը քարուքանդ անել*
Громоотвод *Շանթարգել*
Грудной *Լանջի, կրծքի*
—ая высота *լանջաձև, լանջաչափ բարձրու-թյուն, տ.* высота приклядки стрелка
—ая цель *կրծքաչափ, լանջաչափ նշանակ,*
Грудь *Կուրծք, լանջ* (նշան

Груз *բեռ*

Грузовик, грузовой автомобиль *բեռնատար, բեռնակիր ավտոմոբիլ*

Грузовой кран *բեռնաբարձ կռունկ*

Грузокат *բեռնագլան*

Грузоподъемная машина *բեռնամբարձ մեքենա*

Грунт *Գետին* || *հատակ* || *նախաներկ, աստառ (ներկվածքի)*

— болотистый *ճահճուտ գետին*

— влажный *զիջին, տամուկ գետին*

— глинистый *կավուտ, կավային գետին*

— дна реки *գետի տակի գետին, գետի հատակ*

— каменистый *քարքարոտ գետին, առապար*

— картины *նկարի հատակ*

— легкий *հեշտանց, հեշտին գետին*

— мягкий *կակուղ գետին*

— окраски *ներկվածքի հատակ, աստառ, նա-*

— песчаный *ավազուտ գետին* *(խաներկ*

— плотный *կարծր, կուռ գետին*

— растительный *բուսահող, բուսական գետին*

— реки *գետի հատակ, գետին*

— рыхлый *փուխր, փխրուն գետին*

— скалистый *ժայռոտ գետին*

— слабый *թույլ, փափուկ գետին*

— средний *միջակ (պնդության) գետին*

— сухой *չոր գետին*

— твердый *պինդ գետին*

— ткани *գործվածքի հատակ, հենք*

— тяжелый *դժվարանց, դժվարին գետին*

— хрящеватый *մանրախճուտ գետին*

— черноземный *սևահող գետին*

Грунтовать *Հատակել, հատակ կազմել (ներկվածքի համար), ներկվածքի աստառ, նախաներկ քսել*

Грунтовка *Հատակում. հատակվածք, նախաներկ, ներկվածքի աստառ, հատակ || աստառ*

Грунтовая вода *Գետնաջուր* *(բեռը*

—ая дорога *գետնուղի*

Группа *Խումբ, խմբակ, խմբակցություն*

— бойцов *մարտիկների խմբակ*

— войск *զորքերի խմբակցություն*

— окопов *խրամատների խումբ*

— укреплений *ամրությունների խումբ*

Группировать *Խմբել, խմբակցել, խմբավորել, համախմբել, միախմբել*

— артиллерию предварительно на закрытых позициях *հրետանին առաջուց համախմբել ծածկված դիրքերում*

— донесения *զեկուցագրերը համախմբել*

На этих пунктах донесения группируются, и сводка их посылается старшему начальнику *զեկուցագրերը համախմբվում են այս կետերում, և նրանց ամփոփումն ուղարկվում է ավագ պետին*

Группировка *Համախմբում, խմբակցություն. խմբավորում*

— войск, сил *զորքերի, ուժերի խմբավորում*

— сведений *տեղեկությունների համախմբում*

Групповой *Խմբական*

—ой бой *խ. մարտ*

—ой метод *խ. մեթոդ*
—ое обучение *խ. ուսուցում*
—ой огонь *խ. կրակ*
—ая тактика *խ. տակտիկա, մարտավարություն*
Грянуть на противника *Հակառակորդի վրա խոյանալ, ուրանալ*
Губернатор военный *Զինվորական նահանգապետ*
Губительный огонь *Կործանիչ, ավերիչ կրակ*
Гудок *Գոնչան*
Гужевой транспорт *Սայլերով փոխադրանք, փոխադրություն*
—ая повинность *սայլերով փոխադրության պարհակ, սայլապարտություն, տ.* подводная повинность
—ой путь *սայլի ճանապարհ*
Гул орудий *Թնդանոթների ռմբյուն*
— в телефоне *զվվոց հեռախոսի մեջ*
Гусар *Հուսար*
Гусеничный ход *Թրթուրավոր ընթացք*
Густой лес *Խիտ անտառ*
Гуськом *Իժաշարուկ.*
Идти — *իժաշարուկ գնալ*
Гуттаперча *Գուտապերչա*
Гуттаперчевый *Գուտապերչե*
—ый мячик *գ. գնդակ*
—ая трубка *գ. փողակ, խողովակ*

Д

Давление ճնշում

— атмосферы մթնոլորտի ճ.

Далекий, дальний Հեռու, հեռավոր

—ний бой հեռավոր մարտ || հեռամարտություն

Оружие дальнего боя հեռամար զենք

—няя дистанция մեծ հեռակայություն

—ний огонь հեռավոր կրակ

—ний от'езд հեռակացություն

Дальнейшие действия Հետագա գործողություններ

Дальнобойность Հեռամարտություն, հեռաձգություն

Дальнобойный Հեռամար, հեռաձիգ

—ая артиллерия հ. հրետանի

—ое орудие, оружие հ. հրանոթ, զենք

Дальномер Հեռաչափ

— военный ռազմական հ.

— с рейкою, — без рейки բանոնով հ., առանց բանոնի հ.

— -сетка հեռաչափի ցանց

Дальномерщик Հեռաչափող

Дальность Հեռավորություն || հասողություն

— видимого горизонта տեսանելի հորիզոնի հեռավորություն

горизонтальная — полета թռիչքի հորիզոնական հասողություն

— действия минного горна ականանոցի ներգործության հասողություն

наибольшая и наименьшая — выстрелов *ձիգերի ամենամեծ յեվ ամենափոքր հա-սողություն*

— полезная *օգտակար հասողություն*

— полета снаряда *արկի թռիչքի հասողություն*

полная — полета *թռիչքի ամբողջական, լրիվ հասողություն*

— предельная *վերջնակետ հասողություն*

— прицельная *նշանոցային հասողություն*

— прямого выстрела *ուղիղ ձիգի հասողություն*

— разрыва *պայթյունի հեռավորություն*

— снаряда *արկի հասողություն*

Дамаскировать *Դամասկել*

Дамаскировка клинка *Շեղբի դամասկում*

Дамасская сталь *Դամասկյան պողպատ*

Дамба *Թումբ (գետի), ամբարտակ, տ.* плотина

Данное *Տվյալ || կովան*

—ные баллистические *ձգաբանական տվյալներ*

—ные разведки *հետախուզության տվյալներ*

Дать бой *Մարտ տալ, մարտ մղել*

— выстрел *արձակել, կրակել, գցել (հրացան, թնդանոթ)*

Дача *Տալը || բաժին, որաբաժին*

— общая *ընդհանուր որաբաժին*

— показания, сведений *ցուցմունք, տեղեկություններ տալը*

— фуража *խարաբաժին, խարի որաբաժին,*

Два *Յերկու* *(բաժնեչափ*

По-два стройся (бегом)! *(հրամ.) Զուգաշար կազմի՛ր (վազով)։*

По-два шагом (бегом) марш! *(հրամ.)* *Զուգաշար քայլով (վազով) մա՛րշ։*

Двигатель, движитель *Շարժիչ*

Двигать, двинуть *Շարժել, տեղից շարժել* || *առաջ տանել*

—нуть вперед рядами *զուգաշար առաջ տանել*

Двигаться, двинуться *Շարժվել, տեղից շարժվել* || *գնալ*

— в атаку *գրոհի գնալ, գնալ ի գրոհ*

— в ногу *համաչափ քայլել, համաքայլ գնալ, շարժվել*

— на штурм *գրոհի, հրոսի գնալ*

Войско двинулось *զորքը (տեղից) շարժվեց, ճանապարհ ընկավ*

Движение *Շարժում*

— боевое *մարտական շ.*

— взад и вперед *յետ յեվ առաջ շ., յերթեվեկ(ություն)*

— в ногу *համաքայլ շարժում*

— вперед, назад, направо, налево, в полоборота *առաջ, յետ, դեպի աջ, դեպի ձախ, կիսադարձ շ.*

— вращательное *պտտական շ.*

— медленное *դանդաղ շ.*

— налево,— направо *դեպի ձախ, դեպի աջ շ.*

— налево-назад *ձախ-յետ շ.*

— направо-назад *աջ-յետ շ.*

— наступательное *հարձակողական շ., վրա խաղացական շ., վրախաղացություն*

— ночное *գիշերային շ.*

— облическое *շեղակի շ.*

— обманное *խաբեյական շ.*
— оборонительное *պաշտպանողական շ.*
— обходное *շրջանցական, թիկնանցական շ.*
— отступательное *նահանջի, յետխաղացական շ., յետխաղացութիւն*
— охватывающее *շրջաուական, թեւանցական շարժում*
— походное *յերթական շ., յերթաշարժում, տ.* марши походные
— по прямому направлению *ուղղակի ուղղությամբ շ., ուղղակի շ.*
— снаряда *արկի շ.*
— с ружьем *հրացանով շ.*
— ускоренное *արագացրած շ.*
— продольное *յերկայնքով, յերկայնակի շ.*
— фланговое *թեւային շ.*
Двойной *Կրկնակի*
—ой горн *կ. հնոց*
—ой поворот *կ. դարձ, կ. դարձում*
—ой редан (*ամրաշ.*) *կ. ատամ, կ. կեռիր*
—ой ремень *կ. փոկ*
—ая сапа *կ. բրուճ*
Двуколейный путь *Յերկու գծանի, յերկարածեա ճանապարհ, տ.* железная дорога
Двуколка *Յերկանիվ սայլակ*
— инструментальная *գործիքների յերկանիվ*
— парная, пароконная *յերկձի յ.*
— патронная *փամփուշտի յ.*
— санитарная *սանիտարական յ.*
— телефонная *հեռախոսի, հեռախոսական յ.*

— хозяйственная *տնտեսական ս.*

Двуколками направо! (налево!) *(հրամ.)* *Երկանիվներն ա՛ջ (ձա՛խ)։*

Двуколки за вьюки! *(հրամ.)* *Երկանիվները գրաստների յետև՛վ։*

На двуколку! *(հրամ.)* *Երկանիվի վրա՛։*

Двускатная землянка *Երկու լանջանի տանիքով գետնատուն*

Двуствольное ружье *Երկփողանի հրացան*

Двустенная бомба, — граната *Երկկողանի ռումբ, նռնակ*

Двухзначное число *Երկանիշ թիվ*

Двухколейный *տ.* двуколейный

Двухпроводная телефонная линия *Երկլար, յերկլարանի հեռախոսագիծ*

Двухсводный военный госпиталь *Երկհիմնացյալ զորական հոսպիտալ, հիվանդանոց*

Двухстанинный лафет *Երկկողանի հենասայլ*

Двухшереножный строй *Երկտողան շարք*

Дебаркадер *Ելարան (յերկաթուղու կայարանի), տամալ, տ.* амбаркадер

Дебаркация *Ափհանում (զորքի), տ.* высадка войск на берег

Деблокировать *Շրջափակումը վերացնել*

Дебуше *Բացելք (յելք լեռներից, կիրճից, կապանից, կամրջից, անտառից, գյուղից, խրամատից... դեպի բաց, արձակ տեղը)*

Дебуширование *Բացելք, բացելակում*

Дебушировать *Բացելակել*

Девиация *Խոտորում, տ.* уклонение

Деготь *Ձյութ*
Дееспособность *Գործունակություն*
Дежурить *Օրապահություն անել*
Дежурный *Օրապահ*
— врач *օ. բժիշկ*
— командный состав (комсостав) *օ. հրամանատարական կազմ (հրամկազմ)*
— ординатор *օ. օրդինատոր*
— ответственный *պատասխանատու օ.*
— по артиллерии *հրետանու օ.*
— по госпиталю *հիվանդանոցի օ.*
— по караулам *պահակների օ.*
— по лагерю *ճամբարի օ.*
— по части *զորամասի օ.*
—ая часть *օ. զորամաս*
Дежурство *Օրապահություն*
Принять, сдать — *ընդունել, հանձնել —ը։*
Дезертир *Դասալիք*
Дезертирование *Դասալքում*
Дезертировать *Դասալիք լինել, դասալքել*
Дезертирство *Դասալքություն*
Дезинфектор *Ախտահան*
Дезинфекционная камера *Ախտահանության խցիկ, ախտահանարան*
Дезинфецировать *Ախտահանել*
Дезинфекция *Ախտահանում. ախտահանություն*
Дезорганизация *Կազմալուծություն*
Действие *Գործողություն || ներգործություն*
— активное *ակտիվ գործողություն*

— боевое *մարտական գործողություն*

боевое — ночью, в горах *գիշերային մարտական գ., լեռնային մարտական գ.*

— взрыва *պայթյունի ներգործություն*

— военное *պատերազմական, ռազմական գ.*

— враждебное *թշնամական գ.*

— вспомогательное *օժանդակ գ.*

—ия дальнейшие *հետագա գործողություններ*

— картечное *կարտեչային գործողություն*

— минного горна *ականահնոցի ներգործություն*

— наступательное *հարձակողական գործողություն*

— ночное *գիշերային գործողություն*

— оборонительное *պաշտպանողական գործողություն*

— обратное *հակազդեցություն*

— пороха *վառոդի ներգործություն, ազդեցություն*

—ия при орудии, при пулемете *գործողություններ հրանոթի մոտ, գնդացրի մոտ, շուրջը*

— прямое *ուղղակի գործողություն*

Револьвер простого —ия, тройного —ия *պարզ գործողությամբ (պարզ գործողության), եռակի գործողությամբ (եռակի գործողության) ատրճանակ*

— снаряда *արկի ներգործություն*

— совместное *միասնական, միաբան գործողություն*

— совокупное համակցված, միահամուռ գործողություն
— ударное բախական գործողություն
— фугасное Ֆուգասային գործողություն
Действительность Գործունություն || իրականություն
— огня կրակի գործունություն
— стрельбы հրաձգության գ.
Действительный Գործուն || ներգործող || իրական. իսկական
—ая обстановка իրական պարագա
—ый огонь գործուն կրակ
—ая плотность пороха վառոդի իսկական հոծություն
—ое расстояние իսկական հեռավորություն, տարածություն
—ая служба գործուն ծառայություն
Действовать Գործել || ներգործել
— совместно միասին, միաբան գործել
Действующий Գործող, գործուն
—ая армия գործող, գործուն բանակ
—ий номер գործող համար
—ие части գործող, գործուն զորամասեր
Декларация Դեկլարացիա, հայտարարություն
Декоративное сооружение Դեկորատիվ կառուցվածք
Декорация полевая Դաշտային դեկորացիա
Декрет Դեկրետ. հրամանագիր
Декретировать Դեկրետել, դեկրետով սահմանել, հրամանագրել
Делегат Պատվիրակ

Деление *Բաժանում* || *խազ*

—ия на ленте пулемета *գնդացրի ժապավենի վրայի բաժանումներ, խազեր*

— масштаба *չափացույցի բաժանում, խազ*

— прицела *նշանոցի խազ*

— прицельной рамки *նշանոցի շրջանակի խազ*

— угломера *անկյունաչափի խազ.*

5 делений угломера *անկյունաչափի* 5 *խազ.*

0,005 в делениях угломера *անկյունաչափի խազերով* 0,005

3-х деленная вилка *յերեք խազանի ճանկ*

— уровня *հարթաչափի խազ, բաժանում*

Дело *Գործ* || *կռիվ* || *արվեստ*

— горячее, — жаркое *տաք կռիվ*

— мелкое,—а мелкие *թեթև կռիվ, մանր կռիվներ*

Вступить в дело *կռվի մեջ մտնել.* Завязать дело с неприятелем *թշնամու հետ կռիվ սկսել, կռվի բռնվել.* Этот командир еще не был в деле *այս հրամանատարը դեռ չի յեղել կռվի մեջ։*

— военное, — ратное *ռազմական արվեստ*

Комиссариат военных дел *ռազմական գործերի կոմիսարիատ*

По делам службы *ծառայության գործերով։*

Делопроизводитель *Գործավար*

Делопроизводство *Գործավարություն*

Демаркационная линия *Սահմանատական գիծ (զինադադարի ժամանակ)* || *սահմանագիծ, տ.* пограничная линия

Демаркация *Սահմանատում. սահմանագծում*

Демаскировать *Քողարկատել, քողարկահան անել*

Демобилизация, демобилизирование *Դեմոբիլի-զացիա, ապառազմում*

— армии *բանակի ապառազմում*

— запасных *պահեստիների ապառազմում, զո-րացրում*

Демобилизировать, —зовать. *Ապառազմել*

— армию *բանակն ա.*

— запасных *պահեստիներն ա., պահեստիների զորացրում անել*

Демолирование *Խորխատում, տ.* брешированиe

Демонстративный *Ցուցական*

—ая атака *ց. գրոհ, տ.* ложная атака

—ый бой *ց. մարտ*

Демонстрация *Ցույց*

— военная *ռազմական ց.*

— политическая *քաղաքական ց.*

— фланговая *Թևային ց*

Демонстрировать *Ցույց անել*

Демонтирный *Հրետաճար*

—ая батарея *հ. մարտկոց*

—ый выстрел *հ. ծիգ*

Демонтирование *Հրետաճարում*

Демонтировать *Հրետաճարել, տապալել թշնամու հրանոթը, տ.* сбить, подбить неприятельское орудие

Деморализация *Անբարոյացում, անբարոյություն || բարոյալքում (մարտի ժամանակ)*

Деморализировать, —зовать *Անբարոյացնել*

Денационализация *Ապազգայնացում*
Денежный *Դրամական*
—ое взыскание *դ. տույժ, տուգանք*
—ое довольствие *դ. բավարարում*
—ый журнал *դ. մատյան*
—ая кладовая *գանձատուն*
—ая награда *դ. պարգև*
—ая приходорасходная книга казначея *գանձապետի դրամական ելք և մուտքի (ելևմտից) մատյան*
—ая разносная книга *դ. շրջաբերական մատյան, ցրիչ դ. մատյան*
—ый сундук *դրամի սնդուկ, դրամանդուկ*
—ый ящик *դրամարկղ*
Денщик *Սպասյակ, պետական սպասավոր, տ.* казенная прислуга
Деньги *Դրամ, փող*
— аммуничные *հանդերձանքի դ.*
— добавочные *հավելյալ դ.*
— дровяные *վառելափայտի դ.*
— квартирные *բնակարանի դ.*
— командировочные *գործուղման դ.*
— кормовые *սննդադրամ*
— наградные *պարգևադրամ*
— на медикаменты *դեղորայքի դ.*
— на отопление и освещение *վառելիքի և լույսի դրամ*
— на письмоводство *գրավարության դ.*
— на хозяйственные надобности *տնտեսական պիտույքների դ.*

— на чайное довольствие *թեյադրամ*

— под'емные *տեղափոխության դ.*

— порционные *բաժնեդրամ*

— походные *յերթի դ., յերթադրամ*

— приварочные *կերակրադրամ*

— прогонные, проездные *ուղեդրամ*

— ремонтные *նորոգման դ.*

— столовые *ճաշադրամ*

— суточные *օրադրամ*

Депеша *ճեպագիր* || *հեռագիր, տ.* донесение спешное

— служебная *պաշտոնի վերաբերյալ, ծառայության ճեպագիր*

— телеграфная *հեռագիր. հեռագրված,* || *հեռագրալար*

Депо *Պահեստարան*

— военно-топографическое *ռազմա-տեղագրական պահեստարան*

— инженерное *ճարտարագիտական պ.*

— промежуточное *միջնական պ.*

— ремонтное *նորոգման պ. (ձիերի)*

— траншейное *խրամական պ.*

Депутат *Պատգամավոր*

Депутация *Պատգամավորություն*

Дергать *Ձիգ տալ, ցունց տալ*

— за спуск *ձգանը ցունց տալ*

— за повод *սանձը ձիգ տալ*

Деревянная балка *Փայտե հեծան*

—ое закрытие *փայտե ծածկարան, թարաոց*

Держава нейтральная *Չեզոք տերություն*

Держать *Բռնել, պահել*

— влево, вправо դեպի ձախ, դեպի աջ բռնել
— ногу, соблюдать ногу փոխը պահել, համաքայլը պահել, համաքայլ գնալ, տ. нога.
Неприятель держится еще в окопах Թշնամին դեռ դիմանում է խրամատներում
Дерзкий Հանդուգն, ժպիրհ || անվեհեր
—ий враг հանդուգն թշնամի
—ая храбрость անվեհեր քաջություն
Дерзость Հանդգնություն || անվեհերություն
Деривация Շեղում
Дерн, дернина ճիմ, կոնձող
Дерновая стенка ճիմե պատ
Десант Ափնեջք, ափհանում || ափնեջք, ափնե-ջական զորք, տ. высадка
Десантный Ափնեջքական
—ое войско ա. զորք
—ый отряд ա. ջոկատ
Десятикратное увеличение Տասնապատիկ մեծացում
Детонатор ճայթիչ, ճայթուիչ
Детонация ճայթյուն
Детонировать ճայթել
Дефиле Կիրճ, կապան, տ. теснина
Дефилирование Տողանցում, տողանց
— войск հանդիսավոր զորանց, տ. церемониальный, торжественный марш
— вертикальное ուղղաձիգ տ.
— горизонтальное հորիզոնական տ.
— теснины անցում, տողանցում նեղուցով, կապանով

Дефилировать *Տողանցել*

Дефицит *Բաց, բացորդ*

Децентрализация *Ապակենտրոնացում*

Децимация *Տասանորդում*

Децимировать *Տասանորդել (պատժել յուրաքանչյուր տասներորդին, տասից մեկին)*

Дешифрант *Վերծանող (ծածկագրի)*

Дешифрирование, дешифровка *Վերծանում, վերծանություն, ծածկագիրը բանալը*

— аэро-фото-снимков *օդային լուսանկարների վերծանում*

Дешифрировать *Վերծանել*

Деяние преступное *Հանցավոր արարք*

Деятельность *Գործունեություն*

Диагональ *Տրամանկյուն, անկյունագիծ. շեղագիծ*

Диаграмма *Դիագրամմա, տրամաձեվ*

Диаметр *Տրամագիծ* ‖ *տրամաչափ*

— канала ствола *փողանցքի տրամաչափ, տ.* калибр

— канала по полям *փողանցքի տրամաչափ ատերից հաշված, ատից ատ*

Диафрагма (зрительной трубы) *Խորոց (դիտակի)*

Диверсия *Դիվերսիա, տարադարձում*

Дивизион *Դիվիզիոն, բաժնյակ*

— артиллерийский *հրետանական բ.*

— мортирный *հրասանդային բ.*

— кавалерийский *հեծելական բ.*

— отдельный *առանձին բ.*

Дивизионный *Դիվիզիայի, դիվիզիական*

—ая артиллерия *դ. հրետանի*
—ый интендант *դ. համբարակ*
—ая кавалерия *դ. հեծելազոր*
—ый лазарет *դ. լազարեթ*
—ый обоз *դ. գումակ*
—ый парк *դ. պարկ, կրանք*
Дивизия *Դիվիզիա*
— кавалерийская *հեծյալ, հեծելական դ.*
— пехотная *հետեվակ դ.*
— стрелковая *հրաձիգ դ.*
Диктатура *Դիկտատուրա, բացարձակ իշխանություն*
— пролетариата *պրոլետարիատի դ.*
Динамика *Ուժաբանություն*
Динамит *Դինամիտ, ուժանակ*
Динамитный патрон, картуш *Ուժանակի փամփուշտ*
—ая петарда *ուժանակի պայթակ, ճայթուկ*
Динамо-машина *Ուժամեքենա*
Динамометр *Ուժաչափ*
Динамо-электрическая машина *Ուժ-ելեկտրական մեքենա*
Диоптр (алидады) *Տարադետ (ալիդադի), տ.* (визир
— глазной *աչքի տ.*
— предметный *առարկայական տ.*
Диоптрический прицел *Տարադիտական նշանոց*
Дипломат *Դիվանագետ*
Дипломатический *Դիվանագիտական*
—ий агент *դ. գործակալ*
—ий корпус *դ. կորպուս, մարմին*

—ая миссия դ. միսիա, առաքելություն

Дипломатия Դիվանագիտություն

Директив Դիրեկտիվ, ուղղացույց հրահանգ

Директрисса Ուղղագիծ

— амбразуры հրակնատի ու.

— стрельбы հրաձգության ու.

Диск Սկավառակ

— пулеметный գնդացրի ս.

Дискуссия Վիճաբանություն

Дислокационная карта Տարատեղական, բնակարանային քարտեզ, տ. квартирная карта

Дислокация Տարատեղում, տարատեղություն

Диспозиция Կարգագիր

— для боя մարտի կ., տ. боевой приказ

— походного движения յերթի շարժման կ.

Дистанционный Հեռակայության

—ый ключ հ. բանալի

—ое подвижное кольцо հ. շարժական օղ

—ая трубка հ. փողակ

Дистанция Հեռակայություն || հեռավորություն || շրջան

— взводная մի դասակի, դասակային հեռակայություն

— военно-инженерная ռազմա-ճարտարագիտական շրջան, վարչություն

— между взводами հեռակայություն դասակների մեջ

— дальняя մեծ հեռակայություն

— нормальная նորմալ հեռակայություն

— полная լրիվ հեռակայություն

— предельная *վերջնական հեռակայություն*
— стрельбы *հրաձգության հեռավորություն.*

На одного линейного (на столько-то взводов) дистанцию! (*հրամ.*) *Մեկ ուղղաձույցի (այսքան դասակների) հեռակայությա՛մբ.*

Дистанции столько-то шагов! (*հրամ.*) *Հեռակայությունները այսքան քա՛յլ.*

Брать, держать надлежащую дистанцию *հարկավոր հեռակայությունը թողնել, պահել*

Дистиллирование, дистиллировка, дистилляция

Дистиллировать *թորել* (*թորում*

Дистиллятор *թորիչ* || *թորող, տ.* водоопреснитель

Дисциплина *Կարգապահություն*

— воздушная *օդային կ.*
— воинская *զինվորական կ.*
— огня *կրակի կ.*
— партийная *կուսակցական կ.*
— служебная *պաշտոնի վերաբերյալ, պաշտոնեական կ.*
— строгая *խիստ կ.*

Дисциплинарный *Կարգապահական*

—ый баталион, —ая рота *կ. գումարտակ, վաշտ, տ.* штрафная рота
—ое взыскание *կ. տույժ*
—ая власть *կ. իշխանություն*
—ое право *կ. իրավունք*
—ый устав *կ. կանոնադրություն, կանոնագիրք*
—ая часть *կ. զորամաս*

В дисциплинарном порядке *կարգապահական ճանապարհով*

Дисциплинировать *Կարգապահության վարժե-ցնել*

—овачный *կարգապահության վարժված* || *կար-գապահ*

Длина *Երկայնություն*

— канала *փողանցքի յ.*

— хода нарезов *ակոսների ընթացքի յ.*

Длинный *Երկայն*

Длительность *Տևականություն*

Длительный *Տևական*

—ый бой *տ. մարտ*

Дневальник, дневальный *Օրավորակ*

— наружный *դրսի օ.*

— по конюшне *ախոռի օ.*

— по роте *վաշտի օ.*

Дневальство *Օրավորակություն*

Дневать *Ցերեկել, ցերեկոթել*

Дневка *Ցերեկոթ, օրահանգիստ*

Дневник *Օրամատյան* || *հուշատետր*

Дневной *Օրվա, մի օրվա, օրական* || *ցերեկվա*

—ая атака *ցերեկվա գրոհ*

— бой *ցերեկվա մարտ*

—ая вахта *ցերեկվա պահ*

—ая записка *օրագիր, օրատետր*

— наряд *ցերեկվա վերակարգ*

—ая отчетность *օրական հաշվետվություն*

— переход *օրական գնացք* || *ցերեկվա գնացք*

Дно *Հատակ, տակ*

— гильзы *պարկուճի տակը*

— коробки *տուփի տակը, հատակը*

— нарезов канала *փողանցքի ակոսների տակը*
— рва *փոսի, պարկենի տակը, հատակը*
— реки *գետի հատակը*
Добавок *Լրացում. հավելում*
Добавочный *Հավելյալ. լրացուցիչ*
—ые деньги *հավելյալ դրամ*
—ое жалование *հավելյալ ռոճիկ*
— наряд *լրացուցիչ վերակարգ*
— оклад *հավելյալ ճող*
Добить неприятеля *Թշնամուն վերջ տալ*
—раненого *վիրավոր(ված)ին վերջ տալ, սպանել, վիրավոր(ված)ի բանը վերջացնել*
Доблестный *Քաջակորով, քաջարի*
— вождь *քաջակորով զորավար*
— воин *քաջարի զինվոր*
Доблесть *Առաքինություն, քաջարություն*
— военная *զինվորական քաջարություն*
Подвиг доблести *արության գործ, քաջագործություն, սխրագործություն*
Доброволец *Կամավոր*
Добровольный *Հոժարակամ, կամավոր*
Добровольческий *Կամավորական*
—ая армия *Կ. բանակ*
— отряд *Կ. ջոկատ*
Добросовестный *Բարեխիղճ*
Добыча *Ավար*
— военная *պատերազմական ա.*
Довоенный *Նախապատերազմյան*
Довольствие *Բավարարում, բավարարություն* | *պիտույք*

— артиллерийское *հրետանական բավարարություն* | *հ. պիտույքներ*

— вещевое *իրեղենի, իրերի բ.*

— войск *զորքի բ. (կերակրով, պարենով, իրերով, դրամով, ռազմամթերքով յեվ ամեն տեսակի այլ պիտույքներով)*

— денежное *դրամական բ.*

— инженерное *ճարտարագիտական պիտույքներ*

— интендантское вещевое *բ. համբարակության իրերով*

— квартирное *բնակարանի բ.*

— медицинское *բժշկական պիտույքներ*

— мыльное *օճառի, սապոնի բ.*

— приварочное *կերակրի բ.*

— провиантское, провизионное *պարենի, ուտեստի բ.*

— путевое *ճանապարհածախսի բ.*

— суточное *օրական բ.* | *օրապարեն, օրապահիկ, ռ.* паек

— табачное *ծխախոտի բ.*

— текущее *ընթացիկ բ.*

Продовольственные запасы для текущего —вия войск *պարենի պաշարներ՝ զորքի ընթացիկ բավարարման, գործածության համար*

— чайное *թեյի բ.*

— фуражное *խարի բ., խարավորում*

Состоять на —и *ապրուստ, սնունդ ստանալ*.

На —и из котла состоит 516 человек *ընդհանուր կաթսայից կերակրվում են 516 զին-*

վոր. Число лошадей на —и *կեր ստացող ձիերի թիվը.* Зачислить к.-н. на —, на все виды —ия *հաշվել, մտցնել մեկին բավա-րարման ցուցակի մեջ, մեկին ամեն տե-սակի բավարարության տալ*

Исключить к.-н. с —ия *մեկին հանել բա-վարարման ցուցակից.*

Довольствие (продовольствие) артельным порядком *արտելական կարգով (յեղանակով) պարենավորում, կերակրելը*

Довольствовать войско припасами *Զորքը պա-րենավորել, զորքին պարեն, մթերքներ հայթայթել*

Довольствоваться *Պարենավորվել, կերակրվել*

— из (общего) котла *(ընդհանուր) կաթսայից կերակրվել*

Люди получают кормовые деньги на руки и довольствуются сами *զինվորները սննդա-դրամ ստանում են յեվ իրենք են իրենց համար կերակուր ճարում*

Договариваться *Դաշնախոսել* —

— о мире *դ. հաշտության մասին*

— о сдаче крепости, армии *դ. բերդի, բանակի անձնատրության (անձնատուր լինելու) մասին*

—ающиеся стороны *դաշնախոս կողմերը*

Договор *Դաշինք. դաշնագիր* ‖ *պայմանագիր. պայմանադրություն, դաշնադրություն*

— международный *միջազգային դաշինք, դաշ-նագիր*

— между советскими республиками *դաշնադրութեան խորհրդային հանրապետութիւնների միջեւ*

— мирный, о мире *հաշտութեան, խաղաղութեան դաշինք*

— о сдаче *անձնատրութեան դաշինք, ռ.* капитуляция.

Сдаться на договор *անձնատուր լինել դաշինքով, ռ.* капитулировать

Доездка лошадей *Ձիերի կատարյալ վարժութիւն*

Дождевик, дождевое пальто *Անձրեւոց, անձրեւի վերարկու*

Дождевой *Անձրեւի, անձրեւային*

—ая вода *անձրեւաջուր*

—ой желоб *ջրորդան, ջորդան, շնոթակ, նաւդան*

Дознание *Հետաքննութիւն*

Дозор *Դետ* || *պարեկ (հնացած գործած.)*

— боковой *կողմնադետ*

— головной, передовой *առաջավոր դետ, առաջադետ*

— направляющий *ուղղապահ դետ*

— тыльный *թիկունքի դետ, թիկնադետ*

Ходить в дозоры, дозором *դետքի գնալ, դետքի լինել. դիտակալութիւն անել*

Дозорный *Դիտակալ, դետ*

—ые задние, передние, передовые, фланговые *յետեւի, առջեւի, առաջավոր, թեւի դիտակներ, դետեր*

— обход *պարեկ, տ.* патруль, раз'езд
—ая партия *դիտակայ խմբակ*
—ый путь *դիտուղի*
Доклад *Զեկուցում, զեկոյց*
— письменный *գրավոր զեկուցում*
Докладная записка *Զեկուցագիր*
Докладывать, доложить *Զեկուցել*
Докладчик *Զեկուցող*
Документ *Փաստագիր, փաստաթուղթ*
— оправдательный *արդարացուցիչ փ.*
— перевозочный *փոխադրության փ.*
Документальная поверка *փաստագրական ստու-*
Дол *Փորակ, մաններ* *(գում*
—ы барабана револьвера *ատրճանակի թմբուկի մաններներ*
—ы сабли, штыка *թրի, սվինի մաններներ, փորակներ, տ.* желоб
Клинок с долами, желобами *մաններավոր, փորակավոր շեղբ (սրի)*
Долбня *Թակու*
Долг *Պարտք*
Долгий *Յերկար. յերկայն*
Долговременный *Յերկարատեվ*
—ая война *յ. պատերազմ*
—ое укрепление, —ая фортификация *յ. ամրություն, յ. ամրաշինություն*
Должностное лицо *Պաշտոնատար, պաշտոնյա*
—ое преступление *պաշտոնեյական, պաշտոնի վերաբերյալ հանցանք*
Должность *Պաշտոն*

— военно-административная *ռազմա-վարչական (պ.*
— нестроевая *արտաշար պ.*
— строевая *շարային պ.*
Долина *Հովիտ*
Долото *Դուր*
Дом арестный *Կալանքի տուն*
— инвалидный *անկարանոց*
— исправительный *ուղղիչ տուն*
— караульный *պահակատուն*
Домашний *Տանու, տնային*
— арест *տնային կալանք*
— наряд, внутренний наряд *ներքին, ներսի վերակարգ*
Доминирование *Իշխում, տ.* командование
Домкрат *Բեռնամբարձ (ճրնամ. մեքենա), տ.* подъем
Домогательство *Հետամտություն, նկրտում*
Домогаться *Հետամուտ լինել, նկրտել*
Донесение *Զեկուցում, զեկույց, տ.* рапорт
— письменное *գրավոր զեկուցում, զեկուցագիր* || *տեղեկագիր*
— полевое *դաշտային զեկուցագիր*
— словесное *բերանացի զեկուցում*
— спешное *շտապ, շուտափույթ զ., ճեպագիր, տ.* депеша
— срочное (посылаемое в определенные сроки) *ժամկետավոր զ. (որ ուղարկվում է որոշված ժամանակներին)*
Донос *Մատնություն*

Доносить *Զեկուցել (բերանացի կամ գրավոր), զեկուցագրել* || *տեղեկագրել* || *հայտնել, իմաց տալ, տ.* рапортовать

— по команде *զեկուցագրել հրամանատարական կարգով, ըստ վերադասության, վերադասության կարգով*

Дополнение *Լրացում*

Дополнительный *Լրացուցիչ*

Дополнять *Լրացնել*

Допризывник *Նախակոչիկ*

Допризывный *Նախակոչյան, նախազորակոչյան*

— ая военная подготовка *Ն. ռազմական պատրաստություն*

Допрос *Հարցափորձ*

Допросить *Հարցափորձել, հարցափորձ անել*

Допуск *Թույլատրություն* || *Թույլատուր, Թույլատրած անճշտության չափ*

Допускать *Թույլատրել*

Допущение *Թույլատրություն*

Дорога *Ճանապարհ, ուղի*

— боковая *կողքի, կողմնական ճ., կողմնակի ճ.*

— большая *մեծ ճ.*

— вдоль вала *պատնեշուղի, տ.* валганг

— в лощине *ձորուղի, ձորի ճ.*

— воздушная *օդային ճ.*

— военная *ռազմական ճ. ռազմուղի, տ.* колонный путь

— военно-этапная *ռազմա-հանգրվանային ճ.*

— временная, времянка *ժամանակավոր ճ.*

— вьючная *գրաստի ճ.*

— глинистая *կավոտ ճ.*
— грунтовая *գետնուղի*
деревянная мостовая — *փայտած, փայտանա-*
տակած ճ.
— доступная *մատչելի ճ.*
— естественная *բնական ճ.*
— железная *երկաթուղի, տ.* железная дорога
— зимняя *ձմեռնային*
— извилистая *փոլոր-մոլոր ճ.*
— изрытая *փոսուփոս ճ.*
— искусственная *արհեստական ճ.*
— каменистая *քարոտ, քարքարոտ ճ.*
— колейная *սայլի ճ., ակնարք, ակագոր, ակ-*
գնա, սայլուղի
— конножелезная, конка *ձիաքարշի ճ.*
— косогорная *սարալանջի ճ., լանջիվարի ճ.*
— лесная *անտառային ճ.*
— малая *փոքր ճ.*
— насыпная *լցնովի ճ., թմբուղի*
— недоступная *անմատչելի ճ.*
— непроходимая *անանց(անելի), անգնալի ճ.*
— неровная *անհարթ ճ.*
— неудобная *անհարմար ճ.*
— обходная, боковая *կողքի, շրջանց, պտտվող ճ.*
— песчаная *ավազոտ ճ.*
— подземная *ստորերկրյա ճ.*
— полевая *դաշտային ճ.*
— поперечная *խոտորնակ ճ.*
— почтовая *պոստի ճ.*
— прибрежная *առափնյա ճ.*

— проезжая բանուկ ճ.
— проселочная, сельская գյուղական ճ.
— проходимая անցանելի ճ.
— пыльная փոշոտ ճ.
— стратегическая ռազմավարական ճ.
— строющаяся շինվող ճ.
— трамвайная, трамвай տրամվայի ճ., տրամվայ
— труднопроходимая դժվար անցանելի, դժվարանց ճ.
— тяжелая դժվար, դժվարին, դժվարանց ճ.
— углубленная խորափոր, խորացոր ճ.
— удобная հարմար ճ.
— удобная круглый год для движения трех родов войск (оружия) յերեք տեսակի զորքերի շարժման համար ամբողջ տարին հարմար ճ.
— фашинная ճեղանուցի, ա. гать
— шоссейная խճուղի
— шоссированная խճած ճ.

На дорогу марш! (հրամ.) ճանապարհով մա՛րշ: С дороги вправо (влево)! (հրամ.) ճանապարհից ա՛ջ (ձա՛խ): С дороги в стороны! (հրամ.) ճանապարհից ա՛ջ ու ձա՛խ:

Дорожка лагерная ճամբարի ուղյակ, ա. линейка
— шомпольная շամփրատու, ա. шомпольный желоб
—ки в канале огнестрельного оружия Ակոսներ հրազենի փողանցքի, ա. нарезы

Доска Տախտակ
— винтовальная, винтовая, винторезная պտու-

տակառատ (գործիք)

— лафетная станинная *հրետանային կողատախ-տակ*

Досрочный призыв *Վաղակետ, վաղաժամ զորա-կոչ*

Доставка донесений *Զեկուցագրեր (տեղեկա-գրեր) ուղարկելը, տեղ հասցնելը*

— с'естных припасов *ուտեստի պաշար մատա-կարարելը, ուտեստի մատակարարում*

Достижение *Հասնելը, հասում ‖ հասմունք*

Достоверность *Հավաստություն, ստուգություն*

Достоверное сведение *Հավաստի, ստույգ տե-ղեկություն*

Достоинство *Արժանիք. վաստակ*

— военной службы *զինվորական ծառայության արժանապատվություն*

Доступ *Մոտենալը, մոտեցում, մատչում ‖ մուտք*

— к окопам *խրամատներին մոտենալը*

Иметь свободный — к к.-н. *ազատ մուտք ունենալ մեկի մոտ*

Доступный *Մատչելի*

— пункт расположения *դասավորության մ. կետ*

Досылать *Տեղը մղել, տեղը դցել, բշել տեղը հասցնել, խծկել*

— заряд *լիցքը տեղը բշել*, *տ.* прибить заряд

Затвор досылает патрон *փականակը փամ-փուշտը տեղն է մղում*

Досягаемость *Հասողություն ‖ հասանելիություն*

— малая *փոքր հասողություն*

Орудие с —тью до 7 верст *մինչև 7 վերստ*

հեռահարության ունեցող (հեռահարությամբ)՝ հրանոթ, մինչև 7 վերստ հարվածող հրանոթ. Быть вне —ти հեռահարությունից դուրս լինել, անհասանելի լինել

Драгун Դրագուն. —ы դրագունազոր, վիշապազոր

Драгунский Դրագունական

—ая винтовка, винтовка —ого образца դ. հրացան., դ. տիպարի հրացան

— корпус դ. կորպուս

— полк դ. գունդ, դրագունագունդ

Драка Կռիվ, ծեծուփետ, ծեծկռուք

Дрань Կակար

Дратва Ձյութալար. մոմած թել

Драться Կռվել

— на дуэли մենամարտել

— на саблях թրերով մենամարտել

Древко Ձողակ

— банника փարտոցի կոթ

— знамени դրոշի ձ., դրոշարուն

— пики նիզակի կոթ, նիզակարուն

Дрезина Դրեզին

Дренаж Կորեփորում

Дренировать Կորեփորել

Дрессирование, дрессировка Մարզում, կրթում

Дрессировать Մարզել, կրթել (անասուններ)

Дробинка Կոտորիկ, կապար-գնդիկ, արճճիկ. Стрелять дробинками հրացան արձակել կոտորիկներով

Дробить Կոտրել, մաս-մաս անել, մանրատել ‖ փշրել

— пулеметы գնդացիրները մասերի բաժանել, մանատել

—бящее вещество փշրող նյութ, տ. бризантное вещество

—бящее действие փշրող ներգործություն

Дробление Մանատում

— огня կրակի մ., բաժան-բաժան անելը

Дробь Կոտորակ (ամբողջի մաս) ‖ կոտորակ (արճճի) ‖ դոռոց, ղռնչյուն

— барабанная թմբուկի դափդափյուն, դոռոց, ղռնչյուն. Бить дробь на барабане թմբուկը դոռացնել, ղռնչեցնել, դափդափել

— крупная խոշոր կոտորակ

— мелкая մանր կոտորակ

— твердая ամուր կոտորակ

Дровяные деньги Վառելափայտի դրամ, վառելադրամ

Дротик Տեգ

Дружина Դունդակ

Дружный, —но Միասին

—ое действие մ. գործողություն

—ое достижение общей цели մ. համանելը ընդհանուր նպատակին

Дружно бросаться в штыки միասին նետվել սվինամարտի

Дружно работать մ. աշխատել

Дубленая кожа Աղաղած կաշի

Дубликат Կրկնակ

— накладной բեռնագրի կ.

Дуга Աղեղ ‖ լծաղեղ

— для упряжи լծաղեղ

— под'емного механизма пулемета *գնդացրի վերամբարձ մեխանիզմի աղեղ*

— уровня *հարթաչափի աղեղ*

Одиночная запряжка с дугою *միաձի լծվածք աղեղով*

Дужка *Աղեղնակ* || *անգեղ, կանթ (դույլի, զամբյուղի)*

— эфеса *(Թրի) չերախակալի, դաստապանի* *(անգեղ*

Дуло *Փողաբերան*

— пушечное *Թնդանոթի բերան*

— ружейное *հրացանի բերան*

Дульный *Փողաբերանի*

—ое возвышение, —ый пояс *փ. բարձրություն, փ. գոտի*

—ая накладка *փ. պահպանակ*

—ое отверстие пушки *Թնդանոթի փողաբերան*, *տ.* жерло

—ая покрышка *փ. ծածկոց, բերնակալ*

—ое ружье *բերանից լցվող հրացան*

—ый срез орудия *հրանոթի փողաբերանի շուրթ*

—ая часть *փ. մաս,*

Дульце гильзы *Պարկուճի բերան*

Дунст *Մանրաբճճիկ, մանր կապարիկ*

Дупло *Փող, փապար. խոռոչ* || *փչակ*

Дух *Հոգի*

— военный *ռազմական հ.*

— воинственный *ռազմիկ, ռազմատենչ հ.*

— геройский *հերոսական հ., քաջասրտություն*

— твердый *կորովի հ.*

Под'ем духа *ոգևորություն*. Упадок духа

վոգեթափություն, սրտաբեկություն, սրտաթափություն, յում. Придать к.-н. духу սիրտ տալ, վոգևորել մեկին

Духовой инструмент Փչողական գործիք, փչողական նվագարան

—ая музыка փչողական յերաժշտություն

—ое ружье ոդածիգ հրացան

Дуэлист Մենամարտիկ

Дуэль Մենամարտ, տ. поединок

Вызвать на — մենամարտի կանչել, հրավիրել

Драться на —и մենամարտել

Дым Ծուխ

— маскирующий քողարկիչ ծ.

— ядовитый թունավոր ծ.

Дымный порох Ծխատու, ծխավոր վառոդ

Дымовой Ծխի, ծխային

—ая завеса ծխածածկույթ

—ая труба ծխի խողովակ, ծխահան (խողովակ)

—ая шашка ծխագլան

Дымогарная труба Ծխաբոցի խողովակ

Дымоотвод Ծխնելույզ

Дыра Ծակ

— завинтованная պտուտակավոր ծ. (հրացանի)

— для винта спусковой пружины ծգանի զսպանակի պտուտակի ծ.

— для хвостового винта պոչի պտուտակի ծ.

Дышло Ասեղ

Дышловой Ասեղի

—ая запряжка с уносом *առեղնակապ լծվածք* (*ճոպիկով*
—ая лошадь *առեղի ձի*
левая дышловая лошадь *առեղի ձախակողմի* (*ձի*
—ый передок *առեղնակապ առաջք*
—ая подстановка, подставка *առեղի նեցուկ*

Е.

Егерские войска, егеря *Յեգերական, որսական զորքեր, որսականներ, ա.* стрелковые войска
Егерь *Յեգեր, որսական ‖ հրացանաձիգ, ա.* (стрелок
Единица *Միավոր*
— боевая *մարտական մ.*
— войсковая *զորական մ.*
— движения *շարժման մ.*
— нераздельная боевая *անբաժան մարտական մ.*
— пехотная *հետևակ մ.*
Единоборство *Մենամարտություն*
Единовременность действий *Գործողությունների միաժամանակություն*
Единовременный *Միաժամանակ ‖ միանվագ*
—ый вычет из жалованья *միանվագ բարձում, հանում ռոճիկից*
—ая денежная награда *միանվագ դրամական պարգև*
—ое пособие *միանվագ նպաստ*

Единоличный *Միանձնյա, միանձնական*
Единоначалье *Միանձնյա հրամանատարություն, միահրամանատարություն*
Единство *Մեկություն, միություն*
— действия в бою *գործողության միություն մարտի ժամանակ*
— тактическое *մարտավարական միություն*
— усилий *ջանքերի միություն*
Единый *Մեկ, միական*
—ая военная наука *միական ռազմական գիտություն*
— фронт *միական (միասնական) ճակատ*
Едкая (водная) известь *Ուտիչ (ջրավոր) կիր*
Ежедневный наряд *Ամենօրյա վերակարգ*
Езда *Ձիավարություն, կառքով գնալը*
— барьерная *փակոցավոր ձ.*
— верховая, верхом *հեծած ձ., հեծելություն*
— в двуколках парою *յերկձի յերկանիվներով գնալը*
— в экипажах *կառքով, կառք նստած գնալը*
— манежная *մարզարանական ձ.*
— переменным аллюром *փոփոխակի քայլով ձ.*
— по три *յեռյակներով ձ.*
— рядами *յերկյակներով, զույգաշար ձ.*
Ездить *Ձիավարել. կառքով գնալ*
Ездовой *Ձիավար*
— коренного уноса, — корневой *ամոլի լծքի, ամոլի ձիավար*
— переднего уноса *ճոփկի, առաջի լծքի ձ.*

— среднего уноса միջնալուծքի ձ.
Ездок Ձիավոր || կառքով գնացող
Ездящий Ձիավոր
—ая артиллерия ձ. հրետանի
—ая батарея ձ. մարտկոց
—ая пехота ձ. հետևակ
Емкость Տարողություն (ամանի, տակառի յեվ այլն)
Ерш Ճանկերիթ, ռ. болт с зазубринами
Есаул Յեսաուլ
Естественный Բնական
—ая граница բ. սահման
—ая маскировка բ. քողարկում
—ые препятствия բ. խոչընդոտներ
—ая преграда բ. արգելք
Эфес Յերախակալ (թրի, սուսերի), դաստապան, ռ. эфес
Ефрейтор Թեյանի (հետևակազորի, հեծելազորի յեվ ճարտարագիտական զորքի մեջ. այն կոչումը հրետազորի մեջ տալում է бомбардир ռմբարկու, իսկ կազակ զորքերի մեջ՝ приказный)

Ж.

Жало Խայթոց, խթոց || բերան (դանակի, կացնի || սուր ծայր), խթոց (բախական յեվ հետակայության փողակների)
— атаки գրոհի խայթոց

Жалоба Գանգատ
— письменная գրավոր գ.
— устная բանավոր գ.
Жалобщик Գանգատավոր
Жалованье Ռոճիկ
— добавочное հավելյալ ռ.
Жаловаться Գանգատվել.— на кого-либо մեկից-մեկի վրա գանգատվել
Жалонер Ջոկորդ, ձողաճար, տ. вехарь
Жалонерский, —нерный значек Ջոկորդանշան
Жандарм Ժանդարմ
Жандармерия Ժանդարմերիա
Жандармский Ժանդարմական
—ие войска Ժ. զորքեր
—ий корпус, корпус жандармов Ժ. կորպուս, ժանդարմների կորպուս
Жаркое дело Տաք կռիվ
Жгут Ոլոր, ոլորվածք
— соломенный ծղոտի ոլոր, կեմ
Жезл Գավազան, մական, ըիր
— геодезический յերկրաչափական ըիր
Желатина Մածուց, տափիծ (անհատամատուր ան-ատկի)
— взрывчатая պայթուցիկ մածուց
Железный Յերկաթի, յերկաթե
—ая балка յ. հեծան
—ая броня յ. զրահ
—ый бруствер յ. պատվար
—ая, железистая вода յերկաթաջուր

—ый купорос *երկաթի արջասպ*

Железная дорога *Երկաթուղի*

— двухколейная, двуколейная *երկու գծանի ե., երկարանետ ե.*

— зубчатая *ատամնավոր ե.*

— одноколейная *մի գծանի, միարանետ ե.*

— узкоколейная *նեղգծանի, նեղարանետ ե.*

— ширококолейная *լայն գծանի, լայնարանետ ե.*

Железнодорожный *Երկաթուղային, երկաթուղական*

—ый агент *երկաթուղական գործակալ*

—ый баталион *երկաթուղային գումարտակ*

—ые войска *երկաթուղային զորքեր*

—ый кондуктор *երկաթուղու վարիչ, կառուղիչ*

—ый материал *երկաթուղային նյութեղեն*

—ая насыпь *երկաթուղու լիք, հողաթումբ*

—ый отдел *երկաթուղական բաժին*

—ое отделение *երկաթուղական բաժանմունք*

—ая станция *երկաթուղու կայարան*

—ый туннель *երկաթուղու թունել*

Железо *Երկաթ*

— жесткое *կարծր ե.*

— ковкое *կռելի ե.*

— листовое *թերթ երկաթ, երկաթի թերթ, թանագ, տ.* жесть

— ломовое *ջարդ երկաթ*

— мягкое *կակուղ ե.*

— полосовое *ձող ե., շերտ ե.*

Желоб *Վար, նավ, կիսախողովակ* ‖ *ակոս, մատներ, փորակ, տ.* дол

— водопойный *ջրարբի նավ, ջրատեղի վար*

— дождевой *ջրորդան, ջրդան, շանթակ, նավդան*

— зарядный *լիցքի վար, լցավար*

— ложи *պատուտի վար*

— мин *ականի վար, ականավար*

— шомпольный *շամփրի փորակ. շամփրատու, տ.* дорожка шомпольная

Клинок с желобами, долами *մատներավոր, փորակավոր շեղբ (սրի)*

Желобок *Փոքր վար* ‖ *մատներ, փորակ*

— барабана пулемета *գնդացրի թմբուկի մատներ*

— ствола пулемета *գնդացրի փողի մատներ, փորակ*

Желтый *Դեղին*

Желтозеленый *Դեղնականաչ*

Жердь *Ձողան, ձող, լատան, տ.* шест

Жердяной забор *Ձողե ցանկապատ, ձողացանկ*

Жеребец *Հորձ ձի, հովատակ, մատակախուզ*

Жеребий, жребий *Վիճակ*

Вынимание —бья *վիճակահանություն*. Вынимать — *վիճակ հանել*. Попасть в солдаты по —бью *վիճակով զինվոր ընկնել*. Поступать на службу по —бью *վիճակահանությամբ մտնել ծառայության*

Жеребьевый список *Վիճակահանության ցուցակ*

— солдат *վիճակավոր զինվոր*

Жерло *Փողաբերան, բերան (հրանոթի)*, *տ.* дуло
Жертва *Զոհ*
Жертвование собою, самого себя *Անձնազոհություն*
Жертвовать *Զոհել, զոհաբերել. նվիրել*
— собою, свою жизнь *իր անձը, իր կյանքը զոհել*
Жертвователь *Նվիրատու*
Жесткий *տ.* жосткий
Жестокий *Դաժան, անագորույն, խիստ*
—ая война *դաժան կռիվ, պատերազմ*
—ое поражение *սաստիկ, ծանր պարտություն*
—ое сражение *դաժան ճակատամարտ*
Жестокость *Դաժանություն, վայրագություն*
Жесть *Թիթեղ ‖ յերկաթի թիթեղ, թերթ յերկաթ, թանագ*, *տ.* железо листовое
— блестящая *սպիտակ թանագ. անագած թանագ, անագած յերկաթի թիթեղ*
— тусклая *սև թանագ, սև յերկաթի թիթեղ*
Жестянка *Թիթեղնյակ. թիթեղե աման (տուփ, արկղ)*
— для картечи *կարտեչի թիթեղնյակ (ցինկի թիթեղե շապիկ)*
— для керосина *թիթեղե նավթաման*
— для металлических инструментов *մետաղե գործիքների թիթեղնյակ (ցինկի թիթեղե արկղ)*
Жестянщик *Թիթեղագործ*
Жженая известь *Այրած, թրծած կիր*
Живой *Կենդանի. աշխույժ, ժիր ‖ դալար*
—ая атака *կենդանի ուժերով, մարդկանցով գրոհ*

—ой аллюр *աշխուժ քայլ*

—ая изгородь *դալար ցանկ*

—ой инвентарь *կենդանի կահույք*

—ая связь *մարդկանցով, մարդկային կապ. կենդանի կապ*

—ая сила *կենդանի ուժ*

—ые средства связи *կապի կենդանի միջոցներ.*

—ая цель *կենդանի նպատակ, նշան*

Живо! Живее! *Արա՛գ. ի՛միր*

Животное *Կենդանի, անասուն* ‖ *կենդանական*

— упряжное *լծկան անասուն*

— масло *կենդանական յուղ*

Жидкий *Հեղուկ (ած.)*

Жидкость *Հեղուկ (գոյ.)*

Жизненный центр *Կենսական կենտրոն*

Жизнь *Կյանք*

— красноармейская *կարմիր բանակայինի կ.*

Бой, борьба на — и на смерть *կյանքի յեվ մահու կռիվ*

Жила *Յերակ* ‖ *ջիղ*

— кабеля *մալուխի ջիղ*

Жилище *Բնակարան, կացարան*

Жилой *Բնակելի. մարդաբնակ*

—ое место *բնակության տեղ, մարդաբնակ տեղ*

—ое помещение *բնակություն, մարդաբնակ զետեղարան, տուն*

Житель *Բնակիչ*

— местный *տեղական բ., տեղացի*

— мирный *խաղաղ բ.*

Жительство *Բնակություն*

место —ва *բնակության տեղ, բնակավայր*

Жмыха *Քուսպ*

Жребий *т.* жеребий

Жолоб *т.* желоб

Жосткий, жесткий *կոշտ, կարծր*

—ая вода *կոշտ ջուր*

—ий волос *կոշտ մազ*

—ое железо *կարծր յերկաթ*

—ий камень *կարծր քար*

—ая кожа *կոշտ կաշի*

Журнал *Օրագիր, օրագրություն* || *մատյան* || *Լրագիր* || *արձանագրություն*

— алфавитный *այբբենական մատյան*

— взысканий *պատիժների մատյան, т. ж.* штрафной

— военный *ռազմական թերթ, լրագիր (օրաթերթ, շաբաթաթերթ, ամսագիր)*

— военных действий, — походный *պատերազմական գործողությունների օրագիր, յերթի մատյան, ռազմական օրագիր*

— входящий, входящих бумаг *մտից մատյան*

— денежный *դրամական մատյան*

— заседаний *նիստերի արձանագրություն, օրագիր*

— исходящий, исходящих бумаг *յելից մատյան*

— осады *պաշարման օրագիր*

— особый *հատուկ մատյան*

— полковой *գնդի մատյան*

— походный *յերթի մատյան, ռազմական մատյան*

— путевой *ուղեմատյան*

— штрафной *պատիժների մատյան*, տ. ж. взысканий

Вести журнал *մատյան պահել* ‖ *Նիստի արձանագրություն, օրագիր կազմել*. Вносить в журнал *մատյանի մեջ մտցնել, մուծել, արձանագրության մեջ մտցնել*

Журналистика военная *Ռազմական լրագրություն, ռազմական պարբերական հրատարակություն*

Журналист *Մատենավար* ‖ *լրագրող*

Журнальная часть *Մատենավարական մաս, օրագրական մաս*

З.

За мной! *(հրամ.) Ինձ հետևի՛ց:* За мной шагом (бегом) марш! *(հրամ.) Ինձ հետևից, քայլով (վազքով) մա՛րշ:*

За командира, начальника, председателя *Ի տեղի (ի. տ.) հրամանատարի, պետի, նախագահի*

Забивать, —бить *Խփել, փակել* ‖ *խցկել*

— гвоздь в стену *պատին գամ, մեխ խփել*.

— гвоздями *գամել, բևեռել, մեխել*

— кол в землю *գետնին ցից խփել, փակել*

— окна досками *պատուհաններին տախտակ խփել, պատուհանները տախտակել, տախտակով փակել*

— скважину глиною *ծակը ցեխել, ծակը ցեխով խցկել*

— щели паклею *ճեղքերը խծուծով կպցնել, խծուծել, ճեղքերը խծուծով խցկել*

— тревогу *սկսել տագնապ զարկել*

Забивка минных галлерей *Ականային ստորանցքերի խցկում, խցկվածք (ավազով, հողի պարկերով լից այլն)*

Забирать в плен *Գերի վարել, գերի տանել, գերի առնել*

— сведения, справку *տեղեկություններ հավաքել*

Заблуждение *Մոլորություն*

ввести неприятеля в — *թշնամուն մոլորության մեջ գցել, մոլորեցնել*

Забоина, забойка *Ջարդվածք, խորո*

в дульном срезе *խորո, փոս ընկած տեղ փողաբերանի շուրթի վրա*

Забор *Ցանկապատ*

— бревенчатый *գերանաշեն ց.*

— глинобитный, глиняный *ցեխի պատ*

— деревянный *փայտե, փայտաշեն ց.*

— жердяной *ձողե ց., ձողացանկ*

— каменный *քարե ց., քարկոփ, քարփակ*

Забраковать *Խոտանել*

—ованный материал *խոտանված նյութեղեն*

Завал *Անցքալ*, տ. баррикада ‖ *փայտամար* ‖ *արգելապատ*, տ. засека ‖ *կապան (լեռներում)*

—ы каменные *քար-կապաններ, քարալիցքեր*

Завалина *Լից. լիցք*, տ. насыпь

Завалить *լցնել, փակել, լցնել կապել*

— дорогу, проход *ճանապարհը, անցքը լցնել, փակել*

дорогу завалило снегом *ճանապարհը ձյունից կապվել է*

— колодезь, яму *հորը, փոսը լցնել, գցել*

— теснины *կիրճերը, նեղուցները լցնել, կապել*

Заведение *Հաստատություն*

— военно-врачебное *ռազմա-բժշկական, զորա-բժշկական հ.*

— военно-учебное *ռազմակրթական, ռազմա-վարժական, ռազմա-դպրոցական հ.*

— интендантское *համբարակայքի հ.*

— лечебное *բուժական հ.*

— ремесленное *արհեստանոց*

— учебное *դպրոցական հ.*

Заведывание *Կառավարություն, կառավարում, կառավարելը. վարելը*

Заведывающий, заведующий *Կառավարիչ, վարիչ*

— оружейным складом *զինապահեստի կառավարիչ, զենքի պահեստապետ*

— оружием *զենքի կ., զինապետ*

— передвижением войск *զորքերի տեղափոխության վարիչ*

— связью *կապի վարիչ*

— снабжением *հայթայթման վարիչ*

— столовой *ճաշարանապետ*

— хозяйством, хозяйственною частью *տնտեսության, տնտեսական մասի վարիչ*

— школой *դպրոցի վարիչ*

— школьным отделом *դպրոցական բաժնի վարիչ*

Завертка *Պտուտակի բանալի, դարձուցակ,* т. отвертка

Завеса *Ծածկույթ. վարագույր*

— дымовая *ծխածածկույթ*

— огневая *հրածածկույթ*

— световая *լուսածածկույթ*

— удушливая *խեղդիչ, ճնշուցիչ ծածկույթ*

Завинтить *Ամուր պտուտակել, պտուտակն ոլորելով ամրացնել*

Завинтованный *Պտուտակավոր*

—ая втулка снаряда *արկի պտուտակավոր անկիղայ, փռան*

—ое гнездо *պ. բույն*

—ая дыра *պ. ծակ*

—ый канал ствола *պ. փողանցք*

—ый конец *պ. ծայր*

—ый пенек ствола *փողի պ. արմ*

—ый уступ ствольной коробки *փողատուփի պ. պատող, յարաշխածք*

Завладевание, —дение *Տիրում, տիրացում*

Завладеть неприятельскими окопами, позицией, краем *Թշնամու խրամատներին, դիրքերին, երկրին տիրել, տիրանալ*

Завод *Գործարան || բուծարան*

— конный, конский *ձիաբուծարան*

— литейный *ձուլարան*

— орудийный *հրանոթի գործարան*

— оружейный *զինագործարան*

— патронный *փամփուշտի գ.*
— пороховой *վառոդի գ.*
Заводная лошадь *Պահուստի ձի*, *տ.* запасная, заручная лошадь
Заводская лошадь *Բուծարանի ձի*
Завоевание *Նվաճում*
Завоеватель *Նվաճող*
Завоевательная война *Նվաճողական պատերազմ*
Завоевать *Նվաճել*
Заворот траншей *Խրամների խոտորան*
Завязать дело, бой с неприятелем *Կռիվ, մարտ սկսել, կռվի բռնվել թշնամու հետ*
Завязка боя *Մարտ սկսելը, մարտի բռնվելը.* при —ке боя *կռվի բռնվելիս, մարտի սկըսվելիս*
Загиб *Ծռելը, կորելը, || ծռվելը, կորվելը || կորվածք. կորունք || ոլորան*
— коробки *տուփի կորվածք, կորունք*
— реки *գետի ոլորան*
— фланга наступающего во фланг противнику *հարձակվողի թևի ծռվելը դեպի հակառակորդի թևի կողմը*
Заговор *Դավ, դավադրություն*
— к дезертированию, к побегу *դասալքության, փախուստի գ.*
соучастие в —ре *դավակցություն*
соучастник —ра *դավակից*
Загораживать, загородить *Ցանկել, ցանկապատել || փակել, կապել, խափանել (ճանապարհը, անցքը), տ.* заградить

— свой участок проволочной сетью *իր տեղամա-սը լարացանցով փակել*, —ться проволокой *յերկաթալարով ցանկափակվել*

Загородка, заграда *Ցանկ || ցանկափակ, փորմա-փակ*

Заготовить *Պաշար պատրաստել, (պաշարի) պատրաստություն տեսնել, համբարակել, համբարք մթերել*

— продовольствие *պարեն պատրաստել*

— сено для лошадей *ձիերի համար խոտի պաշար պատրաստել, խոտի պատրաստություն տեսնել, խոտ համբարակել, խոտահամբար մթերել*

Заготовка *(պաշարի) Պատրաստություն, պատրաստվածք || համբարք*

— продовольствия *պարենի պատրաստություն*

— сена *խոտի պատրաստություն, խոտահամբարք*

Заготовление, заготовка *(պաշարի) Պատրաստություն տեսնելը, պատրաստում || համբարակում, համբարք մթերելը*

Заготовщик *Համբարածու*

Заградитель *Խափանիչ (գոյ.)*

Заградительный *Խափանիչ (ած.)*

—ый огонь *խ. կրակ*

—ая полоса *խ. շերտ, փակոցների գոտի*

—ый продовольственный отряд *պարենախափան ջոկատ*

Заградить, —ждать путь, дорогу, проход, *Փակել, կապել, խափանել ճանապարհը, անցքը, տ.* загораживать

— окопы и ходы сообщения *խրամատների յեվ խրամուղիների առաջը փակել*

Заграждение *Փակում, խափանում (ճանապարհների, անցքի) || փակոց*

— минное *ականափակոց*

плавучее — рек *գետերի լողացող փակոցներ*

— подводное *ստորջրյա փակոց*

— проволочное *լարափակոց || լարափակում*

полоса — ий *փակոցների շերտ, գոտի, խափանիչ շերտ*

Загромоздить *Լցնել, խցնել, բռնել, փակել (փողոց, ճանապարհ)*

Зад *Յետև, յետ, յետևի կողմ, քամակ*

— лошади *ձիու յետքը, քամակը*

Разводить лошадей задами в сторону *ձիերը յետ-յետ աջ կամ ձախ կողմը տանել*

— экипажа *կառքի յետքը*

Задание *Խնդիր, առաջադրություն*

Задаток *Հավատչիք*

Задача *Խնդիր*

— боевая *մարտական խ.*

— общая *ընդհանուր խ.*

— огневая *կրակի խ.*

— специальная *հատուկ խ.*

— тактическая *մարտավարական խ.*

— частная *մասնավոր խ.*

Задвижка *Սողնակ || գոնափակ*

— запальная *խանձոցի, հրածակի սողնակ*

— затворная *փականակի սողնակ*

— короба пулемета *գնդացրի տակառի գոնափակ*

Задержать *Բռնել, ձերբակալել* ‖ *կասեցնել, կանգ առնել տալ, կանգնեցնել*

— жалованье *ռոճիկը բռնել, պահել*

— наступление противника *հակառակորդի հարձակումը կասեցնել*

— движение *շարժումը կասեցնել, կանգնեցնել*

— противника *հակառակորդին կասեցնել, կանգնեցնել*

— натиск неприятеля *Թշնամու բուռն գրոհը կասեցնել*

— работу *աշխատանքը կասեցնել, կանգնեցնել*

— стрельбу *հրաձգությունը կանգնեցնել, ուշացնել*

Задержаться *Կասեցվել, յետ կասել. հապաղել. բանդ լինել*

Команда была задержана в таком-то пункте *զորախումբը հապաղեց (բանդ յեղավ) այս ինչ տեղում*

Задержка *Կասեցում, կասում. հապաղանք, հապաղում. խափանում. բանդ լինելը*

— в движении *շարժման հապաղում*

— в действии *գործողության հապաղում*

— в пути *ճանապարհին հապաղելը. բանդ լինելը.*

— замочная *փականակալ* (*կասելը*

— затворная *փակաղակալ*

— пулемета *գնդացրի խափանում, խափանվելը*

без задержки *անխափան, անկասելի*

Задержка! (*հրամ.*) *Խափանո՛ւմ։*

Задирина на стволе *Բերձվածք փողի վրա*

Задний *Ետևի*
—ие дозорные *յ. դիտակայններ*
—ий караул *յ. պահակ*
—ие ноги *յ. ոտքեր*
—ий план *յ. պլան (ճակատային հանույթի)*
—ий срез *յետևի շուրթ*
—ая стенка двуколки *յերկանիվի յ. կողը*
—ий ход ящика *ռմբարկղի (ռմբատայլի) յետքը, վերջակուրծ*
Задок *Ետք, յետակողմ, յետևի մաս (սայլի)*
Заезд *Շրջում (հրետանու յեվ հեծելազորի), տ.* захождение
— на неподвижной или твердой оси *շ. անշարժ կամ հաստատուն առանցքի վրա*
— плечом на любой угол *թևի շ. վորևե (ամեն մի) անկյունով*
Заезжать *Շրջվել (հրետանու յեվ հեծելազորի), տ.* заходить
— к стороне начальника *շրջվել դեպի պետը*
—ающий фланг *շրջվող թև (կողմը*
Заезживать, заездить *Ձին ճարացնել, ճաթեցնել քշելով, ձիու ուժից հանել քշելով*
Зажигательный *Հրձիգ, հրդեհիչ*
—ая бомба *հ. ռումբ*
—ая граната *հ. նռնակ*
—ый снаряд *հ. արկ*
—ый состав *հ. բաղադրություն*
—ая фашина *հ. ճիպան, կոճ(ա)*
—ый шнур *հրձիգ պատրույգ, բուղ*
Зажим *Սեղմում || սեղմիչ, սեղմակ*

— под'емного механизма *վերամբարձ մեքա-*
Зажимной *Սեղմիչ* *(նիզմի սեղմակ*
—ой болт *ս. գնդերիթ*
—ой винт *ս. պտուտակ*
—ая гайка *ս. մանեկ, ս. պտուտակամայր*
Зазор *Բացակ (փողանցքի յով գնդակի, ինչպես յով ուրիշ մասերի միջեվ)*
Зазубрина *Ատամ, կտուրք ‖ քերթ*
болт с —ами *կտրատամ յերիթ, ճանկերիթ,*
Заказ *Պատվեր, ապսպրանք* *(ա.* ерш
Закал, закалка *Մուխք, մխում, ջրդեղում*
— революционный *հեղափոխական մուխք, մխի-*
Закалить *Մխել, ջրդեղել, մուխ տալ* *(վածք*
Закаленный *Մխուն, մխված, մուխ*
— в бою *մարտի մեջ մխված, յեփված*
— революционер *բազմամուխ, մխուն հեղափո-խական*
—ая сталь *մուխ, մխուն, բազմամուխ պողպատ*
Закалывать, заколоть штыком *Խոցել սպանել, խոցոտել սպանել, սվինով խոցել*
Закидывать, —кинуть правило, сидение *Ծալել, վրա գնել ուղղյակը, նստոցը*
Закладной брус *Հիմքի պահանգ, տակդանոց, ա.*
Заклеп *Դուրգամ* (лежень
Заклепать *Դուրգամել ‖ բևեռակալել (հրանոթը)*
Заклепка орудия *Հրանոթի բևեռում, փռում (հրածակի մեջ ճանկերիթ կամ փայտի բևեռ խփելով)*

Заклепник, заклепной молоток *Տուրգամուրճ, պայ-տուռն*

Заклепной болт *Տուրգամեխի գնդերիթ*

Заклинение пули, снаряда в канале *Գնդակի, արկի փակվելը փողանցքի մեջ, տ.* застревание

Заклинить *Սեպ տալ, սեպով ամրացնել || սեպել*

Заключение *Կալանավորում, կալանք || եզրակացություն || փակում, արգելում*

— в карцер *գխպանում դնելը, փակելը*
  вывести —- *եզրակացություն անել*

— договора *դաշինք կապելը, կնելը, կնքելը*

— контракта *պայմանագիր կնքելը*

— комиссара военных дел *ռազմական գործերի կոմիսարի եզրակացությունը*
  место —ия *արգելարան*

— мира *հաշտության կնքելը*

— перемирия *զինադուլ կնքելը*

— под стражу *կալանավորում*
  прийти к заключению *եզրակցության գալ, հանգել*

— тюремное, в тюрьму *բանտարկություն, բանտարգելություն.* — одиночное, предварительное *մենավոր, նախնական կալանք, բանտարկություն*

Закомплектный *Արտահամալիր*
  Комплектные и —ые рекруты *համալրական յեվ տ. նորակոչներ, նորազիններ*

Закон *Օրենք*

—ы военные *պատերազմական, ռազմական օ-րենքներ, օ.* военные постановления

—ы военно-уголовные *ռազմա-քրեական օրենք-ներ*

— рассеивания выстрелов *ծիգերի ցրման օ.*

— специальный *հատուկ օ.*

Законность *Օրինականություն*

Законный *Օրինական*

Законоведение военное *Ռազմական օրենսգի-տություն*

Законодательный акт *Օրենսդրական ակտ, գոր-ծողություն*

Законодательство, законоположение военное *Ռազ-մական օրենսդրություն*

Закономерность *Համօրինություն*

Закономерный *Համօրինի*

Законопроект *Օրինագիծ, օրենքի նախագիծ*

Закраина *Յեզր, ծայր || շուրթ, պռունկ*

-- гильзы *պարկուճի պռունկ*

— патрона *փամփուշտի պռունկ*

Закрепитель (окраски) *Ամրապնդիչ (ներկվածքի)*

Закрепить *Ամրացնել, ամրապնդել*

— за собою захваченные участки, позиции, вы-соты *իր ձեռքին ամրացնել գրաված տե-ղամասերը, դիրքերը, բարձունքները*

— успех *աջողությունը հաստատուն դարձնել, ամրապնդել*

—ться на занятой позиции *ամրանալ բռնած, գրաված դիրքում*

Закрепка *Պնդան || գամ*

Закрепление *Ամրացում, ամրացնելը. ամրանալը*

— занятого участка, —ой позиции *բռնած տե-ղամասի, դիրքի ամրացում, ամրացնելը*

— на занятом пространстве, на позиции *գրաված տարածության վրա, դիրքում ամրանալը*

— успеха *աջողության հաստատուն դարձնելը*

Закройщик *Ձևարար*

Закрута, закрутень *Հոռ, ոզոր,* ու. вица || *գելա-րանակ, գելանակ, գելընակ,* ու. кляп

Закрывать, —ыть *Փակել, խփել. ծածկել*

— затвор *փականակը փակել*

Закрыть затвор! (*հրամ.*) *Փականակը գոցի՛ր։*

Закройсь! (*հրամ.*) *Թաքնվի՛ր։*

Закрытие *Թաքստոց. ծածկարան*

— броневое, деревянное, земляное, каменное, кирпичное *զրահե, փայտե, հողե, քարե, աղյուսե ծածկարան, թաքստոց*

Укрыватсья за закрытием *պատսպարվել, թաքնվել ծածկարանի հետևում*

Закрытый *Ծածկված, խուփ, գոց*

—ая местность *ծածկված, խուփ, գոց վայր.*

—ая позиция *ծածկված, գոց դիրք (տեղանք*

—ое пространство *ծածկված տարածություն*

—ая стрельба *ծածկված հրաձգություն*

—ый ход *ծածկված անցք*

—ая цель *ծածկված նպատակ, նշան*

Заложение *Հարթագիծ, հարթագծություն,* ու. проекция

— отлогостей земляных насыпей и выемок *հողաթմբերի յեվ փոսերի լանջերի հ.*

Заложник *Պատանդ*

Залп *Համազարկ*

Стрелять —ами *համազարկեր տալ, համազարկերով կրակել*

Стрельба —ами *համազարկ հրաձգություն*

Залповый огонь, огонь залпами *Համազարկ կրակ*

Замазка *Մածիկ*

Замедление *Հապաղում*

Взрыватель с замедлением, без замедления *հապաղումով, առանց հապաղումի պայթուցիչ*

Замедлитель ударной трубки *Բախական փողակի հապաղիչ*

Замедлить движение *Շարժումը դանդաղեցնել*

Замена *Փոխարինում. փոխարինություն*

— убылых номеров *համարների կորստի փ.*

Заменять *Փոխարինել*

Заместитель *Տեղակալ. փոխ-*

— комиссара *կոմիսարի տեղակալ, փոխ-կոմի-*

— председателя *փոխ-նախագահ* *(սար*

Заместить *Փոխանորդել, (մեկի) տեղն անցնել, տեղը բռնել*

Заметить *Նշանել, նշան անել. նկատել, նկատողություն անել*

Заметка *Նշան, նիշ. նկատողություն*

Замечание *Նկատողություն*

Замешательство *Շփոթ, շփոթություն, խառնաշփոթություն*

произвести — *շփոթմունք առաջացնել*

Заминаться *տ.* замяться

Замковый *(գոյ.) Փականավոր*

Замок *Փականք*

— висячий *կողպեք*

откинуть — *փականքը յետ գցել*

ствольный — пулемета *գնդացրի փողի փականք*

Замочный *Փականքի*

—ая доска *փ. տախտակ*

—ая задержка *փականակալ*

—ая защелка *փականքի մղլակ*

—ый механизм *փ. մեխանիզմ*

—ая рама *փ. շրջանակ*

Замыкатель *Փակիչ*

— затыльника пулемета *գնդացրի ծոծրակալի փ.*

Замыкать *Փակել, կողպել*

Замыкающий *(գոյ.) Շարափակ (զինվոր)*

Замысел *Դիտավորություն*

— операции *գործողության դիտավորություն*

— тактический *մարտավարական դ.*

Замша *Բարայձենի*

Замяться *Կմկմալ || դժվարանալ (մի բան անել), դեմ առնել*

— перед препятствием *խոչընդոտի առաջ դեմ առնել*

Занимать, занять *Բռնել, գրավել*

— выжидательную позицию *սպասողական դիրք բռնել*

— город *քաղաքը գրավել*

— лучшие точки местности *վայրի լավագույն*
— место *տեղ բռնել* *(կետերը բռնել*
— обе стороны дороги, оба берега реки *բռնել ճանապարհի յերկու կողմը, գետի յերկու*
— позицию *դիրք բռնել, գրավել* *(ափը*
— проход *անցքը բռնել* || *փակել*

Занос снежный *Բքրուք*

Заносить снегом *Ձյունով ծածկել*

— в особый журнал *հատուկ մատյանի մեջ մտցնել, մուծել*

— на кроки *նախարդակի մեջ առնել, մտցնել*

Занудать *Սանձել*

Занятие *Բռնելը, գրավում* || *պարապմունք, զբաղմունք*

— позиции, пункта, высоты *դիրքի, կետի, բարձունքի գրավում, բռնելը*

—ия зимние, летние *ձմեռնային, ամառնային պարապմունքներ*

—ия практические *գործնական պարապմունքներ*

—ия тактические *մարտավարական պարապմունքներ*

Запал *Խանձ, բռծքին* || *հրածակ, խանձոց*

— у орудия, запальное отверстие *հրանոթի խանձոց, հրածակ*, տ. затравка *(հրացանի համար)*

— минный *ականարտածին, ականախանձոց*

— лошади *Թասում, Թասալ (ձիու), բախանակ*

Запальная задвижка *Հրածակի սողնակ*

—ое отверстие *հրածակ*

Запас *Պաշար, պաշարեղեն* || *պահուստ, մթերք* ||

— армии *բանակի պահեստ* (*պահեստ*

Уволить в — армии *արձակել բանակի պահեստի մեջ, արձակել ի պահեստ բանակի*

—ы артиллерийские *հրետանական պաշարներ, հրետանական ռազմամթերք*

Артиллерийские —ы текущего довольствия *ընթացիկ գործածության հրետանական պաշարներ, ռազմամթերք*

—ы боевые *մարտական պաշարներ*

—ы боевого комплекта *մարտական համալրի պաշարներ*

—ы военные *պատերազմական պաշարներ, պաշարեղեն, ռազմամթերք*

—ы военного времени *պատերազմական ժամանակի պաշարեղեն, մթերքներ*

—ы военно-врачебные, санитарные *ռազմաբժշկական, սանիտարական պաշարներ, մթերքներ*

—ы для текущего довольствия военно-врачебных заведений *մթերքներ՝ ռազմա-բժշկական հաստատությունների ընթացիկ գործածության համար, ընթացիկ պիտույքների համար*

—ы вещевые, белья, одежды, обуви и предметов снаряжения *իրերի, սպիտակեղենի, հագուստի, վոտնամանի յեվ հանդերձանքի առարկաների պաշարներ, պահուստներ.*

Вещевые —ы для текущего довольствия

войск *քերքի պահուստ՝ զորքի ընթացիկ բավարարման, գործածության համար*

— дров *վառելափայտի պաշար*

—ы инженерные *ճարտարագիտական պաշարներ, պահուստներ*

—ы всех предметов инженерного довольствия *ճարտարագիտական պիտույքի բոլոր առարկաների պաշարներ, պահուստներ*

— инструментов *գործիքների պահուստ, պաշար*

— конский *ձիապահեստ*

— материалов *նյութեղենների պաշար*

—ы минные, динамита, пороха *ականային պաշարներ, ուժանակի, վառոդի պաշար, պահուստ*

— неприкосновенный *անձեռնմխելի պաշարեղեն, պահուստ*

— обозный, повозок *զումակի, սայլակառքերի պահուստ*

— овса, сена *վարսակի, խոտի պաշար*

—ы огнестрельные, припасы огнестрельные *հրազենի պաշարներ, հրազենի ռազմամթերք-*

— патронов *փամփուշտի պաշար* *(ներ*

— подвижной *շարժական պաշարեղեն, մթերք*

— продовольственный *պարենի պաշար*

Продовольственные —ы для текущего довольствия войск *պարենի պաշարներ՝ զորքի ընթացիկ բավարարման համար, ընթացիկ պիտույքների համար*

— съестных припасов *ուտեստի պաշար*

— сухарей *պաքսիմատի պաշար*

— телеграфного имущества *հեռագրական գույքի պահուստ, պաշար*

— телефонного провода *հեռախոսալարի պահուստ, պաշար*

— чрезвычайный *արտակարգ պաշարեղեն, պահուստ*

— шинелей, шаровар и сапог(ов) *գրատների, շալվարների ու կոշիկների պահուստ, պաշար*

Запасной, запасный *Պահեստի ‖ պաշարի ‖ պահուստի, պահեստի, պահեստական*

—ый батальон *պահեստի գումարտակ*

—ый винт *պահուստի պտուտակ*

—ое войско *պահեստի զորք, պահեստազոր*

—ый красноармеец *պահեստի կարմիր բանակային*

—ый лафет *պահուստի հրետասայլ*

—ая лошадь *պահուստի ձի, փոխձի*, *տ.* заводная, заручная лошадь

—ое орудие *պահուստի հրանոթ*

—ая патронная сумка *փամփուշտի պահուստի պայուսակ*

—ая позиция *պահուստի դիրք, պահեստի դիրք*

—ый полк *պահեստի գունդ*

—ые снаряды *պահուստի արկեր*

—ый солдат *պահեստի զինվոր*

—ые части для лафета, винтовки, пулемета *հրետասայլի, հրացանի, գնդացրի պահուստի մասեր*

—ый хлеб *պաշարի հաց, պահուստի հաց*

Запирающий *Փակիչ*

—ый механизм орудия *հրանոթի փ. մեխանիզմ, ռ.* затвор

Клиновый — механизм *սեպաձև փ. մեխանիզմ*

Поршневой — механизм *մխոցաձև փ. մեխանիզմ*

Записать *Գրի առնել, նշանակել. հուշագրել. գրանցել*

— в книгу *մատյանի մեջ անց կացնել, մտցնել*

— для памяти *հուշագրել*

— сведения *տեղեկությունները գրի առնել*

— цель *նպատակը գրի առնել, հուշագրել*

Записка *Գիր, գրություն. տոմսակ, թղթիկ, պիտակ*

—ки военные *ռազմական հուշիկներ, հիշատա-*

— дневная *օրագիր* *(կարան, ռ.* мемуары

— докладная *զեկուցագիր*

— кладовая *գանձատետր, գանձաթերթ*

— конфиденциальная *վստահական գրություն*

— краткая о службе *ծառայության համառոտագիր*

— накладная *բեռնագիր*

— об арестовании *կալանագիր*

— препроводительная *ուղարկագիր, հղագիր*

— строевая *շարքի ցուցագիր*

— увольнительная *արձակման գիր*

Записная книжка *Հուշատետր*

Запись *Գրի առնելը* || *հուշագրություն. հուշագրում* || *արձանագրություն* || *գրանցում*

Запор *Փակ*

— с защелкой, щеколдой *մղլակավոր փ.*
Запруда *Բանդ (ջրի), պատնեշ, ջրարգել թումբ,*
Запрудить *Բանդ կապել (լամփառ*
— речку *գետակի առաջ բանդ կապել, լամփառ*
Запрягать *Լծել (կապել*
— парою *յերկձի լծել*
— цугом *տուն-տուն լծել*
Запрягай! *(հրամ.) Լծի՛ր։*
Запряжка *Լծելը, լծում. լուծք. լծվածք*
— головная *առաջավոր լուծք*
— дышловая с уносом *առնեղավոր լծվածք եռ-բեկով*
— одиночная, английская, шорная *միաձի, անգլիական լծվածք, կաշեսարքով լծվածք*
— одиночная в оглобли *միաձի լծվածք բաշանների մեջ*
— одиночная с дугою *միաձի լծվածք կամարով*
—ки орудия *հրանոթի լուծքեր (ձաղերով)*
— парная дышловая, немецкая *յերկձի լծվածք առնեղով, գերմանական յերկձի առնեղավոր լծվածք*
— парная с пристяжкою *յերկձի լծվածք կողքի լծվածքով, բաշաններով լծվածք կողքի ձիով*
— троечная с дугою, без дуги *յեռաձի լծվածք կամարով (աղեղով), առանց կամարի (աղեղի)*
— четверкою в ряд *քառաձի կողքեկողք լծվածք*
— цугом, — цуговая в 3 или 4 пары лошадей *տներով, տուն-տուն լծվածք 3 կամ 4*

զույգ ձիով, յեռատոն կամ քառատոն
Заражение Վարակում (լծվածք
Зараза Վարակ

Заразить Վարակել

Заразная болезнь Վարակիչ հիվանդություն

Зарево костров Խարույկներից շառագունանք՝ կարմրություն (յերկնքում), յերկնքի բոցավառություն խարույկներից

Зарез Կտրվածք. կտրած տեղ ‖ ճղատ, ճղակ

— на заднем обрезе стебля затвора ճղակ, ճղատ՝ փականակի կոթունի յետևի կտրվածքը

Заржаветь Ժանգոտել (վրա

Заросль Մացառուտ

Зарубка Կտրելը. կոտորելը. հատումն ‖ կտրած տեղ, կտրվածք, նշան, քերթ ‖ հատումն

— барабана револьвера ատրճանակի թմբուկի քերթ

— прицельной рамки նշանոցի շրջանակի հատումն

Заручный Պահունի

—ая аммуниция պ. հանդերձանք

—ая лошадь պ. ձի, փոխձի, տ. запасная, заводная лошадь

—ое оружие պ. զենք

Заря вечерняя Վերջալույս ‖ ցայգանվագ

— утренняя արշալույս ‖ այգանվագ

Исполнение зари Այգանվագի կամ ցայգանվագի կատարում

Повестка к заре այգանվագի կամ ցայգանըվագի ազդարարություն

Сигналист играет (барабанщик бьет) зарю *փողարը նվագում է (թմբկահարը զարկում է) այգանվագ կամ ցայգանվագ*

Заряд *Լիցք*

— боевой *մարտական, գնդակավոր լ.*

— минный *ականային լ.*

— огнестрельного оружия *հրազենի լ.*

— пороховой *վառոդային լ.*

— простой *հասարակ լ.*

— пушечный *թնդանոթի լ.*

— уменьшенный, усиленный *պակասեցրած, ու-*

— холостой *անգնդակ լ.* *(ժեղացրած լ.*

Вложить — *լից դնել*

Зарядить огнестрельное оружие, винтовку, пулемет *Լցնել հրազենը՝ հրացան, գնդացիր*

— гори *ծնոցին խանձ դնել, ականանցը լցնել*

— с дула *բերանից լցնել*

— с казенной части *լցամասից լցնել*

Заряжай! *(հրամ.) Լցրո՛ւ։*

Зарядный *Լիցքի*

—ая выемка *լցափորոր*

—ый желоб *լցավար*

—ая камера (камора) орудия *հրանոթի լցարան*

—ый картуз, — мешок *լցարակ*

—ый кокор *լիցքի կրելատուփ*

—ое отверстие *լցածակ, լցաբերան*

—ая сума *լցապարկ, լիցքի կաշեպարկ*

—ая труба *լցափող*

—ый футляр *լցատուփ*

—ый ящик *ամբարկղ, ամբատայ*

Заряжание *Լցնելը*

— в пять приемов: Изготовьсь! Открыть затвор! Вложить патрон! Закрыть затвор! Целься! լցնելը հինգ նվագով. Պատրա՛ստ. Փակաղակը բա՛ց. Փամփուշտը դի՛ր. Փակաղակը գոցի՛ր. Նշա՛ն.

— в четыре темпа լցնելը չորս նվագով (ամանակով)

Засада Դարան. դարանակալություն

Засесть в —ду դարան մտնել. դարանամուտ լինել

Находящийся в —де դարանակալ

Сделать, устроить —ду դարանակալ լինել, դարան գործել

Засвидетельствование Վավերացում, վկայությամբ հաստատելը

— одобрительное հավանության վկայություն տալը

— подписи ստորագրության վավերացում

Заседание Նիստ

Заседать, засесть Նիստ ունենալ || խրվել.

Засевшая в патроннике гильза փամփշտանոցում խրված պարկուճ

Засека Կտրելը || արգելապատ

— местная, естественная տեղական, բնական արգելապատ

— переносная փոխադրական արգելապատ

Засекать, засечь Կտրել, բերթ անել. բաժանել, նշանել կտրելով || ոտներն իրար խփել (ձիու)

Засечка *Հատում* || *կտրած տեղը, բերթ. բարտ,*
— обратная *հակադարձ հատում* (*ծունկ*
— прямая *ուղղակի հ.*
— полуобратная *կիսահակադարձ հ.*
— двойная обратная *կրկնակի հակադարձ հ.*
Заслон *Խուփ, կափարիչ. ակնկալ* || *առաջակալ*
— амбразурный *հրակնատի ակնկալ*
— войсковой *զորական առաջակալ*
выставить — из войск *զորքերից առաջակալ հանել, կարգել*
— окопный *խրամատի միջաթումբ, տ.* траверс окопа
— у орудия *հրանոթի վահան, առաջակալ*
Заслонить *Խփել, ծածկել* || *առաջը կտրել, բռնել, առաջը կալնել* || *պաշտպանել*
Заслонка окна щита *Վահանի պատուհանի խուփ*
Заслуга *Արժանիք, վաստակ*
Заслуженный *Վաստակավոր*
Засов *Նիգ, պարգունակ*
Застава *Ուղեկալ(ք)*
— главная *գլխավոր ու.*
— извещательная *իմաց տվող, իմացարար ու.*
— наблюдательная *դիտողական ու.*
—ы номерные *համարավոր ուղեկալներ*
— походная *յերթի ու., յերթական ու.*
— промежуточная *միջնական ու.*
— сторожевая *պահապան ու.*
Застежка *Օղլակ, ակլակ*
Застой *Կանգ առնելը, կանգառում*
— газа *գազի կանգառում, կուտակում*

Застревание гильзы в патроннике *Պարկուճի վռվելը փամփշտանոցի մեջ*

Застрелить *Գնդակահարել, հրացանազարկ անել, հրացանել*

—ться *Ինքն իրեն գնդակահարել, անձնասպան լինել հրացանով*

Застрелять *Սկսել հրացան արձակել || նախաձիգ լինել*

Застрельщик *Հրացանաձիգ || նախաձիգ. նախամարտիկ. շահատակ*

Застревать, застрять *Վռվել*

—явший патрон *վռված փամփուշտ*

—явший шомпол *վռված շամփուր*

Заступ *Բահ*

Засыпать пулями *Գնդակակոծ անել*

— снарядами *արկակոծ անել*

— яму *փոսը լցնել*

Затвор *Փականակ, տ.* запирающий механизм

— винтовой *պտուտակաձև փ.*

— клиновой *սեպաձև փ.*

— откидной *յետ ծալվող փ.*

— поршневой *մխոցաձև փ.*

— скользящий *սահող փ.*

скользящий — прямого действия *ուղղակի գործողության սահող փ.* скользящий — с поворотом *դարձումով սահող փ.*

— ящика *արկղի փակ*

Затворка *Խուփ*

Затворный *Փականակի*

—ый болт *փ. սեռնակ*

—ая задвижка փ. սողնակ

—ая задержка փականակալ

Затенение Ստվերարկում. շուք, շքվածք տալը

Затопить Ընկղմել, խորտակել ‖ հեղեղել, ողո-
ղել ‖ վառել (վառարանը)

Затравка Հրածակ. տ. затравочное отверстие,

Затравник Հրածակի ճերան (запал

Затравочное отверстие Հրածակ

—ый стержень հրածակի ձող

Затыкать, заткнуть Խցել, խցկել

— дульце гильзы куском ветоши պարկուճի բե-
րանը ճնտիքի կտորով խ.

— канал անցքը, փողանցքը խ.

— отверстие мины ականածակը խ.

Затылковый винт Խցանակի պտուտակ

Затылок Ծոծրակ, խցանակ

— ружейного приклада հրացանակոթի խցանակ

Стоять в — первым номерам կանգնել ա-
ռաջին համարների ուղիղ յետեվը, ծոծրա-
կի դեմ

Равняться в — հավասարվել ծոծրակի գծով

Затыльник пулемета Գնդացրի ծոծրակալ

— шлема կողակի կռնակ, ծոծրականոց

— фуражки գդակի ծոծրականոց

Затычка Խից

Затяжка боя Մարտի յերկարաձգում

Затяжной характер боя Մարտի յերկարաձիգ,
յերկարատեվ բնույթ

— выстрел հապաղական, հապաղած, ուշացած

Зауряд, зауряднй Գերա (ձիգ

— врач *գերա բժիշկ*

Заусеница (на гребне курка, частях оружия) *Ճեղ, բզիկ, ցից (հրահանի կատարին, զենքի մասերի վրա)*

Захват *Հափշտակություն, հափշտակում. գրավում, բռնելը* || *բռնատիրություն* || *նվաճում*

— постов *պոստերի վերցում*, *տ.* снятие постов

Захватить *Հափշտակել. գրավել, բռնել*

— в плен *գերի բռնել, գերի տանել, գերել*

— врасплох *հանկարծակիի բերել*

Быть захваченным врасплох *հանկարծակիի գալ*

— неприятеля под огонь *թշնամուն կրակի տակ տանել*

— неприятельскую корреспонденцию *թշնամու թղթակցությունը բռնել, ձեռք գցել*

— неприятельскую линию *թշնամու գիծը գրավել*

— опорный пункт *հենակետ գրավել, խլել*

— позицию, высоту, участок *գրավել դիրք, բարձունք, տեղամաս*

— почин в свои руки *նախաձեռնությունն իր ձեռքն առնել, իր ձեռքը գցել*

— цель в вилку (при стрельбе) *նպատակը հանկի մեջ առնել, հանկի մեջ գցել. հանկել. նշանացի բարձրությունը փորձել (հրաձգության ժամանակ)*

Захватка *Ճապուռ (գործիքի)*, *տ.* скоба

—ки клепочные *գուրգամի ունելիք*

Захватывающий разрыв *ճանկող պայթյուն*

Заходить *Շրջվել. թեքվել || յետևից անցնել*

— в тыл неприятеля *թշնամու թիկունքն անցնել*

— к стороне начальника *շրջվել անցնել դեպի*
պետի կողմը

Заходящее плечо, — ий фланг *շրջվող թև*

Захождение *Շրջում || թիկունքը. յետևից անցնելը.*
ու. заезд *(հրետանու յեվ հեծելազորի հա-*

— колонны плечом *սյունի թևի շրջում (մար*

— плечом вперед *թևի շրջում դեպի առաջ*

— фронтом *ճակատի շրջում*

Зацеп *Ապուռ, կեռիք*

— выбрасывателя *նետիչի կեռիք*

Зацепить *Ակռել, ակռկել, ապռել, ապռկել*

—ться *ակռկվել, ապռկվել, ակռվել, կառչել*

Зачековать *Բույթը, անձողը հագցնել (առնուն)*

Зачислить *Հաշվել, հաշվի մեջ առնել*

— в запас армии *բանակի պահեստի մեջ հ.*

— в команду, в часть *խմբի մեջ, զորամասի մեջ հ.*

— на провиантское довольствие *պարենի բավա-*
րարման ցուցակի մեջ մտցնել

— на паек *օրապահիկի ցուցակի մեջ մտցնել*

— в список *ցուցակի մեջ մտցնել*

Заштатный *Հաստիքից դուրս, արտահաստիք*

Заштриховать *Գծավորել, գծիկներ քաշել*

Защелка *Ագլակ*

— замочная *փականքի մ.*

верхняя — замка *փականքի վերին մ.*

— на затворе полевых орудий *դաշտային հրա-*
նոթների փակաղակի մ.

Прицельный хомутик с —ами *նշանոցի անու-*
րիկ մղլակներով, նշանոցի մղլակավոր անու-

Защита *Պաշտպանություն* || *պատսպարան (րիկ*

— газовая *գազային պաշտպանություն*

— от непогоды *պատսպարան վատ յեղանակից*

Защитительная изгородь *Պաշտպանական ցանկ*

Защитник *Պաշտպան*

Защитный *Պաշտպանական*

—-ая краска *պ. ներկ*

—ый цвет *պ. գույն*

Защитить *Պաշտպանել* || *պատսպարել*

Заявитель *Հայտատու*

Заявление *Հայտ, հայտարարություն*

Звание *Կոչում*

Звено *Օղակ, օղ*

— направляющее *ուղղապահ օղակ*

— цепи *շղթայի օղ*

Звонок *Զանգակ, ճնչակ*

— тревожный *տագնապի զանգ, ահազանգ*

— электрический *ելեկտրական զանգակ*

Звонковый *Զանգակի. զանգակավոր*

телефонный — аппарат *հեռախոսի զան-*
գակավոր ապարատ, հանդերձան

Звук *Հնչյուն. ձայն*

Звуковой *Հնչյունական, ձայնական*

—ая связь *հ., ձ. կապ*

—ой сигнал *հ., ձ. ազդանշան*

Звукометрический орган *Հնչյունաչափական որ-*

Здание воинское *Զինվորական շենք (զան*

— казенное *պետական շենք*

Зелено-голубой Կանաչալուրթ, ժանգառի
Зеленый Կանաչ
Зелень хромовая Քրոմային կանաչ
Земля Հող. յերկիր ‖ գետին
Землянка Գետնափոր ‖ գետնատուն
— двускатная յերկու լանջանի տանիքով գետնատուն
— односкатная մի լանջանի տանիքով գ.
Земляной Գետնի. հողի, հողային
—ой бруствер հողապատվար
—ой бур. бурав գետնի գայլիկոն
—ая глыба հողակոշտ, կունձ
—ое закрытие հողաշեն թաքստոց
—ая насыпь հողակույտ, հողաթումբ
—ые работы հողային աշխատանքներ
—ое сообщение գետնով հաղորդակցություն (ճանապարհ)
—ой стержень գետնի բիր, գետնաբիր
Земский Յերկրային
—ое ополчение աշխարհազոր, տ. ополчение
—ая стража յերկրապահներ
Зенитное орудие Զենիթային, գագաթնակետային հրանոթ
Зеркальце для канала ствола Փողանցքի հայելի
— для проверки прицеливания Նշանառության ստուգման հայելի
Зернение пороха Վառոդի հատավորում
Зернильная машина Հատավորիչ գործիք, տ.
Зернить Հատավորել (վառոդ) (крутильня
Зерно Հատ, հատիկ

Зигзаги Կեռմաններ
Зигзагообразный Կեռմանաձև
Зимний Ձմեռնային, ձմեռվա
—яя дорога ձ. ճանապարհ
—ие занятия ձ. պարապմունքներ
—ие квартиры, зимовка ձմերոց
—ее квартирование ձմեռնային բնակություն,
Зимование Ձմեռում (ձմերոց
Зимовать Ձմեռել
Зимовка Ձմեռում. ձմերոց
Злоупотребление Ի չարը գործ ածել, չարաշահություն. զեղծում
— властью իշխանության չարաշահություն. զեղ-
Змейка Օձաշարք. (ծում
Движение змейкой օձաշարով շարժում
Развертывание в змейку օձաշար ծավալում
Знак Նշան
— академический ճեմարանական ն.
— военный զորանիշ.
военный — отличия ռազմական զրանշան
— нагрудный լանջանշան
— исполнительный կատարողական ն.
— личный անձնական ն.
—ки отличительные տարբերության, տարբերական նշաններ
нарукавный — отличия Թեզանիքի տարբերական նշան
— предварительный նախապատրաստական ն., նախանշան
— межевой սահմանային, մարզային ն.
— условный պայմանական ն.

Знаменный Դրոշի
—ый взвод դ. դասակ
—ое древко դ. ձողակ, դրոշարան
—ое полотно դ. կտավ
Знаменщик Դրոշակիր
Знамя Դրոշ
    Играть под — նվագել դրոշի յեղանակ
Знание Գիտենալը ‖ գիտելիք
Значек Նշանակ
— жалонерный ձողորդանշան
— ротный վաշտի նշանակ
Значительный Նշանավոր, կարեվոր
—ые силы ստվար ուժեր
Значковый шесть Նշանաձող, տ. веха
Золотое оружие Վոսկի զենք, վոսկի թուր
Зона Գոտի
— боевая մարտական գ.
— действительного огня գործոն կրակի գ.
— нейтральная չեզոք գ.
— обложения շրջափակման գ.
— оборонительная պաշտպանության, պաշտ-պանողական գ.
Зонт Հովանոց
Зоркий Սրատես
    Зорко следить սուր աչքով, սեվեռած հսկել
Зоркость Սրատեսություն
Зрение Տեսողություն ‖ տեսություն
Зрительный Տեսողական
—ая связь տ. կապ
—ая труба դիտակ

Зуб отсечки-отражатели *Ատամ զատիչ-անդ-*
րադարձիչի

Зубец *Ատամ (սղոցի, անվի յեվ այլն)*

— стенной *Ժանիք պատի (աշտարակի, երակ-*

Зубило *Հատիչ* *(նատի*

Зубчатка, зубчатая рейка *Սղոցարդ*

Зубчатый *Ատամնավոր, ժանեվոր*

—ый барабан *ատամնավոր թմբուկ*

—ая башня *ժանեվոր աշտարակ*

—ое колесо *ատամնավոր անիվ*

—ые переломы *ատամնավոր բեկվածքներ*

Зыбучий песок *Յերերուն ավազ*

И.

Игла *Ասեղ*

Игольчатое ружье, игольчатка *Ասեղնավոր հրա-*

Игра *Խաղ* *(ցան*

— артиллерийская *հրետանական խ.*

— военная *ռազմախաղ*

— спортивная *սպորտախաղ*

Играть марш *Քայլերգ նվագել, ածել*

Избегать *Խուսափել, խույս տալ*

Известковая вода *Կրաջուր*

—ое молоко *կրակաթ*

Известь *Կիր*

— безводная *անջուր կ.*

— гашеная *մարած, շիջած, հանգցրած կ.*

— едкая или водная *ուտիչ կամ ջրավոր կ.*

— жженая այրած, թրծած կ.
— негашеная չմարած, չհանգցրած կ.
Извещение Իմաց տալը. ծանուցում, ազդ
Извещательный Իմաց տվող, իմացարար
—ая застава ի. ուղեկալ(ք)
—ый пост ի. պոստ
Извилина местности Տեղանքի, վայրի ոլործու-նություն, ծուռումռություն
—ы реки, дороги գետի, ճանապարհի ոլորներ
Извилистый Ոլոր-մոլոր ոլորապտույտ, ոլործուն
—ая дорога ոլոր-մոլոր ճանապարհ, ոլորա-պտույտ ճանապարհ
—ая река ոլոր-մոլոր գետ
—ая линия ոլոր-մոլոր գիծ
—ая местность ոլործուն տեղանք, վայր
Извлекать Հանել ‖ քաղել, քաղվածք անել (փոր-ձից գործից, գրությունից)
— пулю из раны գնդակը վերքից հանել
— гильзу պարկուճը հանել
Извлечение из дела Քաղվածք գործից
— гильзы պարկուճը հանելը
Извращение Աղավաղում
Изгиб Ծալ, ծալվածք ‖ ծռում, ծռվածք ‖ կորու-թյուն, կորացում ‖ ոլոր
— бруска, балки չորսուի, հեծանի ծռում, ծռ-վածք, կորացում
— дороги ճանապարհի ծռվածք, ոլոր
— локтя արմունկի ծալվածք
—бы окопов խրամատների ծալվածքներ
Изгородить Ցանկել, ցանկապատել

Изгородь Ցանկ
— живая դալար ց.
— защитительная պաշտպանական ց.
— свайная ցցացանկ, ցցապատ
Изготовить ружье к выстрелу Հրացանն արձակելու պատրաստել, պատրաստի անել
—ться к барабанному бою Թմբկահարության պատրաստվել

Изготовсь! (հրամ.) Պատրա՛ստ։

Изготовка к стрельбе Հրաձգության պատրաստվելը

Брать на —ку հրացանը պատրաստի անել

Изделие Բանվածք (մետաղից, յեվ ուրիշ նյութերից), կերտվածք (փայտե)
—ия каучуковые կաուչուկե բանվածքներ
—ия лабораторные գործանոցային բանվածքներ
Излет Վերջացող թռիչք

Пули на излете վայր ընկնող գնդակ || գնդակը վայր ընկնելու վրա յե

Изложение Շարադրություն
Излом Բեկում. բեկվածք || ծալ, ծալվածք || ոլոր, ոլորան (գետի, ճանապարհի)
— окопов խրամատների ծալվածք, ծունկ
Измена Դավաճանություն
— государственная պետական դ.

Замышлять —ну դ. նյութել, մեքենայել

Подговорить к —не դավաճանության դրդել

Изменение Փոխում, փոխելը
— направления движения շարժման ուղղության (փ.
— приказа հրամանի փ.

— прицела նշանոցի փ.
— установки угломера անկյունաչափի հաստա-
— целика ուղղանի փ. (ման փ.
Изменник Դավաճան
Изменить Փոխել || դավաճանել
Измерение Չափում, չափելը
— высоты բարձրության չ.
— расстояния հեռավորության չ.
Измотать силы Ուժերը վատնել
Изнеможение Ուժասպառություն
Изнурение Վաստակաբեկություն, խոնջու-
թյուն, հյուծություն, պարտասում
Изнуренный Խոնջ. վաստակաբեկ, պարտասված
Изображение Նկար, պատկեր. պատկերացում
графическое — местности վայրի գծագրա-
կան նկար, պատկերացում
— перспективное հեռատեսիլ նկար
Изобразительно-строительная маскировка Պատկե-
րավոր-կառուցական քողարկում
Изогнутая форма (рубящего оружия) Կոր ձև
(հատողական զենքի)
Изолировать Զատել || անջատել || մեկուսացնել
—ованный медный провод զատված պղնձալար
—ующий выступ զատիչ ելուն
Изолятор Զատիչ
Изоляционная лента Զատիչ ժապավեն
Изоляция Զատում || մեկուսացում
Израсходовать Ծախսել, բանեցնել || սպառել
— запасы патронов փամփուշտի պաշարները
ծախսել, բանեցնել

— силы *ուժերը սպառել*

Изрезать *Կտրտել*

Изрубить *Կոտորել, ճոշատել*

— саблею *Թրակոտոր անել*

Изрытый *Փորփրած*

—ая дорога *փ. ճանապարհ*

—ая местность *փ. տեղանք, վայր*

Изувечение *Խեղում, խեղանք, ծայրատում*

— умышленное *դիտավորյալ խեղություն*

Изумрудная зелень *Զմրուխտի կանաչ*

Изъятие *Հանում, հանելը, բացառություն*

Иллюминованная карта *Գունավոր, բազմագույն*

Иллюминация *Լուսավառություն (քարտեզ*

Иллюминовка плана *Պլանի գունավորում*

Именной *Անվանական*

—ой список *անվանացուցակ*

—ое удостоверение *ա. հավաստագիր*

—ое оружие с надписью *անվանական մակա-գրավոր, մակագրով զենք*

Иммиграция *Ներգաղթ*

Империализм *Իմպերիալիզմ. նվաճողական, աշխարհակալական քաղաքականություն*

Империалистическая война *Իմպերիալիստական, աշխարհակալական պատերազմ*

Империя *Կայսրություն*

Имущество *Գույք*

— ветеринарное *անասնաբուժական գ.*

— газовое *գազային գ.*

— государственное, казенное *պետական գ.*

— инженерное *ճարտարագիտական գ.*

— оружейное զինական գույք, զինագույք
— перевязочного отряда վիրակապական ջոկա- (տի գ.
— подрывное պայթուցիկ գ.
— телеграфное հեռագրական գ.
— телефонное հեռախոսական գ.
Инвалид Ինվալիդ, անկար
Инвалидность Անկարություն
Инвалидный дом Անկարանոց
Инвентарь Կահույք || կահացույց
— живой կենդանի կ.
— мертвый մեռյալ կ.
Инвентарный список, инвентарь Կահույքի ցուցակ, կահացույց
Индуктор Ներածիչ || մակածիչ
Индукционная катушка Ներածական կոճ
Индукция Ներածում | մակածություն
— электрическая էլեկտրական ներածում
Инженер Ճարտարագետ
— военный ռազմական ճ.
— горный հանքային ճ.
— полевой դաշտային ճ.
— крепостной բերդային ճ.
— путей сообщения հաղորդակցության ճանապարհների ճ.
Инженерный ճարտարագիտական
—ая атака ճ. գրոհ
—ый батальон ճ. գումարտակ
—ые войска ճ. զորքեր
—ое депо ճ. պահեստարան
—ое довольствие ճ. պիտույքներ

— ые запасы Ճ. պաշարներ, պահուստներ

— ая команда Ճ. խումբ

— ый комитет Ճ. կոմիտե, հանձնաժողով

— ый корпус Ճ. կորպուս, մարմին

— ая наука ճարտարագիտություն

— ый обоз Ճ. գումակ

— ый парк Ճ. պարկ, կրանր

— ое управление Ճ. վարչություն

— ые части Ճ. մասեր

Инициатива *Նախաձեռնություն, տ.* почин

Инициатор *Նախաձեռնող*

Иностранец *Այլերկրացի, օտարերկրացի*

Иностранный *Այլերկրյա, օտարերկրյա*

Комиссар, министр —ых дел *արտաքին գործերի կոմիսար, մինիստր*

Иноходец *Կողմնագնացիկ, շորորուն (ձի)*

Иноходь *Կողմնագնացք, շորոր, սորոր (ձիու).*

Итти —ью *շորորալ, շորոր գնալ, կողմնագնաց լինել (ձիու)*

Инспектирование частей *Զորամասերի տեսչական այց, տեսչություն*

Инспектировать *Տեսչական այց անել, տեսչություն անել*

Инспектор *Տեսուչ*

— артиллерии *հրետանու տ.*

— военно-медицинский *ռազմա-բժշկական տ.*

— военно-санитарный *ռազմա-սանիտարական*

— главный *գլխավոր տ.*

— госпиталей *հիվանդանոցների տ.*

— кавалерии *հեծելազորի տ.*

— окружной *շրջանային տ.*

— пехоты *հետևակի, հետևազորի տ.*

— полевой *դաշտային տ.*

— связи *կապի տ.*

— стрелковой части *հրաձիգ մասի տ.*

Инспекторский *Տեսչական*

—ий об'езд *տ. շրջագայություն*

—ий опрос *տ. հարցում*

—ий осмотр *տ. զննություն*

—ий отдел *տ. բաժին*

—ая отчетность *տ. հաշվետվություն*

—ий смотр *տ. այց*

Инспекция *Տեսչություն ‖ զննություն ‖ տեսչական շրջան*

— военно-учебных заведений *ռազմա-ուսումնական հաստատությունների տեսչություն*

— рабоче-крестьянская *բանվորա-գյուղացիական*

Инструктировать *Հրահանգել* *(տեսչություն*

Инструктор *Հրահանգիչ*

— верховой езды *հեծյալ ձիավարության, հե-*

— газовый *գազի հ.* *(ձեւության հ.*

— фехтования *սրամարտության հ.*

Инструктирование *Հրահանգում*

Инструкция *Հրահանգ ‖ հրահանգում*

Инструмент *Գործիք*

— буровой *ական, հոր ծակելու, հորատության գ.*

— духовой *փչողական գ., փչողական նվագարան*

— измерительный, мерительный *չափական գ.,*

— колесного дела *անվագործիք* *(չափագործիք*

— коновальный *ձիաբուժական գ.*

— кузнечный *դարբնի գ.*
— лабораторный *գործանոցային (աշխատանոցային) գ.*
— музыкальный *յերաժշտական գ., նվագարան*
— нивелирный *հարթաչափական գ.*
— паяльный *զոդելու գ., զոդագործիք*
— плотничный *ատաղձագործիք*
— слесарный *փականագործիք, կողպարարի գ.*
— столярный *հյուսնի գ.*
— токарный *ճախարակագործիք*
— шанцевый *ամրաշինության գ.*
— шорного дела *սարագործիք*

Инструментальный *Գործիքական ‖ գործիքների*
—ая двуколка, повозка *գործիքների յերկանիվ,*
—ая с'емка *գործիքական հանութ (այլակ*
—ая сумка *գործիքների պայուսակ*

Инсургент *Ապստամբ*

Инсуррекция *Ապստամբություն, տ.* восстание

Интендант *Համբարակ*
— главный *գլխավոր հ., համբարակապետ*
— дивизионный, корпусный, отрядный *դիվիզիայի, կորպուսի, ջոկատի հ.*
— окружный *շրջանային հ.*
— полевой *դաշտային հ.*

Интендантский *Համբարակային*
—ое ведомство, управление *հ. վարչություն*
—ое вещевое довольствие *բավարարություն հ. իրերով*
—ий вещевой склад *հ. իրերի պահեստ*

—ие заведения и склады հ. հաստատություններ
—ий обоз հ. գումակ (յեվ պահեստներ
—ий транспорт հ. փոխադրանք
—ое управление, главное, окружное, полевое գլխավոր, շրջանային, դաշտային հ. վարչություն

Интенсивность Սաստկություն ‖ զորություն

Интенсивный Սաստիկ, ուժգին ‖ զորեղ
—ые вспышки ս. բռնկումներ
—ый огонь ս. կրակ

Интервал Միջանց, միջոց
— полный լրիվ միջանց
— равный հավասար միջանց
— сомкнутый, тесный փակ, նեղ միջանց

Брать указанный — պատվիրած միջանցը թողնել

Взять большие —лы լայն (մեծ) միջանցներ թողնել, բանալ

Интервал столько-то шагов! (հրամ.) Միջանցն այսքան քայլ։

Интервенция Միջամտություն

Интерес публичный Հանրային շահ

Интрига Խարդավանք

Интриговать Խարդավանել, խարդավանակ լինել

Инфантерия Հետևակազոր

Информационный отдел Տեղեկատու բաժին, իրազեկության բաժին

Информация Տեղեկություն, իրազեկություն ‖ տեղեկացում, իրազեկում

Ипподром Ձիարձակարան, արձակարան

Иппология Ձիաբանություն
Иррегулярные войска Անկանոն զորքեր
Искажение Աղճատում, խեղաթյուրում
Искалечение Խեղում, հաշմանդամ դարձնելը
Исключение Բացառություն ǁ հանում. արձակում
Исключительно Բացառյալ, հակ. включительно ǁ
բացառապես, բացառիկ
— благоприятное условие բացառիկ նպաստա-
Исключительный Բացառիկ (վոր պայման
—ое положение բ. դրություն
—ый случай բ. դեպք
Исключать Հանել. արձակել ǁ բացառնել
— из службы ծառայությունից արձակել, հանել
— из списка ցուցակից հանել
— с довольствия բավարարության ցուցակից
Искра Կայծ (հանել
Искровый телеграф Անթել հեռագիր, տ. радио
—ая рота անթել հեռագրական վաշտ
Искусный Հմուտ, ճարտար ǁ ճարպագետ, բան-
իմաց
—ое отступление հմուտ նահանջ, հմտորեն նա-
հանջելը
—ое применение ճարտար, վարպետորեն կի-
րառում
—ое расположение артиллерии հրետանու հմտո-
րեն դասավորում
—ое распоряжение հմուտ, բանիմաց կարգա-
Искусственный Արհեստական (դրություն
—ая граница ա. սահման
—ая маскировка ա. քողարկում

—ое наводнение *ա. հեղեղում*
—ое препятствие *ա. խոչընդոտ*
—ое рассеивание выстрелов *կրակերի ա. ցրում*
—ая точка прицеливания *ա. նշանակետ*
Искусство *Արվեստ* || *ճարտարություն, հմտու-*
— артиллерийское *հրետանական ա.* *(թյուն*
— ветеринарное *անասնաբուժական ա., անաս-*
— военное *ռազմական ա.* *(նաբուժություն*
— врачебное *բժշկական ա.*
Исполнение *Կատարում. կատարածում. գործա-*
դրություն
— безоговорочное *անխոս կատարելը*
— неуклонное *անշեղ կատարում*
— неукоснительное *անհապաղ կատարում*
— обязанностей *պարտականությունների կա-*
տարում
— распоряжения *կարգադրության կատարում.*
կատարածում
— решения *վճռի կատարածում*

Для непосредственного —ния *անմիջապես կատարելու, կատարածելու համար*

Привести в — *ի կատար ածել, կատարածել*

Исполнительность *Ճշտակատարություն*
Исполнительный *Կատարողական* || *գործադիր* |
ճշտակատար
—ая власть *գործադիր իշխանություն*
—ый знак *կատարողական նշան*
—ая команда *կատարողական հրաման*
—ый комитет *գործադիր կոմիտե (գործկոմ)*
Исполнить *Կատարել, կատարածել. գործադրել*

— движение *շարժում կատարել*
— действие *գործողություն կատարել*
— свой долг *իր պարտքը կատարել*
Исполняющий должность *Պաշտոնակատար*
— обязанности *պարտակատար, պարտականու-թյուններ կատարող*
Использование *Օգտագործում*
— природных условий *բնական պայմանների օգտագործում*
Исправительная рота *Ուղղիչ վաշտ*
—ый дом *ուղղիչ տուն*
Исправить, —влять *Ուղղել, սարքել, կարգի բերել* ‖
(կատարել
— высоту прицела *նշանոցի բարձրությունն ուղ-ղել*
— повреждения *վնասվածքները, փչացած մասե-րըն ուղղել, սարքել, նորոգել*
—влять должность *պաշտոն կատարել, պաշ-տոնավարել*
Исправление *Ուղղում. սարքելը, կարգի բերելը* ‖
— границ *սահմանների ուղղում* *(կատարում*
— должности *պաշտոնի կատարում, պաշտոնա-վարություն*
— дорог *ճանապարհների ուղղում, նորոգում*
— мостов *կամուրջների նորոգում*
Исправляющий должность *Պաշտոնակատար*
Исправность *Ուղղություն* ‖ *ճշտապահություն* ‖ *սարքին լինելը, սարքինություն*
Привести в — *սարքի գցել, կարգի բերել*
Содержать в —ти *սարքին պահել*

Исправный Ճշտապահ || սարքին, կարգին. անթերի
—ое исполнение обязанностей պարտականությունների ճիշտ, անթերի կատարում
—ое содержание караулов պահակները կարգին պահելը
—ое содержание пулемета գնդացիրը սարքին
—ое состояние սարքին դրություն (պահելը
Испытать Փորձել
— орудие հրանոթը փ.
— прочность պնդությունը փ.
Исследование Հետազոտություն
Истечение срока Ժամանակակետը, ժամկետն անց-
Источник Վառարան վառող, ճնդապան (ներ
История военная Ռազմական պատմություն
— военного искусства ռազմական արվեստի պատմություն
Истощение Սպառում. ուժասպառում
— огнестрельных припасов հրազենի պաշարի սպառում, ճառները
— физическое Ֆիզիքական ուժասպառում
— энергии յեռանդի սպառում
Истребитель Կործանիչ
Истребительный воздушный флот Կործանիչ օդային (նավա)տորմիղ, նավատորմ
Истребление Ջնջում, բնաջնջում, փչացում,
Исход Ելք, վախճան (ավերում, կործանում
— боя մարտի վախճան
— удачный աջող վախճան, աջող յելք
Исходить Յելնել, դուրս գալ
— кровью արյունաքամ լինել

Исходный *Ելման, ելա—, ելնող, ելակէտային, ելից*

—ые данные *ելակէտային, ելման տվյալներ*

—ое положение *ելման դրություն, ելադրություն*

—ый пункт *ելակետ*

—ая траншея *ելախրամ*

—ая точка *ելակետ*

Исходящий журнал *Ելից մատյան*

—ие бумаги *ելնող թղթեր*

—ий угол (*ամրշն.*) *ելնող, դուրս ելնող, դուրս ցցված անկյուն, սուր*

Итти в ногу *Համաքայլ գնալ, տ.* нога

K.

Кабель *Մալուխ*

— подводный *ստորջրյա մ.*

— телеграфный *հեռագրական մ.*

— телефонный *հեռախոսական մ.*

Кабельное отделение *Մալխավոր ջոկ*

—ый провод *մալխալար, մալուխ*

—ый телеграф *մալխավոր հեռագրագիծ*

Каблук *Կրունկ*

Кавалерийский *Հեծելազորի, հեծյալ, հեծելական*

—ая атака *հեծելական գրոհ*

—ая винтовка, —ое ружье *հեծելակի հրացան*

Винтовка —ого образца *հեծելական տիպարի հրացան*

—ий дивизион *հեծյալ. հեծելական բաժնյակ*

—ая дивизия *հեծյալ, հեծելական դիվիզիա*
—ая лошадь *հեծելական ձի, հեծելաձի*
—ий начальник *հեծելազորի պետ. հեծելապետ*
—ий полк *հեծելագունդ*
—ое седло *հեծելական թամբ, հեծելաթամբ*
—ая часть *հեծյալ, հեծելական մաս*
—ая школа, училище *հեծելական դպրոց*
—ий эскадрон *հեծելավաշտ*
Кавалерист *Հեծելակ*
Кавалерия *Հեծելազոր, տ.* конница
— легкая *թեթև, թեթևազեն հ.*
— тяжелая *ծանր հ.*
Кадет *Կադետ*
Кадетский корпус *Կադետական դպրոց*
Кадр *Կադր, բնակազմ, հիմնական, մնայուն կազմ*
Кадровый *Կադրային. բնակազմական*
—ая армия *բնակազմական բանակ, բուն բանակ*
—ый баталион *բնակազմական գումարտակ*
—ые войска *բնակազմական զորքեր*
—ый полк *բնակազմական գունդ*
—ая система военной организации *զորական կազմակերպության բնակազմական սիստեմ*
Казак *Կազակ*
Казачьи войска *Կազակ զորքեր*
—чья винтовка *Կազակի հրացան*
Казарма *Զորանոց*
— оборонительная *պաշտպանողական զ.*
— подземная *ստորերկրյա զ.*
Казарменный *Զորանոցային*
Расположиться казарменно *զորանոցներում տեղավորվել*

Каземат *Կազեմատ, տորմիք*
— жилой *բնակելի տորմիք*
— оборонительный *պաշտպանողական տ.*
— охранительный *պահպանական տ.*
Казематировать *Կազեմատել, տորմել*
— ованный капонир *տորմած կապոնիր, զագանգ*
—ованные помещения *տորմած զետեղարաններ*
—ованный траверс *տորմած տրավերս, միջաթումբ*
Казенник револьвера *Ատրճանակի լցափակ*
Казенный *Պետական ‖ լցամասի*
—ые вещи, деньги, здания *պետական իրեր, դրամ, շենքեր*
—ое имущество *պետական գույք*
—ое обмундирование *պետական հագուստեղեն,*
—ая печать *պետական կնիք* *(զգեստ*
—ый срез орудия *հրանոթի լցամասի շուրթ*
—ая часть огнестрельного оружия *հրազենի լցա-*
Казна *Գանձ ‖ լցարան (հրազենի)* *(մաս*
— государственная *պետական գանձ*
— орудия *հրանոթի լցարան*
Казначей *Գանձապետ*
— корпусный, отрядный, полевой *կորպուսի, ջոկատի, դաշտային գ.*
Казначейский ящик *Գանձապետի արկղ, գանձարկղ*
Казначейство военное *Ռազմական գանձարան*
Казнь смертная *Մահվան պատիժ, մահապատիժ*
Казус белли (casus belli) *Պատերազմի պատճառ.*

Кайма *Ցեզերածր, զիկ*
Калека *Հաշմ, հաշմանդամ*
Каленое ядро *Հրաշեկ գունդ*
Калиберная пуля *Տրամաչափական գնդակ*
Калибр (канала ствола) *Կալիբր, տրամաչափ (փողանցքի), տ.* диаметр канала
— винтовки *հրացանի տրամաչափ*
Орудие большого, тяжелого калибра *մեծ, ծանր տրամաչափանի հրանոթ*
Орудие малого, легкого калибра *փոքր, թե-թև տրամաչափանի հրանոթ*
Ствол длиною оо калибров оо *տրամաչափի յերկայնությամբ փող*
Калиброванне *Տրամաչափում*
Калибровка пуль *Գնդակների տրամաչափում*
Калибровочный цилиндр *Տրամաչափական գլան*
Калибромер *Կալիբրաչափ, տրամաչափական գոր-*
Кальсоны *Վարտիք* *(ծիր*
Камедь *Խեժ, կոեզ, կուճ (ծառերի)*
Каменистый грунт *Քարոտ, քարքարոտ գետին*
Каменоломня *Քարահանք*
Каменный *Քարե, քարային, քարաշեն*
—ый забор *քարե ցանկ, քարփակ*
—ые завалы *քարալիցքեր, քար-կապաններ*
—ое закрытие *քարե, քարաշեն ծածկարան, թա-*
—ая ограда *քարե պարիսպ* *(բբտոց*
—ый уголь *քարածուխ*
Камень *Քար*
— естественный *բնական ք.*
— искусственный *արհեստական ք.*

Камера, камора *Սենյակ, խուց* || *լցարան* || *ակութ*
Камера арестантская *Կալանավորների սենյակ, խուց*
— дезинфекционная *ախտահանության սենյակ, ախտահանարան*
Камин *Բուխարի*
Камора (камера) артиллерийского орудия, — для заряда, — зарядная *Հրանոթի լցարան*
—ы барабана револьвера *ատրճանակի թմբուկի փամփշտանցներ*
— минная *ականի լցարան, ականի ակութ, տ.*
— мортирная *հրասանդի լցարան* (минный очаг
— снаряда *արկի լցարան*
— фугаса *Ֆուգասի լցարան, ակութ*
Каморное кольцо *Լցարանի օղ*
—ая плитка *լցարանի սալիկ*
Кампания *Ռազմ, ռազմերթ, ռազմական արշավանք, տ.* поход || *պայքար*
— вербовочная *զինվորագրական, ճավարագրական պայքար*
Камуфлет *Կամուֆլետ, թեթևացած ականահնոց*
Камуфляж *Կամուֆլաժ*
Камуфляжная окраска *Կամուֆլաժական ներկում*
Камыши, камышник *Յեղեգնուտ*
Канава *Առու, խրամատ*
— водоотводная *ջրատար առու, տ.* ров водоот-
Канал *Անցք* || *ջրանցք* || *փողանցք* (водный
— водоотводный, отводный *ջրատար անցք, ջր-*
— гладкий *ողորկ փողանցք* (*բանցք*

глухой — оси барабана револьвера *ատրճա-*
նակի թմբուկի առնակի խուլ անցք

— двух диаметров (стебля затвора) *երկտրամա-*
գծի փողանցք (փակաղակի կոթունի)

— для ударника *զարկանի անցք*

— завинтованный *պտուտակավոր փողանցք*

— нарезной *ակոսավոր փողանցք*

— орудия *հրանոթի փողանցք*

Сквозной — шомпольной трубки револьвера *ատրճանակի շամփրափողի թափանցք, ծայրեծայր, թափնթափ անցք*

— ствола огнестрельного оружия *հրազենի փո-*

Канат *ճոպան* *(ղանցք*

— коновязный *ձիակապարանի ճ.*

— прутяной *ճզոր, ճոռ, տ.* вица

Кандидат *Թեկնածու*

Кандидатский список *Թեկնածուների ցուցակ*

Канитель *Թրթրակ*

Канифоль *Կոլոֆոն, կոլոֆոնյան խեժ*

Канонада *Հրետակոծություն, թնդանոթաձգություն (երկարատև կամ միանգամից շատ հրանոթներով)*

Канонир *Հրետաձիգ. թնդանոթաձիգ. տ.* пушкарь

Канонирный окоп *Հրետաձգության խրամատ*

Канонирская, канонерская лодка *Հրետաձիգ նավակ*

Кант, кантик *Պարուգ (նազուտի, գլխարկի.*

Канцелярия *Դիվան, դիվանատուն (տարատի*

Начальник —рии *դիվանապետ*

Канцелярский Դիվանական
—ие дела դ. գործեր
—ое производство դ. գործավարություն
Капельмейстер Յերաժշտապետ
Капитал (ամրշն.) Կապիտալ, հիմնագիծ (ամրության ներս մտնող կամ դուրս յեկող
Капитальный Հիմնական (անկյունների)
— ремонт հ. նորոգություն
Капитан Կապիտան, (աստիճան հեծելազորի մեջ) || նավապետ
— судна նավապետ
Капитулировать Անձնատուր լինել դաշինքով
Капитуляция Անձնատվություն || անձնատվության դաշինք
— безотлагательная, без всякой отсрочки անհետաձգելի, անճապաղ ա.
— безусловная առանց պայմանի ա., ի կամս ա.
— в открытом поле ա. բաց դաշտում
— почетная, честная պատվավոր ա.
Капонир (ամրշն.) Կապոնիր, գաղանց
— казематированный ամրամած գ.
— обыкновенный, полный սովորական, լրիվ գ.
— открытый բաց գ.
Полу-капонир Կիսագաղանց
Капрал Կորպորալ (կրտսեր յենթասպա Ֆրանսիայ. կամ գերմ. բանակների մեջ)
Капсюль Պատիճ, հրապատիճ, ա. пистон
Капсюльное ружье Պատճավոր հրացան
Каптенармус Մթերապահ
— оружейный զենքի մ.

— продовольственный *պարենի մ.*

Капюшон *Կնգուղ*

Карабин *Ատրճան*

Каракули подметные или полевые *Ցերկաթի տա-*

Карантин *Կարանտին* *(տասկ, տ.* рогульки

— морской *ծովային կ.*

— сухопутный *ցամաքային կ.*

Карантинная стража *Կարանտինի պահապաններ*

Карательный *Պատժիչ, պատժական*

—ая власть *պատժիչ իշխանություն*

—ая мера *պատժական միջոց*

—ый отряд *պատժիչ ջոկատ*

Караул *Պահակ*

— бивачный *բացօթյագի պ.*

— вступающий, заступающий, новый *մտնող, փոխանորդող, նոր պահակ*

— главный *գլխավոր պ.*

— городовой, городской *քաղաքային պ.*

— задний *յետևի պ.*

— первого разряда *առաջին կարգի պ.*

— полевой *դաշտային պ.*

— полковой *գնդի պ.*

— почетный *պատվի պահակ*

— промежуточный *միջնական պ.*

—ы смежные *հարևան պահակներ*

— сменяемый *փոխվող պ.*

— траншейный *խրամի պ.*

Итти в (на) караул *պահակ(ություն) գնալ*

По караулам! *(հրամ.) Պահակատեղե՛րը։*

Караул, стройся влево! *(հրամ.)* *Պահակ, շարվիր ձա՛խ.*

Караулить *Պահակել. պահպանություն անել, հսկել*

— пленных *գերիներին հսկել*

Караульный *Պահակային* || *պահակապան (գոյ.)*

—ый баталион *պահակային գումարտակ*

—ая будка *պահակային տնիկ, պահակատնիկ*

—ый дом *պահակատուն*

—ый наряд *պահակակարգություն* || *պ. վերակարգ.*

—ый начальник *պահակապետ*

—ое помещение, караульня *պահականոց*

—ый пост *պահակապոստ, պահակետ*

—ая служба *պահակային ծառայություն*

Караульня *Պահականոց*

Каре *Կառե, քառակուսյակ*

Каркас *Կարկաս, կմախք* || *հրակմախք*

Карниз *Քիվ*

Карта *Քարտեզ*

— военная *ռազմական ք.*

— военно-дорожная или маршрутная *ռազմուղական կամ յերթուղական ք.*

— выпуклая или рельефная *ուռուցիկ կամ ցայ-*

— генеральная *ընդհանուր ք.* *(տուն ք.*

— географическая *աշխարհագրական ք.*

— геологическая *յերկրաբանական ք.*

— гидрографическая *ջրագրական ք.*

— дислокационная *տարատեղական ք., տ.* квартирная карта

— иллюминованная *գունավոր, բազմագույն ք.*

— историческая *պատմական ք.*

— квартирная *բնակարանային ք.*, *տ.* дислока- (ционная карта
— лесная *անտառաքարտեզ*
— морская *ծովաքարտեզ*
— народонаселения *ազգաբնակության ք.*
— неиллюминованная *միագույն ք.*
— немая *համր ք.*
— одноверстная, трехверстная, сороковерстная (*մի*) *վերստանոց*, *յերեք վերստանոց*, *քառասուն վերստանոց ք.*
— орографическая *լեռնագրական ք.*
— промышленности *արդյունագործության ք.*
— рельефная *ցայտուն ք.*
— семитопографическая (полутопографическая) *կես-տեղագրական ք.*
— специальная *հատուկ ք.*
— стратегическая *ռազմավարական ք.*
— топографическая *տեղագրական ք.*
— хозяйственная *տնտեսական ք.*
— этапная *հանգրվանային ք.*
Нанести на карту *քարտեզի վրա անցկացնել*, *տանել*

Карманная, памятная книжка *Գրպանի հուշատետր*, *ծոցատետր*

Картель *Կարտել. կոչագիր*, *հրավիրագիր* (*մենամարտության*) || *գերեդաշն*

Картечный *Կարտեչավոր*
—ая бомба, граната *կ. ռումբ*, *նռնակ*
—ый выстрел *կ. ձիգ*
—ый огонь *կարտեչի կ.*, *կարտեչավոր կ.*

Картечница *Կարտեչոց*, *տ.* митральеза

Картечь Կարտեչ

Картография Քարտեսագրություն

Картон Ստվարաթուղթ

Картонный кружок Ստվարաթղթի բոլորակ

Карточка Տոմս, քարտ

— личная անձնական տոմս

— отчетная հաշվետվության տոմս, քարտ || պարզաբանական տոմս, քարտ

— учетная հաշվառման քարտ

Картуз, картуз зарядный Լցաքսակ || անգնդակ.վառոդավոր լից, ռ. холостой заряд || կարդուսր (շրջիկով գլխարկ)

— для холостых зарядов անգնդակ, վառոդավոր լիցերի քսակ, վարժության լցաքսակ

Картуш Փամփուշտ, ռ. патрон

— динамитный ռմբանակի փ., ռ. динамитный патрон

Карцер Դիպաճ

Заключить в — դիպաճում դնել

Карьер Արարշավ (գնացք ձիու) || քարհանք || խճահանք

Пустить лошадь в — արարշավ, արշավասույր բշել ձին

Итти в —, во весь дух, во всю прыть Արարշավել, սուրալ, սլանալ

Скакать в —, карьером արարշավ ընթանալ,

Карьера Ասպարեզ (արշավասույր ընթանալ

Касание Հպում || շոշափում

Каска Սաղավարտ

Касса Դրամարկղ

Кассир Գանձապահ

Кассовая книга *Դրամարկղի մատյան*

Кастелянша *Հանդերձապան, հակուհի (հիվանդանոցի ճերմակեղենի)*

Кастраметация *Բանակադրություն, տ.* станорас-

Катапульт *Բաբան* (положение

Катастрофа *Կատաստրոֆ. աղետ, չարաղետ դեպք ‖ չարաշուք, յեղերական վախճան*

Категория *Կատեգորիա, կարգ, դաս. տեսակ*

Каток *Թավալուկ ‖ ակ, անվակ ‖ գլդոն*

— поворотной рамы *դարձնող շրջանակի ակ*

— противоштурмовый *հակագրոհութ գլդոն, տ.*

На катки! *(հրամ.) Ակներո՛վ.* (бревно

На катки! (к переноске) *(հրամ.) Ակների վրա՛ (ձեռքով տանելու)։*

Каторжная работа *Տաժանակիր աշխատանք*

Катушка *Կոճ ‖ կարժառ, փիլարար*

— индукционная *ներածական կոճ*

— щита пулемета *գնդացրի վահանի կոճ*

Каучук *Կաուչուկ, ձգախեժ*

Каучуковые изделия *Կաուչուկե բանվածքներ*

Качание *Տատանում, ճոճում, յերերում, օրորում*

— штыка *սվինի տատանում*

Каша, кашица *Յաշովի; շիլա*

Кашевар *Խոհարար (զինվորների)*

Квадрант *Կվադրանտ, քառորդ (գործիք). քա-*

Квадрат *Քառակուսի* *(ռորդ բոլորակ*

Квадратная площадь *Քառակուսի մակերես*

Квалификация *Որակում*

Квалифицированный *Որակյալ*

Квартира *Բնակարան ‖ կայան, տ.* стоянка

— главная գլխավոր կայան, տ. ставка
— зимняя ձմեռոց

Штаб-квартира корпуса կորպուսի (զորամարմնի) շտաբի կայան

Квартирмейстер Բնակապետ

Квартирный Բնակարանային, բնակարանի
—ый билет բնակարանի տոմս
—ые деньги բնակարանի դրամ
—ое довольствие բնակարանի բավարարություն
—ая карта բնակարանային քարտեզ, տ. дислокационная карта
—ый оклад բնակարանային հռոգ
—ая повинность բնակարանային պարհակ
—ый район բնակարանային շրջան
—ое расписание բնակարանային ցուցակ
—ое расположение войск, расположение войск по квартирам զորքերի տեղավորում բնակարանների մեջ, բնակարանային տեղա-
—ый фонд բնակարանային ֆոնդ (վորություն

Квартиро-бивак Բնակարան-բացոթյաց

Квартиро-бивачный Բնակարան-բացոթեգային
—ое расположение войск զորքերի տեղավորում բնակարան-բացոթյագում, բնակարան-բացոթեգային տեղավորություն
—ая служба բ.-բ. ծառայություն

Квартирование войск Զորքերի բնակություն, բնակարանում կենալը, բնակավորում
— зимнее ձմեռնային բ., ձմեռոց

Место, пункт —ия բնակության տեղ, բնա-

Квартирьер Բնակարանորդ (կատեղ

Квитанция *Անդորրագիր*
Кеньга *Թաղեմույկ* ‖ *վերնամույկ*
Кепи *Կեպի*
Кибитка *Վաչ* ‖ *վաչկատուն*
Кивер *Կիվեր*
Киверные ремешки *Կիվերի կզակակապ, լամ-*
Кинжал *Դաշույն* *(բռնք, լանջկզուակ*
— кривой *կեռ դ.*
Кинжальный *Դաշունական, դաշունաձիր*
—ая батарея *դ. մարտկոց*
—ый блокгауз *դ. բլոկհաուզ*
—ое орудие *դ. հրանոթ*
—ый пулемет *դ. գնդացիր*
Кинпарь *Գնդակահան, փրծահան, ա.* пыжовник
Кипятильник *Ջրեռոց*
Кипяток *Յեռման ջուր, յեփջուր*
Кипяченая вода *Յեփուած ջուր*
Кирасса *Զրահ* ‖ *ճոշան, լանջապանակ ու թիկ-նապանակ*
Кирасир *Զրահավոր.* —ы *զրահազոր*
Кирасирский полк *Զրահավոր հեծելազունդ*
Кирка *Բրիչ. թոխր*
Кирка-мотыга, кирка с мотыгой *Յերկսուխն, սրա-*
Кирпич *Աղյուս* *(Նի*
Кирпичная стена *Աղյուսե պատ*
—ое закрытие *աղյուսե ծածկարան, թաքստոց*
Кистень *Լախտ*
Кисточка *Ծոպ*
Кисть *Վրձին* ‖ *ծոպ*
— руки *դաստակ, ձեռքի թաթ*

Кишка Աղիք, կաշեփող, ռ. рукав, шланг
— пароотводная շոգետար աղիք, կաշեփող
— пороховая վառոդալից խծուղ, ռ. сосис
Клад Գանձ
Кладбище Գերեզմանատուն
Кладовая Մառան. խորդանոց
— денежная գանձատուն
Кладовая записка Գանձատետր, գանձաթերթ
Кладовщик Մառանապան
Кладь Ծանրոց
Клапан Կափույր
Класс Դաս. դասակարգ || դասարան
Крепость Բերդ
— первого класса առաջին կարգի, առաջնակարգ
    բերդ
Классификация Դասակարգություն, դասավո-
Классный вахтер Դասապան (րություն
Клевок Գետնաշուփ պայթյուն
— недолет չհասնող գետնաշուփ պայթյուն
— перелет գենն-անցնող գետնաշուփ պ.
—вки ниже нормальных разрывов նորմալ պայ-
    թյուններից ցած գետնաշուփ պայթյուններ.
    Шрапнель дает клевок շրապնելը գետնա-
Клеенка Մոմլաթ (շուփ է պայթում
Клей, клей столярный или шубный Հյուսնական
— рыбий ձկան սոսինձ (սոսինձ
Клеймо Դրոշմ || խարան, ռ. тавро
— гербовое զինանիշի դրոշմ, զինադրոշմ
Клеймить Դրոշմել || խարանել

— одежду, товары դրոշմել հագուստ, ապրանք-
— лошадь խարանել ձի, տ. таврять (ներ
Клейстер Ճիրեշ
Клец, клепать, տ. заклец, заклепать
Клепань Յերկաթակապ || գող
— лобовая у лафета հրետանայի ճակատի յեր-
— на ваге լծանակի գող (կաթակապ
— сваи ցցի գող
— хоботовая у лафета հրետանայի տուտանի
(յերկաթակապ
— ящика արկղի յերկաթակապ
Клетка Վանդակ || քառեկ, աղյուսակ
Клетчатая ткань Քառեկավոր, աղյուսակավոր
Клещи кузнечные Աքցան, կասա (գործվածք
Климат Կլիմա
Климатическое условие Կլիմայական պայմաններ
— станция կլիմայական կայան
Клин Սեպ
— под'емный վերամբարձ ս.
— призматический պրիզմաձև ս.
— цилиндро-призматический գլանա-պրիզմաձև
Клиника Կլինիկա (սեպ
Клинический военный госпиталь Կլինիկական
Клиновый Սեպաձև (զորական հիվանդանոց
—ая втулка սեպաձև վռան
—ый запирающий механизм սեպաձև փակիչ
—ый затвор սեպաձև փականակ (մեխանիզմ
—ое отверстие սեպաձև բացվածք
Клинок Շեղբ (սրի, դանակի) || սուր, սուսեր

Клинковая сталь *Շեղբի, սրազենի պողպատ*

Клуб полковой *Գնդի ակումբ*

Клубная работа *Ակմբային աշխատանք*

Ключ *Բանալի || աղբյուր*

— автоматический *ավտոմատիկ, ինքնեկ բ.*

— гаечный, для гаек *մանեկի, պտուտակամայրի բ.*

— дистанционный *հեռակայության բ.*

— отвертка *պտուտակի բ.*

— позиции *դիրքի բ.*

— сдвижной или универсальный *համաբանալի*

Ключевая вода *Աղբյուրի ջուր*

Кляп *Գեյարանակ, տ.* закрута

Клятва, клятвенное обещание *Յերդում, ուխտ (յերդում*

Книга *Գիրք || մատյան*

— арестованных *կալանավորվածների մատյան*

— взысканий *պատիժների մ.*

— входящая *մտից մ.*

Денежная приходорасходная — казначея *գանձապետի դրամական յելքումուտքի (յելից ու մտից), յելևմտից մ.*

— для медицинских осмотров *բժշկական զննու-թյունների մ.*

— жалоб *գանգատների մ.*

— кассовая *դրամարկղի մ.*

— материальная *նյութեղենի, նյութերի մ.*

— нарядов *վերակարգերի մ.*

— о заболевших *հիվանդացածների մ.*

— приемного покоя *հիվանդների ընդունարանի մ.*

— приходящих, приходящая *յերթեվեկ հիվանդ-ների մ.*

— разносная *շրջաբերական մ.*

— увольнительная *արձակուրդի մ.*

Книжка *Գրքույկ, տետր*

— артельщика *արտելի ծախսարարի գրքույկ*

— записная *հուշատետր*

— каптенармуса *մթերապահի գ.*

— красно-армейская *կարմիր բանակայինի գ.*

— полевая *դաշտային գ.*

Кнопка *Սեղմակ, կոճգամ* || *կոճակ*

— вызовная *կոչի, կանչելու կոճակ (հեռախոսի)*

— электрического звонка *էլեկտրական զանգակի*

Кнут *Մտրակ* *(կոճակ*

Ко, к *Դեպի.*

Отделение (взвод) ко мне! *(հրամ.) Ջոկ (դասակ)*

Коалиция *Դաշնավորություն* *(ինձ մոտ*

Кобура *Պատյան, բուն*

— для носки тела пулемета *գնդացրի մարմինը կր-*

— револьвера *ատրճանակի բ.* *(րելու պ-*

Кобыла *Մատակ ձի, զամբիկ*

— гимнастическая *մարմնամարզական ձի*

Ковать *Դարբնել, կռել* || *պայտել*

— гвозди, подковы *բևեռ, պայտ կռել*

— лошадь *ձի պայտել*

Ковка лошадей *Ձիերի պայտում, պայտելը*

Ковкий *Կռելի, կռածո*

Ковочник, ковочный кузнец *Պայտար*

Ковочная ведомость *Պայտարի ցուցակ*

—ый гвоздь *պայտելու գամ, պայտագամ*

—ый инструктор *պայտար-հրահանգիչ*

—ый инструмент *պայտելու գործիք*

Коготь *Ճանկ, ճիրան, մագիլ*

Когти для лазания по столбам *մագիլներ սյուների վրա մագլցելու*

Код Կրճատագիր, կրճատագրություն
Кожа Կաշի
— глянцевая, лакированная փայլուն, լաքած կ.
— гнилая, жесткая, рыхлая փտած, կոշտ, փխրուն կ.
— дубленная աղաղած կ.
— крашеная, некрашеная ներկած, չներկած կ.
— крепкая, плотная ամուր, կարծր կ.
— мягкая, твердая կակուղ, պինդ կ.
— сыромятная յանակոխած կ.
— цветная գունավոր կ.

Выделка, обработка кожи կաշեգործություն, կաշու մշակում

Наведение глянца на кожу կաշուն փայլ տալ, ճզմել, արծնել

Окраска и лакировка кожи կաշու ներկում յեվ լաքում

Смазка кожи կաշու յուղում, յուղ քսել

Кожаный Կաշվե
— ый подсумок կ. փամփշտաման
— ый чехол կ. ծածկոց

Кожух орудия Հրանոթի պատյան,տ. муфта орудия

Ко́злы Նստիք(կառապանի) || բուրգ, խաչմերուկ (հրացանների),տ. пирамида
— мостовые կամրջի հենարան, եշ, տ. бык мостовой

Составить ружья в — հրացաններից բուրգ կազմել, հրացանները խաչմերուկ դնել

Каждое звено составляет один козел յուրաքանչյուր օղակ մի բուրգ է կազմում

Козлы Իշուկ, իշոտնուկ (փայտ սղոցելու)

Козырек *Դիմապանակ (սաղավարտի), շրոցիկ (գլխարկի) || շքարան*

— наблюдательного пункта *դիտակետի շքարան*

— окопа *խրամատի շքարան, ծածկ*

Кокарда *Կոկարդ, գդականիշ*

Кокор *Կրեղատուփ*

— зарядный *լիցքի կ.*

— снарядный *արկի կ.*

Кол *Ցից, բծիր || բիր*

—лья шахматные *շախմատական ցցեր (արհեստական խոչընդոտ)*

Колебание *Տատանում || տատամսում, վարանում*

Колейная дорога *Սայլի ճանապարհ, սայլուղի, սելհարք, սելգնա, սելադուրի ճանապարհ*

Колено *Ծունկ*

—а зигзагов *կեռմանների ծնկներ*

— реки *գետի ծունկ, ոլոր*

— траншеи *խրամի ծունկ, բեկվածք, տ.* перелом

— трубы *խողովակի ծունկ, արմունկ*

Становиться, стать на колено *ծնկի գալ, ծունկ իջնել*

Стрелять с колена *կրակել ծնկի (վրա) չոքած*

С колена! *(հրամ.) Ծնկի՛ վրա։*

Коленчатый *Ծնկաձև, ծնկավոր*

—ый паз боевой личинки *մարտական, խփեկու փակի ծնկավոր փորատ*

—ая прорезь трубки штыка *սվինի խողովակի ծնկաձև կտրուն*

—ые проходы в проволочном заграждении *լարափակոցի ծնկավոր անցքեր*

—ый рычаг *ծնկավոր լծակ*

—ая трубка *ծնկավոր, արմնկավոր խողովակ, (փողակ*

Колесник *Անվագործ*

Колесница военная *Մարտակառք*

Колесный *Անվի*

—ая втулка *ա. ականոց*

—ое дело *անվագործություն*

—ая мазь *ա. յուղ, քսուք*

—ая дорога *սայլի ճանապարհ, ս.* дорога

—ый мастер *անվագործ*

—ый обод *հեց, անվի գոտի*

—ый обоз *գումակ, սայլագումակ*

—ый транспорт *սայլով փոխակրանք*

Колесо *Անիվ*

—са боевые *մարտական, հրանոթի անիվներ*

— зубчатое *ատամնավոր ա.*

— маховое, маховик *Թափանիվ*

—са передковые *քարշակի անիվներ*

Колесцо в шпоре *Խթանի անվակ (կոշկի)*

Колея *Ակուր*

Держаться колеи, следовать по колее *ակու-րով, սկզբունքով գ. ալ, քշել*

Количество *Քանակ, քանակություն*

Коллегиальный *Կոլեգիալ*

Коллегия *Կոլեգիա*

Коллективный *Կոլեկտիվ, հավաքական*

Коллектив *Կոլեկտիվ*

Коллизия *Բախում, ընդհարում*

Коллиматор *Կոլիմատոր*

Коловорот *Շաղափ*

Колодезная вода *Հորի ջուր*
Колодезь. —дец *Հոր*
— водяной *ջրհոր*
— минный *ականահոր*
— ступеньчатый *սանդղաձև (ականա)հոր*
Колодка (обуви) *Կաղապար (վոտնամանի)*
— прицельная *նշանոցի կոճղակ*
Колок, колышек *Ցցիկ. սեպ*
Коломазница *Յուղաման (սայլի)*
Коломазь *Անվի յուղ, քսուք*
Колониальные войска *Գաղութային զորքեր*
Колония *Գաղութ*
Колонна *Զորասյուն, սյուն*
— взвода по отделениям *դասակի ջոկասյուն*
взводная — роты *վաշտի դասակասյուն*
— вздвоенными рядами *քառյակներով սյուն, քառաշար սյուն*
— военно-телеграфная *հեռագրական զորասյուն*
— обозная *գումակասյուն*
— обходная *Թիկնանցող սյուն*
— общая *ընդհանուր սյուն*
— орудийная *հրանոթասյուն*
— полковая *գնդասյուն*
— по одному *միաշար սյուն*
— по 2, по 3, по 4, по 6 *զուգաշար, յեռաշար, քառաշար, վեցաշար սյուն*
— походная *յերթասյուն*
— пулеметная *գնդացրասյուն*
— рядами *յերկյակներով ս., զուգաշար սյուն*
— разомкнутая *բաց սյուն*

— резервная *օժանդակայուն*
— ротная *վաշտայուն*
— сомкнутая *փակ սյուն*
— справа, слева, из средины *սյուն՝ աջից, ձախից, կենտրոնից*
— эскадронная *հեծելավաշտի ս.*

Колонный начальник *Զորասյունի պետ*
— путь *ռազմուղի, տ.* военная дорога

Колорит местности *Վայրի գունավորություն, (գունակություն*

Колотушка *Թակ*
— деревянная *փայտե թակ*

Колоть штыком *Սվինով խթել, ծակել, խոցել*

Колок, колочек *Ցցիկ || գամ || բութակ*

Колпак, колпачек *Թասակ || խուփ, կափարիչ*
воздушный — насоса *հանոցի օդաթասակ, օդի կանոնավորիչ*
— дистанционной трубки *հեռավորության փողակի թասակ*
—чек ударный *բախական պատիճ, հրապատիճ (հրացանի), տ.* капсюль, пистон

Колчан *Կապարճ*

Кольцевой паз *Օղաձեվ փորատ*

Кольцеобразный *Օղաձեվ*

Кольцо *Օղ*
— барабана отражателя *անդրադարձիկի հաստոցի*
— веревочное *պարանե օղ*
— дистанционное подвижное *հեռավորության շարժական օղ*

— для составления ружей հրացաններից բուրգ կազմելու ող, հրացանները խաչմերուկ դնե-
— ложевое պտուտի ող (լու ող
— прицельное նշանոցի ող
— с пробоем ողապտուտակ, ողագամ, տ. болт с кольцом
— ступичное կունդի ող, կնդակապ (անիվի), տ.
Кольчуга Վերտ զրահ (обруч ступичный
Колючая проволока Փշալար
Колющее оружие Խոցողական զենք
Ком земли Հողակոշտ, կունձ
— снега Ձնագունդ
Команда Զորախումբ, խումբ
— автомобильная ավտոմոբիլի, ինքնաշարժի
— артиллерийская հրետանային խ. (խումբ
— больных, выздоравливающих, выздоровевших հիվանդների, ապաքինվողների, առողջացածների խ.
— ветеринарная անասնաբուժական խ.
— военопленных ռազմագերիների խ.
— воинская զորախումբ
— вооруженная զինված խ.
— гелиографическая արևագրական խ.
— госпитальной прислуги հիվանդանոցի սպասավորների խ.
— инженерная ճարտարագիտական խ.
— комендантская պարետական խ.
— конвойная ուղեկցորդ խ.
— конных разведчиков ձիավոր հետախույզների
— маршевая չվական խ., յերթախումբ (խ.

— маскировочная քողարկու խ.
— мастеровых արհեստավորների խ.
— местная տեղական խ.
— минная ականահատ խ.
— музыкантов, музыкантская յերաժիշտների, յե-
— нестроевая ապաշար խ. (րաժշտական խ.
— нештатная ապահաստիք խ.
— носильщиков պատգարակակիրների խ.
— отдельная առանձին խ.
— охотников վորսկանների խ.
— пеших разведчиков հետևակ հետախույզնե-
— писарей գրագիրների խ. (րի խ.
— подрывная պայթեցնող խ.
— пожарная հրդեհաշեջ խ.
— пулеметная գնդացրավոր խ.
— рабочая բանվորական խ.
— разведки, разведческая հետախուզության,
— саперная ռահվիրա խ. (հետախույզ խ.
— связи կապի խ. (նշանակված խ.
— специального назначения հատուկ նպատակով
— телефонная հեռախոսական խ.
— трубачей, трубаческая փողհարների խ.
— учебная վարժական խ., տ. учебная школа
— фельдшеров բուժակների խ.
— штатная հաստիքային խ.
— штаба շտաբի խ.

Команда Հրաման, հրամանի խոսք (շարքեր կազմելու), տ. командное слово || հրամանատարություն, տ. командование
— исполнительная կատարողական հրաման

— общая *ընդհանուր հրաման* ‖ *ընդհանուր հրամանատարություն*

— предварительная *նախապատրաստական հրաման*

Подать команду *հրաման տալ, տ.* командовать

Под командою *հրամանատարությամբ.*

Доносить по команде *զեկուցել հրամանատարական կարգով, ըստ վերադասության, վերադասության կարգով.*

Следующий по команде начальник *ըստ վերադասության հաջորդ պետ*

Командир *Հրամանատար, հրամատար*

— баталиона баталионный, *գումարտակի հ.*

— батареи, батарейный *մարտկոցի հ.*

— бригады, бригадный *բրիգադի հ.*

— бронепоезда *զրահապատ գնացքի հ.*

— взвода, взводный *դասակի հ.*

— дивизии *դիվիզիայի հ.*

— дивизиона *բաժնյակի հ.*

— звена *ողակի*

— корпуса, корпусный *կորպուսի, զորամարմնի հ.*

— обоза *գումակի հ.*

— отделения, отделенный *ջոկի հ.*

— парка *պարկի հ.*

— полка, полковой *գնդի հ.*

— роты, ротный *վաշտի հ.*

— судна *նավի հ., նավապետ, տ.* капитан судна

— флота *նավատորմի հ.*

— эскадрона *հեծելավաշտի հ.*

Командирование, командировка *Գործուղում*

—ка временная, постоянная, особая *ժամանա-կավոր, մշտական, հատուկ գործուղում.*

Быть в —ке *գործուղված, գործուղման մեջ (լինել)*

Командировать *Գործուղել*

— в соседние части *գ. հարևան զորամասերը*

Он командирован в штаб *նա գործուղված է շտաբը*

Командировочные деньги *Գործուղման դրամ*

Командирский наблюдательный пункт *Հրամանատարական դիտակետ*

Командный *Հրամանատարական* || *իշխող*

—ая высота *իշխող բարձունք*

—ая должность *հրամանատարական պաշտոն*

—ые курсы *հրամանատարական դասընթացներ*

—ый пункт *իշխող կետ* || *հրամանատարական կետ*

—ое слово *հրամանի խոսք (շարքեր կազմելու)*

—ый состав (комсостав) *հրամանատարական կազմ (հրամկազմ)*

Командование *Հրամանատարություն* || *հրամանատվություն* || *իշխում, տ.* доминирование

— абсолютное, относительное *բացարձակ, հարաբերական իշխում*

— высот *բարձունքների իշխում (մեկը մյուսի վրա)*

— высшее *բարձրագույն հրամանատարություն*

— фортификационных верков *ամրաշինվածքների իշխում*

Командовать *Հրամանատարություն անել* || *հրամանատար լինել* || *իշխել* || *հրաման տալ, տ.* подать команду

— в полголоса *կիսաձայն հրաման տալ*

— взводом *դասակի հրամանատու լինել. դասակի հրամանատարություն անել.*

Он командует взводом *նա դասակի հրամանատու յե*

— частью *զորամասի հրամանատու լինել*

Командоваться *Հրաման տրվել ‖ հրամանատարություն կատարվել*

Командуется: Стой! *Հրաման ե տրվում՝ կանգ ա՛ռ։*

Командующий *Հրամանատար, հրամատար. հրամանատու ‖ իշխող*

—ий армией (командарм) *բանակի հրամանատար, հրամանատու.*

—ая высота *իշխող բարձունք*

—ий пункт *իշխող կետ*

—ий ротой *վաշտի հրամանատու*

Комбинация. комбинирование *Համակցություն, համակցում ‖ զուգակցություն, տ.* сочетание *‖ հաշիվներ, ծրագրում, պլան, տ.* расчет, план, соображение, предположение (тать

Комбинировать *Համակցել. զուգակցել, տ.* соче-

— взаимное положение войсковых частей сообразно данной обстановке *զորամասերի փոխադարձ դրությունները իրար համակցել տվյալ պարագայի համեմատ*

— операции, маневры *իրար համակցել գործողությունները, զորաշարժերը*

— план *պլան կազմել, պլան հարդարել, հորինել, տ.* сообразить план

— части *զորամասերը համակցել*

—-ованный огонь — стрелками и автоматическим
ружьем одновременно *համակցված կրակ՝*
հրացաններով յեվ ավտոմատիկ հրացանով

Комель *Արմ* *(միաժամանակ*

Комендант *Պարետ*

— города *քաղաքի պ.*

— железнодорожной станции *յերկաթուղու կա-*

— здания *շենքի պ.* *(յարանի պ.*

— крепости, крепостной *բերդի պարետ, բեր-*

— узла *հանգույցի պ.* *(դակալ*

— этапа, этапный *հանգրվանի, հանգրվանային պ.*

Комендантский *Պարետական*

—ий ад‘ютант *պ. համհարզ, տ.* плац-ад‘ютант

—ий взвод *պ. դասակ*

—ая команда *պ. խումբ*

—ая обязанность *պ. պարտականություն*

—ое управление *պ. վարչություն*

Комендатура *Պարետություն*

Комиссар *Կոմիսար* *(կոմ, զինկոմ)*

— военный (военком) *ռազմական կ. (ռազմա-*

Военный — республики *հանրապետության*
ռազմական կ.

Народный — по военным и морским делам
(наркомвоенмор) *ժողովրդական ռազմական*
յեվ ծովային գործերի կ. (ռազմածովժողկոմ)

Комиссариат *Կոմիսարիատ, կոմիսարություն*

Народный — по военным делам *ժողովրդա-*
կան ռազմական գործերի կ.

Комиссионер *Կոմիսիոներ, հանձնակատար*

Комиссионерский способ заготовления *Համբա-*
րակման հանձնակատարական յեղանակ

Комиссия *Հանձնախումբ*

— вербовочная *զինվորագրական, հավաքագրա-*

— военная *ռազմական հ.* *(կան հ.*

— поверочная *ստուգիչ հ.*

— по приему интендантского вещевого склада
համբարակային իրերի պահեստն ընդունող հ.
Приемная — при вещевом интендантском складе *համբարակային իրերի պահեստին կից ընդունող (ընդունելության) հ.*

Комитет *Կոմիտե, կոմիտեա, հանձնաժողով*

— артиллерийский *հրետանական կ.*

— войсковой *զորական կ.*

— военно-медицинский *զորաբժշկական կ.*

— военно-санитарный *զորա-սանիտարական կ.*

— госпитальный *հիվանդանոցային կ.*

— инженерный *ճարտարագիտական կ.*

— исполнительный *գործադիր կոմիտե(ա), գործ-*

— распорядительный *կարգադրիչ կ.* *(կոմ*

— стрелковый *հրաձգության կ.*

— технический *տեխնիկական կ.*

— хозяйственный *տնտեսական կ.*

Комлевой конец (срубленного дерева) *Արմի ծայր*

Коммерческий *Առևտրական* *(կտրած ծառի)*

—ий агент *ա. գործակալ*

—ий способ заготовления *համբարակման ա.*

Коммуна *Կոմունա, համայնք* *(յեղանակ*

Коммунальный *Կոմունալ, համայնական*

Коммунарка *Կոմունարյակ*

Коммунизм *Կոմունիզմ*

Коммуникационная линия *Հաղորդակցության գիծ, ճանապարհ, կրուղի, ու.* путь сообщения, путь подвоза

Коммуникация *Հաղորդակցություն, հաղորդակ-*

Коммунист *Կոմունիստ* *(ցության ճանապարհ*

Коммунистический *Կոմունիստական*

Коммутатор *Փոխարկիչ (հոսքի ուղղության)*

— линейный *գծային փ.*

Компактный *Հոծ. կուռ*

—ый кулак *կուռ բռունցք*

—ая масса *հոծ մասսա, հոծ բազմություն, կուռ*

—ый строй *հոծ շարք, կուռ շարք* *(զանգված*

Компас *Կողմնացույց*

— светящийся *լուսավոր կ.*

Компенсация *Համակշռություն (ուժերի)* ‖ *փոխարեն հատուցում, փոխհատուցում*

Компетентный *Ձեռնհաս*

Компетенция *Ձեռնհասություն*

Комплект *Համալիր*

— белья *մի ձեռք սպիտակեղեն*

— боевой *մարտական համալիր*

— вещей на человека, патронов на ружье и револьвер, снарядов на орудие *համալիր մի զինվորի իրերի, մի հրացանի յեվ ատրճանակի փամփուշտների, մի հրանոթի արկերի* *(համալիր*

— запасных винтов *պահուստի պտուտակների*

— людей и лошадей войсковой части *զորամասի զինվորների յեվ ձիերի համալիր*

Некомплект *անհամալիր*.

Сверх-комплект *գերհամալիր*

Комплектный *Համալիր (ած.), համալրիվ, համալրական* (нение

Комплектование *Համալրում, լրացում, տ.* попол-

— армии личным составом *բանակի համալրում (լրացում) անձնական կազմով*

— действующих частей войск *գործող զորամասերի համալրում* (*բերի հ.*

— инженерных войск *ճարտարագիտական զոր-*

Комплектовать *Համալրել, լրացնել, տ.* пополнять

Компрессор *Ճնշող, ճնշան* (*գալին*)

Конвенция *Համաձայնության դաշինք* (*միջազ-*

Конверт *Ծրար, յերեսաթուղթ* (*նամակի*)

—ы пакетов *թղթերի, նամակների ծրարներ*

Конвой *Ուղեկցուրդ*

— охраняющий транспортные суда *փոխադրանավերը պահպանող ուղեկցուրդ, տ.* экскорт

— почетный *պատվի ու.*

— сопровождающий (препровождающий) арестантов *կալանավորների ուղեկցուրդ, տ.* вы-

Конвойный *Ուղեկցորդ* (водной

—ая команда *ու. խումբ*

—ая стража *ուղեկցորդ պահապաններ*

Конвоир *Ուղեկցորդ* || *ուղեկցորդ նավ, պահա-*

Конвоировать *Ուղեկցորդել, ուղեկցել* (*կանավ*

Конгресс *Կոնգրես, համաժողով*

Конденсатор *Խտացուցիչ*

Кондуктор *Վարիչ, կառուղիղ, կոնդուկտոր* (*դիզ*

— железнодорожный *յերկաթուղու վարիչ կառու-*

— тормазный արգելակի վարիչ, արգելակավոր
Конек, коньки Սահմուչկ (մի տեղից մի տեղ)
Конец Վերջ || ծայր || վոտք (մի անգամ գնալը
-- завинтованный պտուտակավոր ծայր
-- кіинка, шашки շեղբի, թրի սայր, ծայր
Корневой конец, корневая часть дышла ատեղի արմատամաս
— осевой առնածայր, դարձյակ, տ. цапфа осе-
Конечный Վերջնական, վերջի. ծայրի (вая
—ый период боя մարտի վերջի շրջան
—ый пункт վերջնական կետ, վերջնակետ
—ая скорость վերջնական, վերջնակետ արագություն, տ. предельная скорость
—ый срок վերջնական ժամկետ, վերջնակետ
—ая телефонная, железнодорожная станция ծայրի, վերջի հեռախոսական, յերկաթուղային կայան, կայարան
--ая точка линии գծի ծայրի կետ, ծայրակետ
Конический Կոնաձև
—ая пуля կ. գնդակ
—ое сечение կ. հատված
Конкретный Կոնկրետ, թանձրացական
Конкурент Մրցակից
Конкуренция Մրցություն
Конник Ձիավոր
Конница Այրուձի, հեծելազոր, տ. кавалерия
—армейская բանակային այրուձի
—войсковая զորական այրուձի
—дивизионная դիվիզիական այրուձի
—корпусная կորպուսային այրուձի

—полковая *գնդի այրուձի*

—стратегическая *ռազմավարական այրուձի (կոց*

Конно-горная батарея *Հեծյալ լեռնային մարտ-*

Конно-гренадерский полк *Հեծյալ գրենադերա-*
կան (նռնաձիգ) գունդ

Конно-пионеры *Հեծյալ ռահվիրաներ*

Конный *Հեծյալ, ձիավոր*

—ая артиллерия *հեծյալ հրետանի*

—ая батарея *հեծյալ մարտկոց*

—ый ординарец *ձիավոր սուրհանդակ*

—ое орудие *հեծյալ հրանոթ*

—ый отряд *հեծյալ ջոկատ*

—ый полк *հեծյալ գունդ, հեծելագունդ*

—ый пост *ձիավոր պոստ, կայան*

—ый порядок *հեծյալ կարգ*

—ый разведчик *ձիավոր, հեծյալ հետախույզ*

—ый род войск (оружия) *ձիավոր զորք, զորքերի*

—ый строй *հեծյա՛լ շարք* *(ձիավոր տեսակ*

—ый транспорт *հեծյալ տրանսպորտ, փոխադրանք*

—ая часть *հեծյալ զորամաս*

—ый ящичный вожатый *հեծյալ արկղավար*

Коновал *Ձիաբույժ*

Коновальный инструмент *Ձիաբուժական գոր-*

Коновод *Ձիապան* *(ձիե*

— лобовой *ճակատի ձ.*

Коновязь *Ձիակապարան* *(րանի ցցեր*

Коновязные, коновязенные колышки *Ձիակապա-*

—ый канат *ձիակապարանի ճոպան*

Консервы *Պահածո*

Конский *Ձիու, ձիական*

—ий завод *ձիաբուծարան*

—ий запас *ձիապահեստ*

—ая повинность *ձիական պարհակ, ձիապարտություն* (муниция

—ое снаряжение *ձիու սարք, ձիասարք, տ.* ам-

—ий состав (консостав) *ձիական կազմ (ձիակազմ)* (рекрут, новобранец

Конскрипт *Նորակոչիկ (զինվոր), նորազեն, տ.*

Конскрипция *Համագրություն, ընդհանուր զինապարտություն, ընդհանուր զինվորագրություն*

Конституционный *Սահմանադրական*

Конституция *Սահմանադրություն*

Конструкция *Կազմություն, կազմվածք, հորին-*

Консул *Հյուպատոս* (*վածք, տ.* устройство

Консульский *Հյուպատոսական*

Консульство *Հյուպատոսարան*

Контакт *Կոնտակտ, շոշափ(ում), հպում*

Работать в контакте *կոնտակտով աշխատել*

Контингент *Կոնտինգենտ*

Ежегодный — новобранцев *նորակոչիկների ա-*

Контора *Գրասենյակ* (*մենամյա կոնտինգենտ*

Контр-адмирал *Փոխ-ծովակալ*

Контр-апроши *Հակամատույցներ*

Контр-атака *Հակագրոհ*

Контр-батарея *Հակամարտկոց* (*կռիվ*

Контр-батарейная борьба *Հակամարտկոցային*

Контр-валлационная линия *Հակապատնեշի գիծ*

Контр-валлация *Հակապատնեշ*

Контр-галоп *Հակարշավ*

Вольт на —пе *հակարշավ պտույտ*

Контр-маневр Հակազորաշարժ
Контр-мина Հակ-ական
Контр-минная система Հակ-ականային սիստեմ
Контр-миноносец Հակ-ականակիր
Контр-наступление Հականարձակում
Контр-разведка Հակահետախուզություն
Контр-разведчик Հակահետախույզ
Контр-революционер Հակահեղափոխական
Контр-революционный Հակահեղափոխական
Контр-революция Հակահեղափոխություն
Контр-удар Հակահարված
Контр-эскарп Հակալեփ
Контр-эскарпная галлерея Հակալեփի ստորանցք
Контрабанда Կոնտրաբանդ, մաքսանենգություն ‖
մաքսանենգոն (կամ արգելվածապր
— военная ռազմական կոնտրաբանդ, ռազմա-
Контрабандист Մաքսանենգ
Контракт Պայմանագիր
Заключить — պ. կնքել
Контрамарка Փոխատոմս ‖ անդորրագիր
Контраст Հակապատկեր ‖ ներհակություն
Контрастний Ներհակ
— цвет ներհակ, ընդդիմակ գույն
Контрибуция военная Պատերազմական տուգանք
Контролер Վերստուգիչ (ռազմատուգանք
— генеральный ընդհանուր վ.
— главный գլխավոր վ. (վերստուգում
Контроль военный Զորական վերստուգություն,
— государственный պետական վ.

— полевой *դաշտային վ.* (*ստուգական*
Контрольный *Ստուգման, վերստուգման, վեր-*
—ые выстрелы *վերստուգման ծիգեր*
—ая отчетность *վերստուգական հաշվետվություն*
—ое окно пулемета *գնդացրի վերստուգման պա-*
—ая очередь *վերստուգման հերթ* (*տուհան*
—ый пленный *վերստուգման գերի*
Контуженный *Սալջարդ յեղած*
Контузить *Սալջարդ անել*
Контузия *Սալջարդ*, *տ.* ушиб (тание
Контур *Պարագիծ, ուրվագիծ. շրջագիծ*, *տ.* очер-
Контурный условный знак *Պարագծային, ուրվա-*
Конус *Կոն* (*գծային պայմանական նշան*
— горы *լեռան կոն*
— разлета пуль *գնդակների տարաթռիչքի, գրու-*
— световой *լուսակոն* (*մի կոն*
— соединительный *միացման կ.*
— усеченный *հատված կ.*
Конусообразный *Կոնաձև*
Конфедерация *Կոնֆեդերացիա, համադաշնուրդ*
Конфигурация *Կերպարանք, կերպավորություն. ձևակերպություն*
— границ *սահմանների ձևակերպություն*
— местности *վայրի կերպարանք*, *տ.* очертание местности
— окопов *խրամատների ձևակերպություն.*
Конфиденциальная записка *Վստահական գրություն, վստահագիր*
Конфирмация *Հաստատում*, *տ.* утверждение
Конфискация *Գրավում* || *ի գանձ գրավում*

Конфликт *Կոնֆլիկտ, բախում*

Концентрационный лагерь, пункт *Համակենտրոնացման ճամբար, տեղ*

Концентрация *Համակենտրոնացում*

— войск *զորքի հ.*

— газа *գազի հ.*

Концентрировать *Համակենտրոնացնել*

Концентрический огонь *Համակենտրոն կրակ*

Конь *Ձի, յերիվար*

— боевой *մարտական ձի*

На кони! (*հրամ.*) *Հեծի՛ր:*

Кооперативный *Կոոպերատիվ, համագործական*

—ое товарищество *համագործական ընկերություն*

Кооперация *Կոոպերացիա, համագործություն*

Кооптация *Ընտրակցություն*

Кооптировать *Ընտրակցել*

Копер *Վարսանգ, փարսնգ. ցցահար, ռ.* баба

Копировальный прибор, пресс *Պատճենահան գործիք, մամուլ*

—ая бумага *պատճենահան թուղթ*

Копировать *Պատճեն հանել, ընդօրինակել*

Копия *Պատճեն*

Снять —ю *պատճենը հանել*

Копна искусственная *Արհեստական բարդ (խոտի)*

Копь песочная *Ավազահանք*

Копье *Գեղարդ*

Копыто *Սմբակ (ձիու), կճղակ (յեզան)*

Кораблекрушение *Նավաբեկություն*

Кораблестроение, судостроение նավաշինություն,
Корабль Նավ (նավակառուցում
— 1-го, 2-го, 3-го ранга 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, կարգի ն.
Корда Սանձապարան
Кордегардия Պահանոց ‖ պահականոց. տ. гаупт-
Кордон Շվան, զորաշվան (вахта, караульня
— стрелков հրացանաձիգների շվան
— эскарпа լեռի պատ
Кордонная система (Զորա)շվանական սիստեմ
Корень Արմատ ‖ ամոլ
Корешок Արմատ ‖ թիկունք, կռնակ (գրքի) ‖
կոճղ (տոմսագրքի, կտրոնի գրքույկի)
Корзина Զամբյուղ
— панорамы համացույցի զ.
Коричневый (цвет) Դարչնագույն
Корм Կեր. սնունդ
Кормовой Սննդի, սննդա—
—ые деньги սննդադրամ
—ой оклад սննդադրամի ռոճ
Корневой, коренной Ամոլի ‖ արմատի
—ая вага ամոլի լծանակ
—ой ездовой ամոլի ձիավար
—ой конец, —ая часть дышла առեղի արմատա-
—ая лошадь բեղաձիգ ձի, բեղաձի (մաս
—ая пара ամոլի լուծք, ամոլք
Корнет Կոռնետ
Короб Կողով. սակառ
— заднего хода յետքի սակառ
— передка, ящика բարշակի, ռմբարկղի սակառ

— пулемета *գնդացրի տակառ*

Коробить *Ծռել, կռացնել. կծկել*

Коробка *Տուփ, տփիկ*

— дымовая *ծխատուփ (շոգեկաթսայի)*

— магазинная *պահեստատուփ (հրացանի)*

— патронная *փամփուշտի տուփ*

— ствольная *փողատուփ* (*այսքան տուփ.*

Взять столько-то коробок! *(հրամ.) Վերցնել*

Коробка-кронштейн *Կայունակ տուփ*

Коромысло *Լծակ, լուծ*

— насоса *հանոցի լ.*

— под'емного моста *վերամբարձ, բարձրացնովի*

— пулемета *գնդացրի լուծ* (*կամրջի լծակ*

Короткий *Կարճ*

—ая остановка *կարճ, կարճատեւ կանգառում,*

—ая позиция *նեղաճակատ դիրք* (*ղաղար*

Корпия *Ծվատ (վերքի համար, Ֆիլթա)*

Корпус *Իրան* || *կորպուս, զորամարմին, մարմին*

— армейский *բանակային կորպուս, զորամարմին*

— блокадный *շրջափակիչ կ., ա.* войска обложения

— военных инженеров *ռազմական ճարտարա-գետների կ., մարմին* (*րի կ., մարմին*

— военных топографов *ռազմական տեղագրիչնե-*

— гвардейский *պահնորդական կ., զորամարմին*

— дипломатический *դիվանագիտական մարմին*

— инженерный *ճարտարագիտական կ., մարմին*

— кадетский *կադետական դպրոց*

— осадный *պաշարման, պաշարողական կ., զո-*

— офицеров *սպայակույտ* (*րամարմին*

Подавать корпус вперед (назад) *իրանն ա-ռաջ (ետ) տալ*

Корпусный Կորպուսի, կորպուսային, զորամարմ-
—ая артиллерия կ. հրետանի (նի
—ый интендант կորպուսի համբարակ
—ый казначей կորպուսի գանձապետ (ռուծի
—ая конница կորպուսային, զորամարմնի այ-
Корректирование стрельбы Հրաձգության ճշտում, կանոնավորում, տ. регулирование
Корректура Ճշտում, կանոնավորում, (նշանա-ռության) || սրբագրություն (տպագրական
Корреспондент Թղթակից (թերթերի)
— военный ռազմական թ.
— газетный լրագրական թ.
Корреспонденция Թղթակցություն, թղթեր
— почтовая պոստային թ.
— телеграфная հեռագրական թ.
Корридор Միջանցք, նրբանցք. փողան
— минный ականային փողան, ականափողան
Корсар Հեն, ծովահեն
Кортик Նրան
Корыстный Շահախնդրական, շահախնդիր
—ый вид, —ая цель շահախնդրական նպատակ
Корыто Տաշտ. գուռ
— водопойное ջրարբի գուռ
Коса Ցամաքալեզու
Косвенный Շեղակի
—ое направление շ. ուղղություն
—ая стрельба շ. հրաձգություն
Косогор Զառիվայր || սարալանջ, լանջիվայր
Косогорная дорога Սարալանջի ճանապարհ, լան-ջիվարի ճանապարհ

Косой *Շեղ, շեղակի, ալիշեղ*
—ой огонь *շեղակի կրակ*
—ое направление *շեղակի ուղղություն*
Косоприцельный *Շեղաձիգ, շեղահար*
—ый выстрел *շեղահար ձիգ*
—ая оборона *շեղահար, շեղաձիգ պաշտպանու-*
—ый огонь *շեղահար, շեղաձիգ կրակ* (*թյուն*
Костер *Խարույկ*
Кострика пакли *Խծուծի ծիղ* (*ընկեռ*
Костыль *Անթացուպ, հենացուպ, հենակ* ‖ *կռա-*
Костыльковый гвоздь, костылек *Կռաբեկեռ*
Косяк *Շրջանակ (դռան)* ‖ *հեծան (անվի)*
— колесный, колесного обода *անվի, անվահեցի հ.*
Котел *Կաթսա* (*կաթսայից կերակրվել*
Девольствоваться из общего котла *ընդհանուր*
Котелок *Կաթսայիկ (զինվորի)*
Котловина *Մանարդ. փոսորակ*
Котома, котомка *Մախաղ*
Кочка *Գուղձ, հողակույտ* ‖ *հողակարկառ*
Кочковатое болото *Գուղձավոր ճահիճ*
Кошелек *Քսակ*
Край *Եզր* ‖ *երկիր*
— колпака *թասակի եզր*
— неприятельский *թշնամու երկիր*
— окопа, рва *խրամատի, փոսի եզր*
— родной *հայրենի երկիր*
Крайний *Ծայրի*
—яя необходимость *ծայրահեղ անհրաժեշտու-*
—ий пункт *ծայրակետ* (*թյուն*
В крайнем случае *ծայրահեղ դեպքում*

Кран *Ծորակ* || *կռունկ (մեքն.)*

-- грузовой *բեռնաբարձ կռունկ*

— гидравлический *ջրաբաշխական կռունկ*

— поворотный *շրջադարձ կռունկ*

— под'емный *վերամբարձ կռունկ*

Краска *Ներկ*

Краскомаскировка *ներկով քողարկում, ներկաքո-*

Краскомет *Ներկացան* *(ղարկում*

Красноармеец *Կարմիր բանակային*

Красноармейский *Կարմիր բանակյան*

—ая книжка *կարմիր բանակայինի գրքույկ*

Краснознаменец *Կարմրադրոշավոր*

Краснознаменная армия *Կարմրադրոշ բանակ*

—ый полк *կ. գունդ*

Красный *Կարմիր*

—ая армия *կարմիր բանակ*

—ая гвардия *կ. պահանորդ*

—ое знамя *կ. դրոշ*

—ый крест *կ. խաչ*

—ый полумесяц *կ. մահիկ*

—ый уголок *կ. անկյուն*

Краткий *Կարճ, կարճառոտ, համառոտ*

— обзор *կարճ տեսություն, համառոտ ակնարկ*

—ая записка *համառոտագիր (ծառայության ցուցակի)*

Кратковременный отпуск *Կարճատև արձակուրդ*

Крашеная кожа *Ներկած կաշի*

Крейсер *Հածանավ*

Крейсерство *Հածանավություն*

Крейсировать *Հածանավել*

Кремальер (*ամրշ.*) *Կրմպար, ողոցարդ*

Кремальерный фронт *Ողոցարդ ճակատ*

Кремень *Գայլախազ, կայծքար*

Кремль *Միջնաբերդ, ռ.* крепостца

Кремневый *Կայծքարի*

—ое ружье *կ. (չախմախի) հրացան*

Крепкий *Ամուր, պինդ*

—ая кожа *պինդ կաշի, ամուր կաշի*

—ий пункт *ամուր վայր, պնդոց*

—ая натура *հաստատ բնավորություն*

Крепление *Պնդվածք*

— болтовое *հեղուսվածք*

— походное *յերթապնդվածք*

Крепостной *Բերդի, բերդային*

—ая артиллерия *բերդային հրետանի*

—ая батарея *բերդային մարտկոց*

—ые ворота *բերդի դուռ*

—ой инженер *բերդային ճարտարագետ*

—ой комендант *բերդակալ, բերդի պարետ*

—ой лафет *բերդային հրետասայլ*

—ая минная рота *բ. ականավաշտ*

—ой многоугольник, полигон *բերդային բազմ-անկյունի, հրաձգարան*

—ая ограда *բերդի պատվար*

—ое орудие *բերդային հրանոթ*

—ой передок *բերդային բարշակ*

—ой полк *բ. գունդ*

—ые работы *բերդային աշխատանքներ, շինվածքներ, ամրություններ, ռ.* верки

—ой ров *բերդի պարկեն*

Крепостца Միջնաբերդ, ա. кремль
Крепость Բերդ
— большая մեծ բ.
— военная ռազմաբերդ
— малая փոքր բ.
— приморская ծովափնյա բ.
— первоклассная, 1-го класса առաջնակարգ,
—-город բերդաքաղաք (առաջին կարգի բ.
—-лагерь ճամբարաբերդ
—-склад պահեստաբերդ
Крест Խաչ
— красный կարմիր խ.
Крестец Գավակ, ա. круп
Крестообразный Խաչաձև, խաչակերպ
Крещение огнем Կրակի մկրտություն
Кривой Կոր, կեռ, ծուռ
—ой кинжал կեռ դաշույն
—ая линия կոր գիծ
—ая линия давления газов գազերի ճնշման կոր
—ая сабля կեռ թուր (գիծ, կորագիծ
Критический момент, —ая минута Ճգնաժամ
—ие обстоятельства ճգնաժամային հանգամանքներ
—ое положение ճգնաժամային դրություն
Кровавый Արյունալի, արյունոտ, արյունահեղ
—ое сражение արյունահեղ ճակատամարտ
—ое столкновение արյունահեղ ընդհարում
Кровать походная Ցերթի, դաշտային մահճակալ
Кровить Արյունել, արյունլվա անել, արյունաշաղախ անել

Кровля *Ձեղուն. տանիք, կտուր, տ.* крыша

Кревожадный *Արյան ծարավի, արյունախանձ, արյունառուշտ*

Кровоизлияние *Ներքին արյունհոսություն*

Кровопийство *Արյունարբություն*

Кровопийца *Արյունարբու* (պաղիք

Кровопролитие *Արյունհեղություն, արյան հա-*

Кровопролитный бой *Արյունահեղ մարտ*

Кровопускание *Արյունառություն, արյուն առնելը. արյունհանություն*

Кровотечение *Արյունհոսություն*

Кровь *Արյուն*

Кроки *Նախարդակ*

— военное *ռազմական ն.*

— с легендою *լուսանցագրով, խորագրով ն.*

— участка в крупном масштабе *մի տեղամասի նախարդակ խոշոր չափացույցով*

Заносить, вносить на кроки *նախարդակի մեջ առնել, մտցնել* (նախարդակելը

Крокирование *Նախարդակ կազմելու արվեստ* ||

Крокировать *Նախարդակել, նախարդակ կազմել*

Крона бруствера *Պատվարի պսակ, կատար*

Кронштейн *Կալունակ*

— прави́ла *ուղղյակի կ.*

— прицела *նշանոցի կ., նշանոցակալ*

— щитовой *վահանի կալունակ, վահանակալ*

Круг *Շրջագիծ, տ.* окружность || *շրջան* || *բո-*

— действия *գործողության շրջան* (լորակ

— поворотный (в лафете) *շրջադարձ բոլորակ*

Делать, описывать круг *շրջան անել, շրջան գործել, պտույտ անել* || *շրջան գծել*

Кру—гом! (*հրամ.*) *Յետ դա՛րձ։*

Кругом марш! (*հրամ.*) *Յետ դարձ, մա՛րշ։*

Поворот кругом на месте *յետ դարձ տեղում*

Поворот налево (направо) кругом *ձախ (աջ) յետ դարձ*

Круглая *կամ* циркулярная пила *Բոլորկտուր (սղոց*

—ый порох *կլոր վառօդ*

—ая пуля *կլոր գնդակ*

Круговой *Շրջանաձեվ. շուրջանակի, բոլորշի*

—ой взмах шашки над головой *Թուրը շրջանաձեվ թափահարելը գլխավերեվում (պայման. նշան)*

—ое визирование *շուրջանակի տարադիտում*

—ое движение руки *ձեռքի շրջանաձեվ շարժում (պայմ. նշան)*

—ой паз курка пулемета *գնդացրի հրանանի շուրջանակի (բոլորշի) փորատ*

—ой поворот *յետ-դարձ, յետ-դարձում*

Кругогубец *Կլորապռունկ (աքցան)*

Кругозор *Տեսածիր, հորիզոն, տ.* горизонт

-- поля боя *մարտադաշտի հորիզոն*

-- широкий военный *ռազմական լայն հորիզոն*

Развить — красноармейца *կարմիր բանակայինի մտավոր հորիզոնը զարգացնել*

Кружало *Կարկին*

— для калибрования *կալիբրաչափ. գնդակաչափ, տ.* калибромер, лекало

Кружить поднятою вверх рукою над головою *Ձեռքը վեր բարձրացրած պտտել գլխավերեվում (պայմ. նշան)*

Кружка Ըմպանակ, գավաթ

— для воды ջրամբիկ, ջրխմիկ

— для чая թեյի ըմպանակ, թեյխմիկ

Кружный путь Պտույտ, պտտուն ճանապարհ, կողմնակի ճանապարհ

Кружок Շրջան || բոլորակ

— военно-научный ռազմա-գիտական խմբակ

— картонный ստվարաթղթի բոլորակ

Круп лошади Ձիու գավակ

Крупа Ձավար

— гречневая սևահատ ձ.

— манная սպիտակահատ ձ.

— перловая գարեձավար

— просяная կորեկի ձ., տ. пшено

Крупнозернистый порох Մեծահատ վառոդ

Крупный Խոշոր, մեծ

—ая дробь խոշոր կոտորակ (արճճի)

—ый масштаб խոշոր չափացույց

—ая мушка մեծ նշանիկ (հրացանի)

—ый песок խոշոր, մեծահատ ավազ

—ая часть մեծ զորամաս (նաշխի

Крупчатка, крупчатая мука Ծարմաղուն ալյուր,

Крутизна Ուղղորդություն || զառիթափ || զառա-
վանդ, քարշեպ, տ. крутость (զություն

— нарезов канала փողանցքի ակոսների ուղղոր-

— отвесная ուղղաբերձ քարշեպ, ուղղաբերձ
զառավանդ (ската

— ската լանջի ուղղորդություն, տ. крутость

— траектории հետագծի ուղղորդություն

Крутильня Հատավորիչ, տ. зерпильная машина

Крутой *Ուղղորդ, զառիթափ, սեպ || զահավեժ || պինդ ոլորած || խիստ, պինդ || արագ, հանկարծ*

—ой берег *ուղղորդ ափ, դարափ*

—ой выстрел *ուղղորդ ձիգ, գագաթնաձևար ձիգ, տ.* навесный выстрел

—ая гора *ուղղորդ լեռ, սեպ լեռ* *(վայր*

—ой откос вала *պատնեշի ուղղորդ լանջ, զառի-*

—ой поворот *նեղ (սուր, կարճ) ոլորան, կտրուկ (նեղ, կարճ, սուր) պտույտ* *(զառիվեր*

—ой подъем на гору *ուղղորդ վերելք, ուղղորդ*

—ой скат *ուղղորդ (սարա)լանջ, զառիթափ լանջ, զահավեժ լանջ*

—ая скала *ուղղորդ (սեպ, զահավեժ) ժայռ*

—ой спуск вала, рва *պատնեշի, փոսի ուղղորդ (զառիթափ) վայրէջք, զառիվայր*

—ая траектория *ուղղորդ հետագիծ*

—ой уступ *ուղղորդ սանդղավանդ*

Дорога делает крутой поворот *ճանապարհը կարճ (սուր, կտրուկ, նեղ) պտույտ է անում.*

Круто повернуться *նեղ (սուր, կտրուկ) պտույտ անել, պտույտը նեղ բռնել, կտրուկ բռնել, կտրուկ շուռ գալ.*

Отходить круто от барьера *կտրուկ (հանկարծ) հեռանալ փակոցից*

Крутость *Ուղղորդություն || զառիթափ, զառիթափ լանջ || քարշեպ, տ.* крутизна

— вала, рва *պատնեշի, փոսի ուղղորդություն || զառիթափ լանջ*

внутренняя — бруствера *պատվարի ներքին (ներսի) զառիթափ*

— ската *լանջի ուղղորդություն*

Крушение *Խորտակում*

— поезда *գնացքի խորտակում*

Крыло *Թև*

— позиции *դիրքի թ., տ.* фланг

Крыша *Տանիք, ծեղուն. կտուր*

Крышка *Կափարիչ. խուփ, ծածկիչ* (*կափարիչ*

боковая — револьвера *ատրճանակի կողքի*

— кобуры револьвера *ատրճանակի բնի ծածկիչ*

— короба *տակառի կափարիչ*

— магазинной коробки *պահեստատուփի կափարիչ*

— потронной сумки *փամփուշտամանի, փամփուշտի պայուսակի ծածկիչ*

— ранца *պարկի ծածկիչ*

— уровня *հարթաչափի կափարիչ*

— ящика *արկղի կափարիչ, դուռ*

Крюк, крючок *Կեռ, ճարմանդ*

Крючок спусковой *Ձգան (հրացանի)*

Кузнец *Դարբին*

— ковочный *պայտար*

Кузнечный инструмент *Դարբնի գործիք*

—ые клещи *աքցան, կասա*

Кузница *Դարբնոց*

— походная *յերթի, դաշտային դ.*

— учебная *վարժական դ.*

Кузов повозки *Սայլի թափք, սայլաթափք*

Кулак *Բռունցք, կռուփ*

— компактный *կուռ բռունցք*

— ударный *հարվածող, հարվածական բռունցք*

Кулачек подающего механизма пулемета *Գնդացրի տվիչ մեխանիզմի բռունցք*

Куль *Քուրձ, խարազ (խարար)*
— муки *ալյուրի քուրձ, պարկ*
Кульминационный пункт *Բարձրակետ*
Купальня *Լողարան*
Купаться *Լողանալ*
Купеческое судно *Առևտրական նավ*
Купол броневой *Զրահավոր գմբեթ*
Купорос *Արջասպ*
— цинковый *ցինկի ա.*
— медный *պղնձի ա.*
— железный *յերկաթի ա.*
Курок (для взведения ударника на боевой взвод) *Հրահան (զարկանը մարտական փողի վրա դնելու համար)*
Курс *Ընթացք. դասընթաց* || *արժեգին*
— биржевой *բորսայի արժեգին*
— полный *լրիվ, լիակատար դասընթաց*
— рыночный *շուկայի արժեգին*
— стрельбы *հրաձգության ընթացք, դասընթաց*
— учебный *ուսման ընթացք, դասընթաց*
—сы командные *հրամանատարական կուր-*
Курсант *Կուրսանտ (սեր, դասընթացներ*
Куртина *(ամրաշ.) Կուրտին, միջնորմ*
Курц-галоп *Փոքր արշավ, քառատրոփ արշավ, քառարշավ, տ.* манежный галоп
Курьер *Թղթատար*
Куст *Թուփ*
Кустарник *Թփուտ*
Кухня походная *Յերթի, շարժական խոհանոց*
— парная *յերկձի խոհանոց*

Кухонный очаг Խոհանոցի ակութ (օջախ) (կաս

Куча, кучка Կույտ, կուտակ, շեղջ. кучки կար-

Плотные кучки (людей) հոծ կուտակություն (զինվորների).

Сбиваться в кучу մի տեղ կուտակվել

Кучность Կուտակություն

— снопа траекторий հետագծերի խրձի կ.

— стрельбы հրաձգության կ.

Кучная стрельба Կուտակված հրաձգություն

Кушетка Տախտ

Кювет, кюпет Խրամի ջրառու, խրամառու

Л.

Лаборант Լաբորանտ, գործորդ

Лаборатория Գործանոց || աշխատանոց

— аптечная դեղարանական գործանոց

— артиллерийская հրետանական գործանոց, հրետանական հրարվեստանոց

— военная ռազմական գործանոց, ռազմական հրարվեստանոց

— военно-походная ռազմերթական, դաշտային գործանոց, հրարվեստանոց

— пиротехническая հրավերատական գործանոց, հրարվեստանոց

— химическая քիմիական գործանոց

—ии военной школы ռազմական դպրոցի աշխատանոցներ (ցայլին

Лабораторный Գործանոցային || աշխատանո-

—ые изделия գործանոցային բանվածքներ

—ый инструмент *գործանոցային գործիք*
—ый метод обучения *ուսուցման աշխատանոցային մեթոդ*
—ый план *աշխատանոցային պլան, ծրագիր*
Военно-лабораторное искусство *ռազմա-գործանոցային արվեստ* (*զանների*)
Лава *Լավա* (*առանձին տեսակի ցրիվ շարք կա-*
Лавина *Ձյան հյուս*, *ու*. обвал снежный
Лавка арчака седла *Թամբակալի կողափայտ*
Лагерный *Ճամբարի, ճամբարային*
—ая линейка (дорожка) *ճամբարի ուղյակ*
—ая палатка *ճամբարի վրան* (*կարգ*
—ый порядок *ճամբարային կարգ, ճամբարա-*
—ые постройки *ճամբարային շինվածքներ*
—ый сбор *ճամբարային հավաք*
—ая служба *ճամբարային ծառայություն*
—ая стоянка *ճամբարակայան*
Лагерь *Ճամբար, բանակատեղ* ‖ *բանակ*
— барачный, из бараков *ճեղակե ճամբար, ճեղակաճամբար* (*Թյուն*
— военный *ռազմական ճամբար* ‖ *բանակայրու-*
— временный *ժամանակավոր ճամբար*
— концентрационный *համակենտրոնացման ճ.*
— палаточный *վրանե ճամբար, վրանաճամբար*
— укрепленный *ամրացրած ճ.*
— учебный *վարժական ճ.*
Ладонь *Ափ* (*ձեռքի*)
Лазание по шестам *Մագլցում ձողերի վրա*
Лазарет *Լազարեթ, հիվանդանոց*
— ветеринарный *անասնաբուժական լ.*

— войсковой զորական լ.
— дивизионный, полковой, отдельных частей войск դիվիզիայի, գնդի, առանձին զորամասերի լ.
— дивизионный ветеринарный դիվիզիայի անասնաբուժական լ.
— дивизионный подвижный դիվիզիայի շարժական լ.
— местный տեղական լ.
— полевой դաշտային լ.
Лазаретная прислуга Լազարեթի սպասավորներ
— линейка լազարեթի կողակառք
Лазурь Կապուտակ || լազվարթ, լաջվարթ (գույն յեվ ներկ)
Лазутчик Լրտես
Лакировать Լաքել
Лампа сигнальная Ազդանշանի լամպ
Лампас Լամպաս
Ламповщик Լամպ վառող, լամպապան, ճրագապան
Ландвер Լանդվեր (պահեստազոր Գերմանիայում յեվ Ավստրիայում)
Ландштурм Լանդշտուրմ (աշխարհազոր Գերմանիայում յեվ Ավստրիայում)
Латунный Արուրյա, արուրե
—ая гильза ա. պարկուճ
—ая проволока ա. լար
Латунь Արույր
Латы Զրահ
Лафет Հրետասայլ
— береговой ծովափնյա հ.
— горный լեռնային հ.
— двухстанинный յերկկողանի հ.

— крепостной *բերդային հ.*

— на катках *գլաններով հ.*

— на колесах *անիվներով հ.*

— на поворотной раме *դարձող շրջանակով հ.*

— одностанинный *մի կողանի հ.*

— осадный *պաշարման, պաշարողական հ.*

— полевой *դաշտային հ.*

— скользящий *սահող հ.*

— скрывающийся *ծածկվող հ.*

Лафетная станинная доска *Հրետասայլի կողա-*

—ый передок *հրետասայլի բարձակ (տախտակ*

Лебедка *Բեռնորդ, տ.* ворот горизонтальный

Левофланговый *Ձախաթևեյան*

Левый *Ձախ.* Левее! *(հրամ.) Ցե՛վս ձախ.*

Легальный *Օրինական*

Легенда (военно-топографическая) *Լուսանցագիր, խորագիր (ռազմա-տեղագրական)*

Легион *Լեգեոն*

Легкий *Թեթև, հեշտ*

—ая артиллерия *թեթև հրետանի*

—ая батарея *թեթև մարտկոց*

—ий грунт *հեշտանց, հեշտին գետին*

—ая кавалерия *թեթև, թեթևազեն հեծելազոր*

Легковой автомобиль, легковик *Մարդատար ավտոմոբիլ, մարդատար ինքնաշարժ (կի)*

Легкость на ходу *Թեթևագնացություն (սայլա-*

Ледник *Սառցարան* || *սառցատուն, սառնատուն (լեռներում)*

Лежать *Պառկել.* Лежа! *(հրամ.) Պառկա՛ծ.*

Лежень *Հատակի առորմի, հիմքի պահանգ, տականոց, տ.* закладной брус || *պարգունակ*

Лезвие *Բերան (սրի), սայր*

— отвертки *պտուտակիչի բերան* ‖ *պտուտակիչի լեզու, լեզուիկ*. узкое, широкое — отвертки *պտուտակիչի լեզուի նեղ, լայն բերան*

— штыка *սվինի ծայր, սայր*, *տ*. острие

Лейбгвардия *Անձնապահորդ, անձնապահներ (Թագավորի)*

Лейтенант *Տեղակալ (սպայական աստիճան)*

Лейцы *Յերասաններ*

Лекало *Գծակաչափ, կալիբրաչափ*, *տ*. калиб-ромер

Лекарский помощник (леком) *Բժշկի օգնական*, (*տ*. фельдшер

Лекарь *Բժիշկ*

Лента *Ժապավեն*

— изоляционная *զատիչ ժ.*

— пулеметная *գնդացրի ժ.*

Ленчик *Թամբակեղ, թամբափայտ*, *տ*. арчак

Лес *Անտառ* ‖ *փայտեղեն*

— высокий, высокоствольный *բարձր, բարձրաբուն անտառ*

— горелый *այրված ա.*

— густой *խիտ ա.*

— лиственный *սաղարթավոր ա.*

— мешанный *խառն ա.*

— непроходимый *անանցանելի ա.*

— низкий, низкоствольный *ցած, ցածրաբուն ա.*

— редкий *նոսր, ցանցառ ա.*

— рубленный *կտրատած ա.*

— хвойный *փշատերև ա.*

Лесистая местность *Անտառոտ վայր*

Лесной *Անտառային*

—ая карта *ա. քարտեզ, անտառաքարտեզ*

—ая просека *ա. ուղատ*

Лестница *Սանդուղ, սանդուղք*

— веревочная *պարանե ս.*

— витая, винтовая *պտուտաձեւ, պտուտակա-*

— наклонная *Թեք ս.* *(ձեւ ս.*

— переносная *շարժական ս.*

— потайная, потаенная *գաղտնի ս.*

— складная *ծալովի ս.*

Летательный аппарат *Թռչելու ապարատ, հան-*

Летний *Ամառնային* *(դերձան*

—ие занятия *ա. պարապմունքներ*

Лётное дело *Օդագնացական գործ, օդագնացու-*

Летучий *Թռուցիկ* *(թյուն*

—ий, подвижной артиллерийский парк *Թ., շար-*
ժական հրետանային պարկ, կրանք, հրե-

—ий госпиталь *Թ. հիվանդանոց* *(տակրանք*

—ий отряд *Թ. ջոկատ*

—ая почта *Թ. փոստ*

—ий пост *Թ. պոստ, կայան*

Летчик *Օդագնաց, օդաչու, սավառնորդ*

Лечебное заведение *Բուժական հաստատություն*

Лещадь *Սալաքար, սալ*

Ликвидация *Լիկվիդացիա, լուծարք, լուծարում ‖*

— дел *գործերի լուծարում* *(հաշվեհարդար*

— учреждения *հիմնարկության լուծարում, լու-*
ծարք

Ликвидационная комиссия *Լուծարական հանձ-*
նախումբ ‖ հաշվեհարդար հանձնախումբ

ые деньги *լիկվիդացիայի, լուծարական դրամ*

Ликвидировать *Լուծարել, լուծարքի ենթարկել,*

Лимб (буссоли) *Լիմբ (կողմնացույցի)* *(լուծել*

Линейка Կողակար

Линейка (лагерная) Ուղյակ (ճամբարի). — боковая կողքի ուղյակ, — передняя առջևի ուղյակ.

Линейка Քանոն (տ. дорожка)

— алидады ալիդադի ք.

— визирная տարադիտական ք.

— масштабная չափացույցի ք.

— нивелирная հարթաչափի ք.

Линейный Ուղղացույց || գծային

батальонный — գումարտակի ուղղացույց

—ое войско գծային զորք, տ. первоочередное (войско

— коммутатор գծային փոխարկիչ

— корабль գծային նավ, գծանավ

— масштаб գծային չափացույց

—ое орудие գծային հրանոթ

—ая пехота գծային հետևակազոր

—ый сигналист ուղղացույց ազդարար, նշանա- (րար

Линия Գիծ

— боевая մարտական գ., մարտագիծ. боевая линия обороны պաշտպանության մարտագիծ

— вертикальная ուղղաձիգ գ., գագաթնաձիգ գիծ, տ. отвесная линия

— взвода դասակի գծաշար

— визирная, — визирования տարադիտական գիծ, տարադիտության գիծ

— водораздельная ջրբաժան գ.

— водосоединительная ջրհավաք գիծ

— демаркационная սահմանատական գիծ (զինադադարի ժամանակ) || սահմանագիծ, տ. пограничная линия

— железнодорожная երկաթուղու գ.
— извилистая ծուռ-մուռ գ.
— исходная ելագիծ
— коммуникационная հաղորդակցության գիծ, ճանապարհ, տ. путь сообщения
— кривая կոր գիծ
— ломаная կոտրված գ.
— магистральная գլխավոր գիծ
— наблюдения դիտողության գ., դիտագիծ
— наводки նշանառության գ.
— непрерывная անընդհատ գ.
— обложения շրջափակ պաշարման գ.
— оборонительная, — обороны պաշտպանության (գիծ
— огня, огневая կրակի գիծ, հրագիծ
— поддержки զորավիգի գիծ, սատարության գ.
— полета снаряда, пули արկի, գնդակի թռիչքի (գիծ, տ. траектория
— почтовая փոստի գ.
— прицеливания, прицельная նշանառության գ., (նշանագիծ
— прямая ուղիղ գ.
— пунктирная կետագիծ
— сопротивления դիմադրության գիծ
— средних точек попадания (նշանին) դիպչելու միջին կետերի գ.
— стрелковая հրաձգության գ.
— строя շարքի գիծ
— телеграфная հեռագրական գ.
— телефонная հեռախոսական գ.
— фронта ճակատի գ.
— цели նպատակի գ.

— цепи *շղթայի գ.*

В линию стройся (бегом)! *(հրամ.) Գծաշար*

Лист *Թերթ* *(կազմի՛ր (վազով)։*

— анкетный,— вопросный *հարցաթերթ*

— наградный *պարգևաթերթ*

— нарядов *վերակարգերի թերթ, գիր*

— о припасах *պաշարեղենի թ.*

— попутный *ուղեթերթ*

— послужной *ծառայության թ.*

Лиственный лес *Սաղարթավոր անտառ*

Листовое железо *Թերթ յերկաթ, յերկաթի թերթ, թանագ*

—ая сталь *թերթ պողպատ, պողպատի թերթ*

Литавра *Դոս*

Литейный завод *Ձուլարան*

Литература военная *Ռազմական գրականություն*

Литография *Վիմագրություն. վիմագրատուն*

Литографировать *Վիմագրել*

Лихой *Խիզախ*

Лицо *Յերես, դեմք. անձ*

— начальствующее *գլխապետ, իշխանավոր անձ,*

— старшее *ավագ (անձ)* *(պետ*

Лицевая сторона *Յերեսի կողմը*

Личинка боевая (затвора) *(փականակի) Մարտա-*

Лично *Անձամբ* *(կան, խփիչը. փակ*

Личный *Անձնական*

—ая воинская повинность *ա. զինապարտություն*

—ый знак *ա. նշան*

—ая карточка *ա. տոմս* *(զննություն*

—ый осмотр местности *վայրի անձամբ զննելը,*

—ая ответственность ա. պատասխանատվու-
—ый состав ա. կազմ (թյուն
Лоб Ճակատ
Лобовой Ճակատի, ճակատային (атака
—ая атака ճակատային գրոհ, տ. фронтальная
—ая клепань у лафета հրետասայլի ճակատի յեր-
—ой коновод ճակատի ձիապան (կաթակալ
—ой удар ճակատային հարված
—ая часть хобота պոչատի ճակատի մաս
Ловушка Թակարդ, ակնատ, ծուղակ
Лог, логовина, ложбина Գոգ (լեռների)
Лодка Նավակ
— канонерская հրետաձիգ ն.
Лодыга, лодыжка Բարձ (Թնդանոթի գարձյակի)
Ложа (винтовки) Ագուստ (հրացանի)
Ложевой Ագուստի
—ые кольца ա. օղեր
—ой наконечник ա. ծայրապանակ
—ая шпилька ա. գամիկ
Ложбина, տ. лог
Ложиться Պառկել
Ложись! (հրամ.) Պառկե՛ր։
Ложный Կեղծ
—ая атака կ. գրոհ, տ. фальшивая атака
—ый окоп կ. խրամատ
—ое орудие կ. հրանոթ
—ая тревога սուտ տագնապ
Лозунг Նշանաբան
Локомотив Տեղաշարժ

Локотняк Արմնկակալ
Локоть Արմունկ
Лом Լինգ, նիգ. լծակ || ջարդ (մետաղի)
Ломаная линия Կոտրված գիծ
Ломовое железо Ջարդ յերկաթ
—ая лошадь սայլածիգ ձի
Лопасть отсечки отражателя Զատիչ անդրադար-
— оси սռնու անվաձեւ (ձիկի թաթ
— застума, лопаты, ложки բահի, թիակի, գդալի
— креста խաչի թեվ (գլուխ
Лопата Թի
— возимая մեծ թի (կառքով տանելի)
— носимая փոքր թի (վրան կրելի)
Лопать(ся), лопнуть Տրաքել
Лот Խորաչափ
Лоток Տեփուր, տափուրիկ || տաշտ, տաշտակ
— пулемета գնդացրի տաշտակ
— с гильзами, патронами պարկուճներով, փամ-
Лошадь Ձի (փուշտներով լի փամփուշտակ
— артиллерийская հրետանու ձի
— верховая հեծնելու ձի, հեծկան ձի
— выезженная մարզված ձի
— выносная հորիկի ձի
— вьючная բարձկան ձի (տարարձկան ձի
— вьючно-артиллерийская հրետաբեռան ձի, հրե-
— дышловая առեգի ձի. левая дышловая —, ա-
ռեգի ձախակողմի ձի
— заводная, — запасная, — заручная պահեստի ձի,
— заводская բուծարանի ձի (փոխնէ
— кавалерийская հեծելական ձի, հեծելաձի

— коренная, коренник բեզաձիգ ձի, բեզաձի
— ломовая, ломовик սայլաձիգ ձի
— манежная մարզարանի, մարզված ձի
— молодая մատաղաձի, մատաղ ձի
— подручная (переднего уноса) ձեռքի ձի (ճոքիկի)
— подседельная (уноса) թամբի ձի (ճոքիկի)
— под'емная, обозная գումակի ձի
— упряжная լծկան ձի
Лощина Ձոր, ձորակ
Луг Մարգագետին
Луговое сено Մարգագետնի խոտ
Лужа Ջրկա
Лужайка Մարգագետնիկ ‖ բացատ
Лука Թամբի կեղ (ղաշ)
Лупа Խոշորացույց
Луч зрения Տեսողության ճառագայթ
Льгота Արտոնություն
— по семейному положению ա. ընտանեկան
Льготный Արտոնյալ (դրության պատճառով
—ый срок արտոնության ժամանակետ, ժամ-
Лыжа Դահուկ (կետ
Лыжник Դահուկավոր
Льняное масло Կտավատի ձեթ
Люлька (орудия) Օրորան (հրանոթի)
Люнет (ամրաշ.) Մահիկ
Лямка Բաշիկ
— у оглобли բեռը. ձգափոկ, բաշիկ, բաշանի
— с плечным ремнем ուսափոկով բաշիկ (փոկ
Ляшка, ляжка Զիստ, ազդր

M.

Магазин *Մթերանոց. շտեմարան, համբարոց. պահեստարան ‖ կրպակ*

— аптекарский *դեղակրպակ*

— аптечный *դեղարանական պահեստ*, *տ.* склад

— винтовки, револьвера, пулемета *հրացանի, ատրճանակի, գնդացրի պահեստարան*

— военный *ռազմական մթերանոց*

— главный *գլխավոր մթերանոց*

— пачечный *ծրարավոր պահեստարան*

— подствольный *փողատակի պահեստարան*

— продовольственный *պարենի մթերանոց, շտե-*

— расходный *բանեցնելու մթերանոց* (*մարան*

— серединный (под затвором) *միջատեղի պահեստարան* (*փակաղակի տակ*)

— хлебный *ցորնի շտեմարան*

Магазинная коробка *Պահեստատուփ* (*հրացանի*)

—ое ружье *պահեստավոր հրացան*

Магистраль, магистральная линия *Մագիստրալ,*

Магистральный *Գլխավոր* (*գլխավոր գիծ*

Магнит *Մագնիս*

Магнитный *Մագնիսական*

—ый меридиан *մ. միջօրեական*

—ое склонение *մ. թեքում*

—ая стрелка *մ. սլաք*

Мазут *Մազութ*

Мазь *Յուղ* (*քսելու*), *քսուք* ‖ *սպեղանի* (*բժշկ.*), (*ոծանելիք*

— аммуничная *սարքի յուղ*

— колесная *անվի յուղ*

Макет *Մակետ*
—камень *քար-մակետ*
—-крест *խաչ-մակետ*
—-пень *կոճղ-մակետ*
Малокалиберное, мелкокалиберное орудие
Փոքրակալիբր, փոքր տրամաչափանի հրանոթ
Малая артель *Փոքր արտել*
—ая война *փոքր պատերազմ*
--ая досягаемость *փոքր հասողություն*
Малостойкий газ *Սակավակայուն գազ*
Маляр *Ներկարար* *(փոքր, զորախաղ*
Маневр *Զորաշարժ, շարժ* ‖ маневры *ուսումնա-*
---ы большие *մեծ զորաշարժեր, ուսումնափորձեր*
— ы комбинированные *համակցված զորաշարժեր*
— огневой *հրաշարժ, կրակի շարժ*
Маневренный *Զորաշարժի, զորաշարժական*
—ая война *զորաշարժական պատերազմ*
—ый порядок *զորաշարժական կարգ*
—ый строй *զորաշարժական շարք* *(տարել*
Маневрировать *Զորաշարժեր, շարժեր անել՝ կա-*
—ующие поезда *շարժեր կատարող (անող)*
Манеж *Ձիամարզարան* *(գնացքներ*
Манежный *Ձիամարզարանական, ձիամարզական*
— галоп, курц-галоп, *մարզարանական արշավ, փոքր արշավ, քառատրոփ արշավ*
— езда *մարզարանական ձիավարություն*
— лошадь *մարզված ձի*
Манифест *Մանիֆեստ*
Манифестация *Մանիֆեստացիա, հրապարակական հանդիսավոր հայտարարություն* ‖ *ցույց, տ.* демонстрация

Манная крупа *Սպիտակաձավար ձավար*

Маркитант *Նպարավաճառ*

Мародер *Հինահար*

Мародерство *Հինահարություն*

Мародерствовать *Հինահարություն անել*

Марш *Մա՛րշ* (ո՞ւ) ‖ *քայլվածք, տ.* марши-
ровка ‖ *յերթ, տ.* поход, походное
движение ‖ *մի օրվա գնացք, ճանապարհ,
ուղագնացք, տ.* переход ‖ *քայլերգ, չունվազ*

— ши в жару и холод *յերթեր շոգին ու ցրտին*

— ши ночные *գիշերային յերթեր*

— парадный, церемониальный, торжественный *հան-
դիսավոր զորանց, շքերթ*

— полковой *գնդի քայլերգ*

— походный *յերթի քայլերգ, չունվազ*

— ши походные *յերթեր, յերթական շարժումներ,
տ.* походное движение (*քայլերգ*

— похоронный *Թաղման, հուղարկավորության*

— скорый, форсированный *արագ, արագացրած
քայլվածք* ‖ *արագ, արագացրած յերթ*

— фланговый *Թեվային յերթ*

Дневки назначаются через каждые 00 дней
марша *ցերեկօթները նշանակվում են ամեն
00-օրյա՝ գնացքից (ճանապարհից) հետո.*
Играть марш *նվագել քայլերգ.*
Совершить марш *յերթ կատարել, տ.* поход
Шагом (бегом) марш! (*հրամ.*) *Քայլով (վա-
զով) մա՛րշ.* (*մա՛րշ*
Марш-марш! (*հրամ. հեծելազորի*) *Մարշ-*

Маршевый *Յերթական* ‖ *չվական*

—ой (-ый) баталион *չվական գումարտակ, չվա-գումարտակ* *(խումբ*

—ая рота, команда *չվական վաշտ, խումբ, չվա-*

Марширование, маршировка *Քայլվածք* || *չու, չվելը*

Маршировать *Քայլել, համաքայլ գնալ, տ.* нога, в ногу || *չվել*

Марш-маневр *Զվական զորաշարժ, չվաշարժ*

Маршрут *Ուղեցուցակ, տ.* путевое расписание || *յերթուղի, ընթացուղի*

— следования *յերթուղի, ընթացուղի*

Маршрутная с'емка *Յերթուղական, ընթացուղա-* *(կան հանույթ*

Маска *Դիմակ* || *քողարկ*

—-веер *հովհար-քողարկ*

—-зонт *հովանոց-քողարկ*

—-изгородь *ցանկ-քողարկ*

—-коврик *գորգ-քողարկ*

—-костюм *հագուստ-քողարկ*

—-куст *թուփ-քողարկ*

—-сеть *ցանց-քողարկ*

—-халат *խալաթ-քողարկ*

—-шлем *կողակ-քողարկ*

Маскирование *Քողարկում*

Маскировать *Քողարկել*

Маскировка *Քողարկում*

— вертикальная *ուղղաձիգ ք.*

— горизонтальная *հորիզոնական ք.*

— естественная *բնական ք.* *(կառուցական ք-*

— изобразительно-строительная *պատկերավոր*

— искусственная или техническая *արհեստական ք.*

— пиро-химическая *հրաքիմիական ք.*

— продольная *յերկայնակի ք.*
— растительная *բուսական ք.*
— тактическая *մարտավարական ք.*
Маскировочный *Քողարկման, քողարկու, քողար-*
—ый альбом *քողարկման ալբոմ* *(կային*
—ый ангар *քողարկային անգար*
—ая команда *քողարկող խումբ*
Маскировщик *Քողարկիչ, քողարկող*
Масленка *Յուղաման*
Масло *Յուղ, յեղ ձեթ*
— животное *կենդանական յուղ*
— льняное *կտավատի ձեթ*
— минеральное *հանքային յուղ*
— осветительное *լուսատու յուղ*
— растительное *բուսական յուղ, ձեթ*
— смазочное *քսելու յուղ*
— эфирное *եթերի յուղ* *(տակույթյուն*
Масса *Մասսա, զանգված ‖ բազմություն. կու-*
— компактная *կուռ զանգված. հոծ բազմություն*
главная — живой силы и технических средств *կենդանի ուժի յեվ տեխնիկական միջոցների գլխավոր զանգվածը*
Создать из пехоты массу, выносливую духовно и физически *հետեվակից ստեղծել հոգեպես յեվ ֆիզիքապես դիմացկուն մի զանգված*
Массив горный *Լեռնազանգված, լեռնակույտ*
Массирование *Կուտակում, համախմբում*
— артиллерии, орудий *հրետանու, հրանոթների*
— огня *կրակի կ.* *(կուտակում, կուտակություն*

Массировать *կուտակել, համախմբել*

Массовый *Զանգվածական, զանգվածային. մաս-*

—ый огонь *տեղատարափ կրակ* *(սայական*

—ые потери *մասսայական կորուստներ*

Мастер *Վարպետ, արհեստավոր*

— колесный *վարպետ անվագործ*

— оружейный *վարպետ զինագործ*

Мастеровой *Արհեստավոր*

— деревянного дела *փայտագործ*

— колесного дела *անվագործ*

— металлического дела *մետաղագործ*

— оружейный *զենքի արհեստավոր*

— тележного дела *սայլագործ*

Мастерская *Արհեստանոց*

— артиллерийская *հրետանու ա.*

— военная *ռազմական ա.*

— оружейная *զենքի ա.*

—ие об'единенные *միացյալ արհեստանոցներ*

— полковая *գնդի ա.*

— пушечно-литейная *թնդանոթի ձուլարան*

— ремонтная *նորոգման ա.*

Мастерство *Վարպետություն*

Масть *Գույն, թույր*

Лошадь вороной масти *սևաթույր ձի*

Масштаб *Մասշտաբ, չափացույց*

— графический *գծագրական չափացույց*

— заложений *հարթագծերի չ., տ.* шкала зало-

— крупный *խոշոր չ.* (жений

— линейный *գծային չ.*

— мелкий *մանր չ.*

— нормальный или сотенный *նորմալ կամ հա-*
— поперечный *խոտորնակի չ. (բյուրորդական չ.*
Масштабный *Չափացույցի, չափացուցական*
—ая линейка *չ. քանոն*
—ый условный знак *չ. պայմանական նշան*
Материал *Նյութ, նյութեղեն (լու. նյութեր*
—лы для борьбы с газами *գազերի դեմ կռվե-*
— железнодорожный *յերկաթուղու նյութեղեն*
Материальный *Նյութական*
—ая книга казначея, квартирмейстера *գանձա-պետի, բնակապետի նյութեղենի մատյան*
—ое средство *նյութական միջոց*
— ая часть орудия, пулемета *հրանոթի, գնդա-ցրի նյութեղեն մաս*
Матка под'емного винта *Վերամբարձ պտուտակի*
Матовый цвет, вид *Փայլատ գույն, տեսք (մայր*
Матрац *Ներքանոց* || *խոտկոտ*
Мах *Թափահարում, թափ, տ.* размах
полный — лошади *ձիու ամենալայն լոքը (վոտների ամենալայն ձգվածքը)* || *ամբողջ թափը*
Скакать во весь мах *ամբողջ թափով արշավել*
Махать, —нуть *Թափահարել*
— рукою *ձեռքը թափահարել (պայմ. նշան)*
— рукою вниз *ձեռքը դեպի ցած թափահարել (պայմ. նշան)*
— поднятой над головой рукою вправо и влево *բարձրացրած ձեռքը գլխավերեվում աջ ու ձախ թափահարել (պայմ. նշան)*
Маховик, маховое колесо *Թափանիվ (թռչարան)*

Маховичек *Թափանիվակ*
Машина *Մեքենա*
—ны артиллерийские *հրետանական մեքենաներ*
— метательная *նետիչ մ.*
— для подрывания *պայթեցնող մ.*
— пишущая *գրող մ., գրամեքենա*
— под'емная *վերամբարձ մ.*
Писать на пишущей машине *մեքենագրել*
Машинист *Մեքենավար* || *մեքենագրող*
Машинистка *Մեքենագրուհի*
Машинный *Մեքենայական, մեքենայի* (գլան
—ый вал *մեքենայի ճոլան, միջնական ճոլան,*
—ый огонь *մեքենական, մեքենայի կրակ*
Маятник *Ճոճանակ*
Медаль *Մեդալ*
— золотая, серебряная *ոսկի, արծաթե մ.*
— почетная *պատվի մ., պատվանշան*
Медик *Բժիշկ, ուսանող բժիշկ*
Медикамент *Դեղ.* ты *դեղորայք*
Медицина *Բժշկություն, բժշկականություն*
Медицинский *Բժշկական*
—ая академия *բ. ճեմարան*
—ий врач *բժիշկ*
—ое довольствие *բ. պիտույքներ*
—ий осмотр *բ. զննություն*
—ое свидетельство *բ. վկայական*
—ий состав *բ. կազմ*
—ий фельдшер *բուժակ*
Медленное движение *Դանդաղ շարժում*
Медь *Պղինձ*

Медный *Պղնձի*

—ый купорос *պ. արջասպ*

—ый провод, —ая проволока *պղնձալար*

Межа *Սահման, մարզ*

Междоусобная война *ազգամիջյան պատերազմ, ներքին պատերազմ. տ.* гражданская война

Международный *Միջազգային*

—ый договор *մ. դաշինք, դաշնագիր*

—ые отношения *մ. հարաբերություններ*

—ое право *մ. իրավունք*

Междуокопное пространство *Միջխրամատային տարածություն*

Межевой *Սահմանային, մարզային*

—ые знаки *սահմանային, մարզային նշաններ*

—ой ров *սահմանափոս*

—ая с'емка *սահմանային հանույթ, տ.* гранич-

Мелкий *Մանր ‖ ծանծաղ, լերես* (ная с'емка

—ий вырез *լերես(անց) կտրուծ վոչ-խոր կտրուծ*

—ий выстрел *փոքր ձիգ*

—ое дело *մանր կռիվ, թեթև կռիվ*

—ий масштаб *մանր չափացույց*

—ая мушка *փոքր հատիկ (վերցնելը)*

—ий порох *մանր վառոդ*

—ая река *ծանծաղ գետ*

—ие части *մանր մասեր, փոքր զորամասեր*

Мелководие *Ծարավ, ծանծաղ ջուր ‖ ջրի ծանծաղություն*

Мелкокалиберное оружие *Փոքրակալիբր, փոքր*

Мель *Ծանծաղուտ* *(տրամաչափանի հրանոթ*

Мельница Աղորիք, ջաղաց
— ветряная հողմաղաց, քամու ջաղաց
— водяная ջրաղաց
— пороховая վառոդաղաց, տ. бегуны
Мельхиоровая оболочка пули Գնդակի մելքիո-
րե (նորարծաթե) պատյան
Мембрана Թաղանթ
Меморандум Հուշագիր (դիվանագիտական)
Мемуары военные Ռազմական հուշեր, ռ. հի-
շատակարան, տ. записки военные
Мензула Չափանշան
Мензульная с'емка Չափանշանային հանութ
Мера Միջոց ‖ չափ
— карательная պատժական մ.
— насильственная բռնի մ.
—ы обеспечения ապահովության միջոցներ
—ы охранения պահապանության մ.
—ы охранения военной тайны ռազմական գաղտ-
նիքը պահելու միջոցներ
—ы предосторожности նախազգուշության մ.
—ы предупредительные առաջառման միջոցներ
— углов անկյունների չափը
Принимать меры միջոցներ ձեռք առնել
Мергель Կրակավ
Меридиан Միջօրեական
— истинный, географический իսկական, աշխար-
— магнитный մագնիսական մ. (հագրական մ.
Мерин Կուրտ ձի, մալած ձի
Мерительный инструмент Չափական գործիք
Мерка Չափոց

Мерная лента, цепь *Չափի ժապավեն, շղթա*
Мероприятие *Միջոցներ ձեռք առնել. (ձեռք առած, ձեռք առնելի միջոց). միջոցառություն*
Мертвый *Մեռյալ*
—ый инвентарь *մ. կահույք*
—ое пространство *մ. տարածություն*
—ая цель *մ. նպատակ, նշան*
Местность *Վայր, տեղանք*
— болотистая *ճահճային, ճահճոտ վայր*
— бугроватая *բլրակավետ վայր*
— волнистая *կոհակավետ վայր*
— гористая *լեռնոտ վայր, տեղանք (զանր*
— закрытая *ծածկված, խուլ, գոց վայր, տե-*
— изрытая *փոսուփոս տեղանք*
— лесистая *անտառոտ վայր*
— непроходимая *անանցանելի վայր*
— неровная *անհարթ վայր*
— низменная *ցածրավայր*
— опасная *վտանգավոր վայր*
— открытая *բաց վայր, տեղանք*
— пересеченная *կտրտված, կտրուկ տեղանք*
— плоская *տափարակ վայր*
— покатая *զառիվայր, վայրահակ տեղանք*
— равнинная *հարթավայր*
— ровная *հարթ վայր*
— скалистая *ժայռոտ տեղանք*
— удобопроходимая *հեշտանցանելի, դյուրանց*
— холмистая *բլրավետ տեղանք (վայր*
Местный *Տեղական*
—ый артиллерийский парк *տ. հրետանային պարկ*

—ый артиллер. летучий, подвижной парк *տ. երև-
тանային թռուցիկ, շարժական պարկ,*
- ая власть *տ. իշխանություն* (կրանք
—ые войска *տ. զորքեր*
—ый житель *տ. բնակիչ, տեղացի*
Место *Տեղ*
— исходное *ելատեղ*
— квартирования войск *զորքերի բնակության տեղ, բնակատեղ, տ.* пункт квартирования
— назначения *գնալու տեղ || ծառայության տեղ,*
— открытое *բաց տեղ* (պաշտոնավայր
— отправления *մեկնելու. ուղարկելու տ.*
— почетное *պատվավոր տ.*
— публичное *հրապարակային, հանրային տ.*
— расположения *տեղավորության, դասավորու-թյան տեղ*
— сборное, — сбора *հավաքի տ., հավաքատեղ*
По местам! *(հրամ.) Տեղերը:*
На месте! *(հրամ.) Տեղում:*
Местожительство *Բնակավայր*
Местоположение *Տեղադրություն*
Местопребывание *Կենալու տեղը* (թյուն
Месторасположение войск *Զորքերի տեղավորու-*
Месячная отчетность *Ամսական հաշվետվություն*
Металл *Մետաղ*
— броневой *զրահամետաղ*
Металлический *Մետաղե*
—ая плита *մ. սալ*
—ий инструмент *մ. գործիք*
Металлорезные ножницы *Մետաղահատ մկրատ*

Металлургия *Մետաղագործություն*
Метательная машина *Նետիչ մեքենա*
—ое оружие *նետողական զենք*
Метать *Նետել, ձգել*
Мотеорологический *Օդերևութաբանական*
—ие знаки *օ. նշաններ*
--ие приборы *օ. անոթներ, պարագայք*
—ая служба *օ. ծառայություն*
—ая станция *օ. կայան*
Метить *Նշել, նշան անել*
Метка *Նիշ*
—ки на ленте пулемета *գնդացրի ժապավենի*
Меткий *Դիպուկ, շեշտակի* *նիշեր*
—ий огонь *դիպուկ կրակ*
—ое ружье *դիպուկ, ճիշտ խփող հրացան*
—ая стрельба *դիպուկ հրաձգություն*
Метко бить *Ճիշտ խփել, շեշտակի զարնել (հրա-*
— стрелять *դիպուկ կրակել* *(ցանի համար)*
Меткость *Դիպուկություն*
— боевая *մարտական դ.*
— огня *կրակի դ.*
— стрельбы *հրաձգության դ.*
Метод *Մեթոդ* *(վեստն ուսումնասիրելու մ.*
— изучения военного искусства *ռազմական ար-*
лабораторный — обучения *ուսուցման աշ-*
խատանոցային մ.
Методический *Մեթոդիկ, մեթոդական*
Методически сосредоточенный огонь *մեթո-*
դիկ կենտրոնացրած կրակ
Метрическая система *Մետրական սիստեմ*
—ие меры *մետրական չափեր*

—ое свидетельство ծննդական (վկայական)
Метчик Պտուտահատ (գայլիկոն)
Мех Մորթի
Механизм Մեքանիզմ
— возвратный յետադարձ մ.
— замочный փականքի մ.
— запирающий փակիչ մ., տ. затвор
— поворотный շրջադարձ, դարձնող մ.
— подающий տվիչ մ.
— под'емный վերամբարձ մ.
Механик Մեխանիկ
Механика Մեխանիկա
Механический Մեխանիկական
—ая работа մ. աշխատանք
—ая тяга մ. քարշ, քարշում
—ая часть մ. մաս
Меч Սուր
— длинный երկայն սուր
— короткий կարճ սուր
Мешанный лес Խառն անտառ
Мешок Տոպրակ
— вещевой իրերի, իրեղենի տ.
Мешочное снаряжение Տոպրակային հանդերձանք
Микрометр Մանրաչափ
Микрометрический винт Մանրաչափական պտու-
Микроскоп Մանրադիտակ (տակ
Микротелефон Մանրախոսափող
Микротелефонный Մանրախոսափողական
—ый аппарат с фоническим вызовом ձայնակո-
չով մ. ապարատ, հանդերձանք

—ая трубка մ. փողակ
Микрофон Մանրաձայն
Микрофонный патрон Մանրաձայնական կոթառ
Милитаризм Միլիտարիզմ, զորապաշտություն
Милиционер Միլիցիոներ
Милиционный Միլիցիական
—ая армия մ. բանակ, տ. территориальная армия
—ый полк մ. գունդ
—ая система մ. սիստեմ
Милиция Միլիցիա
— подвижная շարժուն մ. | պահեստազոր (Իտա-
— постоянная մշտական մ. (լիայում
Милосердие Գթություն, գթասրտություն
сестра —ия գթության քույր
Миля Մղոն
Мимикрия войсковая Զորական միմիկրիա
Мина Ական
— автоматическая ավտոմատիկ, ինքնեկ ա.
— оборонительная պաշտպանողական ա., հակ-
— подводная ստորջրյա ա. (ական
— подрывная պայթուցիկ ա.
Контр-мина հակ-ական
Подвести мину ական կարել
Минер Ականահատ, минеры ականազոր
Минеральный Հանքային
—ая вода հ. ջուր
—ое масло հ. յուղ
Минировать Ականել
Министр военный Ռազմական մինիստր
Министерство военное Ռազմական մինիստրու-
Минный Ականային (թյուն

—ая война ա. պատերազմ
—ая воронка ա. ձագար, ականաձագար
—ый ворот ա. վոլորան (մեքենա)
—ая галлерея ա. ստորանցք
—ый горн ա. հնոց, ականահնոց
—ый желоб ա. վար, ականավար
—ое заграждение ա. փակոց, ականափակոց
—ый запал ականարուժիչ, ականախանձոց
—ый запас ա. պաշար
—ый заряд ա. լից
—ое имущество ականագույք (պարագայք
—ые инструменты и приборы ա. գործիքներ յև
—ая камора ականի լցարան, տ. минный очаг
—ый колодезь ականահոր
—ый коридор ա. փողան, ականափողան
—ая команда ա. խումբ
—ое отверстие ականածակ
—ые работы ա. աշխատանքներ
—ая рама ականի շրջանակ
—ая рота ա. վաշտ
—ый рукав ականաթեվ, ականաճուղ
—ый очаг ա. ակութ, տ. минная камора
Миномет Ականանետ
Минометный Ականանետային
—ая батарея ա. մարտկոց
—ое гнездо ա. բույն, ակութ
Минометчик Ականաձիգ
Миноносец – ска Ականակիր, ականանավ
Минута Րոպե
— решительная վճռական վայրկյան

— критическая *ճգնաժամ, ճգնաժամի վայրկյան*

Мир *Խաղաղություն ‖ հաշտություն*

Заключить мир *հաշտություն կնքել*

Мирный *Խաղաղ ‖ հաշտության*

—ое время *խաղաղ ժամանակ*

—ый договор *հաշտության դաշինք*

—ый житель *խաղաղ բնակիչ*

—ое население *խաղաղ բնակչություն, ժողո-*

—ое положение *խաղաղ դրություն (վուրդ*

—ый состав *խաղաղ ժամանակի կազմ*

Миролюбивый *Խաղաղասեր*

Миссия дипломатическая *Դիվանագիտական մի-սիա, առաքելություն*

Митральеза *Միտրալյոզ, կարտեչոց. տ.* картечница

Мишенный вал *Նշանակի թումբ, թիրախի թումբ, թիրախաթումբ*

Мишень *Նշանակ, թիրախ, նշան (հրաձգություն)*

— подвижная *շարժուն, շարժվող նշանակ*

— скрывающаяся *թաքնվող նշանակ, նշան*

— появляющаяся *յերևացող նշանակ*

Младший *Կրտսեր* *(հրամկազմ)*

—ий комсостав *կ. հրամանատարական կազմ*

—ий класс военной школы *ռազմական դպրոցի կրտսեր (ստորին) դասարան*

Мобилизация *Մոբիլիզացիա, ռազմավորում*

— армии *բանակի ռազմավորում*

— врачей *բժիշկների մ., ռ. (հեստիների զինակոչ*

— запасных *պահեստիների ռազմավորում, պա-*

— общая *ընդհանուր ռազմավորում*

— частная *մասնակի ռազմավորում*

— труда *աշխատանքի ռ.*

Мобилизационный *Ռազմավորական, ռազմավոր-*

—ая готовность *ռ. պատրաստություն* *(ման*

—ый отдел *ռ. բաժին*

—ая отчетность *ռ. հաշվետվություն*

—ый план *ռ. պլան*

—ое расписание *ռ. կարգացույց*

—ое распоряжение *ռ. կարգադրություն*

Мобилизировать, мобилизовать *Մոբիլիզացիա ա-
նել. մոբիլիզացիայի ենթարկել, ռազմա-*

Могущество *Հզորություն, զորություն* *(վարել*

Могущественный *Հզոր, զորեղ*

Молодой красноармеец, солдат *Դեռընծոր կարմիր
բանակային, դ. զինվոր*

—ая лошадь последнего ремонта *վերջին նորոգ-*

Молодец *Կորիճ* *(ման մատաղածի*

Молодцеватый *Կորճական, կորճի*

—ый вид *կորիճի տեսք, կորիճ տեսք*

—ая выправка *կ. արգվածք, կերպ ու կերպա-
րանք, շենք ու շնորհք* *(մանգաղ*

Молот *Մուրճ, կռան.* Молот и серп *Մուրճ ու*

— заклепной, заклепник *դուրգամոց, պայտուռ*

— ручной *ձեռնամուրճ*

—ток ударный *թակիչ մուրճ*

Молчание *Լռություն*

Вынудить (привести) батарею неприятеля к молчанию *Թշնամու մարտկոցը լռեցնել*

Момент *Վայրկյան. պահ*

— решительный *վճռական վ.*

— критический *ճգնաժամ, ճգնաժամի վայրկյան*

— скоропроходящий *վաղանցիկ վայրկյան*
Моральный *Բարոյական*
—ое впечатление *բ. տպավորություն*
—ое воздействие *բ. ազդեցություն*
Морить голодом *Սովամահ անել, սովալլուկ անել*
Мороз *Սառնամանիք*
Морской *Ծովային*
—ой арсенал *ծ. զինանոց*
—ая артиллерия *ծ. հրետանի*
—ой берег *ծովափ, ծովեզր*
—ой бой *ծովամարտ*
—ое ведомство, управление *ծ. վարչություն*
—ая война *ծ. պատերազմ*
—ая карта *ծ. քարտեզ, ծովաքարտեզ*
—ая команда *ծ. խումբ*
—ое сражение *ծ. ճակատամարտ, ծովամարտություն*
Мортира *Հրասանդ*
Мортирка *Հրասանդիկ*
Мортирный *Հրասանդային*
—ая артиллерия *հ. հրետանի*
—ая батарея *հ. մարտկոց*
—ый дивизион *հ. բաժնյակ*
—ая камера *հրասանդի լցարան*
Мост *Կամուրջ*
— арочный *կամարակապ կ.*
— балочный *հեծանե կ., տափ*
— висячий *կախ կ.*
— водопроводный *ջրանցույց կ., տ.* акведук
— военный *ռազմական կ.*
— временный *ժամանակավոր կ.*

— деревянный *փայտե կ.*
— железный *երկաթե կ.*
— каменный *քարե կ.*
— на бочках *տակառակամուրջ*
— на бурдюках *տիկակամուրջ*
— на обыкновенных козлах *սովորական հաստա-* *(բաններով կ.*
— на плотах *լաստակամուրջ*
— на сваях *ցցակամուրջ*
— на судах *նավակամուրջ*
— на телегах *սայլակամուրջ*
— на турах *հողակողով կ.*
— передвижной *տեղափոխելի կ.*
— плавучий *լողացող կ.*
— плашкотный *տափանավե կ.*
— подвижной *շարժական կ.*
— под'емный *վերամբարձ կ.*
— понтонный *զոմ, նավակամուրջ*
— поспешный полевой *դաշտային արագաշեն կ.*
— постоянный *մշտական կ.*
— проволочный *երկաթալարե կ.*
— разборчатый *քանդովի կ.*
— разводный *բացվող կ.*
— стратегический *ռազմավարական կ.*
— фашинный *ճեղանե կ.*
— цепной *շղթայակամուրջ*

Мостик *Կամրջակ*

Мостить *Բարել (փողոց, ճանապարհ)*

Мостки *Հատակ (փողցի, մայթի, խրուտ ճանապարհի) ‖ լաստան (լաստակերտ կազմած շինության ժամանակ), տ.* подмостки

— для погрузки коней и орудий *վերելակ՝ ձիեր*
յեվ հրանոթներ վագոնների մեջ բարձելու հա-
Мостовая каменная *Քարարկ, քարահատակ* (*մար*
— булыжная *կոպճարկ*
— деревянная *փայտարկ*
— лёщадью или плитою *սալարկ, սալահատակ*
Мостовой *Կամրջի* (*կամրջակալ*
—ая опора, —ые козлы, —ые устои *կ. հենարան,*
—ой обоз *կ. կրանք, տ.* понтонный парк
Мотив *Շարժառիթ, դրդապատճառ*
Мотивировка *Պատճառաբանություն*
Мотор *Մոտոր, շարժիչ, տ.* двигатель
Мотоцикл, мотоциклет *Մոտոցիկլետ, շարժանիվ*
Мотоциклист, мотоциклетист *Մոտոցիկլետիստ,*
շարժանվորդ
Мотыка, мотыга *Մարկեղ*
Мотыль пулемета *Գնդացրի պտուտանակ*
Мощность огня *Կրակի ուժեղություն, ուժգնու-*
Мощный *Հզոր, հուժկու, ուժգին* (*թյուն*
—ый огонь *ուժգին կրակ*
—ая артиллерийская подготовка *հրետանային*
հուժկու նախապատրաստություն
—ая артиллерия *հզոր հրետանի*
—ая радио-станция *ուժեղ ռադիո-կայան*
Мужественный *Արի, արիական*
Мужество *Արություն*
Музей артиллерийский *Հրետանային թանգարան*
Музыка *Յերաժշտություն*
— военная *ռազմական, զինվորական յ.*
— духовая *փչողական յ.*

Музыкальный инструмент *Յերաժշտական գոր-*
Музыкант *Յերաժիշտ* *(ծիք, նվագարան*
Музыкантская команда *Յերաժշտական խումբ*
Мука крупчатая *Նաշիհ, շարմաղու ալյուր*
Мулек хомутика штыка *Սվինի անրիկի անցք*
Мундир *Համազգեստ* *(հատիկի համար)*
— военный *զինվորական համազգեստ*
— парадный *շքազգեստ, տ.* форма
— походный *ռազմերթի համազգեստ*
Мундирные вещи *Հագուստեղենի իրեր*
Мундштук *Բերանոց, ծխան (յերաժշտական գոր-ծիքների, ինչպես՝ փողի) ‖ բերանոց (ինչ-պես՝ ծխամորճի) ‖ դանդանավանդ (սանձի)*
Мундштучный *Դանդանավանդի*
—ые поводья *դ. յերասանակներ*
—ое удило *դ. բերանոց, յերախեան*
—ая цепочка *դ. կոճեր (շղթա)*
—ые щечки, щеки *դ. բազուկներ*
Муниципальная гвардия *Քաղաքային պահանորդ*
Муфта *Ագույց, լար ‖ պատյան ‖ կոթառ ‖ ակա-նոց*
— водопроводных труб *ջրմուղի փողրակների ագույց*
— дышловой подставки *առեղի նեցուկի կոթառ*
— колесная *անիվի ականոց, տ.* втулка
— орудия *հրանոթի պատյան, տ.* кожух
— шомпольная *շամփրի կոթառ (հրացանի)*
Муфточный номер *Պատյանի համար (հրանոթի)*
Мушка прицельная, для прицеливания *Նշանա-ռության հատիկ (հրացանի)*

-- крупная *մեծ ճատրկ*
— мелкая *փոքր ճատրկ*
Мчаться *Սլանալ*
Мыло *Օճառ, սապոն*
Мыльное довольствие *Օճառի բավարարություն*
Мягкий *Կակուղ, փափուկ*
—ая вода *կակուղ, փափուկ ջուր*
—ый грунт *կակուղ գետին*
—ое железо *կակուղ յերկաթ*
—ая кожа *կակուղ կաշի*
Мякоть пороховая *Վառոդի փոշի. վառոդափոշի*
— пальцев *մատների պտեղ*
Мятеж *Խռովություն*
Мятежник *Խռովարար*
Мятель *Բուք*
Мячик *Գնդակ, խաղագնդակ*
— гуттаперчевый *գուտապերչի գ.*

Н.

На меня! *(հրամ.) Դեպ ինձ։* На такой-то предмет! *(հրամ.) Դեպ այսինչ առարկան*
Набег конницы *Ասպատակ, տ.* рейд конницы
Набивка лент пулемета *Գնդացրի ժապավենները լցնելը*
Набирать войско *Զորք ժողովել, զորաժողով անել*
Наблюдатель *Դիտող*
— воздушный *օդային դիտող*
— газовый *գազի դիտող*

Наблюдательный Դիտական, դիտողական
—ая вышка դիտանոց, տ. сторожевая вышка
—ая застава դ. ուղեկալ
—ый отряд դ. ջոկատ
—ый пост դ. պոստ, դիտապոստ, դիտակայան
—ый пункт դ. կետ, դիտակետ
Наблюдать Դիտել
Наблюдающий за падением пуль Գնդակների ընկնելը դիտող
Наблюдение Դիտողություն
— воздушное օդային դ.
— результатов стрельбы հրաձգության հետև-
Набойник Խցկան (վանքները դիտելը
Набор войск Զորաժողով
— рекрутский, рекрутов նորակոչների, նորազեն-
Набрюшник Փորկապ (ների զ., նոր զորաժողով
Навес Ծածկ ‖ շուքարան, շվաքարան (չարդախ)
յելույթ. գմբ., կարկառվածք, տ. выступ,
— окопа խրամատի ծածկ (выпуск
— от ветра հողմարգել ծ.
Навесный Գագաթնաձիգ, ուղղաձիգ, անդրաձիգ, տ. вертикальный, перекидной ‖ քիվավոր
—ый выстрел գագաթնաձիգ ձիգ, ուղղորդ ձիգ, տ. крутой выстрел
—ая батарея գագաթնաձիգ, անդրաձիգ մարտ-
—ый огонь գագաթնաձիգ կրակ (կոց
—ая стрельба գագաթնաձիգ հրաձգություն
—ая скала քիվավոր ժայռ
Наветренная сторона Հողմաբեր կողմ. հկնշ. подветренная сторона հողմակոծ, հողմահար կողմ

Навинтованный Պտուտակավոր

—ая часть болта գնդերիթի պ. մաս

Навинчение, —чивание Պտուտակում

Наводить, навести Նշան առնել, նշան բռնել, նշան դնել

— орудие, пулемет в цель, в указанную точку հրանոթը, գնդացիրը նշան բռնել (ուղղել) նպատակին, ցույց տված կետին (բռնին

— в середину цели նշան դնել նպատակի կենտ

Наводить туда-то, угломер 00—00! (հրամ.) Նշա՛ն այսինչ տեղին, անկյունաչափ 00—00։

Наводка Նշանառություն

— вертикальная ուղղաձիգ ն.

— горизонтальная հորիզոնական ն.

— грубая կոպիտ ն.

— моста կամուրջ կապելը, կամուրջ ձգելը

— непрямая անուղղակի ն.

— неразделъная անբաժան ն. (դերը

— орудия հրանոթի ն., հրանոթը նպատակին ուղ-

— по визирной трубке տարադիտակով ն.

— по отражателю անդրադարձիչով ն.

— по гребню закрытия ծածկարանի կատարին

— прямая ուղղակի ն. (նշան բռնելը

— раздельная բաժնակի ն.

— слитная միացյալ ն.

— тонкая նուրբ ն.

Наводнение Հեղեղում ‖ հեղեղ

— искусственное արհեստական հ.

Наводнять Հեղեղել (թի, գնդացրի

Наводчик (орудия, пулемета) Նշանառու (հրանո-

Навьючивание *Բեռնում, բարձելը (գրաստի)* ‖
— неполное *Թերի բ.* *(բարձվածք*
— полное *Լրիվ բ.*
— частичное *Մասնակի*
Навьючивать *Բեռնել, բարձել (գրաստ)*
— ченный пулемет *Բարձած գնդացիր*
Нагар пороховой *Վառոդի այրուք*
Нагель *Բեվեռ* ‖ *փայտե գամ* ‖ *սռնակ*
— блока *ճախարակի (ծիծեռնիկի) սռնակ*
— ложи винтовки *հրացանի ագուստի բեվեռ*
Нагнетать *Սեղմել, ճում տալ, ճնշել*
Награда *Պարգեվ*
— военная *ռազմական պ.*
— денежная *դրամական պ.*
Наградный алфавит *Պարգեվաբաշխության այբ-*
— ые деньги *պարգեվադրամ (տրեն, մայան*
— ый лист *պարգեվաթերթ*
Награждение *Պարգեվատրություն (շքանշանով*
— орденом красного знамени *պ. կարմիր դրոշի*
Нагревание помещений *Բնակարանների տաքա-ցում, տաքացնելը,* т. отопление
Нагрудник *Լանջապանակ* ‖ *լանջափոկ (ծիսատարի*
Нагрудный знак *Լանջանշան*
— патронташ *լանջի փամփշտակալ*
— ремень *լանջափոկ*
Нагружать, —зить *Բառնալ, բարձել, բեռնել*
Нагрузка *Բեռնավորում, բեռնում, բարձելը, բառնալը* ‖ *բեռ, բեռնվածք* ‖ *ծանրաբեռ-*
Надводный камень *Վերջրյա քար* *(Նում*
Надежный *Հուսալի* ‖ *վստահելի*

Надзиратель больных Հիվանդների հսկիչ
— палатный հիվանդասրահի, հիվանդասենյակի
Надзор Հսկողություն (հսկիչ
Надпись Մակագրություն, մակագիր
—си на планах, картах պլանների, քարտեզնե-
րի (վրայի) մակագրեր
— передаточная փոխանցման մակագիր
Надрывать силы Ուժերը ջլատել
Надсмотрщик Վերակացու
— железной дороги յերկաթուղու վ.
— телеграфный հեռագրական վ.
Надульник, надульная покрышка орудия Հրանոթի
Наезд Ասպատակ, տ. набег (բերնակալ
Наездник Հմուտ ձիավար ‖ ասպատակավոր
Наемное войско Վարձկան զորք
— здание, помещение վարձու շենք, զետեղարան
Нажать, нажимать Սեղմել, ճուզ տալ
Наждак Զմռնիտ
Нажим Սեղմում, ճուզ տալը ‖ սեղմակ
— винтовой պտուտակավոր սեղմակ
Назад Յետ, դեպի յետ
Назад равняйся! (հրամ.) Յե՛տ հավասա՛ր:
Назад-(перед)ки! (հրամ.) Բարշակով յե՛տ
Движение назад (դեպի) յետ շարժում
Наземный Յերկրի վրայի, վերերկրյա
—ое наблюдение վ. դիտողություն
—ое охранение վ. պահպանություն
—ая разведка վ. հետախուզություն
Назначение Նշանակում, կարգում. սահմանում
‖ կոչում ‖ դեր, պաշտոն ‖ հատկացում

артиллерия особого назначения *հատուկ նշանակում (դեր) ունեցող հրետանի*

— война *զինվորի կոչումը*

— рва и насыпи *փոսի յեվ պատվարի դերը*

Команда специального —ия *հատուկ նշանակում (դեր) ունեցող զորախումբ.*

Место —ия *նշանակված տեղը, պաշտոնատեղ, ծառայության տեղ.*

Пункт —ия *վայրը, հասնելու տեղ.*

Части особого назначения *հատուկ նշանակում (դեր) ունեցող զորամասեր.*

Доходить по —ию *նշանակված տեղը հասնել*

Станция —ия *ընդունող, ստացող կայարան.*

Получить особое (новое) — *հատուկ (նոր) նշանակում (պաշտոն) ստանալ.*

Сделать назначение людей *զինվորների նշանակում անել, զինվորներ կարգել, վերակարգել, տ.* наряд *(կացնել, տ.* определить

Назначить *նշանակել, կարգել, սահմանել* || *հատ-*

— кого в армию *մեկին բանակի մեջ նշանակել*

— кого командиром *մեկին հրամանատար նշանակել, կարգել*

— время и место *ժամանակն ու տեղը նշանակել, վորոշել*

— деньги на что *գումար հատկացնել մի բանի, սահմանել մի բանի համար*

— себя для военной службы *իրեն նվիրել զինվորական ծառայության*

— в наряд *վերակարգի (մեջ) նշանակել*

— в распоряжение *տրամադրության տակ նշա-*
Наименование *Անվանում. անուն (նակել, դնել*
—-ия вещей, частей *իրերի, զորամասերի անուն-*
ները || իրերի, զորամասերի անվանումը,
անունները տալը
Наискось, наискосок *Շեղակի, ատիշեղ* ≥
Держать барабан -- *թմբուկը շեղակի(ուս-*
Наказ *Հրահանգ (ընդանութ) կախած ունենալ*
— полковому обозу *հ. գնդի գումակին*
Наказание военное *Զինվորական պատիժ*
Наказуемость *Պատժելիություն (կեծություն*
Накал *Շիկացում || կեծանալը || հրաշեկություն ||*
Накалить, накаливать *Շիկացնել || կեծացնել*
Накапливание, накопление *Կուտակում, կուտա-*
կություն
— взводных участков цепи *դասակային շղթա-*
— сил *ուժերի կ. (յամասերի կ.*
— стрелков *հրացանաձիգների կ.*
Накат лафета *Հրետասայլի առաջանում*
— орудия *հրանոթի առաջանում*
Накидка *Սփռոց || ծածկոց || թիկնոց, ռ.* плащ
Накладка дульная *Փողաբերանի պահպանակ*
— ствольная *փողի պահպանակ, փողապատ*
Накладная записка *Բեռնագիր*
Наклон *Թեքում. թեքվածք*
— боевой оси *հրետասայլի առու թեքում*
боковой — орудия *հրանոթի կողքի թ.*
— цапф *դարձյակների թ.*
Наклонение *Թեքում || խոնարհում, հակում*
— магнитной стрелки *մագնիսական սլաքի հակում*

— орудия при выстреле *հրանոթի թեքումն ար-*
ձակելու ժամանակ *(նարհել, հակել*
Наклонить *թեքել, ցած թեքել* || *կռացնել* || *խո-*
Наклонность *թեքություն* || *հակում*
Наклонный *թեք, վայրահակ, զառիվայր, տ.* от-
логий, покатый || *հակված, հակամետ, տ.*
—ая лестница *թեք սանդուղք* (склонный
—ое окрашивание *թեք ներկվածք*
—ая плоскость *թեք հարթություն*
Наковальня *Սալ, զնդան*
-- гильзы *պարկուճի սալիկ*
Наколенник *Ծնկանոց. ծնկապանակ*
— у барабанщика *զստափոկ թմբկահարի*
Наконечник *Ծայրապանակ*
— дышла *տռեղի ծ.*
— ложевой *ագուսսի ծ.*
-- пики *նիզակի տեգ*
— сабельной кожны *թրի պատյանի ծ.*
— ствольной накладки *փողապատի ծ.*
Накрест *Խաչաձև, խաչմերուկ.* вбитый — *խա-*
չաձև խփած. закидывать — *խաչմերուկ*
ձգել. через шею лошади — *ձիու վզով*
խաչմերուկ
Налагать, —ложить дисциплинарное взыскание
կարգապահական պատիժ տալ, միջոց նշա-
Наладить *Կարգավորել* *(նակել*
— прочную связь *ամուր կապ հաստատել*
Командиры должны — службу связи так, что-
бы... *հրամանատարները պետք է կապի ծա-*
ռայությունն այնպես կարգավորեն, որ...

Налаженная служба охранения, связи *Պահպա-*
նության, կապի կարգավորված ծառայու-
Налево *Դեպի ձախ* *(թյուն*
Движение налево *դեպի ձախ շարժում.*
Движение налево назад *ձախ-ետ շարժում*
Нале-во! *(հրամ.) Ձախ դա՛րձ։*
Налево круг-м! *(հրամ.) Ձախ ետ դա՛րձ։*
Налево (шагом) марш! *(հրամ.) Դեպի ձախ (քայլով) մա՛րշ։*
Налево-назад! *(հրամ.) Ձախ-ե՛տ։*

Налегать, налечь *Վրա ընկնել, վրա տալ, ճնշել*

Налет *Փառ (վերքի) ‖ կեղև (ժանգից), նստած ժանգ ‖ հարձակում, վրա տալը. սլացում, վրա սլացում*

— самолетов *սավառնակների հարձակում*
Внезапный — конницы *հեծելազորի հան-կարծակի հարձակում, վրա տալը, վրա սլացում, տ.* нападение

Налегать *Վրա պրծնել, վրա բշել, սլանալ, վրա սլանալ, խոյանալ*

Налицо *Առկա ‖ առձեռն ‖ իրական, իրապես*
— 00 человек, орудий *առկա, իրապես կա* 00 *զինվոր, հրանոթ* *(ձեռն լինել*
состоять — *առկա լինել, իրապես լինել. առ-*

Наличный *Կանխիկ ‖ առձեռն ‖ առկա*
—ые деньги *կանխիկ, առձեռն դրամ*
—ые силы *առկա, առձեռն ուժեր*
—ое состояние *առկա վիճակ, հմմտ.* списочное состояние *ըստ ցուցակի վիճակ*

Наличие средств, людей *Առկայություն միջոցների,*

Налог военный *Զինվորական հարկ (մարդկանց*

Намерение *Մտադրություն*

Наметка *Նրշ. նշում*

Наметить *նշել. նշան անել. նշանամարել* || *նկատի առնել, ծրագրել* || *նշան բռնել, նշան դնել (նպատակին)* (*ճանի վրա գիրքերը*

— запасные позиции *նշել, նկատի առնել պա-*

предварительно — исходную линию для атаки *առաջուց նշել գրոհի ելման ելագիծը*

— окопы *նշանակարել խրամատները, ա.* обо-

— себе цель *իրեն նպատակ դնել* (значение

Начальник должен — сначала в общих чертах наиболее выгодное решение данной ему задачи *պետը պետք է նախ ընդհանուր գծերով նկատի առնի իրեն տրված խնդրի ամենաձեռնտու լուծումը.*

Каждый начальник должен заранее, сообразно общей задаче, — себе частную следующую задачу *յուրաքանչյուր պետ պետք է առաջուց, ընդհանուր խնդրի համաձայն, նկատի առնի հաջորդ մասնավոր խնդիրը*

Намеченное место *նշած, նկատի առնված տեղը*

—ые планом мероприятия *պլանով նկատի առնված (ծրագրված) միջոցները*

—ый путь *նշած, նկատի առնված ճանապարհը*

—ые работы *նկատի առնված, ծրագրված աշխատանքներ*

Наносить, нанести на карту, на план, на планшет *Քարտեզի վրա, պլանի մեջ, գծագրի վրա առնել, անց կացնել, նկարել*

— оскорбление *վիրավորանք հասցնել*

— потери, ущерб *կորուստներ, վնաս հասցնել*
— удар *հարված հասցնել* *(դատի*
Наносный песок *Բերուկ, բերածո ավազ* *(ճեղ-*
Нападательное оружие *Հարձակողական զենք*
Нападать *Հարձակվել, վրա տալ, վրա ընկնել, վրա*
Нападение *Հարձակում, վրա տալը* *(պրծնել*
— воздушное *օդային հարձակում*
— внезапное, неожиданное, нечаянное *հանկարծակի, անսպասելի, անակնկալ հարձակում.*
— огневое *կրակային հ.* *(վրա տալը*
— химическое *քիմիական հ.*
— ночное *գիշերային հ.*
— открытое *բաց հ.*
Напилок *Խարտոց* *(փակ խ-*
— полукруглый и прямой *կիսակլոր յեվ տա-*
— трехгранный *յեռանկյուն, յերեք-յերեսանի խ.*
Напирать на противника *Հակառակորդին սեղմել.*
Напиток *Խմելիք, խմիչք* *(հուպ տալ, ճնշել*
— спиртный *վոգելից խմիչք*
Напоминание *Հիշեցում. հիշեցնելը*
Делать — *հիշեցում անել*
Напор неприятельских войск *Թշնամու զորքերի սեղմում, հուպ տալը, ճնշում*
Направить *Ուղղել ; հղել*
— в военный трибунал *ռազմական դատարա-*
— в сторону *դեպի մի կողմ ուղղել .* *(նրին հղել*
— зрительную трубку на... *դիտակն ուղղել դեպի..*
Направление *Ուղղություն | հղում, ուղարկելը*
— ветра *քամու ուղղություն*
— движения, удара, фронта, позиции *շարժման*

հարվածի, զիրքի, ճակատի ուղղություն
— движения снаряда *արկի շարժման ուղղություն*
— косвенное *շեղակի ուղղություն*
— прямое *ուղղակի ուղղություն*
Направление на такой то предмет! *(հրամ.)*
Ուղղությո՛ւն դեպի այինչ առարկան։
Направляющий *Ուղղապահ. ուղղիչ*
—ий взвод *ուղղապահ դասակ*
—ая грань штыка *սվինի ուղղիչ անկ (յեզր, կող)*
—ий дозор *ուղղապահ դետր*
—ее. звено *ուղղապահ օղակ*
—ая обойма *ուղղիչ պահունակ*
—ее отделение *ուղղապահ ջոկ*
—ая планка пулемета *գնդացրի ուղղապահ քանոն*
—ая рота, часть *ուղղապահ վաշտ, զորամաս*
—ий участок *ուղղապահ տեղամաս*
Направляющий стой! *(հրամ.) Ուղղապահ,*
Направо *Դեպի աջ* *(կանգ ա՛ռ.*
Движение направо *դեպի աջ շարժում.*
Движение направо-назад *աջ-յետ շար-*
Напра-во! *(հրամ.) Աջ դա՛րձ։* *(ժում.*
Направо кругом! *(հրամ.) Աջ յե՛տ դա՛րձ։*
Направо (налево) марш! *(հրամ.) Դեպի աջ (ձախ) մա՛րշ։*
Направо-назад! *(հրամ.) Աջ-յե՛տ։*
Направо развернись! *(հրամ.) Դեպի աջ ծավա-*
Напрягать, напрячь *Լարել. ձգել* *(լվի՛ր։*
Напряжение *Լարում. ձգում. պրկում*
Напряженность *Լարվածություն*
Напульсник *Բազպան*

Нарез, нарезка *Մաններ, ակոս, փորակ*

—зы, —зка в канале огнестрельного оружия *հրա-զենի փողանցքի ակոսներ, տ.* дорожки

—зы винтообразные, —зка винтовая *պտու-տակաձև ակոսներ, ակոսվածք (փողանցքի)*

—зка винта *պտուտակի փորակ*

—зки протирки *մաքրիչի փորակներ*

Канал с четырьмя нарезами *քառակոս, չորս-ակոսանի փողանցք.*

Болт с винтовою нарезкою *պտուտակավոր (գնդերիկ*

Нарезной *Ակոսավոր*

—ой канал ствола *ա. փողանցք*

—ое орудие *ա. հրանոթ*

—ое ружье *ա. հրացան, տ.* винтовка

—ая часть канала *փողանցքի ա. մաս*

Народ *Ժողովուրդ*

Народный *Ժողովրդական*

—ая война *ժ. պատերազմ*

—ое волнение *ժ. հուզում, խլրտում*

—ая гвардия *ժ. պահանորդ*

—ый комиссар по военным делам (наркомвоен) *ռազմական գործերի ժ. կոմիսար (ռազմժող-կոմ)* *(գործերի ժ. կոմիսարիատ*

—ый комиссариат по военным делам *ռազմական*

Нарочный *Հատուկ սուրհանդակ*

Наружный *Արտաքին, դրսի*

—ые постройки *դրսի շինվածքներ*

—ый ров *դրսի փոս, պարկեն*

—ая сторона *դրսի կողմ, արտաքին կողմ*

—ый фланг *դրսի թև*

Нарукавник Թևնոց, թեզանիք
Нарукавный Թեզանիքի
—ый знак отличия թ. տարբերական նշան
—ая повязка թ. կապ
Нарушение Խախտում, խանգարում
— благочиния բարեկարգության խախտում
— дисциплины կարգապահության խախտում
— долга պարտազանցություն
— долга службы ծառայության մեջ պարտազանց գտնվելը, լինելը
— закона օրենքի խախտում, օրինազանցություն
— правила կանոնի խախտում, կանոնազանցություն
— приказания պատվիրազանցություն. — данного приказания տրված պատվերը խախտելը
присяги երդմնազանցություն, ուխտազանցություն, ուխտադրժություն
— порядка կարգի խանգարում. — общественного порядка հասարակական կարգի խանգարում
Нары Տախտամած
Нарыв Պալար, ուռուցք
Нарывной газ Պալարական գազ
Наряд Կարգում, վերակարգում || վերակարգ || կարգագիր, տ. лист нарядов
— вагонов վագոնների կարգագիր
— внешний արտաքին վերակարգ
— внутренный, — домашний ներքին վերակարգ
— в десять человек տաս հոգու (հոգով) վերակարգ
— в караул պահակարգություն

— дневной *ցերեկվա վերակարգ*
— добавочный *հավելյալ վերակարգ*
— караулов, — караульный *պահակների կարգում, պահակարգություն պահակների վերակարգ, պահակարգ.* ‖ *պահակության կարգագիր*
— на работу *աշխատանքի կարգելը-աշխատանքի վերակարգ* ‖ *աշխատանքի կարգագիր*
— на работы составляется особо для рабочих и особо для материалов и инструментов *աշխատանքների կարգագիրը կազմվում է բանվորների համար առանձին, ջոկ նյութեղենների ու գործիքների համար առանձին*
— на разведывание *հետախուզության կարգելը-հետախուզության վերակարգ*
— на службу *ծառայության կարգելը*

особый — подвижного состава *շարժական կազմի հատուկ կարգագիր.*

Сделать наряд людей для ночного охранения *զինվորներ կարգել գիշերային պահպանության համար, տ.* назначение.

В наряд следует назначать людей одной части (роты, баталиона) *վերակարգի (պահակարգի) մեջ պետք է նշանակել մի՛կ զորամասի (վաշտի, գումարտակի) մարդկանց.*

Рота в наряде *վաշտը վերակարգի մեջ է.*

Лист нарядов *վերակարգի թերթ, կարգա-*

Нарядить, наряжать *կարգել, վերակարգել (գիր*
— вестового *բանբեր կարգել*
— караул *պահակ կարգել*

— конвой *ուղեկցորդ կարգել*
— людей в караул *զինվորներին պահակ կարգել*
— через очередь *հերթ ընդ մեջ կարգել*
Нарядиться в караулы *Պահակ կարգվել, պահակություն կարգվել* *(գել, ները գցել*
Наседать, насесть *Վրա տալ, վրա թափվել. նե-*
— на отходящего противника *կրնկակոխ վրա տալ յետ քաշվող հակառակորդին*
Насекать, насечь *Ծրատել* || *բերթ անել, բերթ*
Население *Բնակչություն* *(բերթ անել*
— мирное *խաղաղ բ.*
Населенный пункт *Մարդաբնակ տեղ, բնակավայր*
Насечка *Ծրատ* || *բերթ, բերթիր*
— спицы курка револьвера *ատրճանակի հրահանի մանեկի ծրատ*
— щек рукоятки револьвера *ատրճանակի կոթի*
Насилие *Բռնություն* *(Թշերի ծրատ*
употреблять — *բ. գործ դնել*
Насильно *Բռնի կերպով, բռնությամբ*
Насильственные меры *Բռնի միջոցներ*
Насос *Հանոց*
— водяной *ջրհանոց, ջրհան մեքենա*
— воздушный *օդահանոց, օդահան մեքենա*
— всасывающий *ծծող հանոց*
— нагнетательный *ճնշող հանոց*
— распылительный *փոշիացնող հանոց*
Наставление *Հրահանգ, ա.* инструкция
— для действий пехоты в бою *հ. հետեվազորի մարտական գործողությունների համար*
— для обучения стрельбе *հ. հրաձգության ուսուցման*

Настильно-рикошетный выстрел *Գետնամերձ-ռի-կոշետանար ձիգ*

Настильность *Գետնամերձություն*

— полета пуль *գնդակների թռիչքի գ.*

— траектории *հետագծի գ., տ.* отлогость

Настильный *Գետնամերձ, հկնշ.* навесный *զա-*

—ый выстрел *գ. ձիգ* *(զաթնաձար*

—ый огонь *գ. կրակ*

—ое орудие *գ. հրանոթ*

—ая траектория *գ. հետագիծ*

Настаивание на чем *Մի բանի վրա պնդելը, հարակայում ‖ Թախանձանք, թախանձելը. ժանելը, ժամանք*

— на служебных требованиях *պաշտոնեական պահանջների վրա պնդելը, պահանջների մեջ հարակայելը, անհողդողդ մնալը*

Настойчивый *Հարակա, հարամնա, հարակայուն ‖ հաստատ, անհողդողդ ‖ ժիր ‖ հաստատակամ, հաստատամիտ*

—ая воля *հաստատ, անհողդողդ կամք*

—ое стремление *հարակա, համառ ձգտում*

Настроение *Տրամադրություն*

— враждебное *թշնամական տ.*

Наступ *Վրա դիմում, վրա խաղացում, հարձակում*

Идти наступом на неприятеля *Թշնամու վրա դիմել, վրա խաղալ*

Наступательный *Հարձակողական*

—ый бой *հ. մարտ*

—ая война *հ. պատերազմ*

—ое движение *հ. շարժում*

—ое действие Հ. գործողություն

Перейти к наступательным действиям Հ. գործողությունների անցնել, դիմել

—ый и оборонительный союз Հ. յեվ պաշտպանողական դաշինք

—ый образ ведения войны պատերազմ անելու

—ое положение Հ. դրություն (Հ. յեղանակ

—ый порыв հարձակման թափ

—ый порядок Հ. կարգ

Наступать Հարձակվել, վրա խաղալ

Наступление Հարձակում, վրա խաղացում

Насыпная земля Լցնովի հող

—ая дорога լցնովի ճանապարհ. Թմբուղի

Насыпь Լից. Թումբ

-- железнодорожная յերկաթուղու լից, տ.

-- земляная հողակույտ, հողաթումբ (полотно

— могильная գերեզմանի հողակույտ

Натиск Սաստիկ ճնշում. բուռն գրոհ

— обратный հակագրոհ, տ. контр-атака

Наткнуться на засаду Դարանի մեջ ընկնել

— на неприятеля դեմ դիպչել թշնամուն

Натруска пороховая Վառոդաման

Натуга Լարում. ձգում. պրկում

Натура Բնություն, բնավորություն ‖ բնական բերք; բնաբերք. մթերք

— крепкая հաստատ բնավորություն

Получить довольствие натурою բավարարությունը բնաբերքով, մթերքով ստանալ

Натягивать Ձգել. լարել

— ружейный ремень հրացանի փոկը ձգել

Натяжка Ձգելը. ձգվածք լար, ձգարան
— барабанная Թմբուկի լար. ձգարան
Стоять без натяжки առանց ձգվելու կանգ-
Натяжной ремень Թափոտր, ձգափոկ (նել
Наука Գիտություն
— военная ռազմական գ.
— инженерная ճարտարագիտություն
Наушник Ականջնոց (ճարտարամիտ
Находчивый Հնարագետ, հնարագյուտ, հնարիմաց.
Нахребетник Նուսափոկ (ձիու շրջափոկի)
Нацелить Նշան բռնել, նպատակին ուղղել, նպա-
тակել
— пушку Թնդանոթով նշան բռնել, թնդանոթն ուղղել դեպի..., տ. наводить
— батальон ուղղություն տալ գումարտակին, գումարտակն ուղղել դեպի...
Национализация Ազգայնացում
Национализированный Ազգայնացրած, պետա-
Национальность Ազգություն (կանացրած
Национальный Ազգային
—ая гвардия ա. պահանորդ
—ый флаг ա. դրոշակ
Начало Սկիզբ
—ла основные հիմնական սկզբունքներ
Начальник Պետ
— артиллерийский հրետանային պետ, հրետա-
— ближайший մերձավոր պ. (զորի պ.
— воинский զինվորական պ.
— высший վերին պ.
— гарнизона կայազորի պ.

— кавалерийский *հեծելազորի պ., հեծելապետ*
— караула, — караульный *պահակի պ., պահա-*
— колонный *զորասյունի պ.* *(կապետ*
— команды *խմբի պ.*
— линии *գծապետ*
— непосредственный *անմիջական պ.*
— орудийный *հրանոթի պ.*
— отдела *բաժնի պ.*
— отделения *բաժանմունքի պ.*
— отряда *ջոկատի պ.*
— охранения *պահպանության պ.*
— парка *պարկի պ.*
— почтового участка *պոստամասի պ.*
— прямой *ուղղակի պ.*
— пулеметной команды *գնդացրային խմբի պ.*
— разведки *հետախուզության պ.*
— резерва *ոժանդակի պ.*
— связи *կապի պ.*
— склада *պահեստապետ*
— тыла *թիկունքի պ.*
— участка *տեղամասի պ.*
— участка линии *գծամասի պ.*
— участка боевого *մարտական տեղամասի պ.*
— учебной команды, школы *վարժական խմբի, դպրոցի պ.*
— хозяйственной части *տնտեսական մասի պ.*
— штаба *շտաբի պ.*
Начальный *Սկզբնական*
—ое обучение *ս. ուսուցում*
—ая скорость снаряда *արկի ս. արագություն*

—ый срок *սկզբնակետ* *(ություն*

Начальство *Գլխավորություն* ‖ *հրամանատա-*

— военное *ռազմական գլխավորություն*

— военно-медицинское *զորաբժշկական գլխա-վորություն*

— войсковое *զորքի գլխավորություն, զորա-վարություն, զորագլխություն*

— высшее *բարձր, վերին գլխավորություն*

— интендантское *համբարակային գլխավորու-թյուն*

— над городом *քաղաքի գլխավորություն, քա-ղաքապետություն* *(թյան տակ գտնվել*

Находиться под начальством *գլխավորու-*

Под начальством одного лица *մեկ անձի գլխավորությամբ. մեկ պետի հրամանա-տարությամբ*

Начальствование общее *Ընդհանուր հրամանա-տարություն, ընդհանուր գլխավորու-թյուն. ընդհանուր հրամանատար լինել*

Начальствовать *Գլխավոր լինել, գլխավորու-թյուն անել*

— над войском *զորագլուխ, զորապետ լինել, զորագլխություն անել, զորապետություն անել* *(վոր անձ*

Начальствующее лицо *Պետ, գլխավոր, իշխանա-*

—ий состав *գլխավորական կազմ, պետերի* *(կազմ*

Начертание *Ուրվագիծ*

— опушки леса *անտառի քողքի ու.*

Начертить план мины *Ականի հատակագիծը քա-շել, պլանը գծագրել*

— окоп *խրամատի հատակագիծը քաշել*

Начинать *Սկսել*

Нашествие *Արշավանք*

Нашатырь *Անուշադր*

Нашатырный спирт *Անուշադրի սպիրտ*

Нашивка *Թեզանիքի երիզ, ճեժանակ. տ.* шеврон

Нашильник *Ազնոտակի փոկ (կաշեպարքի)* ‖ *արգելիչ փոկ (առեղավոր լծվածքի)*

Нашильный крюк *Արգելիչ կեռ*

Нашлемник *Գարգմանակ, բաշ (սաղավարտի)*

Небытчик *Բացակա*

Перекличка идет по списку, с отметкою —ков *անվանակոչը կատարվում է ցուցակով յեվ բացակաները նշանակելով*

Невидимость *Անտեսանելիություն*

Поле невидимости *անտեսության դաշտ*

Невидимый *Անտեսանելի*

—ое пространство *ա. տարածություն*

—ая цель *ա. նպատակ, նշան*

Невязка *Անկապք (տեղագրական ճշտութի)*

Негашеная известь *Չմարած, չհանգցրած կիր*

Негодность *Անպետքություն*

Негодный к военной службе *Զինվորական ծառայության համար անպետք*

Недисциплинированный *Կարգապահության անվարժ. անկարգապահ*

Недолет пуль, снарядов *Գնդակների, արկերի չհասնելը (նպատակին), չհասում*

Стрельба дает недолет *հրաձգությունը (գնդակը, արկը) չհասում է տալիս*

Наблюдать падение недолетов *չհասածների (չհասած գնդակների, արկերի) անկումը (ընկնելը) դիտել.*

„Недолет"! *չի՛ հասնում*

Недосмотр *Աչքաթող. աչքաթող անել աչքից վրիպել. աչքից վրիպում աչքից փախցնելը. ճշմարտում (թյուններ*

Недостатки телесные *Մարմնական պակասու-*

Недоступный *Անմատչելի, անմատույց*

Недоуздок *Պախուց*

— веревочный *պարանե պ.*

Независимость в действиях *Անկախություն գործողությունների մեջ*

Незаконность *Ապօրինություն*

Незахватывающий разрыв *Չծածկող պայթյուն*

Незащищенный участок *Անպաշտպան, չպաշտպանված տեղամաս*

Неизменное правило *Անփոփոխ կանոն*

Неисполнимый *Անկատարելի, անիրագործելի*

Неисполнительность *Անկատարողություն*

Неисправность *Սարքին չլինելը, անսարքություն ‖ անճշտապահություն*

— оружия *զենքի սարքին չլինելը*

Нейтрализация *Չեզոքացում*

Нейтралитет *Չեզոքություն*

— вооруженный *զինված չ.*

— постоянный *մշտական չ.*

Нейтральный *Չեզոք*

—ая держава *չ. տերություն*

—ая зона *չ. գոտի*

Неиллюминованная карта *Միագույն քարտեզ*
Некомплект *Անհամալիր*
Некомплектный *Անհամալիր (ած.)*
Ненадежный *Անհուսալի, անվստահելի*
Необходимость военная *Ռազմական, պատերազմական անհրաժեշտություն*
Необходимая оборона *Անհրաժեշտ պաշտպանու-*
Необязательный *Անպարտադիր* *(թյուն*
Неожиданный *Անսպասելի*
—ая атака *ա. գրոհ*
—ое нападение *ա. հարձակում, վրա տալը*
Неопределенный срок *Անորոշ ժամանակ*
Неослабный надзор *Անդուլ հսկողություն*
—ое наблюдение *անդուլ դիտողություն*
Неотступное преследование *Միալար հալածում, հետապնդում* *(թելի, անպարտելի*
Непобедимый, непоборимый *Անհաղթ, անհաղ-*
Неповиновение *Անհնազանդություն*
Неподвижный *Անշարժ*
—ый блок *ա., հաստատուն ճախարակ (ծիծեռ-*
—ая вага *ա. լծանակ* *(նիկ*
—ый огонь *ա. կրակ* (ось
—ая ось *ա., հաստատուն առանցք, տ.* твердая
—ое охранение *անշարժ պահպանություն, տ.* охранение, сторожевое охранение
—ый фланг *ա. թև*
—ая цель *ա. նպատակ*
Неподчинение *Չենթարկվելը, չենթարկում*
Непоколебимый *Անդրդվելի, անսասան, անհողդողդ*

—ое мужество *անսասան արիություն*
—ая решимость *անդրդվելի, անսասան վճռականություն*
Неполный *Կիսատ, թերի. անլիակատար*
—ый интервал *նեղ միջանց, տ.* тесный, сомкнутый интервал (վաճր
—ое навьючивание *թերի բարձելը. թերի բարձ-*
—ый ряд *միակ (շարքի մեջ), տ.* глухой ряд
Непосильный *Ուժից վեր*
Непосредственно *Անմիջապես, անմիջորեն*
Непосредственный *Անմիջական*
—ый начальник *տ. պետ*
—ое охранение *տ. պահպանություն*
—ый подчиненный *տ. ստորադրյալ*
Непостоянный ветер *Անհաստատ, փոփոխական*
Неправильный *Անկանոն* (բամի
Непременный *Անփոփոխ(ելի) ‖ անհրաժեշտ*
—ый долг *անհրաժեշտ պարտք, սեպուհ պարտականություն* (բամ
—ое исполнение *անփոփոխ, անպայման կատա-*
Непреодолимый *Անհաղթահարելի, անընկճելի*
Непрерывный *Անընդհատ*
—ая линия *տ. գիծ*
—ый огонь *տ. կրակ*
—ое расположение *տ. դասավորություն, տ. տե-*
—ая связь *տ. կապ* (դասավորություն
Неприкосновенный запас *Անձեռնմխելի պաշար*
Непримиримый враг *Անհաշտ թշնամի*
Неприступный *Անմատչելի. անմերձենալի ‖ անառիկ* (ճամփրնակ
Непринужденный *Անբռնազատ ‖ ազատ, արձակ.*

Сидеть в седле непринужденно *Թամբի վրա*
Неприятель *Թշնամի* *(ազատ նստել*
Неприятельский *Թշնամու*
—ие войска *թ. զորքեր*
—ие действия *թ. գործողություններ*
—ий край, —ая страна *թ. երկիր*
Непромокаемый *Անջրանցիկ*
—ый брезент *ա. բրեզենտ*
—ый плащ *ա. թիկնոց*
Непроницаемый для газа *Գազից անթափանց, ան-*
Непроходимый *Անանցանելի* *(գազանցիկ*
—ое болото *ա. ճահիճ*
—ый лес *ա. անտառ*
—ая местность *ա. վայր*
Непрямой *Անուղղակի*
—ая наводка *ա. նշանառություն*
Нераздельный *Անբաժան*
—ая боевая единица *ա. մարտական միավոր*
—ая наводка, —ое прицеливание *ա. նշանա-*
ռություն
Нераспорядительность *Անտնօրինչություն*
Нераспорядительный *Անտնօրինիչ*
Нерв войны *Պատերազմի ջիղ (անհրաժեշտ փողը)*
Нерешимость, нерешительность *Անվճռականու-*
Неровность *Անհարթություն* *(թյուն*
—ти почвы, местности *գետնի, վայրի անհար-*
Неровный *Անհարթ* *(թություններ*
—ая дорога *ա. ճանապարհ*
- ая местность *ա. վայր*

—ая почва *ա. գետին*

Несгораемый *Անայրելի, անկիզելի*

—ый материал *ա. նյութ*

Несение службы *Ծառայության կատարում, կա-*

Нести *ա.* носить *(տարելը*

Нестойкий *Անկայուն, անդիմացկուն*

Нестроевой *Ապաշար*

—ая должность *ա. պաշտոն*

—ая команда *ա. խումբ*

Неуверенность *Անվստահություն, անվստահու-*

Неудача *Անհաջողություն* *(թյուն*

Неуклонное исполнение *Անշեղ կատարում* *(րում*

Неукоснительное исполнение *Անպայման կատա-*

Неуравненный строй *Անհավասարաթիվ շարք*

—ые отделения *ա. ջոկեր*

Неустойчивость установки пулемета *Անկայու-նություն գնդացրի հաստատման*

Неустойчивый *Անկայուն*

Неустрашимый *Աներկյուղ, անվեհեր*

Неутомимый *Անխոնջ*

Неуязвимый *Անխոցելի*

Неформенная одежда *Ապատարազ հագուստ*

Нечаянный *Անակնկալ*

—ая атака *ա. գրոհ*

—ый выстрел *ա. ձիգ* (внезапное нападение

—ое нападение *ա. հարձակում, վրա տալը, ա.*

Нечетный номер *Կենտ համար*

Нештатный *Ապահաստիք*

—ая команда *ա. խումբ*

Неявка *Չներկայանալը*

— к сбору հավաքին չ.

Нивелир Հարթաչափ, ռ. ватерпас, водяной уро-

— с зрительной трубкой դիտակավոր հ. (вень

Нивелирный Հարթաչափական

—ий инструмент հ. գործիք

—ая рейка հ. քանոն

Нивелирование, нивелировка Հարթաչափում

Нижний Ներքևի, ստորին

—ий валганг Ներքևի թմբատափ, ն. պատնե-
шուղի, ռ. валганг сообщения

—ий чин Ստորակ զինվոր

—ая ось шарнира ծխնու ներքևի սռնակ

Низина Ցածրություն, ցածրավայր

Низкий Ցած, ցածր ‖ ստոր

—ая вода Իջած, բարակ ջուր

—ий лес, низкоствольный лес ցածր, ցած-

—ое место ցած տեղ (բուն անտառ

—ий разрыв шрапнели շրապնելի ցածր պայ-

Низменность Ցածրություն (թյուն

Низменный Ցածր

—ое место ցածր տեղ, ցածրավայր

—ое болотистое место ճահճոտ ցածրավայր

Никелировать Նիկելել

Нисходящая ветвь траектории Իջնող ճյուղ հետա-

Нитка суровая Խամ թել (գծի

Нитроглицерин Նիտրոգլիցերին

Ниша Որմախորշ, պատրճան

— в окопе խրամատի-պատրճան

Новобранец Նորակոչ, նորակոչիկ, նորագեն

Новобранный նորակոչ, նորընտիր ‖ նորոգընտիր

Лошадь новобранного ремонта նորոգընտիր ձի, վերջին նորոգման ձի

Нововведение նորմուծություն

Нога Վոտ, վոտք, ‖ քայլ, քայլվածք

— задняя յետևի վոտ, յետի վոտ

— общая ընդհանուր քայլվածք, համաքայլ

— передняя առջևի վոտ, առաջի վոտ

Брать, взять ногу по направляющему վոտք դնել ուղղապահի համեմատ.

Твердо взять ногу վոտքը հաստատ պահել.

Вынести ногу по новому направлению վոտն առաջ տանել (բերել) նոր ուղղությամբ.

Выставить ногу вперед վոտն առաջ դնել

Двигаться в ногу համաչափ քայլել, համաքայլ շարժվել, գնալ.

Движение в ногу համաքայլ շարժում.

Держать ногу, соблюдать ногу վոտքը, համաքայլքը պահել, համաքայլ գնալ.

Итти в ногу համաքայլ գնալ, տ. Маршировать.

Итти не в ногу անհամաքայլ գնալ, վոտքը չպահել.

Ставить ногу на землю վոտք գետնին դնել.

Подавать команду под левую (правую) ногу հրաման տալ ձախ (աջ) վոտք դնելիս.

На остановках носить ружье у ноги կանգառումների ժամանակ հրացանը վոտի մոտ պահել. (մոտ.

Взять ружье к ноге հրացանը դնել վոտի

К ноге! *(Հրամ.) Վարբ՛դ։*

Под ноги! *(Հրամ. հրետանու, գնդացրի) Ցած*

Нож фашинный *Ցարատ* *(նայի՛ր։*

Ножницы *Մկրատ*

— для резки проволоки *յերկաթալար կտրելու մ.*

— металлорезные *մետաղահատ մ.*

Ножны *Պատյան*

— кинжала *դաշույնի պ.*

— сабельные *թրի պ.*

— штыковые *սվինի պ.*

Шашки в ножны! *(Հրամ.) Թուրն ի պատյան*

Штыки в ножны! *(Հրամ.) Սվինն ի պատյան։*

Номенклатура *Անվանացանկ, անվանագիր*

Номер *Համար*

— действующий *գործող հ.*

— нечетный *կենտ հ.*

— четный *զույգ հ.*

Номерация *Թվարկություն, համրանք* || *համարադրություն. համարագրություն. տ.* нуме-

Номерной *Համարավոր* (рация

—ая застава *հ. ուղեկալ*

— полк *հ. գունդ*

Номеровать *Համարագրել, համար նշանակել, հա-*

Норма *Նորմա* *(մար դնել*

Нормальный *Նորմալ, բնականոն*

—ая дистанция *ն. հեռավորություն*

—ая скорость *ն. արագություն*

—ая траектория *ն. հետագիծ, ն. թռիչքի գիծ*

— ый или сотенный масштаб *ն. կամ հարյուրոր-*

Нормировать *Նորմավորել* *(դական չափացույց*

Нормировка *Նորմավորում*

Носилка *Պատգարակ (հիվանդների, վիրավորնե-
րի)· կրանակ, խարակ (ձող, բար կրելու)*

— вьючная *դեսպակ*   (*գարակակիր*

Носильщик *Բեռնակիր* ‖ *պատգարակավոր. պատ-*

— автоматического ружья *ավտոմատիկ հրացա-
նի կրող*   (*վոր, պատգարակակիր*

— санитарный (*սանիտարական*) *պատգարակա-*

Носимое снаряжение *Անձամբ կրելի հանդերձանք*

Носить, нести *Կրել*

— военную форму, форменную одежду *զինվորա-
կան տարազ (համազգեստ) կրել*

— винтовку за спиною или через плечо *մեջքին
կամ ուսընդանուց կրել հրացանը*

— винтовку на плече *ուսին կրել հրացանը*

— винтовку на ремне *ուսնիվար կամ փոկի վրա*

Носок *Թաթի ծայր (կոշիկի)*   (*կրել հրացանը*

Носчик *Կրող*

-- пулемета *գնդացրակիր*

— ружья *հրացանակիր*

Нота *Հայտագիր (միջազգային)*

Ночевать *Գիշերել, գիշերոթել*

Ночлег *Գիշերում. գիշերոթ. գիշերոթեց*

Ночлежный пункт *Գիշերոթի տեղ*

Ночной *Գիշերային*

—ая атака *գ. գրոհ*

—ой бой *գ. մարտ, գիշերամարտ*

—ое действие *գ. գործողություն*

—ое движение *գ. շարժում*

—ой марш *գ. յերթ*

—ое нападение *գ. հարձակում*

—ой обход գ. *պարէկ. շրջիկ գիշերա պահներ, ա-*
—ой пост գ. *պոստ* (патруль
—ой часовой գ. *ժամապահ*

Ноша *Բեռ, շալակ*

Нравственность *Բարոյականութիւն*

Нравственный *Բարոյական*

—ое впечатление բ. *տպաւորութիւն*

—ая обязанность բ. *պարտականութիւն*

—ое основание բ. *հիմք, հիմունք*

—ые силы բ. *ուժեր*

Нужда военная *Ռազմական կարիք*

Нулевая линия прицеливания *Նշանառութեան զերո գիծ*

—ая вилка (пристрелки) *զերո ճանկ (փորձնա-*
Нумер ա. номер *(կան հրաձգութեան)*

Нумерация ա. номерация

— общая *ընդհանուր համարագրութիւն*

— особая *հատուկ համարագրութիւն*

O.

Обвал *Փլվածք* || *խոռ*

— в крепостной стене *բերդի պարսպի փըլվածք, խոռ,* ա. брешь, пролом

— на берегу реки *գետափի փլվածք, փուլ, ողողակ,* ա. обрыв

— снежный *ձյան հյուս,* ա. лавина

Обвалить *Փլցնել*

Обвинение *Մեղադրանք, ամբաստանութիւն*

Обвинительный акт *Ամբաստանագիր*

Обдуманность *Տրամախոհություն*

Обдумать *Կշռել, կշռադատել, տրամախոհել*

Обегать *Շրջանցել, կողքով անցնել փախչելով*

Об'единение *Միացում* *(կան դպրոց*

Об'единенная военная школа *Միացյալ ռազմա-*

—ные мастерские *միացյալ արհեստանոցներ*

Об'езд *Շրջագայություն* ‖ *շրջանցում, շուրջն անցնելը, կողքով անցնելը (ծիով կամ կառքով)*

— батареи *մարտկոցի շուրջն անցնելը. շրջանցում*

— инспекторский *տեսչական շրջագայություն*

Обеззараживание *Ախտահանում*

Обезоруживать *Զինաթափ անել, զինաթափել.*

—ваться *զինաթափ լինել, զինընկեց լինել*

Об'ектив *Օբյեկտիվ, առարկայական ապակի (դիտակի)*

Об'ективная трубка *Առարկայական փողակ*

Об'ективный *Օբյեկտիվ, առարկայական*

Об'ем *Ծավալ*

Обер-офицер *Ստորակա սպա (առաջին աստիճանից մինչև կապիտանի աստիճան, վերը՝* штаб-офицер *բարձրակա սպա*

Обеспечение *Ապահովում. ապահովություն*

— боевое *մարտական ապահովություն*

— флангов *Թևերի ապահովում* *(ված լինելը*

Обеспеченность *Ապահովվածություն. ապահով-*

Обеспечивающая часть *Ապահովող զորամաս*

Обещание *Խոստում*

— клятвенное *երդում, տ.* присяга

Обжалование Գանգատարկում (տավճիռ
Обжалованный приговор Գանգատարկված դա-
Обжаловать приговор суда Գանգատ տալ դա-
տավճռի դեմ
— следственные действия в военный трибунал Քննության գործողությունների դեմ գանգատ տալ ռազմական դատարանին
Обзаведение Կարգ ու սարք. կարգավորում
Обзаводить Կարգ ու սարքի դնել, կարգ ու սարքել, կարգավորել
Обзор Ակնարկ, տեսություն || շրջահայեցություն || տեսադիր
(ակնարկ
— краткий կարճառոտ, համառոտ տեսություն,
Глубокий — впереди лежащей местности առջևի ընկած վայրի խորը շրջահայեցություն.
Местность допускающая — на дальнее расстояние հեռու տեսադիր ունեցող վայր.
Обида Վիրավորանք (հեռատեսելի վայր
Облава Շուրջկալ
устроить —у շուրջկալ սարքել, շուրջկալել
Облагать, обложить Շրջապատել
— откос дерном զառիվայրը ճիմով պատել
Обложенный дерном (вал) ճիմապատ (պատնեշ)
Область Շրջան || տիրույթ || բնագավառ
Облегченная рысь Թեթևացրած վարգ
Облицевать Երեսը պատել (մի բանի), երեսարկել
Облицовка Երեսի պատվածք, երեսարկ (ծեփ, քարվածք և այլն)
— вала дерном պատնեշի երեսը ճիմապատել. պատվածք ճիմով, ու. обложение дерном, одежда дерновая

Облическое движение *Շեղակի շարժում*

Обложение (крепости) *Երջափակ պաշարում, շըր-*
ջափակում (բերդի), տ. блокада

— полное, тесное, близкое *լրիվ, հոծ, մոտիկ շրջափակում*

— дерном *ճիմով պատել (պատնեշը)*

Обман *Խաբեություն || պատրանք*

Обманное действие *Խաբեական գործողություն*

Обмен *Փոխանակում. փոխանակություն*

— военнопленных, раненых *ռազմագերիների, վիրավորների փ.* *(ցրտահարություն*

Обмораживание *Սառցնելը, ցրտահար անելը,*

Обмотка провода *Լարի փաթաթ*

Обмотки *Հեռկի* *(զգեստ, հագուստեղեն*

Обмундирование, —овка *Զգեստավորություն,*

— казенное *պետական զգեստ*

Обмундировать *Զգեստավորել (զինվորներին)*

Обнажить шашку *Թուրը մերկացնել*

Обнаружение *Հայտաբերում, յերեվան հանելը*

Обнаружить противника, наступление неприятеля *Հայտաբերել, յերեվան հանել հակառակոր-դին, թշնամու հարձակումը* *(հեց*

Обод *Եղ, ողակալ, գոտի || Շրջապատ, բոլոր ||*

— колеса, колесный *հեց, անիվի գոտի (փայտե)*

Ободрение *Խրախույս, խրախուսում, քաջալերում,*

Обоз *Գումակ* *(սրտապնդում*

— артиллерийский *հրետանային գ.*

— военный *ռազմական գ.*

— вьючный *գրաստագումակ || բեռնաբարձ գ.*

— дивизионный *դիվիզիայի գ.*

— для общих потребностей *ընդհանուր կարիք-*
— инженерный *ճարտարագիտական գ.* (*ներքի գ.*
— интендантский *համբարանային գ.*
— казенный *պետական գ.*
— колесный *սայլագումակ*
— мостовой *կամրջի գումակ, կամրջի կրանք, տ.*
— обывательский *բնակչական գ.* (понтонный парк
— осадный *պաշարման գ., պաշարման կրանք,*
— полковой *գնդի գ.* (*տ.* осадный парк
— полкового клуба, кинематографа *գնդի ակումբի,*
— санитарный *սանիտարական գ.* (*կինոյի գ.*
— связи *կապի գ.*
— штабной *շտաբի գ.*

Обозначать, —ить *նշանակել* || *նշանածարել*
— шаг на месте, — два шага на месте *քայլ անել տեղում, յերկու քայլ անել տեղում*

Обозначение *նշանակում* || *նշանածարում*
— места сбора *հավաքի տեղը նշանակելը*
— окопа *խրամատի նշանակում. նշանածարում,* *տ.* наметить окопы
— точек и линий на местности *կետերի յեվ գծերի նշանակումը, (նշանածարումը) տեղան-*
— участка *տեղամասի նշանակում* (*քում*

Обозный *Գումակային*
—ые войска *գումակազոր*
—ая колонна *գումակասյուն*
—ая лошадь *գումակաձի* (*տության*

Обозрение *Հայեցվածք, տեսություն* || *շրջագի-*

— живой силы неприятеля и местности *Թշնամու կենդանի ուժի յեվ վայրի շրջադիտություն, ռ.* военная, войсковая разведка, рекогносцировка

Обойма *Դող, յերկաթի զանեկալ ‖ պահունակ*

— патронов *փամփուշտների պահունակ*

Наложить (надеть) —му на сваю *ցցին դող*

Обойти *ռ.* обходить *(անց կացնել*

Оболочка *Պարուտակ ‖ շապիկ*

— провода *լարի պարուտակ*

мельхиоровая — пули *գնդակի նորարծաթե (մելքիորե) պարուտակ*

свинцовая — снаряда *արկի արճիճե պա-*

Оборона *Պաշտպանություն* *րուտակ*

— активная *ակտիվ, գործոն պ.*

— береговая *ծովափնյա պ.*

— косоприцельная *շեղածիգ, շեղահար պ.*

— крепости *բերդի պ.*

— необходимая *անհրաժեշտ պ.*

— пассивная *պասսիվ պ.*

— перекрестная *խաչաձև պ.*

— продольная *յերկայնակի պ.*

— укреплённых позиций *ամրացրած դիրքերի պ.*

Оборонительный *Պաշտպանողական*

—ый бой *պ. մարտ*

—ая война *պ. պատերազմ*

—ое вооружение крепости *բերդի պ. սպառա-*

—ая галлерея *պ. ստորանցք* *(զինություն*

—ое движение *պ. շարժում*

—ое действие *պ. գործողություն*

—ая зона *պ. գոտի*

—ая казарма *պ. զորանոց*

—ый каземат *պ. կազեմատ, ստորմիք*

—ая линия *պ. գիծ*

—ая мина *պ. ական, հակ-ական* *(ղանակ*

—ый образ действий *գործողությունների պ. ե-*

Держаться оборонительного образа действий *գործողությունների պ. յեղանակը բռնել, պ. դիրք բռնել*

—ое оружие *պ. զենք, պաշտպանության զենք*

—ое положение *պ. դրություն*

—ая постройка *պ. շինվածք*

—ые сооружения *պ. կառուցվածքներ*

—ое состояние *պ. վիճակ*

—ый союз *պ. դաշինք*

—ые стены *պ. պատեր, պարիսպներ*

Обороноспособность *Պաշտպանվելու ընդունակություն, պաշտպանական ունակություն*

— местности *վայրի պաշտպանական ունակու-*

Оборонять *Պաշտպանել* *(թյուն*

Оборот *Պտույտ. դարձ ‖ շրջանառություն, շրջա-ռություն*

—ты хозяйственные *տնտեսական շրջանառություններ* *(թագը ստացավ*

Дело приняло иной — *գործն ուրիշ ըն-*

Оборудование *Սարքավորում ‖ կահուկազմած,*

Оборудовать *Սարքավորել. սարքել* *(սարքված*

— мастерскую *արհեստանոց սարքել*

— мастерскую инструментами *արհեստանոցը սարքավորել գործիքներով*

— позицию դիրք սարքավորել

Вполне —ованные командные наблюдательные пункты լրիվին սարքավորած հրամանատարական դիտակետեր

Обособить Անջատել, առանձնացնել

—бленный порыв стрелков вперед հրացանաձիգների անջատ առաջխաղացում, առաջ նետ-

Обочина Կողնակ || կողափոկ (վերը

— пути, — дорожного полотна ճանապարհին ճանապարհի եզրի կողնակ ճղափոկ

— конской шлеи ձիու շրջափոկի կողնակ, կո-

Обоюдный Յերկուստեք || յերկսայրի, յերկբերան

—ый кинжал, нож յերկսայրի, յերկբերան դաշույն, դանակ

—ое согласие յերկուստեք համաձայնություն

Обоюдоострый меч Յերկսայրի սուր

Образец Օրինակ, նմուշ. տիպար, տիպար օրի-

— винтовки հրացանի տիպար (նակ

Винтовка кавалерийского образца հեծելական տիպարի հրացան

—цы снаряжения հանդերձանքի տիպարներ

—цы строев շարքերի տիպար օրինակներ

Образование Կազմելը. կազմություն || կրթու-

— армии բանակ կազմելը (թյուն

— воинское զինվորական կրթություն

— вновь части войск նոր զորամաս կազմելը, տ. формирование

Образцовые войска Օրինակելի զորքեր (նել

Обратить в бегство Փախցնել, ի փախուստ դարձ-

Обратный Հակառակ. հակադարձ. յետադարձ
—ое визирование Հակադարձ տարադիտում
—ое действие հակազդեցութիւն
—ая засечка հակադարձ հատում
—ый натиск հակագրոհ, ռ. контр-атака
—ая проверка յետադարձ ստուգում
—ый путь դարձի ճանապարհ, վերադարձ
—ый скат հակառակ լանջ, յետեվի լանջ (լեռան)
—ая сторона հակառակ կողմ, յետեվի կողմ. [illegible]ջոն կողմ, շրջոնք

Обрез Կտրվածք || կող. յեզր. շուրթ
верхний — хомутика ամրիկի վերին յեզր
задний — стебля затвора փականակի կոթունի ճետեվի կող
задний — канала ствола փողանցքի յետեվի

Обрезок, —зки Կտոր, կտորտանք (շուրթ

Обременение Ծանրաբեռնում

Обруч Օղ. օղակապ, գոտի, գոտեկապ
— барабана թմբուկի գոտի
— бочки տակառի գոտի, գոտեկապ
— ступичный կնդակապ (անվի)

Обрушиться Փլչել. կործանվել
Всеми силами — на неприятеля բոլոր ուժերով ընկնել թշնամու վրա

Обрыв Փուլ, դարափուլ. ողողակ (գետափի)

Обрывистый берег Զառիթափ, ուղղորդ դարափ

Обсервационные войска Դիտողական զորքեր

Обслуживание Սպասավորում, սպասարկութիւն

Обслужить, —ивать Սպասավորել, սպասարկել

— пулемет *գնդացրին սպասավորել*

—вающие пехоту специалисты *հետևակա-զորի սպասարկու մասնագետներ*

Обстановка *Պարագա*

— боевая *մարտական պ.*

— действительная *իրական պ.*

Обстоятельство *Հանգամանք*

—а критические *ճգնաժամային հանգամանքներ*

Обстрел *Գնդակոծում, գնդակոծություն, գնդա-կոծ ‖ գնդակոծի տարածություն, տեղ, գըն-դակոծարան*

— достаточный, малый, обширный, наилучший *բավականաչափ, փոքր, ընդարձակ, ամե-նալավ գնդակոծարան*

Взять под — *գնդակոծել*

Обстреливание *Գնդակոծում*

— артиллерийское *հրետանային գ., հրետակո-*

— площадей *մակերեսների գ.* *(ծում*

— продольное, — анфиладою *յերկայնակի գ., տողահարություն*

Обстреливать *Գնդակոծել, հրետակոծել*

Обступить крепость *Շրջապատել բերդը*

Обсуждение *Կշռադատություն, տրամադատու-*

Обтюратор *Օբտուրատոր, խցան* *(թյուն*

Обтюрация *Օբտուրացիա, խցում*

Обувь *Ոտնաման*

— войлочная *թաղիքե ո., կաճյակ, ռ.* валенки

Обух *Կռնակ. ռու. կոթառ (սուր գործիքի բերա-նի հակառակ, բութ կողմը)*

— лопаты *թիակի ռու*

— сабли, ножа Թրի, դանակի կռնակ
— топора կացնի կռնակ, կոթառ
Обучение Ուսուցում
— всеобщее военное ընդհանուր զինվորական,
— групповое խմբական ուս. (ռազմական ուս.
— езде верхом, верховой езде հեծյալ ձիավարության, հեծելության ուս.
— начальное սկզբնական ուս.
— строевое շարքի, շարային ուսուցում, վար-
Обхват Գիրկ, գրկաչափ (ժություն
Ружье держать правою рукою (обоими руками) в — հրացանն աջ բռան (երկու բռան) մեջ առած պահել.
Взять ружье в — հրացանը բռնի առնել, բռան մեջ առնել
Обхватить Գրկել || ընդգրկել
Плотно о(б)хватить лошадь ляжками ձին կիպ ազդրների մեջ առնել
Обход Շրջում, պտույտ. շրջագայություն || շըրջանց, շրջանցում || թիկունքն անցնելը, թիկնանցում | պարեկ (հետևակ) || կողքով անցնելը, խուսափում
— дозорный պարեկ (հետևակ.), տ. патруль
— дозоров դետքերի շրջելը, պտտելը, ման գալը
— закона օրենքից խուսափում
— конный ձիավոր պարեկ, տ. раз'езд
— назначенного района նշանակված շրջանը պտտելը, շրջելը, շրջագայելը
— неприятеля թշնամու թիկունքն անցնելը, թիկնանցում
— ночной գիշերային պարեկ, շրջիկ գիշերա- (պահներ

— препятствий *խոչընդոտներից խուսափելը, խուսափում*

— пунктов, особенно сильно обстреливаемых *առանձնապես սաստիկ գնդակոծվող կետերի կողքով անցնելը, կետերից խուսափելը*

Обходить, обойти *Շրջել, շուրջը պտտվել, ման գալ, շրջագայել || շուրջն անցնել, շրջանցել, թիկունքն անցնել, թիկնանցել || կողքով, մոտով անցնել, խուսափել. զանց առնել*

— неприятеля *թշնամու թիկունքն անցնել, թշնամուն թիկնանցել, շրջանցել*

— неприятеля с фланга и тыла *թշնամուն շրջանցել թևի ու թիկունքի կողմից, թշնամու թևն ու թիկունքն անցնել* (*ցել*

-- фланги неприятеля *թշնամու թևերը շրջան-*

— палаты госпиталя *հիվանդանոցային սենյակները շրջել*

Обходный *Շրջանցիկ | շրջիկ || շրջանցական, թիկնանցական*

—ая боковая дорога *կողքի շրջանցիկ ճանապարհ*

—ое движение *շրջանցական, թիկնանցական շարժում*

—ая колонна *շրջանցիկ, թիկնանցական սյուն*

—ый ровик *շրջանցիկ փոս*

—ая стража *շրջիկ պահապաններ*

Обще-обязательная воинская повинность *Ընդհանուր պարտադիր զինապարտություն*

Общественный *Հասարակական, հանրային*

—ое бедствие *հ. աղետ*

—ая безопасность *հ. ապահովություն*

—ое благоустройство *հ. բարեշինություն*

—ое благочиние *հ. բարեկարգություն*

—ый порядок հ. կարգ
—ое спокойствие հ. հանգստություն
Общество Հասարակություն || ընկերություն
— военно-научное ռազմագիտական ընկերու-
թյուն (կերություն, կոոպերատիվ
— военно-экономическое զորատնտեսական ըն-
— кооперативное կոոպերատիվ ը.
— красного креста կարմիր խաչի ընկերություն
Общий Ընդհանուր
—ая задача ը. խնդիր
—ая команда ը. հրամանատարություն || ը. հրա-
—ая мобилизация ը. ռազմակոչում (ման
—ая нога ը. քայլվածք, համաքայլ
—ий отбой ը. ավարտ
—ие приемы ը. ձևեր, յեղանակներ
—ий сбор ը. հավաք
—ее собрание ը. ժողով
—ие черты ը. գծեր
Община Համայնք
Общинный Համայնական
—ая повинность հ. զինապարտություն, պարհակ
Обыватель Բնակիչ
Обывательская квартира Մասնավոր բնակարան
—ая подвода մասնավոր սայլ
Обыкновенный Սովորական
—ый оклад жалованья ռոճկի ս. կոպար
—ая форма ս. տարազ
Обычай Սովորություն, սովորույթ
— войны պատերազմի ս.
— местный տեղական ս.

Объявление войны *Պատերազմի հայտարարություն*

Обязанность *Պարտականություն*

— боевая *մարտական պ.*

— нравственная *բարոյական պ.*

— прямая *ուղղակի պ.* (*բերյալ պ.*

-- служебная *պաշտոնեյական, պաշտոնի վերա-*

Возлагать — на кого *մեկի վրա պ. դնել*

Обязательный *Պարտադիր*

— ая повинность *պ. պարհակ, զինապարտություն*

— ое постановление *պ. վորոշում*

Обязательство *Պարտավորություն. հանձնառու-*

Обязывать *Պարտավորեցնել* (*թյուն*

Об'яснение *Բացատրություն*

Об'яснительная записка *Բացատրագիր*

Овал *Ձվարդ*

Овальный *Ձվաձև*

— ый канал трубки соединительной планки *միաց-նող քանոնի փողակի ձ. անցք*

Овация *Ովացիա*

Овес *Վարսակ*

Овладать, — еть *Տիրել, տիրանալ*

— окопом, прежнею позицией *տ. խրամատին,*

Овраг *Հեղեղատ* ‖ *ձորակ* (*առաջվա դիրքին*

Оглашение *Հրապարակել, հրապարակ հանելը*

Оглобельная сбруя *Քաշանների լծասարք*

Оглобля *Քեղի, քաշան*

Одиночная запряжка в оглобли *միաձի լծ-ված՝ քաշանների մեջ*

Огневой *Կրակի, կրակային, հրային*

— ая атака *կրակային գրոհ*

—ой бой, —ая борьба *կրակային մարտ, հրա-*
—ая вспышка *կրակի բռնկում* *(մարտ*
—ая линия *կրակի գիծ, հրագիծ*
—ой маневр *կրակային զորաշարժ*
—ое нападение *կրակային, հրային հարձակում*
—ая оборона *կրակային պաշտպանություն*
—ое превосходство *կրակի գերազանցություն*
—ая связь *կրակային կապ. հրակապ*
—ое состязание *կրակի մրցում, հրամրցություն*
—ая точка *հրակետ*
Огнемет *Հրանետ*
Огнеприпас *Կրակի նյութ, հրանյութ, հրապաշար*
Огнестрельное оружие *Հրազեն (ներ, մթերքներ*
—ые запасы, —ые припасы *հրազենի պաշար-*
Огнепостоянный, огнестойкий, огнеупорный *Կրա-*
կի դիմացող, հրընդդեմ
Оговорка *Վերապահություն. պայմանադրու-*
թյուն || *բացատրություն*
Делать оговорку в журнале *մատյանի մեջ*
բացատրություն անել
Без оговорок, безоговорочный *առանց վե-*
րապահության. առանց պայմանադրու-
թյան, անպայման
Оголовный ремень недоуздка *Գախուցի գլխափոկ*
Оголовье *Սնար* || *գլխանոց (սանձի)*
— с мундштуком и трензелем *գլխանոց՝ դան-*
դանավանդով յեվ յերախճանով
Огонь *Կրակ, հուր*
— анфиладный *տողաճար կ.*
— артиллерийский *հրետանային կ.*

— беглый *շտապ կ.*
— беспорядочный *անկարգ, անկանոն կ.*
— ближний *մոտակա կ.*
— боковой *կողքի կ.*
— вертикальный *գագաթնահար, գագաթնաձիգ կ., տ.* навесный
— групповой *խմբական կ.*
— дальнобойный *հեռահար կ.*
— дальний *հեռավոր կ.*
— действительный *գործուն կ.*
— заградительный *խափանիչ կ.*
— залповый, — залпами *համազարկ կ.*
— картечный *կարտեչի, կարտեչավոր կ.*
— комбинированный *համակցված կ.*
— концентрический *համակենտրոն կ.*
— косоприцельный *շեղաձիգ կ.*
— косой *շեղ, շեղակի կ.*
— массовый *մասսայական, տեղատարափ կ.*
— машинный *մեքենայի, մեքենական կ.*
— меткий *դիպուկ կ.*
— мощный *ուժգին, հուժկու կ.*
— навесный *գագաթնահար, գագաթնաձիգ կ., տ.* вертикальный, перекидной
— настильный *գետնամերձ կ.*
— непрерывный *անընդհատ կ.*
— одиночный *մենազարկ կ.*
— орудийный *հրանոթային կ.*
— перекидной *անդրաձիգ, անդրահար կ., գագաթնահար կ., տ.* навесный
— перекрестный *խաչաձև կ.*
— пехотный *հետևակի կ.*

— подавляющий *ճնշող կ.*
— постоянный *մշտական կ.*
— продольный *յերկայնակի կ.*
— пулевой *գնդակային կ.*
— пулеметный *գնդացրային կ.*
— редкий *հատ-հատ կ., դանդաղ կ.*
— ружейный *հրացանային կ.*
— сильный *ուժեղ կ.*
— скорострельный *արագաձիգ կ.*
— сосредоточенный *կենտրոնացրած կ.*
— убийственный *սպանիչ, մահաբեր կ., մահաս-(փիռ կ.*
— уверенный *հաստատ կ.*
— учащенный *հաճախած կ.*
— фланговый *թևային կ.*
— фронтальный *ճակատային կ.*
— частый *հաճախակի կ.*
Открыть огонь *կրակ բանալ*
Огонь! *(հրամ.) Կրա՛կ։*
Огородить, огораживать *Պատել, պատ քաշել*
Ограбление *Կողոպտում*
Ограда *Պարիսպ, շրջապարիսպ*
— каменная *քարե պարիսպ*
— крепостная *բերդի պարիսպ*
Оградить, ограждать *Պատել, պարսպել ‖ պատըս-պարել, պաշտպանել*
Ограничение *Սահմանափակում*
— театра военных действий *պատերազմական-գործողությունների թատերավայրի ս.*
Ограничитель *Սահմանափակիչ*
Одежда *Հագուստ ‖ պատվածք*

— войск *զորքերի հագուստ*

дерновая (каменная) — насыпи *հողակույտի (լիրի) ճիմե (քարե) պատվածք, յերեսարկ, տ.* облицовка, обложение

— неформенная *ապատարազ հագուստ*

— форменная *տարազավոր հագուստ, համազ-*

Одержать *Բռնել. զսպել. պահել* *(զենք*

— верх над неприятелем *Թշնամուն հաղթել, հաղթանակել*

— лошадь на бегу *ձին վազելիս կանգնեցնել, պա-*

— победу *հաղթություն տանել* *(ճել*

Одеяло *Վերմակ*

Один *Մեկ*

По-одному! (по-два, по-три) *(հրամ.) Մե՛կ-մեկ (յերկերկու, յերեք-յերեք)։*

По-одному стройся! (бегом) *(հրամ.) Միաշար կազմի՛ր (վազով)։*

По-одному шагом (бегом) марш! *(հրամ.) Միաշար, քայլով (վազով) մա՛րշ։*

Колонна по-одному и рядами *միաշար յեվ զուգաշար զորասյուն*

Одинокая сапа *Միայնակ սապ, բրուճ*

Одиночка *Մենակ մարդ* || *միաձի լծվածք*

В одиночку *մենակ, միայնակ* *(կրակել*

Стрелять по одиночке *մեկ-մեկ* *(հոգով)*

Одиночный *Մենակ,միայնակ* || *մենազարկ. հատ-հատ* || *միակի* || *մենավոր* || *անհատի. անհատական* || *միաձի* *(արդում*

—ая выправка *անհատի (մի մարդու) արդվածք,*

—ый выстрел *միայնակ ձիգ, մենազարկ,* —ые выстрелы *հատ-հատ ձիգեր*

— ое заключение в тюрьме *մենավոր բանտար-*
—ая запряжка *միաձի լծվածք* *(կություն*
—ые люди *միայնակ, մենակ մարդիկ, միայնակ զինվորներ*
—ый огонь *մենազարկ, հատ-հատ կրակ*
—ые окопы *հատ-հատ խրամատներ*
—ая боевая стрельба *հատ-հատ մարտական հրաձգություն, մենազարկ հրաձգություն*
—ый пост *միակի պոստ*
—ая сбруя *միաձի լծասարք*
—ая учебная стрельба *անհատական (մի մարդու) վարժական հրաձգություն*
—ое учение *անհատի վարժություն*
Одноименные начальники *Համանուն պետեր*
Одноколейная железная дорога *Մի-գծանի, միարահետ երկաթուղի*
Одноконная двуколка *Միաձի երկանիվ*
Однообразное обмундирование *Միակերպ զգեստ, զգեստավորություն* *(թյուն*
Однородность *Համասեռություն, միատեսակու-*
Одностанинный лафет *Միակող հրետասայլ*
Одношереножный строй *Միատողան շարք*
Одобрение *Հավանություն, հաճություն*
Одобрительное засвидетельствование *Հավանության վկայություն տալը*
Одолевать *Հաղթահարել*
Оживальная часть снаряда, шрапнеля *Բոլորակի մաս արկի, շրապնելի*
Оживленный аллюр *Աշխույժ քայլք (ձիու)*
Ожог *Այրվածք, այրված տեղը (մարմնի վրա)*

Озирать *Շուրջը նայել*

Оказать поддержку *Զորավիգ լինել, սատարել, աջակցել, աջակցություն ցույց տալ*

— помощь *օգնել, օգնություն անել*

— содействие *գործակցել*

Окапывать, окопать *Խրամատ փորել, խրամատել*

— лагерь *ճամբարի շուրջը խրամատ փորել, ճամբարը խրամապատել* (*խրամատանալ*

Окапываться, окопаться *Խրամատի մեջ ամրանալ,*

Оккупационная армия *Օկուպացիական, բռնարկու բանակ*

Оккупация *Օկուպացիա, բռնարկում*

Оклад *Կոպար* || *հոգ, տ.* содержание

— добавочный *հավելյալ կ.* || *հավելյալ հոգ*

— жалованья *ռոճկի կ.* || *ռոճիկ*

— квартирный, квартирных денег *բնակարանի դրամի կ.* || *բնակարանի դրամ*

— кормовой, — кормовых денег *սննդադրամի կ.* || *սննդադրամ*

— обыкновенный, уменьшенный, усиленный *սովորական, պակասեցրած, ավելացրած (ուժեղացրած) կ.* || *հոգ*

— приварочный *կերակրադրամի կ.* || *կերակրա-*

— содержания *հոգի կ.* || *հոգ* (*դրամ*

Получать большой оклад, состоять на высоком окладе *մեծ, բարձր կոպարով ստանալ. մեծ հոգ ստանալ.*

Платить жалованье по окладу в 00 рублей *ռոճիկ տալ 00 ռուբլի կոպարով.*

Уплачивать кормовые деньги из оклада (по окладу), определенного для местности *սննդադրամ վճարել տեղի համար փորոշված կո-*

Оклик *Ձայն տալը* || *ձայնատուր* (*պարով*

—ки военные ռազմական ձայնատուներ
Окликать Ձայն տալ, ձայնել, ձայնատու լինել
Окно Պատուհան

Верхнее — для вкладывания патронов վերին պ. փամփուշտները դնելու համար (հրացանի).

Нижнее — для подавания патронов из магазинной коробки в ствольную ստորին պ. փամփուշտները պահեստատուփից փողատուփ տալու համար. (ստուգման պ.

Контрольное — пулемета գնդացրի վեր-
Оковать Յերկաթապատել || շղթայել
— колеса шинами անիվներին յերկաթի օղեր (գցել
Оковка Յերկաթապատ
— бочки տակառի յ.
— приспособления седла թամբի հարմարանքի յ.
— с крючками կեռավոր յ.
Оковы Շղթաներ, կապանք
Околоток Տկարանոց
Околыш фуражки Գլխարկի բոլորը
Оконечность Վերջավորություն. ծայր
— строя շարքի ծայր
— фланга թևի ծայր
Окончательный Վերջնական
—ое решение վ. վճիռ
—ая скорость снаряда արկի վ. արագություն
Окоп Խրամատ
— для стрельбы лежа (с колена) պառկած (ծնկի (վրա) կրակելու խ.
— ложный կեղծ խ.
— орудийный, — артиллерийский, — канонирский հրանոթային, հրետանային խ. թնդանոթաձգության խ.

— с дерновою одеждою *ճիմապատ խ.*
— стрелковый *հրաձգության, հրաձգային, հրա-*
Окапать *տ.* окапывать *(ցանաձգի խ.*
Окопный *Խրամատի, խրամատական, խրամա-*
տության
—ое дело *խրամատություն, խրամատական գործ*
—ый заслон *խրամատի միջաթումբ, տ.* траверс
Окорок *Զիստ, բարձր*
Окраина *Ծայր, եզր, ծայրամաս ‖ ծայրագավառ*
Окраска *Ներկում. ներկվածք*
— повозок, снарядов *սայլերի, արկերի ն.*
Окрашивание *Ներկում. ներկվածք*
— вертикальное *ուղղաձիգ ն.*
— горизонтальное *հորիզոնական ն.*
— наклонное *թեք ն.*
Окрестность *Շրջակայք*
Окрестный *Շրջակա*
Окровавить *Արյունոտել. արյունաշաղախ անել,*
Округ *Շրջան* *(արյունլվիկ անել*
— военный *ռազմական շ.*
Окружение *Շրջապատում*
Окружить *Շրջապատել*
Окружность *Շրջապատ ‖ շրջագիծ*
— круга *շրջանի շրջագիծ*
Окружный *Շրջանային*
—ый артиллерийский склад *շ. հրետապահեստ*
—ое военно-инженерное управление *շ. ռազմա-*
ճարտարագիտական վարչություն
—ый комиссариат *շ. կոմիսարիատ*
—ые склады и учреждения *շ. պահեստներ և հիմ-*
—ое управление *շ. վարչություն* *(նարկներ*

Окуляр Ակնապակի (դիտակների յեվ այլն)
Окулярная трубка Ակնափողակ
Олифа Ձիթաղեղ
Опасность Վտանգ
Опасный Վտանգավոր
—ая местность վ. վայր
Оперативный Օպերատիվ, գործողության
—ое отделение գ. բաժանմունք
—ый приказ գ. հրաման
—ое приказание գ. պատվեր
—ая сводка գործողության ամփոփում
—ая часть գ. մաս
Операционный Գործողության
—ый базис, —ая база գ. խարիսխ, հիմք, տ.
—ые линии գ. գծեր (основание
Операция Գործողություն (ռազմ.), տ. действие
‖ վիրահատություն (բժշկ.) ‖ գործառնություն
— комбинированная համակցված գ. (տեխնր.)
Опередить Առաջ անցնել, առաջանալ, առա-
ջանցած լինել
Опилки Սղոցուք ‖ խարտուք ‖ Թեփ
— древесные փայտի սղոցուք, թեփ
Опираться Հենվել
Описание Նկարագրություն ‖ ցուցակագրություն
Описать Նկարագրել ‖ ցուցակագրել
— круг շրջան գործել, կազմել ‖ շրջան գծել, քա-
Опись Ցուցակագրություն ‖ ցուցակ (շել
— вещей, дел, имущества իրերի, գործերի, գույ-
— книг գրքերի ցուցակ, տ. каталог (քի ց.
— лошадям ձիերի ց.

Оплетать *Պարուրել*

Оплетка кабеля *Պարուր մալուխի*

Ополченец *Աշխարհազորական*

Ополчение, — земское *Աշխարհազոր*

Опора *Հենարան*

— мостовая *կամրջակալ, տ.* устой

Оппозиционный *Ընդդիմադիր*

Оппизиция *Ընդդիմադրություն*

Оправа *Ագուցարան*

металлическая — уровня *հարթաչափի մետաղյա ա.*

Оправдание *Արդարացում*

Оправдательный документ *Արդարացուցիչ փաստաթուղթ*

Оправить *Շտկել*

Оправиться! *(հրամ.) Շտկվե՛լ*

Определение *Վորոշում*

— высот *բարձրությունների վ.*

— порядка несения ночной службы *գիշերային ծառայության կարգի վ.*

— пункта атаки *գրոհակետի վ.*

Определить *Վորոշել || հաստատել || սահմանել || նշանակել, կարգել. տեղավորել*

Опрокидывать, опрокинуть *Շրջել, շուռ տալ || տապալել, կործանել || կործել*

— неприятеля *Թշնամուն տապալել, ի կոր կործանել*

Опрос *Հարցում*

— жалоб *գանգատների հ.*

— инспекторский *տեսչական հ.*

Оптика *Տեսաբանություն*

Оптический *Տեսաբանական || տեսողական*

—ые приборы *տեսաբանական անոթներ*

—ая сигнализация *տեսողական ազդանշաններ*
—ая связь *տեսողական կապ* *(տալ*
—ий телеграф *տեսողական հեռագիր, տ.* гелиограф
—ая часть панорамы *համայնացույցի տեսողական*
Опубликовать *Հրապարակել* *(մաս*
Опускать, опустить *Իջեցնել*
— руку *ձեռքն ի.* *(պով զենքն ի.*
— ружье плавно на землю *հրացանը սահուն կեր-*
Опустошение *Ամայացում. ավերածություն*
Производить — в рядах неприятеля *Թշնա-մու շարքերի մեջ ավերածություն գործել*
Опустошительная война *Ավերածու պատերազմ*
Опушка леса *Բոլորք. ծայր, եզր անտառի*
Опытный *Փորձված, փորձառու*
Оранжевый *Նարնջի, նարնջագույն*
Орган *Օրգան, գործարան* ‖ *մարմին*
— вспомогательный *օժանդակ օրգան*
— разведывательный, — разведки *հետախույզ օրգան, մարմին. հետախուզության օրգան,*
Организатор *Կազմակերպիչ* *(մարմին*
Организация *Կազմակերպություն*
— артиллерии *հրետանու կ.*
— войск *զորքերի կ.*
Организовать *Կազմակերպել*
Орден, орденский знак *Շքանշան*
— военный *ռազմական շ.*
— красного знамени *կարմիր դրոշի շ.*
— трудового красного знамени *աշխատավորական*
Ордер *Օրդեր* *(կարմիր դրոշի շ.*
Ординарец *Պատվիրակ (պատվեր տանող)*

— конный *ձիավոր պ.*

Ординарческая служба *Պատվիրակային ծառա-*

Ординатор *Որդինատոր* *(յություն*

— дежурный *որապահ ո.*

— младший, старший *կրտսեր, ավագ ո.*

Ориентир, ориентирный пункт *Կողմնորոշ կետ*

Ориентирование, ориентировка *Կողմնորոշում, արեվելում իրազեկում, իրազեկություն, իրազեկ լինելը*

— карты, плана, планшета *քարտեզի, պլանի, գծագրոցի կողմնորոշում*

— по компасу, солнцу, звездам, карте, местным предметам *կողմնորոշում կողմնացույցով, արեգակով, աստղերով, քարտեզով, տեղական առարկաներով*

взаимное — о действиях своих войск *փոխադարձ իրազեկում իրենց զորքերի գործողությունների մասին*

— в положении неприятеля *Թշնամու դրությանըն իրազեկ լինելը, անելը (անել, իրազեկել*

Ориентировать *Կողմնորոշել, արեվելել ‖ իրազեկ*

— своих подчиненных в обстановке, в предстоящих действиях, в положении частей, в целях *իր ստորադրյալներին իրազեկ անել (դարձնել) պարագային, առաջիկա գործողություններին, զորամասերի դրությանը, նպատակներին*

Ориентироваться *Կողմնորոշվել ‖ իրազեկ լինել*

— по карте *կ. քարտեզով* *(մերը վորոշել*

— на местности *կ. մի վայրում, մի վայրի կող-*

Он хорошо ориентирован в положении своих частей *նա լավ իրազեկ է իր զորամասերի*
Ориентировочный *Կողմնորոշ* *(դրությանը*
—ый предмет *կ. առարկա*
—ая точка *կ. կետ* *(նվագախումբ*
Оркестр *Յերաժշտախումբ, նվագածու խումբ,*
Орографическая карта *Լեռնագրական քարտեզ*
Орудие *Գործիք, անոթ* | *հրանոթ, թնդանոթ*
— артиллерийское *հրանոթ*
— батарейное *մարտկոցի հրանոթ*
— большого калибра *մեծ կալիբրանի, մեծակալիբր*
— гладкое *ողորկ հրանոթ* *(հրանոթ*
— гладкостенное *ողորկապատ հ.*
— гладкоствольное *ողորկափող հ.*
— горное *լեռնային հ.*
— дальнобойное *հեռահար, հեռաձիգ հ.*
— для навесной стрельбы *գագաթնաձիգ հ.*
— запасное *պահեստի հ.*
— земледельческие *յերկրագործական անոթներ*
— зенитное *զենիթային, գագաթնակետային հ.*
— кинжальное *դաշունական, դաշունահար հ.*
— конное *հեծյալ հ.*
— крепостное *բերդային հ.*
— линейное *գծային հ.*
— ложное *կեղծ հ.*
— малокалиберное мелкокалиберное *փոքրակալիբր, փոքր կալիբրանի հ.*
— направления *ուղղության, ուղղապահ հ.*
— нарезное *ակոսափող հ.*
— осадное *պաշարման, պաշարողական հ.*
— пехотное *հետևակի հ.*

— полевое *դաշտային հ.*

— равнения *հավասարման հ.*

— сигнальное, — сторожевое *ազդանշանի, պահ-*

— скорострельное *արագաձիգ հ.* (*պանեական հ.*

За орудие! (*հրամ.*) *Հրանոթի յետե՛վ։*

К орудию! (*հրամ.*) *Դեպի հրանո՛թ։*

Орудийный *Հրանոթի, հրանոթային*

—ый завод *հրանոթի գործարան*

—ая колонна *հրանոթասյուն*

—ый начальник *հրանոթի պետ*

—ый передок *հրանոթի բարշակ*

—ая принадлежность *հրանոթի պատկանելիք*

—ое учение *հրանոթի վարժություն*

—ый фейерверкер *հրանոթի պետ*

По-орудийно справа (слева)! (*հրամ.*) *Հրանոթ առ հրանոթ աջի՛ց (ձախից)։*

Оружейник *Զինագործ*

Оружейный *Զենքի, զինական*

—ый завод *զինագործարան*

—ое имущество *զինական գույք, զինագույք*

—ый каптенармус *զենքի մթերապահ*

—ый мастер *զինագործ վարպետ*

—ый мастеровой *զենքի արհեստավոր*

—ая мастерская *զենքի արհեստանոց*

—ый подмастер, подмастерье *զինագործի օգնական*

—ая принадлежность *զենքի պատկանելիք*

—ый склад *զենքի պահեստ, զինապահեստ*

—ая школа *զինագործական դպրոց*

Оружие *Զենք*

— автоматическое *ավտոմատիկ. ինքնեկ զ.*

— белое, — холодное *սպիտակազէն, սառազէն*
— вспомогательное *օժանդակ զ.*
— дальнобойное *հեռահար զ.*
— заручное *պահունիր զ.*
— колющее *խոցողական (ծակող) զ.*
— метательное *նետողական զ.*
— нападательное *հարձակողական զ.*
— оборонительное *պաշտպանողական զ.*
— огнестрельное *հրազէն*
— рубящее *հատողական (կտրող) զ.*
— точнострелающее *ճշտաձիգ, ճշտահար զ.*
К оружию! *(հրամ.) Ի զէ՜ն*

Осада *Պաշարում, ու.* атака крепости
— правильная или постепенная *կանոնավոր կամ աստիճանական, քայլ առ քայլ պաշարում*

Осадки атмосферные *Մթնոլորտային տեղումներ*

Осадный *Պաշարողական*
—ая армия *պ. բանակ*
—ая артиллерия *պ. հրետանի*
—ая батарея *պ. մարտկոց*
—ый корпус *պ. կորպուս*
—ый лафет *պ. հրետասայլ*
—ое орудие *պ. հրանոթ*
—ый парк *պ. պարկ, կրանք*
—ый передок *պ. քարշակ*
—ое положение *պ. դրութիւն*
—ые работы *պ. աշխատանքներ* *(ղաք, բերդ*

Осаждать, осадить город, крепость *Պաշարել բա-*

Осаживать, осадить *Յետ տալ, յետ քաշել ‖ յետ*
պահել, ընկրկել ‖ յետ փնել

— лошадей ձիերը յետ պահել, յետ տալ
— передки բարշակները յետ տալ
— пост назад պոստը յետ քաշել
Осведомление Տեղեկացում, իրազեկում
Осведомленный Տեղյակ, իրազեկ
Освещение Լուսավորություն, լուսավորում
Освидетельствование медицинское Բժշկական քննություն
Освободить Ազատել, ազատ կացուցանել
— из плена գերությունից ազատել, թափել
— от должности պաշտոնից ազատ կացուցանել
— повод յերասանակը թուլ թողնել
— ремень փոկը թուլացնել, ազատ անել
Освобождение Ազատում, ազատ կացուցանելը
— из под ареста կալանքից ազատում
— от военной службы զինվորական ծառայությունից ազատում, ազատելը
— от наказания պատժից ազատում
— пленных գերիների ազատություն. Թափում
Осевой конец, осевая цапфа Սռնածայր, սռնու (դարձյակ
Оседлать Թամբել
Осекаться Զրացվել (հրացանի), չպայթել (փամ-
Ружье осеклось հրացանը չրացվեց (փուշտի
Осечка Փուստ, փստոց, չրացվելը, չրացում (հրացանի), չպայթում (փամփուշտի)
Ружье дало осечку հրացանը չրացվեց
Потрон, давший осечку չպայթած փամփուշտ
Осколок Կտոր, բեկոր
—лки снаряда արկի կտորտանքը, բեկորներ
Оскорбление Վիրավորանք

Ослепить *Կուրացնել. շլացնել*
Ослепление *Կուրացում. շլացում*
— неприятеля прожектором *Թշնամու շլացումը*
Осматривать *Զննել* *(լուսարձակով*
— войска *զորատես անել*
Осмеливаться *Համարձակվել*
Осмотр *Զննություն*
— врачебный, — медицинский *բժշկական զ.*
— инспекторский *տեսչական զ.*
— местности и противника *վայրի յեվ հակառա-*
— телесный *մարմնի զ.* *(կորդի զ.*
— утренний *առավոտյան զ.*
Произвести осмотр войскам *զորատես անել, տ.*
Осмотрительный *Շրջահայաց* (смотр
Основа *Հիմք, հիմունք*
Основание *Հիմնարկում* ‖ *հիմք, հիմունք*
— действий *գործողությունների հիմք, խարիսխ,*
տ. операционная база
— масштаба *չափացույցի հիմք*
— мушки *ճառիկի հիմք (հրացանի)*
— нравственное *բարոյական հիմունք*
— прицела *նշանոցի հիմք*
На общем основании *ընդհանուր հիմունքով*
Основной *Հիմնական*
—ые начала *հ. սկզբունքներ*
—ой план укрепления *ամրության հ. պլան, հա-*
—ое положение *հ. դրություն* *(տակագիծ*
Особенность *Առանձնահատկություն*
Особый *Հատուկ*
—ый боевой участок *հ. մարտական տեղամաս*

—ый журнал հ. մատյան
—ая командировка հ. գործուղում
—ое постановление հ. գրմունք, հ. վորոշում
Оспаривать местность у неприятеля Մարտնել թշնամու դեմ մի վայրի համար
Оставить поле сражения Թողնել ճակատամարտի
Оставление Թողնելը (դաշտը
— на службе ծառայության մեջ թ.
— службы ծառայությունը թ.
Останавливаться уступами Սանդղաձև, յետաստիճան կանգնել (րեցնել
Остановить, —навливать Կանգնեցնել || դադա-
Остановка Կանգնելը, կանգ առնելը, կանգառում || դադար
временная — огня կրակի ժամանակավոր դա-
— короткая կարճատև դադար (դար
— на отдых հանգստյան դադար. հանգստյան համար կանգ առնելը
Места временных остановок ժամանակավոր դադարների (հանգստության) տեղեր.
Пункты остановки կանգնելու, կանգառման կետեր (յերկաթուղու)
Остов Կմախք || հենք
— маски-шлема կորդակ-բողարկի հենք
— пулеметного станка գնդացրի հաստոցի կմախք
Пехота остов, основа боевого порядка հետևակը մարտակարգի կմախքը, հիմքն է
Острие Սուր ծայր (ասղի, սվինի) || սայր. բերան (դանակի, սուսերի, կացնի), տ. лезвие
Острогубец Սրապռունկ (գործիք)
Осушение Ցամաքեցում

Осыпать огнем *Կրակ տեղալ, Թափել*
— стрелами и бомбами резервы *սլաքներ եվ ռումբներ տեղալ ռեզերվների գլխին*
Ось *Առանցք, սռնի, սռնակ, սեռնակ* (*սռնակ*
— барабана револьвера *ատրճանակի թմբուկի*
— боевая *մարտական սռնի, հրետանային սռնի*
— вращения *պտույտի առանցք*
— высокая *բարձր սռնի*
— заезда *շրջման առանցք*
— канала орудия *հրանոթի փողանցքի առանցք*
— неподвижная, — твердая *անշարժ, հաստա-*
— с'емная *հանովի սռնի* (*տուն առանցք*
— цапф *դարձյակների առանցք*
— шарнирная *ծխնու սռնակ, ծխնեսռնակ*
Отбивной шнур *Ծրալար, տ.* трасировочный шнур
Отбирать у пленных оружие *Գերիներից զենքն*
Отбитие *Յետ մղում* || *յետ խլելը* (*առնել*
Отбить *Յետ մղել, յետ քշել, վանել, յետ խփել*
|| *յետ խլել, Թափել* || *մարտն ավարտել* ||
— атаку *գրոհը յետ մղել* (*ծրել*
— борозды *ակոսներ բանալ, ծրել*
— нападение *հարձակումը յետ մղել*
— неприятеля *Թշնամուն յետ մղել, յետ խփել*
— пленных *գերիներին յետ խլել, Թափել*
— у неприятеля добычу. орудия *Թշնամու ձե-ռից յետ խլել, Թափել ավարը, հրանոթները*
— шаг на месте *տեղում քայլ անել*
Отбиться от нападения неприятеля *Թշնամու հարձակումը յետ մղելով պաշտպանվել*
Отблеск *Փայլմունք, ցոլացում, շողյուն*

Отбой Ետ մղում ‖ յետ խփելը, տ. отбитие ‖ յետ
քաշվելը ‖ ավարտ (յետ քաշվելու, հրաձգու-
թյունը կամ գործողությունը դադարեցնե-

Бить отбой ավարտ զարնել. (լու ազդանշան)

Дать отбой ավարտի ազդանշան, հրաման

Отбой! (հրամ.) Ավարտ (տալ ‖ յետ քաշվել

Отборные войска Ընտիր զորքեր

Отбросить противника Ետ շպրտել հակառակոր-

Отбывание Կատարում ‖ կրելը (զին

— воинской повинности զինապարտության կա-

— наказания պատիժը կրելը (տարում

Отбытие Մեկնում

Отвага Անվեհերություն, խիզախություն

Отваживаться Խիզախել, դիմագրավել, դիմա-

Отверстие Բացվածք. ծակ. բերան (գրավ լինել

— газовое գազի ծակ, գազածակ (տ. жерло
дульное — пушки Թնդանոթի փողաբերան,

— запальное խանձոց, հրածակ (հրացանի)

— зарядное լցաբերան, լցածակ

— затравочное, затравка հրածակ (հրացանի)

— клиновое սեպաձև բացվածք

— минное ականածակ

— моста կամրջի բացվածք, բերան

— пароотводное շոգեհան ծակ

— ступицы կնդի ծակ

Отвертка винтовая Պտուտակիչ, պտուտակի բա-
նալի, դարձուցակ, տ. завертка

Отвес Տռամալար ‖ վակք, ուղղաբերձ բարձեղ

уровень с — ом կապարալարավոր հարթաչափ

Отвесный Ուղղաբերձ, ուղղաձիգ, գագաթնաձիգ,
տ. вертикальный

—ая линия *ուղղաձիգ գիծ*
—ая крутизна *ուղղաբերձ բարձեպ, գահավանդ*
—ое положение *Ուղղաձիգ, ուղղաբերձ դրություն*

Ответственность *Պատասխանատվություն*

Ответственный *Պատասխանատու*

Отвинчивать *Յետ պտուտակել* *(փերացնել*

Отвлекать, отвлечь *Հեռացնել, հեռու տանել* ||
— внимание противника *հակառակորդի ուշադրությունը փախցնել, ցրել, հեռացնել (մի բանից)*
— от занятий *պարապմունքից յետ զցել, բանախափան անել* *(զցել*
— от обязанностей *պարտականություններից*

Отвод *Դուրս տանելը || հատկացում || մերժում*
— квартир *բնակարաններ հատկացնելը*
— нечистот *անմաքրություններ դուրս տանելը*

Отгибать отсечку-отражателя *Յետ հրել գա-*

Отдать *Տալ* *(տիչ-անդրադարձիչը*
— команду *հրաման տալ*
— назад *յետ տալ, ընկրկել*
— повод *կերասանակը թուլացնել*
— приказание *պատվեր տալ*
— установленную воинскую честь *սահմանված զինվորական պատիվը տալ*
— шпагу *սուրը հանձնել, անձնատուր լինել*

Ружье отдает *հրացանը յետահարում է*

Отдача (огнестрельного оружия) *Յետահարում*

Отдел *Բաժին* *(հրազենի), յետահարված*
— вещевой *իրեղենի բաժին*

— военно-технический *ռազմատեխնիկական բ.*
— военно-топографический *ռազմա-տեղագրա-*
— инспекторский *տեսչական բ.* *(կան բ.*
— мобилизационный *ռազմավորման բ.*
— операционный *գործողության բ.*
— хозяйственный *տնտեսական բ.*
Отделение *Բաժանմունք* || *ջոկ*
— административно-хозяйственное *վարչա-տնտե-*
սական բաժանմունք
— головное *առաջավոր ջոկ* *(մունք*
— железнодорожное *յերկաթուղական բաժան-*
— комендантское *պարետական բաժանմունք պ.*
— направляющее *ուղղապահ ջոկ* *(ջոկ*
—ия неуравненные *անհավասարաթիվ ջոկեր*
— пограничного надзора *սահմանապահական բա-*
ժանմունք
Колонна по отделениям *ջոկասյուն*
По головному отделению, взвод, стройся вправо (влево)! *(հրամ.) Ըստ առաջավոր ջոկի, դասակ, աջ (ձախ) շարվի՛ր։*
Рота, справа (слева) по отделениям! *(հրամ.) Վա՛շտ, աջից (ձախից) ջոկ առ ջոկ։*
Отделенный командир *Ջոկի հրամանատար*
—ый начальник *ջոկապետ*
Отдельный *Առանձին*
—ый батальон *ա. գումարտակ*
—ый боец *ա. մարտիկ*
—ый выстрел *ա. ձիգ*
—ый дивизион *ա. բաժնյակ*
—ая команда *ա. խումբ*

—ый пост *ա. պոստ, պահակետ*
—ая часть *ա. զորամաս*
—ый эскадрон *ա. հեծելավաշտ*
Отдельно действующая часть *Առանձին գործող*
Отдушина *Օդանցք* *(զորամաս*
Отдых *Հանգիստ*

Расположение на — *հանգստի համար տեղավորվելը, հանգստյան տեղավորություն*

От'езд *Մեկնում, հեռացում*
— ближний *մերձակայություն*
— дальний *հեռակայություն*
Отечество *Հայրենիք*
Отзыв *Յետ կանչելը || կարծիք, ատեսթյուն (մի բանի մասին) || ապ (ձայնատուրի ժամանակ)* *(ձեվ անցաբառ*

Пароль, отзыв и пропуск *նշանաբառ, ապ*

Отказ *Մերժում || հրաժարում || չգործելը. դեմ առնելը* *(դեմ առնելը.*

Вбить сваю до отказа *ցիցը խփել մինչեվ*

Прицел опущен до отказа *նշանոցն իջեցրած է մինչեվ դեմ առնելը.*

На случай отказа этих средств *յերբ այս միջոցները չեն գործել*

Откат (лафета, орудия) *Յետ գլորում, յետ սահում, (հրետասայլի, հրանոթի՝ արձակելիս)*
Откидной *Յետ ծալովի*
—ой затвор *յ. ծ. փակաղակ*
—ое сиденье *յ. ծ. նստոց*
—ая часть щита *վահանի յ. ծ. մաս*

Откидывать, откинуть *Դեն գցել. յետ գցել*
— зад в сторону *մի կողմը գցել; յետըր* (*ծռու*
— прави́ло *ուղղյակը յետ գցել* (*մասին*
Откинь замок! (*Հրամ.*) *Փականակը յետ գցի՛ր։*
Откладывание *Յետաձգում, ա.* отлагание
Откликаться на перекличке *Պատասխանել անվա-*
Отклон *Զառիվայր ‖ Թեքված ք* (*նակոչին*
Отклонение *Թեքում*
— магнитной стрелки *մագնիսական սլաքի թ., ա.*
— постоянное *մշտական թ.* (склонение
— пуль *գնդակների թ.*
— случайное *պատահական թ.*
— снаряда с точки падения *արկի խոտորումն ընկման կետից*
Отклонный *Թեքոր, շեղ ‖ Թեք. զառիվայր*
Откомандирование *Գործուղում (մի տեղից)*
— от своей части в другую *գ. իր զորամասից մի* (*ուրիշը*
Откомандировать *Գործուղել*
Откос *Զառիվայր (գոյ.), զառիվայր լանջ*
— береговой *ափի զ.*
— горы *լեռան զ.*
— крутой *ուղղորդ զ.*
— насыпи *հողաթմբի զ.*
— обложенный дерном *ճիմապատ զ.*
—ы полотна железной дороги *յերկաթուղու գծի զառիվայր լանջեր*
Откосый *Զառիվայր (ած.), վայրանկ*
—ая покатость *զ. լանջ*
Открыть *Բանալ*
— пальбу *կրակել, կրակոց սկսել*
Открыть затвор! (*Հրամ.*) *Փականակը բա՛ց։*

Открытие *Բացում, բանալը*
— огня группами *խմբական կրակ բանալը*
Открытый *Բաց*
—ая местность *բաց տեղանք, բաց վայր, բա-*
—ое место *բ. տեղ* *(ցավայր*
—ое нападение *բ. հարձակում, վրա տալը*
—ое поле *բ. դաշտ*
—ая сила *բ. ուժ*
Атака крепости открытыми силами *բերդի գրոհում բուն ուժերով, դիմացից գրո-*
—ый фланг *բ. թև* *(հում բերդի վրա*
—ая цель *բ. նպատակ, բ. նշան*
Откупоривать *Խցանը հանել. խցատել*
Отлагание, отложение, откладывание *Յետաձգում,*
Отлагательство *Յետաձգություն* *(հանուրդ*
Отличаться *Տարբերվել* ‖ *(յերևելի, գերազանց) հանդիսանալ*
Отличие *Տարբերություն* ‖ *արժանիք* ‖ *հանդիսա-*
— боевое *մարտական հանդիսացում* *(ցում*
—ия внешние, наружные *արտաքին տարբերություններ*
— по службе *ծառայության մեջ հանդիսացում, գերազանց հանդիսանալը*
Знак отличия за службу *ծառայության շքանշան, պատվանշան.*
Различные форменные —ия *տարազի (վրա յեղած) այլեվայլ տարբերություններ*
Отличительные знаки (винтовки и пр.) *Տարբերական նշաններ (հրացանի յեվ այլն)*
Отличный *Տարբեր* ‖ *գերազանց*

—ый подвиг *մեծ, վերազանց սխրագործություն*

Отлогий *Թեթև զառիվայր, թեթև զառիվեր.*

—ий берег *թ. զ. ափ* (т. пологий

—ий выстрел *գետնամերձ ծիգ*, т. настильный

—ая гора *թ. լեռ*

—ая дуга *քիչ կոր, քիչ կեռ աղեղ*

—ая местность *թ. զ. տեղանք, վայր*

—ий спуск *թ. վայրէջք* (стильный

—ая траектория *գետնամերձ հետագիծ*, т. на-

Отлогость *Զառիվայր*, т. скат, откос, покатость

— земляной выемки *հողափոսի, հողափորվածքի զ.*

— земляной насыпи *հողաթմբի զ.*

наружная — бруствера *պատվարի արտաքին զ.*

— траектории *հետագծի գետնամերձություն*

Отложение т. отлагание

Отлучаться из казармы *Զորանոցից հեռանալ, բացակայել (ժամանակավորապես)*

Отлучка *Բացակայություն տարակայություն*

— самовольная *ինքնագլուխ բ.*

Отмена *Վերացում*

— и перемена отданного распоряжения *արված կարգադրության վերացում յեվ փոխում*

— наказания *պատժի վ.*

— приговора *դատավճռի վ.*

В отмену приказа *ի վերացումն հրամանի*

Отменить *Վերացնել*

— предписание *առաջադրությունը վ.*

— приказание *պատվերը վ.*

Отметить *Նշան անել, նշադրել, նշել*

— время отдания распоряжения *նշել կարգադրություն անելու ժամանակը*

— место *տեղը նշան անել, նշել*
— направление (положение) наведенного орудия *նշել նպատակին ուղղված հրանոթի ուղղությունը (դրությունը)*
Отметиться *Նշագրվել*
— взаимно *իրար համեմատ ն.*
Правому и левому взаимно отметиться! *(հրամ.) Աջն ու ձախն իրար համեմատ*
Отметка *Նիշ. թվանիշ ‖ նշում* *(նշագրվեն*
Точка отметки *նշակետ*
По отметкам! *(հրամ.) Նիշերի՛ համեմատ*
Отмечание *Նշում, նշագրում*
— орудия *հրանոթի ն.*
Отмывка кистью *Լվացույթ, տ.* тушевка
Отмыкать штык *Սվինը հանել*
Относительность *Հարաբերականություն*
Относительный *Հարաբերական*
—ый вес орудия *հրանոթի հ. կշիռ*
—ая длина канала *փողանցքի հ. յերկայնություն*
—ая длина хода нарезов *ակոսների պտույտի հ.*
—ый заряд *հ. լից* *(յերկայնություն*
—ое значение местных предметов *տեղական առարկաների հ. նշանակությունը*
—ое командование высот *բարձունքների հ. իշխում*
—ое положение *հ. դրություն*
Отношение *Հարաբերություն ‖ հարակցություն. առնչություն ‖ վերաբերություն ‖ հարագրություն*
— взаимное *փոխադարձ հարաբերություն*
—ия международные *միջազգային հարաբերու-*
Отобрание *Առնելը, գրավում* *(թյուններ*

Отозвание Յետ կանչելը

Отомщение Վրիժառություն, վրեժխնդրություն

Война в отомщение վրեժխնդրության պատերազմ

Отопление Վառելը (սենյակը), տաքացում, տաքացնելը (բնակարանը) || վառելիք

— водяное ջրով տաքացում

— воздушное օդով տ.

— паровое շոգիով տ.

— печами վառարաններով տ.

— центральное կենտրոնական տ.

Отпор Դիմադրություն

Дать отпор неприятелю Թշնամուն դ. ցույց տալ, դիմադրել, հակահարված տալ

Отправление Ուղարկելը || կատարում

— военной службы զինվորական ծառայության կատարում (տարում

— воинской повинности զինապարտության կա-

— должности պաշտոն կատարելը, պաշտոնավարություն

Место отправления ուղարկելու տեղ || մեկնելու տեղ։

Станция отправления ուղարկող կայարան

Отправная точка Ելակետ, տ. исходная точка

Отпуск Բաց թողնելը || արձակուրդ

— бессрочный անժամկետ, անորոշ ժամանա-

— временный ժամանակավոր ա. (կով ա.

— денег դրամ բաց թողնելը

— кратковременный, продолжительный կարճատև, երկարատև ա.

Взять — ա. առնալ
Дать — ա. տալ
Находиться в —ке արձակուրդի մեջ լինել
Проситься в — ա. խնդրել
Убыть в — արձակուրդով գնալ, հեռանալ

Отпускать, отпустить Բաց թողնել, արձակել
— сумму գումար բաց թողնել
Отпускной (գոյ.) Արձակուրդ ստացող, արձակուրդավոր (զինվոր)
Отпускной билет Արձակուրդի տոմս
Отравление (оружия) Թունավորում (զենքի)
Отравляющий газ Թունավորող գազ
Отражатель панорамы Համայնացույցի անդրադարձիչ
Отражательный Անդրադարձական, անդրադար-
—ый выступ անդրադարձիչ ելուն (ծիկ
—ые инструменты անդրադարձիչ գործիքներ
Отражать, отразить Յետ մղել ‖ անդրադարձնել
— контр-атаку, нападение յետ մղել հակագրոհը, հարձակումը
— противника յետ մղել հակառակորդին
Отражаться Անդրադառնալ
Отражение Յետ մղում, վանում ‖ անդրադարձում, ցոլացում
— удара հարվածն յետ մղելը, հակահարված տալը
— света լույսի անդրադարձում, ցոլացում
Отрасль Ճյուղ
учебная — военной службы զինվորական ծառայության ուսումնական ճ.
Отрез Կտրած տեղ, կտրվածք ‖ կտոր
Отрезать Կտրել (պանիր կ.
— неприятельский авангард Թշնամու առաջա-

— неприятелю отступление, путь отступления
թշնամու նահանջի առաջը, նահանջի ճանապարհը կ.
— сообщение *հաղորդակցությունը կ.*
Отрезок *Կտրած կտոր, կտրոն*
Отрешение от должности *Պաշտոնանկություն*
Отрицание *Բացասություն*
Отрицательный *Բացասական.* —но *բացասաբար*
Отрывка окопа *Խրամատ փորելը*
Отряд *Ջոկատ*
— авиационный *օդային ջ., սավառնակային ջ.*
— боковой *կողքի, կողմնապահ ջ.*
— головной. — передовой *առաջավոր, առաջապահ ջ.*
— дессантный *ափնիջական ջ.*
— добровольческий *կամավորական ջ.*
— карательный *պատժիչ ջ.*
— конный *հեծյալ ջ.*
— летучий *թռուցիկ ջ.*
— наблюдательный *դիտողական ջ.*
— перевязочный *վիրակապական ջ.*
— рекогносцировочный *շրջադետ ջ.*
— сторожевой *պահապան ջ.*
— тыльный *թիկունքի, վերջապահ ջ.*
Отрядить, отряжать *Ջոկատել, ջոկատ արձակել || գործուղել, ուղարկել || կարգել, նշանակել*
— полк на поддержку атаки *մի գունդ ջոկատել (ուղարկել) գրոհին աջակցելու.*
Отрядной интендант *Ջոկատի համբարապետ*
Отряжение *Ջոկատում || գործուղում*
Отсекающий зуб *Զատիչ ատամ*

Отсечка-отражатель *Զատիչ-անդրադարձիչ*

Отскочить, отскокнуть *Ետ թռչել, յետ ցատնել*

Пуля ударилась о камень и отскочила *գնդակը դիպավ քարին յետ թռավ*

Отслужение *Ծառայությունը վերջացնելը*

Отсрочить *Յետաձգել* || *տարկետել*

Отсрочка *Յետաձգում, ժամուրդ* || *տարկետում*

— заседания *Նիստի յետաձգում*

— отпуска *արձակուրդի տարկետում*

— призыва *զորակոչի տարկետում*

— призыва на один год по физическим причинам, по хозяйственному положению, для окончания образования *զորակոչի մի տարով յետաձգում ֆիզիկական պատճառներով, տնտեսական դրության պատճառով, ուսումը վերջացնելու համար*

Отставать, отстать *Ետ մնալ*

— вшие *յետ մնացողներ, կցումնաց (զորքի)*

Отставить *Դեն (մի կողմ) դնել* || *հրաժարեցնել*

— от должности, от службы *պաշտոնից, ծառայությունից հ., հանել (չիր անել*

— приказание *Պատվերը չեղած համարել, չեղ,*

Отставка *Հրաժար հրաժարական, հրաժարում* || *հրաժարեցում*

— административным порядком за неудовлетворительную аттестацию *հրաժար(եցում) վարչական կարգով՝ անբավարար վկայագրի համար*

(յագրական կարգով

— в аттестационном порядке *հրաժար(եցում) վկա-*

— по предельному возрасту *հրաժար(ական) վերջնական տարիքի պատճառով*

— по собственному желанию հրաժար(ական) իր սեփական ցանկությամբ (լինել-

Быть, находиться в отставке հրաժարի մեջ

Выйти в отставку ծառայությունից հրաժարվել, հրաժարական տալ, դուրս գալ, պաշտոնաթող լինել.

Подать в отставку հրաժարական տալ.

Подать просьбу об отставке, в отставку հրաժարական խնդիր տալ, հրաժարագիր տալ.

Увольнять в отставку հրաժարեցնել.

Увольнение в отставку հրաժարեցում

Отставление Հրաժարեցում

Отставленный Հրաժարեցրած

Отставной Հրաժարյալ, պաշտոնաթող

Отстаивать каждый шаг позиции Պաշտպանել դիրքի յուրաքանչյուր քայլը

Отсталый Յետամնաց (նել, հանել

Отстранить от службы Ծառայությունից հեռաց-

Отстрел Վաստատական փղակոծություն, ռ- рикошет

Отстреливать, отстрелять Հրաձգությունը դադարեցնել || հրաձգությամբ վանել, յետ մղել

Отстреливаться Հրաձգությամբ պաշտպանվել

Отступательный бой Նահանջի մարտ

—ое движение նահանջի շարժում

—ый марш նահանջի յերթ

Отступать Նահանջել || յետ քաշվել || յետ կանգնել

Отступление Նահանջ

— искусное հմուտ, հմտորեն նահանջ

— преднамеренное նախապես մտադրած նահանջ

Отсутствие* Բացակայություն
— временное ժամանակավոր բ.
Отсчет градусный Աստիճանաթիվ (կողմնացույցի)
— углов (поворота отражателя) անկյունների աստիճանաթիվը (անդրադարձիչի դարձումների)
(տալ, տ. тушевать
Оттенить Շրածել, ստվերարկել (նկար), շրվածք
Оттенок Նրբերանգ, յերփն
Цвет, тон и оттенок գույն, յերանգ յեվ նրբերանգ (յերփն)
Оттеснение частей Զորամասերի յետ ճնշում, նեղելով յետ վանելը
Оттолкнуть ружье назад Հրացանը յետ հրել
Оттяжка Ձգարաշիկ (փոկ)
Оттянуть звено назад Օղակը յետ քաշել
— курок назад Հրահանը յետ քաշել
Отход Յետ քաշվելը, յետխաղացություն || մեկնում (գնացքի)
(դիրքի վրա
Отходить на новую позицию յետ քաշվել նոր
Отчет Հաշիվ, հաշվետվություն
— годовой տարեկան հ.
— особый հատուկ հ.
— срочный ժամկետավոր հ.
дать отчет հաշիվ տալ
Отчетность Հաշվետվություն
— внесрочная արտակետ հ.
— годовая տարեկան հ.
— денежная դրամական հ.
— дневная օրական հ.
— инспекторская տեսչական հ.
— контрольная վերստուգական հ.

— месячная *ամսական հ.*
— мобилизационная *ռազմավորման հ.*
— полугодовая *կիսամյա հ.*
— санитарная *սանիտարական հ.*
— срочная *ժամկետավոր հ.*
— строевая *շարային հ.*
— третная *քառամսյա հ.*
— трехмесячная *յեռամսյա հ.*
— хозяйственная *տնտեսական հ.*

Подлежать отчетности в чем *մի բանի հա-մար հաշվետու լինել.* *(տյան*

Книга по отчетности *հաշվետվության մա-*

Отчетная ведомость *Հաշվետվության տեղեկագիր*
—ый лист *հաշվեթերթ*
—ая карточка *հաշվետվության տոմս, քարտ* }
պարզաբանական քարտ, պարզաբանող տոմս

Отчислить от командования *Հրամանատարու-թյունից հանել, հեռացնել*

Отыскать неприятеля *Որոնել, փնտրել գտնել*

Офицер *Սպա* *(Թշնամուն*
— запаса *պահեստի ս.*
Унтер-офицер *յենթասպա*
Обер-офицер *ստորակա ս.*
Штаб-офицер *բարձրակա ս.*

Офицерский *Սպայական*

Официальный *Պաշտոնական*
—но *պաշտոնապես*

Охват *Շրջանցում || պարփակում*
— фланга *թևի շրջանցում, թևպատում* *(նել*

Охватить *Շրջանցել || պարփակել, չորս կողմը բռն-*

— расположение неприятеля *Թշնամու դասա-վորությունը շրջանցել*

— фланг (фланги) неприятеля *Թշնամու թևը (թևերը) շրջանցել, թշնամուն թևանցել, թևերն անցնել*

—тывающее расположение артиллерии *Երկտա-նու շրջանցիկ դասավորությունը*

—тывающее движение *շրջանցական շարժում*

Охлаждение *Պաղեցում, սառեցնելը* *(ջրով*

водяное — ствола *փողի պաղեցում (սառեցնելը)*

— воздушное *օդով պաղեցում, օդով սառեցնելը*

Охотник *Վորսորդ. վորսկան զինաեր*

Охотничье ружье *Վորսորդական հրացան*

Охра *Օքրա, կավարար*

— желтая *դեղին կավարար, դեղնահող*

— красная *կարմիր կավարար, կարմրահող*

Охрана *Պահպանություն*

— границ *սահմանների պ.*

— порядка *կարգի պ.*

— усиленная *ուժեղացած պ.*

— чрезвычайная *արտակարգ պ.* *(ճեպ*

Охранение *Պահպանություն. պահպանում. պա-*

— боевое *մարտական պահպանություն*

— военной тайны *ռազմական գաղտնիքը պահելը, ռազմական գաղտնապահություն*

— воздушное *օդային պահպանություն*

— наземное *վերերկրյա պահպանություն*

— неподвижное или сторожевое (при расположении на месте для отдыха или боя) *անշարժ պահպանություն, տեղավորության պահպանություն (հանգստի կամ մարտի համար տեղավորվելիս)*

— непосредственное *անմիջական պահպանու-*
— передовое *առաջապահ, ռ.* авангард *(թյուն*
— подвижное или походное *շարժական կամ*
յերթական պահպանություն (պ. յերթի
ժամանակ) *(ռազինություն*
Охранительное вооружение *Պահպանողական սպա-*
Охранить. —нять *Պահպանել*
—няющие звенья, отделения, взводы *պահպանող*
օղակներ, ջոկեր, դասակներ
—няющий отряд *պահպանող ջոկատ*
—няющая часть *պահպանող զորամաս, ռ.* сто-
Охранный *Պահպանական* (рожевая часть
—ый лист *պահպանագիր*
—ое отделение *պ. բաժանմունք*
—ая служба *պ. ծառայություն*
—ая стража *պահպաններ, պահպանորդ*
Оценка *Գնահատություն*
Правильная тактическая — местности *վայ-*
րի մարտավարական ճիշտ գ.
Очаг *Ակութ (օջախ)* *(ներ (օջախներ)*
—и дымовой завесы *ծխածածկույթի ակութ-*
— кухонный *խոհանոցի ակութ (օջախ)*
— минный *ականային ակութ*
— сопротивления *դիմադրության բույն, ռ.*
гнездо сопротивления
Очередной *Հերթապահ, հերթակալ | հերթական*
—ой взвод, —ая рота (на случай тревоги) *հեր-*
թապահ դասակ, վաշտ (տագնապի դեպքում)
—ой патрон *հերթական փամփուշտ*
—ая повозка *հ. սայլակ*

—ой рабочий на кухне *խոհանոցի հերթապահ*
Очередь *Հերթ* *(բանվոր*
—и заместителей *տեղակալների հերթեր, հեր-*
թական տեղակալներ
— контрольная *վերստուգման հերթ*
Стрельба очередями *հերթերով հրաձգու-*
Очередь! *(հրամ.) Հե՛րթ։* *(թյուն*
Две очереди! *(հրամ.) Երկու հե՛րթ։*
Очерк, очертание *Ուրվագիծ* ‖ *պարագիծ, տ.* кон-
тур ‖ *ուրվագծում, պարագծում*
—тание границ предмета *առարկայի սահման-*
ների պարագծում. պարագիծ
—тание места, местности *տեղի, վայրի պա-*
րագիծ, կերպարանք, տ. конфигурация мест-
—тание фронта *ճակատի ծիր* (ности
Очертать, —тить *Ուրվագծել* ‖ *պարագծել*
— круг *շրջան գծել*
Резко очерченные высоты *սուր ուր-*
վագծված, պարագծված բարձունքներ
Очистить *Սրբել, մաքրել* ‖ *դատարկել, տ.* эвакуи-
— город *քաղաքը դատարկել, պարպել* (ровать
— занятую высоту *գրաված բարձունքը դա-*
տարկել *(թշնամուց*
— страну от неприятеля *երկիրը մաքրել, սրբել*
Очищение *Մաքրում* ‖ *դատարկում, պարպում, տ.*
— города *քաղաքի դատարկում* (эвакуация
— страны от войск *երկրից զորքերը հանելը*
Очки-консервы *Պահպանիչ ակնոց*
Очко *Ակ. ծակ*
— бомбовое, — бомбы для вставления трубки
ռումբի ակ՝ փողակը դնելու համար

— молотка *մուրճի ծակ*
— обуха топора *կացնի կոթառի ծակ*
— снарядное *հրանոթի ակ*
— хоботовое *(հրետանայի) սատատամի ակ*
— шарнира *ծխնու կոթառ*
Ощупать *Շոշափել. խարխափել*

П.

Павильон *Տաղավար ‖ հովանոց*
Падать, пасть *Ընկնել. սպանվել*
Падение *Անկում*
— отлогостей земли *յերկրի զառիվայրերի ա.*
— пуль *գնդակների ա.*
— ската бруствера *պատվարի լանջի ա.*
Паек *Որապահիկ, որապարեն. բաժին*
— безплатный, платный *անվճար, վճարովի ո-*
— хлебный *հացի բաժին* *(րապահիկ*
Паз *Ճղատ, ճղակ ‖ փորատ, փորակ, մատներ*
— верхний, нижний (ствольной коробки) *վերի, ցածի փորատ (փողատուփի)*
—ы для обоймы *պահունակի փորատներ*
коленчатый — боевой личинки *խփելու, մարտական փակի ծնկավոր փորատ*
— кольцевой *ողաձև փորատ*
круговой — *շուրջանակի փորատ*
— поперечный *խոտորնակ փորատ*
— скошенный *թեք փորատ*
Пакет *Ծրար (իր միջի թղթով, նամակով միասին) ‖ ծրարոց. կապոց*

— санитарный սանիտարական կապոց
Конверты пакетов Թղթերի, նամակների
Пакля Խծուծ (ծրարներ
Палата госпиталя Հիվանդասենյակ
— перевязочная վիրակապության սենյակ
Палатка Վրան
— госпитальная հիվանդանոցի վ.
— лагерная ճամբարի վ.
— походная յերթի վ.
— станционная կայարանի վ.
Палатный Հիվանդասենյակի
—ый надзиратель Հ. հսկիչ, վերակացու
—ый санитар Հ. սանիտար, հիվանդապահ
Палаточный лагерь Վրանե ճամբար, վրանաճամ-
Палаш Պալաշ, Թրապաշույն բար
Палисад Ցցապատ
Палить из пушек Թնդանոթներ կրակել, արձակել
Пали (пли)! (հրամ.) Կրա՛կ։
Палица Լախտ
Палка Ձեռնափայտ, գավազան ‖ ձող
— барабанная Թմբուկի կոպալ, Թմբիչ, կոչնակ
Палочка Փայտիկ, ձողիկ (Թյուն)
Пальба Կրակոց (հաճախակի, անվական հրաձգու-
— из тяжелых орудий կ. ծանր հրանոթներով
— пушечная Թնդանոթային կ.
— ружейная հրացանային կ. (սկսել
Открыть пальбу կրակել, կրակոց բանալ,
Прекратить пальбу կրակոցը դադարեցնել
Пальник Պատրուգամերճ
Пальто Վերարկու (անձրեւից
— дождевое, дождевик անձրեւի վերարկու,

Памятка Հուշարան, հուշատետր
Памятная книжка Հուշատետր
Карманная —ая книжка գրպանի հուշա-
Памятник Հուշարձան (տետր, ծոցատետր
Паника Խուճապ
Панический Խուճապական
—ий страх խ. յերկյուղ, արհավիրք
—ая толпа խ. ամբոխ, խուճապահար ամբոխ
Панорама (арт.) Համայնույց (հրետ.)
— местности վայրի համատեսարան
Панорамное гнездо Համայնույցի բուն
Панцырная пуля Զրահավոր գնդակ
Панцырь Զրահ
Папиросы Ծխախոտի գլանակներ, ծխատիկներ
Папка Ստվարաթուղթ ‖ թղթապանակ
Пар Շոգի, գոլորշի
Пара корневая, коренная Ամոլի լուծը, ամոլ
Парад Զորահանդես
Парадный Զորահանդեսի ‖ հանդիսավոր
—ый марш или церемониальный марш հանդիսա-
վոր զորանց, հ. յերթ, շքերթ
Парализовать Ջլատել ‖ կասեցնել, խափանել
— неудачу անաջողությունը կասեցնել
— огонь противника հակառակորդի կրակը խա-
փանել (ըը խափանել
— попытки противника հակառակորդի փորձե-
— порыв наступающего противника հարձակվող
հակառակորդի թափը կոտրել
— силы неприятеля թշնամու ուժերը ջլատել
Параллель Զուգահեռագիծ, զուգահեռական

—и траншеи *խրամի զուգահեռականներ*
Параллельность *Զուգահեռություն*
Параллельный *Զուգահեռ(ական)*
—ый веер *զուգահեռական ճյուղաշար զուգա-*
Парапет *Պատվար, ս.* бруствер *(ճակաշար*
Парашют *Անկարգել*
Парировать *Խափանել, յետ մղել, կասեցնել*
— неудачи *կասեցնել անաջողությունները*
— обход, охват *խափանել շրջանցումը (թիկ-նանցումը), շրջատումը (թևփանցումը)*
— прорыв *խափանել պատառումը*
— удары *յետ մղել, կասեցնել հարվածները*
Парк *Պուրակ. փորված* ‖ *պարկ, կրանք* ‖ *հրա-նոթանոց*
— артиллерийский *հրետանային պարկ, կրանք*
Артилл. летучий парк *հրետանային թռուցիկ պ., թռուցիկ կրանք.* *(կան պ., կրանք*
Арт. местный парк *հրետանային տեղա-*
Артилл. подвижной парк *հրետանային շար-ժական պ., շարժական կրանք*
— батарейный *մարտկոցային պ., մ. հրանոթանոց*
— боевых припасов *մարտական պիտույքների պ., կրանք*
(կրանք
— военнотелеграфный *ռազմահեռագրական պ.,*
— дивизионный *դիվիզիայի պարկ, դ. կրանք* ‖ *բաժնային պ., բ. կրանք*
— инженерный *ճարտարագիտական պ., կրանք*
Инжен. воздухоплавательный парк *ճարտա-րագիտ. օդագնացական պ., կրանք*
Инженер. осадный парк *ճարտար. պաշա-րողական պ., կրանք.* *(տային պ.*
Инжен. полевой парк *ճարտ. ռազմադաշ-*

— орудийный հրանոթային պ., հրանոթանոց
— понтонный զոմական պարկ. կամրջակրանք.
տ. мостовой обоз
Парковый Պարկային, կրանքի
—ая бригада պ. բրիգադ
—ая повозка պ., կրանքի սայլ
—ый эшелон պ., կրանքի զորաշարան
Парламентер Բանակցող, բանագնաց, տ. пере-
Парный Յերկակի ‖ յերկձի (говорщик
—ые дозорные յերկակի դիտակալներ
—ая двуколка յերկձի յերկանիվ
—ая дышловая запряжка յերկձի առնեղավոր լծ-
—ая кухня յերկձի խոհանոց (վածք
—ая, пароконная повозка յերկձի սայլ
—ый пост յերկակի պոստ, պ. պահակետ
—ая сбруя յերկձիու լծասարք
—ый часовой յերկակի ժամապահ
Паровой котел Շոգեկաթսա
—ое судно շոգենավ
Пароконный Յերկձի
—ая повозка յերկձի սայլ
—ые вожжи յերկձիու յերասաններ
Пароль Նշանաբան (ցարան
—, отзыв и пропуск նշանաբան, աբ յեվ ան-
Паром (пором) перевозный Լաստանավ, տ. плот
перевозный (զիբ, շոգետար խողովակ
Пароотводная кишка, —ая трубка Շոգետար ա-
—ое отверстие շոգենման ծակ (ծխնցքի)
Пароход Շոգենավ
Партизан Պարտիզան, մեկնագեն, մենակագեն

Партизанская война *Պարտիզանական, մեկնագի-նական պատերազմ*

Партийная дисциплина *Կուսակցական կարգապա-*

Партия *Կուսակցություն* ‖ *խմբակ* (հություն

— дозорная *դիտակալ խմբակ* (խմբակ

небольшая — неприятеля *Թշնամու փոքր*

— пороха, товара *պարտիա, մասնակ վառոդի, ապրանքի*

— разведчиков, разведывательная *հետախույզների, հետախույզ խմբակ*

Пассивность *Պասսիվություն, կրավորականու-*

Пассивный *Պասսիվ, կրավորական* (թյուն

—ая оборона *պասսիվ, կրավորական պաշտպանություն*

Патологическая таблица *Ախտաբանական տախ-*

Патология *Ախտաբանություն* (տակ

Патриот *Հայրենասեր*

Патриотизм *Հայրենասիրություն*

Патриотический *Հայրենասիրական*

Патрон *Փամփուշտ (հրացանի, հրանոթի)* ‖ *կոթառ (ելեկտր. լամպի)*

— боевой *մարտական փամփուշտ, գնդակավոր փ.*

— динамитный *ուժանակային փ.*

— микрофонный *մանրաձայնական կոթառ* (հե-

-- остроконечный *սրածայր փ.* (ռախոսի

— разрезной *տրամատական, տրամատած փ.*

— с герметическою гильзою *հերմետիկ պարկու-*

— унитарный *միավորական փ.* (հով փ.

— холостой *սին փամփուշտ, անափամփուշտ (վառոդային, անգնդակ փ.)*

Вынь патроны! (հրամ.) Փամփուշտները (դո՛ւրս

Патронник Փամփշտանոց

Патронташ Փամփշտակալ

— нагрудный լանջի փ.

Патронный Փամփշտի

—ый вьюк փ. բեռ (փ. զրաստ

—ая гильза փ. պարկուճ

—ая двуколка փ. յերկանիվ

—ый завод փ. գործարան

—ая коробка փամփշտատուփ

—ый пост փամփշտի պոստ, կայան (ման

—ая сумка փամփշտի պայուսակ, փամփշտա-

запасная —ая сумка պահեստի, պահեստի փամփշտաման

поясная —ая сумка գոտու փամփշտաման

—ый ящик փամփշտի արկղ

Патрулирование разведчиков и дозоров Շրջագայություն (պարեկություն) հետախույզների յեվ դետերի

Патруль Պարեկ (հետևակ կամ ձիավոր). ո. обход дозорный, раз'езд շրջիկ դիտերապահներ. ո. обход ночной

Патрульный (գոյ.) Պարեկապան

Патрульная цепь Պարեկական շղթա

Пах Աճուկ, յերանք, ցայլ

Пахва Ագետակի փոկ (ձիասարքի)

Пачка Ծրար, կապոց, կապ, տրցակ

— патронов փամփշտի ծրար

Стрельба пачками Խմբովի հրաձգություն

Пачечный магазин Ծրարավոր պահեստարան
Паяльник Զոդիչ, զոդոց (հրացանի)
Паяльный стол Զոդասեղան
—ая трубка զոդափողակ
—ый инструмент զոդագործիք
Паяние Զոդում
Педаль самоката Ոտնատեղ հեծանվի
Педометр Քայլաչափ, ռ. шагомер
Пелерина, —инка Ուսարկ
Пенек Արմ
завинтованный — ствола փողի պտուտա-
Пеня Տույժ, տուգանք (կալոր արմ
Пенсионер Թոշակավոր
Пенсия Թոշակ
— при отставке կենսաթոշակ
Пень Կոճղ
Первоклассная крепость Առաջնակարգ բերդ
Первоначальный Սկզբնական
—ое направление ս. ուղղություն
—ое положение ս. դրություն (ճերթ զորքեր
Первоочередные войска Առաջնահերթ, նախա-
Перебег, перебежка Տեղեցատեղ վազելը, վազե-
վազք ‖ փախչել մյուս կողմն անցնելը
— к неприятелю փախչել թշնամու կողմն անց-
նելը, թշնամու կողմը փախստակելը
— от неприятеля Թշնամու կողմից փախստակե-
լը, փախչել անցնելը (մեր կողմը)
Двигаться перебежками տեղեցատեղ վազե-
լով, վազելակերպով շարժվել.
Необходимо перебежки делать от укрытия

к укрытию *վազեվազ գնալ պետք է մի թա-քստոցից մյուսը.*

Открытые места проходить короткими пере-бежками *բաց տեղերը պետք է անցնել կարճատև վազեվազքով*

Перебегать, перебежать *Տեղեցտեղ (մի տեղից մյուսը) վազել, փախչել*

— к неприятелю *փախչել թշնամու կողմն անց-նել, թշնամու կողմը փախստակել*

Перебежчик *Փախստական, փախչող թշնամու կողմն անցնող,* *տ.* перемётчик

Перебить *Կոտրել* || *կոտրատել* || *կոտորել*

Переборка *Միջնորմ,* *տ.* перегородка

Перебросить *Տեղեցտեղ (մի տեղից մյուսը) գցել, փոխաձգել* || *(մի-բանի) վրայով գենք գցել, անդրաձգել*

— резервы с одного участка фронта на другой *ռեզերվները մի ճակատամասից մյուսը գցել* *(փոխաձգություն*

Переброска *Տեղեցտեղ (մի տեղից մյուսը) գցելը,*

— войск *զորքերի փոխաձգություն, արագ տե-ղափոխություն*

Перевал горы *Լեռնանց,* *տ.* проход горный

Перевес *Գերակշռություն*

— в огне *կրակի գ.*

— численный *թվական գ., թվական առավելու-*

Перевод *Փոխադրություն* || *փոխանցում* *(թյուն*

— в другую часть войск *ուրիշ զորամասի փո-խադր(վ)ելը* *(փոխանցել* || *թարգմանել*

Переводить, перевести *Փոխադրել, տեղափոխել* ||

Переводный рычаг *Փոխադրիչ լծակ*
Переводчик *Թարգմանիչ. թարգման*
Перевоз *Կրելը* ‖ *անցարան, տ.* переправа
Перевозить *Կրել (մի տեղից մի ուրիշ տեղ գրաստով, սայլով, նավով, լաստով), փոխակրել*
Перевозка *Կրելը, փոխակրություն, փոխադրություն*
— войск и военных грузов *զորքի յեվ ռազմական բեռների փոխադրություն*
— команды *զորախմբի փ.*
Тележка для перевозки снарядов и других грузов *արկեր յեվ ուրիշ բեռներ կրելու սայլակ*
Перевозный, перевозочный *Փոխակրական, փոխա-*
—ый документ *փ. փաստաթուղթ* *(դրական*
—ый лист *փ. թերթ*
—ый пункт *փոխադրության վայր*
—ые средства *փ. միջոցներ, տ.* транспорт
Переворот *Հեղաշրջում*
Перевязать *Կապել*
— рану *վերք կապել*
— тюк *հակ կապել*
Перевязка *Կապելը* ‖ *վիրակապ*
Перевязочный *Վիրակապություն, վիրակապա-*
—ый бинт *վիրակապ* *(կան*
—ый отряд *վիրակապական ջոկատ*
—ые припасы *վ. պիտույքներ*
—ый пункт *վ. կայան*
главный, передовой —ый пункт *գլխավոր, առաջավոր վիրակապական կայան*

Перевязь *Հանգուցեղ գոտի, յանգուցեղ (ուսընդանութ) ուսնոտակալ. բանձր*

— барабанная *Թմբուկի ուսընդանութ փոկ*

На перевязи через плечо *ուսընդանութ ու-*

Перегиб *Ծալ (սերտակալի վրա (կրել)*

— горы *լեռան ծ.*

— местности *վայրի ծ.*

— ската *(սարա)լանջի ծ.*

Перегибать, перегнуть *Ծալել ‖ կռացնել. կորաց-*

Переговоры *Բանակցություն*

Переговорщик *Բանակցող. բանագնաց, ռ.* пар-

Перегон (расстояние между станциями) *Կայարանամեջ, իջեվանամեջ ‖ վտավան (վարրան վոր ձին կարող է կորել մի անգամից, առանց կերակրվելու, 20—30 վերստ)*

Сделать два перегона *յերկու վտավան անց-*

Перегонка *Թորում*

Перегородка *Միջնորմ. անջրպետ, ռ.* переборка

Перегрузка *Ծանրաբեռնում ‖ փոխաբեռնում*

Перегруппировать *Վերախմբել*

Перегруппировка *Վերախմբում*

Перед *Առաջ ‖ առաջը, առաջի մաս, առաջակողմ*

— лошади *ձիու առաջը, առաջի ոտները*

Передавать, передать *Փոխանցել. հանձնել ‖ հաղորդել ‖ փոխանցել*

— приказания по цепи *պատվերները փոխանցել (հաղորդել) շղթայի ձևով*

Передатчик *Փոխադրող. փոխանցող ‖ հաղորդիչ*

Передача приказаний вдоль цепи *Պատվերների փոխանցում (փոխադրում, հաղորդում) շղթայի յերկայնությամբ*

Передвигать, передвинуть Տեղից շարժել դէպի ուրիշ տեղ, փոխաշարժել, կրբախադրել, տեղաշարժել տեղափոխել (տեղափոխութիւն

Передвижение Փոխաշարժում, տեղաշարժում

— воздушное օդային փոխաշարժում

Заведывающий —нием войск զօրքերի տեղափոխութեան վարիչ

Общее — войск զօրքերի ընդհանուր փոխաշարժում, տեղաշարժում (կատուրջ

Передвижной мост Փոխաշարժվող,տեղափոխվող

— ой блок շարժուն, շարժական ճախարակ

Передержка Գերածախս, աւելածախս, տ. перерасход

Передковые колеса Բարշակի, առաջքի անիվներ

Передний Առաջի, առջևի

—ие ворота крепости բերդի նախադուռ

—ие дозорные առջևի դիտակայներ

—ие ноги առաջի ոտներ

—ий скат առջևի լանջ (լեռան)

—ий унос առջևի լուծ, ճորիկ

—ий ход повозки սայլի առաջակուրծ (առաջի

Передник Գոգնոց (առնին անիվների ճետ)

Передовой Առաջավոր

—ой артиллерийский запас ա. հրետանական պա-

—ой дозор ա. դետր, առաջադետր (շար

—ые дозорные ա. դիտակայներ

—ой отряд ա. ջոկատ (տ. аванпост, форпост

—ой пост ա. պատ, ա. պահակ, առաջապատ,

—ой пункт *ա. կետ*

—ая охраняющая часть *առաջապահ մաս, առա-ջապահ, ռ.* авангард

Передок, передки повозки *Սայլի առաջք, բար-շակ (առաջի անիվներն իրենց առնու լծով բաշանների հետ)*

— дышловый *առեղավոր բարշակ, առեղավոր (առաջք)*

— крепостной *բերդային բ.*

— лафетный *հրետասայլի բ.*

— орудийный *հրանոթի բ.*

— ящичный, —ки ящиков *ռմբարկղի, ռմբա-սայլի բ., ռմբարկղների բարշակներ*

Взять орудие на передок *հրանոթն առաջ-քի (բարշակի) վրա դնել*

Снять орудие с передка *հրանոթն առաջքից (բարշակից) իջեցնել*

Переезд на позицию вперед, назад *Տեղափոխվել դիրքի վրա դեպ առաջ, դեպի յետ. առաջ անցնել, յետ քաշվել դիրքի վրա*

Перекат *Վառավան, ռ.* перогон || *փոխադրե-գոտ բանրյուն (մաս փոխադրել*

Переводить войска перекатами *զորքերը մաս*

Перекатать *Գլորելով տեղափոխել*

Перекидать, перекинуть *Տեղեցառեղ ձգել, գցել մի տեղից ուրիշ տեղ, փոխաձգել || գցել մի բանի վրայով դենը, անդրաձգել*

Перекидной *Անդրաձիգ, անդրանետ, գագաթնա-նետ, ռ.* навесный

—ая батарея *ա. մարտկոց*

—ой выстрел *անդրանետ, գագաթնանետ ձիգ*

—ой мост *բարձրացնովի կամուրջ, ռ.* под'емный мост

—ой огонь *անդրահար, գագաթնահար կրակ*

—ая стрельба *անդրահար, գագաթնահար հրաձգություն*

(ная сума

—ая сума *խուրջին, մախաղ, ‖ թեռ; ռ.* перемет-

Перекликать *Անվանակոչ անել, անվանակոչել*

Перекличка *Անվանակոչ*

— вечерняя, утренняя *յերեկոյան, առավոտյան ռ.* Делать —ку *անվանակոչ անել*

Перекос натрона пулемета *Թեքվածք գնդացրի փամփուշտի*

Перекрестный *Խաչմերուկ. խաչաձեվ տրամախա-*

—ый выстрел *խաչաձեվ ձիգ* (*չական*

—ая дорога *խաչմերուկ ճանապարհ, բառուղի, խաչուղի*

—ая оборона *խաչաձեվ պաշտպանություն*

—ый огонь *խաչաձեվ կրակ*

Перекресток. перекрестье дорог *ճանապարհների խաչմերուկ, ճանապարհների կիցը, ճանապարհակիցը, ռ.* распутье

Перекрестье волосков визирной трубки *Խաչկալ տարադիտակի մազիկների*

— отражателя *խաչկալ անդրադարձիչի*

— панорамы *համացույցի խաչկալ* (*կազմելը*

Перекрещивание *Տրամախաչում, խաչմերուկ*

— колонн *զորասյուների տրամախաչում*

— путей железной дороги *յերկաթուղագծերի տրամախաչում, խաչմերուկ կազմելը*

Перекрытие *Ծածկույթ*

Перелет Մի տեղից մի ուրիշ տեղ թռչելը, փո-
խաթռչելը, փոխաթռիչք մի բանի վրայով
գեր թռչելը, թռչելով դենն անցնելը,
անդրաթռչելը, անդրաթռիչք | չուողի,
(արկի) հաս. ընկեց

— пули, снаряда գնդակի, արկի դենն անցնելը (նշանից, նշանի վրայով), գնդակի, արկի անդրանցում

Стрельба дает перелет հրաձգությունը նպատակից դենն է անցնում.

Перелеты ложатся за возвышенностью անդրանցումները (նպատակից դենն անցած գընդակները) ընկնում են բարձունքի յետեվը.

„Перелет" դենն է անցնում

— стрелы նետընկեց (նետի անցած տարածությունը, նետի հասնելու չափ տեղ)

— ядра գնդահաս, գնդընկեց (հրետագնդի անցած տարածությունը, հասողությունը)

Перелом Բեկում, կոտրվելը ; բեկվածք, կոտրվածք

— в мыслях մտքերի բեկում (|| ծալվածք

— дороги ճանապարհի ծալվածք, կեռման

— кости ոսկորի կոտրվելը. կոտրվածք

— траншеи խրամի ծալվածք, կեռման, ծունկ

Перемена Փոխելը, փոխում

— аллюра, хода лошади ձիու քայլի փ.

— направления ուղղության փ.

— снаряда արկի փ.

— цели նպատակի փ.

Переменить Փոխել, փոփոխել

Переменник Փոփոխիկ

Переменный Փոփոխվող, փոփոխակի

—ый аллюр *փոփոխակի քայլ*
—ая скорость *փոփոխակի արագություն*
—ый состав военной школы, территориального полка *փոփոխվող կազմ ռազմական դպրոցի, յերկրային գնդի*
Переместить *Տեղափոխել*
Переметаться *Թշնամու կողմն անցնել*
Переметная сума *Խուրջին, մախաղ* || *Բեռ, տ.* перекидная сума
Переметчик *Թշնամու կողմն անցնող, փախըս-*
Перемешать *Խառնել* *(տակ, տ.* перебежчик
Перемешивание людей разных отделений *Զանազան ջոկերի զինվորների իրարու խառնըվելը, իրար խառնելը* *(տեղափոխ(վ)ելը*
Перемещение *Տեղափոխություն. տեղափոխում.*
— из баталиона в баталион *տ. մի գումարտակից մի ուրիշ գումարտակ*
— по службе *տ. մի պաշտոնից մի այլ պաշտոնի*
— пулемета вручную *գնդացիրը ձեռքով տեղա-*
Перемирие *Զինադուլ, զինադադար* *(փոխելը*
Перемычка *Կամար, Թաղ (դռների, պատուհանների գլխին)*
— панорамного гнезда *Համացույցի բնի կամար*
Перенос, переноска *Տեղափոխելը, տեղափոխում. փոխադրելը (ձեռքով)* || *փոխանցում*
—нос огня *կրակի տեղափոխում*
На катки (к переноске)! *(հրամ.) Անիների վրա՛ (ձեռքով տանելու)։*
Переносный *Տեղափոխվող, տեղափոխելի. շարժական* || *փոխաբերական*

—ая лестница *շարժական սանդուղ* (թյուն
Переобразование *Վերակազմում, վերակազմու-*
Переодетый *Ծպտված. հագուստը փոխած*
Переписка *Գրագրություն, գրակցություն. Թըղ-*
թակցություն, արտագրություն
Переписчик *Արտագրող, գրագիր*
— роты *վաշտի գրագիր*
— лошадей *ձիերի համարագիր, ցուցակագիր*
Переписчица *Արտագրուհի*
Перепись *Աշխարհագիր, մարդահամար, ցուցա-*
կագրություն
— лошадей. — конская *ձիահամար, ձիերի ցուցա-*
կագրություն (*փով. լաստով*) *անցնել*
Переплыть реку, через реку *Գետը լողով* (նա-
Переправа через реку *Գետն անցնելը, գետն ան-*
ցարան, գետանց
— в брод *հունով, կտրմերով անցնելը*
— вплавь *լողալով, լողով ա.*
— на лодках *նավակներով ա., անցարան*
— на паромах *լաստանավերով ա., անցարան*
— на плотах *լաստերով ա., անցարան*
— по льду *սառույցի վրայով ա., անցարան*
— по мостам *կամուրջներով ա.*
Перерасход *Գերածախս, ավելածախս, տ.* пере-
Перерезать путь *Ճանապարհը կտրել* (держка
Перерыв *Ընդհատում, ընդմիջում*
— в стрельбе *հրաձգության ը.*
Пересадить, пересажать *Նստած տեղից մի ու-*
րիշ տեղ նստեցնել. Նստատեղից մի տե-
ղից հանել մի ուրիշ տեղ տնկել, փոխատնկել

— с одного вагона (парохода) на другой *մի վագոնից (շոգենավից) մի ուրիշը նստեցնել, նստափոխել*

— деревья, колья *փոխատնկել (մի տեղից մի ուրիշ տեղ տնկել) ծառեր, ցցեր*

Пересадиться, пересаживаться *Նստած տեղից մի ուրիշ տեղ նստել, նստափոխվել*

— из повозки в повозку *մի սայլակառքից մի ուրիշը նստել, նստափոխվել*

Пересадка, пересаживание *Նստափոխ(ություն). նստափոխում ‖ փոխատնկում*

Пункты пересадок *Նստափոխի կայաններ (երկաթուղու)*

Пересадочный *Նստափոխության, նստափոխական, նստափոխի*

(չել

Пересекать, пересечь *Կտրել. հատել ‖ տրամախա-*

— дорогу неприятеля *Թշնամու ճանապարհը կտրել*

Пересечение *Կտրելը. հատում ‖ տրամախաչում*

— путей железной дороги *երկաթուղագծերի տրամախաչում*

(կյուն

Точка, угол пересечения *հատման կետ, ան-*

Пересеченная местность *Կտրտուկ վայր*

Пересмотр *Վերաքննություն*

Переснарядить, переснаряжать стреляные гильзы *Նորից լցնել արձակած պարկուճները*

Переставить прицел *Նշանոցն առաջ կամ ետ*

Перестать *Դադարել*

(գնել

Перестать стрелять! *(հրամ.) Կրակի դադա՛ր:*

Перестрел *Ընկեց, հաս (գնդակի, արկի անցած տարածություն), տ.* перелет

— ружейный *հրացանի գնդակընկեց, գնդակա-հաս, հրացանի հասողություն. հաս. տե.* дальность, расстояние *(ցանածողություն*

Перестрелка *Յերկուստեր հրաձգություն, հրա-*
Завязать сильную —ку *յերկուստեր ուժեղ հրաձգություն սկսել, հրաձգություն բռն-կվել*

Перестрелять, перестреливать патроны, порох *Սպառաձգել (արձակել սպառել) փամ-փուշտները, վառոդը*

Перестреляться, перестреливаться *Իրար վրա գնդակ արձակել. յերկուստեր հրաձգու-թյուն (հրացանաձգություն) անել*

Перестроение *Շարափոխություն, շարափոխում ‖ վերակազմություն, վերակազմելը ‖ վե-րաշինություն*

— двухшереножного строя в одношереножный *յերկտողան շարքից մի տողան վերակազմելը*

— колонны *զորասյունի շարափոխություն*

обратное — в одну шеренгу *յերկտողանից մի տողան վերակազմելը*

Перестроить, перестраивать *Շարափոխել ‖ վերա-կազմել, կազմել ‖ վերաշինել*

— в две шеренги, в двухшереножный строй *մի տողանից յերկտողան վերակազմել*

— взвод из линии в колонну по четыре *դասա-կը գծաշարից քառաշար սյունի (շարա)փո-խել (կազմել)*

— вновь свои войска *իր զորքերը նորից վերա-*

— отделение из колонны по два в колонну по одному *ջոկը զուգաշար սյունից միաշար սյունի (շարա)փոխել*

— колонну по два в колонну по четыре *զուգաշար սյունը քառաշար սյունի (շարա)փո-խել*
նը գծաշարի (շարա)փոխել

— колонну по четыре в линию *քառաշար սյու-*

Пересыльная часть *Առաքման (տարման) մաս*, *տ.* экспедиционная часть

Переформирование *Զևափոխություն. ձևափոխում* | *վերակազմություն*

Перехватывать *Գրավել, բռնել*

— сообщение, корреспонденцию, разговоры противника по телефону *բռնել հակառակորդի հաղորդագրությունը, թղթակցությունը, հեռախոսով խոսակցերը*

Переход *Անցում, անցնել* | *փոխանցում* || *գնացք*

— в боевой порядок *մարտակարգի անցնել*

— из других аллюров в карьер *ուրիշ քայլերից արշավի անցնել*

— на поражение *հարվածի անցնել*

— от одной позиции к другой, с позиции на позицию *մի դիրքից մյուսին անցնել*

— от шага к бегу *քայլից վազքի անցնել*

— роты в строй повзводно *վաշտի անցումը դասակավոր դասաշարի*

— через ров *պարկենի (փոսի) վրայով անցնել*

— суточный, — дневной *մի օրվա գնացք, մի օրվա ճանապարհ, օրագնացք*

Полупереход *կես օրվա գնացք, կես օրվա ճանապարհ.*

Дневки назначаются через два-три перехода *ցերեկոթները նշանակվում են յերկու-յերեք (օրվա) գնացքից հետո, յերկու-յերեք օրվա ճանապարհից հետո.*

В течение каждых семи дней должно быть совершено 5 переходов *յուրաքանչյուր յոթն օրվա ընթացքում պետք է 5 գնացք արվի.*

Делать большой переход *մեծ գնացք անել, մեծ ճանապարհ կտրել*

Переходить, перейти *Անցնել (կողմն անցնել*

— в сторону неприятеля, к врагам *թշնամու*

— к наступательным действиям *հարձակողական գործողությունների անցնել*

Переходящие суммы *Անցողական գումարներ*

Перечень *Գումար ‖ բաղկածք ‖ ամփոփում ‖ ցուցակ. թվարկ*

— вопросов *հարցերի ցուցակ*

— занятий *պարապմունքների ցուցակ*

— сигналов *ազդանշանների ցուցակ*

Перечисление *Փոխանցում*

Перечислить *Մի բանից մի ուրիշ բանի մեջ հաշվել, փոխանցել (մի մեջ հաշվել*

— из одного разряда в другой *մի կարգից մյու-*

— с действительной обязательной службы в запас *զործոն պարտադիր ծառայությունից պահեստի մեջ հաշվել*

— с нестроевой должности на строевую и обратно *անշարք պաշտոնից շարային պաշտոնի մեջ հաշվել յեվ ընդհակառակը*

Перила *Բազրիք*

Период Շրջան, ժամանակաշրջան
— зимних занятий ձմեռնային պարապմունք-
конечный — боя մարտի վերջի շ.   (ների շ.
— наступления հարձակման շ.
— подготовительный նախապատրաստական շ.
— сближения մերձեցման շ.
Периодически Պարբերաբար
Периодический Պարբերական
—ий ветер պ. քամի
—ое освидетельствование պ. քննություն
—ая смена войск զորքերի պ. փոխում, փոխանորդություն
Перипетии боя Իրադարձություններ մարտի
Перископ Շրջադիտակ
Перловая крупа Գարեձավար
Перпендикулярный Ուղղահայաց
Перрон Կառամատույց
Персонал Անձնական կազմ, անձնակազմ
— военно - санитарный ռազմա-սանիտարական
Персональный Անձնական   (անձնակազմ
—ая ответственность ա. պատասխանատվություն
Перспектива Հեռանկար. հեռատեսիլ
Перспективный Հեռատեսիլ, հեռանկարային
—ое изображение հեռատեսիլ նկար, հեռանկար
—ая съемка հեռատեսիլ հանութ
—ые условные знаки հեռատեսիլ պայմանական
—ый чертеж հեռատեսիլ գծանկար   (նշաններ
Перчатка Ձեռնոց
Пески Ավազուտ (գոյ.)

Песня красноармейская, солдатская Կարմիր բանա-
Песок Ավազ (կայինի, զինվորի երգ
— зыбучий ջրերատն ա.
— крупный խոշոր, մեծահատ ա.
— наносный բերովի, բերածո ա. (հեղեղատի)
— сыпучий սորուն, սորու ա.
Песочная копь Ավազահանք
—ый грунт, песчаный грунт ավազոտ գետին
Песчаник, песчаный камень Ավազաքար
Песчаная дорога Ավազոտ ճանապարհ
Петарда Ճայթուկ
— динамитная ռմբանակի ճ.
Петлица Կոճկատ
Петля Մերր
Пехота Հետևակազոր, հետևակ զոր
— линейная գծային հետևակազոր
Пехотинец Հետևակ (զինվոր)
Пехотный Հետևակ, հետևակի
—ая атака հետևակի գրոհ
—ая винтовка հետևակի հրացան
—ая дивизия հետևակ դիվիզիա
—ая единица հետևակ միավոր
—ое орудие հետևակի հրանոթ
—ый полк հետևակ գունդ
—ая часть հետևակ զորամաս
Печатать Կնքել տպել, տպագրել
— на пишущей машине մեքենագրել
Печать Կնիք
— войсковая զորական կ.
— гербовая զինանշանով կ., զինակնիք

— казенная պետական կ.

Печка Վառարան

— железная, переносная յերկաթե, շարժական վ.

Печник Վառարան շինող, հնոցագործ

Печь Վառարան, հնոց | փուռ

— полевая դաշտային փուռ

— хлебопекарная հացի փուռ

Пеший Հետիոտն, հետևակ

—ая артиллерия հետիոտն հրետազոր

—ая батарея հետիոտն մարտկոց

—ий посыльный հետիոտն ցրատար

—ий пост հետիոտն պոստ, հ. պահակա

—ий род войск հետևակ զորք

—ий строй հետիոտն շարք

—ий ящичный вожатый հետիոտն արկղավար

Пешком Հետիոտն, ոտքով

Пещера Այր, քարայր, անձավ, քարանձավ

Пик Սրածայր գագաթ

Пика Նիզակ

Пикет Ուղեկալ, տ. застава

Пила Սղոց

— круглая или циркулярная բոլորակտուր ս.

— поперечная միջակտուր ս.

Пионер Ռանվիրա

Пионерная рота Ռանվիրա վաշտ

Пирамида Բուրգ, տ. ко'злы

Пират Ծովահեն

Пироксилин Պիրոքսիլին, հրաբամբակ, բամբակե վառոդ, տ. хлопчато-бумажный порох

Пироксилиновый заряд Պիրօքսիլինե, հրապամբա-
Пиротехния, пиротехника Հրավեստ (կի լից
— военная ռազմական հ.
Пиротехник Հրավեստավոր
Пиротехническая лаборатория Հրավեստական
գործանոց, հրավեստանոց
Пирохимическая маскировка Հրա-քիմիական քո-
Писарь Գրագիր (ղարկում
Писарская должность Գրագրի պաշտոն
Писать на машине Մեքենագրել
Пистолет Պիստոլետ, փշտավ
Пистон Պատրճ, հրապատրճ, տ. капсюль
Письменный Գրավոր
— ый доклад գ. զեկուցում
— ое донесение տեղեկագիր
— ая жалоба գ. գանգատ
Письмоводитель Գրավար
Письмоводство Գրավարություն
— военное ռազմական գ.
Деньги на — գրավարության դրամ
Питание Սնունդ
— орудия патронами հրանոթի սնունդը փամփուշտներով, հրանոթին փամփուշտ մատակարարելը.
Ближайшее — орудия հրանոթի սնունդը մոտիկից, հրանոթին մոտիկից սնունդ մատակարարելը.
Питание орудия производится из орудийного передка հրանոթը սնունդ է ստանում (սնվում է) հրանոթի բարձակից

— пулемета, батарей *գնդացրի, մարտկոցի ս., գնդացրին, մարտկոցին ս. մատակարարելը*

— ча-тей огнеприпасами *զորամասերին հրապա-շար մատակարարելը*

Питательный пункт *Սննդատու կայան*

Питье *Խմելիք*

Место для питья *ջուր խմելու տեղ*

Питьевая вода *Խմելու ջուր*

Пишущая машина *Գրամեքենա*

Пища *Կերակուր*

Плавка *Հալում (մետաղների)*

Плавность *Սահունություն*

Плавный *Սահուն*

—ый переход из других аллюров в карьер *ու-րիշ քայլերից սահուն անցում արշավի*

—ый спуск курка *հրահանը սահուն կերպով ի-(ջեցնելը*

Плавучий *Լողացող*

—ий барьер, —ее заграждение *լ. փակոց*

Плакировать *Դրվագել || ջրեսարկել, (մի քանի ջրերով) պատել*

— медь серебром *պղինձն արծաթապատել*

Плакировка *Ջրեսարկ, պատվածք (հողաթմբերի և այլն), տ.* одежда, облицовка

План *Պլան. Հատակագիծ || ծրագիր*

— атаки *գրոհի պլան, ծրագիր*

— военных действий *ռազմական գործողություն-ների պ., ծրագիր*

выработать — воен. действий *ռազմ. գործողու-թյունների ծրագիր մշակել*

— городской *քաղաքի հատակագիծ*

— задний յետևի պլան
— занятий պարապմունքների պ.
— и кроки укрепления ամրության հատակա-
  գիծ ու նախագրակ
— инженерный ճարտարագիտական հատակագիծ
— лабораторный աշխատանոցային պ., ծրագիր
— местности վայրի պ., հատակագիծ (կագիծ
— минных горнов ականահորերի պ., հատա-
— мобилизационный մոբիլիզացիայի, ռազմա-
  փորման պ., ծրագիր
— общий ընդհանուր պ.
— осады պաշարման պ., ծրագիր
— передний առջևի պլան
— рельефный ցայտուն հատակագիծ, պլան
— средний միջին պլան
— тактический մարտավարական պ., ծրագիր
— топографический տեղագրական հատակագիծ,
  (հանել-
  պլան
  Снять план города քաղաքի հատակագիծը
  Нанести на план պլանի, հատակագծի մեջ
  անել, անց կացնել
Планка Թիթեղ | բանուն- ձողիկ
— глазная աչքաթիթեղ (ճամացույցի)
— для соединения частей затвора փականակի
  մասերը միացնող բանուն (պահ բանուն
  направляющая — пулемета գնդացրի ուղղա-
-- соединительная միացնող բանուն (փականակի)
Планкер տ. фланкер
Планомерность Պլանոմերություն
Планомерный Պլանոմեր, պլանի համաձայն
Планшет Գծագրոց, գծագրոցի տախտակ

Пластина *Շերտ*

— железа *յերկաթի շերտ (լայն յեվ հաստ)*

Пластинка *Տախտակիկ. թիթեղնիկ. շերտիկ. թանթ*

Пластинчатая пружина *Թիթեղաձեվ զսպանակ*

Пластырь *Ծեփոն* || *ծյութոն (նավերի ճեղքերի)*

Пуля с пластырем, завернутая в пластырь *ծեփոնավոր, ծեփոնի մեջ փաթաթած գնդակ*

Плата *Վարձ. վճար*

— прогонная *ուղեգրամ*

Платеж *Վճարում. վճարք*

Платный *Վճարով. վճարովի*

Плато *Սարահարթ, բարձրավանդակ*

Платформа *Տամալ* || *ծրագիր*

— барбета *բարբետի, հրետաթմբի տամալ*

— дома (плоская крыша) *տան տամալ (տափարակ կտուր)*

— железнодорожная *յերկաթուղու տամալ, բաց վագոն (առանց ծածկի յեվ պատերի)*

— на станциях железных дорог *յերկաթուղու կայարանների տամալ, կառամատույց*

— под орудия *հրանոթների տամալ*

— перед гауптвахтой *պահանոցի (առքեփի) տա-*

— партийная *կուսակցական ծրագիր* (*մալ*

— политическая *քաղաքական ծրագիր, տ.* программа политическая

Платье *Զորձ, հանդերձ* (учебное поле

Плац учебный *Վարժության հրապարակ, տ.*

Плац-адъютант *Պարետի համհարզ*

Плацдарм *Զինադաշտ* || *ամրացրած շրջան, տ.*

Плацкарта *Տեղատոմս* (район укрепленный

Плашкот *Տափանավ*

Плашкотный мост *Տափանավի կամուրջ* *(դնել*

Плашмя, класть — *Տափակ կողմի (չերեսի) վրա*

Ударить саблею — *Թրի տափակողմով հար-*

(վածել

Плащ *Թիկնոց*

— непромокаемый *անջրանցիկ թ.*

Племенная лошадь *Տոհմացու (սերմացու) ձի*

Плен *Գերություն*

Забирать в — *գերի տանել, գերի վարել*

Явиться в — *անձամբ գերի գնալ*

Пленник, пленный *Գերի*

— контрольный *վերստուգման գերի*

Плетень *Ացատ, ճյուղածո ցանկ*

Плеть *Մտրակ*

Плечо *Ուս* || *Թև*

— заходящее *շրջվող թև*

Захождение плечом *Թևի շրջում.*

Надеть за плечо *ուսնիվար կախել (հրացանը)*

Брать шашку на плечо *Թուրը առնել ուսին.*

На плечах противника ворваться в окопы *հակառակորդի չետևից կրնկակոխ ներս պրծնել նրա խրամատները.*

Носить оружие через плечо или за спиною *ուսնդանութ կամ մեջքին կրել զենքը.*

Скатанные шинели одеваются через левое плечо *ոլորած (գալարած) շինելները պետք է կրել ձախ ուսնդանութ.*

На плечо! *(հրամ.) Ուսիդ ա՛ռ*

Шеренга левое (правое) плечо вперед! *(հրամ.) Տողա՛ն, ձախ (աջ) թևն առա՛ջ.*

Плечевая кость *Ուսոսկր*

Плита Սալ
— броневая զրահասալ
— железная յերկաթե սալ
— металлическая մետաղե սալ
Плитка каморная Լցարանի սալիկ
Плоский Տափակ, տափարակ || ծանծաղ (վոչ-խոր)
—ие берега ցած ափեր
(||
—ая местность տափարակ վայր
—ое место տափարակ տեղ
Плоскогорье Սարահարթ, բարձրավանդակ, լեռ-
Плоскогубец Տափակաքունկ (աքցան) (նաղաշտ
Плоскость Հարթություն
— вертикальная ուղղաձիգ հ.
— возвышенная սարահարթ
— выстрела, стрельбы ծիգի, հրաձգության հ.
— горизонтальная հորիզոնական հ.
— косая շեղ հ.
— наклонная վայրահակ հ.
— проходящая через ось канала փողանցքի առանցքով անցնող հ.
— проходящая через линию прицеливания նշա-
— разреза տրամատի հ. (նագծով անցնող հ.
Плот Լաստ, լաստափայտ
— перевозный լաստանավ, տ. паром
Плотина Ամբարտակ, թումբ, տ. дамба
Плотник Ատաղձագործ
Плотничный инструмент Ատաղձագործիք
Плотность Հոծություն || սերտություն || կարծրություն, պնդություն
— воздуха օդի հոծություն

— пороха *վառոդի հոծություն*

Плотный *Հոծ ‖ սերտ, կուռ ‖ կարծր, պինդ*

—ый грунт *կուռ գետին*

—ая кучка *հոծ խմբակ*

—ый строй *հոծ շարք, կուռ շարք*

Площадка *Հարթակ, հարթարդակ*

— дуги пулемета *գնդացրի աղեղի հ.*

— на лестнице *սանդղագլխի հ.*

Площадь *Տափարակ ‖ մակերես, ‖ հրապարակ*

— вершины горы *սարի գլխի տափարակ*

— рассеивания (рассеяния) выстрелов *ծիգերի ցրման մակերես* (*կերեսներով*

Стрельба по площадям *հրաձգություն մա-*

Торговая площадь в городе *քաղաքի առև-տրական հրապարակ*

— треугольника *եռանկյունու մակերես*

Плющильный пресс, плющильные вальки *Տափա-կիչ մամուլ, տափակիչ գլաններ, ‖ թիթեղ-*

По *Ըստ, համեմատ* (*հոց. ու.* вальковый пресс

По такому-то отделению сверись! (*հրամ.*)

Ըստ այսինչ ջոկի ամփոփվի՛ր։

По одному шагом (бегом) марш! (*հրամ.*)

Միաշար, քայլով (վազով) մա՛րշ։

По-батальонно *Գումարտակ առ գումարտակ ‖ գումարտակավոր ‖ գումարտակներով, գու-մարտակ-գումարտակ*

Полки развертываются — *գնդերը բացա-վալում են գումարտակ առ գումարտակ.*

Строй — *գումարտակավոր դասաշար*

Побег *Փախուստ*

— из плена *գերությունից փախչել*

Победа *Հաղթություն*

Одержать —ду п. *տանել*

Победитель *Հաղթող*

Победить, побороть *Հաղթել, պարտել*

Победоносные войска *Հաղթական զորքեր*

Повар *Խոհարար*

Поведение *Վարք ‖ վարքեր, տանելը*

Повеление *Հրամայելը ‖ հրաման*

Поверка *Ստուգում ‖ ճշտում*

— боя винтовки *հրացանի խփելու ստուգում, ճշտում, տ.* пристрелка

— документальная *փաստագրական ստուգում*

— орудия *հրանոթի ս., ճշտում*

— отчетности *հաշվետվության ս.*

Поверочный *Ստուգման, ստուգողական. ճշտման*

—ые действия *ս. գործողություններ*

—ая комиссия *ստուգիչ հանձնաժողով*

—ые сборы *ստուգման հավաքներ*

—ая скамья *(նշանառության) ստուգման, ճշտման սեղան, տ.* пристрелочный столик

—ая тревога *ստուգման տագնապ*

Повертеть, повернуть *Շուռ տալ, շրջել, դարձնել, պտտեցնել*

(նել

—рнуть отделение на месте *ջոկը տեղում դարձ-*

Повертеться, повернуться *Շուռ գալ, շրջվել,*

—рнуться на право *աջ դառնալ* *(դառնալ*

—рнуться кругом *ետ դառնալ*

Повернутый на право *աջ դարձած*

Рота повернутая рядами *յերկյակներով (դասաշարով) դարձած վաշտ*

Поверхностный *Յերեսանց. ճարեվանցի. վայրիվերո*

— осмотр *ճարեվանցի զննություն*

Поверхность *Մակերևույթ*

— вертикальная *ուղղաձիգ մ.* (*խորութիր-*

вогнутая — горы *լեռան գոգավոր մ., լեռան*

— волнистая *կոճակավետ, ալեձև մ.*

— выпуклая *կորնթարդ մ.*

— горизонтальная *հորիզոնական մ.*

— земляных залов *հողաթմբերի մ.*

— ровная *հարթ մ.*

— снаряда *արկի մ.* (*թյուն*

Повестка *Ծանուցում. ծանուցագիր* ‖ *ազդարարու-*

— к вечерней заре *ցայգանվագի ազդարարու-*
թյուն (*բարություն*

— к заре *այգանվագի կամ ցայգանվագի ազդա-*

— к заре и под'ем *այգանվագի ազդարարություն*

— о вызове *կոչնագիր* (*կամ տեղից վեր կենալը*

— перед сбором *հավաքի ազդարարություն*

Подавать или играть повестку *ազդարարը*
տալ, նվագել

По-взводно *Դասակ առ դասակ* ‖ *դասակավոր* ‖ *դա-*
սակներով. դասակ-դասակ (*շար-*

Строй роты — *վաշտի դասակավոր դասա-*

Рота развертывается — *վաշտը բացազատ-*
վում և դասակ առ դասակ.

Рота, справа (слева) по-взводно! (*հրամ.*)
Վա՛շտ, աջից (ձախից) դասակ առ դասակ։

Повинность *Պարտիք, պարհակ*

— воинская *զինապարտություն*

— гужевая, — подводная *այլերով փոխադրու-թյան պարտիք, պարհակ, սայլապար-տություն*

— квартирная *բնակարանի պարտիք, պարհակ*

— конская *ձիեր տալու պարտիք, ձիու պարհակ, ձիապարտություն*

— общеобязательная или всеобщая личная воинская *ընդհանուր պարտադիր կամ ընդհա-նուր անձնական զինապարտություն, տ.* конскрипция *(բազմինների պարհակ*

— рекрутская *նորազինների տալու պարտիք, նո-*

Повиноваться *Հնազանդվել*

Повиновение *Հնազանդություն*

— беспрекословное *անխոս հ., լուռ հնազանդու-*

Повод *Սանձ ‖ երասանակ* *(թյուն*

—дья мундштучные *զանդանավանդի երասա-նակներ*

—дья трензельные *երախանձանի երասանակներ*

С опущенными поводьями *արձակերասան, անսանձարձակ.*

Взять повод на себя *սանձը քաշել.*

Отдать повод *սանձը թուլացնել.*

Принять лошадь на повод *ձիու սանձը քա-շել թեթև կերպով.* *(մի ձիարի դ:*

Повод по строевому! *(հրամ.)* *Յերասանակը*

Повозка *Սայլակառք, սայլ, սայլակ*

— валкая *գլորաթեր, շուռեկան ս.*

— маркитантская, — продуктовая *նպարեղենի, նպարավաճառ ս., նպարատար*

— инструментальная *գործիքների ս.*

— обозная *զումակի ս.*
— одноконная *միաձի ս.*
— парная *յերկձի ս.*
— пулеметная *գնդացրի ս.*
— санитарная *սանիտարական ս.*
— троечная *յեռաձի ս.*
— четверочная *քառաձի ս.*
Повозки (вьюки) к пулемету! *(հրամ.) Սայլերը (գրաստները) գնդացրի մոտ*
Повозочный *(գոյ.) Սայլապան*
—ый пост *սայլապատ, սայլակայան (նկր*
Поворачивание орудия *Հրանոթը շուռ տալը, դարձ-*
Поворот *Ոլորան, պտույտ, դարձ, դարձում*
— в пол-оборота *կիսադարձ(ում)*
— дороги *ճանապարհի ոլորան, պտույտ*
— круговой *յետ-դարձ(ում)*
— кругом на месте *յետ-դարձ(ում) տեղում*
крутой — дороги *ճանապարհի սուր (կարճ նեղ) ոլորան, կտրուկ (սուր, կարճ, նեղ) պտույտ (Թեքլի կողմը*
— к стороне правого фланга *դարձում դեպի աջ*
— на месте *դարձ(ում) տեղում*
— налево *դեպի ձախ դարձ*
— направо *դեպի աջ դարձ*
— направо-кругом (налево-кругом) *դեպի աջ (ձախ) յետ-դարձ*
— по-орудийно *առանձին հրանոթների դարձ*
— реки *գետի ոլոր*
— строя на вторую шеренгу *շարքի դարձումը (դառնալը) յերկրորդ տողանի վրա*

— фронта взвода на указанный предмет դասակի ճակատի դարձումը դեպի ցույց տրված առարկան

Сторона поворота դարձի կողմ.

Исполнять повороты դարձումներ կատարել.

Делать поворот по дуге радиусом в 6 шагов աղեղնաձև դարձում կատարել 6 քայլ շա-

Поворотливый Դյուրաշարժ (ռավիղով

— конь, строй դ. ձի, շարք

—ая повозка դ. սայլակ (դարձ || պտտվող

Поворотный Դարձի || դարձնող, պտտվող շրջա-

—ый барьер պտտվող փակոց

—ый брус շրջադարձ չորսու

—ый кран շրջադարձ կռունկ (վերամբ. մեքեն.)

—ый механизм շրջադարձ մեխանիզմ

—ая платформа շրջադարձ տաժմակ

—ая рама շրջադարձ շրջանակ

—ая точка դարձակետ

Повреждение Վնասվածք || փչացում, փչանալը

Повстанец Ապստամբ, փառտիզան

Повторительные сборы Կրկնողական հավաքներ

Повторное обучение Կրկնական ուսուցում

Повышение Բարձրացում

— по службе պաշտոնի բարձրացում

— цен գների բ., ավելացում

Получить — պաշտոնի մեջ բարձրանալ, ավելի բարձր պաշտոն ստանալ

Повязка Կապ. փաթաթան

— головная գլխի փաթաթան

— нарукавная Թևքանիքի կապ

— ручная բազկանոց, բազպան
— санитарная սանիտարական պատ. վիրակապ
Погибь Ծռվածք ծռ. ծալվածք
— ствола փողի ծռվածք, ծռվելը
— штыка սվինի ծռվածք, ծռվելը (ոչնչանալ
Погибать, погибнуть Կործանվել. կորչել, մեռնել
Погибель Կործանում. կորուստ մահ
Погнутость Ծռվածություն, ծռված լինելը
Погнуть прицельную рамку Նշանոցի շրջանակը
Погода Եղանակ (ծռել
Погон Ուսնոց, ուսադիր
Погонный (ружейный) ремень Հրացանի փոկ
Пограничный Սահմանային սահմանապահ
— ая линия, — ая черта սահմանագիծ
— ый отдел սահմանապահական բաժին
— ая полоса սահմանային շերտ, սահմանամերձ
— ая стража սահմանապահ զորք (շերտ
Бригада пограничной стражи սահմանապահ
— ый стражник սահմանապահ (բրիգադ
— ые части սահմանապահ մասեր
— ые укрепления սահմանային ամրություններ
Погреб Նկուղ
— пороховой վառոդի նկուղ
Погребальное шествие Թաղման թափոր, հուղար-
Погром Ջարդ (կավորություն
Погромить Ջարդել, ջարդուբուրդ անել
Погромщик Ջարդարար
Погрузка Բեռնում
— и выгрузка боевых и продовольственных припасов բեռնում յեվ բեռնաթափում մարտական յեվ պարենի պաշարների

Подаватель *Տվիչ, տ.* подающий механизм

Подавать, подать *Տալ. մատուցանել || մոտեցնել, մոտ բերել*

— вперед все тело *ամբողջ մարմինն առաջ տալ*

— вьюки *զրաստները մոտեցնել*

— патроны *փամփուշտները տալ*

— сигнал *ազդանշան տալ*

Подаваться, податься *Տրվել. մատուցվել || շարժվել (այս ու այն կողմը)*

— вперед *առաջ շարժվել, առաջ անցնել*

— назад *յետ շարժվել, յետ քաշվել (վերջին*

Войска подались назад *զորքերը յետ քաշ-*

Подавить, подавлять *Ճնշել || ընկճել*

— огонь обороны *պաշտպանության կրակը ճ.*

— восстание *ապստամբությունը ճնշել, ընկճել*

Подавляющий *ճնշող*

—ий огонь *ճ. կրակ*

—ие по численному превосходству силы *թվական գերակշռությամբ (առավելությամբ) ճ. ու-ժեր (առավելություն, գերակշռություն*

—ее превосходство артиллерии *հրետանու ճ. ա-*

Подача сигналов *Ազդանշաններ տալը*

Подающий механизм *Տվիչ մեքենիզմ (հրացանի)*

Подбить неприятельское орудие *Խփել-տապալել թշնամու հրանոթը*

—прицельными выстрелами *խփել-տապալել նշանադիպուկ զարկերով, հրետանազրկել, տ.* де-монтировать

Подбор раненых *Վիրավորվածներին հավաքելը*

Подбородник, подбородный ремень *Ենթափոկ (ձիու)*

Подбрустверный блиндаж Պատվարատակի բլին-
դաժ (փոկ (սայլաձիու)

Подбрюшник, подбрюшный ремень Փորատակի

Подвал Ներքնատուն, նկուղ

Подведомственный Իրավասության, իշխանու-
թյան ենթակա, ստորադրյալ

Подвес вьючного седла Կախան ճամբար

Подветренная сторона Հողմահար, հողմակած կողմ
(դեպի ուր ուղղված է հողմը)

Подвиг Սխրագործություն

— военный, воинский ռազմական, զինվորական ս.

— выдающийся աչքի ընկնող ս.

— доблести արիության գործ, քաջագործություն,
քաջարի սխրագործություն

Подвижной Շարժական, շարժուն

артиллерийский —ой парк հրետանային շար-
ժական պարկ, կրանք

—ой госпиталь շարժական հիվանդանոց

дистанционное —ое кольцо հեռավորու-
թյան շարժական օղ

—ой лазарет շարժական լազարեթ

—ой мост շարժական կամուրջ (յան

—ой патронный пост փամփուշտի շարժական կա-

—ые сборы շարժական հավաքներ

—ая мишень շարժուն, շարժվող նշանակետ, թիրախ

—ой состав շարժական կազմ (երկաթուղու)

—ая цель շարժուն, շարժվող նպատակ, նշան

Подвижность Շարժունություն, շարժականու-
թյուն, դյուրաշարժություն

Подвода Սայլակառք, սայլ

— обывательская բնակչական ս., մասնավոր ս.
— одноконная միաձի ս. (մի ձիանի)
Подводить, подвести Բերել, մոտեցնել, տակ դնել
— войско под огонь զորքը կրակի տակ բերել, կրակի տակ դնել
— мину ական անց կացնել տակով
Подводный Ստորջրյա
—ое заграждение ս. փակոց
—ый камень ս. քար, ջրատակի քար
—ая лодка ս. նավակ, սուզանավ
—ая мина ս. ական
—ая скала ս. ժայռ, խութ
—ый телеграфный кабель ս. հեռագրական մա- (լուխ
Подводная повинность Սայլակաբեր պարտիք, պարհակ սայլապարտություն
Подвоз запасов Պաշարեղեն կրել բերելը, կրել հասցնելը, պաշարեղենի հայթայթում, մատակարարում
Путь подвоза կրուղի, տ. коммуникационная (линия
Подвысь, брать шашку Թուրը սայրնիվեր բռնել
Подвязь, —ка Կապ, կապիչ
— оси առնակապ
Подговорщик Դրդիչ, սադրիչ (գաղտ
Подгорье, подгорная полоса Լեռնոտն, լեռնոտյա
Подготовка Պատրաստություն. նախապատրաս- (տություն
— атаки գրոհի ն.
— артиллерийская հրետանային ն.
— допризывная военная նախազորակոչային ռազմական պատրաստություն
— к стрельбе հրաձգության պ.
— орудия к стрельбе հրանոթի պ. հրաձգության
— специальная մասնագիտական պ. (համար

— стрелковая հրաձգական պ.
— тактическая մարտավարական պ.
— трубки փողակի պ. (արձակելու համար)
Подграфа Ենթասյունակ
Подгрудный ремень Լանջափոկ
Поддержать Պահել, աջակցել. սատարել, սատար լինել. զորավիգ լինել. նեցուկ լինել
— атаку սատարել, աջակցել գրոհին (ճել
— данное направление տված ուղղությունը պա-
— полосу сопротивления զորավիգ լինել, սատար լինել դիմադրության շերտին
— порядок կարգ պահել (պահել
— связь, тесную связь կապ պահել, սերտ կապ
Поддержка Սատար. սատարություն. աջակցություն. զորավիգ. նեցուկ
— взаимная փոխադարձ սատարություն, աջակ-
— взводная դասակի զորավիգ (ցություն
— дома տան նեցուկ (չակցություն
— стрелковая հրաձգական սատարություն, ա-
Оказывать поддержку աջակցել, սատարել, սատար լինել
Подъем Բարձրացում, բարձրացնելը. վերելք տեղից վեր ելնելը. վեր կացնելը զարթ, զարթնելը տեղափոխություն վեր, զառիվեր, զառիվերս ամբարձիչ, վերամբարձ մեքենա. բարձրացնող ձող
— винтовой պտուտակավոր վերամբարձ մեքենա, բեռնամբարձ, տ. Домкрат
— в поход յերթի, ռազմերթի ելնելը, յելուտ, տ. выступление, выступить в поход

— духа *վոգեվորություն*
— крутой *ուղղորդ վերելք, ուղղորդ զառիվեր*
Утомленный под'емом *վերելքից հոգնած*
— полевой артиллерии *դաշտային հրետանու ամբարձիկ, բարձրացնող լծակ*
— с ночлега, с бивака, с привала *գիշերօթից, բանակատեղից, դադարից չվելը, չվում, տ.* выступление, выступить с ночлега, с'емка с ночлега. *(տեղից վեր կենալը*
Утренняя заря и под'ем *այգածագ յեվ*
Деньги на под'ем *տեղափոխության դրամ, տ.* под'емные деньги
Под'емный *Վերամբարձ բարձրացնողի*
—ая вила *վերամբարձ յերկաբձն*
—ый винт *վ. պտուտակ*
—ые деньги *տեղափոխության դրամ*
—ый клин *վ. սեպ*
—ый кран *վ. կռունկ (մեքենա)*
—ые лошади *գումակի ձիեր*
—ая машина *վերամբարձ մեքենա*
—ый механизм *վ. մեխանիզմ*
—ый мост *բարձրացնովի կամուրջ*
Подког *Հրձգություն, կրակ ձգելը, կրակ տալը*
Подземелье *Ստորերկրյայք, ստորերկրյա փապար*
Подземный *Ստորերկրյա*
—ая война *ս. պատերազմ, ականային պատե-*
—ая казарма *ս. զորանոց* *(բազմ*
—ый провод в тыл *ս. անցք (ճանապարհ) դեպի թիկունքը* *(թշնամու)*
Подзор *Դարանից դիտելը, դարանակալ դիտել*

Подзорная башня Դիտակման աշտարակ
—ая вышка դիտանոց
—ая труба դիտակ
Подзорщик Դարանադետ
Подкладная шайба Տակի տափօղակ
Подкова Պայտ
— гладкая հարթ պ.
— с захватом ճանկավոր (յեռաճանկ) պ.
— с шипами գգեռավոր պ.
Подколенник Ծնկաբարձ
Подкоп Ական, ա. мина ‖ ականահատություն
Подкопать, подкапывать Ական հատել, ականա-
— крепость ա. բերդը (հատել
— могилу գերեզման հատել
— стену ա. պատը (պատի մեջ)
Подкопаться, подкапываться Ականներով մոտե-
նալ ‖ տակերկրյա անցք փորել
Подкос Դիմադիր (թեկ մույթ) ‖ ծագ սյուն
Подкрепить Ամրացնել ‖ զորացնել
— дух войск զորքերին ոգեպնդել, սրտապնդել
— караулы պահակները զորացնել (դիրքերով
— мост подкосами կամուրջն ամրացնել դիմա-
Подкрепление Ամրացում ‖ զորացում ‖ զորամիգ-
օգնականություն
Служить —нием զորամիգ լինել
Подлинник Բնագիր (մրնկապան
Подлокотник станка пулемета Գնդացրակալի որ-
Подмастер, подмастерье Վարպետի օգնական
— оружейный զինագործի օգնական

Подметка Կոշկատակ

Подкинуть —ки под сапоги կոշիկների տակը գցել, կոշիկների տակ գցել

Подмога Օգնություն

Подмостки Լաստամ՝ (շենքեր շինելու լաստակերտ)

Подмышка Անութ, կռնատակ

Поднимать, поднять Բարձրացնել ‖ վերցնել ‖ վեր կացնել

(ոգեվորել

— дух войска զորքի ոգին բարձրացնել, զորքին

— руку вверх ձեռքը վեր բարձրացնել

— пехоту до рассвета հետևակին լուսաբացից առաջ վեր կացնել

(բարձել

— орудие на лафет հրանոթը հրետանային վրա

Подножье Ստորոտ ‖ պատվանդան ‖ խարիսխ

— горы լեռան ստորոտ

— колонны սյան խարիսխ

Подножка, подножная доска Ոտնադիր (կառքն ամբողջ՝ բարձրանալու համար)

Подножный корм Արոտ

Поднос, подноска патронов, снарядов Փամփուշտներ, արկեր բերելը, մոտ կրելը

Подносчик патронов Փամփշտակիր

Подозрение Կասկած

Подорвать ст. подрывать

Подотдел Ենթաբաժին

Подочередной Ենթահերթ (ական)

Подочередь Ենթահերթ

Подошва Ներբան, վոտքի տակ, կինք ‖ ստորոտ

— амбразуры հրակնատի ստորոտ

— внутренней крутости бруствера պատվարի ներքին (ներսի) զառիթափի ստորոտ

— горы *լեռան ստորոտ*

— наружной отлогости бруствера *պատվարի արտաքին զառիվայրի ստորոտ*

— ноги *վոտքի ներբան. գնիր*

— обуви *վոտնամանի ներբան, տակ*

— стены *պատի տակ*

Подошвенная кожа *Ներբանի, կոշկատակի կաշի*

Подписание *Ստորագրություն-ստորագրում,ստո-*

Подписать *Ստորագրել* *(բագրկը*

—ться *ստորագրվել*

Подписка *Ստորագրություն, տ.* расписка

Подпись *Ստորագրություն ‖ ստորագիր ‖ մակագիր, տ.* надпись

— на планах и картах *ստորագիր (մակագիր) ճատակագծերի, պլանների լեվ քարտեզ-*

Подползти *Մոտ սողալ* *(ների վրա*

Подполковник *Փոխ-գնդապետ* *(նություն*

Подпора, подпорка *Նեցուկ, ճեցուկ, գինձար ‖ ոզ-*

Подпорная стена *Հենապատ, նեցուկ պատ*

Подпоручик *Փոխ-տեղակալ (սպայական աստի-*

Подпочвенная вода *Գետնատակի ջուր* *(ճան*

Подпрапорщик *Փոխ-սպա*

Подпруга *Փորքաշ. Թափոտր* *(Թամբի գոտի*

— верхняя *Թամբակալ, Թանգ. Թամբի փորքաշ.*

— вьючная, помочная *բեռան փորքաշ*

— к вьючным седлам *ճամետակալ, ճամետի փորքաշ, Թափառեր*

Подтягивать подпругу *փորքաշը քաշել*

Распустить подпругу *փորքաշն արձակել*

Подпруживать Փորաքաշը կապել
Подразделение Ստորաբաժանում
Подручный Ձեռքի տակ յեղած (ունեցած), առձեռն, առձեռն պատրաստ
—ая лошадь (при оглобельной упряжи) կողքի լծած ձի (բաշտաններով լծվածքի մեջ). ա. пристяжная лошадь (ձեռքի ձի
—ая лошадь переднего уноса (в выносе) ճոքիկի
—ый материал առձեռն, ձեռքի տակ յեղած նյութ
(մաս
—ая часть առձեռն, ձեռքի տակ յեղած զորա-
Подрыв, подрывание Պայթեցում || քայքայում, պատառում
(քնա
Машина для подрывания պայթեցնող մե-
Подрывать, подорвать Ականահատել, տակը փորել || պայթեցնել
— дух неприятеля Թշնամու ոգին ընկճել
— наступательный порыв неприятеля Թշնամու հարձակողական թափը կոտրել
— нравственные силы противника Հակառակորդի բարոյական ուժերը խորտակել, ջլատել
— стену крепости բերդի պարիսպը ականահատել,
Подрывник Պայթեցնող (պայթեցնել
Подрывный Պայթուցիկ, պայթեցնող
—ая гильза պայթուցիկ պարկուճ
—ое имущество պայթուցիկ գույք
—ая команда պայթեցնող խումբ
—ая мина պայթուցիկ ական
—ые работы պայթեցման աշխատանքներ, փոր-
Подряд Կապալ
(վածքներ

Подрядчик Կապալառու

Подседельная лошадь переднего уноса (в выносе) Հո-
    րեկի թամբի ձի, հեծնելու ձի

Подставка, подстановка Նեցուկ

— для сигнального рожка ազդափողի նեցուկ

— дышловая, под дышло ատեղի նեցուկ

Подставной Փոխ, փոխնակ

—ые лошади փոխձիաներ

—ой рекрут, подочередной рекрут փոխնակ նո-
    րագին, յենթահերթ նորագին

Подстольный магазин Փոխստակի պահեստարան

Подстилка Փռոց, փռվածք, տապաստ

Подстрекать армию к возмущению Բանակը գըր-
    գել խռովության անելու, վառարանջելու

Подстрекатель Սադրիչ, գրգիչ

Подступы Մատույցներ, տ. апроши

— скрытые ծածուկ մ. (ճողի խրամի մ.

— траншеи атакующего крепость բերդի վրա գրո-

Подсумок кожаный Կաշվե փամփուշտաման, փամ-
    փուշտի պայուսակ, տ. патронная сумка

Подток древка Զողատակ (դրոշի) (մոտեցնել

Подтягивать, подтянуть Մոտ քաշել, մոտ բերել.

— резервы ռեզերվները մոտ քաշել

Подтяжки Զգոց || տարատակալ, տարատաձիգ,

Подушка Բարձ (տ. помочи

— осевая, осьная, оси առանցքաբարձ

— хоботовая ռատատամի բարձ

— хомута անուրի,* խամութի բ.

Подхвостник Ագետակի փոկ (ձիասարքի)

Подход к полю сражения Մոտեցում, մոտենալը
    ճակատամարտի դաշտին

Подчинение Ստորադրութիւն. ենթարկում
— беспрекословное Առանց առարկութեան, անխօս ենթարկվելը
Полное — воле начальника լրիվին. կատարելապես ենթարկվելը պետի կամքին
Подчиненность Ստորադրելութիւն, ստորադասութիւն (ղասութեան կարգով
По —ти или по порядку —ти ստորա-
По команде в порядке —ти վերադասու-
Подчиненный Ստորադրեալ (թյան կարգով
— непосредственный անմիջական ս. (բաղրիկել
Подчиниться Ստորադասվել, Նվիրվել, ենթարկվել, ստո-
Подшейник, шейный ремень Վզափոկ (ձիու)
Подшипник осевой Առանցակալ
Подымающаяся галлерея Բարձրացող ստորանցք
Поединок Մենամարտ, ռ. дуэль
Поезд Գնացք || կառատորմ. այլատորմ
— блиндированный զրահապատ գնացք
— железной дороги յերկաթուղու գնացք
— пассажирский մարդատար գնացք
— санитарный սանիտարական գնացք (գնացք
— товарный ապրանքատար, ապրանքակիր
— торжественный Հանդիսավոր յերթ, թափոր, շքերթ (կառքով)
Поездка с ученою целью Ուղեվորութիւն (առաք) գիտական նպատակով, ռ. экспедиция
Поза Դիրք. դրվածք. կեցվածք (մարմնի)
Позиционный Դիրքի, դիրքային
—ая война դիրքային պատերազմ
—ый участок դիրքի տեղամաս

Позиция Դիրք
— выгодная ձեռնտու դ․
— выжидательная սպասողական դ․
— для убежища ապաստանի դ․
— заблаговременно укреплённая վաղօրօք ամ-
— закрытая գոց, ծածկված դ․ (բացված դ․
— запасная պահեստի, պահեստի դ․
— короткая նեղաճակատ դ․
— наблюдательная или обсервационная դիտո-
— неприятельская թշնամու դ․ (զակին դ․
— полузакрытая կիսածածկված դ․
— поспешно укреплённая շտապ ամրացրած դ․
— стрелковая հրաձգութեան դ․
— траверсная խոտորնակի, շեղակի դիրք․ շե-
— укреплённая ամրացրած դ․ (դաշիրք
— уступная սանդղաձեւ դ․
— фланговая թեւային դ․
— фронтальная ճակատային դ․
— широкая լայնաճակատ դ․

Занять позицию դիրք բռնել, դիրք մտնել

Позиции служебные Ծառայութեան վերաբերեալ
փաստաթղթեր (Թյուն } կեղտանուն

Позор Անարգանք, նախատինք, խայտառակու-

Поиск Որոնում || Հետախուզում

Дальние —ки кавалерии Հեծելազօրի հե-
ռաւոր հետախուզումներ

—ки разведчиков Հետախուզների որոնումներ

Показание Ցուցմունք

Показная съемка Ցուցական հանութ

— стрельба ցուցական հրաձգութիւն

Покатость Զառիվայր, զառիվեր (զոյ․)

— крутая ուղղորդ զ.

— рва փոսի զ.

Покатый Զառիվայր (ած.), զառիթափալ

—ый берег զ. ափ

—ая местность զ. տեղանք

—ое место զ. տեղ

Покой Հանգիստ, հանգստություն || սենյակ || П (տառի անունը)

— приемный հիվանդների ընդունարան

Расположиться покоем П տառի ձևով դասավորվել

Поколебать Շարժել. դղրդեցնել, հոդդողել. տատանել

— нравственные силы неприятеля Թշնամու բարոյական ուժերը դղրդեցնել

Покорение Նվաճում

Покоритель Նվաճող

Покорность Հնազանդություն || խոնարհություն

Покрой Ձև, տարազ

Покрывало Ծածկոց. ծածկույթ || վերմակ

Покрытие Ծածկելը || ծածկոց || խուփ

Покрышка Ծածկ (տան). ծածկոց. խուփ

— для замка орудия հրանոթի փականքի ծածկոց, շապիկ

Надульная — орудия հրանոթի բերանի ծածկոց, բերնակալ, տ. дульная покрышка

— огнестрельного оружия հրազենի ծածկոց

Покупка Գնում

Покушение Փորձ, հանցափորձ || վոտնձգություն

— на преступление հանցափորձ, հանցագործության փորձ

— на убийство սպանության փորձ

— на жизнь *կյանքի դեմ հանցափորձ, մահա-*
Пол *Հատակ* *(փորձ*
Пол *Կես* *(ման տալ*
Подать команду в пол-голоса *կիսաձայն հրա-*
Пол вперед, очередь! *(հրամ.) Կես խաղ առաջ, հե՛րթ։*
Տես пол-оборота, пол-круга, пол-шага и полу-
Полагать *ս.* положить *Դնել || կարգել. սահմանել || հատկացնել || համարել*
— в командировке *գործուղման մեջ համարել*
—ся по штату *հաստիքով սահմանված լինել*
Положенное довольствие *սահմանված բա-վարարում* *(չե կրել*
Ружей не положено *հրացան սահմանված*
Поле *Դաշտ, ռազմադաշտ || ար. || յեզր*
— боя *մարտի դաշտ, մարտադաշտ*
— битвы, — сражения *ճակատամարտի դաշտ*
— видимости и невидимости *տեսության (տե-սանելի) յեվ անտեսության (անտեսանելի)*
— военное *ռազմադաշտ* *(դաշտ*
— зрения *տեսողության դաշտ*
— зрения отражателя *անդրադարձիչի տեսողու-թյան դաշտ, սահման* *(զենքի փողի)*
— между нарезами *ար. ակոսների միջեվ (հրա-*
Диаметр канала по полям *փողանցքի տրա-մաչափ առից ար., առերից հաշված*
— полета снаряда *արկի թռիչքի դաշտ*
— стрельбы *հրաձգության դաշտ*
— чести *պատվի դաշտ, մարտի դաշտ*

— шляпы գլխարկի եզր

Шляпа с широкими полями լայնեզր գլխարկ

Остановиться лицом в — կանգնել՝ յերեսը դեպի դաշտ.

Поворачивать ружье стволом в — հրացանը դարձնել՝ փողը դեպի դուրս (դաշտ).

Поставить шашку отвесно острием в — թուրն ուղղահայաց պահել՝ բերանը դեպի դուրս (դաշտ).

Ружье держать ружейным ремнем в — հրացանը բռնել՝ հրացանի փոկը դեպի դուրս (տափ) դարձրած.

Полевой Դաշտային, ռազմադաշտային

—ая артиллерия դ. հրետանի

—ая батарея դ. մարտկոց

—ой бинокль դ. բինոկլ, յերկդիտակ

—ой военный суд դ. ռազմական դատարան

—ая война դ. պատերազմ

—ые войска դ. զորքեր

—ой госпиталь դ. հիվանդանոց

—ое донесение դ. զեկուցում, տեղեկագիր

—ая дорога դ. ճանապարհ

—ой инженер դ. ճարտարագետ

—ой инженерный парк դ. ճարտարագիտական

—ой инспектор դ. տեսուչ (պարկ, կրանք

—ой интендант դ. համբարակ

—ой казначей դ. գանձապետ

—ое казначейство դ. գանձարան

—ой караул դ. պահակ

—ая книжка դ. գրքույկ

—ой контроль գ. վերստուգություն
—ой лазарет գ. լազարեթ
—ой лафет գ. հրետասայլ
—ое орудие գ. հրանոթ
—ой полк գ. գունդ
—ая почта գ. փոստ, թղթատարություն
—ая работа գ. աշխատանք
—ая сумка գ. պայուսակ
—ой телеграф գ. հեռագիր, հեռագրատուն
—ой телефон գ. հեռախոս
—ое укрепление գ. ամրություն
—ое управление գ. վարչություն
—ое учение գ. վարժություն (թյուն
—ая фортификация գ. ամրություն, ամրաշինու-
—ые фугасы или торпедо գ. փուգասներ կամ
տորպեդոներ
—ая хлебопекарня գ. հացի փուռ (թյուն արկի
Полезная дальность снаряда Օգտակար հասողու-
—ое действие пороха օգտակար ներգործություն
Полено Ծղան (փայտ) (վառելի
Полет Թռիչք
— пули գնդակի թ.
— снаряда արկի թ.
Ползун Սողուկ (նակի ս.
— пулемета, револьвера գնդացրի, ատրճա-
Полигон, многоугольник Պոլիգոն, բազմանկյունի,
հրաձգարան, ա. стрельбище
— крепостной или крепостной многоугольник
բերդային բազմանկյունի, բերդային հրաձ-
գարան (կան հրաձգարան
— учебный артиллерийский հրետանային վարժա-

Полигонная стрельба Պոլիգոնային, բազմանկյունային հրաձգություն

—ый фронт պոլիգոնային, բազմանկյունի ճակատ

Полировальная бочка (վառոդի) Հղկելու տակառ

Полировать Հղկել

Полировка Հղկում

— пороха վառոդի հ.

— снаряда հրանոթի հ.

Полировщик Հղկիչ

Политическая демонстрация Քաղաքական ցույց

Полиспаст Բազմաճախարակ

Полицейский Ոստիկան || ոստիկանական

—ий агент ոստիկանական գործակալ

—ий порядок ոստիկանական կարգ

Полицеймейстер Ոստիկանապետ

Полиция военная Ռազմական ոստիկանություն

Полк Գունդ, զորագունդ

— армейский բանակային գ.

— боевой մարտիկ, քաջամարտիկ գ.

— военно-милиционный ռազմա-միլիցիական գ.

— запасный պահեստի գ.

— инженерный ճարտարագիտական գ.

— кавалерийский հեծելագունդ

— кирасирский զրահավոր հեծելագունդ

— конный ձիավոր, հեծյալ գ.

— милиционный միլիցիական գ.

— пехотный հետևակ գ.

— полевой դաշտային գ.

— сводный համահավաք գ.

— стрелковый հրաձիգ գ.

Полка Դարակ ‖ խանձոց (հրացանների)
Полковник Գնդապետ
Полковой Գնդի
—ой адъютант գ. համհարզ
—ая артиллерия գ. հրետանի
—ая библиотека գ. գրադարան
—ой горнист գ. փողհար
—ой журнал գ. մատյան
—ое знамя գ. դրոշ
—ой караул գ. պահակ
—ой клуб գ. ակումբ
—ая колонна գնդասյուն
—ая мастерская գ. արհեստանոց
—ой резерв գ. օժանդակ
—ой суд գ. դատարան
управление —а գ. վարչություն
—ое хозяйство գ. տնտեսություն
—ой штаб գ. շտաբ
—ая штаб-квартира գ. բնակատեղ
Пол-круга Կես շրջան, կիսաշրջան
Полный Լի, լիքը, լրիվ. լիակատար. կատարյալ
—ый аллюр լրիվ քայլ
—ая аммуниция լրիվ հանդերձանք
—ая дальность полета թռիչքի լրիվ հեռավորություն
—ая дистанция լրիվ հեռավորություն
—ый интервал լրիվ միջանց
—ый курс լիակատար դասընթաց (տեր
—ое навьючивание լրիվ բարձելը, բեռնելը գրաս-
—ый оклад жалованья ռոճիկի լրիվ կարար ‖ լրիվ
—ая победа կատարյալ հաղթություն (ռոճիկ
—ый ряд յիրկյակ

—ый ход *լի ընթացք*
—ый шаг *լի քայլ*
Итти полным шагом *լիաքայլ գնալ.*
Полный шаг! (*հրամ.*) *Լիաքա՛յլ.*
Пол - оборота *Կէս դարձ, կիսադարձ*
Движение в пол-оборота *կիսադարձ շարժում.*
Повернуться в пол-оборота на право *դառնալ կէս աջ.* (*Կէս աջ (ձախ) դա՛րձ.*
Пол-оборота на право (на лево)! (*հրամ.*)
Пологий *Զառիկող, առիկող, թեթեւ զառիվայր կամ թեթեւ զառիվեր (ածակ.), ս.* отлогий
—ий берег *զառիկող ափ*
—ая насыпь *զառիկող հողաթումբ*
Пологость *Վարոկ, թեթեւ զառիվայր կամ զառիվեր (գոյ.)*
Положение *Դրութիւն* || *դիրք, վիճակ* || *կանոնադրութիւն. կանոնագիրք*
— взаимное *փոխադարձ դրութիւն*
— военное *պատերազմական դրութիւն*
— выжидательное *սպասողական դրութիւն*
— исключительное *բացառիկ դրութիւն*
— исходное *ելման դրութիւն, ելադրութիւն*
— наблюдательное *դիտողական դրութիւն*
— наступательное *յարձակողական դրութիւն*
— оборонительное *պաշտպանողական դրութիւն*
—ия общие *ընդհանուր դրութիւններ, ընդհանուր կանոններ*
(նադրութիւն
— об обучении роты *վաշտի ուսուցման կանո-*
— о ведении ротного хозяйства *վաշտի տնտեսութիւնը վարելու կանոնադրութիւն*

— о ветеринарном довольствии *անասնաբուժական բավարարման կանոնադրություն*

— о полевом управлении войск *զորքերի դաշտային վարչության կանոնադրություն*

Положительный *Դրական*

Положить *Դնել*, *ս.* полагать (*դնել*

— орудие на лафет *հրանոթը հրետասայլի վրա*

— оружие *զենքը վայր (ցած) դնել, անձնատուր լինել*

Полоса *Շերտ* (*շերտ*

— главной обороны *գլխավոր պաշտպանության*

— главного сопротивления *գլխավոր դիմադրության շերտ*

— действий *գործողությունների շերտ*

— железа *յերկաթի շերտ*

— заградительная *խափանիչ շերտ, փակոցների*

— наблюдения *դիտողության շերտ* (*գոտի*

— наступления *հարձակման շերտ*

— неподвижного (сторожевого) охранения *անշարժ (տեղապահման) պահպանության շերտ*

— прифронтовая *առճակատյա, ճակատամերձ*

— резервов *ռեզերվների շերտ* (*շերտ*

-сердцевинная — рассеивания выстрелов *ծիգերի ցրման միջուկաշերտ*

Полосатый *Շերտավոր, շեր-շերտ, զոլ-զոլ*

Полосовое железо *Շերտ յերկաթ*

Полость *Խոռոչ. փապ, փապար* (*խոռոչ*

— затыльника пулемета *գնդացրի ծոծրակալի*

Полотно *Քաթան. կտավ || լեր, լարկ || յերես*

— дороги *ճանապարհի լեր, լարկ || ճանապարհի յերես*

земляное — железной дороги *յերկաթուղու*

— знамени *դրոշի կտավ* (*ճողելեր, լարկ*

— моста, мостовое *կամրջի յերես*
— шоссейное *խճուղու լիր, լարկ*
Полубастион *Կիսաբաստիոն*
Полубатальон *Կիսագումարտակ*
Полубатарея *Կիսամարտկոց*
Полувзвод *Կիսադասակ*
Полувольт *Կես պտույտ (ձիու)*
Полугоспиталь *Կես-հիվանդանոց*
Полугоризонталь *Կիսահորիզոնական գիծ*
Полуградус *Կիսաաստիճան*
Полуденная линия *Միջօրեական գիծ*
Полу-закрытая позиция *Կիսածածկված դիրք*
Полукруг *Կիսաշրջան*
Полукруглый *Կիսակլոր*
—ый выем *կ. փորոք*
(խարտոց
—ый и прямой напилок *կիսակլոր յեվ տափակ*
Полумесяц красный *Կարմիր կիսալուսին, կար-*
Полуоборот *Կիսաշրջան*
(միր մահիկ
Полупереход *Կես օրվա գնացք, կես օրվա ճա-*
Полурота *Կիսավաշտ*
(նապարհ
Полуротный командир *Կիսավաշտի հրամանատար*
Полусапожка *Կոշիկ*
Полутопографическая (семитопографическая) кар-
та *Կես-տեղագրական քարտեզ*
Полутьма *Կիսախավար*
Полууглубленная батарея *Կիսախոր մարտկոց (խր-*
Получатель *Ստացող*
(ըամատ)
Полухехол *Կիսաշապիկ*
Получка *Ստացում || ստանալը, ստացք*
Полушубок *Կիսամուշտակ*

Пол-шага *Կես քայլ, կիսաքայլ*

В пол-шага! *(հրամ.) Կիսաքա՛յլ։*

Полюс *Բևեռ*

— отрицательный *բացասական բ.*

— положительный *դրական բ.*

Поляна *Բացատ (անտառի)*

Поместить, помещать *Տեղավորել, զետեղել*

Помета *Նշան (մի բանի վրա դրած, արած) ‖ նշա-
դրություն (բանի վրա). նշագրել*

Пометить, помечать *Նշան անել, նշան դնել (մի*

Помещение *Տեղավորում, զետեղում ‖ զետեղարան*

— жилое *բնակելի, մարդաբնակ զետեղարան, բնակության տեղ, բնակարան*

— караульное, караульня *պահականոց*

Помилование *Ներում, ներում շնորհելը*

Помогать, помочь *Օգնել*

Помойная яма *Կեղտաճոր*

Помост *Հատակվածք, տ.* мостить, выстилание,

Помочи *Տաբատակալ* (выстилать, выстилка

Помочная подпруга *Բեռան փորքաշ*

Помощник *Օգնական*

— врача *բժշկի օ.*

— лекарский (лекпом) *բժշկի օ.*

— наводчика *նշանառուի օ.*

— ротного командира *վաշտի հրամանատարի օ.*

Помощь *Օգնություն*

Первая — до прибытия врача *առաջին օգնություն՝ մինչև բժշկի գալը*

Подать — крепости. *բերդին օգնություն հասցնել*

Помятый патрон *Ծռված փամփուշտ*

Понижение *Ցածրացում, խոնարհում, իջնելը* ‖

— воды *ջրի նվազումը, քաշվելը* *(նվազում*

— оси цапф ниже оси орудия *դարձակների ա-ռանցքի խոնարհումը (իջնելը) հրանոթի* *(առանցքից ցած*

Понтон *Կամրջանավ*

Понтонер *Զոմաշեն*

Понтонерная часть *Զոմաշեն զորամաս*

Понтонный *Զոմի, զոմական, նավակամրջի*

—ый батальон, —ая команда, рота, часть *զո-մական գումարտակ, զորախումբ, վաշտ,* *(զորամաս*

—ая лодка *կամրջանավակ*

—ый мост *զոմ, նավակամուրջ*

—ый парк *զոմական պարկ, կամրջի կրանք, ա-* мостовой обоз

По-орудийно *Հրանոթ առ հրանոթ*

Справа по-орудийно! *(հրամ.)* *Աջից, հրա-նոթ առ հրանոթ.*

По-отделениям *Ջոկ առ ջոկ. ջոկավոր*

Строй взвода — *դասակի ջոկավոր դասաշար*

Поощрение *Խրախույս, խրախուսանք, քաջալե-րում, քաջալերություն* *(քաջալերական*

Поощрительный *Խրախուսական, խրախուսիչ. քա-*

Попадание *Ընկնելը ‖ դիպչելը, դիպնելը. դիպցը-նելը (նպատակին), խփելը (նշանին)*

— в плен *գերի ընկնելը*

— в цель *նպատակին դիպցնելը* *(նշին)*

— пуль *գնդակների դիպչելը (նպատակին, նշա-*

— снарядов *արկերի դիպչելը (նպատակին)*

Точка —ия *դիպչելու կետ*

Центր —ия *դիպչելու կենտրոն*

Поперек *Խոտորնակի, լայնակի, լայնությամբ, լայնքով*

— дороги, реки *ճանապարհի, գետի լայնքով, ճանապարհին, գետին խոտորնակի*

Ставить — *(մի բանի) լայնքով դնել, խոտորնակի դնել.*

Вдоль и поперек *երկայնքով ու լայնքով*

Попеременно *Փոփոխակի*

Поперечник *Տրամագիծ. տրամաչափ, տ.* диаметр

— круга, овала *շրջանի, ձվարդի տրամագիծ*

— снаряда *արկի տրամաչափ*

Поперечный *Խոտորնակ(ի), լայնակի*

—ый брус *գարձեկ (ծածկի)*

—ый винт *խոտորնակ պտուտակ*

—ая линия *խոտորնակ գիծ, լայնակի գիծ*

—ый масштаб, чертеж *խոտորնակ չափացույց, գծանկար*

—ый паз дульной накладки *փողաբերանի պահպանակի խոտորնակ, փորատ*

—ый разрез *խոտորնակ տրամատ, լայնակի տրամատ*

—ое сечение *խոտորնակ (լայնակի) հատված*

Пополнение *Լրացում, համալրում, տ.* комплектование

— войск *զորքերի լրացում, համալրում*

— ежегодной убыли лошадей *ձիերի տարեկան պակասի, պակասորդի լրացում, տ.* ремонт лошадей

— запаса патронов *փամփուշտի պաշարի լ.*

— потерь *կորուստների լ.*

Пополнить *Պակասը լրացնել, համալրել*

Попона *Սթար, ձիու ծածկոց*

Поправить равнение *Հավասարումն ուղղել*

Поправка *Ուղղում*

Вводить —ки в предварительные соображения *ուղղումներ մտցնել նախնական նկատառումների մեջ*

Поприще *Ասպարեզ*

— действия *գործողության ա.*

— деятельности *գործունեության ա.*

Попутный *ճանապարհի || ուղեկից, համընթաց*

—ый ветер *աջողակ քամի || ուղեկից, համընթաց քամի*

—ый город, пункт, —ое селение *ճանապարհի (վրա գտնվող) քաղաք, տեղ, գյուղ*

—ый лист *ուղեթերթ*

—ая тетрадь *ուղետետր*

—ый товарищ *ճանապարհի ընկեր, ուղեկից ընկեր*

Попытка *Փորձ. փորձելը*

— пленного бежать *գերու փորձելը փախչել, փախչելու փորձը*

—ки перейти в контр-атаку *հակագրոհի անցնելու փորձեր*

Поражаемость *Հարվածելիություն || հարվածականություն*

увеличить — нашего огня *մեր կրակի հարվածականությունը մեծացնել*

Поражаемое пространство *Հարվածելի տարածություն*

Поражение *Հարվածում. հարված || պարտություն*

— жестокое *խիստ, սաստիկ, ծանր պարտություն*

полное — неприятеля *թշնամու կատարյալ պարտություն*

— частное *մասնակի պարտություն*

Нанести — противнику *հակառակորդին հարված հասցնել.*

Переходить на — *հարվածման անցնել.*

Поразить, поражать Հարվածել, պարտել
— войско զորքը հարվածել. ջարդել
— неприятеля թշնամուն հարվածել, ջարդել,
— оружием զենքով հարվածել (պարտել
— цель նպատակը հարվածել
Поранение Վիրավորում
Порог Շեմք || շեմքը. շեմակալ (դռան շրջանակի)
Пороги Ջրավազ, բորվատ (գետի)
Порода горная Ապար (ապառաժ)
Породистая лошадь Ազնվատոհմ, ազնիվ ձի
Пором т. паром
По-ротно Վաշտ առ վաշտ || վաշտավոր || վաշտերով. վաշտ-վաշտ

Строй батальона — գումարտակի վաշտավոր զատաշար.

Батальоны развертываются — գումարտակները (բացա)զատվում են վաշտ առ վաշտ, վաշտ-վաշտ.

По-ротно стройся! (հրամ.) Վաշտավոր

Порох Վառոդ (զատաշար կազմի՛ր.
— бездымный անծուխ վ.
— белый սպիտակ վ.
— дымный ծխատու, ծխավոր վ.
— испорченный փչացած վ.
— круглый կլոր վ.
— крупнозернистый մեծահատիկ վ.
— медленного горения դանդաղ վառվող վ.
— мелкий մանր վ.
— пушечный թնդանոթի վ.
— ружейный հրացանի վ.

— угловатый անկյունավոր վ.
— хлопчато-бумажный բամբակի վ.
— цилиндрический գլանաձև վ.
Пороховница Վառոդաման
Пороховой Վառոդի
—ая бочка վ. տակառ
—ой газ վ. գազ
—ой завод վ. գործարան
—ой заряд վ. լից, վառոդային լից
—ая кишка վառոդալից խծուղ, տ. сосис
—ой магазин վառոդանոց, վառոդի համբարոց
—ая мельница վառոդաղաց, տ. бегуны
—ая мякоть վառոդափոշի
—ой нагар վառոդի այրուք
—ое оружие հրազեն
—ой погреб վ. նկուղ
—ое производство վառոդագործություն
—ой склад վ. պահեստ
—ой стопин վառոդի պատրույգ
Порошок Փոշի
— угольный ածխափոշի
Порт Նավահանգիստ
— военный ռազմական ն.
— коммерческий առևտրական ն.
Порто-франко Ազատ նավահանգիստ
Портупея Սուսերակալ
— плечевая ուսընդանութ ս.
— поясная գոտու ս.
Портфель Թղթակալ
Портянка Փաթալա, ոտքի փաթաթան

Поручение *Հանձնարարություն*
Порученъ *Բռնատեղ || բազրիք*
Поручик *Տեղակալ (սպայական աստիճան)*
Поручить *Հանձնել || հանձնարարել*
Порцион *Բաժին, օրապարեն,* т. паек || *բաժնե-*
Порционные деньги *Բաժնեդրամ* *(դրամ*
—ый скот *մսացու տավար*
Порция *Բաժին*
— больничная или госпитальная *հիվանդանո-*
— ежедневная *ամենօրյա բ.* *(ցայլին բ.*
— пищи *կերակրի բ.*
— провианта *պարենի բ.*
— фуража *խարի բ.*
Порча *Փչացում, փչացնելը*
— дорог *ճանապարհների փ.*
— казенного имущества *պետական գույքի փ.*
— орудий *հրանոթների փ.*
Поршень *Մխոց*
Поршневой *Մխոցային, մխոցաձև*
—ая батарея *մխոցային մարտկոց*
—ой запирающий механизм, —ой затвор *մխո-ցաձև փակիչ մեխանիզմ, մխոցաձև փա-կաղակ*
Порыв *Թափ. ավյուն. տապ, տապտապանք, յեռանդ || խոյանք, սլացք || պատառում || Թափ տալը*
— бешенства *մոլեգնության թափ. մոլեգնու-թյան ավյուն. մոլեգնությունը բռնելը*
— ветра *քամու թափ*
— воды *ջրի թափ*
— души *հոգու թափ, յեռանդ, խոյանք*

— наступательный, — наступления *հարձակողա-կան, հարձակման ժամի*

— на бой *թափ, պատրաստակամ մարտի համար,*

— речи *խոսքի հորձանք*

— стрелков вперед *հրացանաձիգների առաջխա-ղացում, առաջ նետվելը. առաջ սլացման ժամի պատրաստակամ*

Порываться *ձգտել, սլանալ (մի բանի վրա) || ջանալ, փորձել, տենչալ, պատրաստվել (մի բանի համար). անտեղի բաղձալ*

Порядок *կարգ*

— административный *վարչական կ.,*

В административном — ке *վարչական կարգով*

—ки артиллерии *հրետանու կարգեր*

— бивачный *բացօթեգային կ.* (*կարգ*

— боевой, — для боя *մարտական կ., մարտա-*

— вьючный, — для вьючного движения *գրաստա-վոր կ., գրաստավոր շարժման կ.*

— для движения *շարժման կ.*

— для стрельбы *հրաձգության կ.*

— конный *ձիային կ., հեծելակարգ*

— лагерный *ճամբարային կ.*

— маневренный *զորաշարժական կ.*

— наступательный *հարձակողական կ.*

— общественный *հասարակական կ.*

— общий *ընդհանուր կ.*, в общем — ке службы *ծառայության ընդհանուր կարգով*

— отступательный *նահանջի կ.* (*խմբության կ.*

— передвижения частей *զորամասերի տեղափո-*

— подчиненности *ստորադասության կ.* (*կարգով.*

В —ке подчиненности *ստորադասության*

Следующий в —ке подчиненности начальник *վերադասության կարգով հաջորդ պետը*

— полицейский *ոստիկանական կ.*

— походный *յերթակարգ*

— резервный *ռեզանդակի կ., ռեզանդակակարգ*

— укороченный *կարճացրած կ.*

— управления *վարչության կ., վարչակարգ*

— уширенный *լայնացրած կ.*

— фланговый *թևային կ.*

— этапный *ճանգրվանային կ.*

Порядочный *Կարգին. օրինավոր ‖ բավականաչափ, բավականին մեծ*

—ая часть *բավականին մեծ (ստվար) զորամաս*

Посадить войско на суда, в вагоны *Զորքը նավեր, վագոններ նստեցնել*

Посадка *Նստեցնելը, նստեցում ‖ նստվածք*

— прочная и правильная *հաստատ (պինդ) ձև կանոնավոր նստվածք (ձիավորի)*

Посвятить себя военной службе *Իրեն նվիրել զինվորական ծառայության*

Посемейный список *Ըստանեկան ցուցակ*

Посетитель *Այցելու*

Книга посетителей *այցելուների մատյան*

Посещение *Այցելություն. այցելելը, այցելում*

Посильность *Ըստուժի, ուժի համեմատ լինելը, ըստուժություն*

— задач, возложенных на роту *վաշտին հանձնած խնդիրների ըստուժի (ուժի համեմատ) լինելը, ըստուժությունը*

Посильный *Ըստուժի, ուժի համեմատ*

Послать *տ.* посылать

Последовательное захождение *Հաջորդական շրջում*
—ая оборона *հ. պաշտպանություն*
Последствие *Հետևանք*
Оставить без —ия *անհետևանք թողնել*
Послужной лист *Ծառայության թերթ*
—ой список *ծ. ցուցակ*
Посменно *Փոխփոխ, փոխանորդությամբ, հերթով*
Производить работу — *աշխատանքը փ., հերթով կատարել*
Посменный караул *Փոխանորդվող, փոխվող պահակ, տ.* сменный *հմմտ.* бессменный
Пособие *Նպաստ*
— денежное *դրամական ն.*
Поспешный *Շտապ, շտապովի*
—ый полевой мост *շտապ շինած, արագաշեն ռազմադաշտային կամուրջ*
—ое укрепление *շտապ շինած ամրություն*
Пост *Պոստ, պահակա* || *պահակետ. կայան, կայարան* || *պաշտոնատեղ, պաշտոն*
— извещательный *իմաց տվող, իմացարար պոստ, ի. պահակ*
— караульный *պահակապոստ, պահակետ*
— конный *ձիավոր պոստ, ձ. պահակ*
— летучей почты *թռուցիկ փոստի կայան*
— летучий *թռուցիկ պոստ, թ. պահակ*
— морской связи *ծովային կապի պոստ, պահակ*
— наблюдательный *դիտողական պոստ, դիտապոստ, դիտակայան*
— ночной *գիշերային պոստ, գ. պահակ*
— одиночный *միակի պոստ, մ. պահակ*

— парный *յերկակի պոստ, յ. պահակ*
— натронный *փամփուշտի կայան*
— передовой *առաջավոր պոստ, ա. պահակետ, առաջապոստ, ա.* аванпост, форпост
— пеший *հետիոտն պոստ, հ. պահակ*
повозочный — летучей почты *թռուցիկ փոստի (փոշտի) սայլակայան*
— подвижной *շարժական պոստ, շ. պահակ*
— почтовой линии *փոստի (փոշտի) կայարան*
— промежуточный *միջնական պոստ, մ. պահակ*
— самокатный, — на самокатах, на велосипедах *հեծանվավոր պոստ, հ. պահակ*
— сигнальный *ազդանշանի կայան, ազդակայան*
— укрепленный *ամրացրած պոստ, ա. պահակետ*

Вступить на пост *պոստն ստանձնել, պահակայի յելնել.*

Остаться на своем посту *իր պոստում, իր պահակետում մնալ.*

Принять пост *պոստը, պահակետն ընդունել.*
(կերից փոխել

Сменить с поста *պոստից փոխել, պահա-*

Сдать пост *պոստը, պահակետը հանձնել*
(պոստից, պահակետից

Снять часового с поста *ժամապահին հանել*

Сойти с поста *պոստից, պահակետից յելնել.*

Стоять на посту *պոստում, պահակետում*

Поставить *Դնել* *(կանգնել.*
— курок на первый (предохранительный) взвод *հրահանը դ. առաջին (պահպանիչ) վարքին, վարքի վրա*

— орудие на боевую линию *հրանոթը դ. մարտագծի վրա*

— пулеметное дело на должную высоту *գնդացրային գործը դ. պատշաճ բարձրության*

— часовых *ժամապահներ դնել* *(վրա*

Поставка *Դնելը* || *մատակարարում, մատակարարություն*

(բեր

— муки на войско *զորքին ալյուր մատակարա-*

Поставление на вид *Դիտել տալը (զանցանքը), մեկին դիտողություն անելը*

Поставщик *Մատակարար*

Постановить *Դնել, կարգել* || *վորոշել, սահմանել*

Постановка *Դնելը, կարգելը. դրում. դրվածք.*

— вопроса *հարց դնելը. հարցի դրում, դրվածք*

— первой смены часовых *առաջին պահի (հերթի) ժամապահներ դնելը, կարգելը*

— постов *պոստեր, պահականներ դնելը, կարգելը*

— приговора *դատավճիռ դնելը, վճռահատու-*

— прицела *նշանոց(ը) դնելը* *(թյուն*

— стрелкового дела *հրաձգական գործի դրում,*

— цели *նպատակ դնելը* *(դրվածք*

— часовых *ժամապահներ դնելը, կարգելը*

Постановление *Դնելը* || *դրում, դրմունք. վորոշում, կարգադրություն*

—ия военные *ռազմական որենքներ, տ.* законы

— особое *հատուկ-վորոշում* (военные

Постепенный *Աստիճանական*

—ая атака крепости *բերդի քայլառքայլ գրոհում, տ.* правильная атака

Постовой *Պոստավոր, պահակալ (պոստում, պահակետում կանգնող) || պոստային, պոստի, պահակային, պահակետի*

—ая будка *պոստի, պահակետի տնակ*

—ая ведомость *պոստի, պահակային տեղեկագիր*

—одежда *պոստի, պահակային հագուստ*

Постой *Օթևան || օթևաններ*

— военный (по обывательским домам) *զինվորականների օթևան, օթևաններ (մասնավոր տներում)*

— с приварком *օթևան կերակրով հանդերձ*

Поставить на постой *օթևանում տեղավորել.*

Стоять на постое, — постоем *օթևանել, օթևանում տեղավորված լինել, օթևանած լինել.*

Билет на постой *օթևանի տոմս.*

Постойная повинность *Օթևանի պարհակ, պար-*

Постоялый двор *Իջևան, խան* *(տիր*

Постоянность полета пули *Մնայունություն, մշտակայություն գնդակի թռիչքի*

Постоянный *Մշտական, մշտակա. մնայուն. հա-*

—ая армия *մնայուն բանակ* *(բանվ*

—ый ветер *մշտական քամի*

—ое войско *մնայուն զորք*

—ый госпиталь *մնայուն հիվանդանոց*

—ый командир *մշտական հրամանատար*

—ая командировка *մշտական գործուղում*

—ая милиция *մնայուն միլիցիա*

—ый мост *մնայուն կամուրջ*

—ый нейтралитет *մշտական չեզոքություն*
—ый огонь *հարատեւ, անընդհատ կրակ*
—ый прицел *մշտակա նշանոց*
—ая связь *հարատեւ, անընդհատ կապ*
ый состав *մնայուն կազմ*
—ая установка прицела *նշանոցի մշտական հա-*
Пострадать *Տուժել, վնաս կրել* *(տում*
—авшие части *տուժած զորամասեր*
Построение *Կազմություն, կազմելը ‖ շարում, շարվածք*
— боевого порядка *մարտակարգ կազմելը*
— взводами *դասակներով շարվածք, շարվելը*
— колонны *(զորա)սյուն կազմելը* *(կազմելը*
— колонны из рядов *յերկյակներից (զորա)սյուն*
-- наилучше удовлетворяющее условиям атаки *գրոհի պայմաններին ամենալավ կերպով բավարարող շարվածք* *(մելը*
— по ранжиру *հասակի կարգով շարվածք, շար-*
— пехотных соединений для смотров *հետեվակ միավորումների շարվածքը զորատե-սի համար*
-- шеренги *տողան կազմելը, տողանի շարվածք*
Построить *Շինել ‖ կազմել ‖ շարել*
— взвод в колонну по отделениям *դասակի ջո-կասյուն կազմել* *(հարդարել*
— к атаке *գրոհի համար շարել, գրոհի հակա*
— к сражению *ճակատամարտի համար շարել*
— поперечный масштаб *խաչաձեւակի չափացույց կազմել* *(մած, մարտակարգով շարված*
—енный в боевой порядок *մարտակարգ կազ-*

—енный глубоким (широким) фронтом *խոր (լայն) ճակատ կազմած*

—енный эшелонами *շարաններ կազմած*

Построиться к бою *Մարտի համար ճակատել, մարտի ճակատ հարդարել*

Постройка *Շինվածք*

— внутренняя *ներքին շ.*

— вспомогательная *օժանդակ շ.*

— главная *գլխավոր շ.*

— земляная *հողե շ.*

— лагерная *ճամբարային շ.*

— наружная *դրսի շ.*

— тыльная *թիկունքի շ.*

— с одеждою *պատվածքով շ.* (у оглобли

Постромка *Զգափոկ, արտիք, քաշիկ, ա.* лямка

— веревочная *պարանե արտիք, պ. քաշիկ*

— кожаная *կաշվե արտիք, կ. քաշիկ*

Поступать, —ить *Մտնել*

— в часть, в полк *մ. զորամասի մեջ, գնդի մեջ*

— на военную службу *մ. զինվորական ծառայության*

— на действительную службу из запаса *պահեստից գործոն ծառայության մտնել*

Поступление *Մտնելը*

Первоначальное — на военную службу *սկզբնական (առաջին անգամ) մտնելը զինվորա-*

Посылать *Ուղարկել* (*կան ծառայության*

— заряд *լիցքն առաջ մղել, անցք քշել*

— лошадь *ձին առաջ քշել, առաջ տալ*

— рукоятку вперед до отказа *կոթն առաջ մղել մինչև դեմ առնելը*

Посылка Ուղարկում, ուղարկելը ‖ ուղարկ (ուղարկած ամեն բան, բացի նամակից)
Посыльный Լրատար
— ежедневный ամենօրյա լ.
— конный ձիավոր լ.
— очередной հերթապահ լ.
— пеший հետիոտն լ.
— почетный պատվի լ.
— старший ավագ լ.
Потайной, потаенный Գաղտնի, ծածուկ, թաքցր- (րած
—ой выход գաղտնի ելք
—ой замок գաղտնի կողպեք
—ая лестница գաղտնի, ծածուկ սանդուղք
—ой фонарь գաղտալույս լապտեր, գողի լապտեր
Потерпеть неудачу, поражение, убыток Կրել՝ անհաջողություն, պարտություն, վնաս
Потертость ног Ոտքերի հարած լինելը, հարած տեղերը (կոշիկներից), տ. тереть
Потеря Կորուստ
—и массовые մասսայական կորուստներ
Нанести —и կորուստներ հասցնել
Нести —и կորուստներ կրել
Потерянный выстрел Կորած ձիգ
Потник Քրտնաքաշ (ձիու սարքի)
Потопать, потонуть Ընկղմվել, ջրասույզ լինել, սուզվել, խեղդվել (ջրի մեջ)
Потопить Վառել, տաքացնել
— комнату սենյակը վառել, տաքացնել
— печь վառարանը վառել
Потопить, потоплять Հեղձել, ջրասույզ անել, ընկղմել ‖ խեղդել (ջրի մեջ)

— местность *տեղանքը ծեծել*
Потрясать, потрясти *Ցնցել*
Морально — неприятеля *բարոյապես ցնցել*
Потрясение *Ցնցում* (*թշնամուն*
Похищение *Հափշտակություն*
Поход *Յերթ*, *ա.* марш || *ռազմ*, *ռազմերթ*, *ռազ-մական արշավանք*, *ա.* кампания
— боевой *ռազմերթ* (*ռազմ*
— военный *ռազմերթ*, *ռազմական արշավանք*,
— завоевательный *նվաճողական ռազմ*, *արշա-*
— крестовый *Խաչակրաց արշավանք* (*վանք*
— Суворовский *Սուվորովի արշավանք*
Выступить в поход *յերթի ելնել* || *ռազ-*
Походка *Քայլվածք* (*մերթի*, *ռազմի ելնել*
Походный *Յերթի*, *յերթական*. *ռազմերթի*
—ая аммуниция *յերթի հանդերձանք*
—ое движение *յերթական շարժում*
—ые деньги *յերթի դրամ*, *յերթադրամ*
—ый журнал *յերթի մատյան*
—ая застава *յերթի*, *յերթական ուղեկալ*
—ая колонна *յերթասյուն*
—ое крепление *յերթապնդվածք*
—ая кровать *յերթի*, *շարժական մահճակալ*
—ая кухня *յերթի*, *շարժական խոհանոց*, *յեփոց*
—ая кузница *յերթի*, *ռազմադաշտային դարբնոց*
—ый марш *յերթի քայլերգ*, *չուերգ*
—ые марши *յերթեր*, *յերթական շարժումներ*, *ա.* походное движение
—ый мундир *յերթի համազգեստ*

—ое положение *երթական դրություն*
—ое снаряжение *երթի հանդերձանք, տ.* походная аммуниция
—ая форма *երթի զգեստ, ր. տարազ*
В походную колонну стройся! *(հրամ.) Երթասյուն կազմի՛ր։*
В походную колонну шагом, марш! *(հրամ.) Երթասյուն, քայլով, մա՛րշ։*
Похоронный марш *Թաղման, հուղարկավորության*
Почва *Գետին* *(քայլերգ*
— болотистая *ճահճուտ, ճահճային գ.*
— глинистая *կավային, կավուտ գ., կավահող*
— каменистая *քարոտ, քարքարոտ գ.*
— неровная *անհարթ գ.*
— песчаная *ավազուտ գ.*
Почетный *Պատվավոր, պատվի*
—ый ассистент *պատվավոր ընթերակա*
—ая грамота *պատվի վկայագիր*
—ая, честная капитуляция *պարտավոր անձնա-*
—ый караул *պատվի պահակ* *(տվություն*
—ый конвой *պատվի ուղեկցորդ*
—ая медаль *պատվի մեդալ, պատվանշան*
—ое место *պատվավոր տեղ*
—ый часовой *պատվի ժամապահ*
Почин *Նախաձեռնություն*
— частный *մասնավոր ն.* *(խաձեռնությամբ*
По собственному —ну *իր անձնական նա-*
Починка *Նորոգում. կարկատում*
— одежды *հագուստի կարկատում*
— оружия *զենքի նորոգում*

— частей *մասերի նորոգում*

Почта *Փոստ (փոշտ), թղթատարություն*

— голубиная *աղավնու փոշտ, աղավնու թղթա-*

— легкая *թեթեվ փ.* *(տարություն*

— летучая *թռուցիկ փ.*

— тяжелая *ծանր փ.*

Почтовый *Փոստի (փոշտի), փոստային, թղթա-
տար, թղթատարական*

—ый голубь *թղթատար աղավնի*

—ая дорога *փոստի (փոշտի) ճանապարհ*

—ая корреспонденция *փոստային թղթակցու-*

--ая линия *փոստի գիծ* *(թյուն*

—ый служащий *փոստի ծառայող*

—ая станция *փոստի կայարան*

Пояс *Գոտի*

— ведущий (снаряда) *վարող գոտի (արկի)*

— горный *լեռնագոտի*

— дульный *փողաբերանի գոտի*, т. дульное

— спасательный *ազատարար գ.* (возвышение

Поясница *Գոտկատեղ*

Поясной *Գոտու || գոտկաչափ*

—ая бляха *գ. շիգդ*

—ая патронная сумка *գոտու փամփուշտի պա-*

—ая портупея *գ. սուսերակալ* *(յուսակ*

—ая цель *գոտկաչափի նպատակ, նշան*

Пра́вило *Կանոն*

Прави́ло *Ուղղյակ*

Пра́вильный *Կանոնավոր*

—ая атака, —ая осада *բերդի կ. (քայլարքայլ)
գրոհում, կ. պաշարում*

—ое положение ружей *հրացանների կ. դրություն*
—ая постановка прицела *նշանոցը կ. կերպով*
դնելը, ճիշտ հաստելը
—ое построение *կ. շարվածք*
—ая стойка *կ. կեցվածք*
Прави́льный *Ուղղեկավոր*
—ый номер *ուղղեկավոր համար*
Правительственный *Կառավարական, կառավար-*
Правительство *Կառավարություն* *(չական*
Правление *Վարչություն*
Право *Իրավունք*
— военное *ռազմական ի.*
— войны *պատերազմի ի.*
—а военнослужащих *զինվորականների, զինվո-*
րական պաշտոնյաների իրավունքները
— дисциплинарное *կարգապահական ի.*
— международное *միջազգային իրավունք*
Правофланговый *Աջաթևյան*
Правый *Աջ*
Правее! *(հրամ.) Յե՛փս աջ*
Практика *Գործնություն*
Практикант *Գործնակ*, —ка *Գործնուհի*
Практиковать людей *Գործնել, վարժեցնել զին-*
Практически *Գործնապես* *(վորներին*
Практический *Գործնական*
—ия занятия *գ. պարապմունքներ*
—ая стрельба *գ. հրաձգություն*
Прапорщик *Վառակիր*
— запаса *պահեստի վ.*

Превосходить, превзойти *Գերազանցել*
Превосходный *Գերազանց*
—-ые силы *գ. ուժեր*
Провосходство *Գերազանցություն* *(ություն*
— в силах, — сил *ուժերի գ., ուժերի գերակըշ-*
— огня *կրակի գ., կրակի գերակշռություն, ա.* перевес огня
— численное *թվական գ., թվական գերակշռու-թյուն, թվական առավելություն,* перевес численный
Превысить, превышать *Ավելի բարձր, բարձրա-ցույն լինել, ավելի վեր լինել || գերազանցել*
Превышение власти *Իշխանության վերազանցում*
— одной точки над другой *մեկ կետի բարձրա-դասությունը մյուսից, մեկ կետի ավելի բարձր լինելը քան մյուսը*
— траектории над линиею прицеливания *հետա-գծի բարձրադասությունը նշանառության*
Преграда *Արգելք* *(գծից*
—- естественная *բնական ա.*
— искусственная *արհեստական ա.*
Преградить, преграждать *Արգելք լինել. առաջը*
— дорогу *ճանապարհը կտրել* *(կտրել, փակել*
Предатель *Մատնիչ* *(մատնել*
Предать, предавать *Տալ, ավանդել. հանձնել ||*
— все огню и мечу *ամեն ինչ սրի ու հրի մատնել*
— город на разграбление *քաղաքը կողոպուտի մատնել* *(նել)*
— военному суду *ռազմական դատարանին մատ-*
—- суду *դատի մատնել*

Предварение *Կանխում*

Предварительно *Նախապես, առաջուց, կանխավ վաղորոք* || *(մի բանից) առաջ*

— атаки *գրոհից առաջ*

— осмотреть *նախապես զննել*

— составить план действий *առաջուց, կանխավ կազմել գործողությունների պլանը, ծրագիրը* *(նախապատրաստական*

Предварительный *Կանխական, նախնական* || *նա-*

—ый арест *կանխական կալանք*

—ое заключение *կանխական (նախնական) կալանք, բանտարկություն*

—ый знак *նախապատրաստական նշան*

—ое исполнение решения *վճռի կանխական կատարում, կանխակատարում*

—ая команда *նախապատրաստական հրաման*

—ые меры *առաջատման միջոցներ, կանխողական միջոցներ* *(հետախուզություն*

—ая разведка *կանխական, առաջուց կատարած*

—ое распоряжение *կանխական, կանխավ արած կարգադրություն* *(քննություն*

—ое следствие *նախնական քննություն, նախա-*

—ое соглашение *նախնական համաձայնություն*

—ые статьи к мирному договору *հաշտության դաշինքի նախահոդվածներ*

—ое условие *նախապայման*

Предварить *Կանխել, տ.* предупредить

— кого чем *կանխել (մեկին մի բանով), առաջ ընկնել (մեկից մի բանով), առաջ անել, կատարել (մեկից մի բան)*

— кого о чем *կանխել, առաջուց իմաց տալ, առաջուց հայտնել, կանխավ հաղորդել. իմացնել, նախապես ազդարարել, հայտնել, նախազգուշացնել (մեկին մի բան, մի բանի մասին) || նախապատրաստել (մեկին մի բանի համար), նախազգուշացնել*

— что чем *կանխել (մի բան), (մի բանի) առաջն առնել (մի բանով)*

— что *կանխել (մի բան), ընդառաջ գնալ, ընդառաջել (մեկի ցանկության, խնդրին), առաջուց կատարել. կանխահաս լինել, կանխահասնել*

— часть о предстоящих действиях *զորամասին առաջուց (նախապես) հայտնել առաջիկա գործողությունների մասին*

Предвидеть *Նախատեսել*

Предводитель *Առաջնորդ*

Предводить войском *Առաջնորդել զորքին*

Предгорье *Նախալեռներ, նախալեռնաստան*

Предгорный *Նախալեռնային*

Предел *Սահման*

—ы стрельбы *հրաձգության սահմաններ*

— вилки *ճանկի սահմաններ*

Предельный *Սահմանային || վերջնական, վերջնա-*

—ый возраст *վերջնական տարիք (կետ*

—ая дальность снаряда *արկի վերջնական հասողություն*

—ая дистанция *վերջնական հեռակայություն*

—ая ошибка *վերջնական սխալ*

—ое расстояние *վերջնական հեռավորություն*

—ая скорость снаряда *արկի վերջնակետ, վերջնական (առավելագույն) արագություն, ռ.* конечная скорость

—ый срок *վերջնական ժամկետ*

—ая цена *վերջնական գին*

—ый квартирный оклад *առավելագույն բնակարանային դրամ ‖ բնակարանային դրամի ամենաբարձր կարգ*

Предлог *Պատրվակ*

Предложение *Առաջարկ, առաջարկություն ‖ առաջադրություն*

— на перевозку команды *զորախմբի փոխադրության առաջարկ. պահանջագիր, ռ.* требование

Предложить, предлагать *Առաջարկել ‖ առաջա-*

Предметный *Առարկայական* *(դրել*

—ый визир, диоптр *ռ. տարադետ*

—ое стекло *ռ. ապակի (դիտակի), ռ.* об'ектив

Предмостное укрепление *Կամրջագլխի ամրություն, ռ.* тет-де-пон, головное укрепление

Преднамеренный *Մտադրված, նախամտածված*

—ый бой *նախամտածված մարտ*

—ое отступление *նախամտածված, նախապես մտադրած նահանջ*

Предостережение *Նախազգուշացում*

Предостеречь, предостерегать *Նախազգուշացնել*

Предосторожность *Նախազգուշություն*

—и военные *ռազմական նախազգուշություն*

Предотвратить, предотвращать *Կանխել, առաջն առնել (մի բանի). հեռացնել*

Прздохранитель Պահպանակ

Предохранительный Պահպանական. պահպանիչ

—ый взвод պահպանիչ փոր (հրացանի)

—ый винт պահպանիչ պտուտակ

—ое вооружение պահպանական սպառազէնք, սպառազինութիւն

—ый выступ курка հրահանի պահպանիչ ցցուն

—ая пробка պահպանիչ խցան

Предохранить (նախա)Պահպանել

— от пуль գնդակներից պ., պաշտպանել

Предписание Առաջագրութիւն, գրաւոր պատուէր, հրաման

Предписать Առաջագրել. պատուիրել, հրամայել

Предположение Ենթադրութիւն || մտադրութիւն. ծրագրում. ծրագիր, պլան

Предпочтение Նախապատուութիւն

Предприимчивый противник Ձեռներեց հակառա-
(կորդ

Предприниматель Ձեռնարկու

Предприятие Ձեռնարկութիւն

Предпринимать, предпринять Ձեռնարկել

Председатель Նախագահ

Представитель Ներկայացուցիչ, ներկայիչ

— военный զինուորական ն.

Представительство Ներկայչութիւն

— военное զինուորական ն.

— политическое քաղաքական ն.

Представить, представлять Ներկայացնել || առաջարկել || զեկուցել || պատկերացնել. յերեւակայել
(թյուն

— к наградам ներկայացնել ի պարգեւատրու-

— на усмотрение высшего начальства *ներկայաց-նել ի հայեցողութիւն բարձր վերապետի*

— к увольнению от службы *ներկայացնել ի արձակումն ծառայութիւնից*

Представление *ներկայացում. ներկայացնելը || զեկուցում || առաջադրութիւն || պատկե-րացում, գաղափար*

Составить общее — *ընդհանուր գաղափար կազմել.*

Входить с представлением по команде *հրա-մանատարութեան (վերադասութեան) կար-գով առաջադրել, առաջադրութիւն անել.*

Предупредительные меры *կանխողական, առա-ջառման միջոցներ*

(варить

Предупредить, предупреждать *կանխել, տ.* пред-

— преступления *յանցանքները կանխել, յան-ցանքների առաջն առնել*

Короткий отдых, во время данный, преду-преждает изнурение *ժամանակին տրւած կարճատեւ հանգիստ կանխում է ուժա-սպառութիւնը, ուժասպառութեան առաջն առնում է.*

Предупреждение *կանխում, առաջուց յայտ-նելը || նախազգուշացում || առաջառում, ա-ռաջն առնելը*

Предусмотрительность *նախատեսութիւն, նա-խահայեցութիւն*

Предусмотрительный командир *նախատես, նա-խահայեաց, հեռատես հրամանատար*

Предутренние часы *լուսադեմի ժամեր*

Преждевременный разрыв *Վաղաժամ պայթյուն*

Преимущество *Առավելություն*

Прекращение *Դադարեցում, դադարեցնելը*

— боя *մարտի դ.*

— огня *կրակի դ.*

Премия *Մրցանակ, վարձանակ*

Преобладание *Գերիշխում*

Преобразование *Փոխակերպություն. բարեփո-*

Преодоление *Հաղթահարում* (խուլթյուն

— искусственных препятствий *արհեստական խոչընդոտների հ.*

Препроводительная записка *Ուղարկագիր, ճշա-*

— ая бумага *ճշաթուղթ* (գիր

Препроводить этапным порядком *Ուղարկել ճան-գըրվանային կարգով*

Препятствие *Խոչընդոտ, արգելք*

— естественное *բնական խ.*

— искусственное *արհեստական խ.* (նալ

Препятствовать *Խոչընդոտ լինել, խ. հանդիսա-*

Прерывание боя *Մարտի ընդհատում, ընդմիջում*

Прерыватель тока *Հոսքի ընդհատիչ*

Прерывчатый *Ընդհատուն*

—ый боевой порядок *ը. մարտակարգ*

—ый огонь *ը. կրակ*

—ое расположение *ը. դասավորություն*

—ый фронт *ը. ճակատ*

Преследование *Հետապնդում, հալածում. հալածանք* || *հետամտություն*

Преследовать *Հետապնդել, հալածել* || *հետա-*

— неотступно *միալար հետապնդել* (մուտ լինել

— неприятеля по пятам կրնկակոխ հալածել թըշ-
— цель նպատակի ճշտամոտ լինել (նամուն
Пресная вода Անուշ ջուր
Пресс Մամուլ
— вальковый, — плющильный գլանամամուլ, տա-փակիչ մամուլ, տափակիչ գլանակներ, թիթեղոց, տ. вальки плющильные
— копировальный պատճենահան մամուլ
Прессовать Մամլել
Преступление Հանցանք
— воинское զինվորական հ.
— должностное պաշտոնի վերաբերյալ հ.
Преступник Հանցագործ
Преступный Հանցավոր, հանցական
—ое деяние հ. արարք, հանցագործություն
—ый приказ հ. հրաման (գատ
Претензия Պահանջանք ‖ հավակնություն ‖ գան-
— на дурное продовольствие գանգատ վատ պարենի համար
— на неудовлетворение положенным довольствием գանգատ սահմանված բավարարությունը չստանալու համար
Прибавка Հավելում
— к окладу жалования ռոճիկի կոպարի հ. ‖ ռոճիկի հ.
— к окладу квартирных денег բնակարանային դրամի կոպարի հ. ‖ բնակարանային դրամի հ.
Прибавить Ավելացնել
— аллюр, ход лошади ձիու քայլը արագացնել
Прибавь! (հրամ.) Արագացրո՛ւ:
Прибить заряд до места Լիցքը տեղը քշել, խցկել, տ. досылать, посылать заряд

Прибойник Խզկան
Прибор Պարագայր. սպաս ‖ անոթ, գործիք
— для набивки лент пулемета գնդացրի ժապա-
վեններ լցնելու անոթ
— копировальный պատճենահանության գործիք
— ранечный պարկի պարագայք
— распылительный փոշիացնող անոթ. գործիք
— ружейный հրացանի պարագայք
— столовый սեղանի պարագայք, սպաս
— хирургических инструментов վիրաբուժական
գործիքների սպասատուփ
— чайный թեյի պարագայք, սպաս
— шорный (կաշվե) լծասարքի պարագայք
Ранец с прибором պարկ իր պարագայքով.
Барабан с прибором թմբուկ իր պարա-
Прибрежная полоса Առափնյա շերտ (գոյքով.
Прибылая вода Վարարած, հորդացած ջուր
Прибытие Ժամանում
пункт —ия ժամանումի տեղ
Прибыть Ժամանել ‖ ավելանալ ‖ վարարել, հոր-
Привал Դադարք (դանալ
— большой մեծ դ.
— кратковременный կարճատև դ.
— малый փոքր դ.
Приварок Այնուր
Приварочные деньги Կերակրադրամ
—ое довольствие կերակրի բավարարություն
Привиллегированное сословие Արտոնյալ դասա-
Привиллегия Արտոնություն (կարգ
Привлечь, привлекать Քաշել (դեպ իրեն), գրավել

— внимание *ուշադրությունը դրավել*
— внимание на путь движения *ուշադրությունը դարձնել շարժման ճանապարհին*
— к ответственности *պատասխանատվության կանչել*
— к работе *աշխատանքի մեջ քաշել. բանի դը-*
Приводить, привести *Բերել* *(նել*
— в горизонтальное положение *հորիզոնական դրության բերել, դրության մեջ դնել*
— в известность *հայտարարել* *(ծադրել*
— в исполнение *կատարածել. կատարել, գոր-*
— в оборонительное состояние *պաշտպանողական վիճակի վերածել, վիճակի մեջ դնել*
— лафет в срединное положение *հրետասայլը միջին դրության բերել*
Приводный ремень *Շարժանցորդ փոկ*
Привязной воздушный шар *Կապովի, պարանավոր օդապարիկ, տ* аэростат
Пригибаться *Կռանալ*
Перебегать пригибаясь *կուզեկուզ վազել մի տեղից մյուսը*
Пригнать, пригонять *Քշել-բերել, տեղը քշել* || *հար-*
— одежду *հագուստը հ.* *(մարել*
— снаряжение *հանդերձանքը հ.*
— стремена *ասպանդակները հ., հարմարեցնել*
— шашку *Թուրը հ.*
— шлем *կոդակը հարդարել*
Пригонка *Հարդարանք, հարդարվածք* || *տեղը քը-շելը, տեղը գցելը*
— походного снаряжения *յերթի հանդերձանքի հ.*
— трубки *փողակը տեղը գցելը*

— шинели *գրատի ն.*

Приговор *Դատավճիռ*

Приграничная полоса *Սահմանամերձ շերտ*

Прием *Ընդունում. ընդունելը. ընդունելություն ‖ ձեվ, յեղանակ ‖ վարարկ, նվագ, ժամա-նակ, տ.* темп

—ы быстрого движения по ходам сообщения *Խրա-մուղիներով արագ շարժվելու յեղանակներ*

—и проба орудий *Հրանոթներ ընդունելն ու փորձելը*

— караула *պահակի ընդունում*

— „на караул“ *«պատվի առ» վարարկ (հրացանի)*

— „на ремень“ *«ուսնիվար» վարարկ*

— на службу *ծառայության (մեջ) ընդունելը.*

—ы обучения *ուսուցման յեղանակներ*

—ы при заряжании орудия *հրանոթ լցնելու վարարկներ, նվագներ* *(ներ, տ.* темп

—ы ружейные *հրացանի վարարկներ, ն. նվագ-*

—ы сабельные *Թրի վարարկներ, Թրի նվագներ*

—ы саблей для ударов *Թրի վարարկներ, նվագ-ներ՝ հարվածելու համար*

—ы шпагой для уколов *սուսերի վարարկներ, նվագներ՝ խիթեր անելու համար*

От ноги на руку ружье берется в один прием *Հրացանը վոտքից ձեռքի առնվում է մի նվագով (մի վարարկով).*

Заряжать в пять приемов: изготовься! открыть затвор! вложить патрон! закрыть затвор! целься! *լցնել հինգ նվագով (հինգ վարարկով)՝ պատրա՛ստ. փականակը բա՛ց.*

փամփուշտը դի՛ր. փակաղակը գոցի՛ր. նը-շա՛ն։

Вынимать шашку в три приема Թուրը հանել յերեք նվագով.

Приемник пулемета Գնդացրի ընդունարան

Приемный билет госпиталя Հիվանդանոցի ընդունելության տոմս

—ый день ընդունելության օր

—ая комиссия ընդունող հանձնախումբ

—ый покой հիվանդների ընդունարան

—ая роспись ընդունելության ցուցակ

—ый формулярный список ընդունելության վիճակագիր

Приемо-поверочная комиссия Ընդունող յեվ ստուգող հանձնախումբ

Приемо-сдаточная ведомость Ընդունելու յեվ հանձնելու ցուցակ

Приемщик Ընդունիչ

— артиллерийский հրետանու ը.

— войсковой զորական ը.

— сигналов ազդանշանների ը.

Прижать Հուպ տալ, սեղմել

— неприятеля к реке Թշնամուն սեղմել գետին

Приз Ան., մրցանակ ‖ նավառ

— за стрельбу հրաձգության մրցանակ

— скаковой ձիարշավի մրցանակ

Призвать, призывать Կանչել

— к оружию զենքի կանչել, զինակոչել

— на военную службу զինվորական ծառայու-(թյան կ.

— на помощь օգնության կ.

Призматической клин *Պրիզմաձև սեպ*

—, призменный бинокль *պրիզմավոր բինոկլ, պ-*
  յերկդիտակ

Признак *Հատկանիշ* (*նախկանոր*

Призовой *Նավատական մրցանակային. մրցա-*

—ые деньги *նավատական, մրցանակի դրամ*

—ой суд *նավատական դատարան*

—ая стрельба *մրցանակավոր հրաձգություն*

Призыв *Կոչ, կանչելը* ‖ *զորակոչ*

— досрочный *վաղաժամ, վաղակետ զորակոչ*

— к воинской повинности *զորակոչ*

— к оружию *զինակոչ*

— запасных на действительную службу *պահես-*
  տիններին գործոն ծառայության կանչելը,
  պահեստինների զինակոչ

— новобранцев *նորազենների զորակոչ*

— под знамена *դրոշի տակ կանչելը, զինակոչ*

  Новобранец (запасной) призыва 1920 года
  1920 թվականի զորակոչի նորազեն (պա-

Призывник *Զորակոչիկ* (*ճեստի*

Призывной *Զորակոչի, զորակոչական*

—ой возраст *զորակոչական տարիք*

—ой пункт *զորակոչի տեղ, կայան*

—ой список *զորակոչի ցուցակ*

—ой участок, —ой район *զորակոչի շրջան*

Приказ *Հրաման* (*ման, տ.* диспозиция

— боевой, для боя *մարտական, մարտի հրա-*

— военный *ռազմական հրաման*

— (по) артиллерии *հրաման հրետազորին. հրե-*
  տազորին տրված հրաման, հրետազորի
  հրաման

— (по) гарнизону *հրաման կայազորին. կայազորին տրված հ.*

— дивизии, полку, части *հրաման դիվիզիային, գնդին, զորամասին. զորամասին տրված հ., զորամասի հրաման*

В приказе дивизии *դիվիզիայի(ն տրված) (հրամանի մեջ*

Приказание *Պատվեր*

Приказать, приказывать *Հրամայել*

Приклад ружейный *Հրացանի կոթ*

Прикладка ружья *Հրացանն ուսին դեմ տալ, նշանառություն*

Заниматься прикладкою *նշանառությամբ (զբաղվել*

Прикладная тактика *Կիրառելի մարտավարություն*

Прикладывание *Կիրառում ‖ նշանառություն, նշան բռնելը*

— на вскидку *վերաձիգ նշանառություն*

Прикладывать, приложить *Կիրառել*

— руку к головному убору *ձեռքը դնել գլխարկին, բարեվ տալ, բարեվել*

Прикладываться (ружьем) *Նշան բռնել, նշան առնել, նշան դնել (հրացանով մի նպատակի)*

Приключение *Արկած*

Прикомандирование к какой-либо части или учреждению *Գործուղում որևէ զորամաս կամ հիմնարկ*

Прикомандировать *Գործուղել (մեկին մի զորամաս կամ հիմնարկ)*

Прикосновение *Շոշափում. շփում. հպում, կպչելը*

Точка прикосновения *շոշափման կետ*

Прикосновенность к преступлению *Հանցանքի մեջ խառն լինելը*

Прикрытие *Ծածկարան* || *պաշտպանություն* || *պաշտպան զորամաս, պաշտպանակ* || *ուղեկ-*

— артиллерии *հրետանու պաշտպանակ* *(ցուրդ*

— лагеря *ճամբարի պաշտպանակ*

— обоза *գումակի պաշտպանակ* (*տ.* конвой

— пленных *գերիների պաշտպանակ, ուղեկցորդ,*

— разведки *հետախուզության պաշտպանակ*

— торговых судов *առևտրական նավերի պաշտպանակ, ուղեկցորդ, տ.* конвой, эскорт

Под прикрытием *պաշտպանությամբ, պաշտպանության տակ.*

Укрываться за прикрытиями *ծածկարանների յետևում պատսպարվել, թաքնվել.*

Прикрыть *Ծածկել (մի բանի վրան կամ առաջը)* || *պաշտպանել* || *թաքցնել*

— голову колонны *զորասյունի գլուխը պաշտ-*

— с боку *կողքից պաշտպանել* *(պանել*

— свое движение *իր շարժումը թաքցնել*

— свой тыл *իր թիկունքը պաշտպանել*

— фронт расположения *դասավորության ճակատը պաշտպանել*

Прилив *Մակընթացություն* || *վերածուլկ*

— морской *ծովային մակընթացություն*

— орудия *հրանոթի վերածուլկ, հաստացք, տ.* утолщение дульное

— панорамного гнезда *համացույցի բնի վ.*

— ствола револьвера *ատրճանակի փողի վ.*

— шомпольной трубки револьвера *ատրճանակի շամփրափողի վերածուլկ*

Приложить, прилагать *Հետը դնել, առդնել, կցել ||*
ավելացնել
— квитанцию к денежной тетради *անդորրագիրը*
կցել դրամատետրին
— к прошению свидетельства *խնդրագրին կցել,*
խնդրագրի հետ դնել վկայականները
Приложение *Հավելված || առդիր*
— к книге *գրքի հավելված*
— к прошению *խնդրագրի առդիր*
Бумаги и приложения к ним *Թղթերը և*
նրանց առդիրները (հետը դրված իրերը)
Применение *Կիրառում || հարմարեցում. հարմար-*
— к местности *վայրին հարմարվելը (վերը*
Применить *Կիրառել || հարմարեցնել*
Примениться *Հարմարվել*
— к обстоятельствам *հ. հանգամանքներին*
Примесь *Խառնուրդ*
Примета военная *Ռազմանիշ*
—ты лошади *ձիու նշաններ*
Примечание *Ծանոթություն*
Примирение *Հաշտեցում, հաշտեցնելը. հաշտվելը*
Примирительный *Հաշտարար*
Приморская крепость *Ծովափնյա բերդ*
Примыкать штык *Սվինը հագցնել*
Примкнуть штыки! (*հրամ.*) *Սվինը հագցնե՛լ*
Принадлежность *Պատկանելություն, պատկանու-*
թյուն || պատկանելիք, պարագայք || պիտույք
— артиллерийская *հրետանու պատկանելիք*
— военная *պատերազմական պիտույք*
— для чистки винтовки *հրացանը մաքրելու պա-*
րագայք

—ти дорожные ճանապարհի պիտույքներ
— к обозу գումակի պատկանելիք
— к преступной организации հանցագործ կազ-
մակերպության պատկանելիք
— орудийная հրանոթի պատկանելիք
—ти письменные գրական (գրենական) պիտույք-
— ружейная հրացանի պատկանելիք (ներ
Оружие и принадлежности его զենք յով
իր պատկանելիքները. (կանելիքներով.
Седло с принадлежностями թամբն իր պատ-
По принадлежности ում պատկան է, ում
անկ է (ստիպողական, բռնադատ
Принудительный Հարկադրական, հարկադիր,
—ые работы հարկադիր աշխատանքներ
—ые меры հարկադիր միջոցներ
Принуждение Հարկադրություն, հարկադրանք.
ստիպում, ստիպմունք, բռնադատում
Принять, принимать Ընդունել
— бой մարտ ը.
— вправо (влево) աջ (ձախ) բռնել, աջ (ձախ)
— дежурство օրապահությունն ը. (թեքվել
— лошадь на повод ձիու սանձը ձգել
— меры միջոցներ ձեռք առնել
— под свою команду իր հրամանատարության
տակ ընդունել, առնել
— честь պատիվ ը.
Принцип Սկզբունք
— внезапности հանկարծակիության սկզբունք
—ы стратегии ստրատեգիայի, ռազմագիտու-
թյան սկզբունքներ

Приобретение *Ձեռք բերել, ձեռքբերում*

Приостановить военные действия *Առկախել, առ-ժամանակ դադարեցնել, կանգ առնել տալ պատերազմական գործողությունները*

Приостановиться *Կանգ առնել կարճ ժամանակով*

Приостановка, приостановление *Առկախում, դա-դարեցնելը, կանգնեցնելը առժամանակ*

Припайка *Զոդում, զոդված (մի բանի հետ)*

Припас *Մթերք ‖ պաշար, պաշարեղեն*

—ы аптечные и лекарства *դեղատան մթերք-ներ յեվ դեղորայք*

— боевой *մարտական մթերք, մարտամթերք*

Запас боевых припасов *մարտական մթերք-ների, ռազմամթերքի պաշար*

—ы военные *ռազմամթերքներ*

—ы жизненные *կենսամթերքներ* (припасы

—ы огнестрельные *հրազենի պաշարներ, տ.* огне-

—ы перевязочные *վիրակապության մթերքներ*

—ы продовольственные *պարենի մթերքներ, պա-րենի պաշար*

—ы съестные *ուտելիքի պաշար, ուտեստի մը-թերքներ, տ.* продукты *(բառել*

Припасать, припасти *Մթերել, պաշար պատ-*

Припасный лист *Պաշարեղենի թերթ, տ.* лист о припасах

Припек *Աճ, աճեկ (աճեկուն ալյուրից թխած հացի ավելացած կշիռը)*

Припереть, припирать неприятеля к реке, к болоту *Թշնամուն դեմ անել, սեղմել գետին, ճահճին* *(կին մի տեղ)*

Приписать *Վերագրել ‖ գրանցել, արձանագրել (մե-*

Приписка к призывному участку *Գրանցում, ար-ձանագր(վ)ելը զորակոչի շրջանում*

Приправа *Համեմունք*

Прислуга *Սպասավոր(ներ)*

— казенная *պետական ս., պետական սպասյակ, ս.* денщик

— лазаретная *լազարեթի, հիվանդանոցի ս.*

— орудийная *հրանոթի ս.*

Прислужить, —ивать *Սպասավորել*

— у орудия *հրանոթին ս.*

Приспособить *Հարմարեցնել*

Приспособление *Հարմարեցում* || *հարմարանք*

Воинские —ия товарных вагонов (к вагонам) *բեռնատար վագոնների զինվորական հարմարանքներ*

— вспомогательное визирное *օժանդակ տարա-դիտական հարմարանք*

— местных предметов к обороне *տեղական ա-ռարկաների հարմարեցումը, հարմարեցնելը պաշտպանության համար*

— прицельное *նշանառության հարմարանք*

— седла *թամբի հարմարանք*

Приставить *Դեմ անել, դեմ տալ (անել*

— револьвер к груди *ատրճանակը կրծքին դեմ*

— ружье к козлу *հրացանը բուրգին (խաչմերու-կին) դեմ անել*

Пристань *Նավամատույց. նավակայք (ձեր*

Пристрел ружья *Հրացանի ճշտում, հրացանը փոր-*

Ружье без пристрела не надежно *առանց ճշտելու (անճշտել) հրացանի վրա հույս դնել կարելի չէ*

Пристреливание *Հրաձգությունը, նշանառությունը ճշտելը, փորձնական հրաձգություն, փորձնական նշանառություն անելը*

Пристреливать, --лять раненых, слабых, больных пленных *Գնդակահարել-վերջացնել վիրավոր(ված)ներին, թույլերին, հիվանդ գերիներին*

— ружье *հրացանը (հրացանի խփելը, ձիգը) ճշտել, հրացանը փորձել*

Все батареи заранее должны быть точно пристреляны по всем местным предметам *բոլոր մարտկոցների հրաձգությունը պետք է առաջուց լավ ճշտված լինի բոլոր տեղական առարկաների վերաբերմամբ*

Пристрелка *Փորձնական հրաձգություն, փորձնական նշանառություն. հրաձգությունը, նշանառությունը ճշտելը*

— боя ружья, винтовки,— ружья *հրացանի խփելը ճշտելը, հրացանը ճշտելը, փորձելը. հրացանի ճշտում, տ.* поверка боя винтовки

— взятием (захватом) цели в вилку *փորձնական հրաձգություն՝ նպատակը ճանկի մեջ առնելով (գցելով)*

— приближением к цели непрерывным огнем *փորձնական հրաձգություն՝ նպատակին անընդհատ կրակով մոտենալով*

— приближением к цели скачками *փորձնական հրաձգություն՝ նպատակին ոստյուններով մոտենալով*

Пристрелочные данные *Փորձնական հրաձգության տվյալներ*

—ый столик *փորձնական հրաձգության սեղան*, *տ.* поверочная скамья

Приступ крепости *Դռույթ, հրասամ բերդի (վրա)*, *տ.* штурм

Взять приступом *գռույթով, հրասակով առնել*

Итти на приступ *գռույթ տալ, գռութել, հրասել*

Приступная гора *Մատչելի լեռ*

—ая лестница *գռույթի սանդուղ*

Приступок, приступ *Աստիճան ‖ փոտնդեր*, *տ.* подножка

Пристяжка *Կողքի լծվածք*

Парная запряжка с —ою *յերկձի լծվածք կողքի լծվածքով*

Пристяжная лошадь (при оглобельной упряжи) *Կողքի լծած ձի (բաշմններով լծվածքի մեջ)*, *տ.* подручная лошадь

Присутствие *Ներկայություն ‖ նիստ ‖ ատյան*

— воинское, — по воинской повинности *զինվորական ատյան*

— духа *հոգու անվեհերություն*

Присяга *Յերդում*

— военная, — воинская *զինվորական յե.*

— красная *կարմիր յե.*

Приносить —гу верности *հավատարմության յերդում տալ*

Привести к —ге *յերդվեցնել*

Принять —гу, дать —гу *յերդվել*

Хранить —гу *յերդումը պահել*

Нарушить —гу *յերդմնազանց լինել*

Притеснить *Նեղել, նեղը գցել, նեղը լծել ‖ ճնշում տալ, սեղմել (մի բանի)*

— неприятеля к болоту *Թշնամուն դեմ անել, սեղմել ճահճին*

Притолока *Դրանդի, բարավոր* (*դռան շրջանակի վերին մասը* — верхний, наглавный косяк)

Прифронтовая полоса *Առճակատյա, ճակատամերձ շերտ, գոտի*

Приход *Մուտք*

(մեջ գրել

Записать на приход *մուտք գրել, մուտքի*

Приходо-расходная тетрадь *Ելք ու մուտքի տետր*

Приходящая книга, книга приходящих больных *Ցերեկային հիվանդների մատյան*

Прицел *Նշանոց*

— диоптрический *տարագիտական ն.*

— по расстоянию *հեռավորության համեմատ ն.*

— постоянный *մշտական ն.*

— рамочный *շրջանակավոր ն.*

— секторный *հատվածաձև ն.*

(բռնելը

Прицеливание, прицелка *Նշանառություն, նշան*

— нераздельное *անբաժան նշանառություն*

— непрямое *անուղղակի ն.*

— прямое *ուղղակի ն.*

— раздельное *բաժանակի ն.*

Линия —ия *նշանառության գիծ, նշանա-*

Точка —ия *նշանակետ*

(գիծ

Прицелиться в указанную цель *Նշան առնել, նշան բռնել, նշան գնել ցույց տրված նպատակին*

Прицельный *Նշանոցի, նշանոցային, նշանոցավոր նշանառության*

―ый болт *նշանոցի սռնակ, տ.* шпилька прицельная *(ներ (զենքերի)*

―ые вырезы (пулемета) *նշանառության կտրուճ-*

―ый выстрел *նշանոցավոր ձիգ*

―ая дальность *նշանոցային հաս, հասողություն*

вращающийся ―ый диск (пулемета) *նշանառության պտտվող սկավառակ (զենքերի)*

―ая колодка со ступеньками *նշանոցի կոճղակ աստիճաններով (հրացանի)*

―ое кольцо *նշանոցի օղ*

―ая линейка *նշանոցի քանոն*

―ая линия *նշանառության գիծ, նշանագիծ, տ.* линия прицеливания

―ое приспособление *նշանառության հարմա-*

―ая пружина *նշանոցի զսպանակ* *(բանի*

―ая рамка *նշանոցի շրջանակ*

―ая стрельба *նշանոցավոր հրաձգություն*

―ый хомутик *նշանոցի անրիկ*

Причисление к генеральному штабу *Ընդհանուր շտաբի մեջ հաշվելը, ընդհանուր շտաբին կցորդելը*

Причисленный к генеральному штабу *Ընդհանուր շտաբի մեջ հաշված, ընդհանուր շտաբին կցորդված*

Пришпорить лошадь *Խթանել, խթել ձիուն*

Проба *Փորձ. փորձելը* ‖ *նմուշ* *(փորձելը*

прием и ― пороха *վառոդի ընդունելն ու*

Пробанить орудие *Հրանոթը փարատել, փարա-տել, մաքրել փարատցով*

Пробел *Բաց* *(ը, Թմբկահարել(ը*

Пробитие вечерней зари *Ցայգանվագ զարկե-*

— сбора ճամար զարնելը, ճամարի թմբկահարություն

Пробить, пробивать Ծակել (խփելով)․ ծակել-անցնել, թափնթափ ծակել․ պատռել-անցնել

— брешь խոռ բանալ

— дорогу, проход ճանապարհ, անցք բանալ

— неприятельские ряды թշնամու շարքերը ծակել, կտրել-անցնել

— стену ядром պատը հրետագնդով ծակել

Пуля пробила ему грудь насквозь գնդակը նրա կուրծքը թափնթափ ծակել է, ծակել դուրս է եկել (նել

— утреннюю зарю այգանվագ թմբկահարել, զար-

—бивающее действие пули, снаряда գնդակի, արկի ծակող ներգործություն

Пробиться сквозь неприятельские ряды թշնամու շարքերի միջով խփել-անցնել, շարքերի միջով խփել-դուրս գալ, շարքերի միջով ճանապարհ բանալ իրեն

Тонкая глиняная стенка пробивается пулями բարակ ճողապատի միջով գնդակները (ծակում անցնում են

Пробка Խցան

— винтовая պտուտակավոր խ.

— металлическая մետաղե խ.

Пробник Փորձարան

Цветоискатель-пробник գունախնդիր փ.

Пробой Ծակիչ || ծակ (գնդակ բացած)

Кольцо с пробоем օղապտուտակ, օղագամ, ո. болт с кольцом

Пробоина Ծակ, ծակատ (գնդակից)

Пробойник *Հրածակի ճերուն, տ.* протравник

Пробраться, пробираться *Գաղտագողի անցնել, գաղտագնաց լինել, տ.* прокрасться

— через линию сторожевого охранения *գաղտագողի անցնել տեղավորության պահպանության գծով, գծի միջով*

Неприятель пробирается лесом *Թշնամին գաղտագողի անցնում է անտառով*

Провал *Վիհ, խորխորատ*

Проведение *Անց կացնելը*

Успешное — атаки *գրոհի աջողությամբ անց կացնելը, գլուխ բերելը*

Провезти, провозить *Կրել (սայլով, գրաստով)*

Проверка прицеливания *Ստուգում նշանառության*

Проветривание *Հովանարում, հովանարություն.*

— казармы *զորանոցի հ.* (*տ.* вентиляция

Провиант *Նպարակ (գլխավորապես՝ ալյուր ու ծավար կամ հաց ու պաքսիմատ)*

Снабжать армию провиантом *բանակին նպարակ հայթայթել, բանակը նպարակել*

Провиантское довольствие, довольствие провиантом *Նպարակի բավարարություն*

—ий магазин *նպարակի շտեմարան*

Провизионное довольствие *Պարենի բավարարում*

—ые деньги *պարենի դրամ*

Провизия *Պարեն*

Провизор *Դեղագետ*

Провод *Անց կացնելը ‖ անցք ‖ լար*

— кабельный *մալխալար, մալուխ*

— медный պղնձալար

Подземный — в тыл неприятеля ստորերկրյա անցք դեպի թշնամու թիկունքը

— телеграфный հեռագրալար

— телефонный հեռախոսալար

—ы ճանապարհ դնելը || հուղարկավորություն

Проводить, провожать ճանապարհ դնել, ուղեկ-

Проводить, провести Անց կացնել (ցել

Проводка Անց կացնելը (լար, գիծ, էլեկտրական հաղորդություն, ճանապարհ յեվ այլն)

— лошади ձին ման ածելը

Проводник Առաջնորդ. ուղեկցող, տ. вожатый || հաղորդիչ (ջերմության, էլեկտրականության

— проволочный մետաղալարե հաղորդիչ

Провожатый конвоя арестантов Կալանավորների ուղեկցորդի առաջնորդ

Провокатор Պրովոկատոր, գրգռիչ

Провокационный Պրովոկացիական, գրգռական

Провокация Պրովոկացիա, գրգռություն

Провоцировать Պրովոկացիա անել, գրգռություն

Проволока Մետաղալար (անել

— гладкая կոկ մ.

— голая մերկ մ.

— изолированная զատված մ.

— колючая փշավոր մ., փշալար

— латунная արույրե լար, արուրալար

— медная պղնձի լար, պղնձալար

Проволочка дела Ձգձգում գործի

Проволочное заграждение Յերկաթալարե փակոց, լարափակոց

—ый мост *յերկաթալարե կամուրջ, լարակամուրջ*
—ая сеть *յերկաթալարե ցանց, լարացանց*
Прогалина (в лесу) *Բացատ (անտառում), տ.* по-
лянка
Прогонные деньги, прогоны *Ուղեգրամ, տ.* про-
—ая плата *ուղեվճար* (ездные деньги
—ая такса *ուղեգրամի սակագին*
Программа политическая *Ծրագիր քաղաքական,*
Прогресс *Առաջադիմություն* (*տ.* платформа
Прогрессивный *Առաջադիմական, առաջատա-*
կան. ճարածուն
—ая крутизна нарезов *(փողանցքի) ակոսների*
առաջատական (ճարածուն) ուղղորդություն
Прогрессия *Առաջատություն*
Прогулка военная *Ռազմական զբոսանք*
Продвигать, продвинуть, *Առաջ շարժել, առաջ խա-*
ղացնել (*խաղալ փոստյոններով*
Продвигаться скачками *Առաջ շարժվել, առաջ*
Продвижение *Առաջշարժում, առաջխաղացում.*
առաջխաղացություն
Продовольственный *Պարենի, պարենական*
—ый базис *պարենական խարիսխ*
—ые запасы *պարենի պաշարներ*
—ые издержки *պարենի ծախսեր*
—ый каптенармус *պարենի մթերապահ, պարե-*
—ый магазин *պարենի մթերանոց* (*նապահ*
—ый обоз *պարենակիր գումակ*
—ый отряд *պարենական ջոկատ*
Заградительный -ый отряд *պարենախա-*
փան ջոկատ (*մթերանոց*
—ый подвижной магазин *պարենի շարժական*

—ые припасы *պարենի պաշար*
—ые продукты *ուտեստի_մթերքներ, տ.* с'естные
—ый пункт *պարենի կայան* (продукты

Продовольствие *Պարեն* | *պարենավորում*
— войска *զորքի պարենավորում* || *զորքի պարեն*
— лошадей *ձիերի պարենավորում, խարավորում* || *խար, տ.* фураж, фуражное довольствие
Снабжение армии —ием *բանակին պարեն հայթայթել, բանակը պարենավորել*

Продовольствование *Պարենավորում*

Продовольствовать *Պարենավորել*

Продовольствоваться *Պարենավորվել* || *իրեն համար պարեն, կերակուր ճարել* || *կերակրվել*

Продолжительность *Տեվ. տեվողություն*

Продолжительный *Տեվական, յերկարատեվ*

Продольно *Յերկայնորեն, յերկայնքին, յերկայնու-*

Продольный *Յերկայնական* (*թյամբ, յերկայնակի*
—ое движение *յ. շարժում*
—ая маскировка *յ. քողարկում*
—ая оборона *յ. պաշտպանություն*
—ое обстреливание *յ. գնդակոծում, յ. հրետակոծում, տողանարում, տ.* анфилада, обстреливание анфиладою
—ое обстреливание фронта неприятеля *Թշնամու ճակատի յերկայնակի (յերկայնորեն) հրետակոծություն, թշնամու ճակատի տողանարում, տ.* анфилирование
—ый огонь *յ. կրակ, տողանար կրակ, տ.* анфи-
—ый паз *յ. փորատ* (ладный огонь
—ое поражение окопа *խրամատի յ. հարվածում*

—ый разрез, —ое сечение *լ. տրամատ*

Продукт *Արտադրանք, արդյունք*

—ты продовольственные, —ты с'естные *ուտեստի պարեն, ուտեստի մթերք. տ.* припасы с'естные

Проездные деньги *Ուղեգրամ, տ.* прогонные деньги

Проезжая дорога *Բանուկ ճանապարհ*

Проект *Նախագիծ*

— закона *օրենքի ն., օրինագիծ*

Проектирование *Նախագծում ‖ հարթագծում*

Проектировать *Նախագծել ‖ հարթագծել. հարթանկարել*

Проекция *Հարթագծություն ‖ հարթագիծ. հարթանկար, հարթապատկեր*

— горизонтальная *հորիզոնական հ.*

— точки, линии, местности *կետի, գծի, վայրի հ.*

Прожектор *Լուսարձակ*

— полевой *դաշտային լ.*

Прожекторная станция *Լուսարձակի կայան*

Проиграть сражение *Ճակատամարտը տանուլ տալ*

Произведение *Արտադրություն ‖ երկ, երկասիրություն*

Производитель работ *Աշխատանքների վարիչ*

Производить, произвести *Արտադրել ‖ առաջ բերել. առաջացնել ‖ անել, կատարել. գործել ‖ բարձրացնել (աստիճանը)*

— взрыв *պայթյուն առաջ բերել*

— впечатление *տպավորություն գործել, տպավորություն թողնել*

—сти в чин *աստիճանը բարձրացնել*

— действие *ազդեցություն անել, ազդեցություն գործել*
— в командиры взвода (комзвода) *դասակի հրամանատար կարգել*
— опустошение в рядах неприятеля *ավերածություն գործել (անել) թշնամու շարքերի մեջ*
— опыты *փորձեր անել, փորձեր կատարել*
— переворот *հեղաշրջում անել, առաջ բերել*
— перемены *փոփոխություններ անել, կատարել*
— следствие *քննություն անել, կատարել*
— смотр войскам *զորատես անել*
Война произвела большие бедствия *պատերազմը մեծ աղետներ առաջ բերեց*

Производство *Արտադրություն* || *առաջբերում* || *կատարում* || *բարձրացում (աստիճանի)*
— в офицеры *սպայական աստիճանի բարձրաց-*
— в чинах *աստիճանի բարձրացնելը* *(նելը*
— канцелярское *դիվանական գործավարություն*
— огня *կրակ բանալը*
— работ *աշխատանքներ կատարելը, անելը*

Произвол *Կամայականություն*

Произвольно *Կամայորեն, ազատ կերպով*

Произвольный *Կամայական*

Произносить (команду) *Արտասանել (հրամանը)*
— громко *ա. բարձր, բարձրաձայն*
— коротко и энергично *ա. կարճ յեվ ազդու*
— протяжно *ա. ծանր, յերկարաձիգ*

Происшествие *Յեղելություն, պատահար*

Прокладка дороги *ճանապարհ անց կացնելը, ճանապարհ բանալը, հարթելը*
— стена *պատի շար*

— телеграфной, телефонной линии *հեռագրական, հեռախոսական գիծ անց կացնել*

Прокладочное кольцо *Տափողակ*, *ռ.* шайба

Прокладывать, проложить дорогу *Ճանապարհ բանալ, հարթել, ճանապարհ անց կացնել*

Прокрасться, прокрадываться *Գաղտագողի անցնել*

Неприятель —дывается лесом *Թշնամին գաղտագողի անցնում է անտառով*, *ռ.* про-

Пролет *Միջանց (տրամը), մեջ, միջավայր* (браться

— между балками *գերանամեջ*

— между столбами *սյունամեջ*

—ы моста *կամրջի սյունամեջեր, կամրջի աչքեր*

Пролетариат *Պրոլետարիատ*

Пролетарий *Պրոլետար*

Пролетарский *Պրոլետարական*

Пролом *Ծակ. բացվածք. խոռ*, *ռ.* брешь

Пробить, сделать — в стене *պատի մեջ խոռ բանալ, պատը ծակել, խոռել*

Промах *Վրիպում*

-Пать, сделать — *վրիպել*

Промахнуться *Վրիպել*

Промедление *Հապաղում*

Промежуток *Միջոց, մեջ (երկու բանի), միջանց, անջրպետ, տրամը*

— времени *ժամանակամիջոց*

— колони, окопов, укреплений *միջանցներ՝ սյուների, խրամատների, ամրությունների*

— между фортами *ամրոցների միջանց*, *ռ.* интер-

Промежуточный *Միջանցային. միջնական* (вал

—ая база *միջնական խարիսխ*
—ое депо *միջնական պահեստարան*
—ая застава *միջնական ուղեկալ*
—ые караулы *միջնական պահակներ*
—ые начальники *միջնական պետեր*
—ый пост *միջնական պոստ, պահակետ*
—ая станция *միջնական կայարան*

Промоина *Սոր, սորուտ, տ.* проточина

Промокать, промокнуть *Թրջվել*

Промокаемый *Ջրանցիկ* *(տական գույքի*

Промотание казенного имущества *Վատնում պե-*

Промышленность (военная) *Արդյունաբերություն*

Пронзить *Խոցել, ծակել* *(ռազմական)*

— штыком, шпагою *սվինով, սուսերով խոցել, սվինը մխել մեկի...*

Проникание снаряда *Թափանցում արկի*

Проникать, проникнуть, проницать *Թափանցել* || *միջամուխ լինել, մխվել*

— вглубь района движения неприятеля *միջամուխ լինել թշնամու շարժման շրջանի խորքը, խորամուխ լինել թշնամու շարժման շրջանը*

— вглубь страны *յերկրի խորքը մտնել, խորամուխ լինել յերկրի մեջ*

— к охраняющим частям противника *մխվել հակառակորդի պահապան մասերի մեջ*

Проницаемость *Թափանցելիություն*

Проницаемый *Թափանցելի*

— для газа *գազի համար թափանցելի, գազան-*

Пронумеровать *Համարադրել* *(ցիկ*

Пропасть *Վիհ, անդունդ*

Пропитать, пропитывать *Մուցանել* || *ծծեցնել, տոգորել (ջրով), խիժել*

— оплетку кабеля составом *մալուխի պատույքը բաղադրությամբ խիժել, տոգորել (բել*

— паклю смазкой *խծուծը յուղով խիժել, տոգո-*

Пропитанный *Թրջած (յուղած), խիժած, տոգոր-*

Пропорциональный *Համեմատական (փոփ*

Пропорция *Համեմատություն* || *չափակցություն*

Пропуск *Անցաթուղթ* || *անցաբառ (ռազմական ձայնատուքի* — оклик — *ժամանակ)*

Пароль, отзыв и пропуск *Նշանաբան, ար յեվ անցաբառ*

Пропускать, пропустить *Թողնել, թույլ տալ անց-նելու* || *բաց թողնել* || *ձեռքից բաց թողնել*

— союзные войска через свою землю *դաշնակից զորքերին թույլ տալ, վոր իր յերկրով անցնեն*

Такой-то взвод (орудие) пропускается! *(հրամ.)* *Այսինչ դասակը (հրանոթը) մնա՛ց:*

Прорвать, прорывать *Պատռել, ճեղքել, ճեղ-պատռել-անցնել, տ.* прорыв

— неприятельские ряды *Թշնամու շարքերը ճեղ-քել, թշնամու շարքերի միջով պատռել-անցնել*

Прорваться, прорываться *Պատռել-անցնել, ճեղք դուրս գալ (թշնամու շարքերի միջով)* || *պատռել-խորամուխ լինել, պատռել-միջա-մուխ լինել, ճեղ-ներս արձնել, տ.* прорыв

— в район расположения неприятеля *պատռել-մտնել, պատռել-միջամուխ լինել, ճեղ-ներս արձնել թշնամու դասավորության շրջանը*

— глубоко в окопы противника *պատռել-խորամուխ լինել հակառակորդի խրամատները*
— за передовые неприятельские отряды *պատռել-անցնել թշնամու առաջավոր ջոկատների յետևը* *(փակ պաշարման գծից*
— через линию блокады *պատռել-անցնել շրջա-*
— вшийся неприятель *մրջամուխ յաղթ թշնամի*
Прорез, прорезь *Ծակ (մի կողմից մյուսը), ծակատ, թարիծ* || *ճեղք* || *դիտոց* || *կտրուծ*
— головки винта *պտուտակի գլխի կտրուծ*
— диоптра алидады *ալիդադի տարադետի ճեղք*
Коленчатая — трубки штыка *սվինափողի ծնկաձև կտրուծ*
— петли *մերքի ծակ*
— прицела *նշանոցի դիտոց*
— прицельной рамки *նշանոցի շրջանակի դիտոց*
— хомутика *անրիկի դիտոց*
Прорезать путь *Ճանապարհ կտրել-անցնել*
Прорубить *Ծակ (անցք) բանալ, ծակատել, ծակ հանել*
Прорубиться сквозь неприятельскую пехоту *Թըշնամու հետևակի միջով ճանապարհ բանալ, հետևակի միջով կտրել-դուրս գալ*
Прорубь *Ծակատ*
Прорыв *Պատառում, ճեղքում, ճեղք* || *պատառվածք, ճեղք, ճեղքվածք* || *պատռել մի բանի միջով անցնելը, տ.* прорвать, прорваться
— блокады *շրջափակման, շրջափակ պաշարման*
— газов *գազերի պոռթկում* *(պատառում*
— неприятельского фронта *թշնամու ճակատի պատառում*

— плотины *ամբարտակի պատռում, պատռվածք*

— полосы главного сопротивления *գլխավոր դիմադրության շերտի ճեղքում, պատռում*

— расположения неприятеля *թշնամու դասավորության պատռում, ճեղքում*

Прорыть, прорывать ров *Փոս փորել*

Просека (лесная) *Ուղատ, կոպար (անտառի)*

Проселочная дорога *Գյուղական ճանապարհ, տ.* сельская дорога

Проситель *Խնդրատու*

Просмолить *Ձյութել*

Просрочка отпуска *Արձակուրդի կետանցում, արձակուրդի ժամանակակետն անց կացնելը*

Простой *Պարզ* || *հասարակ*

— заряд *հասարակ լից*

Револьвер —ого действия *պարզ գործողության ատրճանակ*

Пространство *Տարածություն*

— видимое *տեսանելի տ.*

— мертвое *մեռյալ տ.*

— невидимое *անտեսանելի տ.*

— поражаемое *հարվածելի տ.*

Проступок *Զանցանք*

— дисциплинарный *կարգապահական զ.*

Просьба *Խնդիր, խնդիրք*

По просьбе такого-то *այսինչի խնդրանոք*

Просяная крупа *Կորեկի ձավար, տ.* пшено

Протекторат *Պրոտեկտորատ, հովանավորություն, (Թեվարկություն)*

Протест *Բողոք* || *բողոքագիր*
Протестовать *Բողոքել* || *բողոքարկել*
Противник *Հակառակորդ*
Противная сторона *Հակառակ կողմ*
Противовес *Հակակշիռ*
Противогаз *Հակագազ (դիմակ)* *(պանություն*
Противогазная,—зовая защита *Հակագազ պաշտ-*
—ые средства *հակագազ միջոցներ*
Противодействие *Հակազդում, հակազդեցություն. հակագործություն*
Противодействовать атаке противника *Հակազդել. հակագործել հակառակորդի գրոհին*
Противозаконный *Հակօրեն*
Противоположение *Հակադրություն*
Противоположить *Հակադրել*
Противоположный *Հակադիր* || *դիմացի*
—ый берег *հ., դիմացի ափ*
—ая охрана *հ. ծայր*
—ая стена *դիմացի պատ*
Противопожарные меры *Հակահրդեհ միջոցներ*
Противоречие *Հակասություն*
Противосамолетный *Հակասավառնակ*
—ая батарея *հ. մարտկոց*
—ые меры *հ. միջոցներ*
Противоштурмовый *Հակագրոհ, հակահրոհ*
—ое бревно, —ый каток *հ. գերան, հ. գլան*
—ая оборона *հ. պաշտպանություն* (банник
Протиральник *Փարատիչ, փարատոց, մաքրիչ, ա.*
Протирать *Ջնջել, սրբել, մաքրել. փարատել*
Протирка *Մաքրիչ (հրացանի)*
Протокол *Արձանագրություն*

Протоколировать *Արձանագրել. արձանագրու-*
Проточина *Ծործոր* *(թյուն կազմել*
Проточная вода *Հոսող, հոսանուտ ջուր*
Протравить запал *Հրածակը մաքրել* (бойник
Протравник *Հրածակի հերուն, մաքրիչ, տ.* про-
Протягивать, протянуть *Ձգել. յերկայնել. մեկնել,*
պարզել ‖ տարածել ‖ յերկարաձգել
— руки *ձեռքերը մեկնել, պարզել, տարածել*
Протяжение *Տարածություն ‖ յերկայնություն ‖*
հեռավորություն
— строя *շարքի յերկայնություն* *(թյուն*
— фронта, — по фронту *ճակատի յերկայնու-*
— боевого порядка роты по фронту *վաշտի մար-*
տակարգի ճակատի յերկայնություն
— участка *տեղամասի տարածություն*
На протяжении пяти верст *հինգ վերստ*
հեռավորության (տարածության) վրա, տ.
расстояние
На всем протяжении дороги *ճանապարհի*
ամբողջ տարածության վրա, ամբողջ յեր-
կայնությամբ
Протяжный *Յերկարաձիգ. ձայն, դանդաղ*
Профиль *Տրամատ, տ.* разрез ‖ *կիսադեմ*
— лица *դեմքի տրամատ, կիսադեմ (դոլ)*
— местности, насыпи, плотины, укрепления
տրամատ՝ վայրի, հողաթմբի, ամբարտակի.
— полная *լրիվ տ.* *(ամրության*
— поперечная *խաչաձևակ(ի), լայնակի տրամատ*
— продольная *յերկայնակի տ.*
— прямая *ուղիղ տ.*

— рва и вала փոսի յեվ պատնեշի ա.
— сокращенная կրճատ ա.
— условная պայմանական ա.
Профильный Տրամատական, տրամատի
—ая плоскость, плоскость профили տրամատի
—ая линия տրամատի գիծ (հարթության
Проход Անցք
— горный լեռնանցք, ա. горный перевал
— для воздуха օդանցք
коленчатые —ды проволочного заграждения
լարափակոցի ծնկավոր անցքեր (անտառ
Проходимое болото, —ый лес Անցանելի ճահիճ,
Проходить, пройти Անցնել, անց կենալ
— церемониальным маршем հանդիսավոր քայլք (տողանց) կատարել, շքերթով անցնել
Прохождение Անցում, անցնելը
— курса դասընթացն անցնելը
— службы ծառայության ընթացքի կատարում
Прочность орудия, ствола Պնդություն հրանոթի,
Прочный Պինդ. հաստատուն (փողի
—ая и правильная посадка հաստատ (պինդ) յեվ կանոնավոր նստվածք (ձիու վրա)
—ая связь հաստատուն կապ
Прошение Խնդիր || խնդրագիր
Подать — об увольнении от службы խնդիր տալ ծառայությունից դուրս գալու
Прошнурить, прошнуровать Թելել. թուղ անց կացնել, թուղ քաշել || ժապավինել
—ованная книга ժապավինյալ մատյան
Пруд Արհեստական լճակ, լիկ
Пружина Զսպանակ

— боевая խփիչու զ.
  возвратная — пулемета գնդացրի յետադարձ զ.
— ложевых колец ագուստի օղերի զ.
— спиральная գալարուն, գալարաձև զ.
— спусковая ձգանի զ.
Пружинный нажим Զսպանակավոր սեղմակ
—ые весы զ. կշեռք
Прут Ճիպոտ
— железный յերկաթե
Прутяной канат Հոռ, ոզոր, տ. вица
Прыгать, прыгнуть Ցատկել, թռանել
— через препятствия խոչընդոտների վրայով
Прыжок Վոստյուն (ցատկել
— вперед վ. դեպի առաջ
— в ширину, в высоту, в глубину վ. լայնու-թյամբ, բարձրությամբ, խորությամբ
Прыть Արագություն
  Итти во всю прыть Ամենայն արագությամբ գնալ, սուրալ, արշավել
Прядь гривы, волос Փունջ բաշի (ձիու), մազերի
Пряжка Ակզուկ, ակզանակ
  Застегнуть пряжку ակզուկը գցել, անց կաց-
Прямо Ուղիղ, ուղղակի (նել
  Итти — ուղիղ (ուղղակի) առաջ գնալ
  Продвигаться — перед собой առաջ շարժ-վել ուղիղ իր յերեսի հանդեպ
  Смотреть — ուղիղ առաջ նայել. Смотреть — перед собой առաջ նայել ուղիղ իր յե-րեսի հանդեպ
  Стоять — ուղիղ կանգնել
  Прямо! (հրամ.) Առա՛ջ:

Прямой *Ուղիղ, ուղղակի*
—ой выстрел *ուղիղ ձիգ*
—ое действие *ուղղակի գործողություն*
—ая линия *ուղիղ գիծ*
—ая наводка *ուղղակի նշանառություն*
—ое направление *շիտակ ուղղություն*
—ой начальник *ուղղակի պետ*
—ая обязанность *ուղղակի պարտականություն*
—ой огонь *ուղղակի կրակ*
—ой угол *ուղիղ անկյուն*
Прямолинейная форма (колющего оружия) *Ուղղագիծ ձև (խոցողական զենքի)*
Прямоугольник *Ուղղանկյունի*
Прятать *Թաքցնել.* — ться *Թաքնվել, թաք կենալ*
Публика *Հասարակություն*
Публикация *Հրապարակելը, հրատարակում*
Публиковать *Հրապարակել, հրատարակել*
Публицист *Հրապարակախոս, հրապարակագիր*
Публично *Հրապարակով*
Публичный *Հրապարակական, հրապարակային* || *հանրային, հասարակաց*
—ая больница *հանրային հիվանդանոց*
—ый интерес *հանրային շահ, հանրության շահ, հասարակաց շահ*
—ое место *հանրային տեղ*
—ая реляция *հրապարակական ռազմագիր*
Пугливая лошадь *Վախկոտ ձի*
Пуговка курка *Հրահանի կոճակ*
Пузырек уровня *Հարթաչափի բշտիկ, պղպջակ*
Пук, пучек *Փունջ. խուրձ. կապ, կապոց, տրցակ*

—к траекторий Հետագծերի փունջ
—чек проводов, проволок լարերի, մետաղալա-
Пулемет Գնդացիր (րերի խուրձ
— бронебойный զրահահար գ.
— вьючный գրաստային գ.
— головной առաջավոր գ.
— легкий, ручной Թեթև, ձեռքի գ.
— равнения հավասարման գ.
— тяжелый, станковый ծանր, հաստոցավոր գ.
Пулеметный Գնդացրի, գնդացրային, գնդացրավոր
—ый боевой участок գնդացրային մարտական
—ый взвод գնդացրավոր դասակ (տեղամաս
—ое гнездо գնդացրի, գնդացրային բույն
—ый диск գնդացրի սկավառակ
—ая колонна գնդացրասյուն
—ая команда գնդացրավոր խումբ
—ая лента գնդացրի ժապավեն
—ый огонь գնդացրային կրակ
—ая рота գնդացրավոր վաշտ
—ый ход сообщения գնդացրային խրամուղի
Пулеметчик Գնդացրորդ
Пульный вход винтовки Հրացանի գնդակի մուտք
Пуля Գնդակ
— завернутая в пластырь, — с пластырем ծե-
փոնի մեջ փաթաթած, ծեփոնավոր գ.
— калиберная կալիբրական, տրամաչափա-
— коническая կոնաձև գ. (կան գ-
— круглая կլոր գ.
— на излете վայր ընկնող գ.
— остроконечная սրածայր գ.

— панцырная *զրահավոր գ.*
— полая *սնամեջ գ.*
— продолговатая *երկարավուն գ.*
— разрывная *պայթուցիկ գ.*
— тупая *բութ գ.*
— шальная *պատահական գ.*

Пункт *Կետ* || *կայան. տեղ, վայր*
— встречи *հանդիպման կետ*
— для привала *դադարի տեղ*
— доступный *մատչելի կետ, տեղ*
— защиты *պաշտպանության կետ, տեղ*
— исходный *ելակետ*
— квартирования войск *զորքերի բնակության տեղ, բնակատեղ, տ.* место квартирования войск (*կետ*
— командный *հրամանատարական կետ* || *իշխող*
— командующий *իշխող կետ*
— конечный *վերջին կետ, վերջնական կետ*
— концентрационный *համակենտրոնացման վայր*
— крайный *ծայրակետ*
— крепкий *ամուր տեղ, ամուր վայր*
— кульминационный *բարձրակետ*
— наблюдательный, наблюдения *դիտակետ*
— населенный *մարդաբնակ տեղ*
— ночлежный *գիշերօթի տեղ*
— опорный *հենակետ*
— отправления *ուղարկելու կետ, տեղ*
— перевязочный *վիրակապության կայան*
— передовой *առաջավոր կետ*

— погрузки и выгрузки боевых и продовольственных припасов *մարտական յեվ պարենի մթերքների բեռնելու յեվ բեռնաթափելու կետեր*

— попутный *ճանապարհի վրա գտնվող տեղ*

— прибытия *ժամանումի տեղ*

— призывной *զորակոչի կայան*

— продовольственный *պարենի կայան*

— сборный *հավաքատեղ, հավաքի կայան*

— сосредоточения *կենտրոնացման տեղ*

— стратегический *ռազմավարական կետ*

Неприятель разбит на всех пунктах *թշնամին բոլոր կետերում (տեղերում) ջարդ-*

Пунктир, пунктирная линия *Կետագիծ (վեց և*

Пунктировать *Կետագծել || կետավորել*

Пурпур, пурпуровый цвет *Ծիրանի, ծիրանի գույն*

Пустыня *Անապատ*

Путевой *ճանապարհի (բոմ*

—ое довольствие *ճանապարհածախսի բավարա-*

—ые издержки, —ые расходы *ճանապարհածախս*

—ой-журнал *ուղեմատյան*

—ые записки *ճանապարհի նոթեր, ուղե-*

—ой лист *ուղեթերթ (գրությա՛ն*

— ое расписание *ուղեցույց*

Путемер *Ուղեչափ*

Путепроводный мост *Ուղանցույց կամուրջ*

Путлище *Ասպանդակի փոկ*

Путо, путы *Կանթակապ (ձիու), ճախանգ*

Путь *ճանապարհ, ուղի*

— водяной *ջրային ճ., ջրուղի*

— вьючный *գրաստի ճ.*
— гужевой *սայլի ճ.*
— движения *շարժման ճ.*
— дозорный *դիտուղի* (рога военная
— колонный *շարասյան ճ., շարասյուղի, տ.* до-
— кружный *պտտման, պտտուն ճ., կողմնակի ճ.*
— отступления *նահանջի ճ.*
—ти подвоза, —ти сообщения *կրուղի, հաղորդակցության ճանապարհներ, տ.* коммуникационная линия
— следования *երթուղի, ընթացուղի, տ.* маршрут
Пучек *տ.* пук
Пушечно-литейный завод *Թնդանոթի ձուլարան*
Пушечный *Թնդանոթի, թնդանոթային*
—ая втулка *թնդանոթի փական*
—ый выстрел *թնդանոթային ձիգ*
—ое дуло *թնդանոթի (փողա)բերան*
—ый заряд *թ. լից*
—ое мясо *թնդանոթի կեր* (ձգության
—ая пальба *թնդանոթային կրակոց, թնդանոթա-*
—ый станок *թնդանոթի հաստոց, թնդանոթա-*
Пушка *Թնդանոթ* (կալ
— бомбовая *ռմբանետ թ.*
— гаубица *հաուբից թ.*
— гранатная *նռնանետ թ., տ.* гаубица длинная
— дальнобойная *հեռահար, հեռաձիգ թ.*
— длинная, тяжелая, скрепленная *երկայն, ծանր, պնդակցված թ.*
— заряжающаяся с дула, с казны (казенной части) *բերանից, յետևից (ցամաքից) լցվող թ.*

— картечная *կարտեչի թ.*, *т.* картечница, мит-
— короткая, легкая *կարճ, թեթև թ.* (радьеза
— легкая полевая *թեթև դաշտային թ.*
— скорострельная *արագաձիգ թ.*
— средней конструкции *միջին կազմության թ.*
— стальная *պողպատե թ.*
— тяжелая полевая *ծանր դաշտային թ.*
— чугунная *թուջե, ձուլե թ.*
Пушкарь *Թնդանոթաձիգ*, *т.* канонир
Пшено *Կորեկի ձավար*, *т.* просяная крупа
Пыж *Փուրձ* (*զանի փողի մեջ*

Послать — в ствол ружья *փուրձը քշել հրա-*

Пыжовник *Փրձանան*, *т.* кинцарь
Пыл *Վառք, կրակ ու բոց. հրայրք*
— военный *ռազմական հրայրք*

В пылу сражения *ճակատամարտի հրայրքի, կրակ ու բոցի մեջ, ճակատամարտի ամենա-տաք ժամանակը (ժամին)*

Пылкий *Վառ, բորբոք*
Пыль *Փոշի*
Пятить *Ընկրկել*
Пятка *Կրունկ*
— затылка(приклада)*խզատակի կ.*(*հրացանի կոթի*)
— отсечки-отражателя *զատիչ-անդրադարձիչի կ.*
Пятно *Բիծ* || *արատ*

P.

Работа *Աշխատանք* || *բաներ, գործեր*
— безотказная *անթերի գործելը, բանելը* (*ապա-*
— вольная *կամավոր աշխատանք* (*բանելի*)

— государственная պետական ա.
—ты земляные հողային աշխատանքներ
— каторжная տաժանակիր աշխատանք
—ты крепостные բերդային աշխատանքներ, ամրություններ, շինվածքներ, կառուցվածքներ, ա. верки, постройки, сооружения
—ты минные ականային աշխատանքներ
—ты оборонительные պաշտպանողական աշխատանքներ
—ты осадные պաշարողական աշխատանքներ
—ты подземные ստորերկրյա աշխատանքներ
—ты саперные բրորգական, սակրավորական աշխատանքներ
(տանքներ
—ты санные սահական, բուճական աշխա-
— строительная շինարարական աշխատանք
Работать Աշխատել. բանել, գործել
Работник Աշխատավոր. գործավոր
Работоспособность Աշխատունակություն
Рабоче-крестьянская армия Բանվորա-գյուղացիական բանակ
Рабоче-крестьянская - инспекция Բանվորա-գյուղացիական տեսչություն
Рабочий Բանվոր || բանվորական
—ая ведомость աշխատանքների տեղեկագիր, կարգագիր, ա. наряд на рабсту
—не войска բանվոր զորքեր
—не железнодорожные роты յերկաթուղային բան-
—ая команда բանվոր խումբ (վոր վաշտեր
—ий скот լծկան, բեռնակիր անասուններ

Равелин *Ռավելին, մահիկ (ամրաշին.)*

Равнение *Հավասարում*

— в затылок *հ. ծոծրակի գծով*

— на середину *հ. դեպի կենտրոն*

— по рядам *յերկյակներով, քառյակներով հ.*

— по фронту *ճակատով հ*

— точное *ճիշտ հավասարում*

Орудие, пулемет, сторона, человек равнения *հավասարման հրանոթ, գնդացիր, կողմ, զինվոր* *(րում ա՛ջ (ձախ)։*

Равнение направо (налево)! *(հրամ.) Հավա-*

Равнение туда-то! *(հրամ.) Հավասարում դեպի այսինչ կողմը, այս ինչ բանը։*

Равнина *Հարթավայր, դաշտավայր*

Равновесие *Հավասարակշռություն*

Равномерность движения *Շարժման համաչափու-*

Равномерный *Համաչափ, հավասարաչափ (թյուն*

—ый отдых *հ. հանգիստ*

—ая работа *հ. աշխատանք*

Равный интервал *Հավասար միջանց*

Равняться *Հավասարվել*

— в затылок впереди идущих, по переднему *հ. առջևից գնացողների ծոծրակով, ծոծրակի գծով, հ. առջևինին, առջևից գնացողին*

— в рядах *հ. յերկյակներով, քառյակներով*

— по фронту, по линии фронта *հ. ճակատի գծով*

Равняйсь! *(հրամ.) Հավասա՛ր։*

Радио *Ռադիո, անթել հեռագիր, տ.* беспроволочный, искровый телеграф

—-волна *ռադիո-ալիք*

—-компасная станция *ռադիո-կողմնացույցի* (*կայան*

—-станция *ռադիո-կայան*

—-телеграф *ռադիո-հեռագիր*

—-телеграфист *ռադիո-հեռագրիչ*

Радио-телеграфный *Ռադիո-հեռագրական*

— ый дивизион *ռ.-հ. բաժնյակ*

— ое отделение *ռ.-հ. բաժանմունք*

Радио-телефон *Ռադիո-հեռախոս*

Радиус *Շառավիղ*

— взрыва *պայթյունի շ.*

— заезда *շրջումի շ.*

— поворота *դարձումի շ.* (*ծռման շ.*

— сферы разрушения взрыва *պայթյունի կոր-*

Дуга —сом в 6 шагов *վեց քայլ շառա-վիղով (շառավիղ ունեցող) աղեղ*

Разбегаться, разбежаться *Դես ու դեն վազել* || *դես ու դեն փախչել* || *ցրուցան լինել* || *դու-բաշել*

Он разбежался и перепрыгнул через ров *դու-բաշեց լավ փոսի վրայով թռավ*

Неприятель разбит и разбежался *Թշնամին ջարդվեց լավ փախավ ցրուցան յեղավ*

Разбивка *Խորտակում. ջարդելը* || *ծրում, ծրա-գծում, տ.* трассировка || *բաշխում, բաժանում*

— бивачных мест, лагеря, укреплений *բացօթյա-գի տեղերի, ճամբարի, ամրությունների ծրում, ծրագծում*

— новобранцев *նորակոչների բաշխում*

— палаток *վրանների խփելը*

Разбирание *Քննություն (գործի)* ‖ *ջոկելը, ընտրելը (ապրանքի)* ‖ *քանդելը (մեքենայի, հրացանի մասերի)*

Разбирать, разобрать *Քննել (մի գործ)* ‖ *ջոկել, ընտրել* ‖ *քանդել, մասերի բաժանել*

— винтовку *հրացանը քանդել*

— поводья в обе руки, в одну руку *երասանակները ջոկել-առնել երկու ձեռքի մեջ, մի ձեռքի մեջ* *(իրենց ջոկերը*

Разбираться по своим отделениям *Ջոկվել-գնալ*

Разбитие неприятеля *Թշնամու խորտակում, թշնամուն ջարդելը*

Разбить, разбивать *Ջարդել, խորտակել* ‖ *ծրել, ծրագծել, տ.* трассировать ‖ *բաժանել մասերի*

— запасных по ротам *պահեստայիններին բաշխել, բաժանել վաշտերի մեջ* *(քերը ցրիվ տալ*

— войска *զորքերը բաժան բաժան անել, զոր-*

— караван, обоз неприятеля *Թշնամու կարավանը, գումակը կոտրել*

— крупные колонны на отдельные части *մեծ զորասյուները բաժանել առանձին մասերի*

— линию *գիծ քաշել*

— на участки *տեղամասերի բաժանել* *(ջարդել*

— неприятеля на голову *Թշնամուն գլխովին*

— окоп, фронт лагеря, укрепление, бивачное место *ծրել, ծրագծել՝ խրամատ, ճամբարի ճակատ, ամրություն, բացօթյակի տեղ*

— палатки *վրաններ խփել, վրաններ վեր տալ*

— план *պլանը ծրագծել, հատակագիծը քաշել (շենքի տեղում)*

упразднить полк и — его по разным полкам *գունդը լուծել և բաժանել զանազան գնդե-*

Разбой *Ավազակություն* *(գերի մեջ*

— бандами խմբերով ավազակություն
Разбор Քննություն. վերլուծություն ‖ ընտրություն, ընտրանք, ջոկելը, տ. разбирать
Разборка տ. разбирание, разбирать
— винтовки հրացանը քանդելը
— пулемета գնդացիրը քանդելը
— частей մասերի բաժանելը
Разборный, разборчатый мост Քանդովի կամուրջ
Разбраживаться, разбрестись Ցրիվ գալ, դես ու դեն ցրվել, փախստական լինել
Разбрасывать, разбросить войска Դես ու դեն ձգել, ցրիվ տալ, ցրել զորքերը
—санные группы бойцов մարտիկների ցրիվ տված, ցաքուցրիվ խմբակներ
Разброска сил Ուժերի ցրում
Развал армии Բանակի քայքայում
Развалина Ավերակ
Разведение Տանելը (ամեն մեկին իր տեղը)
— часовых на посты Ժամապահներին իրենց պոստերը, պահակետերը տանելը
— частей по казармам, по постою, по домам զորամասերն իրենց զորանոցները՝ իրենց օթևանները, տները տանելը
Разведка Հետախուզություն
— агентурная գործակալական հ.
— артиллерийская հրետանային հ.
— воздушная օդային հ.
— войсковая, — военная զորական, ռազմական հ., շրջադիտություն, տ. обозрение, рекогносцировка

войсковая — отдельными лицами, отрядами զորական հ. առանձին անհատներով, ջո-

— наземная վերերկրյա հ. (կառներով

— посредством шпионов, посредством расспроса жителей, дезертиров, пленных հ. լրտեսնե-րի միջոցով, բնակիչներին, դասալիքներին, գերիներին հարցուփորձ անելով

— предварительная կանխական, առաջուց կա-

— топографическая տեղագրական հ. (տարած հ.

Выслать на —ку հետախուզության ու-

Разведочный Հետախուզական (զարկել

Разведческая команда Հետախույզ խումբ

Разведчик Հետախույզ

— воздушный օդային հ.

— конный ձիավոր, հեծյալ հ.

— пеший հետիոտն հ.

Разведывание Հետախուզում

Разведывательный Հետախույզ, հետախուզական՝ հետախուզության

—ые данные հետախուզության տվյալներ

—ый дозор հետախույզ դետք

—ый орган հետախույզ օրգան, մարմին

—ый отдел հետախուզական բաժին

—ая партия հետախույզ խմբակ, հ. մասնակ

—ая рота հետախույզ վաշտ

—ая служба հետախուզական ծառայություն

—ая часть հետախույզ (զորա)մաս

—ый эскадрон հետախույզ հեծելավաշտ

Разверстка призыва Զորակոչի բաշխում, ո-

раскладка

Развертывание *Բացում ‖ ծավալում ‖ յերկայնում ‖ բացազատում, ա.* развертывать, развертываться

— армии *(զորա)բանակի ծավալում*

— боя *մարտի ծավալում*

— войск, сил, пехоты *զորքերի, ուժերի, հետևազորի ծավալում*

— колонны, крыла *սյունի, թևի յերկայնում*

— полка *գնդի բացազատում*

— роты в боевой порядок *վաշտի բացազատում մարտակարգի համար*

— строя по головной части *շարքի յերկայնում, բացազատում առաջավոր մասի համեմատ*

— фронта *ճակատի յերկայնում*

Развертывать, развернуть *Բանալ ‖ ծավալել. ճապաղել ‖ յերկայնել ‖ բացազատել, ա.* развертывание, *հկդ.* свертывать *ամփոփել*

— винт, гайку *պտուտակը, մանեկը (պտուտակամայրը) յետ պտտել, հանել*

— знамена *դրոշները բանալ, պարզել*

— сомкнутую колонну в линию *փակ զորասյունը յերկայնել մի գծով*

Развертываться, развернуться *Բացվել ‖ ծավալվել. ճապաղվել ‖ յերկայնվել ‖ բացազատվել*

— аюшаяся картина боя *մարտի ծավալվող պատկեր*

Полк развертывается по-батальонно, батальон по-ротно, рота по-взводно *գունդը բացազատվում է գումարտակ առ գումարտակ, գումարտակը՝ վաշտ առ վաշտ, վաշտը՝ դասակ առ դասակ.*

Развернись! *(հրամ.) Զատվի՛ր.*

Развернутый строй *Յերկայնած շարք* (*շարք*

Разомкнутый —ый строй *բաց յերկայնած*

Сомкнутый —ый строй *փակ յերկայնած շարք*

Разветвление дороги *ճուղավորում ճանապարհի*

Развитие *Զարգացում*

— боя *մարտի զ.*

— успеха *աջողության զ.*

Развод *Տանելը* ‖ *բանալը, բացում*

— военный, — караулов *պահակատես*

Место развода караулов *պահակատեսի տեղ*

Разводить, развести *Տանել* (*տանել մեկին իր տեղը*) ‖ *բանալ*

— караул *պահակատես անել*

— красно-армейцев по квартирам *կարմիր բանակայիններին տանել իրենց բնակարանները*

—вести мост *կամուրջը բանալ* (*տեղափոխել*

— огонь *կրակ անել*

— рабочих по работам *բանվորներին իրենց աշխատանքի տեղերը տանել*

— часовых по постам *ժամապահներին տանել իրենց պոստերը, պահակետերը*

Разводка *տ.* разведение

Разводный мост *Բացվող, բացովի կամուրջ*

Разводящий *Փանազիր*

Развратить, развращать *Անբարոյացնել*

Развращение *Անբարոյացում, տ.* деморализация

Разгласить, разглашать *Հրապարակ հանել, հրապարակել, հայտնել, տարածել*

— стратегические планы *ստրատեգական, ռազմավարական ծրագրերը հրապարակ հանել*

— тайну գաղտնիքը հրապարակ հանել, գաղտնիքը հայտնել (բորբել || սաստկանալ

Разгораться, разгореться Վառվել || սաստկանալ, բոր-

Битва —релась ճակատամարտը սաստկացավ.

Война —ается պատերազմը սաստկանում է.

Разграбление Կողոպտում

Отдать на — կողոպուտի մատնել

Разграничить, разграничивать Սահմանները փորշել, սահմանատել

Разграфить Տողել || աղյուսակել

— на клетки աղյուսակել (Թուղթ

—фленная бумага աղյուսակած, աղյուսակավոր

Разгромить Քարուքանդ անել || ջախջախել

— крепость բերդը քարուքանդ անել

— неприятеля Թշնամուն ջախջախել

Разгрузить, разгружать Բեռը դատարկել, բեռնաթափել

Разгрузка Բեռնաթափում, բեռան դատարկում

-- вагонов վագոնների բ.

Раздавить врага Թշնամուն ճզմել, ջնջել

Раздаточный отдел ротной книги Վաշտի մատյանի բաշխման բաժինը

--ый список для жалования ռոճկի բաշխման (ռոճիկ տալու, բաժանելու) ցուցակ

Раздатчик Բաշխիչ

Раздача Բաժանելը. բաժանում, բաշխում

Раздвоение войск, сил Յերկատում, յերկուսի բաժանելը զորքերի, ուժերի

Раздвоить, раздваивать Յերկատել

Раздвоившаяся дорога Յերկուսի բաժանված, յերկճյուղ ճանապարհ

Разделение *Բաժանում*
— власти *իշխանության բ.*
— огня *կրակի բ.*
— роты *վաշտի բ.*
Разделить огонь от такого-то орудия в 00—00 *Կրակը բաժանել այսինչ հրանոթից* 00—00
— огонь по фронту *կրակը բաժանել ճակատով*
Раздельность *Բաժանություն, բաժանակիություն*
Раздельный *Բաժան. բաժանակի*
— ая наводка, — ое прицеливание *բաժանակի նշանառություն*
Раздробить *Մանրել. մաս-մաս անել*
— войско *զորքը մաս-մաս անել, մանր մասերով ցրել*
Раздутость канала винтовки, орудия *Ուռածություն հրացանի, հրանոթի փողանցքի*
Раз'езд *Շրջագայություն* || *ճեծյալ պարեկ. ճեծե-յալներ, տ.* дозорный обход, конный обход, патруль
Раз'ездные деньги *Շրջագայության դրամ*
Разжаловать *Ապաստիճանել*
Разлет, разлетка разрывных частей (осколков) снаряда, шрапнели *Տարածություն արկի, շրապնելի պայթուցիկ մասերի (կտորանքի)*
— дроби, картечи *կոտորակի, կարտեչի տարածություն* *(Թափ*
— ядра *հրետագնդի տարածություն* || *Թռիչքի ուժ.* Ядро на излете, в нем уже нет разлету *հրետագունդն ընկնելու վրա է, նրա մեջ էլ թռիչքի ուժ չկա, թափ չկա.*

Различие *Զանազանություն. տարբերություն* || *խտրություն*

Разложение *Տարրալուծում* || *քայքայում*

— армии *բանակի քայքայում*

— пехоты *հետևակազորի քայքայում*

Разложить, разлагать *Տարրալուծել* || *քայքայել*

Разлопаться, разлопнуться *Տրաքել, տրաքտրաքել*

Разлучение *Անջատում*

Размах *Թափահարում. տարուբերում* || *Թափ*

Ударить всем —ом, во весь —, со всего —ху, с —ху *հարվածել, խփել բոլոր թափով, բազկի բոլոր թափով*

Размахать, размахивать *Թափահարել. տարուբերել, ճոճել,* տ. махать

— рукою над головою вправо и влево *Ձեռքը գլխավերևում թափահարել աջ ու ձախ (պայմ. նշան)*

— саблею, — шашкою направо и налево *Թուրը թափահարել, Թուրը թափահարել աջ ու ձախ (պայմ. նշան)*

Разменить, —нять *Փոխել (մի բան մի բանի, մի բան մի բանի հետ). փոխանակել*

— деньги *դրամ փոխել* || *փող մանրել*

— пленных *գերիներին փոխել, գերիների փոխանակություն անել,* տ. обмен

Размер *Չափ* || *չափվածք* || *չափակցություն*

— шага *քայլի չափը, քայլի մեծությունը*

Размерить *Չափել* || *չափակցել*

— части снаряда *հրանոթի մասերը չափակցել*

Разместить, размещать *Տեղավորել*

Размещение *Տեղավորում. տեղավորություն*

— частей по квартирам, по домам *զորամասերի*
տեղավորումը բնակարանների, տների մեջ.
Размол *Աղալը, աղացում* (*տ.* расквартирование
Мука крупного —ла *խոշոր (աղացած) ա-*
լյուր (*Նանայր շփխելուց*)
— колесной втулки *անվի պտանոցի մաշվելը* (*լայ-*
Размотка и смотка проводов *Լարերը բանալն ու*
կծկելը
Размундштучивать *Դանդրանավանդը հանել*
Размыкание и смыкание интервалов *Միջանցների*
բացում յեվ փակում
Размыкать, разомкнуть интервалы *Միջանցները*
բանալ, տ. разомкнутый, *ճկեղ.* смыкать, сом-
—ться *բացվել* (кнутый
Шеренга, налево (направо от середины, столько-то шагов) разомкнись! (*հրամ.*) *Տո-*
ղան, ձախ (աջ, կենտրոնից այսքան քայլ) բացվի՛ր.
Размыть, размывать *Լվանալ (վերքը)* ‖ *ողողա-*
տել (ափերը, թմբերը)
Разница *Տարբերություն*
Разнобойность орудий *Հրանոթների տարանձ-*
Разногласие *Տարաձայնություն* (*րություն*
Разнокалиберное оружие *Տարակալիբր, զանա-*
զան տրամաչափանի զենք (*թյուն*
Разномыслие *Տարախոհություն. տարակարծու-*
Разносная книга, разносный журнал *Ծրարաբերա-*
կան մատյան, գրքի մատյան, տ. рассыль-
ная книга
Денежная —ая книга *դրամի ծրարաբերական*
մատյան, գրքի դրամական մատյան

Разносчик Ցրիչ
Разнуздать лошадь Ձիու լկամը (բերնից) հանել
Разный Տարբեր, ջոկ || զանազան, այլեւայլ
—ые роды войск զորքերի զանազան տեսակները
Разомкнутый Բաց
—ая колонна բ. սյուն
—ый строй բ. շարք
Разомкнуто на столько-то шагов! (հրամ.) Բաց-
Разорвать т. разрывать (ված այսքան քա՛յլ:
Разорение Ավերում
Разорить Ավերել
Разоружение Զինաթափում, ապազինում
Разоружить Զինաթափել, զինաթափ անել. ապա-
— крепость բերդն ապազինել (զինել
—женный զինաթափ. ապազեն
Разредить, разрежать Նոսրացնել
—женный строй Նոսրացրած, նոսր շարք
Разрежение рядов Շարքերի նոսրացում
Разрез Կտրվածք || տրամատ, т. профиль
— поперечный Խոտորնակի, լայնակի տրամատ
— продольный յերկայնակի տրամատ
Разрезать Կտրել || տրամատել
— неприятеля Կտրել թշնամու մեջ մտնել. կտրել թշնամուն յերկու մասի բաժանել
Разрезной Տրամատական, տրամատ(վ)ած
—ая винтовка տ. հրացան
—ой патрон տ. փամփուշտ
—ая чека յերկճիղ բալիք
Разрешение Վճռում. լուծում || թույլտվություն
Разрешить Վճռել. լուծել || թույլ տալ

Разрознить *Անջատել*
Разрозненный *Բաժան, անջատ*
—ые группы *բաժան-բաժան (անջատ) խմբակներ*
—ые действия *անջատ գործողություններ*
Разрушение *Կործանում, քանդում*
— города *քաղաքի կ.*
— заграждений *փակոցների կ.*
— моста *կամրջի կ.*
— укреплений *ամրությունների կ.*
Разрушитель *Կործանիչ*
Разрушительное действие снаряда *Արկի կործանիչ (կործանարար) ներգործություն*
Разрушить *Կործանել, քանդել*
Разрыв *Պատառում. պատառվածք. ճեղք || խզում || պայթում, տրաքելը*
— бомбы *ռումբի պայթում*
— в боевом порядке *խզում մարտակարգի մեջ*
— в колонне *խզում զորասյունի մեջ*
— перемирия *զինադադարի խզում*
— связи частей *զորամասերի կապի խզում*
— ствола *փողի պատառում*
Разрывать, разорвать *Պատռել, ճղել || պայթեցնել, տրաքեցնել || խզել*
— договор *դաշինքը խզել*
— связь *կապը խզել, կտրել*
— строй неприятеля *թշնամու շարքը պատռել*
Пушку, ружье разорвало *Թնդանոթը, հրացանը պայթեց, տրաքվեց, ճայթեց*
Разрывной *Պայթուցիկ*
—ая бомба *պ. ռումբ*

—ой заряд պ. լից
— ая пуля պ. գնդակ
—ой снаряд պ. արկ
Разряд Կարգ
— жалованья ռոճկի կարգ
— штрафованных պատժվածների կարգ
Обоз первого —да առաջին կարգի գումակ
Нестроевой старшего — да ավագ կարգի
անշարք զինվոր (ցը հանել
Разрядить, разряжать Լցահանել, (հրազենի) լի-
— орудие հրանոթը լցահանել, հրանոթի լիցը
Разряжай! (հրամ.) Լիցը հա՛ն (հանել
Разряжение Լցահանում
Разрядник Լցահան
— орудия հրանոթի լցահան, արկահան
— пулемета գնդացրի լցահան
Раз'яснить Պարզել, բացատրել
Район Շրջան
— действий գործողությունների շ.
— действительного огня գործուն կրակի շ.
— квартирный բնակարանային շ.
— квартирования войск զորքերի բնակության շ.
— крепости բերդի շ.
— местности վայրի շ. (պանության շ.
оборонительный — крепости բերդի պաշտ-
— расположения տեղավորության, դասավորու-
թյան շ. (թյան) պահպանության շ.
— сторожевого охранения անշարժ (տեղավորու-
— укрепленный ամրացրած շ., ա. плацдарм
Ракета Հրթիռ

— боевая *մարտական հ.*

— зажигательная *հրձիգ հ., հրդեհիչ հ.*

— разноцветная *բազմագույն հ.*

— светящаяся, — световая *լուսատու հ.*

— со звездками *աստղավոր հ.*

— сигнальная *ազդանշանի հ.*

— спасательная *փրկարար հ.*

Раковина, раковинка от ржавчины *ժանգի կե-*

Рама *Շրջանակ* *(ռու ք (ժանգի կերած տեղը)*

— минная *ականի շ.*

— поворотная *շրջադարձ (դարձնող) շ.*

Рамка *Շրջանակ, շրջանակիկ*

— прицельная *նշանոցի շրջանակ*

— револьвера *ատրճանակի շրջանակ*

Рамочный прицел *Շրջանակավոր նշանոց*

Рана *Վերք*

Покрытый ранами *Վիրալից*

Ранг *Կարգ, աստիճան*

Капитан первого (второго) ранга *առաջին (երկրորդ) կարգի նավապետ*

Ранение *Վիրավորում*

Раненый *Վիրավորված, վիրավոր*

Ранец *Պարկ, կաշեպարկ (շնբրազ)*

— с прибором *պարկ իր պարագայքով (դանակ, թեյ, աման, մկրատ չեվ այլն. որ զինվորը պահում է իր պարկի մեջ)*

Ранечный прибор *Պարկի պարագայք*

Ранжир *Հասակի կարգ*

Построение по —ру *հասակի կարգով շար-վածք, շարվելը*

Ранжирный список, строй *Հասակի կարգով ցու-ցակ, շարք*

Ранжировать *Հասակի կարգով շարել* *(պաշար*

Ранцевый запас продовольствия *Պարկի պարէնք*

—ое снаряжение *պարկային հանդերձանք*

Рапира *Թափիր (յերկայն յեվ ճկուն սուսեր սրամարտութեան)*

Рапорт *Զեկույց, զեկուցում, տ.* донесение

— письменный *գրավոր զ.*

— словесный *բանավոր, բերանացի զ.*

Подавать, представить — *զեկուցում տալ, ներկայացնել*

Рапортовать *Զեկուցել (բերանացի կամ գրավոր), տ.* доносить

Раскаление *Շիկացում*

Раскалить *Շիկացնել*

Раскаленный *Շիկացած*

— до-красна *կարմրաշեկ, հրաշեկ, տարաշեկ*

— до-бела *լուսաշեկ*

Расквартирование войск *Զորքերի տեղավորում բնակարանների մեջ, տ.* размещение частей по квартирам

Место зимнего —ия войск *զորքերի ձմեռնային բնակութեան տեղ, ձմեռնային բնակատեղ, ձմերոց*

Раскладка *Բաշխում. բաշխ*

— обеда *ճաշի բաշխ*

— податей *տուրքերի բաշխ*

— продовольственная, — припасов *պարէնի, մթերքների բաշխում*

— рекрутской повинности *նորազինական պարտքի, նորազիններ տալու պարտքի բաշխում, զինապարտություն ք.*

— фуражного довольствия *խարի բաշխ*

Расклепать *Դուրգամատել, գամերը հանել || բնկնատել, բնկնաթափ անել (հրանոթը)*

Расклепка орудия *Բնկնատում հրանոթի*

Расковать лошадь *Պայտահան անել ձին, ձիու պայտը հանել*

Расковаться *Պայտահան լինել, պայտաթափ լի-*

Раскопать *Պեղել. բրել (նել, պայտը գցել*

Раскупорить (бутылку, ящик) *Խցանահանել (շիշ, արկղ), խցանը հանել, բանալ*

— пачку, коробку патронов *բանալ փամփուշտի ծրարը, տուփը*

Распалить, распаливать весь порох, все патроны *Կրակել-վերջացնել, սպառակրակել բոլոր վառոդը, բոլոր փամփուշտները*

Расписание *Բաշխում (գրավոր) || ցուցակ. կարգացույց, կարգագիր*

— боевое *մարտական կարգագիր*

— занятий *պարապմունքների ցուցակ*

— квартирное *բնակարանային ցուցակ*

— мобилизационное *ռազմահավաքման կարգագիր*

— поездов, — о движении поездов *գնացքների ցուցակ, կարգացույց*

— постам *պոստերի, պահակների ցուցակ*

— расходов *ծախսերի ցուցակ*

Расписать *Բաշխել (գրավոր կերպով)*

— призывников по полкам *(զորա)կոչիկներին բաշխել, բաժանել գնդերի մեջ, տ.* распределить

— части по квартирам զորամասերը բաժանել բնակարանների վրա

Расписка Ստացական, ստացագիր. ստորագրու- (թյուն

— в приеме ընկալագիր

Взять, дать —ку о получении ստացական առնել, տալ

Дать —ку о получении денег փողն ստանալու համար ստորագրություն տալ

Дать под —ку տալ՝ ստացական առնելով, ստորագրություն առնելով (թյամբ

Под —ку начальника պետի ստորագրու-

Распланировать Հարթահատակել || հատակագծել

Распланирование Հարթահատակելը

Расплющить пулю Տափակացնել գնդակը

—ться տափակել

Расположение Տեղավորություն. տեղավորում || դասավորություն. դասավորում || տրամադրություն

— бивачное, биваком բացօթեգային տեղավորություն, բացօթյագում տեղավորվելը

— боевое մարտական դասավորություն

— боевого порядка մարտակարգի դասավորություն

— взаимное փոխադարձ դասավորություն

— искусное հմտորեն դասավորում

— квартирное, по квартирам բնակարանային տեղավորություն, բնակարաններում տեղավորվելը

— квартиро-бивачное, квартиро-биваком բնակարան ու բացօթեգային տեղավորություն, բնակարան ու բացօթյագում տեղավորվելը

— на месте *տեղավորություն, տեղում դասավորություն*

— на месте вне огня *կրակից դուրս տեղավորվելը, տեղավորություն*

— на отдых *հանգստյան տեղավորություն*

— непрерывное *անընդհատ դասավորություն, տեղավորություն*

— постов летучей почты *թռուցիկ փոստի (փոշտի) կայանների դասավորություն*

— противника *հակառակորդի տեղավորություն, դասավորություն (դավորեկը*

— пулемета на позиции *գնդացիրը դիրքում տե-*

— совместное *միասին տեղավորվելը, միասնական տեղավորություն*

Расположить, располагать *Տեղավորել* || *դասավորել* | *տրամադրել*

— войско по деревням, по границе *զորքը տեղավորել գյուղերում, սահմանի վրա*

— в одну линию *մի գծով դասավորել*

Расположиться, располагаться *Տեղավորվել* || *դասավորվել* || *տրամադրվել, տրամադիր լինել*

— лагерем *բանակել, ճամբարում տեղավորվել*

— на биваке *բացօթյագում տեղավորվել*

— на дневку *ցերեկելու, ցերեկօթում տեղավոր-*

— на ночлег *գիշերելու տեղավորվել (վել*

— рядом *կողք-կողքի, իրար կողքի տեղավորվել, դասավորվել*

— уступами *աստիճանաձև դասավորվել*

Обстоятельства располагаются в пользу противника *հանգամանքները դասավորվում են հակառակորդի օգտին, հօգուտ հակառակորդի*

Распорядитель Տնօրեն, կարգադրիչ, տնօրինիչ
Распорядительность Տնօրինչություն
Распорядительный Տնօրեն, տնօրինիչ, կարգադիր
—ый комитет по эвакуации բացահանության տնօրեն (կարգադիր) կոմիտե(ա)
Распорядиться, распоряжаться Կարգադրել, կարգադրություն անել, տնօրինել
Распорядок Կարգ, կարգուկանոն (կարգուկանոն
внутренний — части զորամասի ներքին
повседневный — ամենօրյա կարգ
— служебный ծառայության կարգուկանոն
Распоряжение Կարգադրություն, տնօրենություն
— для боя մարտի կարգադրություն
— искусное բանիմաց կ.
— мобилизационное ռազմավորման կ.
— письменное գրավոր կ.
— предварительное կանխական, կանխավ արած կ.
— словесное բանավոր, բերանացի կ.
Назначить в —ние начальника պետի տնօրինության (տրամադրության) տակ դնել, նշանակել ի տնօրինություն պետի
Находиться в — տնօրինության տակ գտնվել, տ. ве́дение (նություն
Отправить в (на) — ուղարկել ի տնօրե-
Поступать в — տնօրինության տակ մտնել
Распределение Բաշխում, բաժանում || դասավորում. դասավորություն
— в войска запасных պահեստայինների բաշխումը զորքերի մեջ. պահեստայիններին զորքի մեջ բաշխելը

— взводов в цепь и резерв *դասակների բաշխումը (բաժանելը) շղթայի յեվ ռեզերվի*

— войск, сил на позиции *զորքերի, ուժերի բաշխումը դիրքում*

— войск по боевым участкам *զորքերի բաշխումը մարտական տեղամասերի մեջ*

— лошадей по категориям *Ձիերի բաշխում (բաժանում) ըստ կատեգորիաների (հրետանու, հեծելազորի, գումակի յեվ այլն)*

— наряда *վերակարգի բաշխում*

— обоза при обороне *գումակի բաշխում պաշտպանության ժամանակ*

— огня *կրակի բաշխում*

— позиции *դիրքի բաշխում*

— продуктов *մթերքների բաշխում*

— пулеметов по участкам *գնդացիրների բաշխումը տեղամասերի մեջ*

— рабочих *բանվորների բաշխում*

— рот в боевые участки *վաշտերի բաշխումը մարտական տեղամասերի մեջ, մարտավայրերի մեջ*

— часов занятий *պարապմունքների ժամերի բաշխումը. դասավորությունը*

Распределительные списки *Բաշխական, բաշխման*

—ая доска *բաշխական տախտակ (ցուցակներ*

Распределить *Բաշխել ‖ դասավորել ‖ տրամաբաշխել*

— новобранцев по полкам *նորակոչիկներին բաշխել (բաժանել) գնդերի մեջ, տ.* расписать

Распускать, распустить *Արձակել*

— запасных պահեստիների ա.
— знамена դրոշները բանալ, պարզել
— полк գունդն ա.
— соединение միավորությունն ա.

Распутие ճանապարհների խաչմերուկ, ճանապարհակիցը, ա. перекресток ‖ ճանապար-հաճյուղը, յերկու ճանապարհի բերան

Распутица ճանապարհների փոս ժամանակը (ձյունհալքի, գարնան յեվ աշնան անձրևների, ցեխի ժամանակը)

Распущенность Սանձարձակություն ‖ մեղկություն
— нравов բարքերի մեղկություն, ապականություն

Распылительный Փոշիացնող
—ый насос փ. ճնշող
—ый прибор փ. անոթ

Рассвет Լուսաբաց

Расседлать Թամբը հանել, վերցնել

Рассеивание, рассеяние Ցրում
Большое — огня в глубину и малое в стороны կրակի մեծ ցրում խորությամբ յեվ փոքր ցրում դեպի աջ ու ձախ կողմերը
— выстрелов, пуль ձիգերի, գնդակների ց.
Искусственное — выстрелов ձիգերի արհեստական ց.
Площадь —ия ցրման մակերես
Стрельба с —ием ցրելով հրաձգություն

Рассеивать, рассеять Ցանել. ցրել. ցիրուցան անել
—ивающее приспособление ցրող հարմարանք
—щий механизм ցրող մեքանիզմ

Расселина Փապ, փապար ‖ ճաք

Рассмотреть, рассматривать вещи, дела *Նայել ի-րերը, գործը*

Дело еще не рассмотрено *գործը դեռ չի նայված*

Рассортировать патроны, снаряды *Տեսակավորել փամփուշտները, արկերը*

Рассортировка *Տեսակավորում*

Рассредоточенность *Ապակենտրոնացած լինելը*

Рассредоточивание огня *Կրակի ապակենտրոնա-ցում, տարկենտրոնացում*

Расставить, расстановить посты, часовых, рабочих *Պոստեր (պահակներ), ժամապահներ, բանվորներ դնել, կանգնեցնել այս և այն տեղերում*

Расстлать, разостлать, расстилать *Փռել, սփռել*

Расстояние *Հեռավորություն || հասողություն, հաս* (ность

— прямого выстрела *ուղիղ ձիգի հաս, տ.* даль-

— ружейного выстрела *հրացանի գնդակի հասո-ղություն, հաս, գնդակընկեց, գնդակահաս, տ.* перелет, перестрел

На —нии ружейного выстрела *հրացանի գնդակի հասողության, մի գնդակընկեց հեռավորության.*

На —ни пяти верст *հինգ վերստ հեռա-վորության, հեռավորության վրա.*

Прицел ставится по —нию *Նշանացը դրվում է՝ նայելով հեռավորության, հեռավորու-թյան համեմատ*

Расстрел *Փողանցքի լայնացում (շատ հրաձգու-թյունից)||գնդակահարություն*

Расстрелять, расстреливать Զգել-վերջացնել, սպառածել (փամփ., գնդակներ, արկեր) || խփել-ջարդել (գնդակներով, հրետագնդե-րով) || գնդակահար անել, գնդակած անել || գնդակահարել, հրացանի բռնել, հրացա-նազարկ անել, խփել (կրակել

— в упор կից մոտից, կից դեմ արած արձակել,

— все патроны, снаряды բոլոր փամփուշտները, արկերն սպառածել (դակած անել

— противника հակառակորդին գնդակահար, գրն-

— щит одним залпом մի համազարկով խփել-ջարդել վահանը

Расстроить, расстраивать Խանգարել. քայքայել

— неприятеля Թշնամուն քայքայել

Расстройство Խանգարմունք. քայքայում

— духовное հոգեկան խանգարմունք

— транспорта Փոխադրանքի (փոխադրական մի-

Рассыльный Թղթատար (ջոցների) քայքայում

Рассыльная книга Ծրարբերական մատյան, ա.

Рассыпание Ցրում (разносная книга

— взвода դասակի ց.

Рассыпать Ծաղ տալ, ցանել, ցրել. ցիրուցան ա-

— в цепь շղթայի ցրել (նել

— неприятеля Թշնամուն ցրել, ցիրուցան անել

—ающее приспособление ցրող հարմարանք

Рассыпаться Ցրվել, ցրիվ գալ

— в цепь շղթայի ցրվել

Рассыпной Ցրիվ

—ая атака ց. գրոհ

—ой строй ց. շարք

Растирать, растереть *Մանրել, փշրել* || *քսել, լո-*
Растительный *Բուսական* (*սել. տրորել* || *շփել*
—ый грунт *բ., բուսածող գետին*
—ая маскировка *բ. քողարկում, բույսերով քո-*
—ое масло *բ. յուղ, ձեթ* (*ղարկում*
Растрата *Վատնում*
Раструб *Փողի լայնաբերան*
— кожуха пулемета *գնդացրի պատյանի բերան*
— микрофона *մանրաձայնի լայնաբերան*
Растушевание, растушевка *Շրածում, շրվածք, ա.*
Растушевка *Շրածիչ* (тушевка
Растюковка одежды *Հագուստի հակը բանալը*
Растюко(вы)вать *Հակը բանալ*
Растягивать, растянуть *Ձգել. յերկայնաձգել* || *յեր-*
-- дело *գործը յերկարաձգել* (*կարաձգել*
— дистанцию *հեռավորությունը յերկայնաձգել, յերկայնել*

Строй должен быть растянут по фронту *շար-քը պետք է ձգված լինի ճակատով*

Растягиваться, растянуться *Ձգվել. յերկայնաձգվել* || *յերկարաձգվել*

Колонна, имеющая менее 4—5 человек по фронту, на походе сильно растягивается *ճակատի գծում 4—5-ից պակաս մարդ ունեցող զորասյունը յերթի ժամանակ շատ է յերկայնաձգվում* (*վածություն*

Растяжка колонны *Սյունի յերկայնաձգում, ձգ-*
Расформирование полка *Գնդի լուծում*
Расформировать часть *Զորամասը լուծել*
Расхищение *Հափշտակություն* (*ցրնելը*
Расход *Ծախս* || *յելք. բանի ուղարկ(վ)ելը* || *բանե-*

— денег, — денежный դրամական ծախք
— людей для связи զինվորների ելքը (ուղարկված լինելը, ցրված լինելը) կապի համար
— патронов, снарядов փամփուշտների, արկերի բանեցնելը, սպառում
—ы по постройке շինության ծախքեր
— и приход ելք ու մուտք

Все люди в расходе բոլոր զինվորները ելքի մեջ են (դուրսը բանի յեն ուղարկված, ցրված են).

Обед для расхода ճաշ ելքի համար.

Выписать в расход ելք գրել, ելքի մեջ գրել

Расходиться, разойтись Ցրվել, զանազան կողմեր գնալ ‖ ծախսվել ‖ տարամիտել
—ящиеся линии տարամետ գծեր, հկնշ. сходя-

Разойдись! (հրամ.) Ցրվի՛ր. (щиеся

Расходный Ծախքի, ելքի, բանեցնելու
—ая касса ելքի դրամարկղ
—ая книга ելքի (ծախքի) մատյան
—ый магазин ելքի (բանեցնելու) մթերանոց
—ые парки ելքի (բանեցնելու) պարկեր, կրանր-
—ое расписание ելքի (ծախքի) ցուցակ (ներ
—ая статья ելքի հոդված
—ая страница ելքի յերես, էջ (մատյանի մեջ)

Расходовать Ծախսել, բանեցնել . (նեցնել
— патроны, снаряды, փամփուշտներ, արկեր բա-

Расценить двуколки, делать расценку двуколок Յեր-կանիվների արժակել միմյանցից

Расчет Հաշիվ, հաշվելը, հաշվարկ ‖ համրանք ‖ հաշվենկատություն

— батареи, команды, личного и конского состава, соединений, шеренги *համրանք՝ մարտկոցի, խմբի, անձնական յեվ ձիական կազմի, միավորումների, տողանի*

— взводный, ротный *դասակի, վաշտի համրանք*

— в действительном употреблении отпущенной суммы *բաց թողած գումարի իսկական գործածության հաշվետվություն*

— для формирования нештатных команд *հաշվարկ արտահաստիք խմբեր կազմելու համար*

— постройки *շինվածքի հաշվարկ*

Принимать в — *հաշվի առնել.*

Построение для —та и смотра *շարվածք համրանքի յեվ զորատեսի համար.*

Прогонные деньги, по —ту 4 коп. на одну версту *ուղեգրամ, հաշվելով վերստին 4 կոպ.*

Производить — для посадки на коней *համրանք կատարել՝ ձիերը հեծնելու համար.*

Составить подробный — числа и рода снарядов *արկերի թվի յեվ տեսակի մանրամասն հաշիվը կազմել.*

Составить необходимые —ты для производства контр-атаки *անհրաժեշտ հաշիվներ անել (ծրագիրներ կազմել) հակագրոհ գործելու համար, ու.* составить соображения.

Смену производить с таким —том, чтобы она закончилась к рассвету *պահակափոխությունը պետք է կատարել այն հաշվով, որ լուսաբացին վերջանա.*

Расчетная ведомость *Հաշվետվության տեղեկա-*

—ая книга *հաշվեմատյան* *(գիր*

Рассчитать *Հաշվել, հաշիվ անել* *(վերջացնել*
Рассчитаться *Համրել, համարել || հաշիվ տեսնել,*
— на первые и вторые номера *առաջին ու յերկ-րորդ համարներն տալ*
На первый и второй рассчитайсья! *(հրամ.)* *Առաջին ու յերկրորդ տալ՛;* *(տա:*
По два рассчитайся! *(հրամ.)* *«Մեկ-յերկու ս-*
По порядку рассчитайся! *(հրամ.)* *Կարգով համ-*

Расчленение *Անդամատում, մասնատում* *(զի՛ր:*
— боевого порядка *մարտակարգի մասնատում*
— по фронту и в глубину *մասնատում ճակատի յերկայնությամբ յեվ խորությամբ*

Расчлененный боевой порядок *Մասնատ(վ)ած մարտակարգ*

Расширение ствола *Փողանցքի լայնացում*
Расщелина *Պատռվածք, ճեղքվածք, փապ, փա-պար || վիհ* *(մանագրի, հաշտությա*
Ратификация договора, мира *Վավերացում պայ-*
Ратник *Ռազմիկ (աշխարհազորի)*
— ополчения первого разряда *առաջին կարգի աշխարհազորի ռազմիկ*

Ратное дело *Ռազմական գործ, ռ. արվեստ*
Ратовище *Նիզակակոթ*
Рать *Պատերազմ || զորք*
Рацион *Օրուտեստ, օրաբաժին, օրապահիկ (զին-վորի) || օրական կեր (ձիու), խոտի օրաբա-*
Рационные деньги *Օրուտեստի դրամ* *(ձին*
Рвать, рвануть *Պատռել, ճղել || պոկել, խլել, քա-շել հանել || քաշել, ձիգ տալ || թափ տալ*

Рваться, рвануться Պատռվել, ճղվել ‖ պոկվել— կտրվել ‖ ճգնել պոկվելու, դուրս պրծնելու ‖ Թափ տալ ‖ յառաջ վազել, տապել, տապ-տապել (մի բանի համար), սաստիկ բաղձալ

— на войну յառաջ, վազել, տապել, տապտա-պել պատերազմ գնալու համար, կարա-կատոր լինել պատերազմի համար

Лошади рванулись и вытащили засевшую в грязи повозку ձիերը թափ տվին յեվ քա-շեցին հանեցին ցեխի մեջ խրված սայլը.

Ребристый Հատատակող ‖ կողիկ, կողավոր

—ая форма поверхности пулемета գնդացրի (փո-ղի) մակերեվույթի կողավոր ձեվը

Ребро Կող ‖ յեզր

— штыка սվինի կող

Ребус Ռեբուս

Ревизионный Վերաքննական. վերաքննիչ

—ая комиссия վերաքննիչ հանձնաժողով

—ый комитет վերաքննիչ կոմիտե

Ревизия Վերաքննություն

Револьвер Ատրճանակ

— с простым, с тройным действием պարզ, յե-ռակի գործողությամբ ա.

— трехлинейный յերեք-գծանի ա.

Революционер Հեղափոխական (գոյ.)

Революционный Հեղափոխական (ած.)

—ый военный совет հ. ռազմական խորհուրդ

—ая дисциплина հ. կարգապահություն

—ый закон հ. օրենք

—ый трибунал հ. դատարան

Революция Հեղափոխություն

Регистрация Ցուցակագրություն || գրանցում, տո-

Регулирование Կանոնավորում (մարագրություն

— стрельбы հրաձգության կ.

Регулирующий винт Կանոնավորող պտուտակ

Регулярность Կանոնավորություն

Регулярное войско Կանոնավոր զորք

Редактировать Խմբագրել

Редан (ամրաշին.) Ռեդան, կեռիք

— двойной կրկնակի ռ.

Редкий Նոսր, ցանցառ || անկանոնավոր. ճաղվա-

—ый лес Նոսր, ցանցառ անտառ (գյուղ

—ый огонь ցանցառ, հատ-հատ կրակ

—ая стрельба ցանցառ հրաձգություն

—ая цепь мелких дозоров մանր (փոքրաթիվ) պահակների նոսր շղթա

Редут (ամրաշին.) Ռեդուտ, ամրոցիկ

Редюит (ամրաշին.) Ռեդուիտ

— укрепленный ամրացրած ռ.

— центральный կենտրոնական ռ.

Режим Ռեժիմ, վարչակարգ

Резак Կտրոց || ձևիչ

Резерв Օժանդակ || պահեստ

— артиллерийский հրետանական օժ.

— батарейный մարտկոցի օժ.

— врачей բժիշկների պահեստ

— милиции միլիցիայի պահեստ

— общий, главный ընդհանուր, գլխավոր օժ.

Общий — армии բանակի ընդհանուր օժ.

— ротный, батальонный, полковой, бригадный, дивизионный, корпусный վաշտի, գումարտակի, գնդի, բրիգադի, դիվիզիայի, կոր-
— сторожевой պահպանակային օժ. (պահակ օժ.
— территориальной армии յերկրային բանակի պահեստ (Ֆրանսիայում, համապատասխան է աշխարհազորին — ополчение)
— частный մասնավոր օժ.
Резервист Պահեստի
Резервный Օժանդակ
— ая армия օժ. բանակ
— ая артиллерия օժ. հրետանի
— ые войска օժ. զորքեր
— ая колонна օժանդակասյուն
— ый полк օժ. գունդ
— ый порядок օժանդակակարգ
— ая часть օժ. զորամաս
В резервную колонну влево (вправо)! (հրամ.) Դեպի ձախ (աջ) օժանդակասյուն կազմի՛ր։
Резервуар Պահաման (ջրի յեվ ուրիշ հեղուկների) ջրամբար, ջրանոց. տ. водоем
Резец Կտրիչ
— копытный սմբակի կտրիչ, սմբակահատ
Резина Ռետին
Резкий Կտրուկ. սուր | խիստ, սաստիկ. բարկ
— ий поворот կտրուկ (նեղ) պտույտ, նեղ (սուր, կարճ) ոլորան, տ. крутой поворот
— ий рельеф սուր ձեվեր, սուր ցայտ
Резня Կոտորած
Резолюция Վորոշում

— на бумагах *մակագրական վ., մակագրություն*
— собрания *ժողովի վ., վորոշման բանաձև*
— суда *դատավճռի հաստատություն, հաստա- տում*

Результат *Հետևանք ‖ արդյունք. ելք, վախճան*
— огня *կրակի հետևանք*
— стрельбы *հրաձգության հետևանք*

Резьба *Քանդակ. փորակ*
— винта *պտուտակի փորակ, ակոս*
— выпуклая *ցայտուն, կարկառուն քանդակ, բարձրաքանդակ*

Рейд конницы *Ասպատակ*, *ռ.* набег конницы

Рейдирующая часть *Ասպատակավոր զորամաս*

Рейка *Քանոն ‖ խամ*
— нивелирная *հարթաչափական քանոն*
Дальномер с рейкою, без рейки *քանոնով, առանց քանոնի հեռաչափ*

Река *Գետ*
— извилистая *ոլոր-մոլոր գ.*
— мелкая *ծանծաղ գ.*
— сплавная *լաստերթույց. լաստագնաց գ.*
— судоходная *նավարկելի գ.*

Реквизиция *Բռնագրավում*

Рекогносцировать *Շրջադիտել*
— дорогу, живые силы неприятеля, местность *շ. ճանապարհը, թշնամու կենդանի ուժերը, վայրը*

Рекогносцировка *Շրջադիտություն, զորական հետախուզություն, ռազմական հետախուզություն*, *ռ.* военная, войсковая разведка

— местности *վայրի շրջադիտություն*
— наступательная *հարձակողական շ.*
— укреплений *ամրությունների շ.*
— усиленная *ուժեղացրած շ.*
Рекогносцировочный отряд *Շրջադետ ջոկատ*
Рекомендательное свидетельство *Հանձնարարա-կան վկայագիր* *(գրքերի ցուցակ*
—ый список (рекспиесок) книг *հանձնարարված*
Рекомендация *Հանձնարարական*
Рекомендовать *Հանձնարարել*
Рекрут *Նորազեն, նորակոչիկ, դեոբնակր (զին-վոր), ա.* новобранец
Рекрутский *Նորազենների, նորազինական*
—ий набор *նորազենների հավաքում, նորակոչ-ների զորաժողով*
—ая повинность *նորազեններ տալու պարտք, նորազենների պարհակ*
Религиозная война *Կրոնական պատերազմ*
Рельеф *Ռելյեֆ, կարկառվածք, ցայտ* || *ցայտուն, կարկառուն քանդակ*
— земной поверхности *երկրի մակերևույթի կարկառվածքը, ցայտը, մակերևույթի կազմությունը*
— местности *վայրի կարկառվածք, ցայտ, մա-կերևույթի կազմություն*
— резкий *սուր ռելյեֆ, սուր ցայտ*
Рельефный *Ցայտուն, կարկառուն*
—ая карта *ցայտուն, ուռուցիկ քարտեզ, ա.* выпуклая карта
—ый план *ցայտուն հատակագիծ*

Рельефо-защитное свойство местности *Վայրի ռելյեֆա-պաշտպանական, ծածկա- պաշտպանական հատկություն*

Реляция *Ռազմագիր*

— обыкновенная, публичная, секретная *սովորական, հրապարակական, գաղտնի ռ.*

Ременная петля *Փոկի մերք, փոկամերք*

Ремень *Փոկ*

— двойной *կրկնակի փոկ*

— нагрудный *լանջափոկ*

оголовный — недоуздка *պախուցի գլխափոկ*

— плечевой *ուսափոկ*

— погонный *հրացանի փոկ*

— подбородный *ընկափոկ, տ.* подбородник (ник

— подбрюшный *փորատակի փոկ, տ.* подбрюш-

— поясной *գոտեփոկ*

— поясной с бляхой *ճիգավոր կաշեգոտի*

— приводный *շարժանիվորդ փոկ*

— ружейный *հրացանի փոկ*

— шейный *վզափոկ, տ.* подшейник

Брать ружье на ремень *հրացանը փոկի վրա առնել, ուսնիվար գցել.*

Иметь, нести ружье на ремне *հրացանը փոկի վրա, ուսնիվար ունենալ, կրել.*

На ремень! (*հրամ.*) *Ուսնիվա՛ր.*

Ремесленник *Արհեստավոր* (տավոր

Ремесленный *Արհեստական, արհեստի, արհես-*

—ое заведение *արհեստանոց*

Ремесло *Արհեստ*

— кузнечное *դարբնություն*

— столярное հյուսնություն
Ремешок Փոկ
Ремонт Նորոգություն
— дороги ճանապարհի ն.
— вещей, обоза, оружия իրերի, գումակի, զեն-
— зданий շենքերի ն. (քի ն.
— капитальный հիմնական ն.
— лошадей ձիերի ն., ձիական կազմի ն.
— частичный մասնակի ն.
Лошадь новобранного —та նորոգինակի ձի.
վերջին նորոգման ձի
Ремонтер Նորոգիչ (ձիերի)
Ремонтирование Նորոգում
Ремонтный Նորոգման, նորոգության
—ые деньги ն. դրամ
—ое депо ն. պահեստարան
—ые лошади նորոգինակի ձիեր
—ая мастерская ն. արհեստանոց
Реорганизация Վերակազմություն, վերակազմում
Репрессалии Ռեպրեսալիա, վրիժառություն
Репрессивные меры, репрессии Զսպողական մի-
Республика Հանրապետություն (ջոցներ
— советская социалистическая խորհրդային սո-
ցիալիստական հ.
Республиканский Հանրապետական
Рессора Զսպանակ (կառքի, հրետանայի)
Рессорность лафета Հրետանայի զսպանակու-
թյուն, առաձգություն (կառք
Рессорный экипаж Զսպանակավոր (առաձիգ)
Ретироваться Յետ քաշվել, նահանջել

Ретраншемент Պակից

Реформа Ռեֆորմ, վերանորոգություն, բարեփո-

Реформировать Բարեփոխել (խություն

Рецепт Դեղատոմս

Решение Վճիռ || լուծում

— вопроса Հարցի լուծում

— задачи Խնդրի լուծում

Решимость, решаемость задачи Խնդրի լուծելիու-

Решимый Վճռելի. լուծելի (թյուն

Решительность Վճռականություն

Решительный Վճռական

—ая атака Վ. գրոհ

—ый бой Վ. մարտ

—ая минута, —ый момент Վ. րոպե, վայրկյան

—ые результаты Վ. հետևանքներ

—ый удар Վ. հարված

Решетка Վանդակ

Решетчатый Վանդակավոր, ցանցկեն

—ый забор Վանդակապատ

Ржавчина Ժանգ

Ржавый Ժանգոտած, ժանգահար

—ый налет Ժանգի կորկ

Ржание Խրխինջ, վրնջյուն (դարձում

Рикошет Ընդոստյուն. վատատայուն || անդրա-

Пуля дала — գնդակն ընդոստեց, վատատանեց

Стрелок дал — հրացանաձիգը վատատայուն

տուաց բերեց (վատատատում

Рикошетирование ядра Հրետագնդի ընդոստում,

Рикошетировать Ընդոստել, վատատանել || անդրա-

Рикошетный Ընդոստանար (դառնալ

-ый выстрел *ռ. ձիգ*
—ая батарея *ռ. մարտկոց*
Риск *Ռիսկ*
Риска *Ռիսկա, ծիծնախազ*
Рискованное дело *Ռիսկավոր գործ*
Рисковать *Ռիսկ անել. վտանգել*
— жизнью *կյանքը վտանգել, վտանգի մեջ դնել*
Рисовать *Նկարել (մատիտով, գրչով)*
Рисунок *Նկար*
Ристалище *Արշավարան*
Риф *Խութ*
Робкий *Յերկչոտ, վեհերոտ* (*կեն փոս*
Ров *Փոս. խրամանդ* || *խանդակ, պարկեն, պար-*
— вдоль вала *պատնեշի փոս, պարկեն*
— водоотводный *ջրատար փոս, կորի*
— водяной *ջրի պարկեն, ջրապարկեն*
— главный, передовой, внутренний, наружный *գլխավոր, առաջի, ներսի, դրսի պարկեն փոս*
— крепостной *բերդի պարկեն, բերդի փոս*
— межевой, — пограничный *սահմանափոս*
— окопа *խրամատի փոս*
— траншеи *խրամի փոս*
Ровик *փոսիկ. կորի*
— подземный *ստորերկրյա կորի*
— стрелковый *հրաձգության փոս*
Ровность *Հարթություն*
Ровный *Հարթ* | *համաչափ, միակերպ*
—ый аллюр *հարթ, (համաչափ,միակերպ) քայլ*
— голос *հ. ձայն*
—ая дорога *հ. ճանապարհ*
—ая езда *հարթ գնացք (ձիու, կառքի)*

—ая местность ճ. վայր
--ое место ճ. տեղ
—ый шаг ճարթ (միակերպ, ճամաչափ) քայլ
Рогатка Խաչափայտէ ճեծան
— барьерная փակոցի խաչափայտէ ճեծան
Заградить дорогу рогаткою ճանապարհը փա-
կել խաչափայտէ ճեծանով
Рогожа Խսիր, փսիաթ. ճիլոպ
Рогульки подметные или полевые Յերկաթի տա-
Род Սեռ | տեսակ (տասկ, տ. каракули
— войск զորքի տեսակ
— огня կրակի սեռ, յեղանակ (вид огня կրակի
տեսակ, ձեվ)
— оружия զենքի տեսակ || զորքի տեսակ
Конный (пеший) род войск ձիավոր (հետե-
Родной край Հայրենի յերկիր (վակ) զորք
Рожок Փող, յեղջյուր, տ. труба
— сигнальный ազդափող
— ки боевой личинки (замка пулемета) մարտա-
կան փակի պոզիկներ (գնդացրի փականքի)
Сигнал на рожке փողազդ, փողով արված
Ролик Գլանիկ. անիվակ (ազդանշան
Роспись государственная Պետական յելեվմտա-
Рост Հասակ
(ցույց
Мишень, цель в — հասակաչափ թիրախ
Рота Վաշտ (նշան, նպատակ
— военно-телеграфная ռազմա-հեռագրական վ.
— воздухоплавательная օդագնաց վ.
— головная առաջավոր վ.
— дисциплинарная կարգապահական վ.

— из трех взводов *յերեք-դասականի վ.*
— исправительная *ուղղիչ վ.*
— минная *ականային վ.*
— направляющая *ուղղապահ վ.*
— партизанов *պարտիզանների, մելիքադեմների վ.*
— рабочая *բանվորական վ.*
— саперная *բրրդ, սակրավոր վ.*
— телеграфная *հեռագրական վ.*
— штрафная *պատժական վ.*
Ротный *Վաշտի*
—ый значек *վաշտի նշանակ, վաշտի վառ*
—ая колонна *վաշտասյուն*
—ый командир *վաշտի հրամանատար*
—ый сигналист *վ. ազդարար*
—ое учение *վ. վարժություն*
—ый участок, —ый боевой участок *վ. մարտական տեղամաս*
—ое хозяйство *վ. տնտեսություն*
В ротную колонну стройся! *(հրամ.) Վաշ-*
Роща *Պուրակ* *տասյուն կազմի՛ր։*
Ртуть *Սնդիկ*
— гремучая *շառաչուկ ս.*
Рубан, рубанок *Ռանդ, խարարտոց (ռանդա)*
Рубаха, рубашка *Շապիկ*
— верхняя *վերնաշապիկ, պատմուճան*
— гимнастическая *մարմնամարզություն, մար-*
Рубеж *Սահման. բնագիծ* *(զանրի պատմուճան*
— наступления *հարձակման բնագիծ*
— огневой *կրակի բնագիծ*
— стрелковый *հրաձգություն բ.*

Рубец Սպի, խծապ

Рубить Կտրել, հատել ‖ կոտորել

— неприятеля Թշնամուն կոտորել

—бящее оружие հատողական (կտրող) զենք

Рубиться Թրամարտել

Рубка Կտրելը. կոտորելը ‖ կտրում, կտրովի սրամարտություն, թրամարտություն, տ. фехтование на саблях

— леса անտառահատություն. փայտահատություն, փայտամթերություն

— учебная վարժական կտրում, վարժական կտրովի սրամարտություն, վարժական

Рубрика Հատված (Թրամարտություն

Ружейный Հրացանի, հրացանային

—ая бойница հրացանի հրակնատ

—ый выстрел հրացանային ձիգ

—ая граната հրացանի նռնակ

—ое дуло հրացանի (փողա)բերան

—ый огонь հրացանային կրակ

—ые приемы հրացանի վարարկներ (հնարքներ)

—ый приклад հրացանի կոթ

—ый ремень հրացանի փոկ

Ружье Հրացան (տ. винтовка

— винтовое, — нарезное ակոսավոր հրացան,

— гладкоствольное փողորկափող հ.

— двуствольное յերկփողանի հ.

— дульное բերանից լցվող հ.

— духовое հրաձիգ հ.

— игольчатое ասեղնավոր հ.

— кавалерийское հեծելակի հ.

— капсюльное *պատճավոր հ.*
— кремневое *կայծքարի հ.*
— магазинное *պահեստավոր հ.*
— меткое *ճիշտ խփող, դիպուկ հ.*
— охотничье *որսորդական հ.*
— пехотное *հետևակի հ.*
— ударное *բախողական հ.*
— учебное *վարժական, վարժության հ.*
Быть, держать под ружьем *զինված լինել, զենքը ձեռքին լինել, զենքի տակ պահել*
Носить ружье в руке *հրացանը ձեռքին կրել*
Стать в ружье *հրացանը ձեռքն առնել*
В ружье! *(հրամ.) Ի հրացա՛ն։*
Рука *Ձեռք*
На руку! *(հրամ.) Ձեռքի՛դ։*
Рукав *Թևք, թեզանիք ‖ աղիք, թեզան, կաշեփող, տ.* кишка, шланг
— минный *ականաթև, ականաճող*
— минный боевой *մարտական ականաթև*
— минный слуховой *լսելու ականաթև*
— насоса *ջրհանի աղիք, կաշեփող*
Рукавица *Թաթպան*
Рукавище *Թևիկոց*
Руководитель *Ղեկավար, առաջնորդ*
— ближайший *մերձավոր ղեկավար (Նորքել*
Руководить, руководствовать *Ղեկավարել, առաջ-*
Руководство *Ղեկավարություն ‖ ձեռնարկ*
Принять к —ву *ընդունել ի ղեկավարություն, ի առաջնորդություն (թյանց*
Под —вом начальника *պետի ղեկավարու-*

Руководствоваться *Ղեկավարվել, առաջնորդվել*
— следующими соображениями *առաջնորդվել հետևյալ նկատառումներով*

Руководящий *Ղեկավար, առաջնորդող*
—ие начала *ղ. սկզբունքներ*
—ие основания *ղ. հիմունքներ*
—ие указания *ղ. ցուցումներ*

Рукопашный бой, рукопашная *Ձեռնամերձ կռիվ, ձեռնամարտ, ձեռնակռիվ, կռվի խառ-*
— ая схватка *ձեռնամերձ գուպար (նուրդը*
Итти в рукопашную *ձեռնակռվի գնալ*
Вступить в рукопашный бой *ձեռնակռվի մեջ մտնել*

Рукоятка, рукоять *Կոթ, բռնատեղ, բռնակ* ‖ *դաստապան, մանիճ*
— катушки *կոճի մանիճ*
— кинжала *դաշույնի բռնատեղ, դաստապան*
— пулемета *գնդացրի բռնակ*
— револьвера *ատրճանակի բռնակ*
— стебля затвора *փակաղակի կոթունի բռնակ*
— шпаги *սուսերի բռնատեղ, դաստապան*
— эфеса *յիրախակալի բռնատեղ, դաստապան*

Рулевой *Ղեկավար, նավուղիղ*
—ая машина *ղեկաշարժ մեքենա*

Рулетка (с мерной тесьмой) *Ոլորակ (չափերիզով)*

Рупор *Ձայնատար (փող)*

Русло *Գետի փոս, գետի տաշտ, (նորաբանությամբ նաև «հուն», որ նշանակում է բնկապես* брод)

Ручка *Բռնատեղ, բռնակ (դռան), ունկ, կանթ (կաթսայի) || կոթ (մուրճի) | գաստապան (սրի)*

— рукояти *կոթի բռնատեղ, կ. բռնակ, կոթառ*

Ручной *Ձեռքի*

—ая бомба *ձ. ռումբ, ձեռնառումբ*

—ая граната *ձ. նռնակ, ձեռնանռնակ*

—ое оружие *ձ. զենք*

Рынок *Շուկա*

Рыночный курс *Շուկայի արժեգին*

—ые цены *շուկայի գներ*

Рысак *Վարգուն (ձի), սիգանգան*

Рысистый *Վարգուն, սիգանգան (ած.)*

—ый бег *վարգուն վազք*

—ая лошадь *վարգուն, սիգանգան ձի*

Рысить *Վարգել, սիգանգալ, չերկատրտել*

Рысь *Վարգ, սիգանգոց*

— быстрая, полная *արագ վարգ*

— маленькая, короткая *փոքր վարգ*

— облегченная *թեթեվ վարգ*

— учебная *վարժական վարգ*

Итти, двинуться рысью *գնալ, շարժվել վար-*

Рытвина *Սորատ, ջրփա, ուղխատ* *(գեալ*

Рычаг *Լծակ*

— буферной установки *թափարգել հաստարանի լ.*

— вьючный *բեռան լ.*

— коленчатый *ծնկաձեվ լ.*

— переводный *փոխադրիչ լ.*

Ряд *Շարք. կարգ | յերկյակ || շար*

—ды вздвоенные *բաշյակներ*

— головной *առաջավոր յերկյակ*

— неполный или глухой *միակ*

— полный в двушереножном строю *յերկյակ՝ յերկտողան շարքի մեջ (յերկտողան շարվածքի մեջ ուղղակի միմյանց յետևում, ծոծրակի գծով, կանգնած յերկու զինվորը կազմում են յերկյակ* — полный ряд, *իսկ յեթե յերկրորդ տողանի մեջ մի դատարկ տեղ է մնում, առաջ է գալիս առաջին տողանի մեջ ՛միակ* — неполный *կամ* глухой ряд)

—ды неприятельские *թշնամու շարքեր*

Прорвать неприятельские ряды *թշնամու շարքերը ճեղքել, շարքերի միջով պատռել անցնել.*

Пробиться сквозь неприятельские ряды *թշնամու շարքերի միջով խփել-անցնել, խըփել-դուրս գալ, ճանապարհ բանալ.*

—ды одежды нашивки *հագուստի (հագածների) պատվածքի շարեր*

— побед *հաղթությունների շարք, մի շարք հաղթություններ*

Вздваивать ряды *քառյակներ կազմել.*

Выстраивать ряды *յերկյակներ կազմել.*

Двинуть вперед рядами *առաջ տանել (շարժել) յերկյակներով, զուգաշար.*

Езда рядами *յերկյակներով (զուգաշար) ձիավարություն.*

Колонна рядами *զուգաշար սյուն.*

Каждый взвод может быть в развернутом строю или в колонне рядами *յուրաքանչյուր դասակ կարող է լինել յերկայնած շարքով կամ զուգաշարով.*

Ряды вдвой! (հրամ.) Քառյակ կազմի՛ր։

Ряды стройся! (հրամ.) Երկյակ կազմի՛ր։

Рядовой боец, рядовой Սովորական մարտիկ, սու-

Рядом Կարգով | իրար կողքի, կողքկողքի (կանգն

Ставить рядом по порядку номеров իրար կողքի կանգնեցնել համարների կարգով.

С.

Сабельный Թրի. թրավոր

—ые ножны թրի պատյան

—ое отделение թրավոր ջոկ

—ый удар թրի հարված

—ый эскадрон թրավոր հեծելավաշտ

Сабля Թուր

— кривая կեռ թ.

Садиться Նստել | հեծնել

Садись! (հրամ.) Հեծի՛ր։

Сак Հագարակ || саки, саквы խուրջին, թեռ

—ки для ячменя գարու թեռ.

Салазки Ձեռնասահնակ

Салют Ողջույն

— артиллерийский հրետանային ո. (ողջունել

Отдать, произвести, сделать — ողջույն տալ.

Отвечать на — ողջույնին պատասխանել.

Салютационная стрельба Ողջունի հրաձգություն

Салютация, салютование, салютовка Ողջունում

Салютовать Ողջունել

— знаменем դրոշով ո.

— пушечными выстрелами *Թնդանոթաձգու-*
— саблею *Թրով վ.* *(Թյամբ վ.*
— шпагою *սուսերով վ.*
Самовзводный револьвер *Ցնցակի գործողությամբ ատրճանակ, տ.* револьвер тройного действия
Самовольный *Ինքնակամ, ինքնագլուխ*
—ая отлучка из казармы *զորանոցից ի. բացակայելը, հեռանալը*
Самодвижущаяся мина *Ինքնաշարժ ական*
Самодействующие вспышки *Ինքնագործ բռնկում-*
Самодеятельность *Ինքնագործունեություն* *(ներ*
Самозаряжающееся ружье *Ինքնալից հրացան*
Самоискалечение *Ինքնախեղում, կամովին հաշ-*
Самокат *Հեծանիվ, տ.* велосипед *(մացում*
Самокатный пост *Հեծանվավոր պոստ, հ. պահակ*
Самокатчик *Հեծանվորդ, հեծանվավոր, տ.* вело-
Самолет *Սավառնակ, տ.* аэроплан (сипедист
— артиллерийский *Հրետանային ս.*
—-боевик *մարտիկ ս.*
—-бомбовоз *ռմբակիր ս.*
—-истребитель *կործանիչ ս.*
Самолетчик *Սավառնորդ, տ.* летчик
Самонадеянный *Անձնապաստան*
Самообладание *Ինքնազսպություն, ինքնիշխում*
Самооборона *Ինքնապաշտպանություն*
Самоокапывание *Ինքն իր համար խրամատ փորելը, ինքնախրամատացում* = [illegible]
Наблюдать за быстрым —ием всех бойцов взвода *հսկել, որ դասակի բոլոր մարտիկներն արագությամբ խրամատներ շինեն իրենց համար.*

Самоотверженне *Ինքնուրացություն*
Самоотверженный *Ինքնուրաց, անձնանվեր*
Самопожертвование *Անձնազոհություն*
Самостоятельность *Ինքնակայություն | ինքնու-*
րույնություն *(նություն*
Самоубийство *Ինքնասպանություն, անձնասպա-*
Самоуверенность *Ինքնավստահություն*
Самоуправление *Ինքնավարություն*
Сани *Սահնակ*
Санитар *Սանիտար. հիվանդապահ*
Санитарный *Սանիտարական*
—ая гигиена (сангигиена) *ս. առողջապահություն*
—ая двуколка *ս. չերկանիվ*
—ое имущество *ս. գույք*
—ая носилка *ս. պատգարակ*
—ое просвещение *ս. լուսավորություն*
—ое состояние *ս. վիճակ*
—ая станция *ս. կայան*
—ое управление *ս. վարչություն*
—ое учреждение *ս. հիմնարկ*
Сап *Խլնախտ*
Сапа *Սապ, քրուճ*
— двойная *կրկնակի քրուճ*
— обыкновенная туровая *ճապակողմնյան սո-*
— одинокая *միայնակ ք* *(վորական ք.*
— покрытая *ծածկված ք.*
— тихая *քայլաքայլ առաջացող ք.*
Итти, подвигаться сапою *քրուճով առաջ*
Сапер *Բրուց, սակրավոր* *(գնալ*

Саперно-маскировочная команда инструкторов *Հրահանգիչների բրոդ-քողարկու (սակրա-վոր-քողարկու) խումբ* *(բավարական*

Саперный *Բրոդ, բրոդական, սակրավոր, սակ-*

—ая рота, команда, часть, —ый баталион, —ые войска *բրոդ (սակրավոր) վաշտ, զորա-խումբ, զորամաս, գումարտակ, զորքեր*

Сапировать *Սապ բրել, բրուճ բանալ*

Сапные работы *Սապական, բրուճական աշխա-*

Сапог *Ճտքավոր կոշիկ, ճտքավոր* *(ճանրճներ*

—ги бурочные *այծենական ճտքավորներ*

Сапожник *Կոշկակար* *(ցիրր խնամեր*

Сбережение винтовки, пулемета *Հրացանը, գնդա-*

Сберечь. сберегать *Պահել, պահպանել || խնայել. խնամել* *(բաժ) ճաոքկ*

Сбитая мушка *Տեղահան արած (ծռած կաո-*

Сбить, сбивать *Տեղահան անել, տեղից հանել, քշել || վեր գցել, տապալել* *(թափ անել*

— ездока с коня *Ձիավորին ձիուց վեր գցել, ձիա-*

— наводку орудия *հրանոթի նշանառությունը խախտել, տեղահան անել* *(քշել*

— неприятеля с позиции *Թշնամուն դիրքից վանել*

— неприятельское орудие прицельным выстрелом *Թշնամու հրանոթը նշանացավոր ձիգով խոր-փել-տապալել, խորտակել, հրետանարել, տ.* демонтировать

— передовые части неприятеля *Թշնամու առա-ջավոր մասերը քշել, վանել*

— пушку с лафета *Խփել թնդանոթը հրետա-սայլից գցել, տապալել*

— разведку и охранение противника *յետ բշել, վանել հակառակորդի հետախուզությունն ու պահպանությունը*

— с места *տեղահան անել, տեղից բշել*

Сбиться, сбиваться в кучу *Կուտակվել*

— с дороги *ճանապարհից շեղվել, ճանապարհը կորցնել*

— с ноги *սխալ քայլել, անհամաչափ գնալ (ուրիշների հետ) || ոտից ընկնել, սաստիկ հոգնել (շատ ման գալուց)*

Новодка сбилась *նշանառությունը խախտվել է, նպատակից շեղվել է*

Сближение *Մերձեցում*

Сбор *Հավաքում*

— и хранение имущества *գույքի հավաքում յեվ պահպանում*

—ры в дорогу *ճանապարհի պատրաստություն*

— оружия *զինահավաք (տեսնել)*

Сбор (сигнал) *Հավաք (ազդանշան, վոր տրվում է թմբկահարությամբ կամ փողհարությամբ)*

— барабанный *թմբկահարությամբ (թմբուկով) հավաք, հավաքի թմբկահարություն*

— в колонну *զորասյունի հավաք, հավաք զորասյունի համար, հավաք ի զորասյուն*

— короткий, при разводе караулов (для наряда в караул) *կարճ հավաք, պահակատեսի ժամանակ (պահակակարգության համար)*

— начальников *պետերի հ.*

— общий, при исполнении гарнизонной и внутренней службы *ընդհանուր հավաք, կայազորի յեվ ներքին ծառայությունը կատարելիս*

— по рожку *փողհարությամբ (փողով) հավաք, հավաքի փողհարություն*

Трубить сбор *հավաք փչել* (*կանչում*

Пробитие сбора *հավաք զարկելը, հ. թմբկ-*

Бей сбор! (*հրամ.*) *Զա՛րկ հավաք։*

Сбор! (*հրամ.*) *Հավա՛ք։*

Сбор войск *Զորահավաք, հավաք, հավաքույթ*

— лагерный *ճամբարային հ.*

— летний *ամառնային հ.*

— общий *ընդհանուր հ.*

— подвижной *զորաշարժի, զորաշարժական հ.*

— по тревоге *տագնապի հավաք*

— учебный для запасных *վարժական հ. պահեստայինների համար, պահեստայինների վարժական հ.*

— учебный для неслуживших в войсках *վարժական հ. զորքի մեջ չծառայածների հա-*

— цепи *շղթայի հավաք* (*մար*

— частный *մասնավոր հ.*

Неявка к сбору *հավաքին չներկայանալը.*

Сборка винтовки, пулемета (*քանդած*) *Հրացանի, գնդացիրը սարքելը*

Сборник *Ժողովածու*

— декретов и распоряжений *դեկրետների յեվ կարգադրությունների ժ.*

Сборный *Հավաքի* ‖ *համահավաք, զանազան տեղերից (մասերից) ի մի հավաքած, տ.* сводный

— ое место, —ый пункт *հավաքատեղ, հավաքի կայան (նորակոչ ու պահեստի զինվորների, ձիերի յեվ այլն)։*

—ое прикрытие համահավաք պաշտպանակ
Сборщик оружия Զենք հավաքող
Сброд Խառնաղանճ, Խառնիճաղանճ, խաժամուժ
Сбросить, сбрасывать ցած, վայր գցել ‖ դեն գը-
ցել, դեն շպրտել. յետ շպրտել
— неприятеля Թշնամուն յետ շպրտել
Сбруя Սարք, ձիասարք ‖ լծասարք (ձիու)
— дышловая, дышельная, оглобельная առեղով, քաշաձողերով լծասարք (կառ ձիու սարք
— конная, верховая հեծնելու ձիասարք, հեծ-
— одиночная, парная, троечная միաձի, յերկձի, յեռաձի լծասարք
— упряжная ձիու լծասարք
Сваебойная машина Ցցահար մեքենա
Свайная изгородь Ցցացանկ, ցցապատնեշ (ներ
—ые устои моста Կամրջի ցցասյուներ, ցցակալա-
Сваливать винтовку Թեքել հրացանը (մի կողմի վրա՝ աջ կամ ձախ)
Сварить, сваривать железо Յեռացնել յերկաթը (շիկացնելով յեվ ծեծելով յերկու մասերը կպցնել իրար)
— сломанную ось կոտրված առնին յեռացնել
Свая Ցից
Сведение Տեղեկություն ‖ գիտելիք, գիտվածք, ծանոթություն ‖ տեղեկագիր
— агентурное գործակալական տեղեկություն
— достоверное հավաստի, ստույգ տ.
—ия о противнике տեղեկություններ հակառակորդի մասին
— о составе части տեղեկագիր զորամասի կազմի մասին

— о ходе работ տեղեկագիր աշխատանքի
ընթացքի մասին
—ия специальные հատուկ գիտելիքներ, գիտ-
վածքներ. մասնագիտական ծանոթու-
թյուններ
Сообщить к —ию հաղորդել ի գիտություն
Свежая вода Թարմ ջուր
—ые силы թարմ ուժեր
—ая часть թարմ զորամաս
Сверло Շաղափ
— земляное գետնի գայլիկոն, տ. бур земляной
Свертывать, свернуть Ոլորել (խողովակաձև
կամ ձագարաձև), փաթաթել || ոլորվել,
թեքվել (դեպի մի կողմը, աջ կամ ձախ ||
ամփոփել. հավաքել
—ать взвод, обратно —ать взвод դասակն ամ-
փոփել, վերամփոփել, տես. развертывать
— радиостанцию հավաքել ռադիո-կայանը
Обратное свертывание взвода դասակի վերամ-
փոփում (բացազատված դրությունից).
Свертываться Ոլորվել ; ամփոփվել
— в колонну ամփոփվել ի սյուն, ամփոփվել
սյուն կազմել
По такому-то отделению свернись! (հրամ.)
Ըստ այսինչ դասակի ամփոփվի՛ր. Հմմտ.
Развернись! Զատվի՛ր.
Сверхдальняя стрельба Գերհեռահար հրաձգու-
Сверхкомплект Գերհամալիր (գոյ.) (թյուն
Сверхкомплектный Գերհամալիր (ած.), գերհա-
մալրական, համալիրից դուրս

Сверх-орудие *Գերհրանոթ, գերթնդանոթ*
Сверхсметный расход *Նախահաշվից դուրս ծախս*
Сверхсрочник *Գերակետիկ (գոյ.)*
Сверхсрочнослужащий *Գերակետ(իկ) ծառայող*
Сверхсрочный *Գերակետիկ (ած.), գերակետ, ժամկետից ավելի*
—ый красноармеец *գերակետիկ կարմիր բանա-*
—ая служба *գերակետ ծառայություն (կայլն*
Сверхурочная работа *Արտաժամյա աշխատանք*
Сверхштатный *Գերահաստիք, հաստիքից դուրս*
—ые отпуски (денег, вещей) *հաստիքից դուրս բացթողումներ (դրամի, իրերի)*
Световая завеса *Լուսածածկույթ*
—ой конус прожектора *լուսարձակի լուսակոն*
—ая, светящаяся ракета *լուսատու հրթիռ*
—ой сигнал *լուսեղեն ազդանշան*
—ая сигнализация *լուսեղեն ազդանշաններ տալը, լուսեղեն նշանառություն (թյան պատ*
Светосигнальный пост *Լուսեղեն նշանառու-*
Светящаяся бомба *Լուսատու ռումբ*
—ийся компас *լուսավոր կողմնացույց*
—ийся снаряд *լուսատու արկ*
Свидетельство *Վկայական*
— медицинское *բժշկական վ.*
— метрическое *ծննդական (վ.)*
— о болезни *հիվանդության վ.*
— о выполнении воинской повинности *զինապարտության կատարման վ.*
— о неизлечимости болезни *հիվանդության անբուժելիության վ., անբուժելի հիվանդության վ.*

— пользующего врача, удостоверяющее болезнь բժշկող բժշկի վ., որով հավաստվում է (հիվանդությունը

Свинец Արճիճ, կապար

Свинцевание канала огнестрельного оружия Կա- պարակալում՝ հրազենի փողանցքի

Свинцовая оболочка снаряда Արճճե (կապարե) (պարուսակ արկի

Свист Սուլոց

Свисток Սուլիչ

Подавать —, свистеть սուլել

Свита Շքախումբ, շքակիր (հետեվորդներ)

Свободный шаг Ազատ քայլ

Свод Կամար || ժողովածու (թի ժողովածու

— военных постановлений ռազմական որոշումնե-

Сводить, свести Իջեցնել || հանել || իրար մոտ բե- րել- մոտեցնել || ի մի հավաքել, ամփոփել, միացնել (փոխ անել

—ти караул պահակը հանել, տանել, պահակա-

—ти части с постоя и увести в казармы զորա- մասերը մասնավոր օթեվաններից հանել յեվ տանել զորանոցները

Сводка Ի մի հավաքում. ամփոփում

— донесений տեղեկագրերի ամփոփում

— ежедневных наблюдений ամենօրյա դիտողու- թյունների ամփոփում

Делать —ку результатов разведки հետա- խուզության հետեվանքների ամփոփումն անել

Сводный Միացյալ || համահավաք, տ. сборный

—ый батальон, отряд, полк, —ая рота, команда համահավաք գումարտակ, ջոկատ, գունդ, վաշտ, զորախումբ

—ый военный госпиталь, лазарет *միացյալ զին-վորական հիվանդանոց, միացյալ լազա-րեթ, տ.* двухсводный, трехсводный

Свойство *Հատկություն*

баллистические —а оружия *զենքի ձգարա-նական հատկություններ*

Своротиться, сворачиваться с дороги *ճանապար-հից ծռվել, ճանապարհը ծռել*

— вправо, влево, в сторону *դեպի աջ, ձախ, դե-պի մի կողմ ծռվել, դառնալ*

Связаться с ближнею ротою *Կապվել մոտակա*

Связка *Կապ, կապոց* *(վաշտի հետ*

Связной *Կապավոր (կապի զինվոր)*

Связь *Կապ*

— внешняя *արտաքին կ.*

— внутренняя *ներքին կ.*

— в глубину *կ. դեպի խորքը*

— живая *մարդկանցով, մարդկային կ.*

— звуковая *ձայնանական կ.*

— зрительная *տեսողական կ.*

— непрерывная *անընդհատ կ.*

— огневая *կրակի կ., հրակապ*

— оптическая *տեսարանական, տեսողական կ.*

— постоянная *հարատև, մշտական կ.*

— по фронту *կ. ճակատի գծով*

— прерывчатая *ընդհատ կ.*

— при помощи условных знаков *պայմանական*

— прочная *հաստատուն կ.* *(նշաններով կ.*

— тесная *սերտ կ.*

Войти в — *կապ հաստատել, կապ ստեղ-ծել || հաղորդակցության մեջ մտնել*

Поддерживать — *կապ պահպանել*

Начальник связи *կապի պետ*

Рота связи *կապի վաշտ*

Священная война *Սրբազան պատերազմ*

Сгиб *Ծալ, ծալվածք*

— локтя *արմունկի ծ.*

— реки *գետի ոլոր, ծունկ*

Сгибать, согнуть *Ծալել* || *կռացնել. կորացնել*

— колени *ծնկները ծալել*

— руку *ձեռքը ծալել*

— спину *մեջքը կռացնել*

Сгонять, согнать с места *Տեղից քշել*

Сгустить, сгущать *Թանձրացնել* || *խտացնել.* —ться *Թանձրանալ* || *խտանալ*

—щенное молоко *թանձրացրած կաթ*

Сгущение цепи *Շղթայի խտացում*

Сдаточный пункт *Հանձնելու կայան*

—ая ведомость *հանձնելու ցուցակ*

Сдатчик *Հանձնող*

Сдать, сдавать *Հանձնել*

— крепость неприятелю *բերդը թշնամուն հ.*

— повод *յերասանակը, սանձը թուլացնել*

— полк *գունդը հանձնել*

— пост *պոստը, պահակետը հ.*

Сдаться, сдаваться *Հանձնվել* || *անձնատուր լինել*

— безусловно *անձնատուր լինել առանց պայմանի, ի կամս* (*գերի ընկնել*

— добровольно в плен *կամովին* (*հոժարակամ*)

— на капитуляцию, на договор *անձնատուր լինել դաշինքով, պայմանագրով, տ.* капитулировать

Сдача *Հանձնելը, հանձնում. || հանձնելիք. հանձնրվածք || անձնատուր լինելը, անձնատրություն || մանրոն, մնացորդ (մեծ դրամից յետ դարձնելի)* *(տրություն*

— армии, крепости *բանակի, բերդի անձնա-*

— дежурства, караула, поста *հերթապահության, պահակի, պոստի հանձնում*

— и прием имущества *գույքի հանձնում յեվ ըն-*

— полка *գնդի հանձնում* *(դուռնում*

Состоять под сдачею *հանձնելի լինել*

Прием сдачи *հանձնելիքի ընդունում*

Принимать от старого часового сдачу *հին ժամապահից ընդունել հանձնելիքը*

Требовать сдачи крепости *պահանջել, վոր բերդն անձնատուր լինի, տ.* капитуляция

Договор о сдаче *անձնատրության դաշինք*

Сдвигаться, сдвинуться *Տեղից շարժվել*

Сдваивание рядов *տ.* вздваивать

Сдержать *Պահել, զսպել, կանգնեցնել*

быстро — движение *արագ զսպել շարժումը*

— двуколку *յերկանիվը պահել*

— запряжку *լծերը պահել*

— лошадей *ձիերը պահել (չթողնել արագ վազել)*

— натиск неприятеля *թշնամու քուռն գրոհը զսպել, կանգնեցնել*

— противника *հակառակորդին կանգնեցնել*

Седелка *Լծաթամբիկ*

Седельник *Թամբագործ || համետագործ*

Седельная мастерская *Թամբի արհեստանոց*

Седлать *Թամբել*

Седло *Թամբ*

— вьючное *համետ*
— кавалерийское *հեծելաթամբ*
— с принадлежностями *թամբ իր պատկանելիք-*
Седловина *Թամբուց, թամբարդ* *(ներով*
Седловка *Թամբվածք*
Секрет *Գաղտնիք* || *գաղտնք*
Выставить — *գաղտնք դնել, կարգել*
Секретарь *Քարտուղար*
Секретный *Գաղտնի, ծածուկ*
—ый пост *գաղտնի պոստ, գաղտնք*
—ая реляция *գաղտնի ռազմագիր*
—ое слово *ծածուկ խոսք*
Сектор *Հատած*
— необороненный *չպաշտպանված, անպաշտ-*
— укрепления *ամրության հ.* *(պան հ.*
Секторный прицел *Հատածաձև նշանոց*
Секунда *Վայրկյան. ակնթարթ*
Секундант *Սեկունդանտ*
Секция *Սեկցիա, մասնախումբ, մասնաժողով* ||
Селитра *Աղբորակ* *(հատված, բաժին*
Сельская дорога *Գյուղական ճանապարհ, տ.* про-
Семейный *Ընտանեկան* (селочная дорога
—ый паек *ը. բաժին, ը. ռապաճիկ*
—ое положение *ը. դրություն*
Семитопографическая (полутопографическая) кар-
-та *Կիսա-տեղագրական քարտեզ*
Съемка *Հանում, հանելը* || *հանութ* || *չհանելը,- տ.*
снимать, сниматься
— военная *ռազմական հանութ* *(հանութ*
— военно-глазомерная *ռազմա-աչքաչափական*

— глазомерная *աչքաչափական հանութ*
— государственная *պետական հանութ*
— инструментальная *գործիքական հանութ*
— лесная *անտառային հանութ*
— маршрутная *երթուղական հանութ*
— межевая, граничная *սահմանային հանութ*
— мензульная *չափասեղանային հանութ*
— местности *վայրի հանութ*
— перспективная *հեռանկարի հանութ*
— плана местности *վայրի պլանի (հատակագծի) հանում, պլան (հատակագիծ) հանել*
— полуинструментальная *կիսա-գործիքական հ.*
— ситуационная *տեղադրական հանութ*
— с ночлега, с привала *գիշերօթից, դադարից ելնելը, տ.* выступление
— топографическая *տեղագրական հանութ*

Производить с'емку *հանութ անել, կատարել*

Итти на с'емку *հանութի, հանութ անելու գնալ*

С'емный *Հանովի*
—ая ось *հ. առնի*
—ое приспособление *հ. հարմարանք*

С'емочная работа *Հանութական աշխատանք*

С'емщик *Հանորդ*

Сено *Խոտ (չոր)*
— из сеянных трав *ցանովի խ.*
— лесное *անտառի խ.*
— луговое *մարգագետնի խ.*
— прессованное *մամլած խ.*
— степное *տափաստանի խ.*

Сепия *Սեպիա*

Сера Ծծումբ

Сердцевина рассеивания выстрелов, пуль Միջուկ
ծիգերի, գնդակների ցրման

Сердцевинная полоса рассеивания Ցրման միջու-

Середина Մեջտեղ, կենտրոն (կաշերտ

— груди լանջատեղ

— колонны սյունի մեջտեղը (կենտրոնը

Равнение на середину Հավասարում դեպի

Серединный Մեջտեղի, կենտրոնական

—ый магазин (под затвором) կենտրոնական (մեջ-
տեղի) պահեստարան (փականակի տակ)

—ое положение մեջտեղի դրություն

Подвести пузырек уровня в —ое положение Հարթաչափի բշտիկը մեջտեղի դրության բերել, մեջտեղի դրության մեջ դնել

Приводить лафет в —ое положение Հրետա-
սայլը մեջտեղի դրության բերել

Сережка мотыля пулемета Գնդացրի պտուտանակի

Сержант Սերժանտ, ավագ ենթասպա (ող

Серная вода Ծծմբաջուր

Серп Մանգաղ. Молот и серп Մուրճ ու մանգաղ

Серый Գորշ, մոխրագույն

—ый чугун գորշ թուջ, գ. ճույլ

—ая шинель գորշ գրատ (ուտեստի մթերք

С'естные припасы, продукты Ուտելիքի պաշար,

Сестра милосердия Գթության քույր

Сетка Ցանց, ցանցիկ

— для сена խոտի ցանց

Сетчатый Ցանցաձև, ցանցկեն

Сеть Ցանց

— географическая *աշխարհագրական ց.*

— геометрическая *երկրաչափական ց.*

— градусная *աստիճանացանց*

— железной дороги *երկաթուղու ց.*

— искусственных препятствий *արհեստական խոչընդոտների ց.*

— проволочная *լարացանց*

Сечение *Հատված, տրամատ*

— коническое *կոնաձև հ.*

— поперечное *խոտորնակի(լայնակի) հ., տրամատ*

— продольное *երկայնակի հ., տրամատ*

Сжатый *Սեղմ*

Сжать, сжимать *Սեղմել*

Сигнал *Ազդանշան, ազդանիշ*

— вызывной *կոչի, կանչի ազդանշան(հեռախոսի)*

— для прекращения стрельбы *հրաձգությունը դադարեցնելու ազդանշան*

— звуковой *հնչյունական ազդանշան*

— к вечерней заре *ցայգանվագի ազդանշան*

— на рожке, — на трубе *փողով ազդանշան, փող-*

— отступления *նահանջի ազդանշան (ազդ*

Сигнализация *Ազդանշաններ տալը, նշանարարություն (տալը*

— оптическая *տեսարանական ազդանշաններ*

— флагами *դրոշակներով ազդանշաններ տալը*

Передать с помощью —ции *հաղորդել ազդանշանների միջոցով*

Сигнализировать *Ազդանշան տալ*

Сигналист *Ազդարար*

— линейный *ուղղացույց ա.*

— ротный *վաշտի ա.*

Сигнальный *Ազդանշանի*
—ая веревка *ա. պարան*
—ый выстрел *ա. ծիգ*
—ая лампа *ա. լամպ*
—ый пост *ա. պոստ, կայան*
—ая пушка *ա. թնդանոթ*
—ая ракета *ա. հրթիռ*
—ый рожок, —ая труба *ա. փող, ազդափող*
—ый флаг *ա. դրոշակ*
—ый фонарь *ա. լապտեր*
Сигнальщик *Նշանարար*
Сиделка *Հիվանդապահուհի*
Сидение *Նստում* || *նստոց, նստիք*
— в карете *կառքի նստոց*
— двуколки *յերկանվի նստոց*
— для кучера *կառապանի նստիք, ա.* козлы
Сидеть *Նստել*
Сидя! *(հրամ.) Նստա՛ծ։*
Сила *Ուժ*
— боевая *մարտական ուժ*
—ы броневые *զրահավոր ուժեր*
—ы военные *ռազմական ուժեր*
—ы вооруженные *զինված, զինական ուժեր*
—ы главные *գլխավոր ուժեր*
—ы живые *կենդանի, մարդկային ուժեր*
—ы значительные *ստվար ուժեր*
—ы морские *ծովային ուժեր*
—ы незначительные *աննշան ուժեր*
— нравственная *բարոյական ուժ*
— огня *կրակի ուժ*

— открытая *բաց ուժ*. открытою силою *բաց ու-*
ժով, բանի ուժով
— пробивная *ծակող ուժ*
— проникания снаряда *արկի թափանցման ուժ*
Силуэт *Ուրվանկար*
Симметрия *Զափակցություն, համաչափություն*
Симуляция болезни *Հիվանդ ձևանալը, հիվան-*
դության ձևացում
Синий *Կապույտ, մուգ կապույտ, լեղակի*
Синяк (от ушиба) *Արնննութ, կապտած տեղ*
Система *Սիստեմ* *(այլ ձևերը լինելուց)*
кадровая—военной организации *զորական*
կազմակերպության կադրային (բնակազ-
— контр-минная *հակ-ականայինչ.* *(մական ս.*
— кордонная *(զորա)շղթայական ս.*
— милиционная *միլիցիական ս.*
— фортификационная *ամրաշինության ս.*
Систематизация *Սիստեմավորում*
Систематический *Սիստեմատիկ, սիստեմական,*
Ситуация *Տեղադրություն* (—ки *սիստեմորեն*
Ситуационный *Տեղադրական*
—ый план *տ. պլան, հատակագիծ*
—ая съемка *տ. հանույթ* *(վել, որանալ*
Скакать, скачить *Ցատկել, փռստնել* ! *արշա-*
— в карьер, карьером *արարշավ, արշավասույր*
ընթանալ, սուրալ
— во весь мах *ամբողջ թափով արշավել*
— через ров, через забор *փոսի, ցանկապատի*
վրայով ցատկել *(նում է.*
Лошадь скачет *Ձին արշավում է, որա-*
Ядро скачет *Հրետագունդը որանում է*
փստստանելով.

Скакун Վազան (ձի), արշավաձի
Скáла տ. шкала
Скалá ժայռ
— навесная քիվավոր ժ.
— подводная ստորջրյա ժ., խութ
Скалистый ժայռոտ, ժայռուտ
—ый грунт ժ. գետին
—ая местность ժ. վայր, ժ. տեղանք
Скамья поверочная Ստուգման նստարան, (նշանառության) տ. пристрелочный столик
Скат Լանջ, լանջիվայր || Թերատ
— бруствера պատվարի լանջ
— ы возвышения, возвышенности բարձրության, բարձունքի լանջեր
— гильзы պարկուճի թերատ
— горы սարի լանջ
— кровли տանիքի լանջ
— крутой ուղղորդ լանջ
— обратный հակառակ լանջ, յետևի լանջ (լեռան)
— патронника փամփշտանոցի թերատ
— передний առջևի լանջ (լեռան)
— пологий զառիկող (թեթև զառիվայր) լանջ
— тыльный թիկունքի լանջ (լեռան)
— углубления խորության, փոսի լանջ, պատ
Скатать, скатывать Կոլոլել (խողովակաձև ոլորել թուղթ, կտոր և այլն)
— шинель վրատր կոլոլել

Скатанные шинели одеваются через левое плечо կոլոլած վրատները-ձգում են ձախ ուսընդանութ.

Скатить, скатывать *Ցած գլորել*

Скатка шинели *Գրատի կոլոլ*

Скачка *Ձիարշավ*

— барьерная *փակոցավոր ձ.*

Скачок *Վոստյուն, ցատկոց*

Пристрелка —ами *վոստյուններով փորձնական հրաձգություն.*

Продвигаться —ами *վոստյուններով առաջ*

Скачь, езда вскачь *Արշավ* *(խաղալ.*

Ехать вскачь *արշավել*

Пустить лошадь вскачь *ձին արշավակի*

Скашивать *ս.* скосить *(քշել.*

Скважина *Ծակ, ծերպ,* ‖ *ծակոտիկ*

— буровая *հորատած ականածակ*

Зарядить буровую скважину *խանձ դնել հորատած ականածակին.*

Сквозной *Միջանցիկ, թափանց, թափնթափ*

—ой ветер *միջանցիկ քամի*

—ой вырез *միջանցիկ, թափանց կտրուճ*

—ая дыра *թափնթափ, թափանց ծակ, թորիծ*

—ой канал *թափնթափ անցք, թափանցք*

—ой канал шомпольной трубки револьвера *ատրճանակի շամփրափողի թափանցքը*

—ое отверстие *թափնթափ, թափանց բացվածք*

Скипидар *Բեվեկ*

Склад *Պահեստ*

— аптечный *դեղարանական պ.*

— артиллерийский *հրետանային պ.*

— базисный *խարսխային, հիմնական պ.*

— вещей, — вещевой *իրերի պ.*

— инженерный *ճարտարագիտական պ.*

— интендантский *համբարակային պ.*

— оружейный *զենքի պ., զինապահեստ*

— продовольствия, продовольственных припасов, с'естных припасов *պարենի պ., պարենի մթերանոց, ուտեստի պ.*

Складка *Ծալք. խորշ. փոթ*

—ки местности *վայրի ծալքեր, խորշեր*

Складной *Ծալովի*

—ая лестница *ծ. սանդուղ*

—ая рама *ծ. շրջանակ*

— шест *ծ. ձող*

Склон *Վայրահակություն, զառիվայր. զառիվեր*

— горы *սարի լանջ. լանջիվեր*

Склонение *Թեքում. թեքություն ‖ զառիվայր ‖ խոնարհում. հակում*

— магнитной стрелки *խոտորում մագնիսական սլաքի, տ.* отклонение

Склонность *Հակում, հակամիտություն, միտում*

Склонный *Հակված, հակամետ*

Скоба *Կանթ, ունկ, անգեղ ‖ հապուռ ‖ կամրջակ*

— предохранителя *պահպանիչի կամրջակ (ձգա-ցքի)*

— спусковая *ձգանի կամրջակ (հրացանի)*

—бы у пушки *թնդանոթի կանթեր*

Сковать *Կաշկանդել*

Скользить *Սայթաքել, սղկվել, սոթ տալ. սահել*

Скользкий *Լպրծուն, լպրծոտ. սլկուն, սոթլիկ.*

Скользящий *Սահող (սահուկ*

— затвор прямого действия *ուղղակի գործողության ս. փականակ*

— затвор с поворотом *դարձումով ս. փական*

— лафет *ս. հրետասայլ*

Скопиться, скопляться *Դիզվել, խռնվել*

Скопление войск *Զորքերի խռնում, խռնություն*

Скорострельность *Արագաձգություն*

Скорострельный *Արագաձիգ*

—ый огонь *ա. կրակ*

—ое орудие *ա. հրանոթ*

—ая пушка *ա. թնդանոթ*

—ая трубка *ա. փողակ*

Скорость *Արագություն*

— воспламенения *բոցավառության ա.*

вращательная — снаряда *արկի պտուտական ա.*

— горения *այրման ա.*

— движения снаряда *արկի շարժման ա.*

— езды *ձիավարության, կառքով գնալու ա.*

— конечная *վերջի ա. || վերջնակետ, վերջնական ա.*

— начальная *սկզբի, սկզբնական ա.*

— предельная *վերջնակետ, վերջնական, սա-*

— стрельбы *հրաձգության ա. (մեծագույն ա.*

Скоротечный бой *Սրընթաց, արագընթաց, կարճատև մարտ*

Скорый марш *Արագ յերթ, քայլվածք*

Скос *Զառիվայր, տ.* откос

— горы *սարի զ., սարի լանջ*

Скосить, скашивать *Հնձել || տռիշեղ կտրել, շեղատել, թեքատել || շլել (աչքերը)*

—ошенный вырез *Թեքատ, շեղատ կտրուճ*

—ошенный паз *Թեք փորատ*

Скот порционный *Մսացու տավար*

Скребница, скребок *Քերիչ*

— с ремнями *փոկավոր ք.*

Скрепить, скреплять *Պնդել* || *պնդակցել*

— болтами *գնդերիթներով պնդակցել, կապել*

— орудие кольцами *հրանոթն օղերով պնդակցել*

—пленное орудие *պնդակցված հրանոթ*

Скрепление орудий *Հրանոթների պնդակցում*

Скрестить, скрещать, скрещивать *Խաչել, խաչ-*
մերուկ դնել || *խաչաձեվել, տրամախաչել*

— ружья, шпаги *հրացանները,սուսերները խա-*
չել, խաչմերուկ դնել *(չում*

Скрещивание *Խաչում, խաչաձեվում, տրամախա-*

— войск *զորքերի տրամախաչում միմյանց հետ*

— дорог *ճանապարհների տրամախաչում, իրար*
խաչմերուկ կտրելը *(Թյուն*

Скрытность *Ծածկամտություն, գաղտնապահու-*

Скрытый путь *Ծածուկ ճանապարհ*

Скрыть *Թաքցնել* *(անհետանալ*

Скрыться, скрываться *Թաքնվել. ծածկվել, աչքից*

—вающийся лафет *ծածկվող հենասայլ*

—вающаяся мишень *Թաքնվող թիրախ, նշավակ*

Скучивание пехоты *Կուտակում, կուտակություն*
հետեվազորի

Скучить, скучивать *Կուտել, կուտակել*

Слабосильный *Տկար, վատուժ*

—ая команда *վատուժների, կազդուրվողների*

Слабый грунт *Թույլ, փափուկ գետին* *(խումբ*

Слагать *см.* сложить

Слава *Փառք*

Славный *Փառավոր* || *հռչակավոր*

Слева *Ձախից*

След *Հետք || կինք, ներբան, փատատակ, ու.* ступня

Итти по следам *մեկի հետքով, շավղով գնալ.*

Поставить ногу на весь след *ոտքը ցած դնել ամբողջ կինքով, ներբանով*

Следить *Հետամտել, հետամուտ լինել || յետեվից ընկնել || հետեվել, հսկել, ուշ դնել*

Следование *Հետեվում, յետեվից գնալը || հետեվողություն, նմանում, նմանողություն || քննություն*

— войск, обозов *զորքերի, գումակների իրար հետեվելը, իրար յետեվից գնալը*

Путь следования *գնալու ճանապարհ. ընթացուղի, յերթուղի.*

Следователь военный *Ռազմական քննիչ*

Следовать *Հետեվել, յետեվից գնալ || հետեվող լինել, նմանել, նմանող լինել || քննել*

Следствие *Քննություն* *(թյուն*

— предварительное *նախնական ք., նախաքննու-*

Следующий *Հետեվյալ. հաջորդ. հետագա || հասանելի* *(հաջորդ պետ*

— по команде начальник *ըստ վերադասության*

— в порядке старшинства начальник *ավագության կարգով հաջորդ պետը*

Слезать, слезть *Իջնել, վեր գալ*

— с лошади *ձիուց իջնել*

Ездовые слезай! *(հրամ.) Ձիավարներ, իջե՛ք*

Слезоточивый газ *Արտասվաբեր գազ*

Слепой *Կույր* *(խուլ ձիգ*

—ой выстрел *չպայթող ձիգ || բախտացի, հա-*

—ое повиновение *կույր հնազանդություն*

Слепок դրոշմ, դրոշմվածք
— с печати կնիքի դրոշմվածք
Сличить печать со слепком կնիքվածքը համեմատել դրոշմի հետ
Слесарная, слесарня Փականագործի արհեստանոց, կողպարարոց
Слесарный инструмент Փականագործիք, կողպարարի գործիք
Слесарь Փականագործ, կողպարար
Слизень на передке повозки Սանճուրդ սայլի
Словесный Բանավոր, բերանացի (բարշակի
—ое донесение բ. զեկուցում (մունրներ
—ые занятия или словесность բանավոր պարապ-
Слово командное Հրամանի խոսք, հրաման (շարակազմություն), ա. команда 2-րդ նշանա-
Сложение Կազմվածք || ցած դնելը (կությունք
крепкое, слабое — тела մարմնի պինդ, թույլ կազմվածք (ընենք
— оружия զենքը վայր (ցած) դնելը, զենքնկեց
Сложить, слагать Վայր դնել || լցնել || դարսել || ծալել || գումարել
— власть, обязанность, должность հրաժարվել իշխանությունից, պարտականությունից, պաշտոնից
— ношу շալակը, բեռը ցած դնել, վայր դնել
— руку ձեռքը ծալել
Сложность Բարդություն
Сложный Բարդ
Слой Խավ
— земли հողի խ.

— песчаный *ավազի խ.*

— щебенный (на шоссе) *խճի խ. (խճուղու)*

Слоистый *Խավեղ, խավավոր, խավխավ*

Сломать, сломить *Կոտրել | խորտակել | ընկճել*

— противника *հակառակորդին խորտակել, ընկճել, վկանդել*

— силы неприятеля *թշնամու ուժերը ընկճել, թըշնամուն ուժաբեկ անել, ուժաթափ անել*

Служака старый, опытный *հին, փորձված ծա-*

Служащий *Ծառայող, պաշտոնյա* *(ռայող*

— вольнонаемный *կամովին վարձված, վարձու ծառայող*

— железнодорожный *յերկաթուղու ծառայող*

— по передвижению войск *զորքերի տեղափոխության պաշտոնյա*

— почтовый *փոստի (փոշտի) ծ.*

— телеграфный *հեռագրատան, հեռագրական ծ.*

Служба *Ծառայություն*

— безопасности *անվտանգության ծ.*

— боевого обеспечения *մարտական ապահովու-*

— внутренняя *ներքին ծ.* *(թյան ծ.*

— военная *զինվորական ծ.*

— военно-полицейская *ռազմա-վոստիկանական ծ.*

— гарнизонная *կայազորի, կայազորական ծ.*

— госпитальная *հիվանդանոցային ծ.*

— действительная *գործոն ծ.*

— караульная *պահակային ծ.*

— квартирная *բնակարանային ծ.*

— лагерная *ճամբարային ծ.*

— наблюдения *դիտողության ծ.*

— обязательная *պարտադիր ծ.*
— ординарческая *պատվիրակի ծ.*
— охранения *պահպանության ծ.*
— охранная *պահպանական ծ., պահպանական բաժանմունքի ծ.*
— полевая *դաշտային ծ.*
— разведывательная *հետախուզական ծ.*
— ремонтная *նորոգման ծ.*
— санитарная *սանիտարական ծ.*
— сверхсрочная *գերակետ ծ., ժամկետից ավե-*
— связи *կապի ծ.* *(լի ծ.*
— сторожевая *պահապանական ծ., պահարկու-*
— тяги *քարշի ծ.* *(թյան ծ.*

Служебный *Ծառայության, պաշտոնեական*
—ый билет *ծառայության տոմս*
—ый вагон *պաշտոնեական վագոն*
—ая депеша *ծառայության վերաբերյալ, պաշ-տոնեական հեռագիր* *(թյուն*
—ая деятельность *ծառայության գործունեյու-*
—ая дисциплина *ծառայության կարգապահու-թյուն* *(վություն*
—ое достоинство *ծառայության արժանապատ-*
—ая обязанность *ծառայության, պաշտոնի պարտականություն*
—ый проступок *ծառայության վերաբերյալ զանցանք*
—ая телеграмма *ծառայության վերաբերյալ, պաշտոնեական հեռագիր*

Служитель *Ծառայող || սպասավոր*

Служительская команда интендантского ведомства
Ծառայողների խումբ համբարակային վար-
Служить Ծառայել (չության
— по военному ведомству ծ. ռազմական իշխանության մեջ
Случай Դեպք, դիպված
— благоприятный աջող դեպք, նպաստավոր
— исключительный բացառիկ դեպք (դեպք
Случайность Պատահականություն
Случайный бой Պատահական մարտ
Смазать Քսել || յուղել, յեղել
— дегтем ձյութ քսել, ձյութել
— маслом յուղ քսել, յուղել, յեղել
— мылом օճառ, սապոն քսել, սապոնել
— салом ճարպ, երագու քսել, ճարպել, երագ-
— оружие զենքը յուղել (վել
— оси, колеса дегтем, мазутом առանցքներին, անիվներին ձյութ, մազութ քսել. առանցքները, անիվները ձյութել, մազութել
Смазка Քսելը || յուղելը || քսուք, քսելու յուղ
— кожи կաշին յուղելը
— оружий и артиллерийских орудий զենքերն ու հրանոթները յուղելը
— пулемета գնդացիրը յուղելը
Смазочное масло Քսելու յուղ
Смежные караулы Հարեվան (սահմանակից) պա-
Смелость Համարձակություն (ճակներ
Смелая вылазка Համարձակ արտելք
Смена Փոխ, փոխում, փոխելը. փոխանորդելը-փոխվելը (հերթ, հերթափոխ, հերթականություն. պահ) || փոխնորդ
— караула պահակը փոխելը. պահակափոխ

— рабочих *բանվորները փոխել. բանվորների փոխ*

— часовых *ժամապահները փոխել. ժամապահներին փոխանորդել. ժամապահների փոխ*

Чистая — белья *(ճերմակեղենի) մաքուր փոխնորդ, լվացփոխ*

Разводящий пошел на смену часовых *պահադիրը գնաց ժամապահները փոխելու (տեղն ուրիշներին դնելու).*

Красноармейцы идут на смену часовых *կարմիր բանակայինները գնում են ժամապահներին փոխելու (փոխանորդելու, ժամապահների տեղն իրենք անցնելու).*

Караул не должен оставаться без смены более суток *պահակը մի օր ու գիշերից ավելի չպիտի առանց փոխվելու մնա.*

В бою нет смены *մարտի մեջ փոխվել չկա.*

На каждый пост назначается по три смены *յուրաքանչյուր պոստի (պահակետի) համար նշանակվում է յերեքական փոխ.*

Первая, вторая, третья смена часовых *ժամապահների առաջին, յերկրորդ, յերրորդ փոխ.*

Разводящий первой (второй, третьей) смены *առաջին (յերկրորդ, յերրորդ) փոխի պահադիր*

Быть первой смены, быть на первой смене, *առաջին փոխին լինել.*

Назначить, поставить первую (вторую, третью) смену часовых *նշանակել, դնել ժա-*

մապահների առաջին (երկրորդ, երրորդ) փոխը, դնել առաջին (երկրորդ, երրորդ) փոխի (հերթի, պահի) ժամապահներ

Смены отправляются в шинелях *փոխերն ուղարկվում են գրաոներով*

Смена идет на караул *փոխը գնում է պահակ կանգնելու.*

Назначить смены для работ *աշխատանքների համար փոխեր նշանակել.*

Занятия, работы происходят в две смены *պարապմունքները, աշխատանքները կատարվում են երկու փոխով (երկու հերթով, հերթափոխով, հերթականությամբ).*

Работать сменами *փոխերով (փոխիփոխ, հերթերով, հերթափոխերով) աշխատել*

Производить смену рабочих, дежурных взводов *բանվորները, օրապահ դասակները փոխել*

Сменять, сменить *Փոխել* || *փոխանորդել (դել*

— караул *պահակը փոխել* || *պահակին փոխանոր-*

— командира *հրամանատարը փոխել* || *հրամանատարին փոխանորդել, հրամանատարի տեղն անցնել*

— пост *պոստը, պահական փոխել* || *պոստին, պահակային փոխել (փոխանորդել)*

— с караула *պահակությունից փոխել*

— с поста *պոստից փոխել*

— с часов *ժամապահությունից փոխել*

— часового *ժամապահը փոխել* || *ժամապահին փոխել (փոխանորդել)*

Почетные часовые сменяют старых часовых *պատվի ժամապահները փոխում են (փոխանորդում են) հին ժամապահներին*

—яемый караул *փոխվող, փոխելի պահակ*

—яющая часть *փոխող (փոխանորդող) զորամաս*

Смениться, сменяться *Փոխվել*

— с караула *պահակությունից փոխվել*

— с часов *ժամապահությունից փոխվել*

Часовые сменяются через два часа *ժամապահները փոխվում են յերկու ժամը մեկ.*

Разведка, заняв выгодный для наблюдения пункт, несет там службу, сменяясь периодически *հետախույզ խումբը, ձեռնտու դիտակետ գրավելով, ծառայում է այնտեղ, պարբերաբար փոխվելով.*

Сменный *Փոփոխ, փոխվող, փոխփոխ (թյուն*

—ое дежурство *Փոփոխ, փոխփոխ որապահու-*

—ый караул *փոփոխ, փոխվող պահակ, տ.* посменный караул

—ые лошади *փոփոխ ձիեր*

—ая команда *փոփոխ, փոխվող խումբ*

—ая работа *փոփոխ, փոխփոխ աշխատանք*

—ые рабочие *փոփոխ, փոխվող բանվորներ*

Смертельный *Մահացու, մահաբեր, մահառիթ*

—ая рана *մ. վերք*

—ый, смертный враг *ոխերիմ թշնամի*

—ый удар *մ. հարված*

Смертный бой, бой на жизнь и на смерть *կյանքի յեվ մահու կռիվ*

—ая казнь *մահվան պատիժ, մահապատիժ*

Смерть *Մահ*

Биться на смерть *մինչև վերջին շունչը*

Смесь *Խառնուրդ* (կռվել

— взрывчатая *պայթուցիկ խ.*

— красочная *ներկերի խ.*

Смета *Նախահաշիվ*

— действующая *գործող նախահաշիվ*

Сметный *Ըստ նախահաշվի, նախահաշվական*

—ые назначения *նախահաշվական հատկացում-ներ, նախահաշվով հատկացրած գումարներ*

—ые расходы *Ըստ նախահաշվի ծախսեր*

Смещение на меньший, на младший оклад *(մեկի) ռոճն իջեցնելը* || *(մեկի) կոպարն իջեցնելը*

— с высшей должности на низшую *բարձր պաշ-տոնից ցածր պաշտոնի իջեցնելը*

— с должности *Պաշտոնանկություն*

Смирный *Հանդարտ. հեզ*

Смирно! *(հրամ.) Զգա՛ստ*

Смола *Հույզ* || *ձյութ* || *կուպր*

— березовая *սեվ ձյութ (կեչու ձյութ), ռ.* деготь

— горная *կուպր, հանքային ձյութ, կպրաձյութ*

— еловая, сосновая *եղեվնու, սոճու (փիճու)*

Смолить *Ձյութել* || *կպրել* (հույզ

Смотание, смотка проводов *Լարերի-կծկում*

Смотр *Տես* || *այց, նայելը*

— войскам *զորատես*

— инспекторский *տեսչական այց, քննություն*

— хозяйственных учреждений *տնտեսական հիմ-նարկները նայելը, քննություն*

Смотреть *Նայել*

— войска *զորքերը նայել, տեսնել, զորատես անել*
— оружейный завод *զինագործարանը նայել*
— прямо перед собой *նայել ուղիղ առաջ յերե-*
Смотритель **Տեսուչ**, *վերակացու* (*մի հանդեսպ*
— госпиталя *հիվանդանոցի վերակացու*
— магазина *մթերանոցի վերակացու, շտեմարա-*
— тюрьмы *բանտի տեսուչ* (*նապետ*
Смотровый порядок **Զորատեսական** *կարգ*
Смыкание и размыкание интервалов **Փակում** *յեվ բացում միջանցների*

Производить смыкание *փակել. փակվել*

Смыкать, сомкнуть **Փակել**‖ *հոծացնել*‖ *խփել. հկնշ-* размыкать, *տ.* сомкнутый
— войска *զորքերը հոծացնել*
— ряды *շարքերը փակել*
Смыкаться, сомкнуться **Փակվել**, *հոծանալ*
— к ближнему начальнику *հոծանալ դեպի մոտակա պետը*

Строй смыкается *շարքը փակվում է։*

Шеренга, направо (налево) сомкнись! (*հրամ.*) *Տողան, աջ (ձախ) փակվի՛ր։*

Снабдить, снабжать **Հայթայթել** (*մեկին մի բան*), *հանձանձել* (*մեկին մի բանով*)
— артиллерию боевыми припасами *հրետանուն մարտամթերք հայթայթել, հրետանին հանձանձել մարտամթերքով* (*թայթել*
— войска патронами *զորքերին փամփուշտ հայ-*
— разведку всем необходимым *հետախուզությանը հայթայթել ամեն անհրաժեշտ բաներ* (*ձանձում, հանձանձանք*
Снабжение **Հայթայթում**, *հայթայթանք. հան-*

— войск провиантом *զորքերին նպարակ հայ-թայթել, զորքի հանձնումը նպարակով, զորքի նպարակում*

Снаряд *Հանդերձան*; *արկ* (*հրետան.*)

— артиллерийский *հրետանական արկ*

— бризантный *փշրտվող արկ*

— бронебойный *զրահահար արկ*

— зажигательный *հրձիգ, հրդեհիչ արկ*

—ы запасные *պահունի, պահեստի արկեր*

— пустотелый *սնամեջ արկ*

— разрывной *պայթուցիկ արկ*

— светящийся *լուսատու արկ*

Снарядить, снаряжать *Հանդերձել* ‖ *լցնել*

— войска обозом, одеждой, с'естными и боевыми припасами *զորքերը հանդերձել գումակով, հագուստով, ուտեստով յեվ մարտա-մթերքով*

— гильзы, снаряды *պարկուճներ, արկեր լցնել*

Снаряжение *Հանդերձանք. սարք, տ.* аммуниция ‖ *հանդերձում. լցում*

— возимое, возимое в обозе *բարձած տանելի, գումակով տանելի հանդերձանք*

— гильзы *պարկուճի լցում, լցնելը*

— конское *ձիու սարք*

— людское *զինվորի հանդերձանք*

— мешочное *տոպրակային հանդերձանք*

— носимое, личное *անձամբ կրելի հանդերձանք*

окончательное, неокончательное — снарядов *արկերի վերջնական, ոչ-վերջնական լցում*

— патронов в ленты, в лентах пулемета *փամ-փուշտների լցումը (ճանդերձումը) գնդացրի ժապավենների մեջ*

— пехотное *հետևակի հանդերձանք*

— походное *յերթի հանդերձանք*

— ранцевое *պարկային հանդերձանք*

— снарядов *արկերի լցում, լցնելը*

Снасть *Սարված*

Снежный занос *Բերքուր*

— обвал *ձյան հյուս, հուսին*, ռ. лавина

Снимать, снять *Հանել* ‖ *վերցնել. վերացնել* ‖ *ստանձնել, ընդունել. իր վրա առնել*, ռ. снятие

— караул *պահակը վերացնել, վերցնել*. — неприятельский караул *թշնամու պահակը բռնել, գերել, գերի վերցնել*

— копию *պատճենը հանել*

— лагерь *ճամբարը, բանակը վերցնել*

— линию телефона *հեռախոսի գիծը հանել, հա-*

— мост *կամուրջը քանդել-հավաքել (վաքել*

— орудие с лафета *հրանոթը հրետասայլից ի-*

— осаду *պաշարումը վերացնել (ջեցնել*

— план *հատակագիծ հանել*

— подряд *կապալ վերցնել, ստանձնել*

— пулемет с двуколки *գնդացիրը յերկանիվից հանել, վար բերել, իջեցնել*

— ружье с ремня *հրացանն ուսից հանել*

— с караула *պահակությունից հանել, արձակել*

— часового с поста *ժամապահին պոստից հանել, վերցնել. արձակել*

— чертеж с местности *վայրի գծագիրը հանել*

Сниматься, сняться *Հանվել* || *յելնել*

— в путь *ճանապարհ ընկնել*

— с караула *պահակությունից հանվել, յելնել*

— с лагеря *ճամբարից յելնել*, *տ.* выступить из лагеря

— с ночлега, с отдыха *գիշերօթից, հանգստից* *(յելնել*

Снимок *Պատճեն* || *հանվածք*

— фотографический *լուսանկար*

Сница лафетного передка *Հրետասայլի քարշակի* *(բեղակալ*

Сноп *Խուրձ*

— осколков снаряда *արկի կտորտանքի, բեկորնե-* *(րի խ.*

— пуль *գնդակների խ.*

— траекторий *հետագծերի խ., փունջ*

— фейерверочный *հրթիռների խ.*

Сноровить *Հարմարեցնել. ճարտարել*

Сноровка *Ունակություն, ճարտարություն*

Сноровщик *Կարարար*

Сносить, снести укрепления *Քանդել, իրար քան-դել ամրությունները* *(գրել*

Сноситься *Հարաբերության մեջ մտնել. հարա-*

Сношение *Հարաբերություն* || *հարագրություն, հարագիր*

Входить в — по команде с высшею властью *վերադասության կարգով հարաբերության մեջ մտնել բարձր իշխանության հետ*

Снур *տ.* шнур

Снятие *Հանելը* || *վերացում, վերացնելը, վերցնելը* || *յելուստ*, *տ.* снимать, сниматься

— неприятельских постов *Թշնամու պահականե-րի գերում*, *տ.* захват

— осады պաշարման վերացում (ступление
— с лагеря ճամբարից չվելը, չվում, տ. вы-
— часовых ժամապահներին վերցնելը, արձակելը
Собачка Շնիկ
— барабана пулемета գնդացրի թմբուկի շ.
— револьвера ատրճանակի շ.
Собирать, собрать ժողովել, հավաքել
— взвод, часть դասակը, զորամասը հավաքել
— войска զորքերը ժողովել, հավաքել
— брать лошадь, вести лошадь собранную ձին հավաք պահել (հեծած ժամանակ)
— сведения տեղեկություններ հավաքել
Соблюдать, соблюсти Պահել
— дисциплину կարգապահություն անել
— закон օրենքը պահել
— ногу ոտքը, համաքայլը պ., տ. нога
— порядок կարգը պահել
— правило կանոնը պ.
Соблюдение закона Օրինապահություն
Собрание ժողով || ժողովարան || ժողովածու
— законов օրենքների ժողովածու
— общее ընդհանուր ժողով
— публичное հրապարակային ժողով
Об'явить замечание при собрании ժողովի առաջ նկատողություն անել
Собственность Սեփականություն
— государственная պետական ս.
— частная մասնավոր ս.
Событие Յեղելություն
Совершеннолетие Չափահասություն

Совершеннолетний *Չափահաս*

Совет *Խորհուրդ*

— военный *ռազմական խ.*

— народных комиссаров (совнарком) *ժողովրդական կոմիսարների խ. (ժողկոմխորհ)*

Советник *Խորհրդական. խորհրդատու*

Советский *Խորհրդային*

—ая власть *խ. իշխանություն*

—ая республика *խ. հանրապետություն*

Совещание *Խորհրդակցություն*

Совещательный *Խորհրդակցական*

Совместимый *Միանելի*

Совместить, совмещать *Միանել*

— в себе *իր մեջ միանել, իր մեջ միացրած ունենալ || համակցել, զուգակցել, տ.* сочетать, комбинировать

— движение с подавлением огня противника *շարժումը միանել (զուգակցել) հակառակորդի կրակի ճնշման հետ.*

В своем продвижении пехота должна совмещать две, обычно, одна другой противоречащих данных — быстроту и скрытность *հետևակն իր առաջխաղացման ժամանակ պետք է միանի (զուգակցի) յերկու, սովորաբար, միմյանց հակասող բաներ — արագություն յեվ գաղտնապահություն*

Совместиться, совмещаться *Միանվել || իր մեջ միացրած (միանած) ունենալ. ամփոփված լինել*

Обязанности павших —щаются в одном из оставшихся номеров *ընկածների պարտա-*

կանությունները միանում են կենդանի մնացած համարներից մեկի մեջ. ընկածների պարտականությունները կատարում է կենդանի մնացած համարներից մեկն իր պարտականությունների հետ միասին

В нем --щается все, что можно требоват от командира *նա իր մեջ միանած ունի այն ամենը, ինչ որ կարելի յե պահանջել հրամանատարից. նա օժտված է այն ամենով, ինչ որ...*

Совместно действовать *Միասին գործել*

Совместность *Միանություն. միանականու-*

Совместный *Միանական* *(թյուն*

—ое действие *միանական գործողություն*

—ое квартирование *միասին բնակվելը, միանական բնակություն, բնակակցություն*

—ое расположение *միանական տեղավորություն, դասավորություն, միասին տեղավորվելը, միասին դասավորվելը*

Совмещение *Միանում* *(վել*

Совокупить *Միահամանել, միահամուռ (ի մի) ժողո-*

Совокупность *Միահամուռություն. համուռ* *(թյուն*

— действий *գործողությունների միահամուռ-*

— ротных строев *վաշտի շարքերի միահամուռ-թյուն*

Транспорт — совокупность средств для передвижения грузов, а в некоторых случаях — совокупность передвигаемых людей или предметов, напр. транспорт пленных *փո-խակրանքը բռնեք տեղափոխելու միջոց-*

ների միահամուռությունն (համուռն) է, մի քանի դեպքերում են տեղափոխելի մարդկանց յեվ առարկաների միահամուռությունն (համուռն) է, օրինակ՝ գերիների փոխա-

овокупный Միահամուռ (կրակ

—ое действие մ. գործողություն

—ыми силами մ. ուժերով

Совпадать, совпасть (մի ՝քանի հետ) իրար հետ ընկնել || զուգադիպել

Ввинтить ствол пулемета так, чтобы черта ствола совпала с чертою на ствольной коробке գնդացրի փողն պտուտակել այնպես, որ փողի խազը փողատուփի(վրայի) խազի հետ ընկնի. որ փողի խազը յեվ փողատուփի խազն իրար հետ ընկնեն.

Совпадение (մի քանի, իրար) հետ ընկնելը || զու-

Согласие Համաձայնություն (գադիպություն

Согласить, соглашать, согласовать Համաձայնեցնել

—ться համաձայնել, համաձայնվել (թյուն

Согласование Համաձայնեցում || համաձայնու-

— действий գործողությունների համաձայնեցում, համաձայնեցնելը

Согласованность движения, действий Շարժման, գործողությունների համաձայնեցրած ըն-
նելը (ցում || համաձայնագիր

Соглашение Համաձայնություն || համաձայնե-

— взаимное փոխադարձ համաձայնություն

— предварительное նախնական համաձայնու-

Содействие Գործակցություն (թյուն

Оказать — գործակցել

Содействовать Գործակցել

— огнем атаке կրակով գործակցել գրոհին

Содержание Պահելը. պահվածք. պահվելը. ապրելը (իր կամ ուրիշի հաշվով). ապրուստ || բովանդակություն || պարունակություն || ռոճ (ծառայության համար սահմանված ամեն տեսակի դրամական վարձատրություն՝ ռոճիկ, մննդադրամ, բնակարանի դրամ, թոշակ և այլն). տ. оклад, оклад содержания

— добавочное հավելյալ ռոճ

— под арестом կալանքի մեջ պահելը

— под стражею կալանավորություն

— служащих ծառայողների ռոճ

Хорошее, исправное — караула, красно-армейцев պահակը, կարմիր-բանակայինները լավ, կարգին պահելը. պահակի, կարմիր-բանակայինների լավ պահվածքը

Содержать Պահել || բովանդակել. պարունակել

Соединение Միացում || միավորություն || միացու-

— взрывчатое պայթուցիկ միացություն (թյուն

— войсковое զորական միավորություն

—ия высшие—дивизия и корпус բարձրագույն միավորություններն են՝ դիվիզիա և կոր-

— огня կրակի միացում (պուս.

—ия пехоты հետևակի միավորություններ

Соединительный Միացնող

—ая галлерея մ. ստորանցք

—ая планка затвора винтовки մ. քանոն հրացանի փակաղակի

—ый ремень *մ. փոկ (ուսերակալի)*

Соединить огонь *Կրակը միացնել*

Сознание *Գիտակցություն*

Сознательный *Գիտակից || գիտակցական.*— но *գի-*

Сознать, сознавать *Գիտակցել* *(տակցաբար*

Созыв собрания *Ժողով կանչելը, ժողով հրավիրելը, գումարելը*

Сократить, сокращать *Կրճատել || կարճացնել || կարճել (մեկի կյանքը)*

— дистанцию *հեռավորությունը կարճացնել*

— дорогу *ճանապարհը կարճացնել*

Сокращение *Կրճատում || կարճացում*

Сокращенный *Կրճատված. կրճատ, կարճառոտ || կարճացրած*

—ый аллюр *կրճատված, պակասեցրած քայլ*

—ое название *կրճատ անուն*

—ый профиль *կրճատ տրամատ*

—ый срок *կարճացրած ժամանակակետ*

Сокрушить *Խորտակել. ջախջախել || կործանել*

— неприятеля *թշնամուն խորտակել, ջախջախել*

— силы противника *հակառակորդի ուժերը խորտակել* *(պատրաստություն*

Сокрушительная подготовка *Խորտակիչ նախա-*

Сокрытие *Թաքցնելը, ծածկելը*

Солдат *Զինվոր*

— запасный *պահեստի զ.*

— молодой *զեռընտիր, նորընտիր զ.*

Солдатский *Զինվորի, զինվորական*

—ий быт *զինվորի կենցաղ*

—ая жизнь *զինվորի կյանք*

—ая песня *զինվորի յերգ*

—ая служба *զինվորի ծառայություն, զինվո-րություն*

Солидарность *Համերաշխություն*

Солидарный *Համերաշխ*

Солидность *Հաստատունություն*

— окопа *խրամատի հ.*

Солидный *Հաստատուն || ծանր(մարդ)*

Солнечный удар *Արեվահարություն*

Солома *Ծղոտ || հարդ*

Соломенный жгут *Ծղոտի ոլոր, կեմ*

Солонина *Աղ դրած միս*

Солончак *Աղտապատուկ*

Сомкнутость *Հոծություն*

Рысь позволяет сохранять — и равнение *ձարգը թույլ է տալիս պահել հոծություն յեվ հավասարում*

Сомкнутый *Փակ || հոծ, տ.* смыкать, смыкаться

—ый интервал *փակ (նեղ) միջանք*

—ая колонна *փակ սյուն.*

—ый строй *փակ շարք*

—ое углубление *փակ խորություն*

—ое укрепление *փակ ամրություն*

Сообразить, соображать *Կշռադատել. նկատի առնել. հաշվել || հորինել || համակերպել*

— боевую обстановку *մարտական պարագան կշռադատել. նկատի առնել*

— обстоятельства *հանգամանքները կշռել, կըշռադատել. նկատի առնել*

— с обстоятельствами *հանգամանքների համեմատ գործել, համակերպել*

— план кампании *ռազմի պլանը (ծրագիրը) հորինել*, *ռ.* комбинировать план

— размещение частей с обстановкою и целью действия *զորամասերի դասավորությունը համակերպել պարագային և գործողության նպատակին*

—женное с обстановкою расположение *պարագային համեմատ (համակերպած) դասավորություն* *(ներր հաշվել, կշռել*

— средства обороны *պաշտպանության միջոց-*

Сообразный *Համակերպ, համեմատ*

Сообразовать *Համակերպել*

— свои движения с движениями противника *իր շարժումները համակերպել հակառակորդի շարժումներին*

Соображение *Կշռադատություն ‖ նկատառում ‖ ծրագիր. հաշիվներ*, *ռ.* комбинация, расчет

—ия общие, подробные стратегические *ընդհանուր, մանրամասն ռազմավարական նկատառումներ*

—ия относительно боевых действий на поле сражения *նկատառումներ մարտական գործողությունների մասին ճակատամարտի դաշտում*

—ия политические *քաղաքական նկատառումներ*

— правильное *ուղիղ կշռադատություն*

По своему —нию *իր կշռադատությամբ*

Принять в — *նկատի առնել*

Руководствоваться следующими —ниями *առաջնորդվել հետևյալ նկատառումներով*

Составить —ния ծրագիրներ կազմել, հաշիվներ անել, տ. составить расчеты

Сообщение Հաղորդում ‖ հաղորդակցություն ‖ հաղորդագրություն

— огня разрывному заряду պայթուցիկ լիցքին կրակ հաղորդելը

— телеграфное, телефонное հեռագրական, հեռախոսական հաղորդակցություն ‖ հաղորդագրություն (պարհներ

Пути —щения հաղորդակցության ճանա-

Сообщник преступления Հանցակից

Соорудить, сооружать Կառուցանել, կառուցել

Сооружение Կառուցվածք, կառույց

— гидравлическое ջրաբաշխական կ.

— инженерное ճարտարագիտական կ.

Соответствие Համապատասխանություն

Соответствовать Համապատասխանել

Соответствующий Համապատասխան

Соотношение сил Ուժերի հարաբերակցութուն

Соперник Ոսոխ (թյուն

Сопоставление Զուգադրություն ‖ բաղդատու-

Соприкасаться Հպվել. հպավոր, կից լինել ‖ շփվել

—ающиеся секреты соседних частей հարևան զորամասերի իրար հպվող (հպավոր, կից) գաղտնիքները

—ающиеся части իրար հպվող զորամասեր

Боевые участки, не —ающиеся с другими участками ուրիշ մարտական տեղամասերի չհպվող մարտամասեր

Соприкосновение Հպում. շոշափում ‖ շփում, տ. прикосновение (ման մեջ մտնել

Войти в — с неприятелем Թշնամու հետ շփ-

Находиться в —нии շփման մեջ լինել

Точка —ния շոշափման կետ

Сопроводить, сопровождать Ուղեկցել

Сопровождение Ուղեկցում

— арестантов կալանավորների ուղեկցում

Батарея—ния ուղեկցող մարտկոց

Сопротивление Դիմադրություն ‖ ընդդիմություն, հակառակություն

— воздуха օդի դիմադրություն (շերտ

Линия, полоса —ия դիմադրության գիծ,

Сопротивляться Ընդդիմանալ, հակառակել ‖ դի-

— законам օրենքներին հակառակել (մադրել

— исполнению приказаний, распоряжений начальника պետի պատվերների, կարգադրությունների կատարմանը հակառակել

— представителям власти իշխանության ներկայացուցիչներին ընդդիմանալ

Соразмерить Չափակցել, համաչափ դարձնել

Соразմерность Չափակցություն, համաչափու-

Соразмерный Համաչափ (թյուն

Сорвать տ. срывать

Соревнование Մրցակցություն

Соревнователь Մրցակից

Сортировка Տեսակավորում

Соседняя часть Հարևան զորամաս

Сосис пороховой Վառոդալից խճուղ

Сосиска [illegible]
Сослать տ. ссылать
Сослуживец *Ծառայակից, պաշտոնակից*
Сосна *Սոճի (շոճի), փիճի*
Сосок *Պտուկ*
— боевой личинки *մարտական(խփիչու) փակի պ.*
— курка *հրահանի պ.*
— прицельного хомутика *նշանոցի անիվի պ.*
Сосредоточивание, сосредоточение *Կենտրոնացում*
— огня *կրակի կ.*
— орудий *հրանոթների կ.*
— сил *ուժերի կ.*
— стратегическое *ստրատեգական, ռազմավարական կ.*
Сосредоточивать, —чить *Կենտրոնացնել*
— войска, силы *զորքերը, ուժերը կ.*
— выстрелы, огонь *ձիգերը, կրակը կ.*
—ченные выстрелы *կենտրոնացրած ձիգեր*
—ченный огонь *կենտրոնացրած կրակ*
Состав *Կազմ* || *բաղադրություն*
— административный *վարչական կազմ*
— административно-хозяйственный *վարչա-տնտեսական կազմ*
— взрывчатый *պայթուցիկ բաղադրություն*
— военный *ռազմական կազմ*
— войск, полка, баталиона, роты *զորքերի, գնդի, գումարտակի, վաշտի կազմ*
— горючий *դյուրավառ բաղադրություն*
— для пропитывания оплетки кабеля *մալուխի պարույր խիմելու (տոգորելու) բաղադրություն*

— зажигательный *հրձիգ, հրդեհիչ բաղադրու-*
— командный *հրամանատարական կազմ (թյուն*
— конский *ձիական կազմ*
— личный *անձնական կազմ*
— медицинский *բժշկական կազմ*
— начальствующий *պետերի, գլխապետական կ.*
подвижной — железной дороги *յերկաթուղու շարժական կազմ*
— переменный *փոփոխական կազմ*
— постоянный *մնայուն կազմ*
— рядовой *սոսկական կազմ*
— санитарный *սանիտարական կազմ*
— ударный *բախական բաղադրություն*

Составить *Կազմել*
— вместе три или четыре ружья, — ружья в козлы *յերեք կամ չորս հրացանից բուրգ (խաչմերուկ) կազմել. հրացանները խաչմերուկ դնել* (*տ.* формировать
— вновь части войск *նորից զորամասեր կազմել,*
— необходимые расчеты для производства контратаки *անհրաժեշտ հաշիվներ անել (դրագիրներ կազմել) հակագրոհ գործելու համար*
— план действий *գործողությունների պլան (դրագիր) կազմել* (*անել*
— соображения *դրագիրներ կազմել, հաշիվներ*
— соображения плана нападения *հարձակման պլանի (դրագրի) հաշիվներն անել*
Составь! (*հրամ.*) *Զենք ի բուրգ։*

Составление *Կազմում, կազմելը*
— ружей в козлы *հրացաններից բուրգ կազմելը, հրացանները խաչմերուկ դնելը*

Составной *Բաղադրյալ, բարդ* ‖ *բաղադրիչ*
—ая часть *բաղադրիչ մաս*
Новые —ые боевые участки *նոր կազմված (նորակազմ) մարտական տեղամասեր*
Состояние *Վիճակ. դրություն*
— дорог *ճանապարհների դրություն*
— исправное *սարքին, կարգին դրություն*
— наличное *առկա, իրական վիճակ*
— оборонительное *պաշտպանողական վիճակ*
— санитарное *սանիտարական վիճակ*
— списочное *ըստ ցուցակի վիճակ*
Состоять *Բաղկանալ, կազմվել (մասերից)* ‖ *լինել*
— в отлучке *բացակա լինել, տարակա լինել*
— на лицо *առկա լինել, իրապես լինել, առձեռն*
— на службе *ծառայության մեջ լինել* *(լինել*
Состязание *Մրցում, մրցություն*
— огневое *կրակի մրցություն, հրամրցություն*
Состязательная стрельба *Մրցական հրաձգություն*
Сосуд *Աման*
Сотенный или нормальный масштаб *Հարյուրոր-դական կամ նորմալ չափացույց*
Сотник *Հարյուրապետ*
Сотня *Հարյուրակ*
Сотрудник *Աշխատակից*
Сотрясение *Ցնցում*
Соучастие *Մասնակցություն*
— в заговоре *դավակցություն*
Соучастник *Մասնակից, մասնակցորդ*
— заговора *դավակից*

Сохранение военной тайны *Ռազմական գաղտ-*
նիքը պահելը, ռազմական գաղտնապահու-
Сохранить *Պահել* *(թյուն*
— в тайне *գաղտնի պ.*
— относительное положение *հարաբերական դր-*
— связь *կապ պ.* *(ություն պ.*
— стойку, правильную стойку *կեցվածքը, կանո-*
նավոր կեցվածքը պ
Социализм *Սոցիալիզմ, ընկերվարություն*
Социалистический *Սոցիալիստական, ընկերվա-*
րական
Социальный *Սոցիալ, սոցիալական, ընկերային*
Сочетание *Զուգակցություն*
— огня с движением *կրակի զ. շարժման հետ*
— строев *շարքերի զ.*
Сочетать *Զուգակցել*
— меру морального воздействия с принуждением
բարոյական ազդեցության միջոցը զ. ստիպ-
մունքի (հարկադրության) հետ
— огонь с маневром *կրակը զ. զորաշարժի հետ*
— пулеметный огонь с ружейным *գնդացրային*
կրակը զ. հրացանային կրակի հետ
Сошка *Խեչակ, խեչմար* || *նեցուկ*
— пулемета *գնդացրի նեցուկ*
— ружейная *հրացանի նեցուկ*
Сошник *Խոփ, խոփիկ (հրետանային սատամի)*
Союз *Դաշնակցություն. դաշինք*
— советских социалистических республик *Խոր-*
հրդային սոցիալիստական հանրապետու-
թյունների միություն

— оборонительный и наступательный պաշտպա-
նողական յեվ հարձակողական դաշինք

Союзник Դաշնակից

Союзное государство Դաշնակից պետություն

Спай, спайка Զոդում. զոդված || զոդ

Спаивать, спаять Զոդել

Спалить Այրել, խանձել || հրդեհել, հրկիզել

Спасать Ազատել, պրծացնել. փրկել

Спасаться Ազատվել

Спасайся, кто может! ազատվի՛ր, ով կարող է։

Спектр Սպեկտր, լուսապատկեր

Спекулянт Շահադետ, չարաշահ

Спекуляция Շահադիտություն, չարաշահություն

Специализация Մասնագիտացում

Специалист Մասնագետ

Специально Մասնագիտորեն || մասնավորապես, (հատկապես

Специальность Մասնագիտություն

Специальный Մասնագիտական. մասնագետ ||
հատուկ, հատկակի

—ое выражение մասնագիտական արտահայտու- (թյուն

—ые войска մասնագետ զորքեր

—ая задача հատուկ խնդիր

—ый закон հատուկ օրենք

—ое знание հատուկ գիտելիք, գիտվածք. մաս-
նագիտական ծանոթություն

—ая карта հատուկ քարտեզ

—ое назначение հատուկ նշանակում, դեր. Вой-
ска —ого назначения հատուկ նշանա-
կում (դեր) ունեցող զորքեր

—ые роды войск, оружия զորքի մասնագիտա-
կան տեսակներ

—ые сведения *հատուկ տեղեկություններ* || *հա-*
տուկ գիտելիքներ, գիտվածքներ. մասնա-
գիտական ծանոթություններ

Спешивать, спешить *Ձիուց (սայլից) իջեցնել.*
ձիաթափ անել

— конницу *հեծելազորը ձիաթափ անել, հետի-*

—шенный *ձիաթափ (յեղած)* *(ոտն դարձնել*

—аться *ձիաթափ լինել, ձիուց (սայլից) իջնել,*

Спешить *Շտապել* *(հետիոտն դառնալ*

Спешный *Շտապ* || *շտապող, փութացող, փութկոտ*

—ое донесение *շտապ, շուտափույթ զեկուցում*

Спина *Մեջք* *(մեջքին զցել (հրացանը)*

Надеть за —ну (за —ною) *ուսընդանութ*

Носить ружье за —ною *մեջքին ուսընդա-*
նութ կրել հրացանը

За спину! *(հրամ.)* *Մեջքբերիդ.* *(մեջքբերիդ.*

Самокаты за спину! *(հրամ.)* *Հեծանիվները*

Спираль, спиральная черта *Գալար, գալարագիծ*
(պարույր)

Спиральная пружина *Գալարուն, գալարաձև զըս-*

Спирт *Սպիրտ, ոգի* *(պանակ*

Спиртный напиток *Ոգելից ըմպելիք, խմիչք*

Список *Ցուցակ*

— вакантный *թափուրության ց.*

— жеребьевый *վիճակահանության ց.*

— именной *անվանացուցակ*

— инвентарный *կահույքի ց., նանացույց*

— послужной, — формулярный *ծառայության ց.*

Списочный *Ըստ ցուցակի*

—ый состав *ըստ ցուցակի կազմ*

—ое состояние *բատ ցուցակի վիճակ. հկնշ.* на-
Спица-колеса *ճաղ, շառավիղ անիվի* (личный
— курка револьвера *ատրճանակի հրահանի մանիկ*
Сплавная река *Լաստագնաց, լաստիջուցյց գետ*
Сплотить, сплачивать войска *Միախռնել, միա-*
խռան հավաքել զորքերը
Сплоченный *Միախռուռն, միախռնած*
Сплошной *Միապաղաղ*
—ая линия *մ. գիծ*
—ая огневая оборона *մ. կրակային պաշտպա-*
— ая цепь *մ. շղթա* (*նություն*
Спокойный *Հանգիստ, անդորր*
Спокойствие *Հանգստություն, անդորրություն*
— духа *հոգու անդորրություն*
— общественное *հասարակական, հանրային*
հանգստություն, անդորրություն
Спорт *Սպորտ*
Спортивный *Սպորտական*
—ая игра *սպորտախաղ*
—ое упражнение *ս. վարժություն*
Способ *Յեղանակ*
— ведения стрельбы *հրաձգություն վարելու, ա-*
— действий *գործողությունների յ.* (*նելու յ.*
Способность *Ընդունակություն*
— военная *ռազմական ը.*
— к самовзрыву *ինքնապայթման ը.*
Способствовать неприятелю *Թշնամուն նպաստել*
Спотыкаться, споткнуться *Սայթաքել, գայթել,*
Справа *Աջից* (*գթել, փոմատել*
Справа, по-орудийно! (*հրամ.*) *Աջից. հրա-*
նոթ առ հրանոթ:
Справа, садись! (*հրամ.*) *Աջից, նստի՛ր:*

Справиться *Տեղեկանալ, տեղեկություն հավաքել || գլուխ բերել, գլուխ հանել*

— о цене *գնի մասին տեղեկանալ*

— с своей задачей *իր խնդիրը գլուխ բերել, (գլուխ հանել*

Справка *Տեղեկանք*

Справочная контора *Տեղեկատու գրասենյակ*

—ая цена *ընթացիկ գին, շուկայի գին*

Спуск *Իջում, իջնելը. իջեցնելը || եջք, վայրեջ(ք) || ձգան (հրացանի), տ.* спусковой крючок *|| վայրիջույց (գնդացրի)*

Автоматический — спускового механизма пулемета *գնդացրի վայրիջույց մեխանիզմի ավտոմատիկ (ինքնեկ) վայրիջույց*

Верхний. нижний — пулемета, *գնդացրի վերին, ներքին վայրիջույց*

— в ров *փոսի մեջ իջնելը || փոսի վայրեջք*

— крутой *ուղղորդ վայրեջք, եջք*

— курка *հրահանի իջեցնելը*

— с горы *սարից իջնելը*

Спускать, спустить *Արձակել || իջեցնել*

— курок *հրահանն իջեցնել*

— пружину *զսպանակը թուլացնել*

— ружье с плеча *հրացանն ուսից իջեցնել*

— флаг *դրոշակն իջեցնել, անձնատուր լինել*

Спусковой *Վայրիջույց || ձգանի || արձակիչ*

—ой крючок *ձգան*

—ой механизм *վայրիջույց մեխանիզմ*

—ая пружина *ձգանի զսպանակ*

—ой рычаг *վայրիջույց լծակ (գնդացրի)*

—ая скоба, —ой прибор *ձգանի կամրջակ, պահպանակ (հրացանի)*

—ая тяга վայրիջույց քարշ

—ая шпилька ձգանի սռնակ, տ. болт спускового механизма

Сражение ճակատամարտ, տ. битва

— генеральное գլխավոր ճ.

— кровавое արյունահեղ ճ.

— морское ծովային ճ., ծովամարտություն

— правильное կանոնավոր ճ.

— решающее վճռական ճ.

В пылу —ния ճակատամարտի ամենատաք ժամանակը. ճակատամարտի հրայրքի, կրակ-ուրացի մեջ

Дать — ճակատամարտ տալ, ճակատ տալ

Принять — ճակատամարտն ընդունել

Оставить поле —ния ճակատամարտի, ճակատի դաշտը թողնել

Сразить, сражать խփել վեր գցել, տապալել

— неприятеля թշնամուն տապալել, տապաստ գցել, տապաստ գետին գլորել, գետնին փռել

Сразиться, сражаться Մարտնչել, կռվել

Средина, срединный տ. середина, серединный

Средний Միջին

—ая величина մ. մեծություն

—ая точка попадания դիպցնելու (դիպչելու) մ.

—ий унос մ. լուծք, միջնալուծք (կեռ

—ее учебное заведение միջնակարգ դպրոց

Средство Միջոց

— активное գործուն մ.

— боевое մարտական մ. (կային) միջոցներ

живые —а связи կապի կենդանի (մարդ-

— санитарное *սանիտարական մ.*
— перевозочное *փոխադրության մ.*
— противогазное *հակագազ մ.*
Срез *Կտրածք, կտրած տեղը* || *շուրթ*
— дульный *փողաբերանի շուրթ (հրացանի)*
— задний *յետևի շուրթ*
— казенный *լցամասի շուրթ (հրանոթի*
Срок *ժամանակ, ժամանակամիջոց* || *պայմանաժամ* || *ժամանակակետ, ժամկետ, .կետ* || *նվագ* *(ժամանակամիջոց*
— военной службы *զինվորական ծառայության*
— выслуги к знаку отличия *ծառայության շքանշանի արժանանալու ժամանակակետ, ժամկետ*
— конечный, предельный *վերջնակետ, վերջնական ժամանակակետ, վերջնական ժամկետ*
— льготный *արտոնության ժամանակակետ.*
— начальный *սկզբնակետ* *(ժամկետ*
— неопределенный *անորոշ ժամանակ*
Общий, обязательный — службы *ծառայության ընդհանուր, պարտադիր ժամանակամիջոց*
Вносить деньги в три срока *փողը մուծնել (մուծել) յերեք նվագ*
Срочно *Շուտափույթ* *(ռայոց*
Срочнослужащий. *ժամկետով, ժամկետավոր ծա-*
Срочный *ժամկետավոր* || *շուտափույթ*
—ая ведомость *ժամկետավոր տեղեկագիր*
—ое донесение (посылаемое в определенный срок) *ժամկետավոր զեկուցում (վոր ուղարկվում և վորոշված ժամանակակետին)*

—ая работа շուտափույթ աշխատանք (Թյուն
--ое распоряжение շուտափույթ կարգադրու-
—ая телеграмма շուտափույթ հեռագիր

Срывать Պոկել || քանդել (Թյունները քանդել

— неприятельские укрепления Թշնամու ամրու-

— до основания հիմնահատակ անել, քանդել գետնին հավասարել, քանդել քարատակել

— флаг դրոշակը պոկել.

Срытие крепостных сооружений Բերդային կառուցվածքների քանդում

Ссылать, сослать Աքսորել

Ссылаться, сослаться Աքսորվել || վկայություն բերել, վկա բերել (մեկին, մի բան) || մեջբերում անել (մեկի գրվածքից)

— на статью закона օրենքի հոդվածը մեջ բերել, հոդվածի վրա հիմնվել

Ссылка Աքսոր || մեջբերում. առաջբերում. վկայություն (հեղինակներից)

Ставить Դնել. կանգնեցնել || տալ, մատակարարել

— в строй շարքի մեջ կանգնեցնել

— голову прямо գլուխն ուղիղ պահել

— задачу подчиненным ստորադրյալներին խնդիր առաջադրել

— караул պահակ դնել, կանգնեցնել, կարգել

— муку ալյուր տալ, մատակարարել

— на вид դիտել տալ (զանցառությունը), դիտողություն անել (մեկին)

— на постой օթևաններում տեղավորել

— палатку վրան խփել

— подводные мины ստորջրյա ականներ դնել

— прицел, угломер, уровень на скомандованное число делений *նշանոցը, անկյունաչափը, հարթաչափը դնել հրամայված խազերի թվի*

— рекрут *նորազեններ տալ* *(վրա*

— себе задачу *իրեն խնդիր (նպատակ) դնել*

— часовых *ժամապահներ դնել, կարգել, կանգնեցնել* *(նել*

Ставиться рядом *Իրար կողքի կանգնեցվել, կանգ-*

Ставка *Դնելը, կանգնեցնելը ‖ վրան, խորան, կայան ‖ կոպար, վարձաչափ, դրույք ‖ ատ, մրցանակ, տ.* приз *(րի կայան*

— главнокомандующего *գլխավոր հրամանատա-*

—ки заработной платы *աշխատավարձի կոպարներ, դրույքներ*

Для поощрения и соревнования стрелков выдаются ставки в награду *հրացանաձիգների խրախուսանքի յեվ մրցակցության համար մրցանակներ են պարգեվ տրվում*

Стайка *Յերամ ‖ յերամաշար*

Движение —кой *յերամաշար շարժում*

Сталь *Պողպատ, պողվատ*

— закаленная *մուխ, մխված պ.*

— клинковая *շեղբի պ., սրազենի պ.*

— листовая *թերթ պ.*

Стальной *Պողպատի, պողպատե*

—ая броня *պ. զրահ*

—ой завод *պողպատի գործարան*

—ая пластинка *պողպատի զոլակ*

Стамеска *Իգմիր*

Стан военный *Ճամբար, բանակատեղ*

Станина лафета *Հրետասայլի կող*

Станинный, лафетная —ая доска *Հրետասայլի կողատախտակ*

Станковый пулемет *Հաստոցավոր գնդացիր*

Становиться *Կանգնել*

— биваком *բացօթեգել*

— в строй *շարքի կանգնել, շարվել, տ.* строиться

— лагерем *բանակել, բանակ դնել* (*դնել*

— по порядку номеров *համարների կարգով կան-*

Шеренга, становись! (*հրամ.*) *Տողան, կանգնի՛ր։*

Станок *Գործանոցան. դազգահ ‖ հաստոց ‖ գործիր ‖ փակ, կացոց (ձիերի), տ.* стойло

— винторезательный *պտուտակահատ գործիր*

— для прицеливания ружей, — прицельный ружейный *հրացանային նշանառության հաստոց, հրացաններով նշան բռնելու հաստոց, հրացանակալ*

— для спускания боевых ракет *մարտական հրթիռներ արձակելու հաստոց*

— под орудие *հրանոթի հաստոց, հրանոթակալ, հրետասայլ, տ.* лафет

— прожектора *լուսարձակի հաստոց*

— пулемета *գնդացրի հաստոց, գնդացրակալ*

— пушечный *թնդանոթի հաստոց* (метация

Станорасположение *Բանակադրություն, տ.* кастро-

Станционер *Պահականավ (նավահանգստի)*

Станционный *Կայարանի*

—ый зал *կ. դահլիճ*

—ый смотритель *կ. վերակացու*

Станция *Կայարան*

— базисная *խարսխային կ.*
— включенная *միացրած կ.*
— военно-химическая *ռազմա-քիմիական կ.*
— вызовная, вызывающая *կանչող կայան* (ճն-
— вызываемая *կանչվող կայան* (ռախոսի)
— гелиографная *արևվագրական կայան*
— железной дороги, железнодорожная *յերկա-*
թուղու կ. (խոսական կայան
— конечная телефонная *վերջի (ծայրի) հեռա-*
— микротелефонная *մանրահեռախոսական կա-*
— назначения, — приема *ընդունող կ.* (յան
— отправления *ուղարկող կ.*
— почтовая *փոստի (փոշտի) կ.*
— прожекторная *լուսարձակի կայան*
— промежуточная *միջնական կ.*
— санитарная *սանիտարական կայան*
— сигнальная *ազդանշանի կայան*
— телефонная *հեռախոսական կայան*
— тыловая *թիկունքի կայան*
— узловая *հանգուցային կ.*
— центральная *կենտրոնական կ.*
Старослужащий *Հին ծառայող*
—ий воин *հին զինվոր, ա.* ветеран
Старший *Ավագ*
— в звене *օղակի ա., օղակավար*
—ее лицо *ավագ (գոյ.), ավագ անձ*
—ий начальник *ա. պետ*
—ий разряд *ա. կարգ*
Старшинство *Ավագություն*

Старый служака *Հին փորձված ծառայող*

Статистик *Վիճակագիր* *(թյուն*

Статистика военная *Ռազմական վիճակագրու-*

Статистическое изучение страны *յերկրի վիճա-*
կագրական ուսումնասիրություն

Стать *Կանգնել*

— в боевой порядок *մարտակարգ կազմել, հար-*

— в ружье *հրացան առնել* *(դարել,*

— в ряды *շարքերի մեջ մտնել*

— на зимние квартиры *ձմեռոց մտնել*

— на колени *ծունկ իջնել*

— на позицию *դիրք մտնել, դիրք բռնել*

— свободно *ազատ կանգնել*

Статья *Հոդված*

Ствол *Բուն (ծառի) ‖ ցողուն, վորձա ‖ փող*

— огнестрельного оружия, орудия, пулемета, ружья *փող՝ հրազենի, հրանոթի, գնդացրի, հրացանի*

Держать ружье стволом от себя, стволом в поле *հրացանը բռնել՝ փողը դեպի դուրս,* *(դեպի առաջ (դաշտ)*

Ствольный *Փողի*

—ый замок пулемета *գնդացրի փողի փականք*

—ая коробка *փողատուփ*

—ая накладка *փողի պահպանակ, փողապատ*

Створ *Փեղկ (դռան, պատուհանի) ‖ ծածկորդ, ծածկորդի գիծ*

Итти по створу *ծածկորդով գնալ*

Предметы, находящиеся в створе *ծածկորդի մեջ գտնվող առարկաներ*

Створный *Ծածկորդի, ծածկորդական*

—ая линия, створ *ծածկորդի գիծ*

—ая с'емка *ծածկորդական հանութ*

Створчатый *Փեղկավոր*

—ая дверь, —ое окно *փ., յերկփեղկանի, յերկբացիկ դուռ, պատուհան*

Стеарин *Բնաճարպ*

Стеариновая свеча *Բնաճարպե մոմ*

Стебель *Շիղ* ‖ *կոթուն, ցողուն, փորձա*

— затвора *փակադակի կոթուն*

- прицела *նշանոցի կոթուն*

Стелажи *Լաստան, տ.* подмостки

Стелечная кожа *Միջատակի կաշի*

Стелька *Միջատակ (կոշկի)*

Стена *Պատ. պարիսպ* ‖ *կող*

— пушки *թնդանոթի կող*

— трубы *խողովակի կող*

—ны ящика *արկղի կողեր*

Стенка *Պատիկ* ‖ *կող*

—ки двуколки *յերկանվի կողեր*

—ки короба пулемета *գնդացրի սնկառի կողեր,*

Стенеаь *Ատրճան* *(տ.* щеки

Степь *Տափաստան*

Стержень *Սռնի, առանցք* ‖ *բուն, ձող. խ. շուղ* ‖

— болта *գնդերիթի բուն, տ.* тело *(ցից, ձիր*

— затравочный *հրաձակի շուղ*

— земляной *գետնի ձիր (ընիր), գետնաձիր*

— магнитной стрелки (компаса) *մագնիսական պաքի սռնակ (կողմնացույցի)*

— поршневой *մխոցաբուն*

Стеснение *Նեղում. նեղություն* ‖ *սեղմում. ճնշում*

Стеснить *Նեղել, նեղը գցել || սեղմել. ճնշել || նեղված դարձնել*

— действия неприятеля *Թշնամու գործողությունները դժվարացնել*

— самостоятельность подчиненных *ստորադրյալների ինքնուրույնությունը ճնշել*

— неприятеля *Թշնամուն նեղել, նեղը ծգել, նեղը լծել*

Стечение *Հոսում (դեպի ցած կամ մի տեղ) || հավաքվելը (մի տեղ), հավաքույթ || զուգադիպություն* (сходиться

— в одной точке- *համամիտություն (գծերի), ա.*

— обстоятельств *հանգամանքների զուգադիպու-*

Стихийная атака *Տարերային գրոհ* (*թյուն*

Стог сена *Խոտի դեզ*

Стойка *Կեցվածք, կանգնվածք || հենարան, մույթ.*

— боевая *մարտական կեցվածք* (*մույթակ*

— для ружей *հրացանների հենարան*

— мотыля пулемета *գնդացրի պտուտանակի մու-*

— палаточная *վրանի սյուն* (*թակ*

— правильная *կանոնավոր կեցվածք*

— прицела, прицельной колодки *նշանոցի մույթակ, նշանոցի կոճղակի մույթակ* (*թակ*

— соединительной планки *միացնող քանոնի մու-*

— с ружьем, без ружья *կեցվածք հրացանով, առանց հրացանի*

— трубки штыка *սվինի փողակի մույթակ*

— хомутика *անրիկի մույթյակ*

Стойкий *Կայուն || տոկուն*

—ие бойцы *տոկուն մարտիկներ*

—ий газ *կայուն գազ*

—ое сопротивление *տոկուն դիմադրություն*

Стойкость *Կայունություն ‖ տոկունություն*

Стойло, станок *Փակ (ձիերի), կացոց (ձիերի համար առանձնացրած տեղ ախոռի մեջ)*

Столб *Սյուն*

Столик пристрелочный *Փորձնական հրաձգության սեղան, տ.* поверочная скамья

Столкновение *Ընդհարում* *(Թյուն*

— встречное *դիմահարություն, ընդդիմահարու-*

Столкнуться, сталкиваться *Ընդհարվել*

-- с неприятелем *Թշնամու հետ ը., զարնվել*

Столпиться *Խմբվել, կուտակվել. խռնվել*

Столпление *Խմբում, կուտակում. կուտակություն. խռնում*

— и разрыв в колонне *կուտակում յեվ խզում*

Столяр *Հյուսն* *(զորասյունի մեջ*

Столярная *Հյուսնոց*

Столярный *Հյուսնի, հյուսնական*

—ый инструмент *հյուսնի գործիք*

—ый клей *հ. սոսինձ, տ.* шубный клей

Стоп! *Կա՛ց. կանգ ա՛ռ։*

Стопин *Բուծին, պատրույգ*

— пороховой *վառոդապատրույգ. խանձապատ-*

Стопор *Կառան* *(բուգ*

Стопорить *Կառանել, կառանով ամրացնել, կանգ-*

— ремни *փոկերը կապել* *(նեցնել*

Сторож *Պահապան, պահակ ‖ սպասավոր*

Сторожевой *Պահապան (ած.) պահպանական*

Взводный —ой участок *դասակի պահպանական տեղամաս*

—ая застава *պահապան ուղեկալ*

—ое звено *պահապան օղակ* *(տանող*

—ая наблюдательная вышка *պահպանական դի-*

—ой отряд *պահապան ջոկատ, տ.* охраняющий отряд

—ое охранение *անշարժ պահպանություն, տե-ղավորության պահպանություն, տ.* охранение, неподвижное охранение

—ой пост *պահպանական պոստ, պահակետ*

—ое расположение *պահպանական տեղավորու-*

—ой резерв *պահապան օժանդակ* *(թյուն*

—ой участок *պահպանական տեղամաս*

—ая служба *պահպանական (պահպանության) ծառայություն*

—ая часть *պահապան զորամաս, տ.* охраняющая

Сторона *Կողմ* (часть

— выстраивания *շարժման կ.*

— левая *ձախ կ.*

— лицевая *յերեսի կ.*

— наветренная *հողմաբեր կ.*

— наружняя *դրսի կ.*

— поворота *դարձի կ.*

— подветренная *հողմահար կ.*

— равнения *հավասարման կ.* *(մասը*

Стояние *Կանգնելը. կանգնած լինելը, կանգնած*

Точка —ния *կանգնելու կետ, կանգնած կետ (կանգնած տեղ, ուր մարդ կանգնած է)*

Стоянка войск *Զորակայր, զորքի կայան, զորա-նիստ, զորքի բնակության տեղ, տ.* квартира

— войск в одном месте, в дороге, на постое *զորքերի կանգնած մնալը մի տեղում, ճանապարհին, օթևաններում*
— зимняя *ձմեռնային զորակայք, ձմերում. ձմեռոց, տ.* квартира зимняя
— лагерная *ճամբարային զորակայք*
Стоять *կանգնել, կանգնած լինել, կանգնած մնալ || կենալ, լինել, գտնվել || պաշտպանել*
— в казармах *զորանոցներում կենալ*
— за завоевания революции *հեղափոխության նվաճումները պաշտպանել*
— за отчество-*հայրենիքը պաշտպանել*
— лагерем *բանակել, բանակած լինել, ճամբարում կենալ*
— на биваке *բացօթեգել, բացօթյագում կենալ*
— на карауле *պահակ կանգնել, պ. կանգնած լինել*
— на квартире *բնակարանում կենալ*
— на посту *պոստում կանգնել, կանգնած լինել, պահակետում լինել* (*թեվանում կենալ*
— на постое *օթևանել, օթևանած լինել, օ-*
— на часах *ժամապահ կանգնել, կանգնած լինել*
— прямо за людьми другой шеренги в затылок *կանգնել մյուս տողանի զինվորների ուղիղ յետևը, ծոծրակի դեմ*
— смирно *զգաստ ու հանդարտ կանգնել* (смирно — *«զգաստ» հրամանով*) (*ժման*

Стой! (*հրամ.*) *Կանգ ա՛ռ* (*հետևակի շար-համար*). *Կա՛ց* (*հրաձգությունը դադարեցնելու համար*)։

Шеренга, стой! (*հրամ.*) *Տողան, կանգ ա՛ռ։*

Стоя! (*հրամ.*) *Կանգնա՛ծ։*

Цель стоя *տ.* цель в рост

Крепость еще стоит *բերդը դեռ կանգուն է։*

Стоячая вода *Կանգնած, կանգուն ջուր*

Стража *պահպանություն, պահապաններ, պահնորդ*

— внутреняя *ներքին պ.*

— гражданская *քաղաքացիական պ.*

— земская *յերկրապահներ*

— конвойная *ուղեկցորդ պ.*

— пограничная *սահմանապահներ*

— полицейская *ոստիկանական պ.*

— почетная *պատվի պ., տ.* конвой почетный

— тюремная *բանտապահներ*

Стражник *Պահապան*

Страна *Յերկիր*

— неприятельская *Թշնամու յ.*

— родная *հայրենի յ.*

Стратег *Ստրատեգ, ռազմագետ*

Стратегический *Ստրատեգական. ռազմագիտական || ռազմավարական*

—ая война *ռազմավարական պատերազմ*

—ая граница *ռազմավարական սահման*

—ая дорога *ռազմավարական ճանապարհ*

—ая карта *ռազմավարական քարտեզ*

—ий ключ позиции *դիրքի ռազմավարական բանալի*

—ий мост *ռազմավարական կամուրջ*

Стратегия (как искусство) *Ստրատեգիա (իբրև արվեստ), ռազմավարություն*

— (как наука) *ստրատեգիա (իբրև գիտություն) (ռազմագիտություն*

Стрела *Նետ*

Пустить —лу *նետ արձակել, նետ ձգել*

Стрелка *Սլաք* *(նետաձիգ լինել*

— буссоли, компасная *կողմնացույցի ս.*

— магнитная *մագնիսական ս.*

Стрелковый *Հրաձգային, հրաձգական, հրաձգու-*

—ая атака *հրաձգական գրոհ* *(թյան ‖ հրաձիգ*

—ый бой *հրաձգական մարտ*

—ая бригада, дивизия, корпус *հրաձիգ բրիգադ, դիվիզիա, կորպուս*

—ые войска *հրաձիգ զորքեր*

—ая линия *հրաձգական, հրաձգության գիծ*

—ый окоп *հրաձգական, հրաձգության խրամատ*

—ое оружие *հրաձիգ զենք*

—ое отделение *հրաձիգ ջոկ* *(թյուն*

—ая подготовка *հրաձգական նախապատրաստու-*

—ая поддержка *հրաձգական սատարություն, աջակցություն*

—ая позиция *հրաձգական, հրաձգության դիրք*

—ый полк *հրաձիգ գունդ*

—ая рота *հրաձիգ վաշտ*

—ый рубеж *հրաձգական, հրաձգության բնագիծ*

—ая ступень *հրաձգական, հրաձգության աստի-*

—ый устав *հրաձգության կանոնագիրք* *(ճան*

—ая цепь *հրաձիգ շղթա*

—ая часть *հրաձիգ զորամաս*

Стрелок *Հրաձիգ*

— ружейный *հրացանաձիգ*

Стрелочник *Սլաքապան, սլաքավար*

Стрельба *Հրաձգություն*

— автоматическая *ավտոմատիկ, ինքնեկ հ.*

— артиллерийская հրետանային հ., հրետաձգու-
— беспорядочная անկանոն, անկարգ հ. (թյուն
— боевая մարտական հ.
— бомбою ռումբով հ.
— в мишень հ. թիրախի վրա, նշավակի վրա
— в цель հ. նպատակի, նշանի վրա. նպատա-
— гранатою նռնակով հ (կին արձակելը
— закрытая ծածկված հ. (րով հ.
— залпом, залпами համազարկ հ., համազարկե-
— из винтовок հրացաններով հ., հրացանաձգու-
թյուն
— из горных орудий լեռնային հրանոթներով հ.
— из орудий հրանոթներով հ., հրանոթային հ.
— из осадных орудий պաշարողական հրանոթ-
ներով հ. (դացրային հ.
— из пулемета, пулеметная գնդացրով հ., գն-
— из пушек թնդանոթներով հ., թնդանոթա-
ձգություն
— из револьвера ատրճանակ արձակելը
— картечью կարտեչով հ.
— косвенная շեղակի հ.
— кучная կուտակված հ.
— меткая դիպուկ հ.
— навесная գագաթնաճար հ.
— на вскидку վերաձիգ հ., վերաձիգ արձակում
— на самые большие расстояния հ. ամենամեծ
հեռավորությունների վրա, հեռավորու-
— одиночная մենազարկ հ. (թյուններից
— ожесточенная կատաղի հ.
— очередями հերթերով հ.

— пачками *հապճեպ հ.*

— перекидная *անդրածիգ հ., անդրաճար հ.*

— по видимым целям *հ. տեսանելի նպատակնե-րի վրա* (*ների վրա*

— по закрытым целям *հ. ծածկված նպատակ-*

— по невидимым целям *հ. անտեսանելի նպա-տակների վրա* (*վրա*

— по неподвижным целям *հ. անշարժ նպատակների*

— по открытым целям *հ. բաց նպատակների վրա*

— по очереди *հերթով հ.*

— по площадям *հ. մակերեսների վրա*

— по подвижным целям *հ. շարժուն, շարժվող նպատակների վրա*

— правильная *կանոնավոր հ.*

— практическая *գործնական հ., տ.* учебная

— прицельная *նշանոցավոր, նշանոցով հ.*

— редкая *դանդաղ հ.* (*փողակով հ.*

— с дистанционною трубкою *հեռակայության*

— сквозь амбразуры *հրակնատների միջով հ.*

— с колена *հրացանաձգություն ծնկի վրայից, ծնկի վրայից արձակելը*

— с низким`разрывом *ցած պայթումով հ.*

— сосредоточенная *կենտրոնացրած հ.*

— со станка *հաստոցի վրայից հ.*

— состязательная *մրցական հ.*

— с постоянным прицелом *մշտական նշանոցով հ.*

— с рассеиванием *ցրումով, ցրելով հ.*

— с руки *ձեռքից արձակելը*

— стоя *կանգնած արձակելը*

— с упора *հենարանի վրայից արձակելը*

— точная *ճիշտ հ.*
— усиленными зарядами *ուժեղ լիցքերով հ.*
— учебная *վարժական հ.*
— холостая *սին (անգնդակ) հ.*
— через банк *հրետաթմբի վրայով հ.*
— через головы своей пехоты, своих войск *իրենց հետևակազորի, իրենց զորքերի գլխի վրայով հ.*

Стрельбище *Հրաձգարան*

Стрельбищный вал *Հրաձգարանի թումբ*

Стрелять *Արձակել, կրակել, ձգել, նետել*
— боевым зарядом *մարտական լից արձակել* || *մարտական լիցքով արձակել, գցել*
— в мишень *նշավակի, թիրախի վրա արձակել*
— во фланг *թևի վրա ա.*
— в упор *կից մոտից, կից դեմ արած ա.*
— в цель *նպատակին, նպատակի վրա ա.*
— залпами *համազարկերով ա., համազարկեր տալ*
— из-за прикрытия *ծածկարանի յետևից ա.*
— из ружья *հրացան ա., ձգել*
— из пушки *թնդանոթ ա., ձգել*
— картечью *կարտեչ ա.* || *կարտեչով ա.*
— метко *դիպուկ ա.*
— пулею *գնդակ ա.* || *գնդակով ա.*
— с колена *ծնկի վրայից ա.*
— с руки *ձեռքից ա.*
— с упора *հենարանի վրայից ա.*
— холостым зарядом *սին (անգնդակ) լից ա.* || *սին (անգնդակ) լիցքով ա.*

Стремительно напасть на неприятеля Շեշտակի
վրա տալ թշնամուն, շ. հարձակվել թշնամու

Стремительный Սրընթաց. շեշտակի (վրա

—ая атака շեշտակի գրոհ

—ое нападение շեշտակի հարձակում

—ый натиск շեշտակի բուռն գրոհ

Стремиться Սրանալ, սլանալ, խոյանալ || ձգտել

Стремление Սլացում ‖ ձգտում (դունդ, վին

Стремнина Գահավանդ, ափափա || գահավեժ տե-

Стремнистый Ափափա, սատիկ ուղղորդ

Стремя Ասպանդակ (ասպանդակի մեջ

Взять — глубже վոտքը խորը մացնել, դնել

Пригнать стремена ասպանդակները հար-
մարել, հարմարեցնել

Строгая дисциплина Խիստ կարգապահություն

Строевой Շարային, շարքային, շարքի ‖ շինության

—ая ведомость շարքի տեղեկագիր

—ая записка շարքի ցուցագիր

—ой лес շինության փայտ, շինափայտ || շինա-

—ая лошадь շարային ձի (փայտի ատաղ

—ое обучение շարային վարժություն

—ое отделение շարային բաժանմունք

—ой рапорт շարքի զեկույց (միր-բանակային

—ой солдат, красно-армеец շարային զինվոր, կար-

—ой устав շարքի կանոնագիրք

—ая часть շարային զորամաս

Строение Շինություն || կազմություն, կազմվածք

— деревянное, каменное, нежилое փայտե, քարե,
անբնակ շինություն

Строй Շարք, շարվածք ‖ կազմ || կարգ

— батальонный գումարտակի շարք

— батальона по-ротно *գումարտակի վաշտավոր զատաշար*

— боевой *մարտական շարք, մարտաշարք*

— взвода по отделениям *դասակի ջոկավոր զատաշար*

— взвода по отделениям со вздвоенными рядами и рядами *դասակի ջոկավոր զատաշար քառյակներով կամ յերկյակներով*

— взвода по отделениям и по звеньям *դասակի ջոկավոր կամ օղակավոր զատաշար*

— гибкий *ճկուն շարք*

— глубокий *խոր շարք*

— государственный *պետական կարգ*

— двухшереножный *յերկտողյան շարք*

— змейкой *օձաշարուկ*

— звено в строю змейкой *օձաշարուկ օղակ*

— компактный *հոծ, կուռ շարք*

— конный *հեծյալ շարք*

— маневренный *զորաշարժական շարք*

— общественный *հասարակական կարգ, հասարակակարգ, հանրակարգ*

— одношереножный *միատողյան շարք*

— отделения по звеньям на одной линии *ջոկի օղակավոր զատաշար մի գծի վրա*

— отделения по звеньям уступами *ջոկի օղակավոր սանդղաձև զատաշար*

— отделения рядами (оба звена рядом, каждое в строю змейкой) *ջոկի զուգաշար (յերկու օղակներն իրար կողքի, յուրաքանչյուրն*

— отступной *նահանջի շարք* . *(օձաշարուկ)*

— пеший *հետիոտն շարք*

— плотный հոծ շարք, կուռ շարք
— по-взводно դասակավոր գատաշար
— поворотливый դյուրադարձ շարք
— по звеньям օղակավոր գատաշար
— по-ротно վաշտավոր գատաշար
— походный յերթական շարք, յերթաշարք
— правления վարչակարգ (շարք
развернутый — взвода դասակի յերկայնած
— разреженный նոսր շարք
— разомкнутый բաց շարք (շարք
— разомкнутый развернутый բաց յերկայնած
— ранжирный հասակի կարգով շարք
— рассыпной ցրիվ շարք (տաշար
— роты по-взводно վաշտի դասակավոր գա-
— рядами յերկյակներով շարք, զուգաշար
— сомкнутый փակ շարք
— сомкнутый развернутый փակ յերկայնած շարք
— узкий по фронту նեղ ճակատով շարք

Выйти из строя շարքից դուրս գալ

Стройность взвода Գեղաշարություն դասակի
Стройный Գեղակազմ,* վայելչակազմ || գեղաշար
Строительный Շինարարական || շինության
—ый материал շինության նյութ, շինանյութ
—ая часть շինարարական մաս
Строительство Շինարարություն
Строить Շինել || կազմել || շարել (շարել
— баталион в колонну գումարտակն ի սյուն
— войска к сражению զորքերն ի ճակատամարտ շարել, ճակատամարտի շարել, զորքերը ճակատեցնել

Рота строит колонны *վաշտը սյուներ է կազ-*

Строиться *Շարվել* *(մում*

— в одну шеренгу *միատողան շ.*

— к сражению *շ. ի ճակատամարտ, ճակատամարտի շ., ճակատել*

В одну (в две) шеренгу стройся! *(հրամ.) Մի տողան (յերկտողան) կազմվի՛ր։*

В ротную колонну стройся! *(հրամ.) Վաշտասյուն կազմվիր (կազմվի՛ր (վազով)։*

По два стройся (бегом)! *(հրամ.) Զուգաշար*

По одному стройся (бегом)! *(հրամ.) Միաշար կազմվի՛ր (վազով)։*

По головному взводу, рота, стройся влево (вправо) *Ըստ առաջավոր դասակի, վաշտ, ձախ (աջ) շարվի՛ր։* *(զառաշա՛ր։*

По-взводно стройся! *(հրամ.) Դասակավոր*

Рота (шеренга) стройся влево (вправо)! *(հրամ.) Վաշտ (տողան , ձախ (աջ) շարվի՛ր։*

Ступенчатый *Աստիճանաձև, սանդղաձև*

—ый колодезь *սանդղաձև (ականա)հոր*

Ступе́нь, ступенька *Աստիճան(սանդուղքի), սանդղամատ, փոուշր*

— ки горные, береговые *լեռան, ափի սանդղեվանդներ (դեվանդներ), տ.* террасы, уступы

— кистойки прицельной колодки *նշանոցի կոճղակի մութակի աստիճաններ*

— шкалы *սանդղակի աստիճան*

Сту́пень *Հետք (ոտքի)*

Ступица *Կունդ (անվի)* *(կազ*

Ступичное кольцо, —ый обруч *Կնդի օղ, կնդա-*

Ступня *Վոտքի թաթ* ։ *կինք, ներբան, վոտքի տակ*

Стык *Կցուրդ. կցվանք, կցվածք. կար. կարան*

— веревки *պարանի կար, կարան*

— войсковых частей *զորամասերի կցուրդ. կց-*

— досок *տախտակների կցվանք* *(վանք*

— камней на стене *պատի քարերի կցվանք*

— с соседними корпусами *կցուրդ, կցվանք հարևան կորպուսների հետ*

Стыкать *Կցել. կցան անել*

Стычка *Բախ կպչելը, դիմաբախ*

— с неприятелем *թշնամու հետ կպչելը, դիմաբախ թշնամու հետ, տ.* схватка, сшибка

Стягивать войска, силы *Քաշել մեկտեղ, ի մի ժողովել, ի մի հավաքել, մեկտեղել, միատեղել զորքերը, ուժերը*

Стягиваться *Քաշվել մեկտեղ, ի մի հավաքվել, մեկտեղվել, միատեղվել, ամփոփվել*

— в резервную колонну *ամփոփվել ի օժանդակային, ամփոփվել օժանդակային կազմել*

Когда противник наступает в превосходных силах, то растянутый транспорт стягивается в один или несколько вагенбургов *յերբ հակառակորդը գերազանց ուժերով է հարձակվում, այն ժամանակ յերկայնաձգված փոխադրանքը ամփոփվում է ի մի կամ մի քանի գումակամբոց.... ամփոփվում-կազմում է (միատեղվում-կազմում է) մի կամ մի քանի գումակամբոց։*

Стяжной ремень *Փորքաշ, թափատր*

Субсидия Սուբսիդիա
Суверенитет Գերիշխանություն
Суверенный Գերիշխան
Суд Դատարան
— верховный գերագույն դ.
— военно-полевой ռազմա-դաշտային դ.
— военный ռազմական դ.
— гражданский քաղաքացիական դ.
— чести պատվի դ.
Судебный Դատական
—ый исполнитель դ. կատարածու
—ый приговор դատավճիռ
—ое следствие դ. քննություն
Судно (հոգն. суда) Նավ
— военное ռազմանավ
— вооруженное զինված նավ
— гребное Թիանավ
— паровое շոգենավ, տ. пароход
— парусное առագաստավոր նավ, առագաստանավ
— рыболовное ձկնորսական նավ
— транспортное փոխադրության նավ, փոխադրանավ
Судостроение Նավաշինություն, նավակառուցում, տ. кораблестроение
Судостроительные работы Նավաշինական, նավաշինության աշխատանքներ
Судоходная река Նավարկելի գետ
Судьба Բախտ, ճակատագիր
Судья военный Ռազմական դատավոր
Суеверие Սնահավատություն, սնոտիապաշտություն
Сукно Մահուդ
— портяночное փաթաթաշալավոր փաթաթանի մ.

— цвета хаки *խակի (պաշտպանական) գույնի մ.*
— шинельное *գրատի մ.*
Султан *Ցցունք, փետրափունջ (գլխարկի, սաղա-*
Сума *Պարկ* *(վարտի)*
— зарядная *լիցքի կաշեպարկ, լցապարկ*
— переметная *մանտիք, խուրջին. թեռ*
Суматоха *Իրարանցում, ապշող*
Сумерки *Կիսալույս* *(զառք*
— вечерние *մթնշաղ, յերեկոյան նսեմ, ժան-*
— утренние *մթնշող, այգալույս, աղամալույս*
Сумка *Պայուսակ. պարկ*
— инструментальная *գործիքների պայուսակ*
— патронная *փամփշտաման*
Сумма *Գումար*
Сумрак *Կիսախավար* *(սաղեմի աղջամուղջ*
— предутреннего рассвета *աղամամութ, լու-*
Сундук денежный *Դրամի սնդուկ*
Сурик *Սուսր*
Суровая зима *Խիստ ձմեռ*
—ые нитки *Խամ թել*
Сутки *Օր (ամբողջ 24 ժամ), օրուգիշեր, գիշեր-*
Суточный *Օրական* *(ցերեկ*
—ая ведомость о состоянии роты *ռ. տեղեկագիր վաշտի վիճակի մասին*
—ые деньги *օրադրամ*
—ое довольствие *օրապարեն, օրապահիկ*
—ый оклад кормовых денег *ռ. սննդադրամի կո-պար* || *օրական սննդադրամ*
Сухари *Պաքսիմատ, կրկնեփուկ*
Сухарный мешок *Պաքսիմատի տոպրակ*

Сухой грунт Չոր գետին

Сухопутный Ցամաքային

—ая армия ց. բանակ

—ое ведомство ցամաքազորի վարչություն

—ая война ց. պատերազմ

—ое войско ց. զորք, ցամաքազոր

—ое сообщение ց. հաղորդակցություն, ց. ճա-
(նապարհ

Суша Ցամաք

Сушильня Չորանոց

Сфера Գունդ ‖ վոլորտ. շրջան

— влияния ազդեցության շրջան

— артиллерийского, дальнего, пулеметного, ружейного огня վոլորտ հրետանային, հեռավոր, գնդացրային, հրացանային կրակի

— действителного огня գործուն կրակի վոլորտ

— действия взрыва պայթումի ներգործության

— небесная յերկնագունդ (վոլորտ

— разрушения կործանման վոլորտ

— сотрясения при взрыве ցնցումի վոլորտը պայթումի ժամանակ

Сформирование, сформировка, сформировать տ. формирование, формировать

Схватить Բռնել (թղթակցությունը բ.

— неприятельскую корреспонденцию Թշնամու

Схватиться Իրար հետ (կռվի) բռնվել

Схватка Իրար հետ (կռվի) բռնվելը, կպուր կպուրի գալը, գուպար, գուպարած, տ. стычка, сшибка

— аванпостов առաջապահների իրար հետ կռվի բռնվելը, գուպարելը, գուպարածը

— с неприятелем *դուպարած թշնամու հետ, թշնամու հետ կռվի բռնվելը*

Схема *Սխեմա, ընդհանուր պատկեր*

— расположения части *զորամասի դասավորության սխեմա*

Сход *Յելնելը, դուրս գալը, յելք || իջնելը, եջք || զառիվայր || ժողով || համամիտում*

Точка схода *համամիտման կետ*

Сходиться *Իրար հանդիպել || գալ-հավաքվել մի տեղ || համամիտել*

— в одну точку *համամիտել մի կետի մեջ*

—ящиеся линии *համամետ գծեր, հկն.* расхо-

Сходка *Ժողով* (дящиеся л.

Сцепка вагонов *Վագոնների կցում*

Счет *Հաշիվ || նվագ, տ.* прием

— авансовый *կանխավճարի հաշիվ*

Вздваивание рядов производится в три счета *բառյակները կազմվում են յերեք նվա-*

Счетная книга *Հաշվեմատյան* *(գով*

Счетовод *Հաշվակալ, հաշվատար*

Счетчик *Հաշվարար || հաշվացույց (գործիք)*

Сшибаться *Շեղվել, դուրս գալ || ընդհարվել, բախվել* *(կորցնել, մոլորվել*

— с дороги *ճանապարհից շեղվել, ճանապարհը*

— с неприятелем *թշնամու հետ բախվել, զարնվել*

Сшибка *Բախ, բախում (թշնամու հետ)*

Сшить *Կարել, կարակցել*

Сыпной тиф *Բծավոր տիֆ*

Сыпучий *Սորուն (ձյուն, ավազ, ցորեն և այլն)*

меры —их тел *սորուն մարմինների չափեր, հատիկների չափեր*

Сырой Խոնավ, հում. անմշակ
—ой воздух խոնավ օդ
—ой материал հում նյութ
—ой товар հում, անմշակ ապրանք
Сыромятная кожа Լմնակոխած կաշի

Т.

Табак Ծխախոտ
Табачное довольствие Ծխախոտի բավարարու-
Табель Ցուցակ, տախտակ (թյուն
— довольствия войск զորքերի բավարարման ց.
— о праздниках տոների ց.
— постам պոստերի, պահականների ց., տախտակ
— срочных донесений ժամկետավոր զեկուցա-
Таблица Աղյուսակ, ցանկ (գրերի տախտակ
— заложений հարթագծերի աղյուսակ
—цы стрельбы հրաձգության աղյուսակներ
Табуретка Աթոռակ
Таварить лошадь Խարանել ձի
Тавро Խարան, տ. клеймо
Тайна Գաղտնիք
— военная պատերազմական գ.
— государственная պետական գ.
Такса Սակ, սակագին (ուտեստի ս.
— на с'естные припасы պարենի մթերքների ս.,
— почтовая փոստի (փոշտի) ս.
— прогонная ուղեգրամի ս.
Таксация Սակագրություն, սակագին դնելը
Такт Տակտ

— шага *քայլի տ., քայլի համաչափություն*

Бить в — *տակտով թմբկահարել*

Ногу приставлять в — шага *ոտքը դնել (մյուսի մոտ) քայլի տակտով, համաչափությամբ*

Сохранить — при маршировании *քայլվածքի ժամանակ տակտ (համաչափություն) պահել*

Тактик *Տակտիկ, մարտավար (տավարություն*

Тактика военная *ռազմական տակտիկա, մար-*

— групповая *խմբական մարտավարություն*

— прикладная *կիրառելի մ.*

— элементарная *տարրական մ.*

Тактический *Տակտիկական, մարտավարական*

—ая база *մ. խարիսխ*

—ая воздушная разведка *մ. օդային հետախու-*

—ая единица *մ. միավոր (զություն*

—ая задача *մ. խնդիր*

—ие занятия *մ. պարապմունքներ*

—ий ключ позиции *դիրքի մ. բանալի*

—ая маскировка *մ. քողարկում*

—ая обстановка *մ. պարագա*

—ая подготовка *մ. պատրաստություն*

Тактическо-топографическая разведка *Մարտավարա-տեղագրական, տակտիկա-տեղագրական հետախուզություն*

Талон *Կոճղ* ‖ *կտրոն, կրկնակ*

— ассигновки *հատկացագրի կտրոն, կրկնակ, տ.*

— квитанции *անդորրագրի կոճղ* (дубликат

Тальвег *Ուխագիծ, ջրախառնուր, ջրհավաք գիծ,* *տ.* водослив, водосоединительная линия

Таможенная пошлина *Մաքս*

Таможня *Մաքսատուն*
Танк *Տանկ*
Таран *Հոյ (մեքենա)*
Тарель дистанционной трубки *Հատակ հեռակա*
— орудий *հրանոթների հ.* *(յության փողակի*
Тарельный пояс *Հատակի գոտի*
Тариф *Տարիֆ, սակացույց սակացուցակ*
— продовольственный *պարենի ս.*
Тарификация *Սակացույց նշանակելը*
Тарифная комиссия *Սակացույցի հանձնախումբ*
— сетка *սակացույցի ցանկ*
Тачка *Հոլնակ, ձեռնասայլակ*
Твердый *Պինդ, ամուր. հաստատուն*
—ая воля *հաստատ կամք*
—ый грунт *պինդ գետին*
—ая дробь *ամուր կոտորուք*
—ый дух *կորովի վոգի*
—ая кожа *պինդ կաշի*
—ая ось *հաստատուն առանցք, տ.* неподвижная
—ые цены *հաստատուն գներ* (ось
—ый характер *հաստատ բնավորություն*
Театр военный, военных действий *Պատերազմի,*
պատերազմական գործողությունների թա-
Текст *Բնագիր* *(տերավայր, թատերաբեմ*
Текущий *Ընթացիկ*
—ее довольствие войск *զորքերի ը. բավարարու-*
Телега *Սայլ* *(թյուն*
Телеграмма *Հեռագիր* *(տոնեյական հ.*
— служебная *ծառայության վերաբերյալ, պաշ-*
— срочная *շուտափույթ հ.*
Телеграф *Հեռագրություն, հեռագիր ‖ հեռա-*
գրատուն

— безпроволочный, искровый, радио— անթել հեռագիր, հեռագրություն, ռադիո-հ.
— воздушный օդային հեռագիր, հեռագրություն
— военно-походный ռազմերթական հ.
— кабельный մալխավոր հ.
— оптический տեսողական հ.
— подводный ստորջրյա հ.
— шестовой ձողավոր հ.
Телеграфировать Հեռագրել
Телеграфист Հեռագրիչ, —ка Հեռագրուհի
Телеграфный Հեռագրական
—ый аппарат հ. ապարատ, հ. հանդերձան
—ый кабель հ. մալուխ
—ая корреспонденция հ. թղթակցություն
—ая линия հ. գիծ, հեռագրագիծ
—ый надсмотрщик հ. վերակացու
—ая рота հ. վաշտ (ղորդակցություն
—ое сообщение հ. հաղորդագրություն, հ. հա-
—ая станция հ. կայարան
—ый столб հեռագրասյուն
Тележка Սայլակ
— для перевозки снарядов արկեր կրելու ս.
— минная ականասայլակ
Тележное дело Սայլագործություն
Телеметр Հեռաչափ, տ. дальномер
Телесный Մարմնական
—ое наказание մ. պատիժ
—ые недостатки մ. պակասություններ
—ый осмотр մարմնի զննություն
—ое повреждение մարմնի վնասվածք

Телескоп Հեռադիտակ
Телефон Հեռախոս ; հեռաձայն
Телефонировать Հեռախոսել
Телефонист Հեռախոսակ, — ка Հեռախոսուհի
Телефонный Հեռախոսական
—ый аппарат հ. ապարատ, հ. հանդերձանք
—ая двуколка հ. յերկանիվ
—ое дело հ. գործ
—ое имущество հ. գույք
—ый кабель հ. մալուխ
—ая команда հ. խումբ
—ая линия հ. գիծ, հեռախոսագիծ
—ый провод հ. լար, հեռախոսալար
—ая сеть հ. ցանց
—ое сообщение հ. հաղորդակցություն
—ая станция հ. կայարան
Телефонограмма Հեռախոսագիր
Тело Մարմին
— болта գնդերիթի բուն, տ. стержень
— орудия, пулемета հրանոթի, գնդացրի բուն
Телогрейка Ներքնակ, բոթանակ
Телодвижение Մարմնի շարժվածք (մություն
Телосложение Մարմնի կազմվածք, մարմնակազ-
Телохранитель Թիկնապահ, անձնապահ
Темляк Սրբոփր
Темп Տեմպ ; ամանակ, ռիթմ, փարարկ, տ. прием
Заряжать в четыре темпа լցնել չորս ամա-
Темперамент Խառնվածք (ռուկով, ռիթմով
Температура (воздуха) Բարեխառնություն (օդի)՝ ջերմաստիճան

Темпирование дистанционной трубки *Ամանակում, ամանակելր հեռակայության փողակի*

Теналь (*ամրաշին.*) *Տենալ, կատտ*

— двойная *կրկնակի կատտ*

— рва, укрепления *փոսի, ամրության կատտ*

Тенальный *Կատտաձև*

—ое расположение верков *ամրությունների կ.*

—ый фронт *կ. ճակատ* (*դասավորության*

Тене-защитное свойство местности *Վայրի ստվե-րա-պաշտպանական հատկություն*

Тепловые лучи *Ջերմության ճառագայթներ*

—ой удар *տոթահարություն*

Теплые вещи *Տաք հագուստեղեն*

Теоретик *Տեսագետ*

Теоретический *Տեսական*

—ие основы стрельбы *հրաձգության տ. հի-*

Теория *Տեսություն* (*մունքներ*

Тереть *Շփել | տրորել. քսել || քերել || հարել*

Сапог трет ногу *կոշիկը վոտը հարում է.*

Термин *Տերմին, արվեստաբառ, յեզր*

Терминология *Տերմինաբանություն*

Термометр *Ջերմաչափ*

Терраса *Դարատափ | արեգակնակ || տամալ, տափակ տանիք || սանդղեվանդ*

—ы береговые, горные *առափնյա, լեռնային դարատափեր, սանդղեվանդներ, տ.* ступеньки, уступы горные, береговы

Территориальный *Յերկրային*

—ая армия *յ. բանակ* (*Ֆրանսիայում նույն է,*

—ые войска *յ. զորքեր* (*ինչ վոր պահեստազոր*)

—ое комплектование յ. համալրում

— ая милиция յ. միլիցիա (Խոսակցում նույնն, ինչ որ աշխարհազոր — ополчение)

Территория Տերիտորիա, հող, յերկիր

Тесак Վաղակավոր, վաղակ (կարճ թուր)

— ружейный հրացանի վաղակ

Тесемка, тесьма Ցերիզ, քավթա

Теснина Կիրճ, նեղուց (լեռնային), կապան, տ.

Теснить неприятеля Նեղել թշնամուն (дефиле

Тесный интервал Նեղ միջանց

Тесьма տ. тесемка

— мерная չափերիզ

Тет-де-пон Կամրջագլուխ, կամրջագլխի ամրու-թյուն, տ. предмостное укрепление

Тетрадь попутная Ուղետետր

Техник Տեխնիկ, արվեստագետ (թյուն

Техника Տեխնիկա, արվեստ, արվեստագիտու-

— поражения հարվածելու տ., արվեստ,

Технический Տեխնիկական, արվեստագիտական= արվեստագետ ‖ արվեստական

—ие войска տ., արվեստագետ զորքեր

— ое выражение տ. արտահայտություն. ար-վեստաբառ, տերմին

—ые данные տ., արվեստագիտական տվյալներ

—ий комитет տ., արվեստագիտական կոմիտե

—ая маскировка արվեստական քողարկում

—ое отделение տ., արվեստագիտական բաժան-մունք (տական միջոցներ

—ие средства борьбы կռվի տ., արվեստագի-

—ая часть տ., արվեստագետ զորամաս

Технико-строительное отделение *տեխնիկա-շինա-*
բարական, արվեստա-շինարարական բաժան-
Технология *Արվեստաբանություն* *(մունք*
— артиллерийская *հրետանական ա.*
Течение *Հոսանք*
Тип *Տիպ, տիպար*
—ы неровностей земной поверхности *չերկրի*
մակերևույթի անհարթությունների տիպեր
—ы и свойства строев пехоты *հետևակի շար-*
քերի տիպարները ու հատկությունները
Тир *Ձգարան (հրացանի)*
Тиски *Մամուլ*
— ручные *ձեռնամամուլ, մամլակ*
— с винтом *պտուտակավոր մամուլ, պտուտակա-*
Тихий шаг *Հանդարտ, կամաց քայլ* *(վոր արգան*
Тиф возвратный *Անդրադարձ տիֆ*
— сыпной *Բծավոր տիֆ*
Титул *Տիտղոս*
Ткань *Գործվածք, անկված*
Товар *Ապրանք*
Товарищ *Ընկեր*
Товарищество войсковое *Զորական ընկերություն*
Товарный *Ապրանքի, ապրանքային*
—ый вагон *ապրանքի վագոն*
—ый поезд *ապրանքատար գնացք*
—ый склад *ապրանքի պահեստ*
—ое хозяйство *ապրանքային տնտեսություն*
Ток электрический *Էլեկտրական հոս(անք)*
Токарный станок *Հյուսնի հախարակ*
Токарь *ճախարակագործ, հախարակիչ*

— по дереву, по металлу *փայտի, մետաղի*
Толпа *Բազմություն* || *ամբոխ* (*ճախրագործ*
— нестойкая пугливая *անկայուն վախեցող ամբոխ*
Воинская часть не должна обращаться в беспорядочную толпу *զորամասը չպետք է վերածվի անկարգ ամբոխի*
Толчок *Զարկ* | *հրում, հրնդում*
Толь (кровельный) *Խամփարարա* (*տանիքի*)
Тон *Տոն* | *երանգ*
— цвета *երանգ*
Цвет, тон и оттенок окружающих предметов *շրջապատող առարկաների գույն, երանգ, յեվ նրբերանգ* (*յերփն*)
Тонна *Տոն* (= *1016 կիլոգրամ = 62 փութ*)
Тоннель *տ.* туннель
Топильное пространство, топка *Կրակ վառելու տեղը* (*վառարանի*), *կրակարան*
Топка печей *Վառարան վառելը*
Топкий *Խրուտ* (*ած.*)
—ое место, топь *խրուտ տեղ, խրուտ* (*գոյ.*)
Топливо *Վառելիք* (*գուկ, պինդ վ-*
— газообразное, жидкое, твердое *գազային, հե-*
Топограф военный *Ռազմական տեղագիր*
Топографический *Տեղագրական*
—ий гребень (высшая точка перегиба горы) *տ. կատար* (*լեռան ծայրի ամենաբարձր կետը*)
—ая карта *տ. քարտեզ*
—ая разведка *տ. հետախուզություն*
Топография военная *Ռազմական տեղագրություն*
Топор *Կացին, տապար*

— возимый *մեծ կացին (սայլով տանելի)*
— носимый *փոքր կացին (անձամբ կրելի)*

Топчан *Տախտ*

Тоць *Թրուշ (գոյ.)*

Торги *Աճուրդ. նվազուրդ*

Торжественный *Հանդիսավոր*
—ая клятва *հ. երդում*
—ый марш *հ.զորանց, հ.երթ, տողանց, շքերթ, ա.*
церемониальный, парадный марш
—ое обещание *հ. խոստում*
—ое собрание *հ. ժողով*
—ое шествие *հ. երթ, շքերթ*

Торжество *Հանդես. տոնախմբություն*
— воинское *զինվորական հ.*
— о победе *հաղթության հ.*
— публичное *հանրային, հրապարակային հ.*

Торжествовать *Հանդես կատարել, տոնախմբու-*
թյուն անել, տոնախմբել || հաղթանակել
— восторжествовать над кем, над чем *հաղթու-*
թյուն տանել, հաղթանակել
— победу *հաղթության հանդես կատարել, հաղ-*
թությունը տոնախմբել, հաղթության տո-
— вующий *հաղթական (Նախմբություն անել*

Тормаз *Արգելակ*
— автоматический *ավտոմատիկ, ինքնեկ ա.*
— башмачный *սանդալավոր ա.*
— веревочный *պարանե ա. (գործող ա.*
— действующий на ступицу *կունդի վրա ներ-*
— приложенный к ободу *անվի հեցից կպած ա.*
— скользящий *սահող ա.*

Тормазить Արգելակել
Тормазный Արգելակի
—ые башмаки ա. պանդալներ
—ый кондуктор ա. վարիչ, արգելակավար
Торпедо Տորպեդո, նավահար
— наступательное հարձակողական տ.
— подвижное շարժուն տ.
— полевое դաշտային տ.
— ударного воспламенения բախական բռնկման տ.
— укрепленное на месте տեղում ամրացրած, հաստատուն տ.
Погружать торпеды տորպեդոներ սուզել
Точило Սրոց, հեսան
Точильный брусок Սրոցաքար, հեսանաքար
Точить Սրել, հեսանել ‖ ճախարակել, չարխել
— еный ճախարակած, չարխաքաշ
Точка Կետ
— визирования Տարադիտման, տարադիտական կ.
— зрения տեսակետ
искусственная — прицеливания արհեստական
— касания շոշափման կ. (նշանակետ
конечная — линии գծի ծայրակետ
— наводки նշանառության կետ, նշանակետ
— направления ուղղության կ.
нижняя — попадания դիպցնելու, դիպչելու
— огневая կրակի կետ, հրակետ (ներքևի կ.
— опоры հենակետ
— отметки նշադրության կ.
— падения անկման կ.
— пересечения հատման կ.

— попадания *դիպչելու, դիպցնելու կ.*
— прикосновения *շոշափման կ.*
— прицеливания *նշանառության կ., նշանակետ*
-- расстояния *հեռավորության կ.*
— соединения *միացման կ.*
— соприкосновения *շոշափման կ.*
средняя — попадания *դիպչելու միջին կ.*
— стояния *կանգնելու կ., կանգնած կ., (ուր*
Точность *ճշտություն* *(մարդ կանգնած է)*
— возможная *հնարավոր ճ.*
— данная *տվյալ ճ.*
-- наибольшая *ամենամեծ ճ.*
— требуемая *պահանջված ճ.*
Точный *ճիշտ*
Трава *Արոտ, խոտ*
Траверс *Տրավերս, միջաթումբ*
— внутренний *ներքին տ.*
— поперечный *խոտորնակ տ.*
Тыльный -- окопа *խրամատի թիկունքի տ., թիկունքի պատվար* *(շեղադիրք*
Траверсная позиция *Խոտորնակի, շեղակի դիրք.*
Травяное довольствие *Արոտի բավարարում*
Традиция *Ավանդություն*
Траектория *Հետագիծ*
— крутая *ուղղորդ հ.*
— настильная, отлогая *գետնամերձ հ.*
-- нормальная *նորմալ հ.*
— отлогая *գետնամերձ հ., տ.* настильная
— пули, снаряда *գնդակի, արկի հ., թռիչքի գիծ, տ.* линия полета снаряда

Тракт *Ճանապարհ, պողոտա*
— почтовый *փոստի (փոշտի) ճանապարհ*
Трактат *Դաշնագիր, դաշինք*
Трактир *Պանդոկ*
Трактирщик *Պանդոկապան, պանդոկապետ*
Трактовать *Դաշնախոսել, բանակցել* (տ. тяга
Тракция *Թարգ. քարշողություն, ձգողություն,*
Тралер *Ականահան (նավ)* (*խիճը*
Трамбовать землю, щебень *Տոփանել գետինը,*
Трамбовка *Տոփան, գետնաթակ,* տ. баба ручная
Транзит *Տրամանց(ում)* || *տոփանում*
Транзитный *Տրամանցիկ*
—ая линия *տրամանցի գիծ*
—ые товары *տրամանցիկ ապրանքներ*
—ая торговля *տրամանցիկ առեվտուր*
—Транспорт *Փոխակրանք* || *փոխակրություն, փոխադրություն* || *փոխադրանավ*
— военный *ռազմական փոխակրանք*
— военно-санитарный *ռազմա-սանիտարական փոխակրանք*
— вольнонаемный *վարձու փոխակրանք*
— вьючный *գրաստով փոխակրություն*
— интендантский *համբարակային փոխակրանք*
— колесный *սայլով փոխակրություն*
— огнестрельных припасов *հրազենի պաշարների փոխակրանք* (*տանու փոխակրանք*
— осадный артиллерийский *պաշարողական հրե-*
— пленных *գերիների փոխակրանք*
— продовольственный, провиантский *պարենի փոխակրանք*

— раненых *վիրավորների փոխակրումը*

Транспортир *Անկյունաչափ*

Транспортировка *Կրելը, փոխակրություն. փոխադրություն* || *տեղափոխություն, ռ.* перевозка

— на руках *ձեռքով, ձեռքի վրա տեղափոխելը*

Транспортный *Փոխակրական, փոխադրական*

Траншейный *Խրամային*

—ая борьба *խ. կռիվ*

—ое депо *խ. պահեստարան*

—ый караул *խ. պահակ*

—ая профиль *խրամի տրամատ*

Траншея *Խրամ, խորխրամատ*

— атакующего крепость *բերդի վրա գրոհողի. բերդի պաշարման խրամ*

— исходная *ելքի խրամ, ելախրամ*

— обороняющегося *պաշտպանվողի խրամ*

Переломы, колена траншеи *խրամի ծալվածքներ, ծնկներ*

Трассировальная веревка *Ծրապարան*

—ый шнур, трассировочный шнур *ծրալար, ռ.* отбивной шнур

Трассировать *Ծրել, ծրագծել*

— линию окопов *խրամատների գիծը ծրել, խրամատները ծրագծել*

Трассировка *Ծրում, ծրագծում, ռ.* разбивка

Траэктория *ռ.* траектория

Требование *Պահանջ* || *պահանջագիր*

— на перевозку *փոխադրության պահանջագիր, ռ.* предложение на перевозку

Требовательная ведомость Պահանջագիր
Тревога Տագնապ
— газовая գազատագնապ
— ложная, фальшивая սուտ, կեղծ տ.
— поверочная ստուգման տ.
Бить тревогу տագնապ զարնել, հնչեցնել
Тревожить Տագնապեցնել. անհանգստացնել
Тревожный Տագնապալի. տագնապի
—ый звонок տագնապի զանգ, ահազանգ
—ый сигнал տագնապի ազդանշան
Трензель, трензельное удило Յերախենան, լկամ, սանձի բերանոց, տ. удило, уздечное удило
Трензельные поводья Յերախենանի, լկամի յերասանակներ
Трение Շփում
Тренировать Մարզել
Тренировка Մարզանք. մարզություն
Треног, тренога Վոտնակապանք (ձիու յերեք վոտի), յեռոտանի կապանք
Треножник, тренога Յեռոտանի, կանկարա
— мензулы չափանեղանի յ.
— пулемета գնդացրի յ.
— с отвесом կապարալարավոր, ուղղալարավոր յ.
Треск ружейный Հրացանի տրաքոց
Трескотня ружейная Հրացանի տրաքտրաքոց, ճարճատյուն
— бесцельная աննպատակ ճարճատյուն
Треть года Քառամսյակ
— сентябрьская սեպտեմբերյան ք.
Треугольник Յեռանկյունի
Трехгранный Յեռանիստ

—ый напилок, подпилок յ. խարտոց
—ая призма յ. պրիզմա, հատվածակողմ
Трехзначное число Յեռանիշ թիվ
Трехлинейная винтовка Յերեքգծանի հրացան
Трехсводный военный госпиталь Յեռամիացյալ ռազմական հիվանդանոց

Трещина Պատռան, խորխալ. ճաք, ճեղք
Триангуляция Յեռանկյունաչափում
Триумф Հաղթանակ, հաղթություն
Триумфальный Հաղթական

—ая арка հ. կամար
—ый в'езд հ. մուտք
—ые ворота հ. դուռ
Троечный յեռաձի

—ая запряжка с дугой, без дуги յ. լծվածք ա-
— ая повозка յ. սայլ (ղեղով, առանց աղեղի
—ая сбруя յ. լծասարք
Тройной Յեռակի
—ой горн յ. հնոց (թյամբ սարճանակ
Револьвер —ого действия յ. գործողու-
Трок Թամբակալ, թանգ, թամբի փոկ, ռ. подпруга верхняя

Тропа, тропинка Կածան, շավիղ
Тротуар Մայթ (թանիշ
Трофей Հաղթանակ, հաղթության նշան, հաղ-
Труба Խողովակ. փողրակ || փող (յերաժշտական) || դիտակ, դիտափող

— астрономическая աստղաբաշխական դիտակ, հեռադիտակ, աստղադիտակ

— вентиляционная, воздухопроводная հովանա-րության, օդափոխության, օդանցիկ խո-
— водопроводная ջրմուղի փողրակ (ղովակ
— дымовая, печная ծխնելույզ, ծխահան, ծխան.
дом с белой трубой սպիտակ ծխանանով
— зарядная լցափող (ծխանով) տուն
— земная երկրադիտակ
— серебряная արծաթի փող (վերաճշտ.)
— сигнальная ազդանշանի փող, ազդափող
Трубач Փողհար, փողար, տ. горнист
Трубаческая команда Փողհարների խումբ
Трубить Փողել, փող փչել, փող զարնել, փող
— атаку, к атаке գրոհ փողել (հնչեցնել
— к отступлению նահանջ փողել
— сбор հավաք փողել
Трубка Փող, փողակ. խողովակ ‖ կոթառ ‖ դիտակ
— бомбовая ռումբի փող, ռմբափողակ
— визирная տարադիտակ
— вытяжная ձգական փողակ, ձգափողակ
— газовая գազի փողակ, գազափողակ
— гранатная նռնակի փողակ, նռնափողակ
— двойного действия կրկնակի գործողության փողակ
— дистанционная հեռակայության փողակ
— дистанционная 10-и секундная 10 վարկյանի հեռակայության փողակ
— дистанционная с оловянной кишкой անագե աղիքով հեռակայության փողակ
— дистанционно - ударная հեռակայության բախման փողակ

— для вставления стержня *Ձողիկն անց կացնե-*
— зажигательная *վառող, վառիչ փողակ (յու. փ.*
— зарядная *լցափողակ* *(ձգափողակ*
— коленчатая вытяжная *ծնկավոր. արմնկավոր*
— лопаты, заступа *յերկաթե թիու, բահի, կոթառ*
— медленного горения *դանդաղ այրումով փողակ*
— металлическая вытяжная *մետաղե ձգափողակ*
— микротелефонная *մանրա-հեռախոսական փո-*
— скорострельная *արագաձիգ փողակ* *(ղակ*
— снарядная *արկի փողակ*
— снаряженная *լցրած փողակ*
— соединительной планки *միացնող բանոնի փո-*
— тростниковая *յեղեգնի փողակ* *(ղակ*
— ударная *բախական փողակ*
— фрикционная *շփական փողակ*
— штыка *սվինի փողակ*
Трубный звук *Փողի ձայն*
Трубочник *Փողականոց*
Трубочный состав *Փողակի բաղադրություն*
Трубчатый рычаг *Փողաձավոր լծակ*
Трудноодолимое препятствие *Դժվար հաղթահա-րելի խոչընդոտ*
Трудный переход *Դժվար գնացք*
Трудовой *Աշխատավորական*
—ая армия *ա. բանակ*
—ая артель *ա. արտել, ընկերակցություն*
—ая повинность *աշխատանքի պարհակ, պարտք*
Трудоспособность *Աշխատունակություն*
Труп *Դի, դիակ*
Трус *Անարի, թուլամորթ, վախկոտ*
Трут *Աբեթ*

Тряпка *Լաթ, յանթ, բուրջ*
Трясина *Ճախճախուտ, ճախճուտ*
Тряска *Ցնցում, թափահարում*
— от лошадиной рыси, от экипажа *ցնցում ձիու սնգանգոցից, կառքից*
Тряский *Ցնցող. ցնցուն, թափահարող*
—ая дорога *ց. ճանապարհ*
—ая лошадь *ց. ձի*
Туловище *Իրան*
Тулуп *Մաշկյակ, փոշխարենի (մուշտակ)*
— постовой *պոստի. պահակային մաշկյակ*
Тулья *Գլխարկի կատար*
Туман *Մեգ, մառախուղ*
Туманный *Մառախլապատ, մգամած*
Тунель *Տունել, ստորուղի*
Тупик *Փակուղի, անել (զոյ.)*
Тупой *Բութ*
—ая пуля *բ. գնդակ*
Тур *Հողակողով*
— батарейный *մարտկոցի հ.*
— сапный *սապի. բրուճի հ.*
— траншейный *խրամի հ.*
Бруствер из туров *հողակողովե պատվար*
Тусклый *Աղոտ*
— ая жесть *սև թանագ, սև յերկաթի թիթեղ*
Туф *Փխար, բազանգ,*
Тухлая вода *Նեխված ջուր. մորաջուր*
Тушевание, тушевка *Ճենադեղում, լվացույթ. ա.* отмывка кистью || *շրածում, շրվածք. շուք, ստվերարկություն (նկարի լավ դծագրություն), ա.* растушевание

Тушевать *Ճնադեղել (գծագրություն, նկարա-*
կազմ) || շրաձել, շրվածք տալ. ստվերարկել
(գրաֆիտի փոշիով, ածուխով կամ այլ բա-
Тушь *Տուշ, ճնադեղ* *(գծագրությամբ)*
Тыл *Թիկունք*
— ближний *մոտիկ թ.*
— глубокий *խոր թ.* *(անցնել*
Зайти неприятелю в — *թշնամու թիկունքն*
Удaрить на неприятеля с тылу, в тыл *թի-*
կունքից հարձակվել թշնամու վրա
Тыловой *Թիկունքի*
—ая позиция *թ. դիրք*
—ое учреждение, неподвижное, подвижное *թ.*
անշարժ, շարժական հիմնարկություն
—ые эшелоны *թ. շարաններ*
Тыльный *Թիկունքի*
—ый выстрел *թիկնահար ձիգ*
—ый дозор *թ. դետք, թիկնադետք*
—ые дозорные *թ. դիտակայններ*
—ый отряд *թ. ջոկատ*
—ая постройка *թ. շինվածք. թ. ամրություն*
Тэнки *Տանկ, ա.* танк
Тюк *Հակ (բեռան)*
Тюремный *Բանտային*
—ое заключение *բանտարկություն, բանտարգե-*
—ая стража *բանտապահներ* *(լություն*
Тюрьма военная *Զինվորական բանտ*
Тюфяк *Ներքանոց* *(թյուն, ա.* тракция
Тяга *Քարշ, քարշում || քարշողություն, ձգողու-*

— конная, механическая ձիական, մեքենական
— электрическая էլեկտրական քարշ (քարշ
Повозки с конной и механической тягой ձիաքարշ յեվ մեքենաքարշ սայլակառքեր

Тягость Բեռ, ծանրություն
— войны պատերազմի բեռ
— службы ծառայության ծանրություն

Тягучий бой Տեվական մարտ

Тяж Ձգոց. քաշիկ, ձգափոկ (կառքի)

Тяжелый Ծանր || դժվարին
—ая батарея ծանր մարտկոց
—ый грунт դժվարին, դժվարանց գետին
—ая дорога դժվար. դժվարին ճանապարհ
—ая кавалерия ծանր հեծելազոր (տանկ
—ая полевая артиллерия ծանր դաշտային հրե-
—ый пулемет ծանր գնդացիր, տ. станковый пу-

Тяжесть Ծանրություն (лемег

Тяжкое повреждение Ծանր վնասվածք

У.

Убавить скорость Պակասեցնել արագությունը
Убавь! (հրամ.) Պակասեցրու:

Убег Փախուստ, փախուստ տալը

Убежище Ապաստան, ապաստանարան

Убийственный огонь Սպանիչ, մահաբեր կրակ.

Убийство Սպանություն (մահասփիռ կրակ
— дозволенное, недозволенное թույլատրված չթույլատրված ս.
— квалифицированное վորակյալ ս.

— намеренное, ненамеренное մտադրված, չը-
— простое պարզ ս. (մտադրված ս.
— умышленное դիտավորյալ ս.
Убить, убивать Սպանել || տափել, տափանել, տափտափել (գետինը)
Убой Մորթելը, սպանդ
Убойный скот Մորթելու անասուն, մսացու
—ая сила пули ծակող ուժ գնդակի
Убор головной Գլխարկ, գլխադիր
Уборка (комнаты) Ավելածում, խորթելը, վեր
Уборщик Ավելածու (քաղելը (սենյակի)
Убылый Պակասած (մի բանից, յեղածից). Նվա-
—ая вода Նվազած, քաշված ջուր (գած
—ые номера պակասած համարներ
Убыль Պակասում (յեղածից). Նվազում
— из строя շարքից պակասելը
— людей и лошадей զինվորների յեվ ձիերի պա-
— ряда շարքի պակասում (կասում
Убыток Վնաս, կորուստ
Убыть, убывать Պակասել (միջից, յեղածից).
— из строя շարքից պակասել (նվազել

В полку убыло три командира գնդից պակասեցին յերեք հրամանատար

Уведомить Իմաց տալ, հայտնել, տեղեկացնել || ազդարարել (քարում, ազդ
Уведомление Իմաց տալը, տեղեկացնելը || ազդա-
Увеличить, увеличивать аллюр Քայլքը մեծացնել
Увертываться, увернуться от удара Հարվածից խուսափել
Увечие Խեղություն, խեղանք, խեղանդամություն
Увечить Խեղել, խեղանդամ դարձնել

Увечный Խեղ, խեղանդամ
Увещать Հորդորել
Уволить Արձակել
— без просьбы, по распоряжению начальства ա. առանց խնդրի, գլխապետի կարգադրությամբ (ի պահեստ բանակի
— в запас армии ա. բանակի պահեստի մեջ.
— в неспособные ա. անընդունակների շարքի մեջ
— в отпуск արձակուրդ տալ (մեկին) (բեցնել
— в отставку հրաժար տալ, ա. ի հրաժար. հրաժա-
— за выслугу лет ա. սահմանված տարիները ծառայել-պրծնելու համար
— от должности, от службы ա. պաշտոնից, ծառայությունից
— по прошению (по домашним обстоятельствам, по болезни) ա. իր խնդրով (տնային հանգամանքների պատճառով, հիվանդության պատճառով)
— со двора բակից ա.
Увольняться Արձակվել
— в отпуск արձակուրդ ստանալ
— в отставку հրաժար ստանալ
Увольнение Արձակում
Увольнительный Արձակման
—ый билет ա. տոմս
—ая записка ա. գիր
—ая книга ա. մատյան
Угар Ածխահոտ. շմոլ, շփածր. շփանց լինել
Угловая скорость вращения пули գնդակի պտույտի անկյունային արագություն
Угломер Անկյունաչափ (գործիք
Угломерный инструмент Անկյունաչափ(ակամ)

Углубить *Խորացնել* || *խորը մտցնել, խորը խփել*
|| —ться *խորանալ* || *խորը մտնել*

Углубление *Խորացում* || *խորություն, փոս, փոսորակ, փոս տեղ*

—ия и возвышения земной поверхности *յերկրի մակերեվույթի խորություններն ու բարձրությունները* *(բացները*

— канала, рва *ջրանցքի, փոսի խորացումը, խո-*

— снаряда *արկի (բացած) փոսը, ու.* воронка снаряда

Углубленная батарея *Խորափոր մարտկոց*

— дорога *խորափոր, խորաձոր ճանապարհ*

Угнетать, угнести *ճնշել. հուպ տալ, ընկճել*

Угнетающе действовать на войска *ճնշող, ընկճող ազդեցություն գործել զորքերի վրա*

Угол *Անկյուն*

— бросания снаряда *արկի ձգման (նետման) ա.*

— вертикальный *ուղղաձիգ ա.*

— возвышения орудия *հրանոթի բարձրացման ա.*

— встречи *հանդիպման ա.*

— входящий *ներս մտնող, ներամուտ ա.*

— вылета *արտաթռիչքի ա.*

— горизонтальный *հորիզոնական ա.*

— зрения *տեսողության ա.* *(ա., սուր*

— исходящий *յելնող, դուրս յելնող, դուրս ցցվող*

— крутости бруствера *պատվարի ուղղորդու-*

— мертвый *մեռյալ ա.* *(թյան ա.*

— местности *վայրի, տեղանքի ա.*

— наибольшей дальности *ամենամեծ հասո-*

— наклона *թեքության ա.* *(ղության ա.*

— наклонения траектории *հետագծի թեքման ա.*

— наклонный *թեք ա.*
— обороны *պաշտպանության ա.*
— обстрела *գնդակոծության ա.*
— острый *սուր ա.*
— отражения снаряда *արկի անդրադարձման ա.*
— отрицательный *բացասական ա.*
— падения *անկման ա.*
— повышения *բարձրացման ա.*
— положительный *դրական ա.*
— понижения *ցածրացման ա.*
— прицеливания *նշանառության ա.*
— прямой *ուղիղ ա.*
— склонения *խոնարհման ա.*
— тупой *բութ ա.*
— тяги *քարշի ա.*
Уголовное преступление *Քրեական հանցանք*
Уголь *Ածուխ*
— каменный *քարածուխ*
Угольный порошок *Ածխափոշի*
Угольщик *Ածխագործ* || *ածխակիր նավ*
Угроза *Սպառնալիք*
Угрожать, угрозить *Սպառնալ*
—аемый *սպառնալիքի ենթակա, սպառնալի*
—аемое направление *սպառնալիքի ենթակա, սպառնալի ուղղություն* *(նալից*
—ающий *սպառնացող, սպառնական, սպառ-*
Удаление *Հեռացում* || *հեռավորություն*
Удалец *Կորիճ*
Удалить от должности, от командования *Հեռաց-նել, հանել պաշտոնից, հրամանատարու-*
Удалой *Կորիճ. խիզախ* *(թյունից*

Удаль, удальство *Կտրճություն. խիզախություն*

Удар *Հարված* || *գրոհ* || *զարնվելը*

— встречный *հակահարված*

— в штыки *սվինամարտ, սվինագրոհ*

— лобовой *ճակատային հարված*

— лошади ногой *ձիու ոտքի հարված, քացի*

— по заранее намеченному пункту *գրոհ առա-ջուց նշված կետի վրա*

— прикладом ружья *հարված հրացանի կոթով, հրացանի կոթի հարված*

— решительный *վճռական հարված*

— саблею плашмя *հարված թրի տափակողմով*

— смертельный *մահաբեր հարված, մահացու հարված*

— снаряда в твердую преграду, в твердые предметы, в закрытия *արկի զարնվելը, խփվելը պինդ արգելքի, պինդ առարկաների, ծած-*

— солнечный *արևահարություն (կարանների*

— тепловой *տոթահարություն*

— топором *կացնի հարված*

— холодным оружием *սրազենքի հարված*

— штыком *սվինի հարված*

Нанести удар *հարված հասցնել*

Ударить *Հարվածել* || *խփել, զարկել*

— во фланг противника *հակառակորդի թևը*

— в штыки *սվինամարտի դիմել (հարվածել*

— молотком *մուրճով խփել, զարկել*

— на неприятеля *թշնամու վրա հարձակվել, թշնամուն վրա տալ*

Удариться *Զարկվել, խփվել, բախվել. դիպչել*

Пуля ударилась о камень и отскочила *գնդա-կը դիպավ քարին յեվ յետ թռավ*

Ударник *Զարկան (հրացանի)*

Ударный *Հարվածական, հարվածային հարվա-ծող. հարվածի || բախական, բախիչ*

—ая граната *բախական նռնակ*

—ая группа *հարվածական, հարվածող խմբակ*

—ое действие артиллерийских снарядов при ударе в твердые предметы *հրետանային արկե-րի հարվածական ներգործությունը պինդ առարկաների խփվելու ժամանակ*

—ая дивизия *հարվածական, հարվածող դիվիզիա*

—ый знак *հարվածի նշան*

—ый колпачек *բախական պատիճ, բախական հրապատիճ, տ.* капсюль, пистон

—ый кулак *հարվածող բռունցք*

—ым порядком *հարվածական (շտապ) կարգով*

—ая шпилька *բախիչ ասեղ*

Удача *Աջողություն*

— частная *մասնավոր ա.*

На удачу *բախտովի, բախտացի, հախուռն.* Пуститься на удачу *բախտովի, բախտացի անել մի բան.* Стрелять на удачу *բախտացի, բախտովի, հախուռն արձակել.* Выстрел на удачу *բախտովի, հախուռն ձիգ*

Удачный *Աջող*

Удвоить, удваивать *Կրկնապատկել*

—енный аллюр *կրկնակի քելք*

—енная скорость *կրկնակի արագություն*

Удержать, удерживать *Պահել, յետ պահել | արգե-*
— жалованье *ռոճիկը պահել, յատ (ջել | զապել*
— из жалования 5 рублей *ռոճկից պահել 5 ռ.*
— опорный пункт, свой участок *պահել (ձեռքին) հենակետ, իր տեղամար*
Удило, трензельное удило, уздечное удило *Ցերախ-նան, լկամ, սանձի բերանոց*
— мундштучное *զանգապանակի բերանոց, գ. յեր-*
Удлинение цепи *Շղթայի յերկայնում (ափման*
Удлинить боевой порядок *Յերկայնել մարտա-կարգը*
Удобоуправляемость огня (пулемета) *Հարմար ղե-կավարելություն կրակի (գնդացրի)*
Удовлетворение *Բավարարում, բավարարություն*
Удовлетворить *Բավարարել, բավարարություն*
— жалованием *ռոճիկը տալ (տալ*
— кормовыми деньгами *սննդադրամը տալ*
Он удовлетворен содержанием *նա ռոճգը*
Удовольствовать *Բավարարել (տացել և*
Удостоверение *Հավաստում | հավաստագիր*
— именное *անվանական հավաստագիր*
— личности *անձնավորության հավաստագիր*
— о состоянии на действительной службе *գործն ծառայության մեջ լինելու հավաստագիր*
Удостоверить *Հավաստել*
— личность *անձնավորությունը հ.*
— подпись *ստորագրությունը հ., հաստատել*
Удушливый *Խեղդիչ, հեղձուցիչ*
—ый газ *խ. գազ*
—ая завеса *խ. ծածկույթ*

—ый снаряд *խ. արկ*

Узда, уздечка *Սանձ*

Уздечный *Սանձի*

—ый повод *ս. երասանակ*

—ое удило *ս. բերանոց, երախաճան, լկամ*

Узел *Հանգույց*

— гор., горный *լեռների հ., լեռնահանգույց*

— дорог *ճանապարհների հ.*

— связи *կապի հ.*

— сопротивления *դիմադրության հ.*

Узкий *Նեղ*

—ий фронт *նեղ ճակատ*

Строй — по фронту *նեղ ճակատով, նե-*

—ая цель *նեղ նպատակ* *(ղաճակատ շարք*

Узкоколейная железная дорога *Նեղարահետ եր-կաթուղի*

Узловая станция *Հանգուցային կայարան*

Указание *Ցուցում*

— руководящее *առաջնորդող ց.*

Указатель *Ցուցիչ. ցուցակ*

— алфавитный *այբբենական ցուցակ*

— дорог *ճանապարհների ցուցիչ*

— прицельного кольца пулемета *գնդացրի նշա-նոցի օղակի ցուցիչ*

Указать *Ցույց տալ* || *ցուցում տալ*

— цель *նպատակը ցույց տալ*

Указка *Ցուցան (նշանառության կետի)*

Укладка *Դարսում. դարսվածք*

— снарядов *արկերի դ.*

Укладочные предметы *Դարսելու առարկաներ*

Уклaсть, укладывать *Դարսել ‖ զետեղել*

— на вьюки *զրաստների վրա բարձել*

Уклон *Թեքում, թեքվածք (դեպի մի կողմ կամ դեպի ցած) ‖ ճակում, վայրաճակություն*

— естественный *բնական թեքվածք, վայրաճակություն*

— корпуса *իրանի թեքում, թեքություն*

— насыпи *թմբի վայրաճակություն, զառիվայր*

— откоса *զառիվայրի թեքություն, վայրաճակություն*

Дорога делает пологий — в сторону *ճանապարհը թեթև թեքվում է դեպի մի կողմը*

Идти на уклон *գնալ զառիվերով*

Идти под уклон *գնալ, իջնել զառիվայրով*

Уклонение *Թեքում (դեպի մի կողմ կամ դեպի ցած) ‖ խոտորում ‖ խուսափում, խույս տալը*

— компасной стрелки от меридиана *կողմնացույցի սլաքի խոտորում միջօրեականից, ա-*
девиация *(նից խուսափում*

— от воинской повинности *զինապարտությու-*

— от учета и регистрации *հաշվառությունից յեվ ցուցակագրությունից խուսափում*

Уклонить *Թեքել (մի բանից դեպի մի կողմ կամ ցած) ‖ խոնարհել ‖ շեղել (խոնարհել*

— ружье, шашку, штык *հրացանը, թուրը, սվինը*

Уклониться *Թեքվել. շեղվել. խոտորվել ‖ խուսափել, խույս տալ*

— от боя *մարտից խուսափել, խույս տալ*

— от пути *ճանապարհից շեղվել*

— от столкновения *ընդհարումից խուսափել*

Уклонная плоскость *Թեք հարթություն, թեք*

Укол *խիթ. ծակոց* *(տափարակ*

Делать уколы шашкой (*պայմ. նշան*) *թրով խիթեր անել*

Нанести уколы *խիթեր հասցնել* *(մարտել*

Драться шпагами на-укол *խթողի սուսերա-*

Фехтование на-укол *խթողի սրամարտու-*

Укоротить, укорачивать *Կարճացնել* *(թյուն*

— боевой порядок *մարտակարգը կ.*

— стремена *ասպանդակները կ.*

— ход лошади *ձիու քայլը պակասեցնել*

Укрепить *Ամրացնել*

— город, позицию *քաղաքը, դիրքն ա.*

—ться *ամրանալ*

Укрепление *Ամրություն* ‖ *ամրացում*

— береговое *ծովափնյա ամրություն*

— временное *ժամանակավոր ամրություն*

— вспомогательное *օժանդակ ամրություն*

— головное, предмостное *կամրջագլխի ամրություն, տ.* тет-де-пон *(թյուն*

— долговременное *յերկարժամանակյա ամրու-*

— казематированное *կազեմատած, ստորմած ամ-*

— наружное *դրսի ամրություն* *(րություն*

— населенных пунктов *մարդաբնակ տեղերի ամրացում*

— оборонительное *պաշտպանողական ամրու-*

— отдельное *առանձին ամրություն* *(թյուն*

— открытое *բաց ամրություն*

— передовое *առաջավոր ամրություն*

— позиций *դիրքերի ամրացում*

— полевое *դաշտային ամրություն*
— приморское *ծովափնյա ամրություն*
— сомкнутое *փակ ամրություն*

Возведение укреплений *ամրությունների շի-*

Укрепленный *Ամրացրած* *(նելը*
—ый лагерь *ա. ճամբար, ա. բանակատեղ*
—ая позиция *ա. դիրք*
—ая полоса *ա. շերտ*
—ый район *ա. շրջան*

Укрывательство *Պարտակում, թաքցում*

Укрытие *Թաքցնելը, ծածկելը. պատսպարում ‖ պատսպարան. ծածկարան. թաքստոց*
— для снарядов *արկերի ծածկարան* *(պարան*
— личного состава *անձնական կազմի պատսպա-*
— от взоров противника *հակառակորդի աչքից ծածկվելը, թաքնվելը*

Батарея - укрытие *պատսպարան-մարտկոց*

Укрыть, укрывать *Ծածկել. թաքցնել. պատսպարել* *(տսպարվել*

Укрыться, укрываться *Ծածկվել, թաքնվել, պա-*
— за закрытием *թաքնվել, պատսպարվել ծածկարանի յետևում*
— за орудийным щитом *պատսպարվել հրանոթի վահանի յետևում*
— от выстрелов противника *հակառակորդի գնդակներից թաքնվել*

Укрытое место *Ծածկված, պատսպարված տեղ*

Укупорить, укупоривать, закупорить бутылку, бочку *Խցանել շիշ, տակառ*

Укопорка *Խցանում. խցանվածք*
— герметическая *հերմետիկ խ.*

Укупорочные материалы Խցանման նյութեր

Улан Ուլան

Улучшение Բարելավում, բարվոքում

Ультиматум Վերջնագիր

Умелый Հմուտ

—ое обращение с оружием Հմտությամբ զենք բանեցնելը, զենքի հմուտ գործածություն

—ое управление лошадью Հմուտ ձիավարություն

Умение правильно использовать оружие Հմտություն զենքի կանոնավոր գործածության

Уменьшить Պակասեցնել, նվազեցնել || փոքրացնել

— аллюр Քայլը փոքրացնել

— заряд Լիցքը պակասեցնել

— прицел Նշանոցը պակսեցնել

—енный приварочный оклад Կերակրագրամի պակասեցրած կոպար || պակսեցրած կերակրագրամ

Умиротворение Խաղաղարարություն || խաղաղացում

Умывальник Լվացարան

Умысел Դիտում, դիտավորություն

— злой Չար դ.

Умышленный Դիտավորյալ, դիտումնավոր

—ое изувечение դ. խեղություն

—ое преступление դ. հանցանք

—ое убийство դ. սպանություն

Универсальность Հանրականություն

— системы սիստեմի հ.

Унизительное обращение Նվաստացուցիչ վարմունք, վերաբերմունք

Унизить, унижать Ցածրացնել || նվաստացնել

— достоинство гражданина, красноармейца
նվաստացնել քաղաքացու, կարմիրբանակայինի արժանապատվությունը

Унитарный Միական ՝ միացական

—ый патрон միացական փամփուշտ

Униформа Համազգեստ

Уничтожение Ոչնչացում

Унос передний Հորիկ, հորիկի լուծք, առաջա-

— средний միջնալուծք (լուծք, տ. вынос

— средний первый առաջին միջնալուծք

-- средний второй երկրորդ միջնալուծք

. Припрягать в унос հորիկ լծել, առաջից լծել

Уносный Հորիկի կամ միջնալուծքի, տ. выносный

—ая вага дышла հորիկի առեղա-լծանակ, առեղի ծայրամասի լծանակ

—ый конец дышла հորիկի առեղածայր

—ый крюк дышла հորիկի առեղակեռ

—ая лошадь առաջալուծքի կամ միջնալուծքի ձի

—ая часть дышла հորիկի առեղամաս

Унтер-офицер Ենթասպա

— взводный դասակավոր յ.

Унтер-офицерский Ենթասպայական

Уныние Վհատություն, լքում

Уныть, унывать Վհատվել, լքվել

Упадок духа Ոգեթափություն, սրտաբեկություն, լքում (լքվել, հոգով ընկճվել

Упасть духом Ոգեթափ լինել, սրտաբեկ լինել,

Упаковать Ծրարել, կապոց անել

— в бочку տակառի մեջ ծրարել, տակառել

— в ящик արկղի մեջ ծրարել, արկղել

— в тюк *հակ կապել*

Упаковка *Ծրարում* || *ծրարոց, կապոց*

Упирать *Հենել*

—ться *հենվել*

Правый фланг армии —ался в лес *բանակի աջ թևը հենված էր անտառին*

Уплата *Վճարում* || *վճար*

— авансовая *կանխավճար*

— за реквизированные лошади *վ. բռնագրաված* *(ձիերի համար*

Уполномоченный *Լիազոր*

Уполномочие *Լիազորություն*

Уполномочить *Լիազորել*

Упор *Հենում* || *հենարան*

— для ружья *հրացանի հենարան*

Борозда для —ра сошника (хобота лафета) *ակոս խոփի (հրետասայլի տատամի) հենելու համար*

Стрелять с упора *հենարանի վրայից ար-* *(ձակել*

Выстрелить в упор *կից մոտից, կից դեմ* *(արագ արձակել*

Упорный *Հենման* || *համառ*

—ый бой *համառ մարտ*

—ая оборона *համառ պաշտպանություն*

—ая плоскость *հենահարթակ*

—ая точка *հենակետ* *(պաշտպանության*

Упорство боя, обороны *Համառություն մարտի,*

Упорствовать *Համառել, համառություն անել*

Упорядочение *Կարգավորում, կանոնավորում*

Управление *Կառավարում, ղեկավարում* || *վարչություն*

— артиллерийское *հրետանական վարչություն.* окружное артиллерийское — *շրջանային հրետանական վարչություն*

— боевым порядком пехоты *հետևակի մարտակարգի ղեկավարություն*

— военно-ветеринарное *ռազմա-անասնաբուժական վարչություն*

— военно-инженерное *ռազմա-ճարտարագիտական վարչություն*

— военно-медицинское *ռազմա-բժշկական, զորա-բժշկական վարչություն*

— военно-окружное *ռազմա-շրջանային վ.*

— военно-санитарное *ռազմա-սանիտարական, զորա-սանիտարական վարչություն*

— военно-судебное *ռազմա-դատական վ.*

— военное *ռազմական վարչություն.* Местное, центральное военное — *տեղական, կենտրոնական ռազմական վարչություն*

— военных сообщений *ռազմական հաղորդակցությունների վարչություն*

— воинского начальника *զինվորական պետի վ.*

— войсковое *զորական վարչություն*

— делами *գործերի վարում, վարելը*

— интендантское *համբարակային վարչություն.* главное, окружное интендантское — *գլխավոր, շրջանային համբարակային վարչություն*

— комендантское *պարետական վարչություն*

— лошадью *ձի վարելը, կառավարելը*

— милиции *միլիցիայի վարչություն*

— огнем *կրակի ղեկավարություն*

— по квартирному довольствию войск *զորքերի բնակարանային վարչություն*
— полевое *(ռազմա)դաշտային վարչություն*
— снабжения *հայթայթման վարչություն*
— строевое *շարային վարչություն*
— строями *շարքերի ղեկավարություն (վարել*
Управлять, управить *Վարել, կառավարել, ղեկա-*
— огнем, строями *ղեկավարել կրակը, շարքերը*
Управляющий *Վարիչ, կառավարիչ*
Упражнение *Վարժություն*
— атлетическое *մարզական վ.*
— в плавании *լողալու վ.*
— в фехтовании *սրամարտական վ.*
— гимнастическое *մարմնամարզական վ.*
— практическое *գործնական վ.*
— спортивное *սպորտական վ.*
—ия стрельбы *հրաձգության վարժություններ*
Упразднение *Վերացում, ջնջում, խափանում*
Упраздненная крепость *Խափանած բերդ*
Упразднить *Վերացնել, խափանել, լուծել*
— полк и разбить его по разным полкам *գունդը լուծել յեվ բաժանել զանազան գնդերի մեջ*
Упредить, упреждать *Առաջ ընկնել (մեկից), կանխել (մեկին)*
— противника *հակառակորդից առաջ ընկնել, հակառակորդին կանխել*
— цель *նպատակը կանխել*
Упреждение *Առաջ ընկնելը (մեկից), կանխում*
— цели, движущейся в сторону *դեպի մի կողմը շարժվող նպատակի կանխում*

Упругий *Առաձիգ, առաձգական*
Упругость *Առաձգություն, առաձգականություն*
Упряжное животное *Լծկան կենդանի*
—ая лошадь *լծկան ձի, կառաձիգ, կառամուտ ձի*
— ая сбруя *ձիու լծասարք*
Упряжь *Լծասարք (ձիու յեվ ուրիշ անասունների)*
— шорная *կաշվե լծասարք* || *կաշեսարքով լծ-*
Упущение *Զանցառություն* *(վածք*
Ура *Ուռա, հուռա. կեցցե*

Броситься, итти, ударить на ура *ուռայով (ուռա գոչելով) վրա տալ, գրոհ տալ, հարձակվել*

Уравнить *Հավասարեցնել, հավասարել*
—енные отделения *հավասարաթիվ ջոկեր*
—енный строй *հավասարաթիվ շարք*
Ураган *Փոթորիկ*
Ураганный огонь *Փոթորկային կրակ*
Уровень *Մակարդակ* || *մակերևույթ* || *հարթաչափ*
— водяной *ջրի հարթաչափ, տ.* нивелир
— воды *ջրի մակերևույթ, ջրի յերես.* в — с поверхностью воды *ջրի մակերևույթին (յերեսին) հավասար*
— кажущийся *առերևույթ մակարդակ*
— моря, океана *ծովի, ովկիանոսի մակերևույթ.* абсолютная высота над —нем моря *բացարձակ բարձրություն ծովի մակերևույ-*
— орудия *հրանոթի հարթաչափ* *(թից*
— поля *դաշտի մակարդակ*
— развития *զարգացման մակարդակ*

— с воздушным пузырьком *օդի պղպջակով, օդաբշտիկով հարթաչափ*

— с отвесом *կապարալարավոր հարթաչափ*

— шаровой *գնդաձև հարթաչափ*

Урон *Կորուստ. վնաս*

— большой *մեծ կորուստ*

— решительный *վճռական կորուստ, հարված*

Терпеть, понести урон *կորուստ ունենալ, կ., հարված կրել*

Уронить достоинство, честь свою *Վայր գցել իր արժանապատվությունը, պատիվը*

Усеченный конус *Հատված (գլուխը կտրած) կո-*

Усиление *Ուժեղացում* *(նուս*

Усилие *Ճիգ* *(գուն գնել*

Употреблять —*ճիգ թափել, գուն գործել,*

Усилить *Ուժեղացնել*

— аллюр, ход лошади *ձիու քայլն ավելացնել*

— местность *վայրն ամրացնել*

— отряд *ջոկատն ուժեղացնել*. Войсковая разведка усиленными отрядами *ուժեղացրած ջոկատներով զորական հետախուզություն*

— репрессии *զսպողական միջոցները սաստկացնել, խստացնել*

—енный оклад жалования *ավելացրած, մեծացրած ռոճիկ || ռոճկի մեծացրած կապար*

—енный минный горн *ուժեղացրած ականահնոց*

Ускользать, —знуть от наблюдения *Դիտողությու-*

Ускорение *Արագացում* *(նից խուսափել*

— нормальное *Նորմալ ա.*

— падения *անկման ա.*

Ускорить *Արագացնել* *(ժամը*

— аллюр, шаг, движение *ա. ընթքը, քայլը, շար-*

—енный аллюр, шаг *արագացրած ընթք, քայլ*

Идти —енным шагом *գնալ արագացրած քայ-*
լով, արագաքայլ

Условие *Պայման*

—ия благоприятные *նպաստավոր պայմաններ*

— выгодное *ձեռնտու պ.*

— климатическое *կլիմայական պ.*

-- письменное *գրավոր պ.*

— устное *բերանացի պ.*

Условленный *Պայմանավորված*

—ое вознаграждение *պ. վարձատրություն*

—ый сигнал *պ. ազդանշան*

Условный *Պայմանական*

—ый знак *պ. նշան*

Успех *Աջողություն*

— боевой *մարտական ա.*

— окончательный *վերջնական ա.*

Устав *Կանոնադրություն. կանոնագիրք*

— авиохима *ավիաքիմի կանոնադրություն*

— боевой *մարտական կանոնագիրք*

— воинский *զինվորական կանոնագիրք*

— гарнизонной службы *կայազորի ծառայու-*
թյան կանոնագիրք *(գիրք*

— дисциплинарный *կարգապահական կանոնա-*

— общества содействия обороне (ОСО) *պաշտպա-*
նությանն աջակցող ընկերության (պաջը)
կանոնադրություն

— полевой службы (ռազմա)դաշտային ծառայու-
թյան կանոնագիրք

— строевой շարային կանոնագիրք

Установить Դնել, զետեղել, հաստել. հաստա-
տել. սահմանել (ուղղություն հաստատել

— артиллерийское наблюдение հրետանական դի-

— границу սահմանը որոշել

— дистанционную трубку հեռավորության փո-
ղակը դնել, հաստել

— надзор հսկողություն սահմանել, հաստատել

— общий для дивизии сигнал դիվիզիայի հա-
մար ընդհանուր ազդանշան սահմանել

— орудие հրանոթը հաստել, զետեղել

— порядок эвакуации պարպման, բացահանու-
թյան կարգը սահմանել

— прицел նշանոցը դնել, հաստել

— прочно налаженную связь լավ կարգավորված
կապ հաստատել

— пулемет գնդացիրը հաստել, զետեղել

— пулеметы на двуколках дулом в поле գնդա-
ցիրները յերկանիվների վրա դնել՝ փողաբե-
րանը դեպի դաշտ դարձրած

— столб սյուն կանգնեցնել

— трубку փողակը դնել, հաստել

— факт իրողությունը, իրակությունը հաստել

— цены գները սահմանել (թյուն

—ленная дистанция սահմանված հեռավորու-

—ленная выправка սահմանված արդվածք

Законом —ленное правило օրենքով սահման-
ված կանոն

Установка *Դնելը, զետեղում, հաստում. հաստատելը* || *հաստարան*

буферная — станка пулемета *գնդացրակալի թափարգել հաստարան* (*հաստում*

— орудия *հրանոթի հաստարան, հրետասայլ* || Заготовить —ки для орудий *հրանոթների համար առաջուց հաստումներ պատրաստել*

— прицела *նշանոցի հաստում* (*հաստում*

постоянная — прицела *նշանոցի մշտական*

— прицельного кольца *նշանոցի օղակի հաստում*

— пулемета, пулеметная *գնդացրի հաստում* || *գնդացրի հաստարան, բույն* (*դնելը*

— пулемета на позиции *գնդացիրը դիրքում*

— станка пулемета *գնդացրի հաստոցը զետեղելը*

— пушек *թնդանոթների հաստում*

— трубки *փողակի հաստում, դնելը* (*տատելը*

— телефонной линии *հեռախոսական գիծ հաս-*

— угломера *անկյունաչափի հաստում*

— уровня *հարթաչափի հաստում*

Установщик *Հաստող*

Устой моста *Կամրջակալ, կամրջաբարձ, կամրջի խարիսխ, ձող, հաստարան, ա.* опора, козлы, бык

— и береговые *ափի կամրջակալներ, հաստարան-*

— и плавучие *լողացող կամրջակալներ* (*ներ*

— и постоянные *մշտական կամրջակալներ*

— и промежуточные *միջնական կամրջակալներ*

— и свайные *կամրջի ցցասյուներ, ցցակոտներ*

Устойчивость *Կայունություն* || *տոկունություն, դիմացկունություն*

Устойчивый станок *Կայուն հաստոց* (*կայ լինել*

Устоять, устаивать *Դիմանալ* ‖ *դիմակայել, դիմա-*

— против сильного противника *դիմակայել, դիմակալ լինել զորեղ հակառակորդին*

Устранить *Հեռացնել, վերացնել*

— задержки, препятствия *խափանումները, խոչընդոտները վերացնել*

— от должности *պաշտոնից հեռացնել*

— повреждения *վնասվածքները կարգի բերել*

— прорыв пороховых газов *վառոդագազերի պոռթկումը խափանել*

— противодействие частей противника *հակառակորդի զորամասերի հակագործությունը խափանել, չեզոքացնել*

Устроить, устраивать *Կազմել. սարքել*

— засаду *դարան գործել*

Устроиться *Կազմվել. սարքվել. տեղավորվել*

Не дать ворвавшемуся в окопы противнику времени — и закрепиться *խրամատների մեջ ներս խուժած հակառակորդին ժամանակ չպիտի տալ սարքվելու յեվ ամրա-*

Устройство *Կազմություն* (*նայու*

— винтовки *հրացանի կ.*

— войск, частей войск, полка *զորքերի, զորամասերի, գնդի կ.*

Уступ *Յետրաշ, յետրաշվածք. սանդղեվանդ, ճկուշ.* выступ

—ы береговые, горные *առափնյա, լեռնային սանդղեվանդներ (դեվանդներ, ծապաններ), ս.* ступеньки береговые, горные

— в стене պատի յետքաշ, սանդղեվանդ
— крутой ուղղորդ սանդղեվանդ
— насыпи, плотины հողաթմբի, ամբարտակի յետքաշ(վածք), պատող, ռ. берма
— окопа խրամատի յետքաշ(վածք), պատող, ռ. бермочка
—ы строения շինության յետքաշներ
Стоять, расположиться уступами կանգնել, դասավորվել սանդղաձև (յետաստիճան).
Взводы располагаются уступами դասակները դասավորվում են սանդղաձև.
Строй взвода по отделениям уступами դասակի սանդղաձև ջոկավոր դասաշար.
Полковой резерв следует за серединою или уступом на фланге боевого порядка գնդի ռեզերվը գնում է մարտակարգի կենտրոնի յետևից կամ թևի յետևից սանդղաձև.
Фланги выдвигаемых вперед дозоров следует прикрывать, располагая уступами за ними особые звенья и отделения դեպի առաջ ճամփող դետքերի թևերը պետք է պաշտպանել՝ նրանց յետևում սանդղաձև դասավորելով հատուկ օղակներ և ջոկեր.
Уступать Զիջել, տեղի տալ
Уступная позиция Սանդղաձև դիրք
Уступообразный Սանդղաձև, աստիճանաձև
—ый берег, склон սանդղաձև ափ, լանջ, սանդղեվանդ ափ, սանդղեվանդ սարալանջ
Устье Բերան
Утвердительный Հաստատական

Утвердить, утверждать Հաստատել, ամրացնել
Утвердиться Հաստատվել, ամրանալ
— на позиции. на захваченном пункте հաստատ-
վել դիրքում, գրաված կետում
Утверждение Հաստատում, հաստատություն
Представить на — ներկայացնել ի հաստատու-
Утес Քարափ, քարաժայռ (թյուն
Утесистый берег Քարակոտր ափ
—ая местность քարաժայռոտ վայր
Утиральник Սրբիչ (հաստ տեղ (մի բանի)
Утолщение Հաստացում || հաստացք, հաստ մաս,
— дульное փողաբերանի հաստացք, տ. прилив орудия
Центрующее — пули, снаряда գնդակի, արկի կենտրոնացնող (կենտրոնում պահող) հաս-
տացք (հաստ մաս, հաստացք
Утолщенная часть ствола винтовки Հրացանի փողի
Утренний Առավոտյան
—яя заря արշալույս || այգանվագ
Ухаживание, уход Տած, տածում, խնամելը
— за больными հիվանդների տածում
—д за лошадью ձիու տածում, ձիատածություն
Ухаживать за кем, за чем Տածել (մեկին, մի բան)
Участие Մասնակցություն
— активное գործոն մ.
Участок Մաս, տեղամաս. շրջան
— боевой մարտական տեղամաս, մարտավայր
— города քաղաքամաս
— дороги ճանապարհի մաս, ուղեմաս
— земли հողամաս (մաս
— линии железной дороги յերկաթուղու գծա-

— местности տեղամաս
— направляющий ուղղապահ տեղամաս
— обороны պաշտպանության տեղամաս
— позиции դիրքի տեղամաս
— призывной զորակոչի շրջան
— ротный վաշտի տեղամաս
— сторожевой պահպանական տեղամաս
— фронта ճակատի տեղամաս
— цепи շղթայի տեղամաս
Уточнение Ճշտում (տամոտ հրաձգություն
Уточненная стрельба артиллерии Հրետանու ճըշ-
Учащать, участить Հաճախել
— огонь կրակը հ.
Учащение шагов Քայլերի հաճախում, հաճախ-
Учащенный Հաճախակի, հաճախ (թում
—ый огонь հաճախակի կրակ
—ый шаг հաճախ քայլ
Учебный Ուսման, ուսումնական. վարժական
—ая батарея վարժական մարտկոց
—ый вал վարժության թումբ
—ая винтовка վարժական հրացան
—ое заведение ուսումնական, դպրոցական հաս-
տատություն (մոտնրներ
—ые занятия ուսման, վարժական պարապ-
—ая команда, —ая школа վարժական խումբ,
—ая кузница վարժական դարբնոց (վ. դպրոց
—ый курс ուսման ընթացք
—ый лагерь վարժական ճամբար
—ое расположение двуколок լերկանիվների վար-
ժական դասավորություն

—ая рысь *վարժական վարգ*
—ый сбор *վարժական հավաք(ուրդ)*
—ая стрельба *վարժական հրաձգություն*
—ая часть *ուսումնական մաս*
—ая школа *վարժական դպրոց*
Учение *Ուսում. ուսուցում. վարժություն*
— баталионное *գումարտակի վարժություն*
— батарейное *մարտկոցի վ.*
— взводное *դասակի վ.*
— команды *խմբի վ.*
— одиночное *անհատի վ.*
— орудийное *հրանոթի վ.*
— полевое *դաշտային վ.* (*ժություն*
— тактическое *մարտավարական ուսում. և. վար-*
Учесть, учитывать *Հաշվառել*
Учет *Հաշվառություն, հաշվառում, հաշվառք*
— авансов *կանխավճարների հ.*
— военнообязанных *զինապարտների հ.* (*կի հ*
— количества патронов *փամփուշտների քանա-*
— лошадей *ձիերի հ.*
Вести — снарядам, предметам *արկերը, առարկաները հաշվի առնել, հաշվառել.* (*վառել*
Производить — *հաշվառություն անել, հաշ-*
Взять (принять) на — *հաշվառության մեջ մտցնել, հաշվառել*
Снять с —та *հաշվառությունից հանել*
Учетно-конская книжка *Ձիերի հաշվառման գրքույկ*
Учетно-сгонный пункт лошадей *Ձիերի հաշվառման հավաքատեղ* (*վառու*
Учетный *Հաշվառության, հաշվառական* || *հաշ-*

—ая карточка *հաշվառության (հաշվառական) տոմս, քարտ.* —ая карточка демобилизованного *ապառազմվածի հաշվառության տոմս*

—ый лист *հաշվառության թերթ*

—ая лошадь *հաշվառված ձի*

—ое учреждение *հաշվառու հիմնարկ*

Учреждение *Հիմնարկ, հիմնարկություն*

— научное *գիտական հ.*

— образовательное *կրթական հ.*

— общественное *հանրային, հասարակական հ.*

— санитарное *սանիտարական հ.*

— художественное *գեղարվեստական հ.*

Ушиб *Սալջարդ, տ.* контузия

Синяк от —ба *սալջարդից կապտած տեղը.*

Ушибать,—бить *Սալջարդ անել (արենահոսութ*

Ушибаться,—биться *Սալջարդ լինել*

Уширение шагов *Քայլերի լայնացում*

Уширенный порядок *Լայնացրած կարգ*

Ушко *Ունկ. կանթ*

— бомбы *ռումբի կանթ*

— стремени *ասպանդակի ունկ*

—ки хомутика штыка *սվինի անրիկի ունկեր*

Ущелье *Կիրճ || ձոր*

Ущерб *Վնաս, կորուստ*

Нанести — *վնաս հասցնել*

Уязвимость *Խոցելիություն*

— цели *նպատակի խ.*

Уязвимая цель *Խոցելի նպատակ*

Ф.

Фазы, фазисы боя *Մարտի փուլեր*
Факел *Ջահ*
Факт *Իրողություն, իրականություն. փաստ*
Фактически *Փաստորեն, իրականորեն*
Фактический *Փաստական, փաստացի. իրական*
—ая поверка *փաստացի, իրական ստուգում*
Фактор *Գործոն*
Фальшивый *Կեղծ, սուտ, տ.* ложный
—ая атака *կեղծ գրոհ*
—ый окоп *կեղծ խրամատ*
—ая тревога *կեղծ, սուտ տագնապ*
Фармакология *Դեղաբանություն*
Фармацевт *Դեղարար*
Фармацевтика, фармация *Դեղարարություն*
Магистр фармации *Դեղարարության մա-*
Фартук *Գոգնոց* *(գիստրոս*
Фарфор *Ճենապակի*
Фарфоровый изолятор *ճենապակյա զատիչ*
Фас укрепления *Ամրության յերես* *(քի յերես*
Горжевой — укрепления *ամրության թիկուն-*
Фасад *Ճակատ (շինվածքի)* *(արտաքին ճ.*
— внутренний, наружный *շինվածքի ներքին,*
— передний, задний, боковой *շինվածքի առջե-վի, յետևի, կողքի ճ.*
Фашина *Ճեպան. ցախ*
— водяная *ջրի ճեպան*
— головная *գլխի ճեպան*
— зажигательная *հրձիգ, հրդեհիչ ճեպան*

— обыкновенная *սովորական ճեղան*
— потолочная *ճնորքի չախ*
— смоляная *ծյութած ճեղան*
— трассировочная *ծրագծման ճեղան*
Фашинная дорога *ճեղանուղի*
- ый мост *ճեղանի կամուրջ*
—ый нож *դարբատ*
Федеративный *Ֆեդերատիվ*
Закавказская Советская Федеративная Социалистическая Республика (ЗСФСР) *Անդր-կովկասյան Խորհրդային Ֆեդերատիվ Սո-ցիալիստական Հանրապետություն ԱԽՖՍՀ*
Федерация *Ֆեդերացիա*
Фейерверк *Հրախաղություն. հրթիռ*
Фейерверкер *Հրարքնատավոր, տ.* пиротехник || *հրետանու յնիթառայա*
Фельдмаршал *Ֆելդմարշալ*
Фельдфебель *Վերակա*
Фельдшер *Բուժակ*
— аптечный *դեղատնային բ.*
— ветеринарный *անասնաբուժակ*
— медицинский *բուժակ (մարդու)*
Фельдшерский ученик *Բուժակության աշակերտ*
—ая школа *բուժակական դպրոց*
Фехтовальная зала *Սրամարտության սրահ*
Фехтовальщик *Սրամարտող (արվեստ*
Фехтование *Սրամարտություն || սրամարտության*
— на саблях *Թրամարտություն, կտրովի սրա-մարտություն, կտրում, տ.* рубка
— на-укол *խթոցի սրամարտություն*

— на штыках սվինամարտություն

Фигура Կերպարան ձև

— человеческая մարդու կերպարանք

— в рост հասակային կերպարան

Физический Ֆիզիկական

—ая культура Ֆ. կուլտուրա, մշակույթ

—ое образование Ֆ. կրթություն

—ая подготовка Ֆ. պատրաստություն

—ое развитие Ֆ. զարգացում

—ая сила Ֆ. ուժ

—ий труд Ֆ. աշխատանք

—ое упражнение Ֆ. վարժություն

Фиксатив Սևեռիչ

Фиксировать чертеж, написанное Սևեռել գծա-

Фильтр Քամոց (գիրը, գրածը

Фильтровать Քամել, քամ զցել (հեղուկ)

Фитиль Պատրույգ, բուծին, տ. стопин

Фитильный замок Պատրույգի փականք

Флаг Դրոշակ

— белый с Красным Крестом Կարմիր խաչով

— военный ռազմական դ. (սպիտակ դ.

— Красного Креста Կարմիր խաչի դ.

— национальный ազգային դ.

— парламентерский բանակցական դ.

— сигнальный ազդանշանի դ.

Флажок դրոշակիկ, վառ

Флакон Սրվակ

Фланг Թև

— внешний, наружный, внутренний դրսի, ներ-

— левый, правый ձախ, աջ թև (սի թև

— неподвижный *անշարժ թև*

Атаковать неприятеля с фланга *Թշնամու թևի վրա հարձակվել, թևի կողմից հարձակվել թշնամու վրա.*

Взять во фланг, ударить во — *թևի վրա հարձակվել, թևը հարվածել.*

Поставить —под удар *Թևը հարվածի տակ*

Фланговый *Թևային. թևահար* *(դնել*

—ая атака *թևային գրոհ, թևագրոհ*

—ый выстрел *թևային ձիգ*

—ое движение *թևային շարժում*

—ая демонстрация *թևային ցույց*

—ые дозорные *թևային դիտակայներ*

—ый маневр *թևային զորաշարժ*

—ый марш *թևային երթ* *(կոծության*

—ое обстреливание *թևային, թևահար գնդա-*

—ый огонь *թևային, թևահար կրակ*

—ое орудие *թևային հրանոթ*

—ое отделение *թևային ջոկ*

—ая рота *թևային վաշտ*

—ый участок *թևի տեղամաս*

Фланк *Կող*

— бастиона *բաստիոնի կ.* *(ներամուտ) կ.*

— вогнутый, входящий *գոգավոր, ներս մտնող*

— правый, левый *աջ, ձախ կ.*

— прикрытый *պաշտպանված կ.*

Фланкер *Հեծյալ կողմնախույզ*

Фланкирование рва *Փոսի կողահարում*

Фланкировать, фланковать *Կողահարել* *(ներք կ.*

— подступы к окопам *խրամատների մատույց-*

Фланкирующий *Կողմնար, կողմնարող*

—ий огонь *կողմնար կրակ*

—ие постройки *կողմնար շինվածքներ*

—ее укрепление *կողմնար ամրություն*

Артиллерия,—ая подступы *մատույցները կողմնարող հրետանի*

Фланковый *Կողային*

—ая оборона рвов *փոսերի կ. պաշտպանություն*

Флот *Նավատորմ, (նավա)տորմիղ*

— броненосный *զրահակիր ն.*

— военный *ռազմական ն.*

— торговый *առևտրական ն.*

Флотилия *Նավատորմիկ, տորմիկ*

Фляга, фляжка *Տափաշիշ*

— водоносная *ջրի տ., ջրաման*

— оплетенная *պարապատած տ.*

— стеклянная, металлическая *ապակե, մետաղե տ.*

Фон *Ֆոն, խորք (նկարի, տեսարանի յետ մասը), ճակատ, տափ (կտորի, կերպասի)*

— тыловой *Թիկունքի խորք*

Фонарь *Լապտեր* *(պայուսա լ.*

— потайной, потаенный *գաղի լապտեր, գաղ-*

Фонический вызов телефона *Հեռախոսի ձայնա-*

Форма *Ձեվ | տարազ, զգեստ | կաղապար* *(կոչ*

— военная *զինվորական տարազ*

— для литья пуль *գնդակ ձուլելու կաղապար*

— для отливки орудий *հրանոթ ձուլելու կաղ-*

— домашняя *տնազգեստ* *(ճակ*

— зимняя, летняя *ձմեռնազգեստ, ամառնազգեստ, ձմեռնային տարազ, ամառնային տարազ*

— одежды *հագուստի տարազ*
— парадная *շքազգեստ*
— походная *ռազմերթի զգեստ, յերթի տարազ*
— присяги *յերդման ձև*
— расположения *դասավորության ձև*

Форменная одежда *Տարազավոր հագուստ. զին-վորական տարազ, համազգեստ*

Формирование *Կազմում, կազմելը. կազմություն*
— части войск, военного управления, учреждения *զորամաս, ռազմական վարչություն, հիմ-նարկության կազմելը, տ.* образование
— , организация и комплектование пехоты *հետե-վազորի կազմումը, կազմակերպումը յեվ համալրումը*

Формировать *Կազմել ‖ ձևակերպել. ձևավորել*
— отдельные части, полк *առանձին զորամասեր,* *(գունդ կազմել*

Формуляр *Վիճակագիր*
— орудия, лафета *հրանոթի, հրետասայլի վ.*

Формулярный список *Ծառայության ցուցակ, տ.* послужной список ‖ *վիճակագիր*
Приемный —ый список *ընդունելության վի-ճակագիր*

Форпост *Առաջապոստ, առաջավոր պոստ, ա. պահակետ, պահակ, տ.* аванпост, передовой пост

Форсированный марш *Արագացրած յերթ, քայլ-* *(վազք*

Форсировать *Բռնահարել. բռնազբոսել, բռնա-բարել* *(հաղթահարել*
— препятствия *խոչընդոտները բռնահարել.*

— реку, теснину *բռնաճարել, բռնությամբ անց-
նել գետը, կիրճը* *(բռնագրոսել*
— силы создат *զինվորների ուժերը բռնաճարել.*
Форсироваться *Բռնությամբ մտնել, բռնի միջա-*
Форсунка *Բոցածրիչ* *(մուխ լինել*
Форт *Ամրոց*
— бастионный *բաստիոն ա.*
— - батарея *մարտկոց ա.*
— - застава *ուղեկալ ա.*
—ты крепости *բերդի ամրոցներ*
—ты маневренные *զորաշարժական ամրոցներ*
— отдельный *առանձին ա.*
— приморский *ծովափնյա ա.*
— - редут *ռեդուտ ա.*
Фортификационное сооружение *Ամրական կառուցվածք, ամրություն*
—ые верки, постройки *ամրական շինվածքներ, ամրաշինվածքներ*
Фортификация *Ամրաշինություն. ռազմական ճարտարապետություն, տ.* архитектура военная || *ամրություն, ամրացում, տ.* укрепление
— временная *ժամանակավոր ամրություն*
— долговременная *յերկարժամանակյա ամրու-*
— полевая *դաշտային ամրություն* *(թյուն*
Форточка *Ոդանցք*
Фотограф *Լուսանկարիչ*
Фотографический *Լուսանկարչական*
—ий снимок *լուսանկար*
Фрикционная трубка *Շփական փողակ*

Фришевание *Թարմացում (մետաղների)*

— нарезов в ружейном стволе *հրացանափողի*

Фронт *ճակատ* *(ակոսների թ.*

— атаки *գրոհի ճ.*

— бастионный *բաստիոնի ճ.*

— боевого порядка *մարտակարգի ճ.*

— кремальерный *ատդարդ ճ.*

— операционный *գործողության ճ.*

— позиции *դիրքի ճ.*

— расположения *դասավորության ճ.*

— укрепления *ամրության ճ.*

Атаковать неприятеля с фронта *Թշնամու վրա հարձակվել ճակատից.*

Стать фронтом к противнику *ճակատը դեպի հակառակորդը դարձրած կանգնել.*

Фронтальный *ճակատային* *(կատադրոհ*

—ая атака *ճ. գրոհ, գրոհ ճակատի վրա, ճա-*

—ый выстрел *ճ. ձիգ ճակատահար ձիգ*

—ое движение *ճ. շարժում*

—ый обстрел *ճ. գնդակոծում*

—ый огонь *ճ. կրակ, ճակատահար կրակ*

—ый удар *ճ. հարված*

Фугас *Ֆուգաս*

— бомбовый *ռմբաֆուգաս*

— камнеметный *քարաձիգ ֆ.*

— обыкновенный *սովորական ֆ.*

Фугасный *Ֆուգասային*

—ая бомба *ֆ. ռումբ*

—ое действие снарядов по земляным постройкам
արկերի գ. ներգործություն հողե շինվածքների վրա
—ый снаряд գ. արկ
Фундамент Հիմք
Фура военная Ռազմական սայլ (մեծ)
Фураж Խար
Фуражир Խարապան
Фуражировать Խարավորել
Фуражировка Խարավորում
— форсированная բռնի, բռնարար խ.
Итти на —ку խարի գնալ
Фуражировочная команда Խարավորող խումբ
Фуражный Խարի
—ое довольствие խ. բավարարում
—ые деньги խարադրամ
—ый отряд խարի ջոկատ
—ый отчетный лист խ. հաշվեթերթ
Фуражка Գդակ
Фургон Ֆուրգոն
— с кибиткою վաշով գ.
Футляр Բուն. պատյան ‖ տուփ
— зарядный լցատուփ
— кожаный կաշվե պատյան

Х.

Халат Խալաթ, խիլա
Халатность Անփութություն
Халатное отношение к службе Անփույթ վերաբերմունք դեպի ծառայությունը
Характер Բնույթ. բնավորություն

— жесткости վայրի բնույթ
Характеризовать Բնորոշել
Характеристика Բնութագիր
Характерный Բնորոշ
Хвойный лес Փշատերեվ անտառ
Хворост Ջախ. խռիվ
Хворостяная одежда крутости Ջախե պատվածք
Хвост Պոչ, ագի. տուտ (զառիթափի
— арриергарда վերջապահի տուտ
— колонны զորասյունի տուտ
Хвостовой винт (винтовки) Պոչի պտուտակ (հրա-
Химический Քիմիական (ցանի)
—ая лаборатория ք. գործանոց
—ое нападение ք. հարձակում
—ий обстрел ք. գնդակոծում
Хирург (полевой) Վիրաբույժ (դաշտային)
Хирургический инструмент Վիրաբուժական գոր-
Хирургия Վիրաբուժություն (ծիք
— военно-полевая ռազմա-դաշտային վ.
Хитрость военная Խորամանկություն ռազմա-
Хищение Հափշտակում (կան
Хладнокровие Սառնարյունություն, պաղարյու-
Хлеб запасный Պաշարի հաց (նություն
Хлебопек Հացթուխ, հացարար
Хлебопекарная печь Հացի փուռ
Хлебопекарня Հացարարոց, հացատուն
Хобот лафета Առատամ հրետասայլի
— станка пулемета գնդացրի հաստոցի (գնդա-
ցրակալի) առատամ
Хоботовая скоба Առատամի կանթ

— ая вила *տատանմի յերկարձեն*

— ая клепань у лафета *հրետասայլի տատանմի յերկաթակալ*

Ход *Ընթացք* ‖ *քայլ* ‖ *անցք* ‖ *պտույտ, քայլ*

— боя *մարտի ընթացք*

— винта *պտուտակի մի պտույտ, քայլ*

— действия *գործողության ընթացք*

— закрытый *փակ, գոց անցք*

— лошади *ձիու քայլ*

— магистральный *գլխավոր անցք*

— нарезов *ակոսների մի պտույտ, քայլ*

— повозки *սայլի կուրծ, սայլակուրծ (սռնի անիվներով)*. передний —, задний — повозки *սայլի առաջակուրծ, վերջակուրծ, յետք.* Дать задний ход *յետ տալ (սայլը)*

ровный — лошади *ձիու հարթ քայլ, միակերպ, համաչափ քայլ*

— ы сообщения между окопами *խրամուղիներ, խրամատների հաղորդակցության անցքեր, տ.* апроши, подступы

Ходатайство *Միջնորդություն, խնդրարկություն*

Возбудить — *միջնորդություն հարուցանել*

Ходатайствовать *Միջնորդել, խնդրարկել*

Хозяйственный *Տնտեսական*

— ая двуколка *տ. յերկանիվ*

— ая карта *տ. քարտեզ*

— ый комитет *տ. կոմիտե*

— ое отделение *տ բաժանմունք*

— ая сумма *տ. գումար*

— ое учреждение *տ. հիմնարկ*

—ая часть տ. մաս
Хозяйство (военное, войсковое) Տնտեսություն
Холм Բլուր (զորական)
— чести պատվի հողաթումբ (զերեզման)
Холмистая местность Բլրավետ վայր
Холодильник Սառնարան
Холодное оружие Սրազեն (ձիգ
Холостой выстрел Սին ձիգ, վառոդային, անգնդակ
—ой заряд սին լից, անգնդակ լից
—ой патрон սին փամփուշտ, սնափամփուշտ
—ой снаряд սին արկ
Холст Կտավ
Хомут Խամութ, անուր (ձիու), ուսանուր
Хомутик Անրիկ
— прицельный նշանոցի ա.
— с прорезью դիտոցով ա.
— штыка, штыковой սվինի ա.
Хомутина Կրանուր , (տ. пироксилин
Хлопчато-бумажный порох Բամբակի վառոդ,
Хор музыкантов, музыкантский Երաժշտախումբ
— трубачей փողհարների խումբ
Храбрость Քաջություն
Хранение Պահելը, պահում
— боевых припасов մարտական մթերքների պ.
Сдать на — պահ տալ
Хранилище Պահարան
Храповое колесо (барабана револьвера) Ճան-
կավոր անիվ (ատրճանակի թմբուկի)
Хребет Ողն | ողնաշար, մեջքի լիկ. մեջքի սեռ
— горный լեռան սեռ, լեռնասեռ, լեռնաշղթա

— Кавказских гор Կովկասյան լեռնաշղթա, տ.
Хрящ Աճառ, կռճիկ ‖ մանրախիճ, քանճ (цепь
Хрящеватый грунт Մանրախճուտ գետին

Ц.

Цапфа Դարձյակ
—ы орудия Հրանոթի դարձյակներ
— осевая առնու դ., առնաձայր, տ. осевой конец
Цапфенный Դարձյակի
—ые гнезда դ. բույներ (ճներ), տ. боевые гнез-
—ое кольцо դ. օղ (да. вертлюжные гнезда
Царапать Ճերձել. ցռել, ճանկռել
Царапина Ճերձվածք. ճանկռվածք
Цвет защитный Պաշտպանական գույն
Цветоискатель - пробник Գունախնդիր փորձարան
Цевье Փողակալ
Целик Ուղղան
— орудия, пулемета հրանոթի, գնդացրի ու.
— прицела նշանոցի ու.
Целиться Նշան բռնել. նշան առնել, նշան դնել
— в мишень Թիրախին, նշանակետին նշան բռնել
Целься! (հրամ.) Նշա՛ն
Цель Նպատակ ‖ նպատակ, նշան
— вертикальная ուղղաձիգ նպատակ, նշան
— видимая, невидимая տեսանելի, անտեսանե-լի նպատակ, նշան
— воздушная օդային նպատակ, նշան
— в рост, հասակաչափ նպատակ, նշան
— глубокая խոր նպատակ, նշան

— головная *գլխաչափ նպատակ, նշան*
— горизонтальная *հորիզոնական նպատակ նշան*
— грудная *կրծքաչափ, լանջաչափ նպատակ, նշան*
— действий *գործողությունների նպատակ*
— для стрельбы *հրաձգության նպատակ, նշան*
— живая *կենդանի նպատակ, նշան*
— закрытая *ծածկված նպատակ, նշան*
— маскированная *քողարկված նպատակ, նշան*
— мертвая *մեռյալ նպատակ, նշան*
— неподвижная *անշարժ նպատակ, նշան*
— общая *ընդհանուր նպատակ*
— открытая *բաց նպատակ, նշան*
— подвижная, движущаяся *շարժուն, շարժվող նպատակ, նշան*
— поясная *գոտկաչափ նպատակ, նշան*
— прочная *հաստատ(ուն) նպատակ, նշան*
— прикрытая *պաշտպանված նպատակ, նշան*
— скрывающаяся *թաքնվող, ծածկվող նպատակ.*
— сопротивляющаяся *դիմադրող նպատակ, նշան*
— стоя *կանգնած նպատակ, նշան*
— тонкая *բարակ նպատակ, նշան*
— узкая *նեղ նպատակ, նշան*
— широкая *լայն նպատակ, նշան*

Достижение цели *նպատակին հասնելը.*

Попадать в — *նպատակին, նշանին դիպցնել, դիպչել.*

Постановка цели *նպատակ դնելը.*

Стрелять в — *նպատակին, նշանին արձակել, նպատակի վրա արձակել*

Вправо, по такой-то цели! *(հրամ.) Դեպի աջ, այսինչ նպատակին (նշանին)։*

Цейхгауз *Ռազմական մթերանոց*

Цемент *Ցեմենտ. շլան | շաղախ*

Цементация железа *Երկաթի ցեմենտում, շլանում*

Цементировать, цементовать *Ցեմենտել, շլանել*

—ванная, цементная сталь *շլանած պողպատ*

Цена *Գին*

—ы предельные *վերջնական գներ*

—ы сметные *նախահաշվի գներ*

—ы справочные *ընթացիկ գներ, շուկայի գներ*

Цена 1 деления угломера панорамы равняется 0,001 дистанции *համացույցի անկյունաչափի 1 բաժանումը հավասար է հեռավորության* 0,001-*ին*

Цензура военная *Ռազմական գրաքննություն*

Центр *Կենտրոն*

— жизненный *կենսական կ.*

— попадания *դիպցնելու, դիպչելու կ.*

— расположения *դասավորության կ.*

— сопротивления *դիմադրության կ.*

— тяжести *ծանրության կ.*

— удара *հարվածի կ.*

Централизация *Կենտրոնացում*

Централизировать *Կենտրոնացնել*

Центральный *Կենտրոնական* (*թյուն*

—ое военное управление *կ. ռազմական վարչու-*

—ый продовольственный склад *պարենի կ. պահեստ*

Центрующее утолщение (снаряда) *Կենտրոնացնող հաստացք (արկի)*

Цепной мост *Շղթայակամուրջ*

Цепочка мундштука *Դանդանավանդի շղթայիկ.*
Цепь *Շղթա* *(կոճեր*
— аванпостная *առաջապոստերի շ.*
— гор. горная *լեռնաշղթա*
— густая *խիտ շ.*
— лагерная *ճամբարի շ.*
— редкая *նոսր շ.*
— стрелковая *հրաձիգ շ.*
— сторожевых постов *պահապան պոստերի շ.*
— холмов, высот *բլուրների, բարձունքների շ., պար*

Атака цепью *շղթայով գրոհ, շղթայագրոհ.*

Церемониальный марш *Հանդիսավոր զորանց, հանդիսավոր յերթ, տողանց, շքերթ, ա.*
Цилиндр *Գլան* (парадный марш
— калибровочный *տրամաչափական գ.*
— с патронами *փամփուշտներով լի գ.*
Цилиндрический *Գլանաձեվ*
—ая часть ствола орудия *հրանոթի փողի գ. մաս*
Цилиндро-призматический клин *Գլանապրիզմա-*
Цинк *Ցինկ* *(ձեվ սեպ*
Цинковый *Ցինկի, ցինկե*
—ое белило *ցինկի սպիտակացեղ*
—ый купорос *ցինկի արջասպ*
—ый коробка *ցինկե տուփ*
Цинкография *Ցինկագրություն*
Циркуляр *Շրջաբերական (գոյ.)*
Циркулярный *Շրջաբերական (ած.)* *(գադրություն*
—ое приказание, распоряжение *շ. պատվեր, կար-*
—ое разъяснение *շ. պարզաբանություն*

Циркумвалационная линия *Շրջապատնեշի գիծ*

Циркумвалация *Շրջապատնեշ*

Цуг, цуговая запряжка, запряжка цугом *Տուն-տուն (տներով) լծվածք*

— в 3 или 4 пары лошадей *ձիերի յեռատուն կամ քառատուն լծվածք. տուն-տուն լծվածք 3 կամ 4 զույգ ձիերով*

Ч.

Чайное довольствие *Թեյի բավարարություն*

Чан водопойный *Ջրարբի (ջրելու) գուռ*

Чапрак, чепрак *Նախուշ, Թամբատակ, Թամբատոց (ձիու ծածկոց թամբի տակից, քրտնքաշի վրայից)*

Часовая стрелка *Ժամացույցի սլաք*

Часовой *Ժամապահ*

— внутренний *ներսի ժ.*

— наружный *դրսի ժ.*

— ночной *գիշերային ժ.*

— одиночный *միակի ժ.*

— парный *յերկակի ժ.*

— передовой *առաջավոր ժ.*

— почетный *պատվի ժ.*

— стоящий на месте *տեղում կանգնած ժ.*

— у фронта *ճակատի ժ.*

Поставить часовых *ժամապահներ դնել*

Сменить часового *ժամապահը փոխել, ժամապահին փոխել, փոխանակել*

Час ժամ

Часы ժամացույց || պահ || ժամապահություն

Водить на часы պահի տանել, ժամապա-
հության տանել. (թյան գնալ).

Итти на часы պահի գնալ, ժամապահու-

Быть, стоять на часах պահի կանգնել, ժա-
մապահություն անել.

Сменить с часов պահից, ժամապահությու-
նից փոխել, պահափոխ անել.

Смениться с часов ժամապահությունից
փոխվել, պահափոխ լինել.

Снять с часов պահից, ժամապահությու-
նից հանել.

Частичный Մասնակի

—ое исполнение մ. կատարում

—ое навьючивание մ. բեռնում, բարձում. մ.

Частный Մասնավոր (բարձվածք

—ая задача մ. խնդիր

—ая мобилизация մասնակի ռազմավորում

Частокол Ցցապատ

Часть Մաս. զորամաս (զորամաս

— автомобильная ավտոմոբիլային, ինքնաշարժի

— артиллерийская հրետանական զորամաս

— боевая մարտական մաս, մարտիկ (զորա)մաս

— воздухоплавательная օդագնաց (զորա)մաս

— войсковая, войск զորամաս

— головная առաջավոր մ., զ.

— действующая գործող, գործուն մ., զ.

— дисциплинарная կարգապահական մ., զ.

— дульная փողաբերանի մաս (հրացանի)

— журнальная *մատենավարական մաս, օրա-*
գրական մաս
—и запасные (лафета, винтовки, пулемета) *պա-*
հունի մասեր (հրետանայի, հրացանի,
գնդացրի)
— инженерная *ճարտարագիտական մ., զ.*
— кавалерийская *հեծյալ մ., զ.*
— казенная *լցամաս (հրազենի)*
—и комбинированные *համակցված մասեր, զո-*
— конная *ձիավոր մ., զ.* *(բաժանմունք*
— крупная *մեծ զորամաս*
— материальная *նյութական մաս*
— направляющая *ուղղապահ մաս*
— охраняющая *պահապան մ., զ.*
— пехотная *հետևակ մ., զ.*
— пограничной охраны, стражи *սահմանապահ*
— разведывательная *հետախույզ մ., զ.* *(մ.,զ.*
— саперная *բրոդ, սակրավոր մ., զ.*
— сторожевая *պահապան մ., զ.*
— строительная *շինարարական մ., զ.*
— строя *շարքի մ.*
— техническая *տեխնիկական մ., զ.*
Частый *Հաճախակի*
—ый огонь *հ. կրակ*
—ая стрельба *հ. հրաձգություն*
—ый лес *խիտ անտառ*
Чашка боевой личинки *Մարտական փակի թաս*
— магазина (пулемета Льюиса) *պահեստարանի*
թաս (Լյուիսի գնդացրի)
Чаша *Թավուա*

Чека осевая *Առնու անցք, բուլի(ր), ճուկի*
— походная *յերթի բուլեր*
Человек равнения *Հավասարման· զինվոր*
Чепрак *տ.* чапрак
Червяк *Վորդնակ*
Червячный винт *Վորդնաձև պտուտակ*
Чердак *Ձեղնահարկ*
Череда, чередной *տ.* очередь, очередной
Черезвычайный *Արտակարգ*
—ый запас *տ. պաշար, պահեստ*
—ый трибунал *տ. դատարան*
Черенок *Կոթ (դանակի. ածելի), պոչ (գդալի)*
Черноземный грунт *Սևահող գետին*
Чернозем *Սևահող*
Черный порох *Սև վառոդ*
Черпак *Շերեփ*
Черта *Գիծ, խազ ‖ սահման*
вертикальная — отражателя *անդրադարձիչի ուղ-*
—ы общие *ընդհանուր գծեր* (*դածից գիծ*
— пограничная *սահմանագիծ*
— расположения войск *զորքերի տեղավորու-*
— указателя *ցուցիչի խազ* (*թյան սահման*
Чертеж *Գծագիր. գծանկար*
— перспективный *Հեռանկարի գ.*
— поперечный *խատորնակի գ., տ.* поперечный
Чертежник *Գծագրիչ* (масштаб
Чертежный *Գծագրական*
—ая доска *գ. տախտակ*
—ые инструменты, принадлежности *գ., գծա-
գրության գործիքներ, պատկանելիքներ*

Черточка *Գծիկ*
Черчение *Գծագրություն. գծագրում. գծում*
— топографическое *տեղագրական գծագրու-*
Честность *Ազնվություն* *(թյուն*
Честный *Ազնիվ | պատվի | պատվավոր*
— ая, почетная капитуляция *պատվավոր անձ-*
— ое слово *ազնիվ խոսք* *(նատվություն*
Честь *Պատիվ*
— воинская *զինվորական պ.*
Отдание чести *պ. տալը.*
Оскорбление чести *պատվի վիրավորանք.*
Суд чести *պատվի դատարան.*
Четверка, запряжка — ою *Քառաձի լծված*
Четверочная повозка *Քառաձի սայլակառք*
Четыре *Չորս*
По 4 стройся (бегом)! *(հրամ.). Քառաշար կազմի՛ր (վազով).*
По 4 шагом (бегом) марш! *(հրամ.) Քառա-շա՛ր, քայլով (վազով) մա՛րշ։*
Четырехгранный *Քառանիստ*
Чехол *Շապիկ, ծածկոց*
— казенной части *լցամասի շապիկ, ծածկոց*
— кожаный *կաշվե ծածկոց* *(շապիկներ*
— ы к лопатам и топорам *թիերի յեվ կացինների*
— ы к фляжкам, к фуражкам *ջրամանների, գդ-ակների շապիկներ*
— прицела *նշանոցի շապիկ*
— пулемета *գնդացրի շապիկ*
Чин *Աստիճան* *(վարականություն*
— ы *պաշտոնյաներ, պաշտոնատարներ. զինվո-*

—ы военные *զինվորական պաշտոնեություն, զինվորականություն*

—ы военно-санитарные *ռազմա-սանիտարական պաշտոնատարներ, անձնական կազմ, տ.* персонал военно-санитарный

—ы полкового штаба *գնդի շտաբի պաշտոնյա-*

Чиновник *Աստիճանավոր* *(ներ*

Численность *Թիվ, քանակ*

—армии по мирному времени *բանակի զորաթիվը ըստ խաղաղ ժամանակի կազմի*

Численный *Թվական*

—ый, числовой масштаб *թ. չափացույց*

—ое превосходство, —ый перевес *թ. առավելություն, թ. գերակշռություն*

Числиться *Համարվել, հաշված լինել*

— в артиллерии, в запасе, в пехоте *համարվել հրետազորի մեջ, պահեստի մեջ, հետևակազորի մեջ*

— на службе *ծառայության մեջ համարվել,*

Число *Թիվ* *(հաշված լինել*

Чистка винтовки *Մաքրում հրացանի, հրացանը*

Чихательный газ *Փռշտացնող գազ* *(մաքրելը*

Член *Անդամ*

Членовредительство *Խեղանդամում*

Чугун *Չուգուն, ծուլերկաթ (թուջ)*

Чугунный *Չուգունե*

—ая балка *ծ. հեծան*

—ая броня *ծ. զրահ*

Чумбур *Չախուցի թոկ*

Чучело *Խրտվիլակ*

Ш.

Шаг *Քայլ*

— беглый *շտապ ք.* беглым шагом *շտապ քայ-*

— быстрый *արագ ք.* *(լով, շտապաքայլ*

— вольный *ազատ, արձակ ք.*

— короткий *փոքր, մանր ք.*

Вести лошадь коротким шагом *ձին փոքր քայլով (մանրաքայլ) քշել*

— мерный *չափավոր, միջակ ք.*

— обмотки *փաթաթի պտուտ*

— обыкновенный *սովորական ք.*

— полный *լի քայլ.*

Движение полным шагом *լիաքայլ շարժում.*

— половинного размера *կես քայլ*

Итти в шаг (шагом) половинного размера, итти в полшага *կիսաքայլ գնալ.*

— походный *յերթի ք.*

— ровный *հարթ, համաչափ, միակերպ ք.*

— свободный *ազատ ք.*

— скорый *արագ ք.*

— угломера *անկյունաչափի ք.*

— ускоренный *արագացրած ք.*

— учащенный *հաճախած ք.*

— уширенный *լայնացրած ք.*

Делать шаг *քայլ անել.* делать шаг вперед *մի քայլ առաջ անցնել.* делать шаг влево-вперед *մի քայլ անել դեպի ձախ-աջ.*

Обозначать шаг на месте *քայլ անել տե-ղում.* *(նել, մեծաքայլ գնալ*

Увеличить, усилить шаги *քայլերը մեծաց-*

Уменьшить шаги *քայլերը փոքրացնել.*

Шагом марш! *(հրամ.) Քայլով մա՛րշ։*

Шагистика *(հնգնական) Քայլարանություն*

Шагомер *Քայլաչափ,* *տ.* педометр

Шайба *Տափողակ*

— осевая, осьная *սռնու տ.*

Шалаш *Հովիկ*

Шанец *Ամրոցիկ*

Шанс *Շանս, աջողության հավանականություն*

Восстановить шансы боя в свою пользу *մարտի աջողության հավանականությունը վերականգնել իր օգտին*

Шанцевый инструмент *Ամրաշինության գործիք*

Шапка *Գդակ*

Шар *Գունդ*

— воздушный *օդապարիկ*

— привязной воздушный *կապովի (պարանավոր)*

Шарик *Գնդիկ* *(օդապարիկ,* *տ.* аэростат

Шарнир *Ծխնի* || *հոդակապ*

Шарнирный болт, —ный штифт *Ծխնու սռնակ,*

Шаровары *Շալվար* *(ծխնեսռնակ*

Шарообразный *Գնդաձև*

Шарф *Շարֆ*

Шатер *Խորան, վրան (մեծ)*

Шаткий *Տատանվող, ճոճուն* || *խախուտ*

Шатун *Շարժանակ, շարժարուն*

— воздушного насоса *օդահանի շ.*

— пулемета *գնդացրի շ.*

Шахматные колья Շախմատական ցցեր (արճա-
-ый порядок շ. կարգ (տակած խոյրնգատ)
Шашка Թուր
— дымовая ծխագլան
Шашки вон! (հրամ.) Թուրը հա՛ն.
Шашки в ножны! (հրամ.) Թուրն ի պատյա՛ն.
Шворень Գործեվար, գործելի. տ. штырь
— дышловый առեղի գ.
— с кольцом օղավոր գ.
— с круглою головкою գնդագլուխ (կլորագլուխ) գ.
— с плоскою головкою տափագլուխ գ.
Шворневая воронка Գործեվարի ձագար. ձա
-ой ключ գործեվարի բանալի
Шеврон Հեծանակ
— золотой, серебряный ոսկեթել, արծաթաթել հ.
Шейка Ճիտ, վիզ
— ложи ադուսարի ճիտ
— штыка սվինի ճիտ
Шейный ремень Վզափոկ
Шенкель Սրունք (մեջ առնել
Брать лошадь в шенкеля ձին սրունքների
Шептало спусковой пружины Չգանի զսպանակի
Шеренга Տողան (առամ
В одну шеренгу (в две шеренги) стройся!
(հրամ.) Մի տողան (յերկտողան) կազմի՛ր.
Шереножное учение Տողանի վարժություն
Шест Ձող
— значковый նշանաձող, տ. веха
— палатки վրանի ձող. Средний — палатки
— складной ծալովի ձ. (վրանի միջին սյուն
Проводы на шестах ձողավոր լարեր

Шестикратное увеличение *Վեցապատիկ մեծացում*
Шестовой телеграф, —ая телеграфная линия
Ձողավոր հեռագրագիծ
—ое отделение *ձողավոր ջոկ*
Шеф *Շեֆ, գլուխ. զորագլուխ*
Шило, шильце *Հերուն, տ.* пробойник
Шимоза *Շիմոզ*
Шимозная граната *Շիմոզի նռնակ*
Шина *Դող (անվի)*
— железная *յերկաթե դող*
— резиновая *ռետինե դող*
Шинель *Գրատ*
Шинельный ремень *Գրատի փոկ*
Шип *Փուշ* || *գզեռ*
— направляющей планки пулемета *գնդացրի ուղ-ղապահ քանոնի գզեռ*
— подковы *պայտի գզեռ*
Ширина *Լայնք, լայնություն*
Широкий *Լայն*
—ий аллюр *լ. քելք*
—ий военный кругозор *ռազմական լ. հորիզոն*
—ий интервал *լ. միջանց*
—ая позиция *լայնաճակատ դիրք*
—ая цепь *լայն շղթա*
Шире шаг! *(հրամ.) Լա՛յն քայլ։*
Широколейная дорога *Լայն գծանի, լայնա-(քանես ճանապարհ*
Шифр *Ծածկագիր*
Шифрант *Ծածկագրող*
Шифровать *Ծածկագրել*
Шифрованная телеграмма *Ծածկագիր հեռագիր*

Шифровое письмо *Ծածկագիր նամակ*
Шишка *Ցեյունգ*
Шкала *Սանդղակ*
— артиллерийская *հրետանային ս.*
— заложений *հարթագծերի ս., հարթագծերի չափացույց,* *տ.* масштаб заложений
— прицела, прицельная *նշանոցի ս.*
— рассеивания *ցրման ս.*
Шкальный способ пристрелки *Սանդղակային յեղանակ փորձնական հրաձգության*
Шквальный огонь *Մրրկային կրակ*
Шкворень *տ.* шворень
Шкив *Ճախարակի (ծիծեռնիկի) ակ, հոլովակ*
Школа *Դպրոց*
— артиллерийская *հրետանական դ.*
— военная *ռազմական դ.*
— военно-фельдшерская *ռազմա-բուժակական դ.*
Шкура *Մորթի, մաշկ*
Шланг *Աղիք, կաշեփող, թեզան,* *տ.* кишка, рукав
Шлейка *Շլեյց (ձիու կաշեսարքի)*
Шлем *Կորդակ*
Шлея *Շրջափոկ*
Шлифовальщик *Ողորկիչ*
Шлифовать *Ողորկել* *(ջրարգելակ)*
Шлюз *Սահանք, սահանադուռ (նավարանությամբ*
Шлюз (шлюс всадника на коне) *Ձիավորի փակչումը ձիու վրա*
Шляпа войлочная *Թաղիքե գլխարկ, թաղակ*
Шляпка *Գլակ* *(տե գ.*
— гильзы, — патрона *պարկուճի գ., փամփուշ-*

Шнур *Քուղ. լար. շղարիկ, շղամաթ*

— азбестовый *ազբեստե, կտավաքարե քուղ*

— бикфордов *բիկֆորդյան քուղ*

— боевой *հրալար*

— вытяжной *ձգալար*

— зажигательный *վառիչ պատրույգ, վ. քուղ*

— трассировочный *ծրագծելու լար, ծրալար*

Шнуровая книга *Փակակնքված մատյան*

Шов *Կար, կարան. կցվանք*

— рядов одежды насыпи *հողակույտի պատվածքի շարերի կցվանք*

Шомпол *Շամփուր (հրացանի)*

Шомпольный упор *Շամփրի հենարան* *փորակ*

—ая дорожка, —ый желоб *շամփրատուն, շամփրի*

—ая муфта *շամփրի կոթառ (հրացանի)*

—ая трубка револьвера *ատրճանակի շամփրափող*

Шорник *Սարագործ, Թամբագործ*

Шорное дело *Սարագործություն*

—ая запряжка *կաշեսարքով լծվածք*

—ый прибор *լծասարքի պարագայք* *(վածք*

—ая упряжь *կաշվե լծասարք | կաշեսարքով լծ-*

Шоры *Կաշեսարք (ձիու լծվածքի) | աչքանոց*

Шоссе, шоссейная дорога *Խճուղի* *(ձիու)*

Шоссировать *Խճել*

Шоффер *Շոֆեր*

Шпага *Սուսեր*

Биться на шпагах *սուսերներով կռվել, սու-
սերամարտել* *(նը դնել*

Вложить шпагу в ножны *սուսերը պատյա-*

Вынуть шпагу *սուսերը հանել, մերկացնել.*

Пронзить шпагою *սուսերով խոցել, սուսերը մխել մեկի...*

Отдать шпагу *սուսերը հանձնել, անձնատուր լինել*

Шпагат *Լարան*

Шпажник *Սուսերագործ*

Шпалеры *Ցանկաշար*

Выстроиться шпалерами *ցանկաշար կազմել, ցանկաշար կանգնել.*

Расставить войска шпалерами *զորքերը ցանկաշար կանգնեցնել.*

Шпенек *Բեվեռիկ*

Шпиль *Աւլորդ*, *տ.* ворот вертикальный

Шпилька *Գամիկ* ‖ *ձողիկ* ‖ *սեռնակ*

— ложевая *պատուատի գամիկ*

— прицельная *նշանոցի սեռնակ*

— спусковая *ձգանի սեռնակ*, *տ.* болт спускового механизма

— ударная *բախիչ ասեղ*

— шомпольной муфты *շամփրի կոթառի ձողիկ*

Шпион *Լրտես*

Шпора *Խթան*

Шпорить лошадь *խթել, խթանել ձիուն*

Шрам *Սպի*

Шрапнель *Շրապնել*

Шрапнельный огонь *Շրապնելի կրակ*

—ая пуля *շ. գնդակ*

Штаб *Շտաբ*

— высший, низший *վերին, ստորին շ.*

— генеральный *ընդհանուր շ.*

— главный *գլխավոր շ.*

— командующего армией *բանակի հրամանատարի շ.*

— корпусный *կորպուսի շ.*

Штабель Դարս ‖ կույտ, կուտակ
— патронных ящиков փամփուշտի արկղների (դարս
— песка ավազի կույտ
Штаб-квартира Շտաբի կայան
Штаб-офицер Բարձրակա սպա
Штабс-капитан, штабс-ротмистр Փոխ-կապիտան
Штамп Դրոշմոց
Штамповать (пули) Դրոշմել, դրոշմակնել (գնդակներ)
Штанга Երկաթաձող
Штандарт Դրոշ հեծելազնդի
Штатив Հաստոց. յենոտանի (գծագրոցի)
Штат Հաստիք (տ. заштатный.
Остаться за штатом հաստիքից դուրս մնալ,
Определяться на службу из за-штата ար-տահաստիքից նշանակվել ծառայության
Штатный Հաստիքային
—ая должность հ. պաշտոն
—ая команда հ. խումբ
—ый состав հ. կազմ
—ое число հ. թիվ
Штемпелевать Դրոշմակել
Штемпель Դրոշմակ
Штифт, штифтик Երիթակ, գամիկ
— шарнирный ծխնու սռնակ. տ. шарнирный болт, затворный болт
Штраф Տուգանք ‖ պատիժ
Штрафной журнал Պատիժների մատյան, տ. журнал взысканий (ная рота
—ая рота պատժական վաշտ, տ. дисциплинар-

Штрафовать Տուգանել ‖ պատժել
Штрих Գիծ, ստվերագիծ, գծիկ
Штукатур Ծեփիչ, ծեփագործ
Штукатурить Ծեփել, բռել (սվաղել)
Штукатурка Ծեփ
Штурм Գրոհ, հրոսում, տ. приступ
    Двигаться на штурм գրոհի դիմել
    Итти на штурм գրոհ տալ, հրոսել
Штурмовать крепость Գրոհել, գրոհ տալ, հրոսել բերդի վրա
Штурмовая колонна Գրոհային
—ая лестница գրոհի սանդուղ
—ое орудие գրոհի հրանոթ
Штык Սվին
— граненый Նստավոր (յերեսակած) ս.
— клинковый շեղբասվին, փաղակ, տ. тесак ружейный
—-маска սվին-բարակ
—-сабля սվինաթուր
    Атака в штыки Սվինագրոհ.
    Бросаться, ударить в штыки Սվինամարտի (նետվել.
    Брать штык на себя Սվինն իրան քաշել.
    Штыки в ножны! (պատվեր) Սվինն ի պատյան։
    В штыки! (հրամ.) Ի սվի՛ն (սվինամարտի)։
Штыковые ножны Ի սվինի պատյան
—ой хомутик սվինի անրիկ
Штырь(ь) Գործեղի. առնակ, ցցասանր, տ. шворень, стержень
Шубный клей Հյուսնի սոսինձ, տ. столярный клей
Шуруп Փայտի պտուտակ, պտղտակ (փիչ)

Щурупить *Պտուտկել, պտուտակով ամրացնել փայ-*
Щуст *Կոկան* *(տի մասեր)*
Щустать, шустовать (ружье) *Կոկանել (հրացանի ներսը)*

Щ.

Щадить *Խնայել*
Щебенистый *Խճուտ*
Щебенить дорогу *Խճել ճանապարհը*
Щебень *Խիճ*
Щека *Թուշ*
—ки короба *տակառի կողեր*
—ки магазинной коробки *պահեստատուփի կողեր*
—ки остова замка пулемета *գնդացրի փականի կմախքի թշեր*
—ки рукоятки револьвера *ատրճանակի կոթի.*
Щеколда *Սողնակ* *(բռնակի թշեր*
Щель *Ճեղք* *(պատուփի)*
— боковая (ствольной коробки) *կողքի ճեղք (փո-*
— глазной планки *ակնաթիթեղի ճեղք (ճամա-*
— спускового крючка *ձգանի ճ.* *(ցույցի)*
Щетка *Խոզանակ* *(յամով)*
Щи *Մախոխ (սովորաբար թթու դրած կաղամ-*
— ленивые *թարմ կաղամբի մախոխ (մեծ կտոր-*
— мясные *մսով մ.* *(ներով)*
— постные *պասուց մ.*
— щавельные *թրթնջուկի մ.*
Щипцы *Ունելիք, կայծառ արցան*

Щит пулемета *Վահան գնդացրի*
Щиток визирной трубки *Վահանիկ դիտափողի*
Щитовое орудие *Վահանավոր հրանոթ*
—ой кронштейн *վահանի կալունակ, վահանա-*
Щуруп *տ.* шуруп *(կալ*

Э.

Эбонит *Էբոնիտ (մի առանձին տեսակի պնդացրած կաուչուկ)*
Эбонитовый *Էբոնիտե*
—ая доска *է. տախտակ*
—ая трубка *է. փողակ* (щение
Эвакуация *Դատարկում, բացահանում, տ.* очи-
— больных и раненых с театра войны *հիվանդների յեվ վիրավորների բացահանում (տեղափոխություն) ռազմաբեմից, տ.* вывоз
— войск из страны *յերկրից զորքերի բացահանում, հանելը*
— города *քաղաքի դատարկում, պարպում*
— передовая *առաջամասերի բացահանում*
Эвакуационные районы *Բացահանության շրջաններ.* — внутренние, полевые и тыловые *ներքին, դաշտային յեվ թիկունքի բացահանության շրջաններ*
—ая комиссия *բացահանության հանձնաժողով*
—ый сборный пункт *բ. հավաքատեղ*
Эвакуировать *Դատարկել, պարպել (քաղաքը) | բացահանել (հիվանդներին ու վիրավորներին) | հանել (զորքը մի յերկրից)*
Экзекуция *Էկզեկուցիա*

Экземпляр *Օրինակ*

Экипировать *Հանդերձել*

Экипировка *Հանդերձանք, տ.* снаряжение

Экипировочные деньги *Հանդերձանքի դրամ*

Эклиметр *Բարձրաչափ, տ.* высотомер

Экономический *Տնտեսական. տնտեսած*

— ий капитал *տնտեսած դրամագլուխ*

— ие суммы *տնտեսած գումարներ*

— ое общество *տնտեսական ընկերություն*

Экономия *Տնտեսություն. տնտեսում. տնտեսանք, խնայողություն*

— военная *զորական տնտեսություն, տ.* военное, войсковое хозяйство

Экспедитор *Առաքիչ*

Экспедиционный *Առաքական (առաքման)*

—ый батальон, отряд *ա. գումարտակ, ջոկատ*

—ое отделение *ա. բաժանմունք*

—ая часть *ա. մաս., տ.* пересыльная часть

Экспедиция *Առաքում. առաք. (արշավանք, արշավախումբ)*

— военная *ռազմական առաք, ռազմառաք*

— газет, товаров *լրագիրների, ապրանքների առաքում*

— карательная *պատժական առաք*

— ученая *գիտնական առաք (արշավախումբ, ար-*

Эксперт *Փորձագետ* *(շավանք), տ.* поездка

Экспертиза *Փորձագիտանք*

Эксплоатация *Շահագործում*

— победы *հաղթության օգտագործում*

Экстерриториальность *Արտերկրություն* (ный

Экстерриториальный *Արտերկրյա, տ.* внеземель-

Экстрактор Հանիչ. նետիչ. ա. выбрасыватель
Экстраординарный Արտակարգ
—ый кредит, —ые расходы, суммы ա. վարկ. ծախսեր, գումարներ
Экстренный Արտակարգ
—ый вызов ա. կոչ
—ое заседание ա. նիստ
—ый наряд ա. վերակարգ
—ый отзыв ա. ճարագիր
—ый поезд ա. գնացք
—ые расходы ա. ծախսեր
Эксцентрический Արտակենտրոն
—ая втулка ա. փուան
—ая граната ա. ռռնակ
—ая камора орудия հրանոթի ա. լցարան
—ие линии ա. գծեր
Эксцентричный Արտակենտրոն (արտառոց(մարդ)
Эластичность Առաձգություն
Эластичный Առաձգիկ
Электризация Էլեկտրացում
Электрификация Էլեկտրաֆորում, էլեկտրագոր-
Электрический Էլեկտրական (ծում
—ая станция էլեկտրակայան
Электро-измерительный Էլեկտրաչափական
Электрометр Էլեկտրաչափ
Электро-механик Էլեկտրա-մեքենագետ
Электро-монтер Էլեկտրա-ճարտարիչ
Электро-техник Էլեկտրա-տեխնիկ
Элемент Տարր
— мертвый մեռյալ տ.

Элементарный *Տարրական*

Эмигрант *Վտարանդի, վտարական*

Энергический, энергичный *Եռանդուն. կորովի*

Энергия *Եռանդ. կորով || ուժ*

— электрическая *էլեկտրական ուժ*

Эпидемический отряд *Համաճարակային ջոկատ*

Эпидемия *Համաճարակ (մարդկանց)*

Эпизод *Միջադեպ*

Эпизоотия *Անասունների համաճարակ*

Эполеты *Ուսապանակներ*

Эпоха *Դարաշրջան || դարագլուխ*

Эскадра *Նավախումբ*

Эскадрилья *Նավախմբակ*

Разведывательная — самолетов *սավառնակների հետախույզ խմբակ*

Эскадрон *Հեծելավաշտ*

— летучий *Թռուցիկ հեծելավաշտ*

— пулеметный *գնդացրավոր հեծելավաշտ*

— разведывательный *հետախույզ հեծելավաշտ*

— сабельный *Թրավոր հեծելավաշտ*

— фланговый *Թևային հ.*

Эскадронная колонна *Հեծելավաշտի սյուն*

Эскалада *Վերելակում*

Эскарп *Լիփ*

Эскарповая галлерея *Լիփի ստորանցք*

Эскорт *Ուղեկցորդ. տ.* конвой, прикрытие

— транспортов *փոխադրանքի ուղեկցորդ, պաշտ-*

Эскортирование *Ուղեկցորդում* *(պանակ*

Эспадон *Եսպադոն (հին գերմ. լայն յեվ յերկայն յերկսայրի սուր)*

Эспадрон Էսպադրոն (բութ թուր կամ թրաշա-
շուլի՝ վարժական թրամարտության)
Эспланада Էսպլանադ, բերդատափ
Эстакада Էստակադ, ցցաթումբ
Эстафет Սուրհանդակ
Эстафетный бег Սուրհանդակային վազք
Этаж Հարկ (շինության)
Этап Հանգրվան
—ны армии բանակի հանգրվաններ
— начальный սկզբնական հ.
— промежуточный միջնական հ.
— сборный հավաքի հ.
Этапный Հանգրվանային
—ый батальон հ. գումարտակ
—ые войска հ. զորքեր
—ый госпиталь հ. հիվանդանոց
—ая карта հ. քարտեզ
—ый комендант հ. պարետ
—ая линия հ. գիծ
—ый магазин հ. մթերանոց
—ое отделение հ. բաժանմունք
—ый порядок հ. կարգ. препровождать этапным
порядком ուղարկել հ. կարգով
—ый пункт հ. կետ, հանգրվան
—ый путь հ. ճանապարհ
—ое управление հ. վարչություն
Эснографическая граница Ազգագրական սահման
Эфес Երախակալ
Эфир Եթեր
Эфирное масло Եթերի յուղ

Эшелон *Շարան*

—ы двуколок *յերկանիվների շարաններ*

—ы обозные, парковые, тыловые *գումակի, կրանքի, թիկունքի շարաններ*

Передвигаться по-эшелонно взводами *տեղափոխվել շարան (առ) շարան դասակներով.*

При передвижениях всякая часть делится на эшелоны, выступающие один после другого через определенный промежуток времени *տեղափոխությունների ժամանակ յուրաքանչյուր զորամաս բաժանվում է շարանների, վորոնք յելնում են միմյանց յետեվից վորոշ ժամանակից հետո.*

Эшелонировать, строить эшелонами *Շարանել, շարաններ կազմել*

— в глубину *շարանել խորությամբ*

— обоз *գումակը շարանել*

Эшелонирование повозок *Շարանում սայլերի*

— уступами *աստիճաձեվ շարանում*

Ю.

Юнкер *Յունկեր*

Я.

Явиться *Յերեվալ, հայտնվել. ներկայանալ*

Явка *Ներկայանալը, ակներեվում*

Явный *Ակնհայտնի, ակներեվ*

Яд Թույն
Ядовитый газ Թունավոր գազ
Ядро Միջուկ. կորիզ ‖ գունդ, հրագունդ, հրե-
— каленое հրաշեկ գունդ (տագունդ
— крепостное (центр крепости) բերդի միջուկ.
— пустотелое սնամեջ գունդ (կենտրոն
— пушечное թնդանոթի գունդ
— разведки հետախուզության կորիզ
— раз'езда հեծյալ պարեկի (հեծելազորի) կո-
— святящееся լուսատու գունդ (բիզ
— части զորամասի կորիզ
Язва Խոց
Якорь Խարիսխ (նավի)
Яма Գուբ. խորխորատ
— волчья գայլագուբ
— отхожая արտաքնոց
Яр Ողողակ, գետափի փոս
Яркий Վառ, պայծառ
Яркость Վառություն, պայծառություն
Ярус Հարկ (շինություն)
—сы ружейного огня հրացանաձգության հար-
Ярусный Հարկանի (կեր
—ые горны հ. հնոցներ
—ая оборона հ. պաշտպանություն
—ый огонь հ. կրակ
Двухярусная оборона Երկհարկանի պաշտ-
Ясли Մսուր (պանություն.
Ясный Պարզ. պայծառ
Ячмень Գարի
Ячейка Բջիջ

Ящик *Արկղ*

— денежный *դրամարկղ*

— зарядный *ռմբասայլ, ռմբարկղ, արկղասայլ*

Ящичный (номер) *Արկղավոր (համար)*

— вожатый *արկղավար*

—ая колонна *ռմբասայլերի սյուն*

—ый передок *ռմբասայլի բարշակ*

Конный ящичный *հեծյալ արկղավոր*

ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐ ՅԵՎ ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ.

Եջ	Տող վերե-վից կամ ներքեվից	Ավելացնել	Դուրս ձգել
13	1 և 3 ն.	հանդերձան	
14	1 վ.	հանդերձան	
15	11 ն.	ողապարան	
20	10 ն.		անփոխանորդ
30	9 ն.	պանպանու-թյուն, պան-պանորդ	
35	1 ն.	—за революцию հեղափոխու-թյան մարտիկ	
38	2 ն.		յերկթապնդել
39	7 ն.		—за революцию հեղափոխու-թյան մարտիկ, ռազմիկ
42	8 ն.	անկանի	
89	11 ն.	կորունդ	
92	10 վ.		տ. паз.
98	9 ն.	դրոշել	
107	7 ն.	սին	
119	14 ն.	փուշտա	
126	3 ն.	տափ	
128	11 ն.	թնդյուն	
134	1 վ.	ու ձյութ	
137	3 ն.	дельфины у пушки թնդանոթի կան-թեր, տ. скоба	
138	6 ն.	նշանոցավոր ձի-գերով (տապա-կել)	

203	6 վ.	ատամնավոր քա-նոն	
227	11 և 13 վ.	սին	
253	2 վ.		սառուցման
258	12 վ.	շրջանակի մա-սեր	
300	1 ն.	փողային	
306	8 վ.	ուժաթափ անել	
309	9 վ.	տափարակ	
317	7 ն.	‖ ոգամուղ	
323	2 վ.		Начинать սկսել
356	3 վ.	, գորական	
406	3 ն.	կնքվածք	
407	8 վ.	վոտավոր	
411	3 վ.	, զոլակ. плас-тинка сталь-ная պողպատի զոլակ	տախտակիկ, թիթեղնիկ
411	4 վ.	զոլակ-	թիթեղաձև
410	10 վ.	դերի ընկնել	
412	6 ն.	կոլոլած	
413	12-21 վ.	տափարակ	
427	6 ն.	- յերկրորդ հերթի	
453	15 վ.	փոխի	
479	2 վ.		ակայել
529	7 վ.	ճամբարաժան	
549	4 ն.	խոսափող	
640	2 ն.	չորխ, ճախր	
640	1 ն.	ճախրագործ	
649	4 վ.		ծխան
685	4 ն.	—для штампования դրոշմելու տի-պար	
691	4 վ.	փաթ, պատ	
722			

ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ ՅԵՎ ՈՒՂՂՈՒՄՆԵՐ

Եջ	Տող վերեվից կամ ներքեվից	Տպված ե	Ուղղել
5	9 ն.	մեր	նույն
7	10 ն.	կանխահաշիվ	կանխավճարի հաշիվ
7	4 ն.	սամանակային	սամանանակային
30	9 ն.	պահապան	պահապաններ
34	2 վ.	ծիծեռանիկի	ծիծեռնիկի
37	8 ն.	սուսերահարու-թյուն	թրամարտու-թյուն
38	3 վ.	փայտի	փայտե
38	10 վ.	յերիթ	գնդերիթ
59	1 վ.	յերիթապնդում, յերիթված	գնդերիթում
62	13 ն.	կախանավոր	կախ
78	2 ն.	մայրագիտու-թյուն	մայրադիտու-թյուն
105	8 ն.	յերթում	յերթի միջոցին
116	10 ն.	յերիթ	գնդերիթ
119	10 վ.	սուր	թուր
122	14 ն.	гравый	гравий
144	3 վ.	директив	директива
153	5 ն.	колойный	колейный
154	1 վ.	глинистная	глинистая
169	9 ն.	կայարան	կացարան
178	2 ն.	հրձիգ	վառիչ
179	9 ն.	խոցել	խոցամահ անել
197	2 ն.	գործիքի	գործիք
200	3 ն.	գործիք	մեքենա
202	14 վ.	шесть	шест
209	15 ն.	շորորուն	շորորան
227	11 և 13 վ.	վառոդավոր	վառոդային
257	2 ն.	косогорная	косогорая

273	13 ն.	կայան	պահակա
323	1 ն.	չհասում է տալիս	չի հասնում
351	3-4 ն.	բորբոքիչ մաս	գլխամաս
354	3 վ.	окапать	окопать
356	8 վ.	оппизиция	оппозиция
388	15 վ.	պահական	պահակա
411	1-2 վ.	շերտ	շերտան
439	14 վ.	վորակ	անկող
451	10 վ.	փոխանորդվող	փոփոխ
452	10-11 ն.	պահակներից	պահակետից
459	12 ն.	պարտավոր	պատվավոր
479	6 վ.	անկայում	կանգառում
485	4 ն.	գնդակ	գնդակի
492	10 ն.	Пать	Дать
509	13-14 վ.	կործանման շ.	կործանման փո- խոտի շ.
517	3. վ.	տարբալուծում	տարալուծում
517	6. վ.	Տարբալուծել	Տարալուծել
596	4 ն.	своому	своему
609	6 ն.	մակարարել	մատակարարել
611	5 ն.	станционер	стационер
611	10 վ.	Կանգնիր	Շարվիր
615	3 ն.	մությակ	մութակ
617	13 ն.	շարժման	շարման
617	9 ն.	наружняя	наружная
617	6 վ.	պահպանություն	պահպանու- թյուն
618	12 վ.	отчество	отечество
619	8 վ.	յերկապահներ	յերկրապահներ
625	2 ն.	իծաշարուկ	ոձաշարուկ
633	11 ն.	таварить	таврить
638	4 ն.	береговы	береговые
644	11 ն.	Թոկունքի	Թիկունքի
647	7 ն.	трескотная	трескотня
654	14 ն.	շարքի	յերկյակի
664	2 ն.	укопорка	укупорка
668	1 վ.	հերտանական	հրետանական
697	1 ն.	փոխանակել	փոխանորդել

Կ91.71-3=91.99
A-147
Մեկ
օրինակ

ԳԻՆՆ Է' ԱՆԿԱԶՄ 5 Ռ.
ԿԱԶՄԱԾ 5 Ռ. 50 Կ.